

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

„Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže“

Pier Francesco Paoli: římský informátor a kuriální agent Františka kardinála
z Ditrichštejna

Edice pramene z ditrichštejnské korespondence

Martin Plesinger

Diplomová práce

2022

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Martin Plesinger**

Osobní číslo: **H19319**

Studijní program: **N7105 Historické vědy**

Studijní obor: **Kulturní dějiny: Regionální**

Téma práce: *„Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone
nejshovívavější kníže“*

**Pier Francesco Paoli: římský informátor a kuriální agent
Františka kardinála z Ditrichštejna.**

Edice pramene z ditrichštejnské korespondence

Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem diplomové práce bude přiblížit činnost, kterou ve službách Františka z Ditrichštejna vykonával na přelomu dvacátých a třicátých let 17. století v papežském Římě kardinálův kuriální agent Pier Francesco Paoli. Práce by proto měla přinést nejen nové informace o samotném Ditrichštejnovi a o jeho vztazích k papežskému stolci v době pontifikátu Urbana VIII., nýbrž přispěje též do současných diskusí o úloze raně novověkých agentů. Práce bude založena na pečlivé analýze korespondence Pier Francesca Paoliho uložené v RA Ditrichštejnů v MZA v Brně.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- ČERNUŠÁK, Tomáš, MAREK, Pavel. *Vztahové sítě španělských a papežských diplomatů u císařského dvora na pozadí krize z let 1608-1609*. ČČH 115, 2017, s. 1075-1097.
- ČERNUŠÁK, Tomáš (ed), *Epistulae et acta Antonii Caetani 1607-1611, Pars V. Julius 1609 – Februarius 1611*, Praha, 2017.
- FOSI, Irene. *La famiglia Savelli ed la rappresentanza imperiale a Roma nella prima metà del Seicento*. Roma, 2017.
- GONZÁLEZ CUERVA, Rubén: *La forma de lo informal: los agentes del cardenal Dietrichstein*. In: Nieva Ocampo, Guillermo Mariana Navarro, Andrea González Cuerva, Rubén (coords.): *El príncipe, la corte y sus reinos: agentes y prácticas de gobierno en el mundo hispano (ss. XIV-XVIII)*, s. 253-276.
- KEBLUSEK, Marika. *Introduction. Profiling the Early Modern Agent*. In: COOLS, Hans, KEBLUSEK, Marika, NOLDUS, Baldoch (edd.). *Your Humble Servant. Agents in Early Modern Europe*. Hilversum 2006.
- KUBEŠ, Jiří a kol. *V zastoupení císaře. Česká a moravská aristokracie v habsburské diplomacii 1640-1740*. Praha, 2018, s. 208-245.
- MAREK, Pavel. *Politický vliv Španělska a papežského státu na císařském dvoře Ferdinanda II.* ČČH 126, 2007, s. 285-317.
- MAREK, Pavel (ed). „Svědectví o ztrátě starého světa“ *Prameny k českým dějinám 16.-17. století*. České Budějovice, 2005.
- PARMA, Tomáš. *František kardinál Dietrichstein a jeho vztahy k římské kurii: Prostředky a metody politické komunikace ve službách moravské církve*. Brno, 2011.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D.**
Ústav historických věd

Datum zadání diplomové práce: **30. března 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. března 2021**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2020

Prohlášení autora

Edice byla vypracována samostatně. Veškerá bibliografie a prameny, které jsem k vypracování použil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou, nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 27. 5. 2022.

Martin Plesinger

Poděkování

Srdečně děkuji doc. Mgr. Pavlu Markovi Ph.D. za jeho podporu, shovívavost, rady, připomínky a čas strávený kontrolou a opravou zasláných návrhů při vedení diplomové práce.

Anotace

Předložená diplomová práce přináší analýzu a edici korespondence římského informátora a později kuriálního agenta Pier Francesca Paoliho s Františkem kardinálem z Ditrichštejna, která probíhala kontinuálně mezi lety 1624 až 1632. Měla by dopomoci, díky doslovnému překladu do českého jazyka, zpřístupnit tento informačně bohatý pramen širšímu okruhu badatelů, kteří se zajímají o témata fungování agencií a diplomatických zastoupení mezi katolickými zeměmi a papežským dvorem v první polovině 17. století.

Klíčová slova

Agencie, diplomacie, František z Ditrichštejna, papežský dvůr, Pier Francesco Paoli.

Title

„The most important and venerable lord, patron the most forgiving prince“

Pier Francesco Paoli: Roman informant and curial agent of Francis Cardinal of Dietrichstein
Edition of a written source from Dietrichstein correspondence

Annotation

The submitted diploma thesis brings an analysis and edition of correspondence of the Roman informant and later curial agent Pier Francesco Paoli with his patron Francis of Dietrichstein, which took place intermittently between 1624 and 1632. It should help, thanks to a literal translation into the Czech language, to make this information-rich source available to a wider circle of researchers who are interested in the functioning of agencies and diplomatic missions between Catholic countries and the papal court in the first half of the 17th century.

Keywords

Agency, diplomacy, Francis of Dietrichstein, papal court, Pier Francesco Paoli.

Obsah

Úvod.....	9
Role zástupných osob v novověké společnosti: Vyslanci versus agenti	12
Agenciální a poštovní síť na Apeninském poloostrově	20
Ediční poznámka/Nota editoriale.....	37
Pier Francesco Paoli, římský informátor Františka kardinála z Ditrichštejna	41
Pier Francesco Paoli, kuriální agent ve službách Františka kardinála z Ditrichštejna	201
Jmenný rejstřík.....	347
Přehled zkratk	378
Seznam použitých pramenů a literatury.....	380

Úvod

Tato edice vznikla díky písemným pramenům, uchovaným v Moravském zemském archivu v Brně, které se nacházejí v odkazu šlechtického rodu Ditrichštejnů.¹ Korespondence podrobně popisuje fungování římské agenciální sítě Františka kardinála z Ditrichštejna a komunikačním jazykem je italština. Výběr nebyl náhodný. Pisatel Pier Francesco Paoli byl totiž informátorem a později hlavním kuriálním agentem, což je stejné téma, kterým jsem se zabýval ve své bakalářské práci.² Do dnešních dnů se dochovalo tři sta šedesát sedm stran textu, který je víceméně v dobrém stavu a velmi pěkně čitelný. Listy jsou datovány mezi lety 1624 až 1632. Mají rozdílnou informační hodnotu, protože pisatel v průběhu času změnil svůj statut vůči svému patronu. Na počátku roku 1631 se totiž Paoli stal oficiálním kuriálním agentem kardinála. Do té doby komunikoval s Františkem z Ditrichštejna jen jako římský informátor, jehož hlavním úkolem byla služba u císařského vyslance Paola Savelliho. Na tom se samozřejmě oba zmiňovaní vysocí hodnostáři dopředu dohodli, což nám potvrzují zmínky v dopisech z roku 1624. Je ale také patrné, že byl pisatel do služeb olomouckého biskupa doporučen Giuliem a Paolem Savellim při kardinálově návštěvě Říma v roce 1623 na pozici budoucího agenta, jak je v několika psaních mezi lety 1624 až 1629 zdůrazňováno.³

Jak jsem již zmínil, písemnosti můžeme po obsahové stránce rozdělit na čistě informační a agenciální. Kritická analýza proběhla hlavně po obsahové stránce, s ohledem na styl psaní textu, slovní spojení, latinské fráze, archaismy, nebo hispanismy. Zajímavý je také rukopis, čistopis a jejich různé kombinace, které nejsou ničím ojedinělým. Podobnosti jsem našel i v mnoha dalších dochovaných pramenech v předchozích bádáních u Pietra Matty,⁴ nebo Paola Savelliho.⁵

Hlavní důraz je v edici přikládán správnému a přesnému přepisu se všemi aspekty barokního písemnictví, které se vyznačuje neustálenou gramatikou a častým komolením neitalských, ale i

¹ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11. Pier Francesco Paoli Františku z Ditrichštejna.

² Bakalářská práce se týkala Pietra Matty, pomocného římského kuriálního agenta výše zmíněného olomouckého biskupa. Současně byl Matta v letech 1631 a 1632 Paoliho podřízeným a společně řešili několik kardinálem zadaných úkolů.

³ Martin PLESINGER, *Papežský dvůr Urbana VIII. pohledem korespondence Pietra Matty (1630-1632)*. Pardubice, 2019.

⁴ MZA Brno, RAD, kart. 436, i.č. 1907/74. Pietro Matta Františkovi kardinálu z Ditrichštejna.

⁵ MZA Brno, RAD, kart. 442, i.č. 1909/27. Paolo Savelli Františkovi kardinálu z Ditrichštejna.

italských jmen a názvů. Italský text je opatřen vysvětlujícími odkazy na zmíněná jména osob, měst, území, nebo geografických názvů. Dopisy jsou přeloženy do českého jazyka v doslovné formě, bez vynechávání nebo zkracování tak, aby byly čitelné a gramaticky správně.

Cílem celé práce je zpřístupnit tento informačně obsáhlý pramen dalším badatelům v oboru, kteří nejsou zdatní v románských jazycích, ale zajímají se o tento aspekt novověkého života, už jen proto, že zde můžeme nalézt informace z mnoha oblastí tehdejší společnosti. Netýká se to jen papežské kurie, ale také španělského, francouzského, nebo císařského dvora. Další zprávy mluví o mnoha tehdy existujících samostatných vévodství a knížectví, včetně Benátské republiky. Jednoznačně největší výpovědní přínos přináší u diplomatických zastoupení katolických monarchií u papežské kurie. Najdeme tu zmínky o desítkách vyslanců, jejich rodinách, vztazích, každodennosti, svátcích a ceremoniích a v neposlední řadě také chování.

Vztahovou tematikou mezi papežským dvorem Urbana VIII. a Františkem z Ditrichštejna se zabýval ve své knize Tomáš Parma.⁶ Ten vytvořil základní kostru, ve které popsal vývoj osobnosti olomouckého biskupa a jak se na něm podepsalo jeho studium a pobyt v Římě. Pokusil se také o analýzu mnoha aspektů, mezi které patřil hlavně vztah mezi ním a samotným papežem, postupný kariéerní vzestup, až po Ditrichštejnův odchod na Moravu. Daleko zajímavějším počinem byla snaha v oblasti agencií, agentů a jejich funkcí u kurie, poštovní sítě v rámci tehdejší Itálie a její spojení s dalšími evropskými centry, až po analýzu spolupráce s jedním z nejdůležitějších Františkových agentů Jacomem Olivierim. Neopomněl ani na vztah kardinála s císařským vyslancem Paolem Savellim. Je třeba podotknout, že práce je po obsahové stránce velmi obsáhlá, ale v mnoha případech je výsledek jen nadhozeným tématem k dokončení.

V případě politiky tehdejší primární mocnosti Španělska na Ferdinanda II. a případných diplomatických úspěchů a neúspěchů papežských vyslanců u císaře máme k dispozici studii Pavla Marka.⁷

Pozdějším obdobím v diplomacii císaře a jeho vyslanců z řad českých a moravských aristokratů u evropských dvorů je tu počín Jiřího Kubeše a jeho spolupracovníků.⁸

Nejdůležitější římskou rodinou, která provází celé bádání v tomto období je rodina Savelli. Existuje bohatá literatura na toto téma, ale hlavně v cizojazyčných textech. Mezi komplexní a

⁶ Tomáš PARMA, *František kardinál Dietrichstein a jeho vztahy k římské kurii. Prostředky a metody politické komunikace ve službách moravské církve*, Brno, 2011.

⁷ Pavel MAREK, *Politický vliv Španělska a papežského státu na císařském dvoře Ferdinanda II.* ČČH 126, 2007, s. 285-317.

⁸ Jiří KUBEŠ a kol. *V zastoupení císaře. Česká a moravská aristokracie v habsburské diplomacii 1640-1740.* Praha, 2018.

nejdůležitější lze považovat monografii Irene Fosi, která nám nastínila vztahy mezi dvorem Ferdinanda II. a papežem Urbanem VIII. ve zkoumaném období, kde ukázala, jak nezbytným prvkem byli bratři Paolo a Federico, podporovaní bratrem Giuliem Savellim.⁹ Cecilia Mazzetti se naopak ve své studii pokusila nastínit důležitost kulturní výměny mezi říší a Římem v podobě hudby, poezie, nebo literárních a uměleckých děl, které měli ve svém důsledku sblížit obě oblasti a vliv rodiny Savelli na tuto kulturní výměnu.¹⁰

Rubén González Cuerva nám zobrazil příběh španělského rodiny, ze které se rekrutovali agenti kardinála z Ditrichštejna v hispánském světě a u dvora Filipa IV.¹¹

Zajímavou studii vydal David García Cueto, jehož tématem byli vyslanci Španělska a císaře v Římě ve zkoumaném období.¹²

V neposlední řadě je potřeba upozornit na práce Mariky Keblusek a jejích spolupracovníků, kteří se ve svých studiích snažili vysvětlit kdo to agent vůbec byl, k čemu sloužil, nebo jaký vliv měla existence agentů v novověku na celou společnost.¹³

Při tvorbě edice jsem se řídil parametry nastavenými Pavlem Markem a Tomášem Černušákem, kteří mají dlouholeté zkušenosti s románsko-jazyčnými prameny. Pavel Marek vytvořil například edici rodinné korespondence Zdeňka Popela z Lobkovic s jeho ženou Polyxenou z Pernštejna, která byla psána ve španělštině.¹⁴ Tomáš Černušák prezentoval edici, která se zabývá blízkým tématem, tedy korespondencí mezi apoštolskou nunciaturou a císařem v dobách Rudolfa II. ale i Ferdinanda II.¹⁵

⁹ Irene FOSI, *La famiglia Savelli ed la rappresentanza imperiale a Roma nella prima metà del Seicento*. Roma, 2017.

¹⁰ Cecilia MAZZETTI, *Paolo e Federico Savelli, ambasciatori dell'imperatore. Scambi artistici e musicali tra Roma e Vienna nella prima metà del Seicento*, in: José MILLÁN MARTÍNEZ, Manuel RIVERO RODRÍGUEZ (coords.) *La dinastía de los Austria, Las relaciones entre la monarquía católica y el imperio*, Madrid, 2011, vol. III., s. 1837-1866.

¹¹ Rubén GONZÁLEZ CUERVA, *La forma de lo informal: los agentes del cardenal Dietrichstein*. In: Nieva Ocampo, Guillermo MARIANA NAVARRO, Andrea GONZÁLEZ CUERVA (coords.): *El príncipe, la corte y sus reinos: agentes y prácticas de gobierno en el mundo hispano (ss. XIV-XVIII)*, Madrid, 2011, s. 253-276.

¹² David GARCÍA CUETO, *Los embajadores de España y el Imperio en Roma y la representación de la Casa de Austria en tiempos de Felipe IV*, Madrid, 2011.

¹³ Marika KEBLUSEK, a kol., *Your Humble Servant: Agents in Early Modern Europe*, Hilversum, 2006.

Marika KEBLUSEK, Vera BADELOCH, *Doubles Agents: Cultural and Political Brokerage in Early Modern Europe*, Boston, 2011.

¹⁴ Pavel MAREK ed., *Svědectví o ztrátě starého světa. Prameny k českým dějinám 16.-18. století*, České Budějovice, 2005.

¹⁵ Tomáš ČERNUŠÁK ed., *Epistulae et acta Antonii Caetani 1607-1611. Pars V. Julius 1609 - Februarius 1611*, Praha, 2011.

Role zástupných osob v novověké společnosti: Vyslanci versus agenti

Jak nejlépe slovně označit služby, které vyslanci a agenti v novověku přinášeli svým patronům? Asi nejbližše měli k diplomatům. Tímto tématem se od počátku druhého tisíciletí zabývalo vícero badatelů v několika zemích, ale žádný se doposud tyto role neodvážil jasně ohraničit a definovat. Všichni nakonec konstatovali, že je těžké najít nějaký společný profil, nebo dokonce modelový příklad. Už jen proto, že pod termínem agent si je možné představit vícero funkcí, které zastávali. Vše také záviselo na osobních přednostech a ambicích daného člověka. Vyslanec i agent neměl pro svého patrona problém vykonávat role, se kterými jsou tyto funkce spojovány také v moderní době. Fungovali jako informátoři a zpravodajové všeho druhu, nákupčí a obchodníci, znalci umění, úředníci právních záležitostí, nebo dokonce zahradníci.¹⁶

Samotná etymologie obou slov odkazuje na obecně známou věc. Vyslanec i agent jsou ti, kteří zastupují a konají svou práci vždy jménem někoho jiného. Musí reprezentovat svého patrona tak, aby nesnižovali jeho prestiž ve společnosti, kde se jako jeho zástupci pohybují. V této funkci se role obou profesí zcela překrývala. Myšleno je tím to, že vyslanci i agenti vykonávali obdobnou činnost pro vrcholné představitele novověké Evropy, tedy císaře, krále, knížata, papeže a další, nejvíce institucionalizované církevní, nebo aristokratické osobnosti tehdejšího světa. Bez vyslanců a agentů by byl diplomatický systém nemyslitelný, protože na nich závisel sběr a přenos informací, stejně jako zprostředkovatelská činnost a kontakt mezi mocenskými centry.¹⁷

Drobný rozdíl můžeme spatřovat v otázce prestiže obou profesí. Všichni tehdejší nejvyšší svěští i náboženští představitelé zaměstnávali ve svůj prospěch jak agenty, tak vyslance. Vyslanci pocházeli z vyšších společenských kruhů, protože to byli právě oni, kteří měli patrona zastupovat přímo, buď u výše, nebo stejně postavených osob. Nesmíme také zapomenout na oficiálnost obou funkcí. Vyslanec byl vždy prezentován veřejně. Každý věděl, o koho jde a co dělá. Svě postavení měl navíc stvrzené oficiálními pověřovacími listinami. Musela se mu podle toho také projevovat úcta. I mezi samotnými vyslanci existovaly rozdíly. Například u svatého stolce měl daleko větší společenskou prestiž španělský vyslanec jako zástupce nejmocnějšího katolického panovníka, který navíc politicky ovládal i italská papežská

¹⁶ T. PARMA, *František*, s. 201-203.

¹⁷ R. GONZÁLEZ CUERVA, *La forma*, s. 253-255.

J. KUBEŠ a kol. *V zastoupení*, s. 334-425.

léna než diplomat ve službách jiných vládců, a to včetně císaře římsko-německé říše. Náleželo mu proto u příležitosti jakýchkoliv oficiálních ceremonií přednostní postavení.¹⁸

Agenti hráli spíše stínovou roli. Agentem se ve své podstatě mohl stát kdokoliv. Stačilo mít k takové činnosti osobnostní předpoklady. Pravdou je, že mezi oficiálními agenty, o kterých máme podrobnější zprávy, najdeme většinou takové lidi, kteří minimálně prošli tehdejší školským systémem. Měli akademická vzdělání a vykonávali prestižnější společenské profese, jako byli kněží, lékaři, učitelé, obchodníci a další. To ale nevyklučovalo, že by se agenti nestávali šlechtici, nebo dokonce lidé z aristokratických rodů.¹⁹

Jak si své úlohy vyslanci a agenti rozdělovaly? Výhodou vyslance byla ta, že měl přednostní práva na audience u oficiálních představitelů země, ve které svůj úřad vykonával. U papežské kurie ve dvacátých letech 17. století měli vyslanci dokonce stanovený jakýsi režim návštěv. To platilo také pro císařského vyslance, který měl za úkol také neustále informovat papeže o pokrocích katolické ligy v boji proti protestantům. Oficiální audience byly v Římě neodmyslitelnou součástí každodennosti. To byla příležitost, kdy se agenti, přicházející s vyslancem jako doprovod, mohli seznamovat s vlivnými osobami u svatého stolce, kterým byli představováni. Hlavním úkolem takového agenta bylo pak vyhledávat potencionální možnosti navázání bližších vztahů z okolí zájmových skupin.²⁰ Agentu je potřeba chápat jako profesy neinstitucionální, nepodchycenou nějakou právní strukturou. Jeho diplomatická služba byla založena hlavně na výstavbě a údržbě sítě vztahů. Podle některých současných badatelů by fenomén agentů a agencií mohl představovat základní organizační princip celé tehdejší společnosti.²¹

Funkce agentů u svatého stolce

První zmínky o agentech máme v prostředí papežské kurie zhruba od 13. století. Tehdy byla ale jejich činnost pro patrona odlišná. Mluvíme o období středověku, ve kterém celá evropská společnost byla bezvýhradně katolická, a i diskurz a mentalita lidí vnímala postavu papeže jinak než v raném novověku. Nejvyšší katolický zástupce boha na zemi držel nad celou církevní hierarchií zcela neoddiskutovatelnou plnou moc. Proto do Říma jezdilo mnoho aristokratů a

¹⁸ José MARTÍNEZ MILLÁN, Esther JIMÉNEZ, *La Casa de Austria: Una justificación político-religiosa (Siglos XVI-XVIII)*, in: J. MARTÍNEZ MILLÁN, R. GONZÁLEZ CUERVA (coords.): *La Dinastía de los Austrias: Las Relaciones entre la Monarquía Católica y el Imperio, Instituto histórico Alemán*, Roma, 2009, fol. 9-59.

¹⁹ R. GONZÁLEZ CUERVA, *La mediación*, fol. 479-492.

²⁰ M. KEBLUSEK, *Introduction. Profiling the Early Modern Agent*. In: Hans COOLS end col. (edd.). *Your Humble Servant. Agents in Early Modern Europe*. Hilversum 2006, fol. 344-420.

²¹ Thomas KIRK, Giovanni Andrea DORIA: *Citizen of Genoa, Prince of Melfi, Agent of king Philip II. of Spain*, in: M. KEBLUSEK y B.V. NOLDUS (eds.), *Double Agents. Cultural and Political Brokerage in Early Modern Europe*, Leiden, Brill, 2011, p. 60.

šlechticů kvůli různým úkonům, které právně spadaly pod církevní pravomoc. Ti nejmocnější si ale udržovali u svatého stolce stálé zástupce, které ale ještě nemůžeme identifikovat jako vyslance. Šlo spíš o právní úředníky, kteří byli všeobecně označováni za *prokurátory*.²² Prokurátorské funkce ale později z rozkazu papeže dostaly u kurie vlastní úřad, který podléhal svatému stolci. Evropské katolické mocnosti, církevní hodnostáři z neitalského prostředí, i aristokracie začali najímat profesionály, znalé římského kuriálního prostředí, se zkušenostmi v úředních kancelářích papežského dvora. Z těch se později v průběhu 14. století vyprofilovaly agenciální funkce. Raní kuriální agenti měli na starost podávání suplik a získávání odpovědi na tyto žádosti. Funkce *prokurátora* byla nadále základem práce agenta i v dobách Františka z Ditrichštejna. Ale zdaleka ne jediná. Pokud bychom přihlédli ke kvantitativní stránce, tak poslední známí kardinálové agenti za celou dobu, podchycenou v pramenné základně, řešili jen tři opravdu čistě prokurátorské supliky.²³

V čase se více vyprofilovala funkce *reprezentanta*.²⁴ Zastupoval patrona v mnoha jeho záležitostech osobního i úředního charakteru. Samozřejmě se tyto věci netýkaly církevní liturgie, nebo konzistoře. Šlo hlavně o setkávání s kuriálními ministry, ale také se samotným papežem, se kterým jeho jménem mluvil. Dále byl prostředníkem v jednáních s církevními a světskými hodnostáři, kteří byli buď rezidenty v Itálii, nebo se tam objevovali jako zástupci svých zemí. Tyto schůzky ovšem neměly oficiální charakter, jako audience vyslanců. Existovala spousta dalších běžných drobných úkonů, které kardinálové v Římě měli za úkol řešit, ale ti, kteří dostávali diecéze daleko od Říma se nechávali zastupovat svými agenty.²⁵ Například kuriální agent Františka z Ditrichštejna zastupoval svého patrona u přiděleného kostela v Římě.²⁶

²² T. PARMA, *Kardinál*, s. 203.

²³ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 212-367 Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna
MZA Brno, RAD, kart. 436, i.č. 1907/74, fol. 1-91 Pietro Matta kardinálu z Ditrichštejna

²⁴ T. PARMA, *Kardinál*, s. 207.

²⁵ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 223 (Řím 8. únor 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *Un Palafronero del Papa mi há portato la Candela di V.Em.a, e del suo Caudataro ch éra solito di portarsi al s.r Cav.re Olivieri come ad Agente suo (...)*“.

Překlad: [„Jistý papežův služebník mi přinesl Svíci pro Vás a Vašeho církevního zástupce, což byla v minulosti povinnost rytíře Olivieriho, který byl Vaším agentem (...)“].

²⁶ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 258-259 (Řím 16. srpen 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *Hier mattina festività dell Assunta mi sforzai di farmi condurre in Carrozza con gli altri SS.ri Conser.ri miei Colleghi alla Madonna di Trastevere titolo di V.E., dove habbiamo presentato un Calice, e quattro Torce, secondo il solito, già che due Canonici erano venuti á invitarmi (...)*“.

Překlad: [„Včera ráno na svátek Nanebevzetí Panny Marie jsem se dobelhal do kočáru s ostatními pány konzervátory, mými kolegy a odjeli jsme ke kostelu Panny Marie z Trastevere, který je Vaším titulárním kostelem, kde jsme představili kalich a čtyři svíce, jako obvykle, a místní dva vaši kanovníci mě přišli přivítat (...)“].

Absolutně klíčovou roli mělo v agencii *zpravodajství*.²⁷ Podávání pravidelných zpráv o dění nejen v Římě, ale také po celém Apeninském poloostrově je dnes asi nejviditelnější dochovaná činnost agenta. Osobně jsem prozkoumal desítky dopisů agenturních Ditrichštejnových pracovníků a spolupracovníků.²⁸ Jedná se o více než čtyři desítky dopisů Pietra Matty a obdobný počet najdeme u Paola Savelliho.²⁹ Nejrozsáhlejší fond v tomto směru zůstal po Pier Francescovi Paolim, který čítá na tři sta šedesát sedm listů. Další vzorky týkající se Fabia Ursolliniho, Jaccoma Olivieriho, Lorenza Olivieriho nebo kardinála Pietra Aldobrandiniho jsem čerpal z práce Tomáše Parmy.³⁰

Veškerá probádaná korespondence je založena na předem stanovených parametrech, které nikdy nevybočovaly z daných mantinelů. Důležité je si uvědomit, že tak psali beze zbytku všichni. Stejnou strukturu nacházíme nejen u všech sledovaných agentů, ale také vyslanců, kardinálů, obchodníků, nebo příbuzných. Skládala se z pěti základních částí: *oslovení, úvod, obsah, závěr a post scriptum*.³¹

Již v *oslovení* se nacházejí jemné rozdíly, které se mohou zdát bezvýznamné, ale ve své době hrály důležitou roli. Římští služební agenti, tedy všichni beze zbytku, oslovovali kardinála v každém dopise vždy předpisově „*Ill.mo et r.mo s.r patron(padron) prencipe clementissimo*“. V hrubém překladu to znamená „*Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže*“. S různými časovými obměnami, kdy se v pozdějších dobách začíná místo „nejshovívavější“ používat „nejvznešenější“ se oslovení nijak nevyvíká z původního, zažitého modelu. Základem je slovo *patron* (*padron*). V této části textu nikdy nesmí chybět. Je důležité, protože naznačuje a určuje vztah, který má pisatel s příjemcem. Zcela stejné oslovení používal Ditrichštejn vůči kardinálovi Pietrovi Aldobrandinimu a tím jasně naznačoval z jaké klientské skupiny vzešel a že byl právě rodině Aldobrandini zavázán svým postavením. Jinak vypadalo oslovení z dopisů císařského vyslance Paola Savelliho nebo jeho bratra Federica. I když vypadají podobně „*Em.mo e r.mo s.r mio colendissimo*“, tedy „*Nejosvícenější a nejctihodnější pane můj nejvznešenější*“. Jak je ale na první pohled vidno, chybí tam to důležité služebné oslovení *patron* a není ani v jednom z dopisů, které se dochovaly. Za zvláštnost můžeme považovat oslovování aristokratických dam „*Ill.mo et r.mo s.r mio osservatissimo*“. V překladu

²⁷ T. PARMA, *Kardinál*, s. 207-208.

²⁸ Tamtéž, s. 208-209.

²⁹ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11. Pier Francesco Paoli Františku z Ditrichštejna.

MZA Brno, RAD, kart. 436, i.č. 1907/74. Pietro Matta Františku z Ditrichštejna.

MZA Brno, RAD, kart. 442, i.č. 1909/27. Paolo Savelli Františku z Ditrichštejna

³⁰ Tomáš PARMA, *František*, s. 536-577.

³¹ Amedeo QUONDAM, *Le „Carte messaggere“: retorica e modelli di comunicazione epistolare per un indice dei libri di lettere del Cinquecento*, Roma, 1981.

„*Nejosvícenější a nejctihodnější pane můj nejpozornější*“, a ve stejném stylu oslovoval dámu také olomoucký biskup. Má jiný nádech a je potřeba ho vnímat jinak. Ačkoliv tyto rozdíly můžeme považovat za bezvýznamné, vymezovaly vztahy mezi osobami.

Úvodní slova patřila mezi nejzajímavější část, protože se u všech sledovaných vzorků naprosto odlišují. Pietro Matta prvními řádky většinou oznamuje Dietrichsteinovi věci osobního rázu a vždy uvede několik pochlebovačných vět k utvrzení své podřízenosti a věrnosti. V obdobném duchu vede text také Paolo Savelli s tím, že samozřejmě nemá potřebu ukazovat nějakou hierarchii. Zcela bez skrupulí a rovnou k obsahu kráčel jak Ursolini, tak Giacomo Olivieri, i Paoli.³² Daleko naléhavějším stylem se vykazoval Lorenzo Olivieri, který až okatě prezentoval podřízenost. Jeho způsob psaní je ale potřeba brát se zřetelem na to, že vedl dlouhodobý spor s Pietrem Mattou a snažil si samozřejmě olomouckého biskupa naklonit na svou stranu.³³ Úvodní slova jsou částí, která je až na výjimky jako je Matta často vynechávána. Na druhou stranu při nějakých důležitých příležitostech je využívána i ostatními sledovanými. Jde hlavně o církevní svátky, nebo důležité životní momenty.³⁴

Obsahová část byla monotematickou složkou, která se ve své podstatě neustále opakovala. Rozdíly můžeme hledat jen v kvantitě a kvalitě textu. Vždy záleželo na vztahu osoby k patronovi. Kuriální agenti přednostně informovali o svých krocích ve prospěch Ditrichštejna. Agenda patřila k nejdůležitějším složkám, proto pokud byla potřeba referovat v tomto směru, dávalo se přednost úplnému a jasnému zhodnocení situace. Ostatní zprávy byly na druhé koleji a dostávaly prostor později. Na druhém místě byly informace o papeži, kardinálech-kuriálních ministrech a vyslancích katolických knížat. Byly často velmi podrobné a obsáhlé. Pokud chyběly relevantní zprávy ode dvora, dávala se takovým věcem kvantitativně největší pozornost. Až na pozadí stojí zprávy politické, ekonomické a všeobecné. Stejnou konstrukci obsahu nacházíme ve všech dopisech. Obdobně koncipoval dopisy také Fabio Ursolini, Olivieriho předchůdce, a také Paolo Savelli. Všichni jmenovaní nejsou s určitostí, jak se v medicínské praxi říká „*pacienty nula*“. Tento úzus zřejmě vznikl daleko dříve a nemusí mít s agenturní sítí olomouckého biskupa vůbec nic společného. Je ovšem jedinečný z věcného hlediska. Pomáhá badateli při jeho práci s tímto druhem pramene, protože předem může předpokládat, ve které části nalezne informace, které hledá.

Závěr je další specifickou složkou. A stejně jako ostatní pasáže se vyvíjel v čase. Je považován za povinnost vůči osobě, které je určen. Projevovalo se tu postupně prohlubující se pouto mezi

³² MZA Brno, RAD kart. 444, i.č. 1909/128. Fabio Ursolini Františku z Ditrichštejna.

³³ MZA Brno, RAD, kart. 438, i.č. 1907/137. Giacomo a Lorenzo Olivieri Františku z Ditrichštejna.

³⁴ MZA Brno, RAD, kart. 436, i.č. 1907/74. (Řím 28.12.1630) Pietro Matta Františku z Ditrichštejna.

účastníky komunikace. Ti, kteří neměli tak blízký vztah ke kardinálovi a vzájemný písemný kontakt nebyl pravidelného charakteru nemá smysl posuzovat. U Ditrichštejnových klientů a agentů, kde máme větší počet dochovaných pramenů je možné přinejmenším usuzovat, a porovnávat. Nejstarší dochované písemnosti hlavního agenta Fabia Ursoliniho naznačovaly opakující se úzus „*le bacio humilmente le vesti*“, v překladu „*líbám pokorně váš rukáv*“. Stejně vyjadřování nalezneme u osoby ze zcela odlišné sociální skupiny, jakou byl kardinál Scipio Borghese. V podobném znění jsou závěry dopisů samotného Františka z Ditrichštejna kardinálu Pietrovi Aldobrandinimu, nebo Olimpiii Aldobrandini. Ruce a oblečení líbá také kardinálovi Paolo Savelli. Naproti tomu Giacomo Olivieri se zásadně ve svých závěrech jen „*humilmente l inchina*“, tedy „*poniženě uklání*“. A je úplně jedno, jestli si píše s kardinálem Aldobrandinim, nebo Ditrichštejnem. Jeho nástupce Paoli se vyjadřoval ve stejném smyslu. Pietro Matta jako by kopíroval již dávno zesnulého Ursoliniho. Výjimkou byl opět Lorenzo Olivieri, který se svým „*che me sarebbe somma gratia*“, v překladu „*je to pro mě největší milost*“ zcela odkláněl od ostatních pisatelů. Co z toho můžeme usuzovat? Jedině snad to, že obsah závěrečných slov byl zcela volnou položkou a každý se zde vyjadřoval podle vlastních pocitů, které ho pojili s tím, komu psal.

Daleko sofistikovaněji můžeme posoudit konečné označení sama sebe při podpisu psaných dokumentů. Všichni zúčastnění v mém průzkumu se totiž podepisovali zcela shodně, a to „*obligatissima et fidelissima creatura et servitore*“, tedy „*nejpokornější a nejvěrnější klient a služebník*“.³⁵ S lehkými obměnami, které ale neměnily význam slov můžeme toto označení nalézt ve všech dopisech. V rozboru textu jsem se nezabýval opačným komunikačním proudem, tedy korespondencí zaslanou patronem svému služebníkovi, protože to není účelem této edice.

Poslední položkou je *Post scriptum*. Objevovalo se často. Mělo to zřejmě souvislost s tím, jak psaní v barokní době vznikala. Dopisy se nepsaly jako dnes. K vytvoření byl potřeba čas. Musí se brát také ohled na to, proč a za jakých podmínek bylo potřeba takové psaní odeslat. Rozdíl byl také v tom, kdo psaní koncipoval. Pro formální poštu se používali písaři, kteří dokázali psát krasopisně a úhledně, navíc poměrně rychle. Písaři ale nebyli levní. Když k tomu připočteme cenu psacích souprav, samotného papíru a poštovních služeb byla to jednoznačně velmi drahá záležitost, kterou si mohli dovolit jen ti nejbohatší. Na všech agenciálních listech je vidět snaha

³⁵ Italské slovo „*creatura*“ mělo ve své době jiný význam, než jaký ho má dnes. Označoval se tak klientský vztah pisatele k příjemci psaní.

Pavel MAREK, *Klientské strategie španělských králů na pražském císařském dvoře konce 16. a počátku 17. století*, ČČH, 105/2007, s. 40-89.

vměstnat co nejvíce informací tak, aby se ušetřil čas a finance. *Post scriptum* bylo rychlým a vděčným prostředkem k doplnění toho, co bylo potřeba v rychlosti sdělit. Proto je v listech tak běžné.

Řádky na konci jsou často psány odlišným písmem.³⁶ Z toho se dá usuzovat, že by agenti mohli ke své práci používat písaře. Pokud si ale propojíme okolnosti, za kterých vznikaly, nepřipadá mi to jako dobré vysvětlení. Všechny agencie se potýkaly s peněžními nedostatky. V mnoha psaních se objevovaly nářky ekonomického rázu. Na druhou stranu všechny zúčastněné osoby v mém výzkumu se honosily akademickým vzděláním. V novověké společnosti to znamenalo, že byly vychováni kněžími, nebo učiteli, kteří prošli kněžskou školou. A ta byla ve výuce krasopisu velmi přísná. Proto mám hypotézu, se kterou jistě mnozí nebudou souhlasit, a to, že agenti si své zpravodajství dopředu připravovali. Vedli si poznámky, ze kterých posléze mohli dopis koncipovat v klidu a psát ho úhledným, naučeným písmem ze škol.³⁷ Někdy se ale musela zpráva odeslat náhle, protože se objevil kurýr a taková příležitost se nesměla zmeškat. V takovém případě agent napsal celé psaní narychlo, nebo doplnil *Post scriptum*.³⁸ Proto se nám u nich objevuje grafologicky odlišné písmo. To se samozřejmě netýká aristokracie ve službách tehdejších vládců, úředníků papežské kurie, nebo dalších, vysoce postavených osobností. U těchto osob bychom mohli s největší pravděpodobností říct, že ve většině případů psali listy písaři. Není to ale jednoznačné. Například Paolo Savelli psal dopisy kardinálovi vlastnoručně a krasopis neřešil. Je ovšem výjimkou, potvrzující pravidlo.

Z obsáhlým a pravidelným dopisováním úzce souvisí další role agentů, kterou byla činnost *poštovních úředníků*.³⁹ V římské agencii se akumulovala pošta také z Neapole a Sicílie, od Ditrichštejnových spolupracovníků, stejně tak se tu objevovali i dopisy z Janova. Nešlo jen o psaní, ale také nejrůznější drobné věci, dary od jiných osob kardinálovi, nebo objednané předměty samotným olomouckým biskupem. Mezi nejčastější patřily sbírky poezie, knihy, breviáře, operní díla, stejně jako semena exotických rostlin, či plány, nebo obrazy a nákresy.⁴⁰ Z Říma byla poté pošta posílána převážně cestou přes Benátky, kde si platil František z Ditrichštejna svého poštovního agenta. Zaslání stálo velké peníze, proto se agenti snažili korespondenci a balíčky zasílat v co největším počtu a společně. Například Paoli nejčastěji spojoval svou poštu s tou od Paola Savelliho. Hledal také jiné možnosti, jak dostat zásilky na Moravu. Využíval k tomu zvláštní okolnosti, kdy se v Římě objevil nějaký zaalpský aristokrat,

³⁶ Obrázek č. 3

³⁷ Obrázek č. 1

³⁸ Obrázek č. 2

³⁹ T. PARMA, *František*, s. 209.

⁴⁰ Tamtéž, s. 209-210.

vyslanec, nebo doprovod někoho významného z habsburské rodiny a tyto osoby zainteresoval ve jménu patrona k doručení pošty.⁴¹

Další služby, které plnili agenti pro své patrony, patřily k těm méně významným a víceméně ojedinělým. Za úkol měli například shánět různé vyžadované zboží. Museli také dokázat ohodnotit rukopisná umělecká, operní, či básnická díla, obrazy a další cennosti. Takové případy ale můžeme považovat za vedlejší, méně podstatné, nebo dokonce ojedinělé, na které si mohl samotný agent pozvat znalce, nebo požádat o pomoc jiné osoby.⁴²

⁴¹ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 272 (Řím 1. listopad 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Per parte del s.re Bali ad Andlau mi é stata inviata l occlusa memoria, e gli ho fatto rispondere, che ricevero per favore, che quando sará in Alsatia lasci raccomandate le scatole, perché quanto prima sará possibile, pervenghino in mano di V.E (...)*“

Překlad: [„*Ohledně pana Baliho z Andlau jsem do rukou dostal zprávu, na kterou jsem odpověděl, a požádal jsem ho, až se dostane do Alsaska, aby poslal balíčky co nejrychleji do rukou Vaší eminence (...)*“].

⁴² T. PARMA, *František*, s. 210.

Agenciální a poštovní síť na Apeninském poloostrově

Proč vůbec vytvářely některé vysoce postavené osoby tak rozsáhlou síť agentů, a s tím související zainteresovanou klientelu? Je nutné se vžít do barokního myšlení aristokratických individuí. Až mravenčí snaha vědět všechno a za každých okolností, bez ohledu na náklady ukazuje, že nejde jen o potřebu mít přehled a připravit se na věci budoucí, či využívat zpravodajství k vlastním politicko-ekonomickým cílům. Tento vnitřní proces je často blízký právě církevním činitelům. Předpokládám, že díky svému ochuzení o běžnou světskou životní pouť, kdy nemohou plodit děti a vytvářet rodovou linii, obrací své myšlenky a snahy k ctižádosti a akumulaci moci. Ditrichštejn měl evidentně výborné politické cítění a dokázal dobře odhadovat situace.⁴³ Uvědomoval si, že ve svém postavení a vzdálenosti od kuriálního dvora je v rámci církevní hierarchie odkázán na druhou kolej, a proto využil svou olomouckou diecézi k tomu, aby se prosadil ve světské politice v rámci habsburského soustátí, což se mu povedlo.⁴⁴ Přesto i nadále pracoval na tom, aby stopu zanechal i ve všech důležitých evropských zemích.⁴⁵ Nebyl člověkem, který by nějak obzvlášť schraňoval peníze a statky. Naopak, bral je jen jako prostředek k mnohem vyšším cílům. Velmi lpěl na vlastní důležitosti v rámci kruhů, ve kterých se pohyboval a vyžadoval, aby mu byla prokazována čest, která mu podle jeho vysokého ega měla náležet. A právě k těmto celospolečenským ambicím mu dopomáhala jeho propracovaná, rozvětvená a byrokraticky řízená armáda klientů a agentů.

Ve dvacátých letech 17. století se kardinál honosil nepřehlédnutelnými úspěchy v politice českých zemí ve službách císaři. S titulem moravského zemského gubernátora byl ve své podstatě neomezeným pánem celé Moravy. Ferdinand II. ho povýšil do knížecího stavu a díky svým přešlým službám se těšil velké důvěře vídeňského dvora.⁴⁶ V důsledku rozsáhlé rekatolizace a zabavovaným statkům neuvěřitelně zbohatl.⁴⁷ Všechny tyto události vytvořily předpoklady možného financování tak nákladného podniku, jakým byla jeho informátorská,

⁴³ Jan TENORA, *Účast kardinála Ditrichštejna za boje mezi arciknížetem Matyášem a Rudolfem II. roku 1608*, Hlídka 5/1917, s. 278-280.

Pavel BALCÁREK, *Kardinál František Ditrichštejn 1570-1636. Gubernátor Moravy*. České Budějovice, 2007.

⁴⁴ Ivana ČORNEJOVÁ a kol. *Velké dějiny zemí koruny české VIII*. Praha, 2008, s. 254-258.

Petr MAŤA. *Svět české aristokracie (1500-1700)*. Praha, 2004, s. 422-450.

⁴⁵ T. PARMA, *Kardinál*, s. 15-52.

Pavel BALCÁREK, *Politik v kněžské sutaně. Gubernátor Moravy*. In: Jan MITÁČEK, *Vládcové Moravy*. Kniha statí ze stejnojmenného cyklu přednášek. Brno: Moravské zemské muzeum, 2007, s. 135-154.

⁴⁶ Tamtéž, s. 120-125.

⁴⁷ P. BALCÁREK, *Kardinál*, s. 155.

klientská a agenciální síť po celé Evropě. Své zájmy neměl jen v Římě nebo Madridu.⁴⁸ Velmi podrobně se nechával informovat také o dění v oblastech dnešního Beneluxu a Anglii.⁴⁹

Apeninský poloostrov bychom ale mohli v kvantitě a kvalitě zařadit na přední pozice kardinálových priorit. Poštovní rezidentura existovala například v Benátkách, kde měl placeného agenta. Existovalo sice relativně pravidelné poštovní spojení mezi Římem a říšskými zaalpskými oblastmi, ale nefungovalo ve smyslu, jaký si představujeme dnes. Poštovní domy se formovaly už v průběhu pozdního středověku. V každé zemi existoval většinou šlechtický rod, který spravoval celý systém a měl od panovníka povolení (glejt) k takové činnosti. Jak tento druh spojení nabýval na důležitosti, zvyšovala se současně prestiž těch, kteří se o poštu starali. Mezi nejvýznamnější patřili Taxisové (italsky Tasso), později Thurn-Taxisové. Jejich zásluhou vzniklo císařské poštovní spojení Vídně s Prahou a Benátkami.⁵⁰ Ve sledovaném období se nejvyšší poštovní úřad stabilizoval ve Vídni. Naproti tomu v Praze a Benátkách vznikly úřady podřízené dvornímu poštmistrovi v císařském hlavním městě.⁵¹ Celá poštovní infrastruktura byla silně postižena za třicetileté války. Cesty se staly nebezpečnými, díky čemu se také snížil počet kurýrů ochotných riskovat život. Pošta se stala nespolehlivou. Agenti i vyslanci začali vyhledávat vhodnější možnosti přepravy hlavně u zásilek s vysokou důležitostí.⁵²

Jedním z prvních doložených Ditrichštejnových poštovních služebníků byl Gioseffe Tadoldo Cattani. Hlavní pracovní náplní této osoby, stejně jako předchozích členů stejné rodiny, byla práce poštmistra císařských záležitostí v Benátkách. Pro kardinála ale plnil úkoly, které bychom mohli identifikovat jako agenciální. Za příklad bychom mohli považovat nákupy, zasílání různého zboží a v neposlední řadě informace o dění v Benátkách. Parma jako další aspekt uvádí šifru, ale tu osobně nepovažuji za jednoznačný doklad práce všech agentů. Důvodem je absence šifer u Pietra Matty a Pier Francesca Paoliho. Pravdou je, že některé jeho činnosti nad rámec poštovnictví ho zařazovali do kategorie lidí s nejasným statutem. Po jeho úmrtí v roce 1624 nastoupil na úřad Niccolò Rossi, který také zastával místo císařského rady v Benátkách. O tomto muži se pozdější kuriální agenti nezmiňovali.⁵³ Na odlišné úrovni byl

⁴⁸ R. C. CUERVA, *La mediacion*, fol. 500-507.

C. MAZZETTI, *Paolo e Federico Savelli* s. 1850-1866.

I. FOSSI, *La famiglia*, s. 140-146.

⁴⁹ Anna NOVÁKOVÁ, *Mezi Flandry, Španělskem a Čechami. Guillermo Verdugo, agent Františka z Ditrichštejna*, Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.

⁵⁰ František ROUBÍK, *Silnice v Čechách a jejich vývoj*, Praha 1938.

⁵¹ Miroslav POLÍŠENSKÝ, *Poštovní spoje a poštovní stanice v českých zemích v letech 1526-1620*, Sborník poštovního muzea 4, 1982, s. 113-134.

⁵² Bonaventura FOPPOLO, *I Tasso, Maestri della Posta Imperiale a Venezia. Storia di una famiglia bergamasca dal 1500 al 1700*, Venezia, 2015.

⁵³ T. PARMA, *František*, s.229-236.

vztah římských agentů Paoliho a Matty k dalšímu benátskému rezidentovi a doručovateli Robertu Haisovi.⁵⁴ Informace v monografii Tomáše Parmy jsou o tomto člověku nepatrně zkreslené, a to hlavně proto, že se ve svém bádání zastavil v roce 1632, kdy zřejmě skončila pramenná písemná základna mezi Haisem a Ditrichštejnem. Parma podrobně neprozkoumával ani dopisy Pier Francesca Paoliho, který s Haisem čile spolupracoval, stejně jako jeho pomocný agent Matta. Proto bych jeho dřívější verzi trochu poupravil. Je sice možné, že Hais neodváděl tak precizní práci, jako Tadoldo Cattani, ale není pravdou, že by už jen fungoval jako „technický personál“.⁵⁵ Ba naopak. Pokud jeho služby do roku 1626 Parma považuje za méně důležité, tak já s jistotou tvrdím, že za vedení agencie Pier Francescem Paolim na důležitosti teprve získal. A fungoval ne nepodobně jako Parmou vyzdvihovaný Cattani. Působil jako poštovní uzel, informátor i nákupčí. Placen byl přímo kardinálem z Ditrichštejna. Na Haise se spoléhali všichni pozdější kuriální Dietrichsteinovi agenti, takže považovat ho za nedůležitého bych se neodvažoval.⁵⁶ Existuje také další korespondence Pietra Matty, který sloužil jako kuriální agent pro Dietrichsteiny minimálně do úmrtí knížete Maxmiliána v roce 1655, ve kterých se zmiňuje o Haisovy a jejich pokračující spolupráci.⁵⁷

Ovšem zcela nejdůležitější zastoupení si František z Ditrichštejna vytvořil v samotném Římě. Nejstarším jmenovaným agentem v pramenech byl Fabio Ursolini.⁵⁸ O tomto muži existují zprávy již z konce 16. století. Pocházel z kněžského prostředí. Vyřizoval pro kardinála agendu, kterou bychom mohli považovat za běžnou v dané funkci. Po roce 1607 ho nahradil Giacomo Olivieri, ale přesné datum, kdy se na postu vystřídali není známo. Tento agent patřil podle Tomáše Parmy v celé řadě dosud známých Ditrichštejnových kuriálních agentů k těm nejdůležitějším.⁵⁹ V Římě se narodil a u papežské kurie se pohyboval od mládí. Pocházel z velmi početné a rozvětvené rodiny. Od počátku byl v klientském vztahu s rodinou Aldobrandini. A právě tady se seznámil s Františkem z Ditrichštejna, kterému byl představen jako spolehlivý člověk. Nešlo samozřejmě o náhodu. V klientské pozici s tímto vlivným a mocným římským rodem se nacházel i samotný Ditrichštejn. Jejich vzájemný vztah bychom

⁵⁴ Tamtéž, s.232-233.

⁵⁵ Tamtéž, s. 233.

⁵⁶ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11. fol. 221 (Řím 1. únor 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „(...) si mandarà á V.Em.a subito, che sará giunto qui per la via ordinaria di Venetia, come si fá de gli altri Dispacci, non potendosi far altro, e sará raccomandato affettuo.te al s.r Roberto Ais, ch é Ministro della Posta Imperiale in quella Cittá.“

Překlad: [„(...) bude posláno do Benátek ihned Vaši eminenci, jakmile to sem dorazí, tak, jak se to dělá se všemi dopisy, protože není jiná možnost. Budou zaslány do rukou pana Roberta Haise, který je úředníkem císařské pošty ve zmíněném městě.“]

⁵⁷ MZA Brno, RAD, kart. 448. i.č. 1910/12. fol. 1-36. Pietro Matta Maxmiliánu z Ditrichštejna.

⁵⁸ T.PARMA, *František*, s. 237-240.

⁵⁹ Tamtéž, s. 240-265.

mohli každopádně považovat za daleko hlubší a důvěrnější, protože spolu prožili dlouhá léta. Františkovi sloužil od prvního dne v jeho kardinálské funkci. Stal se jeho osobním služebníkem a doprovázel ho i na Moravu.⁶⁰ Olivieri nebyl k službám jen Dietrichsteinovi, ale také celé jeho rodině. Zajímavostí jistě je, že všichni kardinálovi římsští agenti se vyznačovali loajalitou k více osobám. Olivieri například současně sloužil také v mnoha případech Pietru Aldobrandinimu. Nebylo to ovšem nic zvláštního, už jen proto, že jak jsem již dříve zmínil, samotný Dietrichštejn patřil ke klientům rodiny Aldobrandini. Podobně se chovali i další jeho agenti, jak později názorně uvedu. U kuriálního dvora se Olivieri pohyboval dlouhých čtyřicet let, proto můžeme předpokládat, že znal osobně všechny kuriální ministry, úředníky a ostatní osoby z blízkosti papeže. Dalšími aspekty života Olivieriho byl každodenní osobní styk s císařskými a španělskými vyslanci, kterým dokonce sloužil.⁶¹ Tuto informaci ale nemohu potvrdit u následných agentů Pietra Matty a Pier Francesca Paoliho. Paoli sice velmi podrobně informoval o činnostech španělských vyslanců, ovšem v žádném dopise nebyla zmíněna jakákoliv služba při slavnostech, průvodech, anebo při Chinejské jízdě, což byla symbolika uznání lenního vztahu mezi papežem a neapolským místo králem, jak tuto oslavu vysvětluje Tomáš Parma ve své knize.⁶² V dopisech Pier Francesca Paoliho ale Chinejská jízda probíhala také vždy při příležitosti příjezdu nového rezidentního nebo zvláštního španělského vyslance. Olivieri, stejně jako i ostatní agenti, si vytvářel vlastní síť informátorů a agentů, kteří se rekrutovali hlavně z osob na nižším společenském žebříčku. Šlo o běžné zaměstnance úřadů, vyslanectví, nebo o obchodníky. Ti byli pro agenty nesmírně důležití, proto známe i jejich jména. Agent podrobně informoval patrona o jejich existenci a o možné dlouhodobější spolupráci. Existovala také armáda dalších spolupracovníků, kteří ale nebyli přímo jmenováni a jsou skryti za nejasnými, nebo obecnými výrazy. Po sociální stránce nepatřili agenti k žádné chudině. Všichni měli vyšší vzdělání, někteří dokonce akademické. Olivieri byl ale jediný, který si za své kuriální služby vysloužil nižší šlechtický titul rytíře.⁶³ Na římské poměry byl zámožný. Vlastnil několik domů na lukrativních adresách, kočár, koně, nebo drahý mobiliář. Nebyl také odkázán jen na plat od Dietrichštejna. Dostával jisté naturálie za služby vyslancům a zřejmě také pronajímal budovy.⁶⁴ Olivieri byl ve dvacátých letech 17. století, podle vlastních slov, velmi starým mužem, který překročil sedmdesát let. Zřejmě proto se v dopisech Pier Francesca Paoliho, který v této době zastával post neplaceného kardinálova informátora, objevovaly zprávy, ve kterých Paoli

⁶⁰ Tamtéž, s. 245-247.

⁶¹ Tamtéž, s. 257-261.

⁶² Tamtéž, s. 250. odkaz 771.

⁶³ Tamtéž, s. 247-257.

⁶⁴ Tamtéž, s. 252-257.

zdůrazňoval svou oddanost Dietrichsteinovi s tím, že je v případě potřeby ihned k dispozici, pokud by jeho současný agent nemohl dále vykonávat svůj úřad. Paoliho služby také doporučoval jeho římský patron Paolo Savelli, společně s bratrem kardinálem Giuliem Savellim.⁶⁵

Již od roku 1629 Olivieri nepsal své dopisy osobně, ale nechával tuto činnost na svém synovci Lorenzovi, protože už nebyl schopen čitelně psát. Lorenzo Oliveri postupně začal zastupovat svého strýce i u kardinálových záležitostí, proti čemuž Ditrichštejn protestoval. Giacomo Olivieri mu oponoval a zároveň se snažil Lorenza doporučit jako svého nástupce. V tomto období máme zprávy také o snaze získat úřad hlavního agenta od Pietra Matty, lékaře a zetě výše zmíněného Jacoma Olivieriho, který ve druhé polovině roku 1630 zastupoval Olivieriho u papežské kurie.⁶⁶ Tato záležitost ale probíhala již s posvěcením Františka z Ditrichštejna. Tomáš Parma se zmiňuje o tom, že k úřadu agenta patřila neodmyslitelně šifra.⁶⁷ Pravdou je, že pozdější agenti v žádném ze svých dopisů žádnou slovní, ani číselnou šifru nepoužívali. Důvody neznáme, buď ji prostě nepotřebovali, nebyla ani vyžadována, nebo nemusela být součástí listu a nedochovala se. Proč zrovna Olivieri šifru začleňoval přímo do dopisů a vytvořil takto složité texty není jisté. Mluví se víceméně o tom, že šlo o nějakou slovní hříčku, ale za jakým účelem zatím nikdo nedokázal přijatelně vysvětlit.⁶⁸

Po úmrtí rytíře Olivieriho na konci roku 1630 nastoupil na jeho místo kuriálního hlavního agenta Pier Francesco Paoli a jeho pomocným agentem se stal Pietro Matta. Každodenní úkoly a role Pietra Matty je popsána v mé bakalářské práci.⁶⁹ Nyní, po prozkoumání korespondence jeho nadřízeného agenta mohu doplnit několik poznatků a postřehů.

Pier Francesco Paoli

Velkou nevýhodou v případě tohoto agenta je zcela katastrofický nedostatek informací o jeho osobě. Ačkoliv po něm zůstala obsáhlá pramenná základna, tak ani v jednom z jeho dopisů není zmíněno nic, co by se týkalo jeho samého, rodiny, majetkových poměrů, sociálního postavení,

⁶⁵ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 156. (Řím 23. leden 1629) Pier Francesco Paoli Františku z Ditrichštejna: „*Veggio qualche V.M.ma si degna scrivermi intorno al s. Cav.re Olivieri, Si io fossi alto a poter cooperarmi col med.mo s. Cav.re a qualche ser.o di V.M.ma, sa di potermi volunt.me comodarsi, ne io altro desidero, che ubbedire sempre.*“.

Překlad: [„*Chápu to, co mi Vaše eminence píše ohledně pana rytíře Olivieriho. Jestli jsem schopen spolupracovat s tímto panem rytířem ve Vašich službách. Můžete si být jistý, že si nepřeji nic jiného než splnit jakékoliv Vaše přání.*“].

⁶⁶ Martin, PLESINGER, *Papežský dvůr Urbana VIII. pohledem korespondence Pietra Matty (1630-1632)*, Pardubice, 2019, s. 19-29.

⁶⁷ T. PARMA, *František*, s.265-267.

⁶⁸ Tamtéž, s. 265.

⁶⁹ M.PLESINGER, *Papežský dvůr*, s. 19-29.

nebo minulosti. To samé platí o písemnostech, které se dochovaly po lidech, které osobně znal. O soukromých záležitostech, týkajících se Paoliho, se nezmiňoval ani pomocný agent Pietro Matta, ani jeho římský patron Paolo Savelli. Zastával funkci sekretáře císařského rezidentního vyslance, za kterou byl placen.⁷⁰ Byl také v klientském vztahu se samotným kuriálním dvorem. Podle jeho vlastních slov se s největší pravděpodobností honosil akademickým kněžským vzděláním, jak se v jednom z dopisů zmiňoval.⁷¹ Dalo by se říct, že existoval jistý blízký vztah k papeži Urbanovi VIII., k jehož oblíbencům patřil. Po dobu devíti měsíců, rozdělených na tři jmenovací období zastával funkci římského konzervátora.⁷² Šlo o prestižní úřad, který mohli získat jen ti nejspolehlivější a nejdůvěrnější služebníci kurie. Konzervátor měl za úkol zúčastňovat se oficiálních jednání papežských úřadů, jako byl například církevní soudní tribunál. Dále nesměl chybět při žádných svátcích, oslavách a průvodech. K nejdůležitějším patřila přítomnost při křesťanských a náboženských ceremoniích.⁷³ Úřad osobně uděloval papež za přítomnosti kuriálních ministrů. Šlo s největší pravděpodobností o funkci placenou římským městským magistrátem. Agent se zmiňoval o jistých dalších benefitech v podobě

⁷⁰ T. PARMA, *Kardinál*, s. 267.

⁷¹ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 132 (Řím 24. březen 1629) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *Io non entro á raccontar á V.EM.ma i particolari, perché sono avvezzo nelle Accademie e non ne i Campi, Ho le mie stanze soprá un Monte, e se non mi fulmina Cielo, non mi sgomenta altro strepito.* “
Překlad: [„Nemohu Vaši eminenci vyprávět podrobnosti, protože jsem dítětem Akademie, a ne bojovníkem. Můj domov je na vysoké hoře, a pokud mě neosvítí blesk z Nebe, tak mě nic jiného nemůže vyvést z míry.“]

⁷² Tamtéž, fol. 264 (Řím 5. duben 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *„Do parte a V.E, che con il favore del s.re Card.le Savello domenica mattina prossima passata io fui estratto uno delli tre Conservatori di Roma, e il Lunedì andammo á giurare innanzi al Papa, et il martedì pigliammo il possesso. Il Magistrato dura tre Mesi Aprile, Maggio, e Giugno. Uno de i proventi é quello delle teste de gli Storioni, Umbrine, Tonni, et altre sorte di Pesci eccedenti una certa misura, che si tiene á quest effetto.“*

Překlad: [„Oznamuji Vaši eminenci, že díky panu kardinálu Savellimu jsem se minulou neděli ráno stal jedním ze tří konzervátorů Říma. V pondělí půjdeme složit slib do rukou papeže, a v úterý nám bude úřad předán. Magistrátní místo má tříměsíční trvání, tedy duben, květen a červen. Jednou z výhod, které se s tím pojí, je přísun hlav různých druhů ryb, mezi kterými jsou hlavně jeseteři a tuňáci v dané velikosti.“]

⁷³ **Římští konzervátoři:** nebo také konzervátoři kapitolské kamery. V daném období byli tři, kteří společně s římským kaporionským převorem tvořili římský magistrát od 13. století až do roku 1870. Šlo o městské funkce, které představovaly výkonnou moc, jejichž antickou inspirací byli římské konzulové. Posty určoval papež na omezené funkční období a měli zodpovědnost za ekonomický chod města. Jejich dalším úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, dohled nad svátky a veřejnými ceremoniemi. Měli také moc udělit římské občanství. Mezi jejich další privilegia patřilo držení baldachýnu při ceremonii jmenování nového papeže, při kterém se oblékali do senátorského obleku ze zlatého brokátu.

Michele FRANCESCHINI, *I conservatori della Camera Urbis: Storia di un'istituzione. Il Palazzo dei Conservatori e il Palazzo nuovo in Campidoglio: Momenti di storia urbana di Roma*, ed. M. TITTONI, Roma, 1996.

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 253 (Řím 2. srpen 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *„Gli abiti de Conser.ri non saranno più di Domasco rosso, come si disse, ma di Broccato d oro, e il viaggio ancora si muterá, perche partiremo di Campidoglio, e anderemo a dirittura á Monte Cavallo per levare il Prefetto alle scale di Palazzo dopo che sará finita la Capella, e con tutto il rimanente della Cavalcata anderemo á servirlo sino á Casa sua.“*

Překlad: [„Obleky konzervátorů zřejmě nebudou ušity z rudého damašku, jak se říká, ale ze zlatého brokátu. Průběh cesty se ještě bude měnit, protože vyjedeme z Campidoglia přímo na Monte Cavallo, kde na schodech paláce vyzvedneme prefekta, jakmile bude skončena bohoslužba, a s celým jízdním doprovodem ho budeme doprovázet až k jeho domu.“]

naturálních příspěvků. Jedním z nich byl každodenní přísun několika jeseterů a dalších ryb, které v té době patřily k oblíbeným římským pochoutkám. Tato naturální platba byla ale zřejmě velmi žádaná, protože podle Paoliho vlastních slov o tyto ryby měli zájem kuchyně nejvyšších kuriálních úředníků, kardinálů, kterým je Paoli na jejich žádost přenechával.⁷⁴

Jak jsem již zdůrazňoval, Paoli byl v klientském vztahu s vícero patrony. Ačkoliv jeho hlavní činností byla původně služba v císařské vyslanecké kanceláři, sbíral současně informace a jako římský zpravodaj sloužil kardinálu z Ditrichštejna. A právě tato dvojí role, později okořeněná službou v městském magistrátu, je velmi zajímavým aspektem v jeho písemné pozůstalosti.

Paoli jako informátor a zpravodaj

Paoli byl seznámen s kardinálem zřejmě v roce 1623, kdy byl olomoucký biskup přítomen osobně v Římě a samozřejmě se často setkával s Paolem Savellim, u kterého i nějaký čas bydlel, jak bylo v té době zvykem. Krátce na to už začal vcelku pravidelně zasílat, zatím většinou společně s korespondencí císařského vyslance, dopisy se svými postřehy a novinkami.⁷⁵ Mezi lety 1624 až minimálně do roku 1629 neměl z oficiálního hlediska Paoli s Františkem z Ditrichštejna nic společného. Motiv této kooperace není znám, ale mohli bychom předpokládat, díky zmínce v jednom z prvních dopisů, že už tehdy byl doporučen jako nástupce rytíře Olivieriho v římské agencii.⁷⁶ Po obsahové stránce mají psaní podobná témata a zabývají se hlavně popisem událostí, které byly považovány za zpravodajsky důležité. Díky své pozici císařského sekretáře se mohl vcelku volně pohybovat v blízkosti po informační stránce důležitých osobností. A náležitě toho využíval. Mezi zpravodajsky nejcennější patřily záležitosti, týkající se kuriálních kardinálů ministrů. Společně s nimi byli v popředí zájmu také vyslanci katolických mocností. Zmiňoval se též o papeži, ale ne tak často, jak by se mohlo předpokládat. Velmi žádané byly informace o onemocnění, či úmrtích mezi vysokými

⁷⁴ Tamtéž, fol. 279 (Řím 28. červen 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Il Papa há fatto gratia alli SS.ri miei Colleghi, et á me di confirmarci Conservatori per altri tre mesi, ma le teste de gli Storioni sono già finite, e forse sará stata l ultima una, che mi hánno fatta domandare li Ministri di S.r Card.le Borgia per havere uno Storione intiero, che capitato in Pescaria, et io confesso d haverla conceduta non solo con gusto, ma con un poco d ambitione.*“

Překlad: [„Papež nás obdařil svou přízní a přiznal nám úřad Konzervátora na další tři měsíce, ale hlavy jeseterů již nejsou k máni. Objevil se tu jen jeden, ale o hlavu mě požádali služebníci pana kardinála Borgii, který ho potřeboval na svou oslavu celého, a já jsem tak učinil nejen velmi rád, ale i s nadšením.“].

⁷⁵ T. PARMA, *František*, s. 267.

⁷⁶ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11 (Řím 19. říjen 1624) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Tengo la lettera di V.E.ma con l Inventario delle robbe, che sono in mano dell s. Cavalier Olivieri, il quale conservero approno di me diligentemente, come mi comanda.*“

Překlad: [„Mám v ruce dopis od Vaší eminence s inventářem věcí, které má v držení pan rytíř Olivieri. Uložím dopis u sebe tak, jak mi rozkazujete.“].

hodnostáři. Další zprávy se týkaly politické situace, svátků a oslav, nebo významných návštěv ze zahraničí.

Mezi informacemi, které se systematicky opakovaly, můžeme najít výsledky jednání na konzistořích, jmenování nových kardinálů, či papežských legátů. U zpráv z kuriálního prostředí se dalo čerpat z římských novin, které se nazývaly *avvisi* a vycházely v pravidelných intervalech. Konzistoře totiž byly soukromou záležitostí kardinálů a papeže, a je těžko představitelné, že by se jich císařský sekretář mohl zúčastňovat.⁷⁷

Mezi méně významné informace patřily hlavně zprávy z kultury, vnitřní římské záležitosti, nebo různé nemoci, či katastrofy, které postihly nějakou část Apeninského poloostrova. Jejich využívání je nejmarkantnější v čase, kdy informátorovi chyběly důležitější novinky, ale z povinnosti, kterou měl vůči patronovi, se snažil sdělit alespoň něco, co by mohlo částečně utišit patronovu žádostivost po zprávách z dané oblasti.

Po kvantitativní stránce je viditelná postupná zvyšující se tendence. Jestliže kardinál v roce 1625 obdržel od zpravodaje čtrnáct, většinou jednostránkových psaní, tak v posledním roce informátorské služby jich získal již dvacet, ovšem minimálně třístránkových. Je tedy patrné, že se Paoli v činnosti postupem času zlepšoval a rozšiřoval informační agendu.

Obsah, styl, kvantita i kvalita se rapidně změnila v důsledku jmenování Paoliho hlavním kuriálním agentem. Vzhledem k tomu, že byly zprávy zasílány v období, kdy na stejné úrovni komunikoval s Františkem z Ditrichštejna také pomocný agent Matta, nabízí se možnost krátkého porovnání obou výše zmiňovaných.

Hlavní a pomocný agent mezi lety 1631-1632

Srovnání zasílaných dopisů je podloženo velmi dobře dochovanou agendou. Jak Paoli, tak Matta posílali v daném období minimálně dvě informační zprávy měsíčně. Po konstrukční a estetické stránce je můžeme považovat za identické. Matta v průběhu roku 1630 naplno řešil u kuriálního dvora, kde již zastupoval Olivieriho, kardinálovu legaci na svatbu uherské královny, jak je v dopisech nazývána budoucí manželka habsburského císaře Ferdinanda III. Marie Anna Španělská. Ovšem z pozice sekretáře císařského rezidentního vyslance se o tuto záležitost zajímal také Paoli, ačkoliv ještě nebyl oficiálním agentem.⁷⁸ *Z prokurátorské agenciální praxe*

⁷⁷ T. PARMA, *František*, s. 211-216.

⁷⁸ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908//11, fol. 188 (Řím 23. únor 1630) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Adesso che siamo alle 24 torno da Palazzo, e mi ha detto il s. Car.le Barberini che la S.ta sede inchina a compiacere in tutto e tutto al desiderio di S.M.Ces. intorno al legato per le Nozze nella persona di V.E.za, ma credo ch a suo tempo la vorrano dichiarare in Concistoro, e pero SS.M. sua mi ha ordinato, che io dica al s.r Principe, come ho fatto, ch in tanto sarà ben a non pralar di cio.*“

se ještě na počátku roku 1631 Matta zmiňoval o suplikách pro sufragána. Na této věci neměl Paoli žádný podíl a s největší pravděpodobností se do toho ani nemíchal a nechal to Mattu dovést do konce. Problémem totiž je, že mi chybí k porovnání zprávy od hlavního agenta, a to v období převzetí agencie mezi prosincem 1630 a lednem 1631. Bohužel Matta, který si s kardinálem v daném čase pravidelně dopisoval se o Paolim nezmiňoval. Od února 1631 spolu oba zmiňovaní začali intenzivně spolupracovat na benefici pro Dietrichsteinova kaplana Baltazara Morana. Zprávy od obou jsou náplní některých následujících dopisů až do července následujícího roku, kdy se z neznámých důvodů přerušil písemný kontakt. Celé toto období je ve znamení částečně se překrývajících informací, protože je tu patrná tendence informovat o stejných záležitostech. Matta se více zaměřoval na okruh kolem papeže a prezentoval názory papežské kurie. Paoli naopak více sledoval španělský pohled na věc. Hlavní agent měl také podstatně širší záběr úkolů, takže je viditelný postupný kvantitativní nárůst zpráv od Paoliho, a zatlačování Matty do pozadí. Z Matty se stával hlavně nákupčí a zpravodaj, kdežto jeho nadřízený více zmiňuje postup v úkolech, které kardinál nařizoval zařídit, a to nejen v Římě, ale také v Neapoli a dalších místech. Paoliho listy se také začínaly plnit ekonomickými údaji a poznatky, kdežto Matta referoval o všeobecnostech a prezentoval vlastní postřehy.

Další Dietrichsteinovi spolupracovníci v Římě

Krom oficiálních spolupracovníků vypomáhali v různých funkcích kardinálovi také další osoby, bez přímého služebního svazku. Šlo o osoby, které se rekrutovaly z nižších úřednických pozic u kuriálního dvora. Mezi dřívější reprezentanty kardinálových zájmů u papežského dvora patřila rodina Ridolfi, mezi kterými vynikal Ludovico. Šlo o Římány, pocházející z nižšího šlechtického stavu. Ovšem v období pontifikátu Urbana VIII. byli jeho služby na ústupu. Nebyl oblíbený kvůli svému klientskému původu a díky tomu se také zpomalil jeho osobní kariérní růst.⁷⁹ Matta Ridolfiho znal, protože dotyčný zasílal psaní Dietrichsteinovi do jeho rukou a některé kauzy, ve kterých hrál roli výše zmíněný, také Matta občas popisoval. Pier Francesco Paoli s tímto Dietrichsteinovým spolupracovníkem nebyl v přímém styku. Jedinou zmínku o rodině Ridolfi z jeho pera máme z roku 1629.⁸⁰ Bohužel není jisté, který z bratrů se

Překlad: [„Nyní je půlnoc a já se teprve vrátil z paláce. Pan kardinál Barberini mi oznámil, že svatá Stolica se uklání a nebude mít problém s přáním jeho císařské milosti ohledně vaší legace na svatbu. Myslím, že ve správném čase to bude oznámeno na konzistoři, a proto mi bylo nařizováno, abych vyřídil panu knížeti, aby o tom zatím s nikým nemluvil, jak jsem také učinil.“].

⁷⁹ T. PARMA, *František*, s. 270.

⁸⁰ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 201. (Řím 2. červen 1629) Pier Francesco Paoli Františku z Dietrichštejna: „*Questa mattina e Stato eletto nuovo Generale di Domenicani con la pienezza di tutti i Voti, senza nessun contrasto il Prè Ridolfi, ed éra Maestro del Sac. Palazzo, nel qual offitio dicono sará surrogato...*“

představeným Dominikánů stal, vzhledem k tomu, že Ludovico měl několik sourozenců, kteří se také pohybovali ve vyšších funkcích v rámci římské společnosti. Ridolfi ztratil svou pozici u kuriálního dvora na konci dvacátých let 17. století. Jeho patronem byl totiž kardinál Ludovisi, římský aristokrat, který měl s papežem osobní spory. Ty nakonec vyvrcholily v roce 1632, kdy byla celá rodina Ludovisi vypovězena z Říma do Bologni.⁸¹ Ludovicu Ridolfimu se za služby katolické církvi dostalo pocty až po úmrtí papeže Barberiniho. V roce 1649 se konečně dočkal svého jmenování biskupem. Dlouho si místa ale neužil, protože krátce na to zemřel i on.⁸²

Mezi další osoby, které zastupovali Dietrichsteinovy zájmy v Římě patřili například Giulio Cesare Ginanni nebo Filip Fridrich Breuner. Šlo o krátkodobé spolupráce, které neměly trvalý charakter.⁸³

Paoli a Matta na druhou stranu dlouhodobě spolupracovali na úkolech pro Ditrichštejna s úplně novými, dříve nezmiňovanými osobami. Mezi nejdůležitější patřili ti, kteří řešili, společně s agenty, kardinálovy žádosti a prosby u kurie. Právě u těchto událostí se totiž vytvářely dlouhodobější klientské svazky s úředníky svatého stolce. Názorným příkladem může být snaha Ditrichštejna vymoci u papežských kanceláří benefice pro svého kaplana Baltazara Morana. Celou záležitostí se agencie zabývala po dobu více jak jednoho roku a ani poslední dopis neodpovídal ve smyslu, že by byla věc s úspěchem dokončena. Jako první se o Moranovi zmínil Paolo Savelli při své audienci v květnu 1631 papeži a kardinálu Barberinimu.⁸⁴ Bylo to logické.

Překlad: [„Dnes ráno byl plným počtem hlasů zvolen novým představeným Dominikánů otec Ridolfi, který doposud sloužil svatém Paláci. V tomto úřadě, jak se říká, bude nahrazen...“].

⁸¹ Tamtéž, fol. 337. (Řím 27. březen 1632) Pier Francesco Paoli kardinálu Ditrichštejnovi: „*Al s.re Card.le Ludovisi é stato intimato, che se ne vada alla sua Chiesa di Bologna, e se bene Mons.re Cecchini, che fù mandato á chiamare dal Papa á quest effetto, disse á S.B.ne, che il Cardinale era pronto di voler andare, ma che pensava di tratteersi qualche giorno per ridursi in miglior stato di sanità da poter viaggiare, S.B.ne gli replico, che andasse in ogni maniera trá dodici giorni, e che se non poteva fare ventimiglia al dia, ne facesse cinque, e alcuni hanno detto, che il Papa soggiungesse, che se non fosse andato, si sarrebbero pigliate altre rissolutioni, ma il cardinale há ubbidito*“

Překlad: [„Panu kardinálu Ludovisimu bylo doporučeno, aby co nejrychleji odjel na svou bolognskou diecézi. Byl kvůli této věci k papeži povolán monsignor Cecchini. Ten papeži oznámil, že kardinál je připraven odcestovat, ale potřeboval by pár dní k tomu, aby se vyléčil ze své nemoci. Její svatost odvětila, aby odjel z Říma do dvanácti dnů, ať je jeho stav jakýkoliv a někteří říkají, že papež prohlásil, že pokud se tak nestane, že budou přijata další opatření, ale kardinál nakonec poslechl“].

⁸² T. PARMA, s. 270.

⁸³ Tamtéž, s. 270-273.

⁸⁴ MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 244 (Řím 29. květen 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: *Nell audienza d hier mattina il s.r Principe parlo con la S.tá di N.s.re, e con il s.re Card.le Barberini affettuos.te intorno al particolare di Baltassare Morano Capellano di V.E., e ne lascio memoriale al luno, et all altro, e ne riporto favoritissima intentione in riguardo de i moltissimi meriti di V.E., e il s.re Cardinale mostro di ricordarsi di quanto le haveva scritto sopra cio, e disse al s. Principe, che se gliene rinfrescasse la memoria con occasione della venuta de Corrieri di Spagna, e l stesso replico anco a me, che gli parlai dopo (...)*“

Překlad: [„Včerejší ranní audienci hovořil kníže s Její svatostí a kardinálem Barberinim ohledně vašeho kaplana Baltazara Morana, a zanechal tam oběma zmíněným memoriál. Vzpomenul také mnohé vaše zásluhy. Pan kardinál si vzpomněl, že jste mu již dříve ohledně této věci napsal, a řekl knížeti, aby mu osvěžil paměť u příležitosti příjezdu španělských kurýrů. To samé později zopakoval i mě (...)].

Savelli z pozice rezidentního císařského vyslance požíval daleko větší prestiž a jeho suppliky mohly být adresovány přímo těm nejvyšším zástupcům papežského státu. Z dopisů také vyplývá, že agenti neměli volný přístup k mocným mužům u kurie, natož k papeži. Dostávali možnost pohovořit si s nimi jen ve výjimečných případech, nebo žádat o audienci. Skvělou příležitostí, jak se nejsnáze objevit na důležitých místech byli právě běžné audience Paola Savelliho, který takové právo měl. Paolo Savelli vlastně Dietrichsteinova agenta uvedl mezi kuriálními hodnostáři, upozornil na žádost svého patrona, a o vyřešení záležitosti se už staral jen Paoli. Na něm také bylo, aby si našel pro své potřeby v kuriálních kancelářích další spolupracovníky. V tomto případě to byl osobní sekretář kardinála Francesca Barberiniho Minutoli.⁸⁵ Na počátku se tyto dvě osoby neznaly, ale jejich vztah se v průběhu měsíců prohluboval. Minutoli informoval Paoliho o novinkách ohledně benefice pro Morana a potřebných potvrzeních a písemnostech, které bylo nutné obstarat od kardinála. Také se staral o to, aby kardinálové ministři nezapomněli na celou věc a občas jim Dietrichsteinovu žádost připomínal.⁸⁶ Ačkoliv již v prosinci 1631 byla benefice vyřízena a schválena, stále neměl Morano jistou církevní penzi, jak se říkalo stálému platu za přidělené benefice. Paoli byl nucen, za přispění Minutoliho, obracet své žádosti na datářství. Tam se mu naskytlá příležitost seznámit se s jedním z úředníků, který je označován jako pan Amerigo, úředník pracující v kanceláři odúmrtých penzí.⁸⁷ Spolupráce na benefici pokračovala mezi všemi zmíněnými muži i v následném roce. Později se do celé záležitosti musel vložit původní nositel benefice, Španěl Bartolomeo Bonesio, protože peníze se týkala hlavně španělských záležitostí, o kterých

⁸⁵ Tamtéž, s. 282-283 (Řím 2. srpen 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Pochi giorni prima che io mi mettesti a letto, ricordai a Minutoli Segret.rio de memoriali la persona del Morano Capellano di V.E., già che il s.re Card.le Barberini gli haveva detto in mia presentia, che bisognava termiare questo necotio, e compiacerlo, e mi assicuro il Segretario, che lo teneva notato (...)*“

Překlad: [„Pár dní před tím, než jsem onemocněl, připomněl jsem Minutolimu, kuriálnímu sekretáři, osobu kaplana Morana, už jen proto, že v mé přítomnosti mu nařídil kardinál Barberini, aby se snažil tuto věc co nejrychleji vyřídit k vaší spokojenosti. Sekretář mě ujistil, že na to stále myslí (...).“]

⁸⁶ Tamtéž, s. 309 (Řím 29. listopad 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*In questa congiuntura ho ricordato al s.re Card.le il desiderio di V.E. á favore del Morano suo Creato, e mi há ratificato, che vuol provederlo, é ordinato chio ricordi di novo, come ho fatto, al segret.rio MInutoli, il quale mi há detto, che lo tiene notato espressam.te per le prime Vacanze, e che quando verranno, lo ricorderá subito al s.r Cardinale.*“

Překlad: [„Při této příležitosti jsem se snažil připomenout znovu panu kardinálovi Vaše přání ohledně Morana a ten mi přislíbil, že se na to podívá, a rozkázal mi, abych to připomenul sekretáři Minutolimu, jak jsem hned udělal. Ten mi odpověděl, že na to stále myslí a snad se vyřídí do prvních svátků, kdy to obratem připomene panu kardinálovi.“]

⁸⁷ Tamtéž, s. 312 (Řím 13. prosinec 1631) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*La vacanza destinata dal s.re Card.le Barberini, in gratia di V.E al Morano suo Capoellano é una mezza portione di Salamanca, e non una portione intera, come le scrissi con la mia antecedente, che cosí mi mostro hier mattina in Dataria il s.r Amerigo (...)*“

Překlad: [„Platba, kterou určil kardinál Barberini pro Morana, kaplana Vaší eminence, je polovina, ne celá slíbená suma, jak jsem psal v minulém dopise. Tak mi to včera ráno vysvětlil pan Amerigo na datářství (...).“]

rozhodovali tamní úředníci.⁸⁸ Kardinál začal být velmi netrpělivý a v dopisech Paoliho urgoval za co nejrychlejší dokončení celé věci. Minutoli se osobně zavázal, že promluví se španělskými grandy ohledně penzí, které by měl Morano za svůj úřad pobírat, i když jeho patron kardinál Francesco Barberini v tomto ohledu neměl žádnou možnost nadále ovlivnit průběh jednání. V únoru 1632 se na datářství objevila osoba, kterou sám Paoli vyzdvihoval pro jeho spolehlivost a oddanost. Jmenoval se Errigo. S největší pravděpodobností šlo o dobrého služebníka, protože za něho byl ochoten urgovat i u kardinála Ditrichštejna.⁸⁹ Ačkoliv o pár měsíců později psal Paoli olomouckému biskupovi, že celá věc se konečně blížila ke zdárnému konci, nebyla to pravda. Další osobou, která se přidala, aby se celá kauza konečně dokončila byl Giovanni Enriquez. Matta ho ve svých psaních označoval za kardinálova osobního posla. Jeho úkoly ale měly podstatně širší rozsah. Zřejmě v případě potřeby zastával roli Dietrichsteinova agenta.⁹⁰ Enriquez byl totiž Španěl, který se následně spojil s původním nositelem důchodu, který měl přejít na Morana. Donutil Bartolomea Bonesia k tomu, aby se konečně vyjádřil k celé kauze. Výsledek jednání byl nakonec sdělen v posledním dochovaném dopise Paoliho.⁹¹

⁸⁸ Tamtéž, s. 320-321 (Řím 10. leden 1632) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Io son dietro a procurare, che il Benefitio habbia da restar libero per il Morano, é non so se mi succederá, perché il sig.r Amerigo Per Orbitum mi dice, che in Spagna le pensioni si tengono ancho da gli Amogliati, ma io credo, che il Bartolomeo sia Spagnolo e vederá questo, et ogn altro particolare con tutta la diligenza (...)*“.

Překlad: [„*Já jen opravdu doufám, že benefice zůstane volná pro Morana, ale nejsem si tím jistý, protože pan datář Amerigo mi říkal, že ve Španělsku jsou peníze přidělovány jen ženatým, ale myslím si, že Bartolomeo, už jen proto, že je Španěl, by to mohl zařadit k Vaší spokojenosti (...)*“].

⁸⁹ Tamtéž, s. 329-330 (Řím 14. únor 1632) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Il sudetto s.r Errigo, che si professa divot.te Ser.re di V.E, la supplica humil.te, che se il Barone Gerardo de Taxis suo stretto parente già Cover.re del Ducato di Fridlant ricorresse alla protezione di V.E per alcuni suoi interessi con il Duca, si degni d aiutarlo con i suoi uffici, e se le parerá di rispondermi in questo particolare, io ricordo riverentem.te, che sarebbe bene il farlo con parole affettuosi, perché il s.r Errigo e Ministro, dal quale si possono ricevere molti servitii in Dateria.*“

Překlad: [„*Tento pan Errigo, který je nyní k službám Vaší eminenci, Vás poníženě prosí za svého blízkého příbuzného barona Gerharda Taxise, který má jisté spory s frýdlantským vévodou. Pokud by zmíněný pan baron potřeboval oporu ve svých jednáních, jestli byste mu nemohl pomoci a pokud ano, dal mi o tom později vědět. Připomínám tuto věc proto, že by bylo moudré tak udělat, protože pan Errigo je služebník, od kterého můžeme očekávat mnoho dobrých služeb na datářství.*“].

⁹⁰ Tamtéž, s. 352 (Řím 8. květen 1632) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*Intorno alle speditioni del Capellano di V.E, aspettaremo di sentire la risolutione, é haverá pigliata, dopo le lettere scrite gli dal s.r. Giovanni Enriquez, e da me per maggior suo servitio, già che conforme al commandamento si V.E (...)*“.

Překlad: [„*ohledně zásilek pro Vašeho kaplana očekáváme další zprávy, a budou Vám doručeny. Jak jste rozkázal ve svých dopisech, pan Giovanni Enriquez mi bude vypomáhat v této věci (...)*“].

⁹¹ Tamtéž, s. 364-365 (Řím 17. červenec 1632) Pier Francesco Paoli kardinálu z Ditrichštejna: „*L annessa lettera mi fù portata hier mattina dal s.r Bartolomeo Bonesio Pensionario del Capellano di V.E, con il quale si é trattato del negotio della pensione per vedere d estinguerla, come si farà senza altro. Egli scrisse á V.E haverebe voluto almeno cinque annate, ma io l ho sbattuto, e siamo restati apuntamento, che nonostante lo scritto da lui a V.E, egli si rimette in tutto e per tutto al beneplacito di lei, che suo Sig.re, e che senz'altra replica si contenta di quanto ella vorrá diporre in questa materia, e perché il solito (per quanto dice il s.r Enriquez, e che si diano cinque annate nell estinguere simile pensioni, già che il Bonesio é vecchio assai, V.E potrà risolvere, che se egli pagerá qui trecento scudi di moneta tutti in una volta, che cosi gli ho insinuato anco io, é se ne contentará senza fallo, ma bisognarebbe farne la rimesa con ogni prestezza possibile, dicendo il medesimo s.r Enriquez, che il negotio*

Tento příklad je skvělou ukázkou toho, jak si agenti ve službách kardinála vytvářeli dlouhodobější vztahy s důležitými úředníky v rámci papežské kurie. Právě praxe *prokurátora*, *informátora*, nebo *poštovního kurýra* teprve přinášela plody pro agencii, už jen proto, že mnoho těch, kteří se v průběhu času osobně seznámili s agenty, s nimi také později zůstali ve styku a spolupracovali na dalších záležitostech. Tento příklad je ale také názornou ukázkou toho, jak složitá byrokracie vládla nejen u papežského dvora, ale také v celé novověké katolické církvi.

stabilito in questa maniera puo essere d intiera sodisfazione dell una, e dell altra parte. Intorno á che mi rimetto pero alla somma prudenza di V.E. “

Překlad: [„Přiložené psaní mi včera donesli od pana Bartolomea Bonesia, nositele důchodu, který by měl přejít na Vašeho kaplana a se kterým jsme vedli dlouhá jednání. Píše v něm, že bude třeba počkat nejméně pět let, než důchod a penzi předá, což jsem ihned odmítl. I přesto, co je napsáno v dopise, a pro jeho dobro bude nejlepší, aby přistoupil na jiné podmínky, i když je obvyklé (jak to potvrdil pan Enriquez, že je v těchto případech potřeba čekat pět let na podobné penze. Bonesio je ale už starý muž. Je tedy možné, že by přistoupil na platbu tři sta scudi v penězích, a to najednou. Toto jsem mu navrhl a myslím, že se s tím spokojí. Potřebuji ale od Vaší eminence, aby mi takovou transakci potvrdila co nejrychleji, už jen proto, že pan Enriquez říkal, že jednání v tomto smyslu by uspokojila obě strany. Jak si budete přát dokončit tuto kauzu je už jen na rozhodnutí Vaší eminence.“]

M^{mo} R^{mo} Sig. mio gran Col.^{mo}

Archiv ministerstva vnitra v Praze

Nel Concistoro di lunedì proximo passato la S.^{ta} di N. S. fece promotioni de Cardinali, e si può dire all'improvviso, perche veramente la Corte non l'aspettava, e massime quanto al numero, che fu di sette. La promotione fu fatta in due volte da S. B.^{no}. I primi tre, che furono il figlio del Duca di Lorena, Mons. Vidone, Thesoriere, e Mons. Finetti, Maggiordomo, e Segretario della Consulta, subito finiti le audienze. Quella de i quattro, che furono il Pre L'Alburnoz per Spagna, il Pre Berulio per Francia, Mons. Verispi, Auditor di Rota, e Gouver.^{ce} di Perugia, che già è venuto a Roma, e Mons. Carini, Clerico di Cam.^{era}, subito finite le propositioni delle Chiese, havendo detto S. B.^{no} che si perturbava in petto li altri cinque Cardinali la promouerli a uno a due, a tre, o volta, come più fosse paruto a S. B., e che saria seguito in breue. Da questa promotione sono succedute molte mutationi nella Corte, il luogo di Aud. di Rota del Card. Verispi, è stato dato a un suo Nipote. L'offitio di Maggiordomo a Mons. Pulzio, e l'offitio, ch'egli teneua de Seg.^{no} de Brevi, a Monsig. Maraldi, che era Maggiordomo del sig. Card. Barberino, nel qual servizio si discorre, che

Archiv ministerstva vnitra

Obrázek č.1: Čistopis Pier Francesca Paoliho

promossi, come si teneva costantemente.
 Meccordi. scia giunse qua il M. Card. Saccardi, ed era formi al solito, se ne ando
 a Palazzo a compia, et a V. C. faccio humilissima riverenza. Roma il
 24^{to} di Aprile 1637.
 E venuta la nominata del Re. a favor di
 Abate Seren, il Pad. Cipriani, et
 ancora il Seren, suo servitor e considerant
 casa Santa.

Pierfrancesco Paoli

Obrázek č. 3: Kombinace rukopisu v Post scriptu a čistopisu Pier Francesca Paoliho

Edice z ditrichštejnské korespondence
Edizione

Ediční poznámka/Nota editoriale

Edičně zpracované prezentované dopisy jsou součástí rodinného archivu Dietrichstenů, který je v současné době uložen v Moravském zemském Archivu v Brně. Můžeme je nalézt v kartonu 439, pod inventárním číslem 1908/11. Nachází se tady dochovaná korespondence římského informátora, a později hlavního kuriálního agenta Františka kardinála z Ditrichštejna Pier Francesca Paoliho. Jedná se o 180 dopisů na 367 stránkách. Svazek, zřejmě omylem, obsahuje také jedno psaní Olimpie Aldobrandini Františku kardinálovi z Ditrichštejna. Tento dopis není součástí předložené edice.

Je potřeba upozornit na to, že značná část dochovaných písemností je již ve špatném stavu. Okraje se lámou a odpadávají. Tato degradace na některých místech zapříčinila, že ne všechna slova jsou čitelná, nebo dokonce zcela chybí. Pokud takové místo neovlivnilo smysl věty, nebo textu, je v překladu volně nahrazeno. Je tedy možné, že daná věta může mít i více možností překladu. Taková místa jsou označena „[!]“.

Dalším častým a markantním aspektem v dopisech jsou zkratky. Zkracovány nejsou jen úvodní a závěrečná oslovení, která jsou běžná, ale také označení církevních nebo světských hodností a titulů, nebo označení osoby pan a paní. Najdeme také zkrácená slova, jako například *p.*, tedy spojka *per*. Zkratky slov v originále budou doplněny do závorek za zkratku. Ostatní zkratky budou v originálech zachovány, ale v prepisech do českého jazyka v plném znění.

Dochované prameny jsou psány v novogotickém písmu. U většiny je použit písařský krasopis. Jen u některých nalezneme rukopis, nebo *post scripta* psaná rukopisem.

Italsky psaná korespondence se vyznačuje ještě neustálenou gramatikou. Mezi viditelné odchylky od novodobého jazyka jsou změny v samohláskách *e-i*, například „*vintinove*“, místo *ventinove*. Stále se také používá souhláska *t* místo dnes obvyklého *z*, což by naznačovalo, že jde ještě o archaický latinismus. Příkladem může být „*sodisfattione*“, namísto *soddisfazione*. Vidíme také stále neustálené používání zdvojených souhlásek, které v italštině naznačují místo, ve kterém je předcházející samohláska s akcentem. Také se tu vyskytuje rozdíl v používání souhlásky *h*, která v moderním jazyce již nemá v podstatných jménech místo. Příkladem může být „*honore*“, místo *onore*.

Zcela běžně se v novověku v italštině objevovala diakrika. Můžeme ji najít hlavně v případech samostatných samohlásek, vyjadřujících předložky a spojky, například *à* nebo *è*, namísto *a* a *e*. Diakrika je také přítomna ve slovech. Tam naznačuje akcent. Italský jazyk diakriku dnes používá velmi ojedinele. Viditelná je nejvíce ve skloňování sloves v budoucím čase. V případech

slova *spañuolo*, byl objeven i háček, ale to je velmi vzácný případ. Moderní italština *ñ* nepoužívá, místo toho je tu *gn*, ale ve španělštině je *ñ* stále přítomné.

Pisatel velmi často používal latinismy a latinské církevní fráze, což můžeme považovat za normální, protože šlo o římského kuriálního agenta-informátora. Hlavním úkolem této edice je přepis a překlad italského jazyka, proto jsou latinismy ponechávány v originále tak, jak byly napsány a v citacích se objevuje snaha o jejich co nejuvěrohodnější překlad. Stejně tak je naloženo se španělskými slovy. Paoli se jim nevyhýbal a nemůžeme mu to mít za zlé, protože hispánský jazyk patřil v daném období k nejvyužívanějším v mezinárodním styku. Bohužel se často stává, že slova mají vícero významů. Například španělské sloveso „*poner*“ je nutné odvodit z významu věty. Proto u takových případů je jeho snaha o překlad doplněna „/“.

Edice je kompozičně řazena chronologicky. Všechny dochované dopisy jsou bez výjimky datovány. Ty, vzniklé mezi lety 1624 až 1629 jsou specifické v tom, že pisatel nebyl v oficiálních službách příjemce dopisů, ale jen jeho římským informátorem. Podle toho také můžeme vymezit obsah, který se v pramenu nachází. Kvantitativně největší pozornosti náleželo římským kardinálům, papežským ministrům, knížatům a vévodům. Na stejné zpravodajské úrovni stáli také katoličtí vyslanci evropských monarchů. Nechyběly také zprávy o papeži a pisatelovu patronovi císařském rezidentním vyslanci Paolu Savellim.

Velmi důležitým prvkem v korespondenci je změna vztahu mezi pisatelem a příjemcem zpráv. Ten se odehrál již v průběhu roku 1629, kdy se pisatel dostal na přání příjemce psaní do užšího klientského vztahu se výše jmenovaným. Příjemce se stal pisatelovým patronem, protože Paoli začal vypomáhat Dietrichsteinovu hlavnímu kuriálnímu agentu v jeho prokurátorské práci u papežského dvora. O dva roky později převzal Pier Francesco Paoli vedení římské agencie a další korespondenci můžeme považovat po obsahové stránce za odlišnou nejen v kvantitě, ale také kvalitě psaného textu.

Celá edice je ovlivněna snahou o nepřesnější a nejkompexnější překlad daných pramenů. Nechybí tu původní přepis dopisů, ale také snaha o jejich doslovný plný překlad. Překlady jsou ale literárně modifikovány tak, aby zněly srozumitelně a čtivě. Některé věty musely být parafrázovány, protože by v češtině postrádaly smysl. Dopisy jsou v edici číslovány. Každé psaní je uvedeno zvlášť a obsahuje regest, který je ovšem často doslovným překladem. Kvůli přehlednosti je edice rozdělena na roční období. V popisu u každého psaní nechybí datace, jazyk původního textu a současné uložení. U všech dochovaných dopisů je datace součástí originálního textu. U překladů jsou ale poslední, neustále se opakující věty vynechány. Mezi vynechávanými texty v překladech jsou závěrečná slova, datace a podpis.

V některých případech se mi nepodařilo zjistit identitu osob zmiňovaných v prameni. Přesto jsou tato jména opatřena citačním odkazem, u kterého je uvedeno: (***Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non indentificato!***) s tím, že se někdy objevuje možný příklad identifikace, který ovšem není zaručenou informací. Také nacházíme zkomolená jména, u kterých jsem si byl jist, o kterou osobu přesně jde. V takovém případě je v citaci zdůrazněno „(zkomolené jméno!)“, a dále pokračuji v identifikaci osoby.

Dopisy, prezentované v dané edici byly transkribovány. Zásady překladu byli převzaty od minulých autorů, kteří se zabývali novověkými, románsko-jazyčnými texty. Teorie edičních norem je převzata od Ivana Šťovíčka. Díky gramatickým podobnostem a blízkosti španělského a italského jazyka jsem se inspiroval také edicemi docenta Pavla Marka. Proto jsou následující zásady přepisu cizojazyčného textu obdobné:

- a) Byly ponechány záměny souhlásek *t* za *z*, například *Seatione* namísto *Seazione*, také *t* za *c*, například *nuntio*, namísto *nuncio*
- b) Není odstraněno archaické *h*, které se v italštině již nepoužívá, například *hora*, místo *ora*, dále neustálené zdvojení souhlásek, například *amazzare*, namísto *ammazzare*
- c) U samohlásek ponechána častá záměna *e* za *i*, například *reverenza* namísto *riverenza*
- d) Zastaralé označování akcentů pomocí diakriky je v originálech zachováno, například tehdy zcela běžná spojka *è* se v současném jazyce vyskytuje gramaticky správně jako *e*, nebo *ed*, například *è partito*, dnes *e partito*. Obdobně se psala spojka *à*, dnes *a*, nebo *frà*, namísto *fra*.
- e) Setkáváme se v původním textu také s vypouštěním samohlásek ve slově, jako například *ch'*, namísto *che*. Zmíněná spojka je v italštině důležitá a má v kontextu věty více významů. Pisatel používal tři různé zápisy této spojky. Mimo již zmíněného, také jen „*c*“, nebo dokonce jako „*è*“, u čehož hrozila záměna s významově odlišnou spojkou, která měnila smysl věty. V těchto případech bude chybějící písmeno vloženo v původním textu do závorky, tedy *ch'[e]*, *c'[he]* a *[ch]e* protože by slovo postrádalo smysl. Stejně tak bude snaha naložit i s ostatními vynechávanými písmeny, jako například *gradir[e]*.
- f) Je tu také používáno často expresivní skloňování sloves v množného čísla v minulém čase, například *cenorno*, namísto *hanno cenato*.
- g) Velká a malá písmena jsou v originále přepsána dle předlohy. Proto někdy nemusí odpovídat dnešním gramatickým praktikám. U překladů je snaha dodržet pravidla českého pravopisu.

- h) Spojená slova s předložkami v originále zůstávají. Jen v případech, kdy by to bylo zavádějící, jsou od sebe oddělena závorkami.
- i) Číslice jsou zachovány podle předlohy. Psaní římských číslic v tomto případě bylo velmi ojedinělé, takže nebyla potřeba korektury.
- j) Interpunkce v italských listech zůstala původní a beze změn. Je velmi chaotická a používána libovolně. Díky své chaotičnosti na ni nebyl v překladech brán zřetel. V extrémních případech ale mohla změnit i smysl věty. Proto je uměle doplněna a v takovém případě zvýrazněna závorkou a vykřičníkem.

Pier Francesco Paoli, informatore romano di Franz
cardinale Dietrichstein

Pier Francesco Paoli, římský informátor Františka
kardinála z Ditrichštejna

1624-1630

Anno Domini 1624

1) Roma, 24. Febbraio 1624

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 1-2., italiano

Domenica sera prossima passata tornorno questi SS.ri dalle Cacce di Cretoni, dove hanno am[m]azzato vintinove [ventinove] porci con grandissimo gusto del s.e Card.e de Medici,⁹² e del Duca di Pastrana,⁹³ e con altrettanto del s.e Principe mio Signore,⁹⁴ ch[e] non hà havuto altro scopo, ch[e] la sodisfattione di detti SS.ri, da i quali è stato honorato, e favorito. Venerdi prossimo passato il Papa⁹⁵ ando alle Sette Chiese,⁹⁶ e la sera dell stesso giorno cenorno all improvviso col s.e Card.e Borghese,⁹⁷ li SS.ri Cardinali Savoia,⁹⁸ Ludovisi,⁹⁹ Pio, Torres,¹⁰⁰ Leni,¹⁰¹ e Rivarola,¹⁰² il qual successo è stato sentito con applauso da tutta la Corte. Il s.e Card.e Orsino¹⁰³ è partito per Germania, e un giorno della prossima Settimana partirá il s.e Card.e Ludovisi per Bologna, è come faranno anco[ra] poco dopo la Duchessa sua M.re, e

⁹² **Carlo de Medici:** 1595-1666, italský kardinál z florentského rodu

Irene FOSSI, *All ombra dei Barberini. Fedeltà e servizio nella Roma barocca*, Roma, 1997, pp. 58.

⁹³ **Ruy Gomez de Silva Mendoza y de la Cerda:** 1585-1626, španělský vyslanec, státní poradce, vojenský velitel J. M. SOLER SALCEDO, *Nobleza Española: Grandezas Inmemoriales*, 2a Edición Madrid, 2012, pp. 537-543.

⁹⁴ **Paolo Savelli:** 1571-1632, římské kníže, v letech 1620-1632 rezidentní císařský vyslanec u papežského dvora Cecilia MAZZETTI, *Paolo e Federico Savelli, ambasciatori dell Imperatore. Scambi artistici e musicali tra Roma e Vienna nella prima metà del Seicento*, in: José MILLÁN MARTINEZ, Manuel RIVERO RODRÍGUEZ (coord) *La dinastia de los Austria, Las relaciones entre la Monarquía católica y el imperio*, Madrid, 2011, vol. III., pp. 1837-1866.

⁹⁵ **Maffeo Barberini, později papež Urban VIII.:** 1568-1644

Martin PLESIGNER, *Papežský dvůr Urbana VIII. pohledem korespondence Pietra Matty (1630-1632)*, Pardubice, 2019, s. 29-42. Bakalářská práce

⁹⁶ **Povinná poutnická cesta po sedmi římských kostelech.** K jejich návštěvě stačil jeden den.

Claudio RENDINA, *Le chiese di Roma. Storie, leggende e curiosità degli edifici sacri della Città Eterna, dai templi pagani alle grandi basiliche, dai conventi ai monasteri ai luoghi di culto in periferia*, Roma, 2007, pp. 252-270.

⁹⁷ **Scipione Borghese Caffarelli:** 1576-1633, italský kardinál, papežský sekretář a představený papežské kurie

Leopold von RANKE, *Storia dei papi*, Firenze, 1965, pp. 820.

⁹⁸ **Carlo Emanuele Pio di Savoia:** 1585-1641, italský kardinál

Bez relevantní bibliografie!

⁹⁹ **Ludovico Ludovisi:** 1595-1632, italský kardinál, protektor Irska, arcibiskup v Bologni

M. A. VISCEGLIA, „Congiurarono nella degradazione del papa per via di un concilio“. *La protesta del cardinale Caspare Borgia contro la politica papale nella guerra dei Trent anni*, in: *Roma moderna e contemporanea*, XI 2003, pp. 173-177.

¹⁰⁰ **Cosimo De Torres:** 1584-1642, italský kardinál, konzistoriální prefekt, biskup v Perugii

P. COLLURA, *L Archivio Dragonetti de Torres in L Aquila*, in: *Notizie degli Archivi di Stato*, X. 1950, pp 135-142.

¹⁰¹ **Giambattista Leni:** 1573-1627, italský kardinál a biskup kamerlengo

Ivana AIT, Manuel VAQUERO PIÑEIRO, *Dai casali alla fabbrica di San Pietro: i Leni uomini d'affari del rinascimento*, Roma, 2000.

¹⁰² **Domenico Rivarola:** 1575-1627, italský kardinál, apoštolský legát

Ch. WEBER, *Legati e governatori dello Stato pontificio (1550-1809)*, Roma, 1994, pp. 869.

¹⁰³ **Alessandro Orsini:** 1592-1626, italský kardinál, apoštolský legát

la Principessa, e Principe di Venosa,¹⁰⁴ et il s.e Duca Horatio,¹⁰⁵ che dovrà presto ritornare dalla Visita di quello Stato.

Lunedì partono per Napoli il s.e Duca di Zacarolo,¹⁰⁶ et il s.e Priore Aldobrandino.¹⁰⁷ E con questo fo[*faccio*] hum.ma riverenza á V.Ill.ma Roma li 24 feb[*b*]raio 1624.

Hum.te inch.no Pier Francesco Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Minulou neděli večer se vrátili páni z lovu, kde se jim podařilo ulovit dvacet prasat k velké radosti pánů kardinála Medici, vévody z Pastrany, a také pana knížete, mého pána, který nemyslel na nic jiného než uspokojit řečené pány, od kterých byl ctěn a oblíben. Minulý pátek se vydal papež na cestu po sedmi římských kostelech, a večer stejného dne povečeřel náhle s panem kardinálem Borghese, pány kardinály Savoia, Ludovisi, Pio, Torres, Leni a Rivarola, jehož jednání bylo dobře přijato celým dvorem.

Pan kardinál Orsino odjel do Německa a v příštích dnech odcestuje pan kardinál Ludovisi do Bologni, tak jak to později udělá také vévodkyně, jeho matka, kněžna a kníže z Venosy, a pan vévoda Horatio, který by se měl brzy vrátit z návštěvy těchto oblastí.

V pondělí odjede do Neapole vévoda ze Zacarola, a pan opat Aldobrandino. S poníženou úctou k Vaší eminenci.

(*Nenalezena relevantní bibliografie!*)

¹⁰⁴ **Niccoló Ludovisi**: 1610-1664, pán Gesualda, kníže Piombina

D. COSIMATO, *Niccoló Ludovisi mancato principe di Salerno*, Salerno, 1992.

¹⁰⁵ S největší pravděpodobností jde o **Orazia Ludovisiho I.**: 1561-1624, vévoda Fiana, vojenský velitel a italský diplomat

G. BRUNELLI, *Soldati del papa. Politica militare e nobiltà nello stato della Chiesa (1560-1644)*, Roma, 2003, pp. 221.

¹⁰⁶ **Filippo I. Colonna**: 1578-1639, rodová větev z Paliana, také vévoda Zaccarola

V. CELLETTI, *I Colonna principi di Paliano*, Milano, 1960, pp. 186.

¹⁰⁷ **Ippolito Aldobrandini**: 1592-1638, italský kardinál, diákon, kamerlengo

Lorenzo CARDELLA, *Memorie storiche de cardinali della Santa Romana Chiesa*, 9 vol., Roma, 1793, pp. 227-228.

2) Roma, 2. Marzo 1624

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 3-4. italiano

A me basta, che V.III.ma si degni di gradir[e] nelle mie lettere il semplice segno, che posso darle della mia obligatissima servitù, senza che si pigli alcun pensiero di farmene haver[e] risposta, essendo V.E. riverita da me per mio assoluto Prone.

Il s.e Cardinal[e] Ludovisi¹⁰⁸ è partito per Bologna, et[ed] essendo tornato da Napoli il Sig.r Duca suo P.re [padre],¹⁰⁹ partirà frà pochi giorni con le Donne per quella medesima [...!]. È ritornato à Roma il s.e Camillo Colonna,¹¹⁰ che si assento per quell accidente occorrogli con il Sig.e Cardinal[e] Ludovisi,¹¹¹ havendo ottenuta la gratia da N.ro [nostro] Signore.

S.S.tà [sua santità] ando hieri al Casalotto di Pio Quinto,¹¹² e hier[i] mattina per il primo Venere di Marzo calo in San Pietro¹¹³ con il Sacro Collegio à pigliar[e] la Seatione.

Domani parte per la sua Chiesa di Ferrara il Sig.e Cardinal[e] Leni.¹¹⁴ Et[ed] á V.E. fo [faccio] humilissima riverenza. Roma li 2. Marzo 1624.

Hum.mo inch.no Pier Francesco Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Stačilo by mi, aby Vaše jasnost dala jednoduše vědět, že jsou Vám mé psaní po chuti, a že mohu nadále pokračovat ve svých službách, aniž bych si dovolil pomýšlet na vaši odpověď. Vaši eminenci mám v úctě a považuji Vás za svého jediného patrona.

Pan kardinál Ludovisi odjel do Bologni. Z Neapole se vrátil pan vévoda, jeho otec, který za pár dní odjede se ženami do toho stejného [...!]. Do Říma se vrátil pan Camillo Colonna, který byl nepřítomen kvůli nehodě, která se mu přihodila s panem kardinálem Ludovisi. Nyní získal odpuštění od našeho Pána.

¹⁰⁸ Viz. Ludovico Ludovisi.

¹⁰⁹ Viz. Orazio Ludovisi I.

¹¹⁰ **Camillo Colonna**: (Narozen někdy ve druhé polovině 16. století-zemřel mezi lety 1657-1678) mladší bratr vévody Pier Francesca di Zacarolo, filozoficky založený aristokrat.

G. COSTA, *La fortuna europea della filosofia colonnese*, in: S. BERTELLI, *Il libertinismo in Europa*, Milano-Napoli, 1980, pp. 417-433.

Carlo BORGHESE, *Delle famiglie siciliane nobili e illustri vissute in Polizzi tra XII. e il XIX secolo*, Palermo, 1998.

¹¹¹ Viz. Ludovico Ludovisi

¹¹² **Římský katolický kostel svatého Pia Pátého**, který se nachází v Aureliánské čtvrti
Massimo ALEMANNI, *Le chiese di Roma moderna*, vol. II., Roma, 2010.

¹¹³ **Bazilika svatého Petra ve Vatikánu**

Gianfranco SPAGNESI, *Roma, la Basilica di San Pietro*, Roma, 2002, pp. 53-54.

¹¹⁴ Viz. Giambattista Leni

Její svatost šla včera do kostela svatého Pia Pátého, a včera ráno, u příležitosti prvního březnového dne sešel ke chrámu svatého Petra, společně se svatým kolegiem, provést Seanci. Zítřa odjede pan kardinál Leni na svůj přidělený ferrarský kostel.

3) Roma, 11. Marzo 1624

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 5-6. italiano

Tengo la lettera di V.Ill.ma con l'Inventario delle robbe, che sono in mano del s. Cavalier[e] Olivieri,¹¹⁵ il quale conservero approno di me diligentemente, come mi comanda.

Nel negotio di D. Nicolo Savignoni¹¹⁶ io non ho de novi[tà] da secondare il sentimento di V.Ill.ma.

Lunedì prosimo passato il s. Cardinal[e] Barberino¹¹⁷ ando à caccia alla Montana, invitato dal Sig.r Principe Peretti,¹¹⁸ dove amazzorno [*hanno ammazzato*] cinque porci, e un caprio [*capro*], e tornorno [*sono tornati*] à Roma la sera dello stesso giorno.

Si dice, che il s. Cardinal[e] Borghese¹¹⁹ sia per andar[e] ad habitare nel Palazzo del Sig.r Cardinal[e] Leni¹²⁰ à Santo Apostolo,¹²¹ per levarci dalla vicinanza del Tevere, mà che prima sia per andar[e] à stare qualche giorno a Nettunno.¹²²

Il s. Cardinal[e] Leni¹²³ non è poi partito per Ferrara,¹²⁴ trattenuto dall'asprezza d[*i*] un freddo straordinario, ch[e] è stato in questa settimana, mà partirà senza fallo frà due giorni.

Il s. Duca di Nivers¹²⁵ è partito per le poste alla volta di Francia.

Alcuni sono d[*i*] opinione, che nel Concistoro di lunedì prossimo siano per farci nuove promozioni. Et [*Ed*] à V.E. fo[*faccio*] humilissima riverenza. Roma il 11. Marzo 1624.

¹¹⁵ **Jacomo Olivieri**: římský rytíř, kuriální agent Františka kardinála z Dietrichsteina mezi lety 1607-1630. T. Parma, *František*, s. 240-253.

¹¹⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*) S největší pravděpodobností jde o osobu z italského janovského rodu **Fieschi**, který ovládal severoitalskou provincii *Savignone* od 15. století.

Antonio BIGOTTI, *SAVIGNONE. Storia, cultura, turismo*, Genova, 1980.

¹¹⁷ **Francesco Barberini**: 1597-1679, italský kardinál, apoštolský legát, diákon, prefekt apoštolského tribunálu, vícekancléř svaté Stolice, pravá ruka papeže Urbana VIII.

Leopold von RANKE, *Storia dei papi*, Firenze, 1959, pp. 763-842.

¹¹⁸ **Kníže Peretti**: rod původem pocházející z italské provincie Marche. V 17. století byl u papežského dvora zastoupen kardinály *Alexandrem (1571-1623)*, a *Francescem (1595-1655)*, který byl současně knížetem z Venafra. Ve zmíněném případě může jít ale o knížete **Michela (1577-1631)**.

Claudio RENDINA, *Le grandi famiglie di Roma*, Roma, 2004.

¹¹⁹ Viz. Scipione Borghese Caffarelli.

¹²⁰ Viz. Giambattista Leni.

¹²¹ **Bazilika minor dei Santi XII. Apostoli**: bazilika v historickém centru Říma, v části zvané Trevi.

¹²² **Nettuno**: římské město, které je dnes součástí velkého Říma, v oblasti Lazio. Přímořská oblast

¹²³ Viz. Giambattista Leni

¹²⁴ **Ferrara**: město, nacházející se v předalpské Itálii, hlavní provinční město oblasti Emilia-Romagna.

¹²⁵ **Carlo I. di Gonzaga-Nevers**: 1580-1637, vévoda z Nevers a Rethelu, vévoda Mantovy a Monferrata
Mario CASTAGNA, *Stemmi e vicende di casate mantovane*, Montichiari, 2002.

Hum.mo inch.no Pier Francesco Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Obdržel jsem dopis Vaší eminence s inventářem věcí, které jsou v držení pana rytíře Olivieriho. Inventář uložím u sebe tak, jak rozkazujete.

Ohledně jednání, týkajícího se dona Nicola Savignoniho nemám žádné novinky pro Vaši eminenci.

Minulé pondělí se pan kardinál Barberini zúčastnil lovu, doprovázen panem knížetem Perettim. Ulovili pět divočáků a muflona. Vrátili se do Říma večer stejného dne.

Říká se, že pan kardinál Borghese se chce ubytovat v paláci pana kardinála Leniho, který se nachází u svatých Apoštolů, aby se držel, co nejdále od Tibery, ale nejdříve se chystá strávit několik dní v Neptunu.

Pan kardinál Leni nakonec neodcestoval do Ferrary, zadržen neobvyklým mrazem, který se tu objevil v tomto týdnu, ale odjede s určitostí za dva dny.

Pan vévoda z Nivers odjel s poštou do Francie.

Někteří si myslí, že na příští pondělní konzistoři budou ohlášeny nové promoce.

4) Roma, 17. Marzo 1624

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 7-8. italiano

Il s. Cardinal[e] Leni¹²⁶ parti poi per Ferrara,¹²⁷ et[ed] il s. Cardinal[e] Prioli¹²⁸ é partito da questo mondo, e hieri si celebrorno [sono celebrate] le sue osseguie nella Chiesa di San Marco,¹²⁹ dovendosi portare il suo corpo á Venetia.¹³⁰

¹²⁶ Viz. Giambattista Leni

¹²⁷ Viz. město Ferrara

¹²⁸ (**Zkomolené jméno!**) S největší pravděpodobností jde o **Matteo Priuli**: 1577-1624, italský kardinál z velmi vlivného benátského rodu.

Salvador MIRANDA, *Priuli, Matteo*, in: fiu.edu-The Cardinals of the Holy Roman Church, Florida International University.

¹²⁹ **Kostel svatého Marka Evangelisty na římském Campidoglio**, známá též jako svatý Marek: Jde o baziliku v blízkosti Benátského paláce.

Christoph L. FROMMEL, *Roma*, in: Paolo F. FIORE, *Storia dell'architettura italiana. II. Quattrocento*, Milano, 1998, pp. 381-383.

¹³⁰ **Venezia**: Benátky, italské hlavní provinční město oblasti Veneto.

Il s. Cardinal[e] Borghese¹³¹ è andato à Nettunno¹³² col li Sig.i Cardinali di Savoia¹³³, e Rivarola,¹³⁴ dove si fermeranno sette, o otto giorni, havendo il Sig.r Cardinal[e] Borghese¹³⁵ preso in affitto un Palazzo in quel luogo per nove anni.

Il s. Cardinal de Medici¹³⁶ si trova à caccia à certi casali del s. Principe Peretti.¹³⁷

Qui si v[à] dicendo, che sia per venire Ambasciadore Residente del Ré di Francia¹³⁸ Monsig.r di Bettunno,¹³⁹ e c[he] habbia mandato il Pro Interim¹⁴⁰ all Arcivescovo di Lione,¹⁴¹ il che saria [sarebbe] segno, che questo Ambasciadore havesse havuto licenza. Et [Ed] a V.E. fo [faccio] humilissima riverenza. Roma li 17. Marzo 1624.

Hum.mo inch.no Pier Francesco Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Pan kardinál Leni nakonec odjel do Ferrary. Pan kardinál Priuli opustil tento svět a včera se celebrowala pohřební mše v kostele svatého Marka. Poté bude jeho tělo odvezeno do Benátek. Pan kardinál Borghese se vydal společně s pány kardinály Savoia a Rivarola do Nettuna, kde zůstanou sedm až osm dní. Pan kardinál Borghese si v těch místech pronajal jistý palác na devět let.

Pan kardinál Medici je na lovu na jistých statcích pana knížete Perettiho.

Říká se tu, že by měl přijet rezidentní vyslanec francouzského krále monsignor Bettunno, a že poslal *Pro Interim* arcibiskupovi z Lionu, což by bylo znamení toho, že tento vyslanec měl licenci.

¹³¹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹³² Viz město Nettuno.

¹³³ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

¹³⁴ Viz Domenico Rivarola.

¹³⁵ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹³⁶ Viz Carlo de Medici.

¹³⁷ Viz Michele Peretti.

¹³⁸ **Ludvík XIII.:** francouzský a navarrský král mezi lety 1610-1643.

Guido GEROSA, *Il Re Sole. Vita privata e pubblica di Luigi XIV.*, Milano, 1998.

¹³⁹ (**Zkomolené jméno!**) Předpokládáme, že jde o **Filipa de Béthune** (1565-1649), francouzský hrabě, diplomat u papežského dvora, vyslanec v Savojsku.

Merle du BOURG, *Philippe de Béthune, diplomate et collectionneur de Caravage*, Dossier de l art n. 197, 2012, p. 90-91.

¹⁴⁰ **Pro Interim:** z latiny „Prozatím“

¹⁴¹ **Denis-Simon de Marquemont:** 1572-1626, kardinál a katolický francouzský arcibiskup

Salvador MIRANDA, *MARQUEMONT, Denis-Simon*, in: fiu.edu-The Cardinals of the Holy Roman Church, Florida Univesity

5) Roma, 5. Ottobre 1624 (v archivu označen jako 5. Ottobre 1628)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 143-144, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Ils.r Card.l Bevilacqua¹⁴² è migliorato, e quà si è veduta una lettera sua als.D. Carlo Barberino¹⁴³ con tre righe di proprio pugno di SS.ria Ill.ma.

È tornato da Urbino¹⁴⁴ Mons. Virile¹⁴⁵ con felice successo della negotiatione, della quale si è scritto con le passate.

Ils. Principe Savello mio Sig.re¹⁴⁶ è risanato della Erisipila,¹⁴⁷ e mercoledì [mercoledì] matt.a [mattina] prossima passata parti per Firenze¹⁴⁸ à compiere col Ser.mo Sig.r Arciduca Carlo,¹⁴⁹ e sarà trattato da incognito, che così è stato motivo di S.E., e così si è fatto anco[ra] cols. Duca di Pastrana,¹⁵⁰ che c'[i] andò alcuni giorni prima.

Martedì prossimo avvenire anderanno à Tivoli li SS.ri Cardinali Borghese,¹⁵¹ Millino,¹⁵² Rivarola,¹⁵³ e Savello,¹⁵⁴ invitati dals. Card.e di Savoia,¹⁵⁵ che si trova à diporto in quella Città. Et[ed] à V.S.Ill.ma fo [faccio] hum.ma riverenza. Roma li 5. ottobre 1624.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹⁴² **Bonifazio Bevilacqua Aldobrandini**: 1571-1627, italský kardinál, biskup a patriarcha Ludwig von PASTOR, *Storia dei Papi*, XII., Roma, 1930, pp. 6-28.

¹⁴³ **Egidio Colonna (pravé jméno Carlo)**: 1607-1686, vojenský velitel a katolický italský patriarcha Gino BENZONI, *Colonna, Carlo*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 27, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1982.

¹⁴⁴ **Urbino**: italské město v provincii Pesaro-Urbino v oblasti Marche, která sousedí s jaderským mořem.

¹⁴⁵ **Luca Antonio Virili**: 1569-1634, italský kardinál
Nenalezena relevantní bibliografie!

¹⁴⁶ Viz Paolo Savelli.

¹⁴⁷ **Erisipela**: Infekční a nakažlivé onemocnění, způsobené streptokokem, omezené na tělesné oblasti kůže a sliznice. Průvodním znakem jsou červené skvrny a otoky.

¹⁴⁸ **Firenze**: italská metropole v Toskánsku

¹⁴⁹ **Karel Štýrský**: 1590-1624, habsburský arcivévoda, biskup ve Vratislavy, portugalský místokráľ Brigitte HAMANN, *Habsburkové: životopisná encyklopedie*. Praha, 2010, s. 408.

¹⁵⁰ **Ruy Gomez de Silva Mendoza y de la Cerda**: 1585-1626, vévoda z Pastrany, vyslanec u papežského státu, španělský státní rada, vojenský velitel.

Juan M. SOLER SALCEDO, *Nobleza Española. Grandezas Inmemoriales*, (2 edicion), Madrid, 2020.

¹⁵¹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹⁵² **Giovanni Garzia Mellini**: 1562-1629, italský kardinál, apoštolský nuncijs ve Španělsku, arcibiskup Imoly. A. ILARI, *I cardinali vicari. Cronologia bio-bibliografica*, in: Rivista diocesana di Roma, III., 1962, PP. 273-295.

¹⁵³ Viz Domenico Rivarola.

¹⁵⁴ **Giulio Savelli**: 1574-1644, italský kardinál a arcibiskup Giampiero BRUNELLI, *Savelli, Giulio*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 90, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 2017.

¹⁵⁵ **Maurizio di Savoia**: 1593-1657, savojský kardinál, biskup Vercelli, arcibiskup Monrealeu P.BIANCHI, A.MERLOTTI, *Storia degli Stati sabaudi (1416-1848)*, Brescia, 2017, pp.40, 191-210.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan kardinál Bevilacqua je na tom lépe, a byl tady viděn jeden jeho dopis panu donu Carlu Barberinimu s jeho podpisem.

Z Urbina se vrátil monsignor Virile, který úspěšně dokončil jednání, o kterém jsem referoval minulosti.

Pan kníže Savelli, můj pán, se šťastně uzdravil z nemoci a minulou středu ráno odjel do Florencie, kde bude k službám Její výsosti arcivévodovi Karlovi, Jede tam inkognito, jak si Její excelence přála. Inkognito je tam také vévoda z Pastrany, který tam odjel už před několika dny. Příští úterý odjedou do Tivoli páni kardinálové Borghese, Millino, Rivarola, a Savello, kteří jsou pozvaní panem kardinálem ze Savojska, který je v tomto městě na rekreaci.

6) Roma, 19. Ottobre 1624

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 32-33. italiano

Il s. Principe Savello mio Sig.re¹⁵⁶ è tornato da Firenze¹⁵⁷ con ottima salute, et[ed] honorato di mille [.../] fattegli da quelle Ser.me Altezze.¹⁵⁸ S.E. se ne passo giovedì alla Riccia,¹⁵⁹ gia che appunto nel medesimo giorno S.B. ando à Frascati.¹⁶⁰

Lunedì fù Concistoro, mà non si diede il titolo à i n[u]ovi Cardinali, e seguirà nel primo, che doverà farci.

Il s. Duca di Pastrana¹⁶¹ non è ancor[a] giunto à Roma.

Si aspeta fra due giorni il s. Card.le Leni¹⁶² di ritorno della sua Chiesa di Ferrara.¹⁶³ Et a V.E. fo [faccio] humilisima riverenza. Roma li 19. ottobre 1624.

Hum.mo d inch.no Pier Francesco Paoli

¹⁵⁶ Viz Paolo Savelli.

¹⁵⁷ Viz město Florencie.

¹⁵⁸ **Ferdinando II. de'Medici**: 1610-1670, pátý velkovévoda toskánský.

Alessandro Lazzeri, *Il Principe e il Diplomatico. Ferdinando II tra il destino e la storia*, Firenze, 1996.

¹⁵⁹ **Ariccia**: italská provincie, která je dnes součástí Říma. V daném období ovládána, stejně jako blízké Monte Albano císařským rezidentním vyslancem Paolem Savellim

Mario LEONI, *Notizie storico-archologiche su Ariccia*, I.a ed., Ariccia, 2008.

¹⁶⁰ **Frascati**: italská provincie, která je v současnosti součástí římské metropole

S. KAMBO, *Il Tuscolo e Frascati*, 2a ed., Berghamo, 1930.

¹⁶¹ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda.

¹⁶² Viz Giambattista Leni.

¹⁶³ Viz město Ferrara.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Pan kníže Savelli, můj pán, se vrátil z Florencie ve výborném zdraví, a byl odměněn tisícem [...!], které mu nechali vyrobit tamní výsosti. Její excelence strávila čtvrtek v Riccii, a ten samý den se ještě vydal do Frascati.

V pondělí proběhla konzistoř. Nerozdávaly se tituly novým kardinálům, ale mělo by to proběhnout na první konzistoři, která bude následovat.

Vévoda z Pastrany ještě nedorazil do Říma.

Za dva dny se očekává návrat pana kardinála Leniho ze své ferrarské diecéze.

Anno Domini 1625

7) Roma, 12. Aprile 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 9-10. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Questa settimana sono stati à recreatione a Nettunno¹⁶⁴ col S. Cardinale Borghese¹⁶⁵ li Sig.ri: Cardinali Madruzzo,¹⁶⁶ Peretti,¹⁶⁷ Leni,¹⁶⁸ e San Giorgio.¹⁶⁹

Si farà levata di due altri terzi,¹⁷⁰ uno dall Ecc.mo: Don Antonio Barberino,¹⁷¹ l'altro dal Sig.r: D. Ferdinando Orsino,¹⁷² e si assoldranno anco[ra] qua[tr]o altre compagnie di Cavalli, due di Corazze, e due d[i] Archibugieri¹⁷³ e intanto si vanno riempiendo li terzi, che fur[o]no fatti alli mesi passati.

Si è demolito questa settimana il Giardino del Sig.r: Contestabile Colonna¹⁷⁴ dirimpetto al Palazzo di Monte Cavallo¹⁷⁵ con participatione e consenso del medesimo Sig.r se bene [g]li speculativi sopra questa demolitione non sono restati di fabbricare qualche chimèra, vero e [,] che quella Piazza ne resterà ampliata, et[ed] à V.E. fo [faccio] humilissima reverenza di Roma li XII. Aprile 1625.

¹⁶⁴ Italská obec, která je dnes součástí římské metropole. Nachází se v oblasti Lazio. Vicenzo CERRI, *Nettuno e la chiesa Collegiata*, Ed. Caritas, 1973.

¹⁶⁵ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹⁶⁶ **Carlo Gaudenzio Madruzzo** (narozen jako Charles-Gaudence de Madruce): 1562-1629, kardinál, katolický italský biskup, v letech 1600-1629 ovládal mocensky jménem papeže Trident.

Rotraud BECKER, *Madruzzo, Carlo Gaudenzio*, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, vol. 67, 2006.

¹⁶⁷ Viz knížata Peretti.

¹⁶⁸ Viz Giambattista Leni.

¹⁶⁹ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**). V Itálii existuje mnoho diecézí, zasvěcených svatému Jiří.

¹⁷⁰ **Španělská tercie**-vojenský útvar v 17. století. Skládal se ze tří tisíc, většinou pěších vojáků, rozdělených do dvanácti oddílů.

¹⁷¹ Může jít o **Antonia Barberiniho mladšího**: 1607-1671, pozdější italský kardinál, nebo o **Antonia (Marcella) Barberiniho staršího**: 1569-1646, kardinál a italský katolický biskup

Salvador MIRANDA, *Barberini, seniore, O.F.M. Cap., Antonio*, fiu.edu-The Cardinals of the Holy Roman Church, Florida International University, 2017.

Alberto MEROLA, *Barberini, Antonio*, in: *Dizionario biografico degli italiani*, vol. 6, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1964.

¹⁷² **Ferdinando Orsini**: pozdější čtvrtý vévoda z Bracciana

Agela Carlino BANDINELLI, *Bracciano negli occhi della memoria*, Roma, 2004.

¹⁷³ Jezdecké oddíly za třicetileté války. Pojmenování získali po **arkebuzu** (ručnice, zavěšená pomocí koženého pásu na karabině).

¹⁷⁴ **Comes stabuli**-stájník, ten, který se stará o stáje. Šlo o římsko-císařský imperiální úřad. Dotyčný se staral o zbrojnici a koně panovníka, tedy byl vrchním dozorcem nad císařskou jízdou. V tomto případě se hodnota vztahovala k existenci sicilského a neapolského království, kde existovala již od dob Normanů, kteří ovládali tuto území v 11. století po Kristu. Zastávali nejvyšší státní funkce, převážně v armádně-vládní infrastruktuře.

Filippo I. Colonna: 1578-1639, kníže z Paliana, *kondestábl* Neapolského království

V. CELLETTI, *I Colonna principi di Paliano*, Milano, 1960, pp. 186.

¹⁷⁵ Dnešní **Kvirinálský palác**: původně římská papežská rezidence

Antonio MENNITI, *I pappi al Quirinale. Il sovrano pontefice e al ricerca di una residenza*, Roma, 2004.

Hum.mo inch.no Pier Fran.o Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Tento týden se rekreovali v Neptunu s panem kardinálem Borghese páni kardinálové Madruzo, Peretti, Leni a ze San Giorgia.

Vzniknou další dvě tercie, jedna vynikajícího dona Antonia Barberiniho, další pana dona Ferdinanda Orsiniho. Budou najaty další čtyři roty jezdeckta, dvě roty obrněnců, a dvě roty arkebuzírů. Dále se budou doplňovat další tercie, které byly vytvořeny již v minulosti.

Tento týden byla odstraněna zahrada pana kondestábla Colony, která se nacházela naproti paláci Monte Cavallo, za pomoci a se souhlasem výše jmenovaného. Spekulace nad touto demolicí vytvořily spoustu předpokladů, ale pravdou je, že zmíněné místo nezůstane dlouho prázdné.

8) Roma 19. Marzo 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 11-12. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Doppo il successo della demolitione del Giardino, del Sig.r Contestabile Colonna¹⁷⁶S.E.: e partito di Roma, dicono [,] chiamato à Napoli¹⁷⁷ dal Sig.r Vice Ré.¹⁷⁸

Giovedì prossimo passato il Sig.r Cardi.le: Borghese¹⁷⁹ dette da pranzo al Sig.r Duca di Pastrana¹⁸⁰ Ambasciatore di Spagna alla sua vigna, e ci fu anco[ra] il Sig.r Cardinale Rivarola.¹⁸¹

Questa mattina si è fatto concistoro pubblico per la canonizatione della Beata Elisabetta, che dovrà seguir[e] presto, se bene non si sa precisam:te la giornata [,] credendo alcuni, che sia per diferirsi alla Pentecoste. Intanto si lavora gagliardamente in S. Pietro per questo effetto. Si e havuta dalla stamperia l'annessa copia di lettera, che mando à V.E., alla quale fo [faccio] humilissima reverenza Roma li 19 Aprile 1625.

¹⁷⁶ Viz Filippo I. Colonna

¹⁷⁷ **Napoli:** Neapol, jihoitalská metropole.

¹⁷⁸ **Antonio Alvarez de Toledo y Beaumont de Navarra:** 1568-1639, španělský aristokrat a státník, 1622-1629 místo král v Neapoli

Henry A.F. KAMEN, *The Duke of Alba*, Yale University Press, 2004.

¹⁷⁹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹⁸⁰ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda

¹⁸¹ Viz Domenico Rivarola

Hum.mo Div.mo et Obl.mo ser.re

Pier Franco Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Po úspěšné demolici zahrady pana kondestábla Colonny Její excelence odjela z Říma. Říká se, že byl povolán do Neapole panem místo králem.

Minulý čtvrtek pan kardinál Borghese poobědval s panem vévodou z Pastrany, španělským vyslancem, na své vinici. Přítomen byl také pan kardinál Rivarola.

Dnes ráno se konala veřejná konzistoř u příležitosti kanonizace blahoslavené Elisabety, která má následovat, i když se neví přesně den. Někteří si myslí, že je to proto, aby se kanonizace nekřížila s Letnicemi. Mezitím se v chrámu svatého Petra na této věci pečlivě pracuje. Získal jsem z tiskárny kopii listiny, kterou posílám Vaší eminenci.

9) Roma 10. Giugno 1625 (*V archivu je dopis datován 19. 6. 1625*)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 13. italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

La venuta del sig.r Capitan[o] Paolo Toppa¹⁸² in Germania mi porge opportuna occasione di ricordare à V.S.Ill.ma humilissima servitù mia. Sodisfaccio à questo debito col mezo delle presenti righe, e molto più con l'animo, che è riudito sempre à riverire la persona, et[*ed*] i meriti singolari di V.S.Ill.ma. mi assicura la soma benignità sua, che si degnerà tanto più di gradire questo ufficio, quanto più V.S.Ill.ma conosce, che dentro a questi semplici termini d'ossequio viene dalla tenuità mia ristretto l'esercitio della mia obbligatissima devotione verso V.S.M.ma: alla quale fo [*faccio*] humilissima riverenza. Roma li X. Giugno 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

¹⁸² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako vojenský velitel kapitán Paolo Toppa.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Odjezd pana kapitána Paola Toppa do Německa mi dává možnost využít tuto situaci k tomu, abych připomněl Vaší výsosti moje nejpokornější služby. Spokojenost s tímto stavem věci, které vyjadřuji těmito řádky, je více stavem duševním, který ctí Vaši osobu a její zásluhy. Ujišťuji se Vaší neochvějnou přízní, která se Vám bude líbit o to víc, o co Vaše jasnost pozná, že vše dělám v rámci poslušnosti a nejzávaznější oddanosti k Vám.

10) Roma, 21. Giugno 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 14-15. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passata si fece Monaca un[a] Figliuola del S. Marchese di Caravaggio,¹⁸³ nel Monasterio di S. Caterina da Siena,¹⁸⁴ e come è solito ci intervenne gran parte della nobiltà di Roma, e fra gli altri SS.ri ci erano [g]li SS.ri Aldobrandini,¹⁸⁵ et[ed] due figliuoli del S. Contestabile Colonna,¹⁸⁶ uno de quali chiamato D. Carlo¹⁸⁷ nel partirsi (doppo fatta la Cerimonia) disse in universale ser.re [servitore] di V.S., è [i]l' sig.r Priore Aldobrandino¹⁸⁸ rispose, servitore di V.S. D. Carlo, il quale, perche haveva intentione (come dicono, di comprendere specificatam.e il S. Principe Aldobrandino,¹⁸⁹ che tratta seco col titolo di V.S. solamente, replico dicendo, servitore di V.S. S. [...]/, da cui [qui] gli fù risposto bacio le mani di V.S. S. D. Carlo, e soggiunto [,] cio che fosse del S. Contestabile, e risposto [g]li il S. D. Carlo, che n[on] era bene, gli disse il Principe, che bacciasse le mani di S.S.ria, al qual[e] detto si commosse il S. D. Carlo, dicendo, che non si parlava in quella maniera della persona di suo Padre, e posse mano per la spada, come fecero anco[ra] [g]li SS.ri Aldobrandini, e tutti gli altri

¹⁸³ **Giovanni Paolo II. Sforza di Caravaggio**: ...-1630, italský aristokrat, druhý markýz z Caravaggia. Zřejmě jde o jeho prvorozenou dceru **Orsinu**.

Antonio PERRIA, *I terribili Sforza. Trionfo e fine di una grande dinastia*. Bologna, 2008.

¹⁸⁴ **Klášter svaté Kateřiny ze Sienu**: stavba se nachází v Aquile, což je italská obec, dnes součást římské metropole, přesněji v její části zvané San Pietro. Založen roku 1598 jako ženský dominikánský klášter.

Orlando ANTONINI, *Architettura religiosa aquilana*, Todi, 2010.

¹⁸⁵ Viz rodina Aldobrandini

¹⁸⁶ Viz Filippo I. Colonna.

¹⁸⁷ **Egidio Colonna (pravé jméno Carlo)**: 1607-1686, vojenský velitel a katolický italský patriarcha

Gino BENZONI, *Colonna, Carlo*, in: *Dizionario biografico degli italiani*, vol. 27, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1982.

¹⁸⁸ **Aldobrandino Aldobrandini**: ...-1634, rytíř řádu svatého Jana, kaporiánský převor Říma od roku 1612, zemřel v bitvě proti Švédům pod velením Matyáše Gallase u Nordlingenu.

A. VALORI, *Condottieri e generali del Seicento*, Roma, 1946

¹⁸⁹ **Giorgio Aldobrandini**: od roku 1601 druhý kníže z Meldoly a Sarsina, od roku 1610 kníže z Rossana
Marcello VANNUCCI, *Le grandi famiglie di Firenze*, Newton Compton Editori, 2006.

da una parte, e dall'altra, ma ci erano tante persone, che subito si posero in mezzo, e fin[e] la Guardia di gli Svizzeri¹⁹⁰ à segno [,] che non segui male alcuno. Il S. D. Carlo Colonna andò subito dal S. Duca di Pastrana,¹⁹¹ e poi se n[e] uscì di Roma alla volta di Genazzano,¹⁹² dove era il S. Contestabile suo Padre. [G]Li SS.ri Aldobrandini andarono à Casa del S. Cardinal[e] Lodovisio.¹⁹³ Il Ecc.mo sig.r D. Carlo Barberino¹⁹⁴ f[r]atello di S. B. ne¹⁹⁵ fu veduto andar[e] due volte à Casa dè SS.ri Colonnese, senza però haver[e] potuto vedere il S. D. Carlo, che già era partito, andò medesimamente S.E. à Casa del S. Cardinal[e] Lodovisio, e con termini di singular[e] humanità tratto con li SS.ri Aldobrandini, che volessero fermarsi in Casa, dà quali fu risposto, che si sarebbero fermati, quando si fossero fermati gli altri.

Adesso si Fab[b]rica il Processo, già che pare che non si trovi forma d'acordamento. Il S. Priore Aldobrandino è andato sù le Poste à Parma,¹⁹⁶ e [i]l S. Contestabile Colonna non è ancor[a] venuto à Roma, dicendosi, che più tosto [piuttosto], che far[e] pace S.E. darà una sicurtà de non offendendo, et [ed] che già una parte, e l'altra sia stata citata *ad Fideiubendum*.¹⁹⁷

Giovedì S.B. ne venne ad habitare MonteCavallo cacciata dal gran[de] caldo, che già si fa sentire. Et[ed] à V.S.M. ma fo [faccio] humilissima riverenza. Roma li 21. Giugno 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulou neděli se stala jeptiškou dcera markýze z Caravaggia v klášteře svaté Kateřiny ze Sieny. Jak je zvykem, byla přítomna většina římské aristokracie, a mezi ostatními pány nechyběli páni Aldobrandini a dva synové pana kondestábla Colony, z nichž jeden se jmenuje don Carlo, který při odchodu (po ceremonii), řekl univerzálně služebník Vašeho lordstva, a pan opat Aldobrandino odvětil, služebník vašeho Lordstva dona Carla, a dodal, že to bylo na pana

¹⁹⁰ **Švýcarská garda**

Robert ROYAL, *The Pope's Army: 500 Years of the Papal Swiss Guard*, London, 2006.

¹⁹¹ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda

¹⁹² **Cenazzano**: italská obec. V dnešní době je součástí římské metropole v oblasti Lazia.

¹⁹³ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁹⁴ **Carlo Barberini**: 1562-1630, vévoda z Monterotondo, italský vojevůdce a aristokrat, bratr papeže Urbana VIII. P. PECCHIAI, *Costanza Magalotti Barberini, cognata di Urbano VIII.*, in: *Archivi*, 2., XI-XII, Roma, 1949, pp. 11-41.

¹⁹⁵ **Sua Beatitudine**: Její blahorodí, myšleno papež Urban VIII.

¹⁹⁶ **Parma**: italská metropole, která se nachází v oblasti Emilia-Romagna.

¹⁹⁷ **Ad Fideiubendum**: z latiny „garantovat“

comes stabile, a pan don Carlo mu odpověděl, že takto to není správně, a kníže mu odvětil, aby políbil ruce Jeho lordstvu. Pan don Carlo se rozhořčil, a řekl, že takto se nebude mluvit o osobě jeho otce a položil ruku na meč, a stejně tak učinili páni Aldobrandini, a také všichni na jedné i druhé straně, ale bylo tam přítomno mnoho dalších osob, které se ihned postavili mezi zneprátelené tábory, a nakonec dorazila i švýcarská garda jako známka toho, že se nikomu nic nestane. Pan don Carlo Colonna šel ihned k panu vévodovi z Pastrany a následně odjel z Říma směrem k Cenazzanu, kde se zdržuje pan kondestábl, jeho otec. Páni Aldobrandini šli do domu pana kardinála Ludovisi. Excellence pan don Carlo Barberino, bratr jeho Svatosti, byl viděn, jak šel dvakrát do domu pánů Colonnů, ale bez možnosti se setkat s panem donem Carlem, který mezitím již odjel. Následně šla Jeho excellence do domu pana kardinála Ludovisi a s nejvyšší lidskostí promlouval s pány Aldobrandini s tím, aby neopouštěli dům. Ti mu odpověděli, že nebudou vyvolávat neshody, pokud tak učiní i ti druzí.

Nyní se připravuje proces, protože to vypadá, že se znesvářené strany nechtějí dohodnout. Pan opat Aldobrandino odjel s poštou do Parmy a pan kondestábl Colonna se ještě neobjevil v Římě. Říká se, že Její excellence ještě před uzavřením míru dá své slovo, že nebude protistranu urážet, a že to již jak jedna, tak druhá strana garantovali.

Ve čtvrtek se Její svatost přestěhovala na Monte Cavallo, vyhnán neobvyklým teplým počasím, které se tu objevilo.

11) Roma, 5. Luglio 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 16-17. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Martedì prossimo passato segui la pace tra [g]li SS.ri Aldobrandini,¹⁹⁸ e Collonesi¹⁹⁹ in questo modo.

Il sig.r Cardinal[e] Magalotti²⁰⁰ ando à levar[e] à casa [g]li figliuoli del sig.r Contestabile Colonna,²⁰¹ e li condusse à Montecavallo²⁰² nelle stanze del sig.r D. Carlo Barberino,²⁰³ e nelle

¹⁹⁸ Viz rodina Aldobrandini.

¹⁹⁹ Viz rodina Colonna.

²⁰⁰ **Lorenzo Magalotti**: 1584-1637, kardinál a italský katolický biskup

A.KRAUS, *Das päpstliche Staatssekretariat unter Urban VIII. 1623-1644*, Freiburg, 1964.

²⁰¹ Viz Filippo I. Colonna

²⁰² **Montecavallo**: jiný název pro Kvirinálský pahorek, který je jedním ze sedmi, na kterých vznikl podle pověsti Řím

²⁰³ Viz Carlo Barberini.

medesime furono condotti dal sig.r Cardinal[e] S. Honofrio²⁰⁴ [g]li SS.ri Aldobrandini, e dal sig.r Cardinal[e] Lodovisi²⁰⁵ il sig.r Principe di Venosa²⁰⁶ suo fratello, e quivi[de] tutti radunati, il sig.r D. Carlo Barberino desse in poche, ma sostantiose parole, nomine Pontificio, che que[l]i SS.ri per disgusti d'alcune parole occorse fra essi, si racconcigliavano insieme, e corrispondendo in questa maniera al desiderio di S. S.tá, che per l'avvenuto vivissero con termini d'amorevolezza, dichiarava loro, che potevano andare, e practicar[e] liberm.te per Roma, senza timer[e] d'haver[e] ad esser[e] molestati per l'accidente seguito, al che tutti gl'interessati senza dir[e] cosa alcuna annveruno [*inveruno*], con un atto ossequioso, e riverente. Non si fece mentione della persona del S. Contestabile, ne meno del S. Principe di Venosa. Si dice bene, che il sig.r Contestabile habbia dato parola à parte à S.S.tà de non offendendo li SS.ri Aldobrandini.

Giovedì arrivo un Corriero di Parigi, spedito dal s.r Cardinal[e] Barberino,²⁰⁷ il quale non porta resolutione alcuna, ma solo introduzione de i trattam.ti [*trattamenti*] sopra gli ordini, che teneva, sebene si và intendendo, che il Cristianissimo mostri inchinatione alla pace.

Come servitore devot.mo, et[ed] obligat.mo di V.S.Ill.ma mi f[acci]o lecito d'entrare à parte delle consolat.ni [*consolazioni*] sue per il figlio maschio, nato al sig.r Conte Massimiliano suo Nipote,²⁰⁸ e pero me ne rallegro riventem.te con V.S.Ill.ma sapend' [o] io di quanta conseguenza sia questo successo nella sua nobilissima Casa. E le f[acci]o humilissima riverenza Roma li 5. luglio 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

²⁰⁴ **Antonio (Marcello) Barberini seniore**: 1569-1646, italský katolický biskup a kardinál Sant'Onofrio mezi lety 1624-1637.

Salvador MIRANDA, *Barberini seniore, O.F.M.Cap., Antonio*, in: fiu.edu-The Cardinals of the Holy Roman Church, Florida International University, 2017.

²⁰⁵ Viz Ludovico Ludovisi.

²⁰⁶ Viz Niccolò Ludovisi.

²⁰⁷ Viz Francesco Barberini.

²⁰⁸ **Maxmilián kníže z Dietrichsteina**: 1596-1655, rakouský aristokrat a diplomat, synovec Františka kardinála z Dietrichsteina.

Pavla POSPÍŠILOVÁ, *Manželské spory šlechty z českých zemí v období baroka*, diplomová práce, Univerzita Pardubice, 2010.

Minulé úterý následovalo mírové vyřešení sporu mezi pány Aldobrandini a Colonnesei takto: Pan kardinál Magalotti se odebral do domu pánů Colonnesei vyzvednout syny pana kondestábla Colony a doprovodil je na Monte Cavallo do pokojů pana dona Carla Barberiniho, a do stejných pokojů doprovodil pány Aldobrandini pan kardinál ze Sant'Onofria, a panem kardinálem Ludovisim pan kníže z Venosy, jeho bratr. Když viděl pan don Carlo Barberini že jsou přítomni všichni, promluvil krátce, ale výmluvně, ve jménu papeže, že přítomní pánové se rozhádali kvůli pár nepatřičným slovům, a přednesl přání Její svatosti, aby i přesto, co se stalo, žili vedle sebe v míru a lásce, a prohlásil, že mohou nyní odejít a pohybovat se volně po Římě, ale bez toho, aby se vzájemně uráželi a napadali. Přítomní, aniž by řekli slovo, nebo něco špatného, si slova vyslechli s poslušností a uctivostí.

Neví se ale nic o tom, jak na celou věc pohlíží pan kondestábl a ani pan kníže z Venosy. Říká se ale, že pan kondestábl dal slovo již dříve Její svatosti, že nebude pány Aldobrandini urážet. Ve čtvrtek dorazil kurýr z Paříže, vyslaný kardinálem Barberinim, který ale nepřináší žádné výsledky jednání, jen překlady jednání ohledně rozkazů, které obdržel, ale doufá se, že křesťanství nakonec ukáže svou víru v mír.

Jako ponížený služebník Vaší jasnosti mám povinnost Vám poblahopřát k narození syna Vašemu synovci hraběti Maxmiliánovi a jsem velmi potěšen, společně s Vaší jasností, protože vím, jaký skvělý úspěch je to pro Váš aristokratický dům.

12) Roma 26. Luglio 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 20-21. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domani à hore vint' [venti] una si farà la cavalcata pub[b]lica del S.r Duca d'Alcalà,²⁰⁹ e martedì prossimo se gli dà Concistoro pub[b]lico, già che mercoledì [mercoledì] della sequente settimana sarà la Capella della Creatione.²¹⁰

²⁰⁹**Fernando Enriquez d' Afán de Ribera y Enríquez:** 1583-1637, třetí vévoda z Alcalá de los Gazules, osmý hrabě z Los Morales a pátý markýz z Tarifa, generál a španělský politik

González MORENO, *Don Fernando Enríquez de Ribera, tercer duque de Alcalá de los Gazules, 1583-1637*, Sevilla, 1969.

²¹⁰ **Sixtinská kaple** s freskami od Michelangela Buanarrotiho
Alberto ANGELA, *Viaggio nella Capela Sistina*, Milano, 2013.

Qui si ha nuovo sospetto di peste in Siciglia [*Sicilia*], e già si sono messe le guardie alle porte, e per questo si elevato il Giubileo da S. Paolo,²¹¹ e ridotto un'altra volta nella Chiesa di S. Maria in Trastevere,²¹² titolo di V.S.Ill.ma

Venerdì prossimo il s.r. Principe mio Sig.re²¹³ darà da pranzo à questi SS.ri della Nazione Tedesca alla sua grotta di Campidoglio²¹⁴ per celebrare la solennità del primo d'Agosto, e si bevèrà allegramente assicurandomi, che si terrà particolar[e] memoria della buona salute di V.S.Ill.ma, e già Mons.r Proposto Pesler²¹⁵ si mette in ordine per far[e] la sua parte gagliardamente. Et[*ed*] á V.S.Ill.ma f[*acci*]o humilissima riverenza. Roma li 26. luglio 1625
V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zítřka ve dvacet jedna hodin proběhne obvyklá veřejná jízda pana vévody z Alcalà, a příští úterý proběhne veřejná konzistoř a již ve středu dalšího týdne proběhne mše v Sixtinské kapli.

Objevilo se tu opět podezření moru na Sicílii. V Římě kvůli tomu byly rozestavěny stráže ke všem branám, a Jubileum svatého Pavla se opět bude konat v bazilice svaté Marie z Trastevere, titulárního kostela Vaší jasnosti.

Příští pátek pořádá pan kníže, můj pán, oběd pro tyto pány německé národnosti ve svém vinném sklípku na Campidoglio, aby tak oslavili první srpen, a pít se bude opravdu vesele, a připíjet se bude hlavně na dobré zdraví Vaší jasnosti, a monsignor navrhovatel Pesler se již na to řádně připravuje.

13) Roma 2. Agosto 1625

²¹¹ **Všeobecné jubileum katolické církve:** jméno pochází z hebrejštiny. V tomto čase se všeobecně odpouští hříchy, přichází smíření, obrácení na víru a svátostné pokání. Koná se u příležitosti narození Krista.

²¹² **Bazilika svaté Marie v Trastevere:** nachází se v římské metropoli poblíž náměstí svaté Marie v Trastevere. Paola RADICCIOTTI, *Le pergamene di Santa Maria in Trastevere. Storia del fondo ed edizione delle pergamene anteriori al 1200*, in: *Mélanges de l'École française de Rome-Moyen Age*, n. 122, Roma, 2010, pp. 279-317.

²¹³ Viz Paolo Savelli.

²¹⁴ **Campidoglio** (také hora Kapitol): jeden se sedmi římských pahorků, na kterých vznikl podle legendy Řím. Filippo COARELLI, *Guida archeologica di Roma*, Verona, 1975.

²¹⁵ **Albert Pessler** (také Alberto Pesler): 1590-1629, aquilejský probošt, císařský vyslanec K.H. FRANKL, *L'impero e il patriarcato di Aquileia nell'epoca moderna*, in: *Aquileia e il suo patriarcato*. Atti del convegno internazionale di studio, Udine, 1999, pp. 479-485.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domenica verso le vinti [venti] due hore ils.r Duca d'Alcalà²¹⁶ fece l'entrata à cavallo, che veramente fù splendidissima per la sua livrea, che era di panno di Spagna leonato tuta guernita d'oro, così quella de Paggi, come quella de Staffieri, questi in numeri di trentasei, et[ed] quelli di vinti [venti] quattro, ed anco[ra] per l'ordine, e per la quantità, e qualità de cavallieri, che ci intervennero, non ci essendo mancato altri, che li SS.ri Principi Aldobrandino,²¹⁷ di Sulmona,²¹⁸ e di Venosa,²¹⁹ et il s.r Duca di Sermoneta,²²⁰ dicono per occasione di precedenza, già [,] che il s.r D. Carlo²²¹ fratello di S.S.tà era stato intimato, che non dovessi andar[e] del pari, se non la persona del sig.r Contestabile Colonna,²²² caminando il S. Duca d'Alcalà in mezo á due Prelati. Il martedì mattina si fece la cavalcata da Città per il Concistoro, che pure fù nobilissima con una livrea nuova di veluto leonato, e guernita ricchissimam.te come l'altra. S.S.tà passo la stessa mattina alle nove hore dal Quirinale al Vaticano, e la sera stessa se ne ritorno. Restorono il Duca d'Alcalà, e di Pastrana²²³ à pranzo con S.B.ne [,] come è solito, e tutto passo con infinita magnificenza.

Alcalà ha cominciato le visite, e Giovedì ando dal s.r Cardinale di Savoia,²²⁴ dove mi trovavo io per occasione dell'Academia, et[ed] al Cortegio di S.E. fù data una colectione di confetture con grandezza veramente agia.

Hier[i] mattina alla grotta del s.r Principe mio Signore,²²⁵ come scrissi à V.S.Ill.ma si solennizo il primo d' Agosto, e si fece l'ultimum de potentia²²⁶ per bere da buoni Tedeschi. Io non racconto i particolari, perche non ho havuto tempo d'informarmene, havendo ancor[a] io fatto questa solennità solo alla mensa come un Certosino, ma in maniera, che non so ancora quello, che mi scriva, e quasi dove io mi sia, e pur[e] siamo alle vinti [venti] tre hore del Sabato.

²¹⁶ Viz Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez.

²¹⁷ **Giorgio Aldobrandini**: druhý kníže z Meldoly a Sarsina, kníže z Rossana od roku 1610
Nenalezena relevantní bibliografie!

²¹⁸ **Marcantonio II. Borghese**: 1601-1658, první kníže ze Sulmony.
G. BORGHESIO, *I Borghese*, Roma, 1954.

²¹⁹ Viz Niccolò Ludovisi.

²²⁰ **Francesco Caetani**: 1594-1683, osmý vévoda Sermoneta, kníže Caserty, italský politik a generál
Famiglia Gaetani (fasc. 5665), su www.archiviodistato.firenze.it. URL:(23.GENNAIO 2022)

²²¹ Viz. Carlo Barberini.

²²² Viz Filippo I. Colonna.

²²³ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda.

²²⁴ Viz Carlo de Medici.

²²⁵ Viz Paolo Savelli.

²²⁶ **Ultimum de potentia**: z latiny „konečná moc (poslední moc)“

Scusimi V.S.Ill.ma, e gia che non son[o] habile di servire a lei, mi tenga per galanthuomo, è habbia saputo servire al tempo. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]o humilissima riverenza. Roma li 2. Agosto 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V neděli kolem dvacáté první hodiny vjel hrabě z Alcalà slavnostně na koni do města. Byla to opravdu nádherná podívaná, obzvláště díky livrejím ve španělských lvích barvách, vyšívaných zlatem. Stejně oblečená byla také pážata a další doprovod v počtu třiceti šesti mužů, pážat bylo dvacet čtyři. Nádhera byla také podpořena spořádaností, množstvím a kvalitou jezdců, kteří se účastnili, mezi kterými nechyběli také knížata Aldobrandiny, ze Sulmony, z Venosy, pan vévoda ze Sermoneta. V přednostním postavení se objevil v průvodu pan Carlo, bratr Její Svatosti, a vedle něho jen osoba pana kondestábla Colony. Pan vévoda z Alcalà jel mezi oběma výše zmíněnými preláty.

V úterý proběhla jízda od města ke konzistoři, která byla opět velmi ušlechtilá, v nových sametových livrejích ve lvích barvách, bohatě vyšívaných, stejně jako ty předchozí. Ve stejný den ráno se Její svatost odebrala od Quirinale k Vatikánu, a ještě téhož večera se vrátila. Na oběd zůstal pan vévoda z Alcalà a z Pastrany, jako obvykle, a všechno proběhlo s nekonečnou velkolepostí.

Vévoda z Alcalà začal s návštěvami, a ve čtvrtek šel za panem kardinálem ze Savojska, kde jsem se nacházel také já u příležitosti Akademie, a dvoru Její excelence byla darována kolekce konfet se skutečnou majestátností.

Včera ráno ve sklípku pana knížete, mého pána, jak jsem již Vaší jasnosti psal, se oslavoval první srpen, a pilo se, dokud se mohlo, jako mezi správnými Němci. Nemohu vám vyprávět podrobnosti, protože jsem se ještě neinformoval, už jen proto, že jsem byl sám veselí účasten, a stále nevím, co píšu a ani, kde přesně jsem, a to už je sobota skoro před půlnocí. Proto se velmi omlouvám Vaší excelenci za to, že nejsem schopen popsat dané události a doufám, že mě stále považujete za dobrého muže, a také doufám, že Vám budu zase brzy k službám.

14) Roma, 30. Agosto 1625

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Pochi giorni sono il s.r Duca d'Alcalà²²⁷ hà donato al Papa²²⁸ un regalo nobilissimo, che ascende, per quanto dicono al valor[e] di m/3 scudi,²²⁹ cio è cento paia di guanti d'Ambra,²³⁰ vintiquattro [ventiquattro] pelle, due pezzi d'Ambra grandissimi, pietre di Belzuarro,²³¹ Rosarii di lavoro non più veduti, e certi scrittoi con intersiatura d'argento, fatti da un scrutore attuale di esso Duca, et[ed] é solo in Spagna, che sappia lavorare di questa n[u]ova maniera, che si dice esser[e] d'infinita, e straordinaria bellezza.

Don Pietro d'Herera,²³² che e qui Agente del Vice Ré di Napoli [,]²³³ persona di molto merito, hà dato alla stampa una relatione del viaggio, e cavalcate del sig.r: Duca d'Alcalà, per questa Ambasceria straordinaria. Io uso diligentia per haverne una, e se mi verrà fatto sarà qui alligata. Pare, che il caldo cominci à rimettersi, essendo di questa settimana piovuto due, o tre volte assai bene. Et[ed] à V.S.M.ma: F[acci]o humiliss.a riverenza. Roma 30 d'Agosto 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Před pár dny pan vévoda z Alcalà daroval papeži šlechtný dar, který byl v ceně, jak říkají, tři tisíce scudi, a obsahoval stovku rukavic v barvách jantaru, dvacet čtyři kůží, dvě velké kůže

²²⁷ Viz Fernando Enriquez d' Afán de Ribera y Enriquez.

²²⁸ Viz papež Urban VIII.

²²⁹ **m/3 scudi**: zkratka pro číselné hodnoty, znamená to **tři tisíce scudi** (měnová mincovní jednotka, stříbrná nebo zlatá, preferovaná v novověkém Římě)

²³⁰ **Jantar** (fossilní pryskyřice): v minulosti nazývána také jako *Ambra*, velmi ceněná a často se stávala předmětem daru

A.D. GRIMALDI, *Amber, Window to the Past*, New York, 1996, pp. 216.

²³¹ **Bezoár**: pevná tělesa, vytvářející se v zažívacím traktu, kterým se přisuzovala magická moc. V raném novověku byly předmětem zájmu nejvýše postavených osob.

Peter BORSCHBERG, *The Euro-Asian Trade in Bezoar Stones (1500-1700)*, in: *Artistic and Cultural Exchanges between Europa and Asia, 1400-1900*, ed. Thomas DACOSTA KAUFMAN, 2010, pp. 29-43.

²³² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Pietro d'Herera, agent neapolského místo krále v Římě.

²³³ **Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra**: 1568-1639, španělský aristokrat, politik a více král Neapole.

Julián de PINEDO Y SALAZAR, *Storia dell'insigne ordine del Toson d'Oro*, vol. 1, 1787, Madrid, pp. 276-277.

barvy jantaru, překrásně vypracované kameny Belzuáru ze Sicílie, ještě neviděné růžence, nádherné psací stoly ve stříbrné intarzii, vyrobené na zakázku jistým stolařem, který je nyní ve službách výše zmíněného vévody, pracujícím novým stylem, který je možný vidět jen ve Španělsku a vypráví se o tom neuvěřitelné věci, protože tyto výrobky jsou nejkrásnější na světě. Don Pietro z Herery, který je tady agentem neapolského více krále, velmi ceněná osoba, nechal vytisknout relaci o cestě, a jízdě pana vévody z Alcalà, pro tuto jeho úlohu zvláštního vyslance. Pokusím se jeden výtisk získat, a pokud se mi to povede, bude k tomuto psaní přiložena. Vypadá to, že horka začínají ustupovat. Tento týden přšelo již dvakrát, nebo třikrát velmi silně.

15) Roma, 13. Settembre 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 26-27. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Si fece poi Domenica l'Academia per la morte del Cavalier[e] Marino,²³⁴ è ci intervennero incogniti in un luogo accomodato à posta li SS:ri Duchi d'Alcalà,²³⁵ di Pastrana,²³⁶ e de'Cardinali[,] solo il sig:r Cardinal[e] di Savoia²³⁷ in pubblico. Questa sera si aspetta il sig:r Capitan[o] Paolo Toppa,²³⁸ e di già si è havuto avviso [...!] qui della generosità, con la quale è stato trattato da V.S.Lll.ma.

Domat[t]ina viene à Roma il sig:r Cardinal(e) Savelli,²³⁹ per render[e] la visita al Sig:r Duca d'Alcalà, e dopo pranzo se ne tornerà ad Albano,²⁴⁰ e seco il sig:r Principe²⁴¹ se ne andará alla Riccia, à godersi del Fresco, se bene è tanto grande, che porta via tutte le Beccafiche.²⁴²

Qui si dice, ch[e] il sig:r Cardinal[e] Barberini²⁴³ tornerà presto à Roma, senza resolutione, e che habbia già inviata parte della famiglia, et[ed] á V.S.M.ma f[acci]o humilissima riverenza. Di Roma XIII. Settembre 1625.

²³⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako námořní aristokrat(kavalír), zřejmě jde o vojenský římský úřad.

²³⁵ Viz Fernando Enriquez d'Àfande Ribera y Enriquez.

²³⁶ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda.

²³⁷ Viz Carlo de Medici.

²³⁸ Viz kapitán Paolo Toppa.

²³⁹ **Giulio Savelli**: 1574-1644, italský kardinál a arcibiskup

Giampiero BRUNELLI, *Savelli, Giulio*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 90, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 2017.

²⁴⁰ **Monte Cavo**: druhá nejvyšší hora v oblasti Albanských kopců, řečených také Laziálské vulkány. Nachází se v oblasti Rocca di Papa, což je italská obec, která je součástí římské metropole. Kopce jsou v současné době regionálním národním parkem známým díky výskytu římských hradních komplexů.

²⁴¹ Viz Paolo Savelli.

²⁴² **Beccaficho**: lesní pták, divoký pták, může jít ale také o slangové označení pro smůlu, nebo neštěstí!

²⁴³ Viz Francesco Barberini.

V.S. ILL.ma: e Em.ma
Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re
Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V neděli proběhla Akademie u příležitosti úmrtí [*námořního kavalíra!*], a inkognito na pohodlném místě se obřadu zúčastnili páni vévodové z Alcalà a z Pastrany, a za kardinály veřejně jen pan kardinál ze Savojska. Dnes večer je tu očekáván pan kapitán Paolo Toppa, o čemž jsme tu již dostali zprávu [...!], a o velkorysosti, s jakou byl přijat Vaší jasností.

Zítřka dorazí do Říma pan kardinál Savelli za účelem návštěvy pana vévody z Alcalà, a užít si čerstvého vzduchu, který je tady nyní v hojnosti, že odnesl pryč všechno [*divoké ptactvo, nebo smůlu?!*].

Mluví se tu o tom, že pan kardinál Barberini by se měl vrátit brzy do Říma, a že již poslal část rodiny napřed.

16) Roma, 11. Ottobre 1625.

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 34-35. italiano

Ill.mo et(*ed*) r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima si fece la processione solita à farsi ogni venticinque [*venticinque*] anni della Madonna del Rosario in memoria della Vittoria Navale, che si ottenne al tempo di Pio V.,²⁴⁴ e veramente fù cosa di maraviglia [*meraviglia*], perche ci erano più di due mila torce con ordine esquisitissimo. Furono portati in processione tutti i misteri di bonissima pittura, e l'istessa Imagine della Beatissima Vergine, che si conserva nella Chiesa della Minerva in un[*a*] machina di struttura,²⁴⁵ e ricchezza ammirabile. Tutta Roma concorse alla divotione, e con il sig.r: Don

²⁴⁴ Jde o jednu z nejstarších a nejdůležitějších římských tradic. Je reprezentována pannou Marií v modrém, která má v ruce růžencovou korunu. O dob papeže Pia V. se svátek přejmenoval na „Svátek vítězné Madony“ jako památku bitvy u Lepanta z roku 1571.

²⁴⁵ **Bazilika Santa Maria sopra Minerva**: římská bazilika minor, která se nachází ve čtvrti Pigna, poblíž Pantheonu.

Giancarlo PALMERIO, Gabriella VILLETTI, *Storia edilizia di S. Maria sopra Minerva in Roma, 1275-1870*, Viella, 1989.

Carlo Barberini²⁴⁶ Fratello di S.B.ne: andorno processionalmente li SS.ri: Duchi d'Alcalà,²⁴⁷ e di Pastrana.²⁴⁸

Di questa Settimana è partita di quà per Francia la Duchessa Sforza,²⁴⁹ dicono chiamata dalla Regina Madre,²⁵⁰ e Dio sà se rivedrà piú Roma.

Nell'istesso tempo, è stato preso à Palo da cento Sbirri un tal Tomasso Sauli Mercante Genovese,²⁵¹ che falli più mesi sono qui in Roma, e si dice ad istanza dels.r: Duca di Pastrana per un credito de dicidotto (*diciotto*) mila scudi, che hà con detto Sauli ils.r: Duca d'Alburquerq.²⁵²

Qui habbiamo per Corriere spedito da Parigi dals.r: Cardinal[e] Barberino l'esclusione della pace, e che [...!] Ill.ma: sia partita e di già [...!] partire anco[ra] le Galee Pontificie, per andarlo ad incontrare à Marsiglia.²⁵³

Il Sauli retroscritto è poi uscito di Prigione, e se ne và anch'esso in Francia havendo consegnato als.r: Duca di Pastrana le gioie, che haveva di s.r: Duca d'Alburquerq. Et[ed] à V.S. Ill.ma: F[acci]ò hummilissima riverenza. Di Roma XI. Ottobre 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulou neděli proběhlo obvyklé procesí vítězné Madony, které se koná každých dvacet pět let u příležitosti památné bitvy u Lepanta, které se udržuje od dob Pia V., a byla to opravdu zázračná věc, protože v procesí bylo rozsvíceno na dva tisíce světél v perfektním uspořádání.

²⁴⁶ Viz Carlo Barberini.

²⁴⁷ Viz Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez

²⁴⁸ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda

²⁴⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Mohlo by jít o **Marii Aldobrandini**, ženu Giovanniho Paola II. Sforzy di Caravaggio

²⁵⁰ **Marie Medicejská**: 1575-1642, matka francouzského krále Ludvíka XIII.

Francoise KERMINA, *Marie de Médicis*, Paris, 2010.

²⁵¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Může jít o někoho z rodiny **Sauli**, která má své kořeny v italském městě Lucca. Nacházeli se mezi nimi vyslanci, písaři, notáři, obchodníci, ale také vědci. Působili ve službách vévodů Milána, nebo Janovské republiky. Vito VITALE, *Sauli*, in: Enciclopedia italiana, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1936.

²⁵² **Francisco Fernández de la Cueva**: 1575-1637, sedmý vévoda z Alburquerque, čtvrtý markýz z Cuéllar, sedmý hrabě z Huelma a Ledesma, španělský voják a politik

Francisco Fernández DE BETHENCOURT, *Historia genealógica y heráldica de la Monarquía Española, Casa Real y Grandes de España*, Madrid, 1920. pp. Tomo X.

²⁵³ **Marseille**: hlavní město francouzské provincie Provence na jihu země.

Veřejně byly prezentovány nádherně vymalované záhadnosti, a také obraz blahoslavené Panny, který je uložen v kostele svaté Marie na Minervě v jistém stroji zvláštní struktury, honosně a bohatě vyzdobeném. Celý Řím přispěl k této oddanosti. V průvodu byl přítomen také pan don Carlo Barberini, bratr Její svatosti, a společně s ním šli také páni vévodové z Alcalà, a z Pastrany.

Tento týden z Říma odcestovala do Francie vévodkyně Sforza, povolána tamní královnou matkou, a jen bůh ví, jestli ještě někdy uvidí Řím.

Ve stejném čase byl zatčen stem biřiců jistý Tomasso Sauli, janovský obchodník, který se v Římě objevil před několika měsíci, a z okolí vévody z Pastrany jsem se dozvěděli, že je to kvůli dluhu osmnáct tisíc scudi, které je výše zmíněný Sauli dlužen panu vévodovi z Alburquerqu.

Dorazil sem posel z Paříže, vyslaný panem kardinálem Barberino o neúspěchu v jednání o míru, a Její Výsost [...!] již vyrazila zpět a naproti mu vyjedou papežské galeony, aby ho vyzvedly v Marseille.

Sauli uznal dluh a byl propuštěn z vězení, a také on odjíždí do Francie. Musel ale odevzdat panu vévodovi z Pastrany všechny své peníze, které dlužil panu vévodovi z Alburquerqu.

17) Roma, 1. Novembre 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 36. italiano

Il tempo si è accomodato esquisitamente, e pero s[i]'aspetta ogni giorno il sig.r. Cardinal[e] Barberino,²⁵⁴ e di già i Ministri stanno in ordine per andare a Civitavecchia,²⁵⁵ et[ed] è intimata una gran quantità di Carozze, per servizio della Famiglia di SS.ria: Ill.ma.

Si aspetta qui il Marchese di Tauro, che v[à] Vice Ré in Sicilia,²⁵⁶ e sono partiti alcuni Ministri del Papa, per andarlo ad alloggiare à Civitavecchia dicendosi, ch[e]'alloggerà in Palazzo, come è solito de i Vice Ré.

²⁵⁴ Viz Francesco Barberini.

²⁵⁵ Italská obec, která je dnes součástí římské metropole v oblasti Lazia. Její historie je spojena s přístavem a obchodem.

Mario CAMILLETI, *Civitavecchia raccontata a mio figlio*, Società Storica Civitavecchiese, 2009.

²⁵⁶ **Giovanni Doria**: 1573-1642, španělský kardinál, arcibiskup Soluně, sloužil jako místo král Sicílie mezi lety 1624-1626.

Raffaele BRACCO, *Il principe Giannandrea Doria: patriae libertatis conservator, conte di Loano, fondatore di S. Agostino*, Janov, 1960.

Si tien[e] per fermo, che sia per venire in Italia, e à Roma ilSer.mo sig.r: ArciDuca Leopoldo,²⁵⁷ e hieri l'Ambasciator[e] Veneto²⁵⁸ à Capella, disse alsig.r: Principe mio Sig.re,²⁵⁹ che la Rep[p]ublica non solo haveva conceduto libero passaggio per S.A. Ser.ma, e per la sua Corte, mà dato ordine per tutto lo stato, che sia alloggiata, e servita con ogni splendidezza.

La venuta dels.r: Cardinal Barberino eccita tuttavia maggiormente l'opinione, che siano per farsi Cardinali prima di Natale. Et[ed] àV.S. Ill.ma: F[acci]ó humilissima riverenza. Roma primo Novembre 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Čas tu plyne v celkové pohodlnosti a mezitím se tu každým dnem očekává příjezd pana kardinála Barberini. Sluhové již mají rozkaz, aby vyrazili do Civitavecchii, a je připraven velký počet vozů, který má posloužit rodině Její jasnosti.

Očekává se tu příjezd markýze z Taura, který se má stát více králem na Sicílii, a někteří papežovi služebníci byli vysláni, aby ho ubytovali v Civitavecchie. Říká se, že sám markýz se ubytuje v paláci, jak je obvyklé u více krále.

Je jisté, že do Itálie a do Říma přijede Její veličenstvo arcivévoda Leopold, a včera při mši řekl benátský vyslanec knížeti, mému pánovi, že Republika nejen povolila volný průjezd pro Její výsost a pro jeho doprovod, ale také aby byla ubytována, a byl obsloužen ve vsí nádheře.

Příjezd pana kardinála Barberini vyvolává jisté dohady, že by mohli být jmenováni nový kardinálové ještě před Vánoci.

18) Roma, 15. Novembre 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 28-29. italiano

²⁵⁷ **Leopold V. Habsburský:** 1586-1632, rakousko-tyrolský arcivévoda, štrasburský a pasovský biskup
Brigitte HAMANNOVÁ, *Habsburkové. Životopisná encyklopedie*, Praha, 1996, s. 236-238.

²⁵⁸ **Pietro Contarini:** 1578-1632, benátský vyslanec u papežského dvora v daném období
Bez relevantní bibliografie!

²⁵⁹ Viz Paolo Savelli.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domani per avviso dato dalsig.r: Cavaliere Cioli²⁶⁰ alsig.r: Principe mio Sig.re:²⁶¹ il Ser.mo: Sig.r: ArciDuca L[e]opoldo²⁶² sarà in Firenze, dove si fermerà due giorni, e poi se ne passerà alla S:ta Casa di Loreto,²⁶³ e di là se ne tornerà à Firenze à far[e] le nozze, preparandosi perciò Giostre, Tornei, Feste, Balletti, et altri spettacoli splenditi, e magnifici, mà non si dice cosa alcuna, della venuta dell'A.S.Ser.ma á Roma, come pur[e] [g]li giorni passati se n'era sparsa qualche oppinione.

Li SS.ri: Slavati²⁶⁴ partirono Martedi passato per Germania, e stà di partenza anco[ra] Mons.r: di Lavanto.²⁶⁵

Il sig.r: Cardinal Barberino²⁶⁶ no è ancor[a] venuto, e D. Gauco²⁶⁷ ci dà alla fortuna, perche dubita, che tardi tanto, che la promotione si differisca à dopò Natale nel qual tempo egli esce dell'offitio di Chierico del Concistoro, e così perderebbe quattrocento scudi d'oro, è sopra ciò in Monte Savello si fanno bellissime partite. E le f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma 15. Novembre 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

P.S.: Doppo scritto il s. Principe (...!) Arci Duca Leopoldo (,) che verrà a Roma, et alloggerà in (...!)

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

²⁶⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni jmenována jako rytíř(kavalír) Cioli.

²⁶¹ Viz Paolo Savelli.

²⁶² Viz Leopold V Habsburský.

²⁶³ **Bazilika Santa Casa di Loreto**: jeden z hlavních katolických stánků k uctívání Marie. Nachází se na náměstí Madonny v Loretu.

Giuseppe SANTARELLI, *La Santa Casa di Loreto*, Edizioni lauretane, 2003 (quarta ed.), pp. 505.

²⁶⁴ Mezi pány Slavaty v tomto období můžeme považovat **Adama Pavla** (1604-1657) a **Jáchyma Oldřicha** (1606-1645). V roce 1625 bylo jednomu 18 a druhému 20 let, takže se v Římě mohli objevit na kavalírské cestě.

Pavel JUŘÍK, *Dominia pánů z Hradce, Slavatů a Czerninů*, Praha, 2010. s. 177-178.

²⁶⁵ (*Zkomolené jméno!*) (*Lavant, Levant*)

Můžeme nabídnout jednu z možností, že jde o biskupa z Lavantu **Leonharda von Götze** (1561-1640)

Anton KREUZER, *Kärntner. Biographische Skizzen. 13.-20. Jahrhundert*, Berlin, 2000, s. 30.

²⁶⁶ Viz Francesco Barberini.

²⁶⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni nazývána jako don Gauco.

Zítřa, podle zprávy poslané panem rytířem (kavalířem) Cioli panu knížeti, mému pánovi, bude Její veličenstvo arcivévoda Leopold ve Florencii, kde by se měl zdržet dva dny, a následně pojedje navštívit svatý dům v Loretu. Odtamtud se zase vrátí do Florencie na svatbu, a již se připravují svatební jízdy, turnaje, oslavy, balety, a další nádherné slavnosti, ale zatím se nemluví o tom, jestli Její výsost navštíví také Řím, o čemž se v minulých dnech polemizovalo. Páni Slavatové odjeli v úterý zpět do Německa a na odjezd se také připravuje monsignor z Lavanta.

Pan kardinál Barberino se ještě neobjevil, ale pan Gauco si myslí, že se nemůže o mnoho zpozdít, už jen proto, že pokud promoce proběhnou až po Vánocích, tedy v čase, kdy už kardinál nebude ve funkci konzistorního klerika, přišel by tím o plat čtyři sta zlatých scudi, a na Monte Savellu si na to pořádají sázky.

Později napsal kníže (*který je nyní ve službách arcivévody!*), že dorazí do Říma, a ubytuje se (*u něho!*)

19) Roma, 27. Dicembre 1625

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 30-31. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Lunedì pross.mo pass.to il Ser.mo Sig.r Arcid.a Leopoldo²⁶⁸ andò à Frascati²⁶⁹ con nove carrozze à seicavalli, pranzò nella Terra con [gl]i Pri. [padri] Gesuiti, fù regalato à Mondragone²⁷⁰ dal Sig.r. Card.le Borghese²⁷¹ d'una sontuosiss.ma colat.ne di confetture. S.A.Ser.ma andò vedendo quelle Ville, è dicono [ch]è hebbe grand.mo gusto in vedere quegli scherzi, è quegli inganni dell'acque.

Martedì matt.a S.A.Ser.ma pranzò con il Papa.²⁷² Mercordì [mercoledì] stette à vedere in un'palco appartato la cerimonia del serrare la Porta Santa come si fece anco[ra] ne gli altri luoghi, secondo il solito, e particolarm.te quella di S.Paolo dal sig.r Card.le del Monte,²⁷³ che volse andarci con tutto [,] che non si regga quasi in piedi.

²⁶⁸ Viz Leopold V Habsburský.

²⁶⁹ **Frascati**: italské město v Laziu, v oblasti Castelli Romani, spadající pod římskou metropoli.

²⁷⁰ Obec v provincii Caserta v Campanii.

Biagio GRECO, *Storia di Mondragone: ricerche documentate con scritture d'archivio originali e tradotte e relative monografie*, Napoli, 1927.

²⁷¹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

²⁷² Viz papež Urban VIII.

²⁷³ **Francesco Maria Bourbon del Monte Sata Maria**: 1549-1626, italský kardinál, biskup a diplomat.

P. CAROFANO, *Bari a confronto. Il giovane Caravaggio nella casa del Cardinale Francesco Maria del Monte*, Pontedera, 2012.

S.Alt.a Ser.ma partirà lunedì pross.mo per Firenze. Si discorre gagliardam.te della promott.ne per il primo Concistoro, ma non mancano di quelli, che credono, che non sia p[er] farsi, ò almeno non di tutti i soggetti.

È morto il P.re [padre] Andrea Greco Gesuita²⁷⁴ subito ritoranto dalla legat.ne col sig.r Card.le Barbarino,²⁷⁵ et[ed] è uno di quelli, che andavano in sicuro predicam.to per il Cardinalato. V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.ma riverenza. Di Roma li 27. Dicembre 1625.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé pondělí navštívila Její jasnost arcivévoda Leopold Frascati, za doprovodu devíti šestispřežních vozů. V místě poobědval s otci jezuity. V Mondragone byl obdarován krásnou kolekcí konfet od pana kardinála Borghese. Následně si Její jasnost šla prohlédnout tamní Vily, a říká se, že se mu obzvláště líbili ty iluzorní vodní hrátky.

V úterý ráno Její výsost obědvala u papeže. Ve středu se byl podívat v jedné odlehlé zóně na ceremonii otvírání svaté Brány tak, jak se ve stejnou chvíli dělo také na jiných veřejných místech podle obvyklostí, a obzvláště navštěvovaná je ta u svatého Pavla, otvíraná panem kardinálem z Del Monte, který se tam odebral s velkým množstvím lidu a i těmi, co se skoro neudrželi na nohou.

Její výsost se příští pondělí vrátí do Florencie. Mluví se tu o tom, že by na příští konzistoři mohly být ohlášeny nové promoce, ale jsou i tací, kteří si myslí, že to není pravda a že pokud se tak stane, tak ne v dříve ohlášeném množství.

Zemřel otec jezuita Andrea Greco, který se odebral na věčnost ihned po návratu z legace s panem kardinálem Barberinim. Byl jedním z těch, u kterých si byli všichni jisti jeho příští promoci na kardinála.

²⁷⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem nazývána jako jezuita Andrea Greco.

²⁷⁵ Viz Francesco Barberini.

Anno Domine 1626

20) Roma, 3. Gennaio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 37-38. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Partì martedì matina prossima passata il Ser.mo Sig.r Arciduca Leopoldo²⁷⁶ alle quattordici hore, e mezza, e andò la sera à Caprarola.²⁷⁷ S.A.Ser.ma hà veduto il Sig.r Card.le Barbarino,²⁷⁸ e ci andò per scalette secrete, e in forma incognita, senza essere stato ne incontrato, ne accompagnato da S. Sig.a Ill.ma Hà veduto anco[ra] dentro il Convento de Gesuiti²⁷⁹ il sig.r Card.le di Savoia²⁸⁰ e poi nel medesimo luogo [g]li SS.ri Card. li Borghese,²⁸¹ e Savello,²⁸² e sempre da incognito senza nissuna (*nessuna*) circostanza di precedenza, ò d'altra puntualità. Ha veduto di più nel medesimo modo [g]li S.S.ri Card.li Ludovisi,²⁸³ e Borgia²⁸⁴ à i Capuccini.²⁸⁵ S.A.Ser.ma hà lasciato in questa Corte un osseguio perpetuo verso la sua Ser.ma persona. In Palazzo hà fatto regali alla Famiglia grandiss.mi, e hà donato al Sig.r Card.le Barbarino uno studiolo di estrema bellezza non più veduta, e di valore di alcune migliaia di scudi.²⁸⁶ Dicono che il Sig.re Card.le Ludovisio²⁸⁷ habbia donato à S.A.Ser.ma due Tartaruche (*tartarughe*) lavorate al uso di Spagna in forma di due Zeliquiarii (*reliquarii*) piene di reliquie pretiosissime, e di molta valuta.

²⁷⁶ Viz Leopold V Habsburský.

²⁷⁷ Italská obec v provincii Viterbo v oblasti Lazia poblíž metropole Řím.
G. BALDUCCI, *Il Palazzo Farnese in Caprarola*, Roma, 1910.

²⁷⁸ Viz Francesco Barberini.

²⁷⁹ S největší pravděpodobností jde o římský kostel **Nejsvětějšího jména Ježíše**, známý jako kostel Ježíše, nebo prostě jako Ježíš. Je to mateřský kostel společenstva Jezuitů v Římě.

Giulio ANDREOTTI, *I quattro del Gesù*, Rizzoli, 1999.

²⁸⁰ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

²⁸¹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

²⁸² Viz Giulio Savelli.

²⁸³ Viz Ludovico Ludovisi.

²⁸⁴ **Gaspar de Borja y Velasco**: 1580-1645, španělský kardinál, arcibiskup Toleda a Seville, politik, více král Neapole.

Salvador MIRANDA, *The Cardinals of the Holy Roman Church*, in: Quintín Aldea VAQUERO, *Diccionario de historia eclesiástica de España*, Madrid, 1975, pp. 279-280.

²⁸⁵ Zřejmě jde o **konvent bratrů Kapucínů na Monterotondo**. Oblast je dnes součástí římské metropole. V daném roce také přechází oblast do rukou rodiny Barberini.

R. CORDOVANI (ed.), *I Cappuccini e Monterotondo*, Rotary Club Monterotondo Mentana, 1984.

Alberto MEROLA, *Barberini, Antonio*, in: *Dizionario biografico degli italiani*, vol. 6, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1964.

²⁸⁶ **Malý studijní pokojík**: typ skříně s typickým nábytkem z počátku renesance, rozdělený do zásuvek kolem centrální sklopné skříně.

²⁸⁷ Viz Ludovico Ludovisi.

Da pochi giorni in quà il Sig.r Card.le Magalotti²⁸⁸ si trova gravemente indisposto di Febbre, e hier'[i] matina voleva comunicarsi per viatico, se bene il Papa,²⁸⁹ per fargli animo, gli disse, è havrebbe potuto farlo, ma che non haveva questo bisogno, onde si stà con qualche sospetto della vita di questo Sig.re, e si crede, che per questa particolar'[e] cagione non si faranno Cardinali al primo Concistoro, e che per conseguenza Don Gauco²⁹⁰ corra pericolo d'appiccarsi per disperatione. Et [ed] à V.S.Ill.ma fò[faccio] humilissima riverenza. Di Roma li 3. Gennaro [Gennaio]1626.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé úterý ráno ve čtrnáct hodin a třicet minut vyrazila na cestu Její výsost arcivévoda Leopold a večer dorazil do Capraroly. Její výsost se tam setkala s panem kardinálem Barberini, a šel za ním po tajných schodech, inkognito, bez toho, aby se s někým setkal, nebo byl doprovázen. Uvnitř jezuitského konventu se ještě setkal s panem kardinálem ze Savojska a později ještě v daném místě s pány kardinály Borghese a Savelli, vše inkognito, bez přednostního postavení, nebo jiných formalit. Tímto způsobem se ještě setkal s pány kardinály Ludovisi a Borgia u kapucínů. Její výsost po sobě nechala u dvora velmi pěknou vzpomínku na svou osobu. V paláci bohatě obdaroval celou rodinu, a panu kardinálu Barberinimu daroval překrásný, ještě nikdy neviděný studijní pokojík v ceně několika tisíc scudi. Říká se, že pan kardinál Ludovisi daroval Její výsosti dva želví krunýře, opracované španělským stylem do formy dvou relikviářů, plných drahocenných relikvií velké hodnoty.

Před pár dny onemocněl pan kardinál Magalotti a trpí silnými horečkami, a včera ráno požádal o rozhrěšení, a papež, aby ho rozveselil, i když to mohl udělat, mu řekl, že to nebude potřeba, ale jiní mají velké obavy o život tohoto pána, a věříme, že kvůli této nepříjemnosti nebudou ohlášeny nové promoce na nadcházející konzistoři, a že kvůli tomu hrozí donu Gaucovi, že propadne zoufalství.

²⁸⁸ Viz Lorenzo Magalotti.

²⁸⁹ Viz papež Urban VIII.

²⁹⁰ Viz don Gauco.

21) Roma, 17. Gennaio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 39-40. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Non fù fatta la promotione nel Concistoro passato, si aspetta in quello, che dovrà farsi Lunedì, ò Mercordi [*Mercoledì*] prossimo, è due, ò tre giorni dopo il Sig.r Card.le Barbarino²⁹¹ partirà per la Legatione.

Và con S.S.Ill.ma Mons.r Panfilio,²⁹² che dicono restarà Nuntio in Spagna, è Mons.r Santacroce (.)²⁹³ destinato Collettore in Portogallo, dove si trova adesso Mons.r. Palotta,²⁹⁴ discorrendosi, ch'egli sia per venire alla Nuntiatura di Germania. Tornò il Sig.r Don Taddeo Bararini²⁹⁵ [*Barberini*] da Ferrara, è già hanno renuntiato [*rinunciato*] i loro Tertii il Sig.r Principe di Pelestrina [*Palestrina*],²⁹⁶ et[ed] il Sig.r Don Ferdinando Orsino,²⁹⁷ è la soldatesca di essi si unirà con quella delli Terti [*terzi*] del Sig.r D. Taddeo, e D. Antonio,²⁹⁸ al numero di sei mila Fanti, che con cinquecento cavalli S.Beat.ne²⁹⁹ vuol'[e] mandare in Valtellina,³⁰⁰ sotto il comando del Sig.r Torquato Conti,³⁰¹ divisi li sei mila Fanti in tre Regimenti, de quali havrà la

²⁹¹ Viz Francesco Barberini.

²⁹² Viz Giovanni Battista Pamphilj.

Emanuele BOAGA, *La soppressione innocenziana dei piccoli conventi in Italia*, Roma 1971.

²⁹³ **Antonio Santacroce**: 1599-1641, italský kardinál a arcibiskup, který se nakonec apoštolským nunciem v Portugalsku nestal. Místo toho byl vyslán na nunciaturu do Polska.

Alberto TANTURRI, *Santacroce, Antonio*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 90, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 2017.

²⁹⁴ **Giovanni Battista Maria Pallotta**: 1594-1668, italský kardinál a apoštolský nuncijs v Portugalsku

Antonio D'AMICO, *Giovanni Battista Pallotta e le tracce di una collezione dispersa*, in: Vittorio SGARBI, *Le stanze del Cardinale. Caravaggio Guido Reni Guercino Mattia Pretti*, Silvana Editoriale, 2009.

²⁹⁵ Viz Taddeo Barberini.

²⁹⁶ **Francesco Colonna di Sciarra**: ...-1630, druhé kníže z Palestriny, italský aristokrat a voják, po jeho smrti vymírá celý rod a titul přechází na Taddeo Barberini

C. ARGEGNI, *Condottieri, capitani, tribuni*, Milano, 1936, pp. 191.

²⁹⁷ **Ferdinando I. Orsini**: vévoda z Gravina

Nenalezena relevantní bibliografie!

²⁹⁸ **Antonio Barberini iuniore**: 1607-1671, budoucí italský kardinál.

E. LOMBARDI, *Incontro con Antonio Barberini gran Protettore degli affari di Francia*, in: Capitolum, XXXIV, 11, Roma, 1959, pp. 2-11.

²⁹⁹ Viz papež Urban VIII.

³⁰⁰ **La Valtellina**: alpský region, jímž protéká řeka Adda. Nachází se v Lombardii.

Cesare CANTÙ, *Il Sacro Macello di Valtellina. Le querre religiose del 1620 tra cattolici e protestanti tra Lombardia e Grigioni*, Milano, 1832.

³⁰¹ **Torquato Conti**: 1591-1636, italský vojévůdce a císařský polní maršál za třicetileté války

R. QUAZZA, *La guerra per la successione di Mantova e del Monferrato (1628-1631)*, Mantova, 1926, pp. 390-423.

cura rispettivamente il Sig.r Cavalier[e] Nari,³⁰² il Sig.r Alessandro Sacchetti,³⁰³ et[ed] il Sig.r Cap.no[capitano] Giuseppe Ginetti.³⁰⁴

Il Sig.r Duca Federigo Savello³⁰⁵ resta à Ferrara con particolar[e] beneplacito, e sodisfatione di S.San.tà, che dis[s]e col mezzo della persona di esso Sig.r Duca poter[e] viver[e] senza gelosia di quegli stati ne presenti tempi, è per ciò gli danno il medesimo comando, et[ed] autorità, che haveva il Sig.r D.Taddeo, e gli mandano di più cinque compagnie di cavalli pagate.

Il Sig.r Consiglier[e] Terz³⁰⁶ è partito questa matina per la volta di Firenze, volendo ritornar[e] in Germania col Ser.mo Leopoldo.³⁰⁷ Parlò nell' audienza di hieri con S.San.tà sopra le cose d'Aquilea,³⁰⁸ è doppo, che fù uscito, commendò [lodato] molto lo spirito, l'efficacia, è la dottrina [,] [ch]è haveva mostrata. Il Sig.r Principe,³⁰⁹ è Mons.r Proposto³¹⁰ attenderanno alla continuatione del negotio. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò[faccio] humilissima riverenza. Di Roma li 17. Gennaro [Gennaio] 1626.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejšhovívavější kníže

Na konzistoři nebyly oznámeny promoce a čeká se na tu, které by měla proběhnout v pondělí, nebo v úterý. Dva, nebo tři dny poté odjede pan kardinál Barberini na legaci.

³⁰² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako rytíř(kavalír) Nari

³⁰³ **Alessandro Sacchetti**: 1589-1648, italský vojenský velitel za třicetileté války

Irene FOSSI, *All'ombra dei Barberini. Fedeltà e servizio nella Roma barocca*, Roma, 1997.

³⁰⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako kapitán Giuseppe Ginetti

³⁰⁵ **Federico Savelli**: 1583-1649, italský císařský generál za třicetileté války. Velkou úlohu sehrál v boji proti Švédům. Bratr císařského vyslance u papežského dvora Paola Savelliho.

Cecilia MAZZETTI, *Paolo e Federico Savelli, ambasciatori dell'imperatore. Scambi artistici e musicali tra Roma e Vienna nella prima metà del Seicento*, in: J. MARTÍNEZ MILLÁN, M. RIVERO RODRÍGUEZ, *La dinastía de los Austria. Las relaciones entre la monarquía católica y el imperio*, Madrid, 2011, pp. 1837-1866.

³⁰⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem nazývána jako rytíř(kavalír) Nari.

³⁰⁷ Viz Leopold V Habsburský

³⁰⁸ **Aquileia**: s největší pravděpodobností jde o území bývalého aquilejského patriarchátu, který byl v daném období součástí Svaté říše římské s hlavním městem Aquileia.

Anton von MAILLY, *Leggende del Friuli e delle Alpi Giulie*, Goriz, 1986.

³⁰⁹ Viz Paolo Savelli.

³¹⁰ Viz Albert Pesler.

Pojede společně s monsignorem Panfiliem, který, jak říkají, zůstane nunciem ve Španělsku a monsignor ze Santa Croce by se měl stát apoštolským zástupcem v Portugalsku, kde se nyní nachází monsignor Palotta. Ten by se měl vydat na nunciaturu do Německa. Z Ferrary se vrátil pan don Taddeo Barberini, a již byly rozpuštěny tercie pana knížete z Palestriny a pana dona Ferdinanda Orsina. Vojáci z těchto jednotek budou zařazeni do tercií pana dona Taddea a dona Antonia v počtu šesti tisíc pěšáků, které s pěti sty jezdci chce jeho Blahorodí poslat do Valtelliny pod velením pana Torquata Contiho. Těch šest tisíc pěšáků bude rozděleno do tří regimentů pod velením pana rytíře (kavalíra) Nari, pana Alessandra Sacchettiho, a pana kapitána Giuseppe Ginettiho.

Pan vévoda Federico Savelli zůstane ve Ferrare, se zvláštním uspokojením za jeho služby od Její svatosti, který řekl, že tento pan vévoda může žít s hrdostí na svou osobu, a proto mu bude předáno velení a autorita, kterou měl doposud pan don Taddeo, a pošlou mu navíc pět rot jezdeckých žoldáků.

Pan poradce Terz vyrazil dnes ráno do Florencie, protože by se chtěl vrátit do Německa společně s Její výsostí Leopoldem. Včera na audienci mluvil s papežem ohledně věcí, které se týkají Aquileje, a když vyšel, chválil ducha a doktrínu Její svatosti. Pan kníže a monsignor navrhovatel budou nadále sledovat jednání okolo této věci.

22) Roma, 24. Gennaio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 41-42. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Nel Concistoro di lunedì fù fatta la promotione de Card.li, come V.S.Ill.mo havrà veduto à quest'[a] hora da una lettera, e da una lista inviatale dal Sig.r Principe mio Sig.re.³¹¹ Giovedì nel concistoro pub[b]lico si diede il Cappello à sei de promossi, cioe, Caetano,³¹² Marcomonte,³¹³ Zacchia,³¹⁴ Cavalieri,³¹⁵ Spinola,³¹⁶ é Biscia,³¹⁷ i quali adesso vanno facendo le

³¹¹ Viz Paolo Savelli.

³¹² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

O rodině **Caetani**: Mauro RONZANI, *Gaetani, Ranieri*, in: Dizionario Biografico degli italiani, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana, 1998.

³¹³ Viz Denis-Simon de Marquemont

³¹⁴ **Laudívio Zacchia**: 1565-1637, italský kardinál a biskup, apoštolský prefekt

A.ZACCHIA RONDININI, *Memorie della famiglia Zacchia Rondii*, Bologna, 1942, pp. 24-39.

³¹⁵ **Giacomo Cavalieri**: 1565-1629, italský kardinál

G. MUZI, *Memorie ecclesiastiche e civili di Città di Castello*, Città di Castello, 1844, pp. 224.

³¹⁶ **Agostino Spinola Basadone**: 1597-1649, italský kardinál a arcibiskup, původem Španěl

Lorenzo CARDELLA, *Memorie storiche de' cardinali della santa romana Chiesa*, VI., Roma, pp. 218-219.

³¹⁷ **Lelio Biscia**: 1575-1638, italský kardinál

visite. Gli altri tre soggetti, che sono avanzati nella promotione, hà detto S.San.tà³¹⁸ d'haverli già creati, è di tensesli in petto, per pub[b]licarli ad'altra occasione, imitando in ciò l'esempio di Paolo Terzo.³¹⁹ Mando à V.S.Ill.ma una carta stampata de n[u]ovi Card.li.

À quest'hora sarà morto il Card.le Caraffa,³²⁰ che era disperato da i Medici, è haveva spedito Corriere quà per la beneditione.

Dicono, che per adesso in Card.le Gessi³²¹ non verrà à Roma.

Un giorno della seguente settimana sarà Concistoro, nel quale si darà la Croce al Sig.r Car.le Legato,³²² che dovrà poi partire per la sua Legatione alla volta di Spagna. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 24. Gennaro [*Gennaio*]1626.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na pondělní konzistoři proběhly promoce nových kardinálů, jak Vaše jasnost uvidí v těchto hodinách v dopise a v listině, zaslané panem knížetem, mým pánem.

Ve čtvrtek na veřejné konzistoři byla dána mše šesti novým kardinálům, tedy pánům Caetano, Marcomonte, Zacchia, Cavalieri, Spinola a Biscia, kteří nyní přijímají a dávají návštěvy. K dalším třem osobám, které na promoci chyběly, řekla Její svatost, že dané posty již potvrdil, a má je u sebe, ale veřejně je vyhlásí u jiné příležitosti, a že tak kopíruje příklad Pavla III. Posílám Vaší jasnosti výtisk s novými kardinály.

V těchto chvílích je již po smrti kardinál Caraffa, jemuž už nedokázali pomoci ani lékaři, a který proto vyslal svého kurýra se žádostí o poslední pomazání.

Salvador MIRANDA, *Lelio Biscia*, in: *The Cardinals of the Holy Roman Church*, Florida International University.

³¹⁸ Viz papež Urban VIII.

³¹⁹ **Paolo III., rozený Alessandro Farnese**: 1468-1549, katolický papež, který stál u vzniku řádu Jezuitů a svolal Tridentický koncil v roce 1545.

G. REBECCHINI, *After the Medici. The new Rome of pope Paul III. Farnese*, in: *I Tatti studies*, XI., 2007, pp. 147-200.

³²⁰ **Decio Carafa**: 1556-1626, italský kardinál a neapolský arcibiskup

W. REINHARD, *Papstfinanz un Nepotismus unter Paul V. (1605-1621)*, I-II, Stuttgart, 1974. pp. 745.

³²¹ **Berlingero Gessi**: 1564-1639, italský kardinál, biskup a legační zástupce v Urbinu.

E. ALEANDRI BARLETTA, *Il testamento del cardinale Berlingero Gessi e la cappella della Santa Trinità in Santa Maria della Vittoria*, in: *Commentari*, XXI., 1970, pp. 145-152.

³²² Viz Francesco Barberini.

Říkají, že v tuto chvíli se kardinál Gessi do Říma nechystá.

V některém dnu v příštím týdnu se bude konat konzistoř, na které bude předán kříž panu kardinálu legátovi, který poté bude muset vyrazit na svou legaci do Španělska.

23) Roma, 31. Gennaio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 45-46.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Morì poi il Sig.r Card.le Carafa,³²³ è la Chiesa di Napoli si darà al Sig.r Card.le Boncompagno,³²⁴ il quale è già venuto à Roma, è dicono, che si aiuta gagliardamente, per veder[e], che non ci s'imponga pensione, ma non sò se gli riuscirà, affermando molti, che il Papa voglia mettercela di tre mila scudi, è che già l'habbia destinata partitamente alli S.S.ri Card.li Cavaliero,³²⁵ e Biscia.³²⁶

Giovedì prossimo si fece il Concistoro pub[b]lico, nel quale, secondo il solito, si diede la Croce al Sig.r Card.le Legato³²⁷ con una bellissima Cavalcata, è questa mattina S.S.Ill.ma è partita per la volta di Spagna. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Di Roma li 31. Gennaro [*Gennaio*] 1626

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zemřel pan kardinál Carafa a neapolský kostel připadne panu kardinálu Boncompagno, který již dorazil do Říma, a povídá se, že je připraven si dopomoci k nějaké penzi, spojené s novým jmenováním, ale nejsem si jistý, že něco získá, protože mnozí potvrzují, že papež je rozhodnut nabídnout tři tisíce scudi, ale že je již přiřkl pánům kardinálům Cavaliere a Biscia.

³²³ Viz Decio Carafa.

³²⁴ **Francesco III. Boncompagni**: 1592-1641, italský kardinál a arcibiskup Fana
Ludvig von PASTOR, *Storia dei papi*, XIII, Roma, 1931, pp. 69.

³²⁵ Viz Giacomo Cavalieri.

³²⁶ Viz Lelio Biscia.

³²⁷ Viz Francesco Barberini.

Minulý čtvrtek proběhla veřejná konzistoř, na které, jak je běžné, se odevzdalo pověření panu kardinálu legátovi, při kterém se konala také nádherná jízda, a dnes ráno Její jasnost odjela do Španělska.

24) Roma, 7. Febbraio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 47-48. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Si hà avviso, che di già sia partito da Civita Vecchia il Sig.r Card.le Barbarino legato.³²⁸

E morto Mons.r Raimondi Auditore del Papa,³²⁹ all'Offitio del quale, dicono, che dovrà supplire Mons.r Egidii Datario,³³⁰ verso il quale crescono ogni di più i segni della stima, e della paterna diletione di S.San.tà.³³¹

Il Sig.r Principe Triultio³³² hà accettato un Chiericato di Camera di questi, che sono vacati nella Promotione, havendo havuti gli altri Mons.r Cesarini,³³³ Mons.r Serra Nipote del già Card.le di questo nome,³³⁴ e Mons.r Frangiotti, che è milanese.³³⁵

Si aspeta il Sig.r Card.le Boncompagno,³³⁶ per stabilire il negotio della Chiesa di Napoli.

Giovedì prossimo passato la Sig.ra Duchessa della Riccia³³⁷ partori felicemente un'altro bellissimo figlio maschio, e continua con ottima salute sua, e della creatura, con infinita allegrezza di questa Ecc.ma Casa,³³⁸ nella quale si vanno moltiplicando i servitori à V.S.III.ma,

³²⁸ Viz Francesco Barberini.

³²⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*). Monsignor Raimondi: pramen mluví o papežském auditorovi, což byl úředník papežské kurie.

³³⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*). Monsingor Eggidio: pramen mluví o papežském datáři, což byl úředník na datářství, které se zabývalo papežskými listinami.

³³¹ Viz papež Urban VIII.

³³² S největší pravděpodobností (*zkomolené jméno!*): **Gianciacomo Teodoro Trivulzio**: 1597-1656, pozdější italský kardinál, kníže z Val Mesolcina, od roku 1625 naturalizovaný Němec a stává se knězem, od roku 1626 apoštolský pronotář a guvernér Collescipoli, od roku 1629 kardinál a legát v Marche

Pompeo LITTA, *Famiglie celebri d'Italia. Trivulzio di Milano*, Torino, 1835.

³³³ **Alessandro Cesarini**: 1592-1644, italský kardinál a biskup

P. LITTA, *Le famiglie celebri italiane. Alessandro Cesarini*, Roma, 1959.

³³⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*). Podle pramene jde o příbuzného v této době již zemřelého **Giacoma Serry**: 1570-1623, italský kardinál a legát ve Ferrare

Angelo M.G. SCORZA, *Le famiglie nobili genovesi*, Genova, 2009.

³³⁵ **Marco Antonio Franciotti**: 1592-1666, papežský pronotář, guvernér Fabriana, generální papežský auditor
R. MAZZEI, *La questione dell'interdetto a Lucca nel secolo XVII.*, in: Rivista storica italiana, LXXXV., 1973, pp. 167-185.

³³⁶ Viz Francesco II Boncompagni.

³³⁷ **Caterina Savelli di Ariccia**: dcera Maria Savelliho, vévody z Arricie, manželka knížete **Paola Saveliho**, bibliografie viz. Paolo Savelli.

³³⁸ Viz rodina Savelli.

che è circostanza stimata particolarmente da questi S.S.ri. E le fò[*faccio*] humilissima riverenza.

Di Roma li 7. Febbraio 1626

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dostal jsem zprávu, že pan legát kardinál Barberino již opustil přístav v Civitavecchie.

Zemřel monsignor Raimondi, papežský auditor. Jeho funkci, jak říkají, by měl získat monsignor datář Egidio, kterého Její svatost má ve velké oblibě.

Pan kníže Triultio se rozhodl převzít jeden z kamerálních klerikátů, které tu zůstaly volné po promocích. Další si vzal monsignor Cesarini, monsignor Serra, příbuzný kardinála stejného jména, a monsignor Frangiotti, který pochází z Milána.

Mínulý čtvrtek šťastně porodila paní vévodkyně z Ariccie dalšího krásného syna, a oba jsou v pořádku, za velké radosti celého jmenovaného Domu, ve kterém je tolik služebníků Vaší jasnosti, což je věc, která těmto pánům dodává na váženosti.

25) Roma, 14. Febbraio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 49-50. italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Giovedì sera prossima passata in casa del Sig.r Evandro Conti³³⁹ fù rapresentata un'opera in musica per la prima volta, alla quale intervennero li S.S.ri Card.li Ludovisi,³⁴⁰ Aldobrandini,³⁴¹ è Bevilacqua,³⁴² li S.S.ri Duchì d'Alcalà,³⁴³ è Pastrana,³⁴⁴ [g]li S.S.ri D.Taddeo,³⁴⁵ è D.Antonio

³³⁹ **Evandro Conti:** příbuzný Torquata Conti z větve Valmontone
Nenalezena relevantní bibliografie!

³⁴⁰ Viz Ludovico Ludovisi.

³⁴¹ Viz Ippolito Aldobrandini.

³⁴² Viz Bonifazio Bevilacqua Aldobrandini.

³⁴³ Viz Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez.

³⁴⁴ Viz Ruy Gomez de Silva y de la Cerda.

³⁴⁵ Viz Taddeo Barberini.

Barbarini,³⁴⁶ [g]li S.S.ri Principi di Rossano,³⁴⁷ di Sulmona,³⁴⁸ e di Venosa,³⁴⁹ [g]li S.S.ri Duchi di Sora,³⁵⁰ Cesarini,³⁵¹ e della Corgna,³⁵² è poco meno, che tutta l'altra nobiltà di Roma, è certo fù ricreatione dignissima d'ogni gran Personaggio, cosi per l'eccellenza della poesia, come per la varietà, è dolcezza della musica. Si rappresenterà più d'un'altra volta, ma con maggior concorso di Card.li, e di Dame.

Hieri doppo pranzo andorno à Cretoni alle caccie li S.S.ri Card.le, e Principe Savelli miei Proni [patroni],³⁵³ il Sig.r Card.le San Giorgio,³⁵⁴ è [i]l' Sig.r D.Taddeo Barbarini, e ci aspettaranno anco[ra] il Sig.r D. Antonio, è [i]l' Sig.r Duca di Pastrana, già che Alcalà, che pure era invitato, è partito questa mattina per la volta di Napoli.

Dicono, che lunedì prossimo il Papa³⁵⁵ voglia passarsene ad habitare à Monte Cavallo, caminando la stagione assai dolce, e nel Palazzo di San'Pietro da qualche giorno in quà pare, che si siano ammalate molte persone, se bene son'[o] quasi tutti Servitori. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò[faccio] humilissima riverenza. Di Roma li 14. Febbraro [Febbraio] 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulý čtvrtek byla poprvé prezentována muzikální opera v domě pana Evandera Contiho, které se zúčastnili páni kardinálové Ludovisi, Aldobrandini a Bevilacqua, páni vévodové z Alcalà a z Pastrany, páni don Taddeo a don Antonio Barberini, páni knížata z Rossana, ze Sulmony a z Venosy, páni vévodové ze Sory, Cesarini a z della Corgna, a více méně veškerá

³⁴⁶ Viz Antonio Barberini iuniore.

³⁴⁷ Knížata z Rossana, viz Aldobrandini: **Giorgio**, první kníže z Rossana od roku 1610, později jeho dcera **Olimpia**, druhá kněžna z Rossana, žena Giovanni Battisty Borghese, druhého knížete ze Sulmony
P. LITTA, *Le famiglie celebri italiane. Aldobrandini*, Roma, 1959.

³⁴⁸ Viz Marcantonio II Borghese.

³⁴⁹ Viz Niccolò Ludovisi.

³⁵⁰ Vévodové ze Sory: v daném období prezentování **Gregoriem Boncompagni**: 1590-1628, italský aristokrat
A.LAMI, *Per la storia delle famiglie romane. I principi Buoncompagni Ludvisi nel ducato di Sora*, Roma, XII., 1934, pp. 455.

³⁵¹ Cesarini: viz. **Alessandro Cesarini** (citace 118)

³⁵² **Della Corgna**: italský rod, pocházející z Perugia, původně markýzové a později vévodové.
Venerio CATTANI, *Il Signore del Lago*, ed. Duca della Corgna, Castiglione del Lago, 1999.

³⁵³ Viz Giulio Savelli a Paolo Savelli.

³⁵⁴ Viz Ippolito Aldobrandini.

³⁵⁵ Viz papež Urban VIII.

šlechta Říma, a byla to opravdu skvělá věc, hodna každé zúčastněné osoby, díky nádherné poezii, stejně jako různorodé a sladké muzice. Opera bude prezentována vícekrát, ale s větším obsazením kardinálů a dam.

Včera po obědě se vydali na lov do Cretoni páni kardinálové a knížata Savelli, moji patroni, pan kardinál San Giorgio, a pan don Taddeo Barberini, a očekávají se ještě páni don Antonio, a pan vévoda z Pastrany, stejně jako z Alcalà, který byl také pozván a který dnes ráno vyjel z Neapole.

Říkají, že příští pondělí by se chtěl papež přestěhovat na Monte Cavallo, vzhledem k tomu, že počasí je tu báječné, a v paláci svatého Petra před několika dny, jak to vypadá, onemocnělo mnoho lidí, i když jde většinou o služebnictvo.

26) Roma, 21. Febbraio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 51-52. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Tornorno questi S.S.ri dalle cacce di Cretoni, dove è stato anco[ra] il Sig.r Card.le Caetano,³⁵⁶ et [ed] hanno ammazzato trenta porci tra grossi, è piccoli, quattro Capri, è sei lepri in due giorni, non essendosi voluti trattener[e] più, per che questi giovanotti secolari sono voluti venire à godere il carnevale. Dicono, che tutti hanno havuto gusto, è particolarmente li S.S.ri D. Taddeo,³⁵⁷ e D. Antonio Barberini,³⁵⁸ ciascheduno [ciascuno] de quali hà ammazzato quattro, ò cinque porci. Si è fatta la divisione della caccia, secondo il solito, et[ed] hanno mandato à donare al Papa un' porco di quattro cento libre, che é stato veduto da S. Beat.ne con molto gusto. Qui per adesso non si hà cosa di n[u]ovo, attendendosi con le mascare [maschere], è con il correre de palii à sodisfare alla buona usanza. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Di Roma li 21. Feb[b]raio 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

³⁵⁶ **Antonio Caetani:** 1566-1624, italský kardinál

Mauro RONZANI, *Gaetani, Ranieri*, in: *Dizionario Biografico degli italiani*, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana, 1998.

³⁵⁷ Viz Taddeo Barberini.

³⁵⁸ Viz Antonio Barbeini iuniore.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Páni se vrátili z lovu. Byl s nimi ještě kardinál Caetano, a ulovili třicet divočáků různé velikosti, čtyři muflony a šest zajíců, a to všechno ve dvou dnech. Nechtěli se tam zdržovat déle, protože tito světští mladíci měli velký zájem se vrátit co nejrychleji do Říma na karnevalové oslavy. Říkají, že všem zúčastněným se lov velmi líbil, obzvláště donu Taddeovi a Antoniovu Barberinimu. Každý ze jmenovaných ulovil čtyři až pět divočáků. Úlovek se rozdělil podle obvyklostí, a papeži byl zaslán jako dar divočák vážící čtyři sta liber. Její blaženost si ho přišla prohlédnout a velmi se jí líbil. Nyní jsme tu bez novinek. Očekávají se masky a s tím spojené hry k uspokojení podle dobrých zvyků.

27) Roma, 21. Marzo 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 53-54, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Partirno per Napoli [g]li S.S.ri Principi Aldobrandino,³⁵⁹ è Venosa³⁶⁰ la settimana passata, è questa mattina è partito il Sig.r Principe di Sulmona.³⁶¹

Il Duca d'Alcalà³⁶² venne à Roma da Tivoli,³⁶³ ma partì il giorno doppo.

È morto Mons.r Baldeschi [,]³⁶⁴ Auditore di Ruota, et[*ed*] il Papa³⁶⁵ ha dato il luogo, e tutti li benefici, [*ch*]è haveva, ad un'suo Nipote,³⁶⁶ che veramente è giovane di molto valore, è di honorati costumi. Et[*ed*] à V.S. Ill.ma f[*acci*]ò humilissima riverenza Di Roma li XXI. Marzo 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

³⁵⁹ Viz Giorgio Aldobrandini.

³⁶⁰ Viz Niccolò Ludovisi.

³⁶¹ Viz Marcantonio II. Borghese.

³⁶² Viz Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez.

³⁶³ **Tivoli**: italská obec, dnes součást římské metropole v oblasti Lazio

Filippo Alessandro SEBASTIANI, *Viaggio a Tivoli antichissima città latino-sabina fatto nel 1825*, Fuligno, 1828.

³⁶⁴ **Francesco Baldeschi**: 1566-1626, papežský rotační auditor, znalec civilního a kanonického práva, profesor na univerzitách.

G. ERMINI, *Storia dell'università di Perugia*, Bologna, 1947, p.147.

³⁶⁵ Viz papež Urban VIII.

³⁶⁶ S největší pravděpodobností jde o **Jacopo Baldeschi**, otce budoucího kardinála Federica Baldeschi Collona.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulý týden odcestovali do Neapole páni knížata Aldobrandino a z Venosy, a dnes ráno tam také vyrazil pan kníže ze Sulmony.

Vévoda z Alcalá přijede do Říma z Tivoli, ale následující den opět odjede.

Zemřel monsignor Baldeschi, rotační auditor, a papež předal úřad a všechny s tím spojené benefice jednomu svému příbuznému, což je velmi hodnotný a čestný mladík.

28) Roma, 28. Marzo 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 55-56.

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Per ancora non si è sentita n[*u*]ova alcuna di questi S.S. Principi, che andorno à Napoli.

Il Mancini [,] medico del Papa [,]³⁶⁷ si trova molto gravato di feb[*b*]re da otto giorni in quà, è con qualche pericolo, già che oltre il male, hà settantacinque anni, che è un'bel numero.

Il Sig.r Card.le Bevilacqua³⁶⁸ stà tuttavia mal'conditionato senza liberarsi dalla feb[*b*]re, è con inappetenza, è debolezza di forze, se bene alcuni dicono, che potrebbe esser'[*e*] il mal'[*e*] lungo.

Il Sig.r Card.le del Monte³⁶⁹ si è ridotto à cecità dicesi per haver'pigliato troppo la bacco.

È giunto un'Estraordinario di Francia, il quale si tiene, che non porti buone n[*u*]ove, ma per ancora non si sanno i particolari.

Mercordi [*mercoledì*] prossimo passato S.S.tà³⁷⁰ andò con la solita cavalcata alla Minerva per il maritaggio delle Zitelle, ma con una pioggia Sfortunatissima.

Et[*ed*] à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humilissima riverenza. Di Roma li XXVIII. Marzo 1626.

V.S. ILL.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

³⁶⁷ Lékař papeže **Mancini**: v Itálii žil šlechtický rod Mancini, který měl několik větví. Jestli je jmenovaná osoba součástí této rodiny ale není možné potvrdit.

Pompilio DOTTORE, Mariano BOCCHINI, *I Conti Mancini di San Vittore*, Delta 3 Edizioni, 2020.

³⁶⁸ Viz Bonifazio Bevilacqua Aldobrandini.

³⁶⁹ **Francesco Maria Bourbon del Monte Santa Maria**: 1549-1626, italský kardinál, biskup a diplomat Svaté Stolice.

Alberto Macchi, *L'uomo Caravaggio: atto unico teatrale*, Roma, 1995.

³⁷⁰ Viz papež Urban VIII.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zatím nemáme zprávy o pánech knížatech, co odjeli do Neapole.

Mancini, lékař Její svatosti, je velmi nemocen. Má horečky již kontinuálně osm dní, a hrozí tu jisté nebezpečí smrti, už jen proto, že je mu sedmdesát pět let, což je opravdu pěkné číslo.

Pan kardinál Bevilaqua je na tom také špatně a nemůže se zbavit horečky. Trpí nechutenstvím a slabostí těla. Někteří si myslí, že to bude ještě dlouho trvat, než se uzdraví.

Pan kardinál z Del Monte skoro oslepl. Říká se, že je to proto, že pil více, než měl.

Dorazil zvláštní kurýr z Francie. Předpokládá se, že nenesé dobré zprávy, ale zatím se nevědí podrobnosti.

Minulou středu pořádala Její svatost obvyklou jízdu k Minervě u příležitosti oslav Panenského manželství. Bohužel za silného deště.

29) Roma, 4. Aprile 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 57-58, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

È tornato da Napoli il Sig.r Principe di Venosa³⁷¹ solo, essendo stato il primo ad'haver'[*e*] audienza dal V. Ré.³⁷² Dicono li suoi di casa, che il medesimo V. Ré gli habbia fatti moltissimi favori, ma non si sà però i particolari del negotiato, i quali forse si saperanno al ritorno di questi altri S.S.ri, che andorno, che per ancora non havevano havuta audienza, se bene credesi, che à quest'hora dovrà esser'[*e*] seguita.

Martedì andorno alla Magliana³⁷³ li S.S.ri Card.li Borghese,³⁷⁴ San'Giorgio,³⁷⁵ Magalotti,³⁷⁶ è Savello,³⁷⁷ li S.S.ri D.Taddeo,³⁷⁸ D. Antonio Barberini,³⁷⁹ et[*ed*] il Sig.r Principe mio Sig.re,³⁸⁰

³⁷¹ Viz Niccolò Ludovisi.

³⁷² Viz Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

³⁷³ Vodní tok, který protéká Římem a vlévá se do Tibery.

³⁷⁴ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

³⁷⁵ Viz Ippolito Aldobrandini

³⁷⁶ Viz Lorenzo Magalotti.

³⁷⁷ Viz Giulio Savelli.

³⁷⁸ Viz Taddeo Barberini.

³⁷⁹ Viz Antonio Barberini iuniore.

³⁸⁰ Viz Paolo Savelli.

con il Duca,³⁸¹ e con l'Abbate [,]³⁸² suoi figliuoli, è pranzorno per fiume in un'Buccintoro,³⁸³ che il Sig.r Principe hà fatto fabricare pochi mesi sono per simile recreationi. Tornorno tutti la medesima sera, è passorno la giornata allegrissimamente.

La seconda festa di Pasqua il Papa³⁸⁴ verrà à Monte Cavallo.

Il Sig.r Card.le di Savoia³⁸⁵ doveva andar'[e] à Frascati, et [ed] à Camaldoli³⁸⁶ per ritornare quà il Sabato Santo,³⁸⁷ ma differirà forsi l'andata, per che l'altra notte gli giunse un'Corriero di Francia, è si dice pub[b]licamente, [ch]è habbia portata la pace. Et[ed] à V.S. Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Di Roma li III. Aprile 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Z Neapole se vrátil pan kníže z Venosy sám, protože měl tu čest být jako první na audienci u místo krále. Zprávy od jeho blízkých mluví o tom, že ho místo král přijal velmi vřele, ale podrobnosti nejsou zatím známy. Něco bližšího se snad dozvíme až se vrátí další páni, kteří tam odjeli a kteří zatím nebyli na audienci, ačkoliv věříme, že v těchto chvílích již byli přijati.

V úterý vyrazili na plavbu po Maglianě páni kardinálové Borghese, ze San'Giorgia, Magalotti, a Savelli, páni don Taddeo a don Antonio Barberini, a pan kníže, můj pán, s vévodou, a opatem, svými syny. Poobědvali na řece na jisté slavnostní bárce, kterou nechal pan kníže vyrobit před pár měsíci pro takovéto příležitosti. Všichni se vrátili ještě ten večer a den jim uběhl radostně. Na druhý svátek Velikonoční se papež vydá na Monte Cavallo.

Pan kardinál ze Savojska měl vyrazit na Frascati, a také do Camaldoli, a návrat měl plánovaný na svatou Sobotu, ale zřejmě své plány změnil, protože minulou noc k němu dorazil posel z Francie, a veřejně se mluví o tom, že přivezl mír.

³⁸¹ **Bernardino Savelli:** 1606-1658, italský aristokrat, syn Paola Savelliho.

³⁸² Viz Paolo Savelli.

³⁸³ **Průvodní loď** pro ceremoniální účely. Má původ v Benátském obřadu, kdy v den Nanebevstoupení se na takovém plavidle dóže plavil do laguny, kde proběhl svatební obřad mezi Republikou a mořem.

³⁸⁴ Viz papež Urban VIII.

³⁸⁵ Viz Maurizio di Savoia.

³⁸⁶ **Camaldoli:** oblast v Itálii v teritoriu obce Poppi. Dnes se nachází uvnitř národního parku Foreste Casentinesi.

³⁸⁷ **Liturgický den křesťanů,** při kterém oslavují návrat Ježíše Krista zpět na zem.

30) Roma, 25. Aprile 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 59-60, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

È tornato da Napoli il Sig.r Principe di Sulmona,³⁸⁸ è si conferma, che sia stato particolarmente accarezzato, è favorito.

Giovedì arrivò quà il Sig.r Card.le Cornaro [,]³⁸⁹ incontrato da un'grandissimo numero di carrozze con diversi Gentilhuomini, che hanno complito à nome de loro S.S.ri, ma non si sono veduti Card.li, ne anco[ra] le concreature dicendosi, che ciò sia stato d'ordine di S.S.tà.³⁹⁰

Il Sig.re Cav.re Cioli³⁹¹ vive, se bene con molto pericolo essendo vari i giudicii, che si fanno dell'esito di questo suo infortunio, et[ed] alcuni dicono, che campando, resterà con la bocca storta, e con gli occhi stralunati. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Di Roma li XXV. Aprile 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Z Neapole se vrátil pan kníže ze Sulmony, a byl přijat opravdu velkolepě a váženě.

Ve čtvrtek do Říma dorazil pan kardinál Cornaro, a přivítat ho ve jménu svých pánů přijelo mnoho šlechticů ve vozech, ale nebyl přítomen ani jeden kardinál, nebo jejich služebník. Říká se, že to bylo z rozkazu Její svatosti.

Pan rytíř Cioli žije, ale stále je v nebezpečí života. Existuje mnoho polemik o této jeho nehodě, a říká se, že zůstane znetvořen, s ústy nakřivo a vytřeštěnýma očima.

31) Roma, 19. Luglio 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 18, italiano

³⁸⁸ Viz Marcantonio II. Borghese.

³⁸⁹ **Francesco Corner**: 1585-1656, syn Giovanniho I. Cornera, benátského dóžete, benátský kardinál
Claudio POVOLO, *Corner, Francesco*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 29, Roma, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1983(URL 8.11.2015)

³⁹⁰ Viz papež Urban VIII.

³⁹¹ Viz rytíř(kavalír) Cioli.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Si è sparsa voce qui, che sia forse per seguir[e] parentado trà ils.r D. Taddeo Nipote del Papa,³⁹² et[ed] una figliuola del S. Contestabile Colonna,³⁹³ e che S.S.tà³⁹⁴ comprerà lo stato di Val Montone³⁹⁵ dal S. Duca Sforza³⁹⁶ per dar[e] sopra esso il titolo di Duca al S. D. Taddeo, e che il figliuolo di esso Duca, il quale è Prelato sia per diventare Auditore della Camera,³⁹⁷ e che questo Officio sarà parte del prezzo del sudetto stato, sebene altri dicono, che S B.ne comprerà Monte Rotondo,³⁹⁸ e che lo eregerà in Ducato.

Altri dicono (e questa opinione si ha per più probabile) [,] che il parentado sia per seguire con quella s.ra [signora] di CasaCarafa³⁹⁹ in Napoli, che si tiene per il maggior partito, che sia in Italia. Ma queste cose dovranno finalmente fiorire.

In questa settimana S.B.ne ha spedito un Corriero per Francia, solecitando l'executione de gli ordini, che tiene il S.r Cardinal[e] legato,⁴⁰⁰ e prima della risposta, che dovrà portar[e] questo Corriero, si crede, che non sia per sentirsi qui altra novità.

Giovedì prossimo passato il S.r D. Antonio Barberino⁴⁰¹ fece una recreatione per barca in Tevere⁴⁰² con alcuni altri di questi Cav.ri principali di Roma dell'età sua. E[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma li 19. luglio 1626

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejšhovívavější kníže

³⁹² Viz Taddeo Barberini.

³⁹³ Viz Filippo I. Colonna.

³⁹⁴ Viz papež Urban VIII.

³⁹⁵ **Valmontone**: italská obec, která se dnes nachází v teritoriu římské metropole v oblasti Lazio.

³⁹⁶ **Alessandro I. Sforza di Santa Fiora**, druhý vévoda ze Segni, 1572-1631

Antonio PERRIA, *I terribili Sforza. Trionfo e fine di una grande dinastia*. Bologna, 2008.

³⁹⁷ **Kamerální auditor**: úřední funkce u papežského dvora

³⁹⁸ **Monterotondo**: italská obec, která je dnes součástí římské metropole v oblasti Lazio.

Sirio PANDOLFI, *Monterotondo, una città da salvare*, Roma, 1973.

³⁹⁹ **Rodina Carafa**: starobylý italský rod původem z Neapole, pokračovatelé ještě staršího rodu Caracciolo.

Vittorio SPRETI, *Enciclopedia storico-nobiliare italiana*, Arnaldo Forni, 1981.

⁴⁰⁰ Viz Francesco Barberini.

⁴⁰¹ Viz Antonio Barberini iunior.

⁴⁰² **Tevere**: Tibera, hlavní řeka, protékající Římem.

Mluví se tu o tom, že by si pan don Taddeo Barberini, synovec papeže, měl vzít za ženu dceru pana kondestábla Colony, a že Její svatost koupí stát Val Montone od pana vévody Sforzy, aby mohl povýšit pana dona Taddea na vévodu, a že syn výše zmíněného vévody Sforzy, který je prelátem, získá úřad kamerálního auditora, což bude současně také část platby za uvedený stát, ale jiní říkají, že papež koupí Monterotondo, aby ho mohl povýšit na vévodství.

Jiní si myslí (a to je asi nejvíc pravděpodobné), že příbuzenské propojení bude s paní z domu Carafa v Neapoli, která je nejurozenější v Itálii. Ale tyto věci ještě nejsou rozhodnuty.

Tento týden poslalo Její blahorodí kurýra do Francie se žádostí o provedení příkazů, které má v držení pan kardinál legát, a dříve, než se tento kurýr vrátí s odpovědí tu nebudeme mít žádné novinky.

Minulý čtvrtek proběhla u pana dona Antonia Barberiniho společenská událost, která se konala na lodi plující po Tibeře za účasti nejvýznačnějších římských kavalírů jeho věku.

32) Roma, 22. Agosto 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 61-62, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Per il Corriero, che parti Martedì prossimo di quà scrissi à V.S.Ill.ma quanto mi occorre. Il Papa⁴⁰³ è benissimo riconvaluto, Giovedì si tenne Congregatione del S.to Offitio inanci [anzi] à S.S.tà, è questi due giorni hà dato audienza alli Ministri de Principi.

L'aggiustamento, che si tratta dal Sig,r Card.le Magalotti⁴⁰⁴ delle cose di Valtellina con questi S.S.ri Ambasciadori di Spagna,⁴⁰⁵ e di Francia,⁴⁰⁶ è ridotto à buon'termine, è presto se ne vedrà l'effetto. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Di Roma li XXII. Agosto 1626.

V.S. Ill.ma: e Em.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁴⁰³ Viz papež Urban VIII.

⁴⁰⁴ Viz Lorenzo Magalotti.

⁴⁰⁵ Viz Ruy Gomez III. de Silva y de la Cerda.

⁴⁰⁶ **Philippe de Béthune**: 1565-1649, francouzský diplomat, vyslanec francouzského krále v Itálii. Dictionnaire de la noblesse par Francois-Aubert de la Chesnaye-desbois, réédition Berger-Levrault, Paris, 1980.

Po kurýrovi, který odtud vyrazí příští úterý, jsem napsal Vaší jasnosti, co jsem potřeboval. Rekonvalescence papeže proběhla výborně. Ve čtvrtek se konala Kongregace svatého úřadu, ovšem papež v těchto dvou dnech přijímal hlavně zástupce knížat.

Úpravy, které se projednávají za přítomnosti kardinála Magalotta ohledně věcí kolem Valteliny mezi pány vyslanci Španělska a Francie proběhly dobře, a brzy bude tento efekt také znát.

33) Roma, 25. Agosto 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 63-64, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Sabbato prossimo passato alle sedici hore morì il s.r Card.le Orsini⁴⁰⁷ à Bracciano,⁴⁰⁸ ch'è colpo graviss.mo in quella Casa, mancando in essa, oltre la persona del s.r Card.le ch'[*e*] era soggetto di tanti meriti, e virtù, quindici ò sedici mila scudi d'intrata [*entrata*] [*a*]l'anno. Si dice che habbia trasferiti due mila scudi di pensione, che haveva sopra il Vescovato di Piacenza, che di tanto teneva la facultà! Non diedi questo aviso à V.S.Ill.ma col'ordinario di sabbato, perche sapevo ch'[*e*] il s.r Prpe mio s.re⁴⁰⁹ hoggi haveva da rispedire il Corriere venuto qua p[*er*] gl'[*i*] aiuti.

Il s.r Card.le s. Giorgio⁴¹⁰ è in sicuro, má il suo male hà dato in quartana.

Hiermattina fù Concistoro se bene non molto lungo et[*ed*] à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humiliss.ma riverenza. Roma 25. Agosto 1626

V.S. Ill.ma: e R.ma + a favore dell'Abbate suo frello [*fratello*].

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁴⁰⁷ Viz Alessandro Orsini.

⁴⁰⁸ **Bracciano**: italská obec, která je dnes spadá pod římskou metropoli v blízkosti jezera Sabatino
A.CAVALLARO col., *Bracciano e gli Orsini. Tramonto di un progetto feudale, in Il'400 a Roma e nel Lazio*, vol. 4, Roma, 1989.

⁴⁰⁹ Viz Paolo Savelli

⁴¹⁰ Viz Ippolito Aldobrandini.

Minulou sobotu v šestnáct hodin zemřel pan kardinál Orsino v Braccianu. Je to velká rána pro celou rodinu, nejen proto, že jim bude samotná osoba kardinála velmi chybět pro své klady, ale také proto, že kardinál pobíral patnáct, nebo šestnáct tisíc scudi roční apanáže. Říká se, že převedl dva tisíce scudi penze, kterou měl z biskupství v Piacenze. Neposlal jsem tuto zprávu Vaší jasnosti sobotním kurýrem, protože jsem věděl, že pan kníže, můj pán, bude dnes posílat svého posla, který sem dorazil na výpomoc.

Pan kardinál ze San Giorgia je mimo nebezpečí, ale jeho nemoc dala [...!].

Včera ráno proběhla Konzistoř, ale velmi krátká.

Vaše nejslavnější a nejvýznačnější výsosti + ve prospěch opata, jeho příbuzného

34) Roma, 12. Settembre 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 65-66. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Morì poi il S.r Ugoccione del Monte,⁴¹¹ e trovandosi qui il Marchesino⁴¹² procurò di pigliare il possesso del'Heredità, mà non gli riuscì se non delle vigne, che sono in Albano, e del giardinetto di Rispetta, gia che la S.tà di N.S.⁴¹³ si é avvocata á sua l'Heredità e fatto fare inventario d'ogni cosa, sinche si vedrà di ragione cioche doverà farsene, essendo intanto venuti il Vescovo di Gubbio,⁴¹⁴ et[ed] un'altro frello [fratello] del S.r Ugoccione, instituiti heredi da lui, ma però il Vescovo in primo luogo, e in questo mentre la corte stá alla custodia delle cose del Card.le defonto [defunto].

Col'ordinario di Spagna si hebbe aviso l'altro giorno ch'[e] il s.r Card.le Barbarino⁴¹⁵ dove[v]a partire di Martedi alli 8 d'Agosto, e doppò si hà per Corriero espresso l'arrivo di S.S.ria Ill.ma in Genova, dove aspetta risposta circa il suo venire à Roma, e gli hanno scritto, p[er] quanto si

⁴¹¹ Ugoccione del Monte: viz. **Francesco Maria Bourbon del Monte Santa Maria**, 1549-1626

⁴¹² **Gian Battista II.**, markýz del Monte Santa Maria, 1626-1630

Angelo ASCANI, *Monte Santa Maria e i suoi marchesi*, Città di Castello, 1978.

⁴¹³ Viz papež Urban VIII.

⁴¹⁴ **Alessandro del Monte**: 1596-1630, biskup Gubbia

A.VALORI, *Condottieri e generali del Seicento*, Roma, 1943, pp. 242.

⁴¹⁵ Viz Francesco Barberini.

dice, che se ne vada à stare à Monte Corone,⁴¹⁶ à Perugia,⁴¹⁷ ad Assisi,⁴¹⁸ a Spoleto,⁴¹⁹ à Rieti,⁴²⁰ à Rocciano,⁴²¹ à Tivoli, e poi à Frascati senza toccare Roma, nel qual viaggio consumerà tutto il presente mese p[er] venirsene poi quà à tempo che sarà piovuto, e rinfrescato bene, et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza Roma 12. 7bré [Settembre] 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zemřel pan Ugoccione z del Monte, a vzhledem k tomu, že se tu nacházel jeho syn, mladý markýz, zkusil si obratem zabezpečit pro sebe dědictví, ale nedokázal vymoci nic, krom vinice na Albanu a zahrádku. Její svatost se rozhodla být jeho advokátem, a nechal vyhotovit soupis všech věcí, a následně se uvidí, co se dá dělat. Mezitím se tu objevil také biskup z Gubia s dalším bratrem pana Ugocciona, kteří jsou také jeho dědici. Biskup je ale na prvním místě a než bude vše vyřešeno, tak se dvůr postará o věci po zemřelém.

Kurýrem ze Španělska sem v další den dorazila zpráva, že pan kardinál Barberini by měl vyrazit v úterý 8. srpna, a později zvláštním kurýrem přišla zpráva, že Její výsost dorazil do Janova, kde bude očekávat odpověď ohledně jeho příjezdu do Říma, a že mu bylo odepsáno, jak říkají, aby se nyní odebral do Monte Corone, do Perugia, do Assisi, do Spoleta, do Rieti, do Rocciano, do Tivoli a nakonec do Frascati, bez toho, aby se přiblížil k Římu, a tato cesta mu zabere celý nynější měsíc, a pak může přijet sem, v čase dešťů, kdy se tu zlepší ovzduší.

35) Roma, 20. Settembre 1626

⁴¹⁶ **Montecoronaro**: součást Verghereta v provincii Forli-Cesena

⁴¹⁷ **Perugia**: italské město a metropole provincie Umbria.
Ottorino GURRIERI, *Storia di Perugia*, Perugia, 1982.

⁴¹⁸ **Assisi**: italské město v provincii Umbria, poblíž metropole Perugia.
Alberto GROHMANN, *Assisi*, Roma-Bari, 2003.

⁴¹⁹ **Spoleto**: italské město v provincii Umbria
Antonio PALLOTTA, *Luci ed ombre di Spoleto antica, medievale e moderna*, Spoleto, 1989.

⁴²⁰ **Rieti**: italské město a metropole Lazia.
Luciano CANDOTTI, *I luoghi del sacro nella diocesi di Rieti*, Rieti, 1999.

⁴²¹ **Rocciano**: součást obce Teramo s kostelem Santa Lucia ze 17. století.
Francesco ADAMOLI, *Cronaca di un ramaio teramano*, Teramo, 2008.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

È morto il s.r Card.le Marcomonte,⁴²² l'essequie solite si sono fatte nella Chiesa della Minerva, et[ed] è stato seppellito quella della Trinità de Monti.⁴²³ Il Palazzo del Marchese Salviati⁴²⁴ sù la piazza del Collegio, dove habitava detto Cardinale, viene desiderato dal s.r Ambasciatore Catolico,⁴²⁵ e ne hà fatto scriver[e] subito à Firenze, credendosi che ne restarà sicuram.te compiaciuto.

Il s.r Card.le Barbarini⁴²⁶ non farà piu il viaggio scritto, mà se ne verrà immediatamente a Caprarola⁴²⁷ p[er] venirsene poi à Roma, quando la stagione permettera [,] che possa farlo senza pericolo.

La Vittoria ottenuta da Tigli⁴²⁸ è stata sentita qui con infinita allegrezza, mà da nessuno più che dall' Ecc.mo s.r Prencipe mio s.r e⁴²⁹ da tutta la Casa, e nell'Audientia de hieri il Papa⁴³⁰ gli disse, che voleva andare alla Chiesa dell'Anima⁴³¹ à far[e] cantar' il Te Deum.⁴³²

Qui s'[i] aspetta d'hor[a] in hora di sentire la distruzione di Mansfelt⁴³³ e di tutto il rimanente de Villani, che cosi piaccia à Dio [er] il suo santo servitio, e per n[u]ova gloria dell armi Imperiali et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 20. Settembre 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁴²² Viz Denis-Simon de Marquemont

⁴²³ Kostel **della Santissima Trinità dei Monti**: římský kostel ve čtvrti Campo Marzio C.HÜLSEN, *Le chiese di Roma nel medio Evo*, Firenze, 1927, pp. 543.

⁴²⁴ **Palác Salviati** (nyní Adimari): nachází se v Římě v ulici della Lungara Gabriele MOROLLI, *Palazzo Salviati alla Lungara*, Roma, 1991.

⁴²⁵ Viz Ruy Gomez de Silva Mendoza y de la Cerda

⁴²⁶ Viz Francesco Barberini.

⁴²⁷ **Caprarola**: italská obec v provincii Viterbo v Laziu

⁴²⁸ **Bitva u Desavy**: 25. dubna 1626, které se zúčastnil pod velením Albrechta z Valdštejna Johann Tilly. Zdeněk KALISTA, *Valdštejn: Historie odcizení a snu*, Praha, 2002, s. 136.

⁴²⁹ Viz Paolo Savelli.

⁴³⁰ Viz papež Urban VIII.

⁴³¹ **Santa Maria dell'Anima**: římský kostel vzniklý ve 14. století. Po mnoho století to bylo místo, kde se scházela německá komunita v Římě.

Luciano ZEPPEGNO, Roberto MATTONELLI, *Le chiese di Roma*, Roma, 1996.

⁴³² **Te Deum** (Te Deum laudamus): křesťanský hymnus, který má původ v antice.

⁴³³ **Peter Ernst Mansfeld**: 1580-1626, protestantský vojenský velitel, za třicetileté války vedl české protestanty proti katolické lize. Zemřel po prohrané bitvě u Sarajeva.

Jaroslav ČECHURA, *Zimní král: aneb české dobrodružství Fridricha Falckého*, Praha, 2004, s. 275-276.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zemřel kardinál Marcomonte a pohřební obvyklosti proběhly v kostele Minervy. Byl pohřben v kostele Trinitá dei Monti. O palác markýze Salvatiho na náměstí del Collegio, kde bydlel výše zmíněný kardinál, má zájem katolický vyslanec, a napsal kvůli tomu do Florencie. Věříme, že mu bude vyhověno.

Pan kardinál Barberini svou cestu po Itálii nevykoná, jak bylo původně napsáno, ale pojedje přímo do Capraroly, a pak do Říma, jakmile to počasí dovolí, aby mu nehrozilo nebezpečí.

Zpráva o Tillyho vítězství bylo vyslechnuto za obrovských ovací, ale největší radost měl pan kníže, můj pán, a celý jeho dům. Na včerejší audienci mu papež řekl, že se chystá do kostela dell'Anima, kde nechá zazpívat Te Deum.

Tady se každou chvíli očekává zpráva o zničení Mansfelda a celého zbytku těch zvířat(*sprostoty*), protože tak se líbí Bohu a v jeho svatých službách, stejně jako pro novou slávu imperiálních zbraní.

36) Roma, 10. Ottobre 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 69-70, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Cardinale di Tressio⁴³⁴ non è ancor'[a] partito, e stà solo aspettando le Galee, che venghino à levarlo, tenendo già imbarcate tutte le sue robbe.

Il Papa⁴³⁵ andò giovedì dopò pranzo à Castel Gandolfo, dove si aspetta tra quattro, ò cinque giorni il s.r Cardinale Barberino,⁴³⁶ il quale dicono che verrà immediatamente à Roma per vedere suo Padre,⁴³⁷ e sua Madre,⁴³⁸ e che la mattina del giorno susseguente se ne andará fuori [*fuori*] a Castello.

La Corte all' arrivò di SS.ria Ill.ma aspetta gran' mutatione di Legati, di Nuntii, di Governatori, e sopra tutto la promotione. Videbimus.⁴³⁹

⁴³⁴ (***Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!***)

Osoba je pramenem nazývána jako kardinál z Tressia. S největší pravděpodobností jde o neitalského kardinála.

⁴³⁵ Viz papež Urban VIII.

⁴³⁶ Viz Francesco Barberini.

⁴³⁷ Viz Carlo Barberini

⁴³⁸ **Constanze Magalotti**: žena Carla Barberini, jejíž synem byl Taddeo Barberini a Francesco Barberini

Nenalezena relevantní bibliografie!

⁴³⁹ **Videbimus**: z latiny „uvidíme“

Il s.r Prencipe mio s.re⁴⁴⁰ domani andarà alla Riccia per godere anco[ra] esso de la Villa in questo tempo, et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.ma riverenza.

Di Roma li X. ottobre 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan kardinál z Tressia ještě neodjel, a čeká jen na lodě, které ho přijedou vyzvednout. Již má naložené všechny věci.

Papež šel ve čtvrtek po obědě na Castel Candolfo, kde se očekává za čtyři, nebo pět dní pan kardinál Barberini, který, jak říkají, přijede ihned do Říma a pojedje navštívit svého otce, a matku, a další den ráno odjede mimo hrad.

Dvůr, díky příjezdu Její jasnosti, očekává velké změny na postech legátů, nunciů, a guvernérů, a hlavně nové promoce. Videbimus.

Pan kníže, můj pán, zítra odjede na Riccii, aby se potěšil svou Vilou v tomto čase.

37) Roma, 17. Ottobre 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 71-72, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Martedì prossimo passato a bonissim[*a*] hora giunse a Roma il s.r Card.le Barberino,⁴⁴¹ il quale visitato che hebbe il Padre,⁴⁴² e la madre⁴⁴³ se ne andò subito à Castel Gandolfo, e così anco[ra] il s.r Card.le Sacchetti.⁴⁴⁴ Per il Viaggio la vicino alla Torre di mezza via per andare alla Riccia innanzi alla Carrozza del s.r Cardinale vinti [venti] passi, cadde una saetta, ch'[*e*] ammazzò doi [due] passeggeri, i quali stavano ritirati da la pioggia sotto un'arbore. L'accidente fù de terrore alla comittiva, e subito fù mandato à Roma à darne conto al s.r Don Carlo, et [ed] alla s.ra D.

⁴⁴⁰ Viz Paolo Savelli.

⁴⁴¹ Viz Francesco Barberini.

⁴⁴² Viz Carlo Barberini

⁴⁴³ Viz Constanze Magalotti.

⁴⁴⁴ **Giulio Cesare Sacchetti**: 1587-1663, italský kardinál a biskup
Irene FOSI, *All'ombra dei Barberini. Fedeltà e servizio nella Roma barocca*, Roma, 1997.

Costanza, che senza perdimento di tempo montorno in Carozza, e andorno a far[e] le scale Sante à render[e] gratie a Dio. Hora stanno tutti allegramente, perche la stagione v`a assai comoda.

Il s.r Prencipe mio sig.re si trova alla Riccia favorito dal s.r Conte d'Ognat⁴⁴⁵ gia quattro giorni sono, e questa sera se ne tornerà a Roma, má sil sig.re Prpe starà fuori sino al ritorno del Papa, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.ma riverenza. Di Roma li 17. Ottobre 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé úterý v dobrou hodinu dorazil do Říma pan kardinál Barberini, který po návštěvě otce a matky zamířil na Castel Candolfo, a s ním také kardinál Sacchetti. Na cestě poblíž věže, která je na půl cesty směrem k Ariccii, asi dvacet kroků od kočáru pana kardinála, udeřil blesk a zabil dva cestující, kteří se schovávali před deštěm pod stromem. Nehoda způsobila zděšení. Ihned bylo posláno do Říma, aby se o tom dozvěděl don Carlo a dona Constanze, kteří bez meškání nastoupili do kočáru a vyrazili ke svatým Schodům, a by poděkovali Bohu. Nyní jsou všichni šťastní, protože sezóna probíhá komfortně.

Pan kníže, můj pán, je nyní v Ariccii, kde mu dělá společnost pan hrabě z Ognata, již čtyři dny jsou tomu. Pan hrabě se dnes večer vrátí do Říma, ale pan kníže zůstane mimo až do návratu papeže.

38) Roma, 7. Novembre 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 73-74, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁴⁴⁵ **Iñigo Vélez Landrón de Guevara y Tassis:** 1597-1658, sedmý hrabě de Oñate, poradce španělského krále Filipa IV., vyslanec v Anglii a v Římě.

Jaime de SALAZAR Y ACHA, *Los Grandes de España (siglos XV-XVI)*, Hidalguia, 2012.

Il s.r Cardinale Barberino⁴⁴⁶ è tornato nella sua pristina Sanità, et[ed] hà di già ripigliato i negotii, e il s.r Cardinale S.to Honofrio⁴⁴⁷ tardarà ancor[a] qualche giorno à partire, per essere stato travagliato da un' poco di feb[b]re catarrale dalla quale però si trova libero.

La s.ra Principessa di Bozzolo,⁴⁴⁸ ch'[e] è qui, per l'avviso havutosi della morte del sig.r Duca di Mantova⁴⁴⁹ non hà fatto motivo di [...!] alcuna, essendosi ritirata per non esser'[e] veduta, senza ne anco[ra] haver'[e] messo lo scoruccio.

Il Papa⁴⁵⁰ vuole che ciasceduno [ciascuno] delli soi [suoi] Cardinali Vescovi tenghi un'Suffragando⁴⁵¹ alla residenza rispettivamente con l'entrate del medesimo Vescovado, et[ed] a quello che non l'havesse dice S.S.tà che provvederà del suo, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 7. 9bré [novembre] 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejhovívavější kníže

Pan kardinál Barberini se zcela uzdravil a opět začal pracovat, a pan kardinál ze Sant Honofria pozdržel svůj odjezd o několik dní, protože onemocněl katarální horečkou, ze které se ale již uzdravil.

Paní kněžna z Bozzola, která se tu nyní nachází kvůli zprávě o úmrtí knížete z Mantovy, neměla žádný důvod [...!], stáhla se, aby nebyla viděna.

Papež vyžaduje, aby každý z jeho kardinálů biskupů měl svého sufragána, tedy biskupského rezidentního zástupce, a ten, který ho mít nebude, tomu ho přidělí Její svatost.

39) Roma, 12. Dicembre 1626

⁴⁴⁶ Viz Francesco Barberini.

⁴⁴⁷ **Kardinál Sant'Onofrio**: viz. Antonio Barberini seniore.

⁴⁴⁸ **Edvige Maria di Sassonia-Lauenburg**: 1597-1644, německá aristokratka z dynastie Ascanidů, kněžna Sasko-Lauenburgská, později kněžna z Bozzola.

⁴⁴⁹ **Ferdinando Gonzaga**: 1587-1626, italský kardinál, šestý vévoda Mantovy a Monferrata

Roberto MAESTRI, *Ferdinando Gonzaga*, in: Circolo Culturale, *I Marchesi del Monferrato*, Alessandria, 2013.

⁴⁵⁰ Viz papež Urban VIII.

⁴⁵¹ **Sufragánní diecéze**: diecéze katolické církve, řízená sufragánním biskupem a spojená s metropolitním stolcem. V daném případě jde o styčného zástupce mezi papežem a biskupem, který není v Římě přítomen osobně. Mario Francesco, POMPEDDA, *Commento al Codice di Diritto Canonico*, Vatikán, 2001. s. 258-259.

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il Villio [,]⁴⁵² Agente del ser.mo s.r Arciduca Leopoldo [,]⁴⁵³ doppò essere stato alcuni giorni travagliato di feb[*b*]re, se ne è passato à miglior' [*migliore*] vita. Il sig.r Prencipe mio sig.re⁴⁵⁴ l'hà fatto visitare, e servire in tutto il progresso del male, e subito che fù spirato, mandò à sigillare tutte le scritture, le quali fà tenere sotto buona custodia per eseguirne l'ordine di S.A.Ser.ma.

Il sig.r Card.le Bentivoglio⁴⁵⁵ si trova in letto gravato di Feb[*b*]re, e si bene questi giorni addietro è stato con qualche pericolo, tuttavia si spera che il male sia per terminare felicem.te, giache si netta di feb[*b*]re, ed' hora se ne stà assai meglio.

Il s.r Card.le Pio⁴⁵⁶ è stato in letto quattro ò cinque giorni accatarrato, mà domani andarà à Cappella.

Il Papa⁴⁵⁷ questa mattina se ne è andato al Vaticano (,) dove dicono che si fermerà tutto q.to [*questo*] [*In*]Verno.

Supplio V.S.Ill.ma à perdonarmi la domestichezza dell'avviso, ch'[*e*] io lo dò[,] che la sig.ra Cencia [,]⁴⁵⁸ doppò essere stata innamorata fieram.te d'un'Musico di Cappella chiamato Lorenzino Contralto,⁴⁵⁹ l'hà finalmente pigliato per Marito, intorno a che Roma fà vari discorsi, ma io son[*o*] di parere, che dove sono soprabondate i delitti, habbia da soprabondare la gratia, et[*ed*] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humiliss.ma riverenza. Roma XII. Xbré [*Dicembre*] 1626.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁴⁵² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je označena jako Vilio: agent arcivévody Leopolda Habsburského

⁴⁵³ **Leopold V Habsburský**: 1586-1632, tyrolský, arcivévoda, pasovský a štrasburský biskup.

Brigitte HAMANN, *Habsburkové. Životopisná encyklopedie*, Praha, 1996, s. 236-238.

⁴⁵⁴ Viz Paolo Savelli.

⁴⁵⁵ **Guido Bentivoglio**: 1577-1644, italský kardinál, arcibiskup a historik.

Raffaele BELVEDERI, *Guido Bentivoglio e la politica europea del suo tempo, 1607-1621*, Padova, 1962.

⁴⁵⁶ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

⁴⁵⁷ Viz papež Urban VIII.

⁴⁵⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako paní Cencia.

⁴⁵⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Lorenzino Contralto. **Contralto** je muzikální termín. Nejde tedy o jméno, ale s největší pravděpodobností o pseudonym.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Vilio, agent pana arcivévody Leopolda, po tom, co proležel několik dní v horečkách, odešel na pravdu boží. Pan kníže, můj pán, ho navštěvoval v jeho nemoci po celou dobu, a jakmile vydechl naposledy, poslal zapečetit veškeré dopisy a nechá si je u sebe, dokud Její výsost nerozhodne jinak.

Pan kardinál Bentivoglio ulehl na lůžko s horečkami, a i když v minulých dnech byl v nebezpečí života, tak se doufalo, že se z toho šťastně uzdraví. Později ho horečka přešla a nyní se cítí lépe.

Pan kardinál Pio si poležel čtyři nebo pět dní na lůžku, ale zítra již půjde na mši.

Papež se dnes ráno vydal do Vatikánu, kde, jak říkají, zůstane po celou zimu.

Omlouvám se Vaší jasnosti za důvěrnost této zprávy, kterou Vám podávám. Paní Cencia, po tom, co se bláznivě zamilovala do jednoho muzikanta, kterému říkají Lorenzino Contralto, si ho nakonec vzala za muže, kolem čehož celý Řím nyní živě diskutuje, ale já jsem toho názoru, že tam kde je nadbytek, tam je i nadbytek vděčnosti.

40) Roma, 19. Dicembre 1626

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 77-78, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Da Mercordi [*mercoledì*] pros.o [*prossimo*] passato in quà il s. Card.l di [...!] si trova in letto gravato di febr'[e]. Gli hanno cavato sangu'[e] e questa nott'[e] passata dicono, [*ch*]e habbia riposato assai benn'[e], e p[er] ancora ne si ved'[e] ch'[e] il mal'[e] sia di pericolo, così piaccia a Dio di protegerlo, p[er] ch'[e] curava è Sig.ri l'amabiliss.mi conditioni. Vanno a spasso p[er] Roma in carrozza li Sig.ri Sposi novam.te posti in luc'[e], com'[e] scrissi a V.S.Ill.ma e sin qui si camina casti e caut'[e]. Non qui inciperit.⁴⁶⁰ et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.ma riverenza.

Roma li 19 [...*bre*] 1626

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁴⁶⁰ **Inceperit:** z latiny „začalo, by mělo začít“

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Od minulé středy do dneška pan kardinál [...!] zůstává na lůžku s vysokými horečkami. Odebrali mu krev a dnes v noci, jak říkali, si konečně odpočinul, ale stále není mimo nebezpečí, snad ho bůh ochrání, aby se uzdravil a opět získal sílu. V Římě se znovu ukázali na denním světle novomanželé, kteří si vyjeli v kočáře na výlet, jak jsem o tom už psal Vaší výsosti, a doposud všechno probíhá cudně a opatrně. Tady by to nemělo začít.

Anno Domine 1627

41) Roma, 2. Gennaio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 79-80, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Cardinale Rivarola⁴⁶¹ stà morendo, e hier'notte si comunicò per viatico. Il suo male è goccia [gotta] è havendolo trovato malissimo affetto lo porterà all' altra vita. E giunto qui incognito il Contestabile di Navar[r]a,⁴⁶² e si è fermato un' mezzo giorno solamente, essendosene passato à Napoli, donde [dove] ritornerà con maggior' comitiva per complire la sua ambasciata, che sarà di ringraziamento al Papa⁴⁶³ per la missione fatta del s.r Card.le Legato in Spagna.⁴⁶⁴

È andato l'ordine dello sbandamento della soldatesca forastiera, ch'[e] era in Ferrara per le cose di Valtellina. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 2. Gennaro [Gennaio] 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Si dice [,] che il s.r Card.le di Savoia⁴⁶⁵ di quest' altra settimana partirà per Torino, ma che lascerà qui la famiglia, disegnando di ritornare in breve.

Due giorni sono giunse à Roma con buona salute Mons.r Triultio [,]⁴⁶⁶ n[u]ovo Chierico di Camera.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁴⁶¹ Viz Domenico Rivarola.

⁴⁶² **Bernardino González de Avellaneda y Delgadillo:** 1544-1629, politik, námořník, španělský mecenát, navarrský vice král.

María Del PINAR, José María Moreno MARTÍN, *Catálogo de los documentos de Bernardino de Avellaneda en el Archivo del Conde de Orgaz (1570-1636)*, Madrid, 2005.

⁴⁶³ Viz papež Urban VIII.

⁴⁶⁴ Viz Francesco Barberini.

⁴⁶⁵ Viz Maurizio di Savoia.

⁴⁶⁶ Viz Giangiacomo Teodoro Trivulzio

Umírá pan kardinál Rivarola, a včera večer o tom přišla rychlá zpráva. Trpí pokročilou dnou, která ho brzy pošle na onen svět. Do Říma dorazil inkognito kondestábl Navarry a zdržel se tu jen půl dne, a následně pokračuje do Neapole, kam se vrátí, jakmile splní svůj vyslanecký úkol, kterým je poděkování papeži za misi kardinála legáta ve Španělsku.

Přišel rozkaz k rozpuštění zahraničních jednotek, které byly najaty jako posila do Ferrary kvůli Valtellině.

Říká se, že pan kardinál ze Savojska příští týden odjede do Turína, ale rodinu nechá tady s tím, že by se měl obratem vrátit.

Před dvěma dny dorazil do Říma kardinál Trivulzio, nový kamerální klerik.

42) Roma, 9. Gennaio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 81-82, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Morì poi il s.r Cardinale Rivarola,⁴⁶⁷ e fù sepolto nella Chiesa di Santa Maria della Vittoria à Monte Cavallo.⁴⁶⁸

Il s.r Card.le di Savoia⁴⁶⁹ si và licentiando dal Collegio, e dicevano che forse per partire à i venti di questo mese, e tre giorni sono giunse qua da Turino il Conte Ripa,⁴⁷⁰ che gli hà portato rimesa di venticinque mila scudi d'oro.

È tornato di Fiandra Don Carlo⁴⁷¹ uno de figli del Contestabile Colonna,⁴⁷² è hà perduti nel gioco settemila scudi, dicendosi che il Padre mostri qualche durezza di non pagarli, non havendo anco[ra] voluto vedere detto suo figliolo, è hà alloggiato qui alcuni giorni in casa del sig.re Card.le Ginnasio,⁴⁷³ e poi se ne è andato in Abruzzo.⁴⁷⁴ Hiermattina andorno [sono andati] alle Caccie di Cisterna li ss.ri Cardinali Barberino,⁴⁷⁵ Magalotto,⁴⁷⁶ Sachetti,⁴⁷⁷

⁴⁶⁷ Viz Domenico Rivarola

⁴⁶⁸ **Santa Maria della Vittoria**: barokní římský kostel, který se nachází v ulici XX. Settembre.

Luciano ZEPPEGNO, Roberto MATTONELLI, *Le chiese di Roma*, Roma, 1991, pp. 168-170.

⁴⁶⁹ Viz Maurizio di Savoia.

⁴⁷⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako hrabě Ripa.

⁴⁷¹ Viz Carlo Colonna.

⁴⁷² Viz Filippo I. Colonna.

⁴⁷³ **Domenico Ginnasi**: 1551-1639, italský kardinál a arcibiskup

Ch. WEBER, *Die ältesten päpstlichen Staatshandbücher. Elenchus congregationum et collegiorum Urbis. 1629-1714*, Roma, 1991, pp. 190-195.

⁴⁷⁴ **Abruzzo**: italská oblast u jaderského moře s provinčním hlavním městem Pescara.

⁴⁷⁵ Viz Francesco Barberini.

⁴⁷⁶ Viz Lorenzo Magalotti.

⁴⁷⁷ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

Savello,⁴⁷⁸ li ss.ri Don Taddeo,⁴⁷⁹ e Don Antonio,⁴⁸⁰ con altri ss.ri mà il s.r Card.le non hà fatto invito generale havendo preteso che il s.r Card.le Barberini habbia mostrato gusto della Compagnia sudetta, che perciò se ne era lasciata intendere. Et[*ed*] à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humiliss.ma riverenza Roma 9. Genn.ro [*Gennaio*] 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Kardinál Rivarola zemřel a byl pohřben v kostele svaté Marie Vítězné na Monte Cavallo.

Kardinál ze Savojska se nechá propustit z kolegia, a říkají, že se chystá odjet dvacátého v tomto měsíci. Před třemi dny přijel z Turína do Říma hrabě Ripa, který mu přivezl odstupné dvacet pět tisíc zlatých scudi.

Z Flander se vrátil don Carlo, jeden ze synů kondestábla Colony, který prohrál ve hře sedm tisíc scudi. Říká se, že jeho otec projevil nevoli a nechce zaplatit tento dluh a ani vidět svého syna. Ten se na pár dní ubytoval u kardinála Ginnasia a pak odjel do Abruzza. Včera ráno odjeli na lov páni kardinálové Barberino, Magalotto, Sachetti, Savelli, páni don Taddeo a don Antonio s dalšími pány, ale pan kardinál nedal pozvánku všeobecnou, protože si myslel, že pan kardinál Barberini si bude přát doprovod jen zmíněných pánů, jak se sám nechal slyšet.

43) Roma, 20. Febbraio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 83-84, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Cardinale Chisellio⁴⁸¹ da pochi giorni in qua si trova indisposto, mà non s'[*i*] arriva à sapere il netto del suo male, perchè non vuole ne Medici, ne visite. Alcuni dicono che sia feb[*b*]re catarrale, altri fe[*b*]bre più grave, mà i migliori concludano, che sia travaglio d'animo cagionato dalla burla [,] fattagli dal suo Pronepote, che dopò havesse spesi in varie giorni alcune

⁴⁷⁸ Viz Giulio Savelli.

⁴⁷⁹ Viz Taddeo Barberini.

⁴⁸⁰ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁴⁸¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je označena jako kardinál Chisellio. *Jméno může být zkomoleno!*

migliara [*migliaia*] di scudi, se ne è partito improvvisamente, con haver' portato seco qualch'altra cosa di buono, senza che per ancora si sia penetrato il suo camino.

Si trova anco[ra] indisposto il s.r Principe di Venosa,⁴⁸² e tre giorni sono diede da dubitare, mà hora stà con notabile miglioramento, e con speranza di buon'successo.

Si v`a dicendo [,] che subito doppò Pasqua siano per andare `a Napoli li ss.ri Cardinali Ludovisio,⁴⁸³ e Aldobrandini,⁴⁸⁴ chi dice per spasso, e chi per negotio di Matrimonio grande. Bevilacqua⁴⁸⁵ vuol passarsene à Ferrara [,] ch'è quanto posso dire à V.S.Ill.ma con la presente e le f[acci]o humiliss.ma riverenza. Roma 20. Feb.ro [*Febbraio*] 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V posledních dnech se kardinál Chiselio necítil dobře, ale neví se, co přesně ho trápí, protože se vyhýbá jak doktorům, tak návštěvám. Někteří si myslí, že je to jen obyčejná chřipka, jiní, že jde o něco horšího. Ti nejinformovanější ale předpokládají, že je na tom zle hlavně proto, že má trápení s jedním svým příbuzným, který v několika málo dnech utratil mnoho tisíc scudi, znenadání odjel, a přitom ještě zmizelo dalších pár dobrých věcí. Zatím se neví, kam má namířeno.

Kníže z Venosy na tom stále není po zdravotní stránce nejlépe, a před třemi dny to ještě vypadalo velmi zle. Nyní se ale pomalu uzdravuje, takže se doufá v rychlé uzdravení.

Říká se, že hned po Velikonocích odjedou do Neapole páni kardinálové Ludovisi, a Aldobrandini. Někteří říkají, že tam jedou jen na výlet, jiní kvůli jednání ohledně velké svatby. Bevilacqua chce odjet do Ferrary.

44) Roma, 27. Febbraio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 84-85, italiano

⁴⁸² Viz Niccolò Ludovisi.

⁴⁸³ Viz Ludovico Ludovisi.

⁴⁸⁴ Viz Ippolito Aldobrandini.

⁴⁸⁵ Viz Bonifazio Bevilacqua Aldobrandini.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il Cav.re Orsino,⁴⁸⁶ che si era già licenziato dal Papa,⁴⁸⁷ p.[er] ritornare al ser.o della Repu.ca [repubblica] [,] come fù scritto, si è vestito frate della Scala qui [...!] saputo di nessuno.

Hoggi è arrivato L'Amba.re⁴⁸⁸ del s.r Duca di Mantova.⁴⁸⁹ Lunedì pros.o [prossimo] partirà di n[u]ovo p.[er] Fiandra.⁴⁹⁰ D. Carlo Colonna,⁴⁹¹ avendo il s.r Contestabile⁴⁹² pagati l'danari, c'[i] haveva perduti. Mons.r Santa Croce⁴⁹³ v'è Nuntio in Polonia. Mons.r Lagonissa in Fiandra,⁴⁹⁴ Mons.r Tramalli⁴⁹⁵ in Portogallo.

Il s.r Card.le Sacchetti⁴⁹⁶ domattina parte p.[er] la sua Chiesa di Fano, e verso Pasqua s'[e] ne partirà alla legat.ne [legazione] di Ferrara. Nel Concistoro di Lunedì dicono [,] ch'[e] si dichiareranno i legati, e forse [,] ch'[e] sia farsi promotioni [,] ch'[e] c'[i] quanto posso dire a V.S.Ill.ma col questa f[acci]o hum.ma riverenza. Roma 27. Feb.ro [Febbraio] 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Rytíř(kavalír) Orsino, který se už nechal propustit od papeže, aby se mohl vrátit do služeb Republiky, jak již bylo psáno, se oblékl do mnišských šatů [...!] nikdo nevěděl [zřejmě: “ a nikomu o tom neřekl“].

⁴⁸⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako rytíř(kavalír) Orsini.

⁴⁸⁷ Viz papež Urban VIII.

⁴⁸⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Možná jde o **Giulio Cesare Strozzi**: ...-1631, politik a mantovský vyslanec Pompeo LITTA, *Strozzi di Firenze*, in: Famiglie celebri italiane, Milano, 1839.

⁴⁸⁹ **Vincenzo II. Gonzaga**: 1594-1627, italský kardinál, sedmý vévoda Mantovy a Monferrata Riccardo BRAGLIA, *I Gonzaga, Il mito, la storia*, Artiglio, 2002.

⁴⁹⁰ **Fiandra**: Flandry, oblast, která se nachází na území dnešní Belgie a Nizozemí.

⁴⁹¹ Viz Carlo Colonna.

⁴⁹² Viz Filippo I. Colonna.

⁴⁹³ Viz Antonio Santacroce.

⁴⁹⁴ **Fabio de Lagonissa**: 1584-1659, italský patriarcha a nuncius ve Flandrech

Alfredo ROSSI, *Ceppaloni. Storia e società di un paese del Regno di Napoli*, Ceppaloni, 2011.

⁴⁹⁵ **Lorenzo Tramalli**: 1577-1649, italský biskup a diplomat, nuncius v Portugalsku

Michela CATTO, *Tramallo, Lorenzo*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 96, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 2019

⁴⁹⁶ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

Dnes přijel vyslanec vévody z Mantovy. Příští pondělí znovu vyrazí do Flander don Carlo Colonna. Jeho otec už zaplatil dlužnou částku, kterou prohrál.

Monsignor ze Santa Croce se stal nunciem v Polsku, monsignor Lagonissa ve Flandrech, monsignor Tramalli v Portugalsku.

Kardinál Sacchetti zítra odjede na svou diecézi do Fana, a kolem Vánoc odjede na legaci do Ferrary. Říká se, že na pondělní konzistoři budou jmenováni nový legáti, a že možná proběhnou i promoce.

45) Roma, 21. Marzo 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 86-87, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Non si è poi inteso altro del male di mon.s.r di Sangrè.⁴⁹⁷

E mortò mons.r Buratti⁴⁹⁸(,) Aud.re [auditore] d'Rota, molti Bolognesi [...!]. Dicono ch'[e] mons.r Bolognesi⁴⁹⁹ ne hà [...!] buono assai.

Nel cortile dels. Contestabile Colonna⁵⁰⁰ si è introdotto il gioco de palle e meglio alla [...!], ch'[e] si fa à cavallo, cosa molto aggedua, et[ed] è p.[er] appunto come il gioco nel calcio, [...!]. A Napoli è stato p.[er] ancora destinato il n[u]ovo Nuntio. Alcuni dicono [,] che mons.r Lambaoli⁵⁰¹ Comis.rio [commissario] della [...!]. A Turino andrà mons.r Gallo⁵⁰² Vescovo d'Ancona e a di poi il Ves.o [vescovo] di Pesaro⁵⁰³ et[ed] f[acci]o hum.ma riverenza li 21. Marzo 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁴⁹⁷ Zřejmě jde o někoho z rodiny **Di Sangro**. V daném období byl rod zastupován **Paolem** (1587-1627), třetím knížetem ze San Severa, který v daném roce zemřel.

Mario FIORE, *I De'Sangro feudatari in Capitanata*, Torremaggiore, 1971.

⁴⁹⁸ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

V prameni je osoba označena jako monsignor Buratti, rotační auditor papežského státu.

⁴⁹⁹ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je označena jako monsignor Bolognesi

⁵⁰⁰ Viz Filippo I. Colonna.

⁵⁰¹ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je označena jako monsignor Lambaoli

⁵⁰² **Giovanni Luigi Galli**: 1622-1657, biskup v Anconě v daném období

(chybí relevantní bibliografie!)

⁵⁰³ **Malatesta Baglioni**: 1612-1641, biskup v Pesaru v daném období

Ludwig von PASTOR, *Storia dei papi*, XIII., Roma 1931, pp. 482-494.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nejsme informováni o postupu nemoci monsignora Sangré.

Zemřel monsignor Buratti, rotační auditor, mnozí Bolognané [...!]. Říkají, že monsignor Bolognessi [*na tom nevidí nic dobrého!*].

Na nádvoří domu pana kondestábla Colonna se představila hra s míčem [...!], která probíhá na koni, což je velmi zajímavá věc, a je velmi podobná fotbalu, [...!]. Do Neapole byl jmenován nový nuncius. Někteří říkají, že to bude monsignor Lambaoli, komisař [...!]. Do Turína pojedou monsignor Gallo, který je biskupem v Anconě a tento úřad převezme biskup z Pesara.

46) Roma, 17. Aprile 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 88-89, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Questi giorni addietro si hebbe avviso quì del periodo della vita del sig.r Duca d'Urbino,⁵⁰⁴ che haveva dato in una grande innappetenzza, e consternatione di Forze, ma si è rihavuto assai bene, con tutto che l'accidente, stante l'età di S.A. di settanta nove anni, faccia dubbitare, che non possa durar[*e*] molto tempo.

Il Contestabile di Navarra⁵⁰⁵ differisce la sua venuta per non trattenersi qui otioso, giache il Papa⁵⁰⁶ presto vuol' andare à Castel Gandolfo, e fermarcisi sino all Ascensione, come fù scritto. Si conferma il ritorno del sig.r Cardinal di Savoia,⁵⁰⁷ dicendosi, che partirà da Torino li 4. di Maggio prossimo, e che il Duca [,] suo Padre [,]⁵⁰⁸ gli habbia dato assegnamento sicuro di cento mila scudi l'anno, e condurrà seco di più del solito trè, ò quattro Gudatari molto ricchi.

E giunto quà il Confessore del Duca d'Urbino, che è argomento che S.A. non si trovi in pericolo et[*ed*] a V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma li 17. Aprile 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

⁵⁰⁴ **Francesco Maria II Della Rovere**: 1549-1631, poslední vévoda Urbina, italský válečník

Renzo FIORANI, *Tra Misa e Metauro. Allegrezze e preoccupazioni per Federico Ubaldo della Rovere*, Castelleone, 2005.

⁵⁰⁵ Viz Bernardino González de Avellaneda y Delgadillo.

⁵⁰⁶ Viz papež Urban VIII.

⁵⁰⁷ Viz Maurizio di Savoia.

⁵⁰⁸ **Carlo Emanuele I di Savoia**: 1562-1630, savojský vévoda, kníže Piemontu, hrabě z d'Aosty
Francesco GOGNASSO, *I Savoia*, Milano, 1999, pp. 369-394.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V těchto dnech se tu žilo ve strachu o život vévody z Urbina. Díky tomu v Římě proběhly jisté vojenské přípravy. Nakonec se ale uzdravil. Vzhledem k tomu, že Její výsosti je už sedmdesát devět let to je ale jen klid před bouří.

Kondestábl Navary odvolal svůj příjezd do Říma, aby tam nemusel čekat na papeže, který chce brzy odjet na Castel Gandolfo, a zůstat tam až do Dne Nanebevstoupení Páně, jak bylo napsáno. Potvrzuje se příjezd savojského kardinála, a říká se, že vyjede z Turína 4. května, a že vévoda, jeho otec, mu přidělil sto tisíc scudi ročně, což peněžně vyčerpá tři, až čtyři bohaté finančníky. Dorazil sem zpovědník vévody z Urbina, což je znak toho, že již není v nebezpečí života.

47) Roma, 1. Maggio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 90-91, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il Contestabile di Navarra⁵⁰⁹ non viene più per la via di Civita vecchia, ma per Terra, sebene non si sà quando sia per arrivare a Roma, con tutto chè alcuni di questi Sig.ri Cardinali gli habbiano mandate incontro carrozze con Gentilhuomini à complire sino à Terracina.⁵¹⁰ Intanto il Papa⁵¹¹ hoggi alle 20 hore se ne è andato a Castel Gandolfo, ch'[e] tornerà per la Festa dell'Ascensione, e si in questo mentre arrivasse il Contestabile si tratterrà sino al ritorno di S.B. per complire alla sua Ambasciata in Roma.

Sono partiti perle loro Nuntiate Mons.r Santacroce,⁵¹² e Mons.r Monti⁵¹³ e Mons.r Campeggi⁵¹⁴ stà quì facendo le Visite per andarsene al suo Governo dello trato d'Urbino come

⁵⁰⁹ Viz Bernardino González de Avellaneda y Delgadillo.

⁵¹⁰ **Terracina**: italská obec v provincii Latina v oblasti Lazia

Fabrizio M. APOLLONI GHETTI, *Terracina, cardine del Lazio costiero*, Roma, 1982.

⁵¹¹ Viz papež Urban VIII.

⁵¹² Viz Antonio Santacroce.

⁵¹³ **Cesare Monti**: 1594-1650, italský kardinál

J.I. FORTEA PÉREZ, *La gracia y la fuerza: el clero, las ciudades y el fisco en la Monarquía católica (1590-1664)*, in: J.I. FORTEA PÉREZ, J.E. GELABERT, *Ciudades en conflicto (siglos XVI-XVIII)*, Madrid, 2008, pp. 146-148.

⁵¹⁴ **Lorenzo Campeggi**: 1574-1639, italský biskup a diplomat ve službách svaté stolice.

anco[ra] Mons.r Gallo⁵¹⁵ destinato Nuntio à Torino. Che è quanto posso dire a V.S.Ill.ma con questa, che fò [faccio] humilissima riverenza. Roma il primo di Maggio 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Kondestábl Navarry již nepřipluje do Civitavecchie, ale pojedje po zemi. Neví se stále, kdy přesně dorazí do Říma. Někteří páni kardinálové mu poslali naproti vozy se svými služebníky, aby ho doprovodili až do Terraciny. Papež se mezitím vydal dnes ve dvacet hodin na Castel Gandolfo a vrátí se na Den Nanebevstoupení Páně a kondestábl zůstane v Římě a počká do příjezdu Její svatosti, aby mohl splnit svou vyslaneckou povinnost.

Na své nunciatury odjeli páni Santa Croce a Monti. Monsignor Campeggi plní své návštěvy, aby mohl vyrazit na svou misi do Urbina, stejně jako monsignor Gallo, který se má stát nunciem v Turíně.

48) Roma, 22. Maggio 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 92-93, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il sig.r Contestabile di Navarra⁵¹⁶ hà finito di dare, e di ricevere le visite [,] è pu[b]blica voce, che partirà Mercordì (*mercoledì*) prossimo per Napoli con tutte le camerate [*amici*], eccetto il sig.r Principe d'Ascoli,⁵¹⁷ che v`a a Milano. Dicono [,] che farà la Strada di Marino [,] invitato in quel luogo dal sig. Contestabile Colonna,⁵¹⁸ e che di là se ci anderà a Sermoneta⁵¹⁹ per

P. PRODI, *The structure and organization of the Church in Venice: suggestions for research*, in: Renaissance Venice, London, 1973, pp. 409-430.

⁵¹⁵ **Luigi Galli**: nuncius v Turínu v letech 1627-1629.

Nenalezena relevantní bibliografie!

⁵¹⁶ Viz Bernardino González de Avellaneda y Delgadillo.

⁵¹⁷ Může jít o **Luigi Antonio**, čtvrtý kníže z Ascoli, nebo **Antonio Luis Benitez de Luogo**, pátý kníže z Ascoli María del Carmen SÁENZ BERCEO, *El régimen señorial en Castilla. El estado de Baños y Leiva*, Universidad de la Rioja, 1997.

⁵¹⁸ Viz Filippo I. Colonna.

⁵¹⁹ **Sermoneta**: italská obec v provincii Latina v oblasti Lazio

L. FIORANI, *Sermoneta e i Caetani. Dinamiche politiche, sociali e culturali di un territorio tra Medioevo ed Etá moderna*, Roma, 1999.

imbarcarsi poi a Terracina, o a Gaeta.⁵²⁰ Lascia questo sig.r un concetto universale di molta compitezza, havendo anco[ra] particolarmente visitato tutte le Dame principali di questa Città. Si diede il Concistoro pubblico al s. Cardinal Gessi,⁵²¹ e la cavalcata fù molto bella, e con buon tempo.

Il sig.r Principe d'Ascoli hà donato a Palazzo alcuni cavalli molto belli, e dicesi anco[ra] una carrozza à sei al Residente di Parma.⁵²²

Le buone nuove che s'[i] hanno della salute di S.M. hanno rallegrata tutta la Corte. Et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza Roma li 22. Maggio 1627.

P.S. D. Pietro Aldobrandino⁵²³ é fatto Gen.le [generale] di Ferrara

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Kondestábl Navarry ukončil své obvyklé návštěvy, stejně jako přijal ty, které přijmout měl. Veřejně se mluví o tom, že odjede ve středu do Neapole za doprovodu všech svých přátel, kromě knížete z Ascoli, který jede do Milána. Říkají, že tam popluje na pozvání kondestábla Colonny, a že odtamtud pojede do Sermoneta a později se nalodí v Terracině, nebo v Gaetě. Zanechal tu po sobě velmi dobré pocity, a ještě před odjezdem navštívil všechny nejdůležitější dámy Říma.

Konala se veřejná konzistoř kardinála Gessi, a jízda byla nádherná a za pěkného počasí.

Kníže z Ascoli daroval paláci velmi krásné koně a říká se také, že daroval jeden kočár se šestispřežím rezidentnímu parmskému vyslanci.

Novinky o dobrém zdraví Její výsosti potěšili celý dvůr.

⁵²⁰ **Gaeta:** italská obec v provincii Latina v oblasti Lazia
Gennaro TALLINI, *Gaeta: una città nella storia*, Gaeta, 2006.

⁵²¹ Viz Berlingerio Gessi.

⁵²² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako parmský vyslanec u papežského dvora.

⁵²³ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Pietro Aldobrandini, viz. Aldobrandini
P.LITTA, *Famiglie celebri italiane*, Roma, 1959.

49) Roma, 27. Agosto 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 94-95. italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Havrà inteso V.S.Ill.ma per lettere del sig.re Cavalier Olivieri,⁵²⁴ l' accidente occorso à Santa Maria in Trastevere,⁵²⁵ di che havendo io dato parte al sig.re Cardinal Savelli⁵²⁶ in Albano, SS.ria Ill.ma hà scritto subito efficacemente, come bisognava allì SS.ri Card.li Millino,⁵²⁷ et[ed] Aldobrandino,⁵²⁸ paratissimo a far quel di più, che occorrerà per servire a V.S.Ill.ma, e procurare, che si porti il dovuto rispetto alla sua persona. Con quest' occasione trovandosi assente Mons.re Grati,⁵²⁹ il sig.re Cardinale hà aggiustato anco[ra] il neg.o [negozio] del n[u]ovo Vicario.

Il Sig.r Cardinal Glisellio⁵³⁰ v'è facendo le visite, e licentiandosi, dicendo di dover partire p'[er] cotesta (questa) volta alle prime piogge.

Il Sig.r Principe mio Sig.re⁵³¹ d'ordine di Sua Santità⁵³² si è interposto nel neg.o [negozio] de Spagnoli, e per ancora non resta aggiustato, sperandosi però, che possa seguire. Mi rallegro, che creschino tuttavia in V.S.Ill.ma le speranze d'haver à risperare da gl'incomodi passati a le fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 27. Agosto 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁵²⁴ **Jacomo Olivieri**: 1552-1630, římský agent Františka kardinála z Dietrichsteina

Tomáš PARMA, *František kardinál Dietrichstein a jeho vztahy k římské kurii*, Brno, 2011. s. 240-265.

⁵²⁵ **Bazilika svatě Marie v Trastevere**: jedno z nejdůležitějších katolických míst v Římě se nachází poblíž náměstí stejného jména.

Paola RADICCIOTTI, *Le pergamene di Santa Maria in Trastevere. Storia del fondo ed edizione delle pergamene anteriori al 1200*, Roma, 2012

⁵²⁶ Viz Giulio Savelli.

⁵²⁷ (**Zkomolené jméno!**)

Giovanni Garzia Mellini: 1562-1629, italský kardinál

C. WEBER, *Die päpstlichen Referendare 1566-1809, Chronologie un Prosopographie*, Stuttgart, 2004, pp. 739.

⁵²⁸ Viz Ippolito Aldobrandini.

⁵²⁹ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako monsignor Grati.

⁵³⁰ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je označena jako kardinál Chisellio (viz. citace 179) Nyní označena jako Glisellio.

Jméno může být zkomoleno!

⁵³¹ Viz Paolo Savelli.

⁵³² Viz papež Urban VIII.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Jistě už se Vaše výsost dozvěděla z dopisů pana rytíře Olivieriho o nehodě, která se stala v kostele svaté Marie z Trastevere, o čemž jsem informoval kardinála Savelliho v Albanu. Její výsost ihned napsala, jak bylo potřeba, pánům kardinálům Millino a Aldobrandini. Byl ovšem připraven udělat daleko více ve prospěch Vaší výsosti a konat se vším respektem k Vaší osobě. U této příležitosti tu nebyl přítomen monsignor Grati. Kardinál Vaším jménem tedy ještě upřesnil jednání okolo nového vikáře.

Pan kardinál Gliselio pokračuje v návštěvách, a nechal se propustit s tím, že chce odcestovat ještě před prvními dešti.

Pan kníže, můj pán, z rozkazu Její svatosti, se vložil do jednání se Španěly, které zatím není vyřešené, a doufá se, že se tak brzy stane. Jsem šťastný, že se již Vaše výsost vzpamatovala z minulých nepohodlí.

50) Roma, 4. Settembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 96-97, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Nel Concistoro di lunedì prossimo passato la S.tà di N.S.⁵³³ fece promotione de Cardinali, e si può dire all'improvviso, perche veramente La Corte non l'aspettava, e massime quanto al numero, che fù di sette. La promotione fù fatta in due volte da S.B.ne. I primi tre, che fur[o]no il Fré.llo [fratello] de Duca di Lorena,⁵³⁴ Mons.r Vidone,⁵³⁵ Thesoriere, e Mons.r Ginetti,⁵³⁶ Maggiordomo, e Segretario della Consulta, subito finite le audienze. Quella de i quattro, che fur[o]no il Prè [padrè] d'Alburnoz per Spagna,⁵³⁷ il Prè [padrè] Berullo⁵³⁸ per Francia, Mons.re

⁵³³ Viz papež Urban VIII.

⁵³⁴ **Carlo IV. di Lorena**: 1604-1675, vévoda Loreny mezi lety 1624-1634.
John B. WOLF, *Luigi XIV.*, Milano, 1981.

⁵³⁵ **Girolamo Vidoni**: 1581-1632, italský kardinál, pokladník svaté Stolice
M.G. PASTURA RUGGIERO, *La reverenda Camera apostolica e i suoi archivi*, Roma, 1984, pp. 190.

⁵³⁶ **Marzio Ginetti**: 1586-1671, italský kardinál a biskup
G. GIGLI, *Diario romano*, Roma, 1958, pp. 132.

⁵³⁷ **Gil de Albornoz**: 1581-1649, španělský kardinál, biskup Toleda, politik ve službách krále Filipa IV.
Martín Alberto MONGE, *Los Albornoz en los siglos XVII. y XVIII: la familia de un Cardenal*, Revista Hidalguia 378, pp. 334.

⁵³⁸ **Pierre de Bérulle**: 1575-1629, francouzský kardinál, reprezentant francouzské spirituální školy
Stéphane-Marie MORGAIN, *Pierre de Bérulle et les Carmélites de France*, Paris, 1995.

Verospes,⁵³⁹ Auditor[e] di Rota, e Gover.re [governatore] di Perugia, che già è venuto a Roma, e Mons.re Cesarini,⁵⁴⁰ Chierico di Cam.ra [Camera], subito finite le propositioni delle Chiese, havendo detto S.B.ne, che si riserbava in petto li altri cinque Cardinali da promoverli à uno, à due, à tre p.[er] volta, come più fosse [forse] paruto a S.B., e che saria seguito in breve. Da q.sta [questa] promotione sono succedute molte mutationi nella Corte, il luogo de Aud.e [auditore] di Rota del Card. Verospi, e stato dato à un'suo Nipote,⁵⁴¹ l'offitio di Maggiordomo à Mons.r Vulpio,⁵⁴² e l'offitio, ch'egli teneva de Seg.ro [segretario] de Brevi, a Monsig.r Maraldo,⁵⁴³ che era Maggiordomo del sig.r Card. Barberino,⁵⁴⁴ nel qual Servizio si discorre, che sia per essere impiegato, ò il Sig.r Cavalier [e] del Pozzo [,]⁵⁴⁵ familiare di SS.Ill.ma, ò Monsig.r Bichi (,)⁵⁴⁶ Nipote del già Sig.re Cardinale di Soana,⁵⁴⁷ et [ed] al p'nte [parente] uno de i luogotenenti di Mons.r Auditor[e] della Cam.ra. [camera] Il Thesorerato è stato conferito à Mons.r Durazzo,⁵⁴⁸ Chierico di Cam.a, Prelato Genovese. Nella Seg.ria [segretaria] della Consulta reterà il medesimo Sig.r Card. Ginetti, sin che torna di Spagna il Seg.rio [segretario] Panzirolo,⁵⁴⁹ che v'ha à portar[e] la Beretta al Sig.re Card. d'Alburnoz. e partirà domani, essendo partito hieri per Francia à portarla al Sig.r Card.l Barullo, il Sig.r Ascanio Piccolomini,⁵⁵⁰ Seg.rio [segretario] de memoriali del Sig. Card. Barberino, e al Sig.r Card.l di Lorena⁵⁵¹ porterà la Beretta un

⁵³⁹ **Fabrizio Verospi:** 1571-1639, italský kardinál, guvernér Umbrie

M.A.VISCEGLIA, *Fazioni e lotta politica nel Sacro Collegio nella prima metà del Seicento*, in: G. SIGNOROTTO, M.A.VISCEGLIA, *La Corte di Roma tra Cinque e Seicento. Teatro-della politica europea*, Roma, 1998, pp. 87.

⁵⁴⁰ Viz Alessandro Cesarini

⁵⁴¹ **Girolamo Verospi:** 1599-1652, italský kardinál a biskup, synovec kardinála Fabrizia Verospi
Bibliografie viz. Fabrizio Verospi

⁵⁴² (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako monsignor Vulpio: papežský majordom

⁵⁴³ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako monsignor Maraldi: majordom kardinála Francesca Barberini

⁵⁴⁴ Viz Francesco Barberini.

⁵⁴⁵ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako rytíř del Pozzo: Může jít o zkomolené **del Pezzo**, což byl šlechtický rod původem z Neapole.

Giacinto DI CRISTOFORO, *Historia genealogica della famiglia del Pezzo*, Napoli, 1721.

⁵⁴⁶ **Alessandro Bichi:** 1596-1657, italský kardinál a biskup, příbuzný kardinála Mettela Bichi

B.KATTERBACH, *Referendarii utriusque signaturae*, in: *Studi e testi*, LV, Città del Vaticano, 1931, pp. 265-286.

⁵⁴⁷ **Metello Bichi:** 1541-1619, v této době již zemřelý kardinál a italský arcibiskup, biskup ze Sovany
C.CARDELLA, *Memorie storice d'Cardinali della Santa Romana Chiesa*, VI., Roma, 1793, pp. 159-160.

⁵⁴⁸ **Stefano Durazzo:** 1594-1667, italský kardinál a arcibiskup

G.A.MUSSO, *Il Cardinale Stefano Durazzo, Arcivescovo di Genova*, Genova, 1959.

⁵⁴⁹ **Giovanni Giacomo Panciroli:** 1587-1651, italský kardinál, apoštolský nuncius ve Španělsku

Ippolito MENNITI, *IL tramonto della Curia nepotista. Papi, nipoti e burocrazia curiale tra XVI e XVII secolo*, Roma, 1999.

⁵⁵⁰ **Ascanio II Piccolomini:** 1596-1671, italský arcibiskup

Narciso MENGOZZI, *Ascanio Piccolomini, quinto arcivescovo di Siena*, in: *Bollettino senese di storia patria*, XIX., Siena, 1912, pp. 249-353.

⁵⁵¹ **Nicolas-Francois de Vaudémont:** 1609-1670, kardinál z Lorraine v letech 1624-1634

Gentilhuomo Lorenese. Questa mattina si à fatto il Concistoro pub[b]lico, secondo il solito, e li SS.ri Cardinali promossi hanno cominciato a far[e] le visite.

Il sig.r Card. Clessellio⁵⁵² è già stato alle sette Chiese, e partirà p.[er] Germania trà otto giorni, e dicono, che il Sig.r Card. Borghese⁵⁵³ gli habbia donati mille scudi d'oro.

Il negotio de Spagnoli camina felicemente, e vaglia à dire il vero il sig.r Principe Savello mio Sig.re⁵⁵⁴ hà coronato di gloria, la sua prudenza, e destuzza.

Quello di Monsig.r Motman [,]⁵⁵⁵ Auditor[e] di Rota per quanto si dice, non terminerà bene, perche la Rota stà in decretis,⁵⁵⁶ et il Papa⁵⁵⁷ non vuole violentarla.

Al Chiericato del Sig.r Card. Cesarini⁵⁵⁸ aspirano Mons.r Grimaldi Genovese [,]⁵⁵⁹ ch'[e] è Governatore nel Patrimonio, Mons.r Gabrielli Romano,⁵⁶⁰ et un Gentilhuomo de Buonvisi Lucchese.⁵⁶¹ Et[ed] a V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.ma riverenza. Roma 4. Settembre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na konzistoři minulé pondělí vyhlásila Její svatost promoce nových kardinálů, a bylo to, můžeme říct, hodně neočekávané, protože to dvůr vůbec nevěděl, a překvapením byl i velký počet, tedy sedm. Promoce proběhla na dvakrát. Prvními třemi byli: bratr vévody z Pastrany, monsignor Vidone, pokladník a monsignor Ginetti, majordóm a sekretář rady, ihned po audiencích. Další čtyři, kterými jsou otec z Alburnoz za Španělsko, otec Berullo za Francii,

Henry BOGDAN, *Las Lorraine des ducs, sept siècles d'histoire*, Perrin, 2005.

⁵⁵² Viz kardinál Clessellio.

⁵⁵³ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁵⁵⁴ Viz Paolo Savelli

⁵⁵⁵ **Jindřich Kornélius Mottmann**: císařský rotační auditor
T. PARMA, *František*, s. 192.

⁵⁵⁶ **In Decretis**: z latiny „ve vyhláše“

⁵⁵⁷ Viz papež Urban VIII.

⁵⁵⁸ Viz Alessandro Cesarini.

⁵⁵⁹ **Girolamo Grimaldi-Cavalleroni**: 1597-1685, italský kardinál a arcibiskup

A.BOURDE, *Le XVII siècle (1598-1708)*, in: *Histoire des diocèses de France*, III., J.R.PALANQUE, *La diocèse d'Aix-en-Provence*, 1975, pp. 90-122.

⁵⁶⁰ **Giulio Gabrielli**: 1604-1677, italský kardinál

Ludwig von PASTOR, *Storia dei papi*, XIII, Roma, 1961, pp. 716.

⁵⁶¹ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Jeden z možných výkladů: **Girolamo Buonvisi**: 1607-1677, budoucí italský kardinál a arcibiskup z Luccy
E.LAZZARESCHI, *Inventario del'Archivio di Stato di Lucca*, V, Pescia, 1946, pp. 105.

monsignor Verospe, rotační auditor a guvernér Perugie, který už dorazil do Říma a monsignor Cesarini, kamerální klerik, všichni ihned, jak budou dokončeny návrhy přidělených kostelů. Její svatost oznámila, že má u sebe jména dalších pěti kardinálů, které bude jmenovat jednoho po druhém, podle toho, jak se mu to zrovna bude hodit, a hned následovala breve. Díky těmto promócím také proběhlo mnoho změn u dvora. Místo rotačního auditora kardinála Verospe bylo přiděleno jednomu jeho příbuznému, úřad majordoma monsignoru Vulpiovi a úřad sekretáře pro breve monsignoru Maraldo, který byl dosud majordomem kardinála Barberini, do jehož služeb, jak se nyní předpokládá, bude přijat buď rytíř (kavalír) del Pozzo, který je členem rodiny pana kardinála, nebo monsignor Bichi, který je příbuzný pana kardinála ze Soany, a člen rodiny jednoho ze zástupců pana rotačního auditora. Pokladna byla svěřena monsignoru Durazzo, který je kamerálním klerikem a janovským prelátem. V poradním sekretariátu zůstane kardinál Ginetti, dokud se ze Španělska nevrátí sekretář Panzirolo, který veze klobouk kardinálovi z Alburnoz, kam vyrazí zítra. Už včera odjel do Francie s kardinálským kloboukem pro kardinála Barulla pan Ascanio Piccolomini, sekretář pro memoriály pana kardinála Barberiniho, a kardinálu z Loreny odveze klobouk jeden lorenský šlechtic. Dnes ráno proběhla veřejná konzistoř, podle obvyklostí, a páni noví kardinálové začali přijímat návštěvy. Pan kardinál Glessellio již vykonal svou pouť po sedmi kostelech a odjede za osm dní do Německa, a říká se, že pan kardinál Borghese mu daroval tisíc zlatých scudi. Jednání ohledně Španělů probíhá šťastně, a je popravdě potřeba říct, že pan kníže Savelli, můj pán, to korunoval rozvážností a obratností v diplomacii. Ohledně monsignora Montmana, rotačního auditora, jak se říká, to nevypadá dobře, protože rota je ve vyhlášce a papež do toho nechce zasahovat. Na klerikát pana kardinála Cesariniho aspiruje Janovan monsignor Grimaldi, který je zemským guvernérem, Říman monsignor Gabrielli, a jeden luccheský šlechtic z Buonvisi.

51) Roma, 2. Ottobre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 98-99, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passata, doppo pranzo il sig.r Conte di Pucaim⁵⁶² sostenne Conclusione pub[b]liche dedicate a S.M.tà Ces.a⁵⁶³ nel Coleggio Romano alla presenza di ventiquattro Cardinali, e del Sig.r Principe Savelli,⁵⁶⁴ e di moltissimi Prelati, et altra Nobiltà, e persone virtuose in numero infinito. La sala non poteva esser[e] parata più superbamente. La Musica fù di tutto l'eccesso, che può far[e] Roma. Il Conte si portò egregiamente in tutte le parti, e ne ricevè applauso da tutti li medesimi SS.ri Cardinali, et[ed] io, che stavo vicino à i due Regenti della Minerva, il Prè [padre] Mostro,⁵⁶⁵ et[ed] il Prè [padre] Brancia,⁵⁶⁶ lumi Maggior della Religione, osseruai ne gl'[i] atti loro, et[ed] intesi nelle parole espresse, che non si poteva risponder[e] meglio di qual[e], che fece il Conte.

Il s.r Card.l Clessellio⁵⁶⁷ si è fermato nella Città di Terni, per occasione d'un poco di male, che gli sopragiunse, come fù scritto, ma e guarito, e seguita il viaggio.

Un giorno della prossima settimana il Papa⁵⁶⁸ andrà à CastelCandolfo, dove si dice apertamente, che si pub[b]licherà il Matrimonio trà il sig.r D. Taddeo,⁵⁶⁹ e la figliola del Contestabile,⁵⁷⁰ la quale si trova già a Marino, essendo la Monaca venuta a Roma, et[ed] entrata nel Monastero della Maddalena⁵⁷¹ a Monte Cavallo, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 2. Ottobre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejhovívavější kníže

⁵⁶² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označována jako hrabě Pucaim. Zřejmě zvláštní vyslanec císaře u římského kolegia. Je tu možná souvislost se slovem *Puchenstein*, nebo *Puhstajn*, což je zaniklý hrad na území dnešního Slovinska, které bylo kdysi součástí Habsburské monarchie.

⁵⁶³ **Sua Maestà Cesarea: císař Ferdinand II. Štýrský:** 1578-1637, římský císař, uherský, český a chorvatský král, rakouský arcivévoda.

Ivana ČORNEJOVÁ, *Ferdinand II.*, in: Marie RYANTOVÁ, Petr VOREL, *Čeští králové*, Praha, 2008, s. 496.

⁵⁶⁴ Viz Paolo Savelli.

⁵⁶⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označována jako otec Mostro.

⁵⁶⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označována jako otec Brancia.

⁵⁶⁷ Viz kardinál Clessellio.

⁵⁶⁸ Viz papež Urban VIII.

⁵⁶⁹ Viz Taddeo Barberini.

⁵⁷⁰ Viz Filippo I. Colonna.

⁵⁷¹ Zřejmě jde o dnes už neexistující **Santa Maria Maddalena delle Convertite**: kdysi římský kostel a klášter. Ferruccio LOMBARDI, *Roma: le chiese scomparse la memoria storica della città*, vol. 2, Roma, 1998.

Minulou neděli po obědě měl pan hrabě Pucaim veřejnou konkluzi ve prospěch Její císařské výsosti na římském kolegiu za účasti dvaceti čtyř kardinálů, pana knížete Savelliho, a dalších prelátů a šlechticů, tedy ctnostných lidí nekonečného počtu. Sál nemohl být naplněn více. Muzika byla všudypřítomná, jak to umí představit jenom Řím. Hrabě se ukázal po všech stránkách velmi dobře a za to se mu dostalo potlesku od všech přítomných pánů kardinálů, a já, který jsem stál v blízkosti dvou regentů od Minervy, otce Mostra, a otce Brancia, velkých světél církve, jsem pozoroval jejich gesta, a z jejich slov jsem odušil, že hrabě nemohl zastupovat Její císařskou výsost lépe. Pan kardinál Clessellio se zastavil ve městě Terni, jelikož se mu udělalo nevolno, jak bylo psáno, ale vyléčil se a pokračoval v cestě.

V některém z příštích dnů v týdnu se papež odebere na CastelGandolfo, kde se otevřeně mluví o tom, že se zveřejní svatba mezi donem Taddem, a dcerou comes stabile, která byla již v přístavu. Do Říma přicestovala jako jeptiška, proto ihned po příjezdu vstoupila do kláštera Magdalének na Montecavallu.

52) Roma, 9. Ottobre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 100-101, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Nel Concistori di Mercordi [*mercoledì*] prossimo passato il Papa⁵⁷² pub[b]licò il Matrimonio trà l'Ecc.mo Sig.r D. Taddeo [,]⁵⁷³ suo Nipote, e l'Ecc.ma Sig.ra D. Anna,⁵⁷⁴ figliola del Sig.r Contestabile, e un giorno della prossim[*m*]a Settimana gli Sposi si conguingeranno dicendosi, che si metterà l'anello à Grotta Ferrata,⁵⁷⁵ e che la sera Il Sig.r D. Taddeo andrà à dormir[*e*] con la sposa à Marine. Questo successo hà rallegrato tutta Roma, la quale presto aspetta promotione e particolarmente dell' Ecc.mo Sig.r D. Antonio Barberini,⁵⁷⁶ e del sig.r D. Girolamo Colonna,⁵⁷⁷ fratello della Sposa, che si aspetta di giorno in giorno. Da diverse bande si sono havuti avvisi della ricuperata salute del Ré,⁵⁷⁸ mà non se ne hanno lettere per Corrieri espressi di Corte

⁵⁷² Viz papež Urban VIII.

⁵⁷³ Viz Taddeo Barberini.

⁵⁷⁴ **Anna-Colonna-Tomacelli Cybo**: ...-1658, dcera Filippa I. Colony
Bibliografie viz. Taddeo Barberini

⁵⁷⁵ **Grottaferrata**: italské město, které je dnes součástí římské metropole v oblasti Lazio.
Raimondo DEL NERO, *La Valle Latina*, Ia, ed., Frascati, 1990.

⁵⁷⁶ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁵⁷⁷ **Girolamo Colonna**: 1604-1666, italský kardinál a arcibiskup
A.COPPI, *Memorie colonnesi*, Roma, 1855, pp. 381.

⁵⁷⁸ **Filippo IV. di Spagna**: 1605-1665, španělský král od roku 1621.
Graham DARBY, *Spain in the Seventeenth Century*, Longman, 1994.

Catt.ca, ne da altra parte sicura, che è quanto posso dire a V.S.Ill.ma con questa, e le fò [*faccio*]
humilissima riverenza. Roma li 9. Ottobre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi
z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulou středu na konzistoři papež zveřejnil svatební oznámení mezi panem donem Taddeem,
jeho příbuzným, a paní donou Annou, dcerou pana kondestábla, a v jednom dni v příštím týdnu
si svatebčané předají prsten v Grotta Ferrata, a ten stejný večer pan don Taddeo se svou
novomanželkou prožijí svatební noc na lodi. Tato zpráva potěšila celý Řím, který již očekává
další promoce, a to hlavně pánů dona Antonia Barberiniho, a pana dona Girolama Colony,
bratra novomanželky, který se očekává každým dnem. Z různých zdrojů jsme se dozvěděli o
zlepšení zdravotního stavu krále, ale zatím o tom nepřišly oficiální zprávy od zvláštního kurýra
katolického dvora, ani od jiných zaručených zdrojů.

53) Roma, 13. Novembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 102-103, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

È giunto à Roma il Sig.r D. Girolamo Colonna,⁵⁷⁹ figliolo del sig.r Contestabile,⁵⁸⁰ e il volgo
della Corte crede, che al primo Concistoro si a per farsi la promozione, ma i più savi [*saggi*]
tengono, che si differira per q[*u*]alche settimana, poiche il Papa⁵⁸¹ vorrà, che si metta in
prelatura, come fece anco[*ra*] il sig.r Card. Barberino.⁵⁸²

⁵⁷⁹ Viz Girolamo Colonna.

⁵⁸⁰ Viz Filippo I. Colonna.

⁵⁸¹ Viz papež Urban VIII.

⁵⁸² Viz Antonio Barberini iuniore.

Il sig.r Card. Ludovisi⁵⁸³ hà donato al sig.r Cardinal Ubaldini⁵⁸⁴ una sua Villa à Zagarolo⁵⁸⁵ in vita, con tutti i mobili, che si trovano in essa, e con una Vigna, che gli fruttarà quaranta Botte di vino l'anno.

La Chiesa di Ferrara non è ancora conferita, credendosi, che non sia p.[er] uscire da un soggetto di Palazzo, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza. Roma li 13. Novembre 1627.
V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

L'Arcipretato di S.Gio: Laterano,⁵⁸⁶ che haveva il Cardinale Leni⁵⁸⁷ è stato dato al sig.r Cardinal[e] Barberino,⁵⁸⁸ che già ne ha pigliato il possesso, ma per rinuntiarlo à D. Girolamo Colonna, quando sarà Cardinale [,] che cosi corre pub[b]lica voce

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Do Říma dorazil pan don Girolamo Colonna, syn pana kondestábla. Část papežského dvora si myslí, že na první konzistoři proběhne promoce, ale ti moudřejší jsou si jisti, že to bude až za několik týdnů, protože papež bude chtít, aby se stal nejdříve prelátem, stejně jako to musí udělat ještě pan kardinál Barberini.

Pan kardinál Ludovisi daroval panu kardinálovi Ubaldino jednu svou vilu v Zagarolu do konce života, s veškerým nábytkem a vinicí, ze které je možné získat čtyřicet lahví vína ročně.

Ferrarská diecéze ještě nebyla přidělena. Věříme, že ji získá někdo z paláce.

Arciprelátský úřad svatého Jiří Lateránského, který měl v držení kardinál Leni, byl přidělen panu kardinálu Barberinimu, který ho již převzal, ale veřejně se mluví o tom, že jakmile bude Girolamo Colonna jmenován kardinálem, tak se úřadu v jeho prospěch vzdá.

54) Roma, 21. Novembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 104, italiano

⁵⁸³ Viz Ludovico Ludovisi.

⁵⁸⁴ **Roberto Ubaldini**: 1581-1635, italský kardinál a biskup

B.BARBICHE, *L'influence française à la cour pontificale sous le règne de Henri IV.*, in: *Mélanges d'archéologie et d'histoire*, LXXXVII, 1965, pp. 277-299.

⁵⁸⁵ **Zacarolo**: italské město, které dnes administrativně podléhá Římu v oblasti Lazia.

⁵⁸⁶ **Bazilika svatého Jana Lateránského**: římská katedrála, jedna ze čtyř nejdůležitějších papežských bazilik.
Carlo PIETRANGELI, *Il palazzo apostolico Lateranense*, Roma, 1992.

⁵⁸⁷ Viz Giambattista Leni.

⁵⁸⁸ Viz Francesco Barberini.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

La Chiesa di Ferrara non è ancora conferita, mà continua tuttavia l'opinione, che sia per darsi à un soggetto di Palazzo.

Il sig.r D. Girolamo Colonna⁵⁸⁹ è stato à Castello à veder[e] la sig.ra Sposa [,] sua Sorella,⁵⁹⁰ et[ed] hora qui, dove hà ricevuto visite, mostrandosi pieno di compitezza, e di cortesia verso tutti, È giunto anco[ra] il sig.r Principe di Palliano⁵⁹¹ [,] suo fratello da Napoli, per complire, ma se ne stà incognito. La promotione col parere de migliori, non seguirà così presto, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.a riverenza. Roma 21. Nov.re 1627

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Ferrarská diecéze ještě nebyla přidělena a stále si myslím, že ji získá někdo z paláce.

Pan don Girolamo Colonna byl na hradě a navštívil paní nastávající novomanželku, svou sestru.

Nyní je tady a přijímá návštěvy. Projevuje se jako velmi schopný a zdvořilý vůči všem.

Z Neapole dorazil ještě pan kníže z Palliana, jeho bratr, který je tu inkognito. Promoce, podle těch nejinformovanějších, neproběhne tak brzy.

55) Roma, 27. Novembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 105-106, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Hoggi il Papa⁵⁹² se n'è passato al Vaticano per le funtioni dell'Aduento. La Promotione si differirà post Reges,⁵⁹³ e li più tengono, che sia per farsi compita de cinque luochi, che vacono.

La Chiesa di Ferrara corre voce commune, che sarà conferita al s.r Cardinal Magalotto,⁵⁹⁴ con

⁵⁸⁹ Viz Girolamo Colonna.

⁵⁹⁰ Viz Anna-Colonna-Tomacelli Cybo.

⁵⁹¹ **Federico Colonna**: 1601-1641, syn Filippa I Colonny, kníže z Palliana od roku 1621 C.ARGEGNI, *Condottieri, capitani, tribuni*, I, Milano, 1936, p. 183.

⁵⁹² Viz papež Urban VIII.

⁵⁹³ **Post Reges**: z latiny „po králích“, tedy míněno po svátku tří králů

⁵⁹⁴ Viz Lorenzo Magalotti.

quattro mila scudi di pensione a favore del sig.r D. Antonio Barberini.⁵⁹⁵ Si aspetta Mons.r Pallotta,⁵⁹⁶ al quale è stato destinato il carico di Governator[e] di Roma, e Mons.r Marini⁵⁹⁷ se ne torna alla sua Chiesa di Genova, et[ed] a V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.ma riverenza Roma 27. Novembre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes se papež objevil ve Vatikánu, aby splnil své adventní povinnosti. Promoce proběhnou po svátku Tří králů, a ti informovanější si myslí, že bude přiděleno pět míst, která jsou nyní prázdná. Podle některých bude ferrarská diecéze přidělena panu kardinálovi Magalotto, s penzí čtyři tisíce scudi, které ale případnou panu donu Antoniovu Barberini. Očekává se příjezd monsignora Pallotta, kterému má být přidělen úřad římského guvernéra, a monsignor Marini se vrátí na svou diecézi do Janova.

56) Roma, 11. Dicembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 107-108, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passata il s.r Cardinal[e] Pio⁵⁹⁸ fù soprapreso da un dolore intercostale, con Feb[b]re, che fù creduta puntura, e per due, ò tre giorni si è discorso del pericolo della sua vita, ma gli fù cavato subito sangue, et[ed] hora per gratia del sig.re si trova fuori di pericolo, e dicono che sia stata puntura spuria. È arrivato in Corte il sig.r Cardinale Roma⁵⁹⁹ con buona salute, e qui annuntiando a V.S.Ill.ma felicissime le prossime feste Natalitie, e moltissime altre appresso le fò [faccio] humilissima riverenza. Roma 11. 10bre [dicembre] 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

⁵⁹⁵ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁵⁹⁶ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

⁵⁹⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako monsignor Marini z Janova.

⁵⁹⁸ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

⁵⁹⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako kardinál Roma.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulou neděli přepadli pana kardinála Pia vnitřně kosterní bolesti, doprovázené horečkou a krátkými bolestivými ataky. Dva až tři dny na tom byl velmi zle a v nebezpečí života. Byla mu odebrána krev a nyní, díky bohu, je na tom daleko lépe. Mnozí si myslí, že nemoc jen fingoval. Ke dvoru dorazil pan kardinál Roma v dobrém zdraví a všichni Vám přejeme šťastné vánoční svátky a mnoho dalšího dobrého.

57) Roma, 18. Dicembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 109-110, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Sono tornati à Roma li SS.ri Sposi,⁶⁰⁰ ma per ancora non si veggono in pub[b]lico, lavorandosi tuttavia intorno alle livree, et[ed] altre cose necessarie, che dicono saranno finite per queste feste. Lunedì prossimo sarrà Concistoro, e qualcheduno portato dalla curiosità s'induce à credere, che sia per farsi promotione de Cardinali, il che è poco verisimile, perche è attione, che porta seco molti moti gagliardi di visite, e d'altro, per il che sarebbe poco opportuno lo spatio di quattro giorni soli avanti Natale, tuttavia Papa⁶⁰¹ omnia potese.⁶⁰² La Chiesa di Ferrara non è ancor[a] conferita, e il negotio fatte trà il sig.r Cardinal Barberino,⁶⁰³ e Magalotto⁶⁰⁴ per quanto discorre la Corte, essendo tornato da Sinigaglia⁶⁰⁵ un Padre Capuccino intrinseco del s.r Cardinal Sant'Honofrio⁶⁰⁶ mandato à posta, con resolutione, ch'[e] egli non vuole lasciare quella Cathedrale, et[ed] a V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.ma riverenza . Roma 18. Dicembre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁶⁰⁰ Viz Taddeo Barberini, Anna-Colonna-Tomacelli Cybo.

⁶⁰¹ Viz papež Urban VIII.

⁶⁰² **Omnia potese**: z latiny „může všechno“.

⁶⁰³ Viz Francesco Barberini.

⁶⁰⁴ Viz Lorenzo Magalotti.

⁶⁰⁵ **Senigallia**: italské město v provincii Ancona v oblasti Marche.

⁶⁰⁶ Viz Antonio Barberini seniore.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Do Říma se vrátili novomanželé, ale zatím se neukazují na veřejnosti. Mezitím se pracuje na livrejích a dalších nezbytnostech. Říká se, že vše bude hotové do svátků. Příští pondělí proběhne konzistoř a někteří si myslí, že budou promováni nový kardinálové, ale to je nesmysl, protože je to věc, za kterou stojí mnoho dalších věcí, jako jsou návštěvy a další nezbytnosti. Na to všechno by nebyl čas, když jsou čtyři dny do Vánoc, ale papež může rozkázat cokoliv. Ferrarský kostel zatím stále nebyl přidělen. Jednání mezi panem kardinálem Barberini, a Magalotto je zatím nejisté, jak se hovořilo u dvora, protože se ze Senegalie vrátil jeden otec kapucín, kterého poslal pan kardinál ze Sant'Onofria s prohlášením, že nechce opustit danou katedrálu.

58) Roma, 25. Dicembre 1627

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 111-112, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Non fù poi vero, che tornasse quel Cappuccino da Sinigaglia, che andò à trattare il negotio della Chiesa di Ferrara con il s.r Cardinal Sant' Honofrio,⁶⁰⁷ mà si aspetta però di giorno in giorno, e questa tardanza fà credere, che ci sia speranza di conclusione, nel qual caso la Chiesa di Sinigaglia [*Senegallia*] si darebbe al sig.r Cardinal Magalotto.⁶⁰⁸ Questa mattina l'Ecc.ma Sig.ra D.Anna [,] Sposa [,]⁶⁰⁹ è uscita di Casa per la prima volta, essendo andata a San Pietro molto solennemente, e dicono, che tutti q.[*u*]esti SS.ri Colonesi⁶¹⁰ siano restati à pranzo à Palazzo, et [*ed*] a V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma 28. Dicembre 1627.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

⁶⁰⁷ Viz Antonio Barberini seniore.

⁶⁰⁸ Viz Lorenzo Magalotti.

⁶⁰⁹ Viz Anna-Colonna-Tomacelli Cybo.

⁶¹⁰ Viz rodina Colonna.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nebyla pravda, že se vrátil ten kapucín ze Senegalie, který tam byl vyslán kvůli jednání okolo ferrarské diecézi s panem kardinálem ze Sant'Onofria, ale očekává se každým dnem. Toto zpoždění může být způsobeno tím, že je tu naděje na nějakou dohodu. V tom případě by senegalská diecéze připadla panu kardinálovi Magalotto. Dnes ráno paní dona Anna, novomanželka, poprvé vyšla z domu. Šla k bazilice svatého Petra slavnostním krokem, a říká se, že všichni páni Colonnové zůstali v paláci na oběd.

Anno Domine 1628

59) Roma, 8. Gennaio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 113-114, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Li tre Cardinali deputati gia all'esamine estra[*g*]iudiciale dell'accidente occorso alli Spagnoli, hanno fatta la relatione al Papa, ma per ancora non si penetra cosa nessuna, credendosi però, che il negotio sia per sortire in bene. L'infortunio occorso à Venetia al Cavalier[*e*] Leni⁶¹¹ somministra materia di varii discorsi, ma li più stimano, che possa tirar[*e*] seco male [*le*] conseguenze. Questa mattina l'Ecc.ma Sig.ra D. Anna Sposa⁶¹² è andata a far[*e*] le Sette Chiese. La promotione è aspettata dalla Corte, e non si fà concistoro, che non se ne parli pub[*b*]licamente. Alì rallegro del ritorno di V.S.Ill.ma à Vienna, pregandole da Dio [,] continua salute, perche possa fare apparire sempre maggiore il beneficio delle sue singolari virtù, e le fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma 8. Gennaro [*Gennaio*] 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Tři kardinálové, kteří byli mimosoudně vyslechnuti ohledně nehody, která se stala Španěľum, již o tom referovali papeži, ale zatím se o tom neví nic bližšího. Věříme, že jednání dopadne dobře. Neštěstí, které se stalo v Benátkách rytíři(kavalíru) Lenimu vyvolalo mnoho otázek, ale ti nejinformovanější říkají, že to přinese jen mnoho špatných následků. Dnes ráno excelence paní dona Anna, novomanželka, vykonala povinnou cestu po sedmi římských kostelech. U dvora se očekávají promoce a nebude se konat konzistoř, ale o tom se veřejně nemluvílo.

⁶¹¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako rytíř(kavalír) Leni. Může jít o příbuzného kardinála **Giambattisty Leni**.

⁶¹² Viz Anna-Colonna-Tomacelli Cybo.

Jsem rozradostněn šťastným návratem Vaší jasnosti z Vídně a prosím Boha, aby Vás udržoval ve zdraví a abyste stále mohl užívat Jeho nejvyšší náklonosti.

60) Roma, 22. Gennaio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 115-116, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

I tempi caminano così belli [,] che il sig.r D. Taddeo Barberini,⁶¹³ et[ed] il sig.r Contestabile Colonna⁶¹⁴ per ancora non sono ritornati dalle Caccie di Corneto,⁶¹⁵ dicendosi c'[he] habbiano am[m]azzati gran quantità d'animali, con molto gusto. Giovedì prossimo passato il sig.r Card.l Savello,⁶¹⁶ che si trovava a Cretone,⁶¹⁷ fù favorito quasi all'improvviso dal sig.r Card.le Barberini,⁶¹⁸ e Sig.r D. Antonio,⁶¹⁹ et[ed] sig.r D. Girolamo Colonna,⁶²⁰ che fecero un poco di caccia nel Territorio del med.o Castello, e con tutto [,] che si fermassero manco di un'ora amazzarno [*hanno ammazzato*] quattro porci. Il neg.o [*negozio*] de Spagnoli trova qualche intoppo nel condursi al fine, che si sperava. Ils.r Principe mio Sig.re⁶²¹ non pretermette niun'effetto della sua prudenza, Dio Nro [*Nostro*] Sig.re può dare il complimento con la sua gratia, così le piaccia, et[ed] a V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma 22 Gen.ro [*Gennaio*] 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Těšíme se tu z klidných dnů. Pan don Taddeo Barberini a pan kondestábl Colonna se ještě nevrátili z lovu v Cornetu. Říká se, že k jejich radosti ulovili velké množství zvěře. Minulý

⁶¹³ Viz Taddeo Barberini.

⁶¹⁴ Viz Filippo I. Colonna

⁶¹⁵ **Corneto**: starší pojmenování města Tarquinia, které se nachází v provincii Viterbo v Laziu. Luigi DASTI, *Tombe etrusche dipinte*, Roma, 1878.

⁶¹⁶ Viz Giulio Savelli.

⁶¹⁷ **Cretone**: součást obce Palombara Sabina, která se dnes nachází v římské metropoli.

⁶¹⁸ Viz Francesco Barberini.

⁶¹⁹ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁶²⁰ Viz Girolamo Colonna.

⁶²¹ Viz Paolo Savelli.

čtvrtek pan kardinál Savelli, který se nyní nachází v Cretone, byl znenadání navštíven panem kardinálem Barberini a panem donem Antoniem, stejně jako panem donem Girolamem Colonnou, kteří byli právě na lovu v blízkosti jeho hradu. I když se zdrželi méně než hodinu, tak dokázali ulovit čtyři divočáky. Jednání ohledně Španělů se zatím nepovedlo dokončit, jak se doufalo. Pan kníže, můj pán, ale bude dávat pozor na to, aby nic neuniklo jeho obezřetnosti. Bůh, náš pán, necht' chválí svou milostí toho, koho se mu zlíbí.

61) Roma, 5. Febbraio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 117, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Si stà con particolare aspettativa, che nel Concistoro di Lunedì prossimo sia per farsi promotione di Cardinali, mà di due soli, cioè del sig.r D. Antonio Barberini,⁶²² e del sig.r D. Girolamo Colonna,⁶²³ nel qual caso ci sarà qualche core trafitto, ch'[*e*] stà con fondata pretensione d'entrare trà i promossi. Qui habbiamo una bellissima stagione, e buona parte di questi SS.ri non l'abusano [,] andando frequentemente alle cacce in questi luoghi convicini. Nel resto siamo senza novità de rilievo, et(*ed*) à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humiliss.a riverenza. Roma 5 Feb.ro [*Febbraio*] 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

In questo punto si è inteso, che il Gran Duca di Toscana⁶²⁴ viene à Roma, e questa sera si aspetta il sig.r Segretario Cioli,⁶²⁵ dicendosi, che S.A. vada, vedendo il mondo, e che particolarmente sia p.[*er*] venire in Germania.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Očekává se, že na pondělní konzistoři proběhnou promoce kardinálů, ale jen dvou, tedy pana dona Antonia Barberiniho, a pana dona Girolama Colony. Uvidíme, jestli se ještě někomu

⁶²² Viz Antonio Barberini iuniore.

⁶²³ Viz Girolamo Colonna.

⁶²⁴ **Ferdinando II de' Medici**: 1610-1670, pátý velkovévoda toskánský

Alessandro LAZZERI, *Il Principe e il Diplomatico. Ferdinando II tra il destino e la storia*, Firenze, 1996.

⁶²⁵ Viz sekretář Cioli.

podářilo dostat se mezi již ohlášené promoce. Máme tu nyní pěkné počasí a většina těchto pánů toho využívá k tomu, aby opakovaně vyjížděli na lov do okolí.

Nyní jsem se ještě dozvěděl, že má do Říma namířeno velkovévoda toskánský. Dnes večer se tu očekává pan sekretář Cioli. Mluví se o tom, že Její výsost vyrazila na cesty, aby viděla svět, obzvláště ho zajímá Německo.

62) Roma, 26. Febbraio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 118-119, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Hieri il Prè [*padre*]Orsino Religioso Scalzo⁶²⁶ fece la sua professione alla Madonna della Scala in Trastevere⁶²⁷ alla presenza di molti Cardinali, et[*ed*] altra nobiltà con edificatione, e spirito indicibile, confirmando tuttavia in questa maniera l'opinione, che si è havuta del suo Zelo veramente Christiano in ritirarsi, dal secolo. Il Gran Duca⁶²⁸ domani à sera alloggia à Bagnaia,⁶²⁹ dove, come fù scritto, il sig.r Cardinal Ludovisi⁶³⁰ farà apprire con singolare evidenza la generosità dell'animo suo, e non anderà di persona, come haveva determinato, così fattagliene istanza da i Ministri di S.A. quí. Domattina parte il sig.r Ambasciatore Nicolini⁶³¹ per andarlo ad incontrare, dicendosi, che l'S.A. sarà in Roma Mercordi [*mercoledì*] sera, mà incognito, non volendo incontro di Carrozze, ne d'altro. Alloggerà per due, ò tre sere nel Palazzo Pontificio, e poi nel suo della Trinità de Monti,⁶³² e la sera verrà in quello di CampoMarzo.⁶³³ Le Cacce di Cretone stanno sospese, tenendo tuttavia il sig.r Principe mio sig.re⁶³⁴ in quel luogo i suoi Ministri, con tutti i preparamenti necessari, per servire à questi SS.ri pròni [*padroni*], come più comanderanno. Mons.r Proposto Pesler⁶³⁵ è andato a fare il

⁶²⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako otec Orsino z řádu bosých karmelitánů.

Marcello VANNUCCI, *Le grandi famiglie di Firenze*, Roma, 2006.

⁶²⁷ **Kostel svaté Marie ze Scaly**: římský kostel ve čtvrti Trastevere zasvěcený řádu bosých karmelitánů
Claudio RENDINA, *Le Chiese di Roma*, Roma, 2000, pp. 213.

⁶²⁸ Viz Ferdinando II de' Medici.

⁶²⁹ **Bagnaia**: dnes součást města Viterbo, které je hlavním městem severního Lazia
Giovanni FAPERDUE, *Viterbo in posa. Monumenti, simboli, misteri e segreti*, Viterbo, 2007.

⁶³⁰ Viz Ludovico Ludovisi.

⁶³¹ **Filippo Nicolini**: 1586-1650, toskánský vyslanec v Římě od roku 1622.

Luigi PASSERINI, *Genealogia e storia della famiglia Niccolini*, Firenze, 1870

⁶³² **Villa Medici**: architektonický komplex v Trinità de Monti
V.CICALA, *Ville e castelli d'Italia*, Milano, 1915.

⁶³³ **Palazzo Firenze**: římský palác, který se nachází v zóně Campo Marzio.

A.NOVA, *Bartolomeo Ammanni e Prospero Fontana a Palazzo Firenze. Architettura e emblemi per Giulio III. del Monte*, in: *Ricerche di Storia dell'Arte*, vol. 21, Roma, 1983, pp. 53-76.

⁶³⁴ Viz Paolo Savelli.

⁶³⁵ Viz Albert Pesler.

Carnevale à Napoli, et[ed] a V.S.Ill.ma fo [faccio] humiliss.a riverenza. Roma 26. Feb.ro [Febbraio]1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Sento dire, che il s. Car.l D. Antonio⁶³⁶ sarà fatto prefetto della Segnatura⁶³⁷ in luogo dels. Cardinale Barberini,⁶³⁸ suo frello [fratello].

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Včera otec Orsino, bosý karmelitán, vykonal svou profesní ceremonii v kostele bosé Madony v Trastevere za přítomnosti mnoha kardinálů a aristokratů, s nepopsatelným duševním poučením, a potvrdil tím také všeobecné mínění, že skutečná křesťanská horlivost je už století na ústupu. Velkovévoda se zítra večer ubytuje v Bagnaie, kde, jak se psalo, předvede svou duševní velkorysost pan kardinál Ludovisi, ale nebude přítomen osobně, jak se nakonec rozhodl, na požádání tady přítomných služebníků Její výsosti. Zítra mu vyjede naproti pan vyslanec Niccolini, a říká se, že Její výsost dorazí do Říma ve středu večer, ale inkognito, a nechce, aby mu naproti vyjížděli kočáry a ani nic jiného. Bude ubytován na dvě, až tři noci v papežském paláci, a pak se přemístí do svého paláce na Trinità dei Monti. Večer navštíví další svůj palác na Campomarzo. Lovy v Cretone byly odvolány, ale pan kníže, můj pán, tam stále zadržuje své služebníky se všemi nutnými věcmi, aby byly k dispozici těmto pánům patronům, jak si budou sami přát. Monsignor navrhovatel Pesler odcestoval do Neapole, kde má za úkol připravit karneval.

Zaslechl jsem, že kardinál don Antonio by se měl stát prefektem u nejvyššího tribunálu, na místo kardinála Barberiniho, jeho bratra.

63) Roma, 4. Marzo 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 120-121, italiano

⁶³⁶ Viz Antonio Barberini iuniore

⁶³⁷ **Supremo tribunale della Segnatura apostolica**: dikastrie (byrokratický komplex, který ovládá sektor veřejné administrace), v případě papežského státu kongregace. Prefekt tohoto úřadu je vyšší úředník dané administrace.

⁶³⁸ Viz Francesco Barberini.

Ill.mo et[ed]r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Mercordi [mercoledì] sera giunse poi il Gran Duca⁶³⁹, incontrato dalli SS.ri D. Carlo,⁶⁴⁰ e D. Taddeo Barberini,⁶⁴¹ i quali però non entrarono [sono entrati] con S.A. in Roma. La sera istessa andò subito dal Papa,⁶⁴² che l'accarezzò, et[ed] honorò con particolari dimostrazioni d'affetto paterno. Alloggia in Palazzo, servito egregiamente. Ha visitato alle loro stanze li SS.ri Cardinali Barberino,⁶⁴³ D. Antonio,⁶⁴⁴ e Magalotto.⁶⁴⁵ Nel resto si tratta da incognito, e il giovedì grasso non comparve sù l'Corso, mà se ne andò à visitare il Palazzo di Farnese,⁶⁴⁶ mostrando molto gusto della Pittura. È stato veduto pub[b]licamente in S. Pietro con osservatione, che non mostrasse negli atti meraviglia alcuna di quella Machina. Hieri andò à vedere le Chiese di Santa Maria Maggiore, S. Giovanni Laterano e Santa Croce in Gerusalemme,⁶⁴⁷ dicendosi, che S.A. voglia andar[e] vedendo tutte le cose più notabili di Roma, e che anderà anco[ra] a Frascati, dove sarà alloggiato dal sig.r Cardinale Aldobrandino⁶⁴⁸ con grandissima splendidezza. Il sig. Cardinale Antonio hà preso il titolo di Santa Maria in Aquiro a gli Orfanelli,⁶⁴⁹ e il sig.r Cardinal Colonna il titolo di Santa Agnese.⁶⁵⁰ Et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] humilissima riverenza.

Roma 4. Marzo 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁶³⁹ Viz Ferdinando II. de' Medici.

⁶⁴⁰ Viz Carlo Barberini.

⁶⁴¹ Viz Taddeo Barberini.

⁶⁴² Viz papež Urban VIII.

⁶⁴³ Viz Francesco Barberini.

⁶⁴⁴ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁶⁴⁵ Viz Lorenzo Magalotti.

⁶⁴⁶ **Farnézský palác**: římská budova, pojmenována po Alessandru Farnese, také papeži Pavlu III.

Martine BOITEUX, *Le palais Farnése: la représentation et l'identité*, in: Roma: École française de Rome: Italie et méditerranée, Roma, 2010.

⁶⁴⁷ **Bazilika di Santa Croce in Gerusalemme**: jeden ze sedmi kostelů Říma, který patřil do tradiční poutní cesty po římských kostelech.

Claudio VARAGNOLI, *Santa Croce in Gerusalemme: la basilica restaurata e l'architettura del Settecento romano*, Roma, 1995.

⁶⁴⁸ Viz Ippolito Aldobrandini.

⁶⁴⁹ **Sirtočinec svatě Marie z Aquira a kolegium Salviani**: dvě historické římské benefiční instituce.

Mario D'ONOFRIO, Claudio M. STRINATI, *Santa Maria in Aquiro*, Roma, 1972.

⁶⁵⁰ **Bazilika svatě Anežky za zdí**: římský kostel ve čtvrti Terst.

Giorgio CARPANETO, *Quartiere XVII. Trieste*, in: I quartieri di Roma, Roma, 2006, pp. 481-484.

Ve středu večer dorazil velkovévoda toskánský do Říma. Po cestě se setkal s panem donem Carlem a panem donem Taddeem Barberini, kteří s ním ale nevjeli do města. Ještě ten večer šel za papežem, který ho laskavě přivítal a choval se k němu navýsost otcovsky. Ubytoval se v paláci, kde byl královsky pohoštěn. V jejich komnatách navštívil kardinály Barberini, dona Antonia a Magalotta. Všude jinde byl inkognito. Na tučný čtvrtek se neobjevil na kočárové přehlídce, ale navštívil palác Farnese, kde obdivoval výmalbu. Veřejně byl viděn v bazilice svatého Petra, ale bez toho, aby projevil jakýkoliv úžas nad tou nádherou. Včera navštívil kostel svaté Marie Nejvyšší, svatého Jana Lateránského, a kostel svatého kříže v Jeruzalémě. Říká se, Její výsost chce vidět všechny nejpozoruhodnější stavby v Římě. Ještě pojedje do Frascati, kde bude ubytován u pana kardinála Aldobrandiniho, se vši nádherou. Pan kardinál Antonio dostal titul svaté Marie v Aquiru e gli Orfanelli a pan kardinál Colonna titul svaté Anežky.

64) Roma, 11. Aprile 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 124-125, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Si è poi pub[*b*]licata la Missione dei Nuntii, cioè Mons.r Pallotta [.]⁶⁵¹ Gov.re [*governatore*] di Roma [.] per Germania, e Mons.r Monti [.]⁶⁵² al presente Nuntio di Napoli per Spagna, e si crede, che partiranno innanzi Pascqua. Qui si è pub[*b*]licato un Gubileo, e ne mando l'estratto a V.S.Ill.ma, alligato [*allegato*] à questa con l'occasione del Corriere, che il sig.r Principe mio Sig.re⁶⁵³ rispedisce in Corte Cesarea, venuto quà per le cose del Palatinato, e le fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma 11. Aprile 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Byla publikována mise nunciů, tedy monsignora Pallotta, guvernéra Říma, do Německa, a monsignora Monti, nynějšího nuncie v Neapoli, do Španělska, a věříme, že vyrazí před

⁶⁵¹ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

⁶⁵² Viz Cesare Monti.

⁶⁵³ Viz Paolo Savelli.

Velikonoci. Bylo tu publikováno Jubileum a jeden výtisk posílám Vaší výsosti přiložené, u této příležitosti, k zásilce knížete, mého pána, kterou posílá k císařskému dvoru přes kurýra, který tu byl ohledně věci kolem palatinátu.

65) Roma, 15. Aprile 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 126-127, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il frello [fratello] del Principe Langranio,⁶⁵⁴ ch'[e] è venuto à Roma questa sera [,] viene ad alloggiare in Monte Savello col s. Principe,⁶⁵⁵ che ci ha ottentuta aud.za [audienza] dal Papa.⁶⁵⁶ Si fermerà tutte l'[e] feste di Pasqua p[er] andarsene poi a Napoli. È tornato qua [per questa!] volta il S.r Buldonius del'Monte⁶⁵⁷ in [nome!] del Duca di Nivers⁶⁵⁸ [...!] della guerra rotta, et[ed] a raccomandarsi. Ha portato qioie da impegnare, [...!] l'tornerà da far [...!]. Et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] hum.ma riverenza Roma li XV Aprile 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Bratr knížete Langrania, který dorazil do Říma dnes večer, se ubytuje na Monte Savellu u knížete, který byl přijat na audienci u papeže. Zůstane tu přes velikonoční svátky a pak se odebere do Neapole. Vrátil se sem tentokrát pan Buldonius del Monte [jménem!] vévody z Nevers [...!] přerušené války, a nechat si poradit. Přivezl potěšující zprávy, které je nutné řešit, [...!] vrátí se [...!].

66) Roma, 22. Aprile 1628

⁶⁵⁴ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako kníže Langranio. Jméno je s největší pravděpodobností zkomleno.

⁶⁵⁵ Viz Paolo Savelli.

⁶⁵⁶ Viz papež Urban VIII.

⁶⁵⁷ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako Buldonius del'Monte, zástupce vévody z Nivers.

⁶⁵⁸ **Carlo I di Conzaga-Nevers**: 1580-1637, vévoda z Nevers a Rethelu, osmý vévoda Mantovy a Monferrata. Adelaide MURGIA, *I Gonzaga*, Milano, 1972.

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Questa notte è partito per le poste Mons.r Pallotta⁶⁵⁹ Gov.re [*governatore*], dicendosi, che tenga ordine di fare il viaggio in diligenza, e hier[*i*] sera, che fù qui in Monte Savello mi dissero i suoi, che pensava d'esser[*e*] da S.M.tà Ces.a⁶⁶⁰ tra venti giorni. Si tiene per sicuro, che Monsig.r Grimaldi [,]⁶⁶¹ Prelato Genovese adesso Vicelegato del Patrimonio [,] verrà per Vice Gov.re. Mons.r Monti,⁶⁶² Nuntio di Napoli [,] non potrà tardar[*e*] molto à mettersi in camino anche esso per Spagna. Qui non si discorre di altro, che delle cose di Mantova, e del Monferrato, se bene questa è una filosofia, che forse non tutti ne possono essere buoni speculativi. Dio Benedetto a[*s*]sista con la sua Santa gratia à i bisogni correnti e conceda a V.S.Ill.ma tutte le prosperita [,] che merita in questo tempo delle Santissime feste di Resurrectione e in tutto il rimanente della vita e le fò [*faccio*] humilissima riverenza. Roma 22. Aprile 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes večer odcestoval guvernér monsignor Pallotta, a říká se, že má rozkaz cestu vykonat v pečlivosti, a včera večer, když byl tady na Monte Savellu mě jeho služebníci řekli, že si myslí, že dorazí za Jeho císařským veličenstvem za dvacet dní. Je jisté, že monsignor Grimaldi, janovský prelát a nyní zemský více legát, by se měl stát vice guvernérem. Monsignor Monti, neapolský nuncijs, by se neměl moc zdržovat a také co nejdříve vyrazit do Španělska. Tady se nemluví o ničem jiném, než o Mantově a Monferratu, ale toto je filozofie, které ne každý může dobře rozumět. Blahoslavený bože, pomáhej svou milostí následným potřebám a obdaruj Její jasnost veškerou prosperitou za jeho zásluhy v těchto časech svatých svátku Zmrtvýchvstání a všeho ostatního v životě.

⁶⁵⁹ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

⁶⁶⁰ Viz Ferdinand II Štýrský.

⁶⁶¹ Viz monsignor Grimaldi.

⁶⁶² Viz Cesare Monti.

67) Roma, 20. Maggio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 122-123, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

E partito Mons.r Monti⁶⁶³ per Spagna, al quale il s.r. Card.l Barberino⁶⁶⁴ alcuni giorni prima, che partisse [,] mandò ad offrire, per un suo gentilhuomo, danari, et[*ed*] ogn'[*i*]altra cosa, che gli fusse potuto bisognare, per il viaggio, dicendoli, che quest'offerta gli è la faceva da suo buon amico privato, è non come nipote di Papa.⁶⁶⁵ È venuto il sig.r Card.le Sant'Honofrio,⁶⁶⁶ il quale sè nè andò subito à Castelo, donde [*dove*] tornò hieri il Papa, e la Corte molto improvvisamente, se bene la sera precedente era tornato il sig.r Card.le Barberini, con un poco di pizzicore di dolori colici, chè non è poi stat'[*o*] altro. Si dice, che il s.r Card.le Ginetti⁶⁶⁷ haverà la Chiesa di Sinigaglia [*Senigallia*] hora del sig.r Card.le Sant'Honofrio, è chè andarà alla residenza: Si tien'[*e*] per sicuro, ch'[*e*] il sig.r Card.le Verospi⁶⁶⁸ andarà à stare Palazzo, e che sia per essere adoprato, con particolar[*e*] confidenza, et[*ed*] à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] humilissima riverenza, Roma 20. Mag.o [*Maggio*] 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Monsignor Monti odcestoval do Španělska, a pár dní před odjezdem mu kardinál Barberini poslal peněžní nabídku, přes jednoho svého služebníka, stejně jako další nezbytné věci, které by mohl na své misi potřebovat, s tím, že to dělá jako jeho osobní přítel, a ne jako synovec papeže. Do Říma přicestoval kardinál ze Sant'Onofria, který se ihned vydal na hrad, kam se včera vrátil papež se dvorem velmi neočekávaně. Večer předtím měl ale kardinál Barberini menší střevní potíže, jak se později zjistilo. Říkají, že kardinál Ginetti dostane

⁶⁶³ Viz Cesare Monti.

⁶⁶⁴ Viz Francesco Barberini.

⁶⁶⁵ Viz papež Urban VIII.

⁶⁶⁶ Viz Antonio Barberini seniore.

⁶⁶⁷ Viz Marzio Ginetti.

⁶⁶⁸ **Fabrizio Verospi**: 1571-1639, italský kardinál

M.G.PICOZZI, *Tutte le statue, che sono nel cortile de'Verospi. Contributo alla ricostruzione della raccolta di antichità della famiglia Verospi nel XVII. secolo*, in: Archeologia classica, LV, 2004, pp. 235-267.

senegallský kostel, který patřil panu kardinálovi ze Sant'Onofria, a že to bude mise rezidentní. Je zřejmě jisté, že kardinál Verospi půjde do paláce, kde bude zaměstnán, protože tu má zvláštní důvěru.

68) Roma, 27. Maggio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 130, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Siamo senza novità, saluo [solo!], che d'alcuni Corrieri venuti di Lombardia⁶⁶⁹ [,] spediti dal Duca di Nivers,⁶⁷⁰ e dal Sacchetti,⁶⁷¹ intendedosi, come haverà saputo V.S.Ill.ma, chè da D. Gonzales⁶⁷² siano state intercette lettere del Governatore di Casale,⁶⁷³ con le quali avvisava il Duca, che non poteva tenersi, sè non per pochi giorni. Il sig.r Card.le Cornaro⁶⁷⁴ stà di partenza per la sua Chiesa, è corre voce tuttavia, che il sig.r Card.le Ginetti⁶⁷⁵ sia per essere promosso à quella di Sinigaglia [Senigallia], et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.ma riverenza Roma 27. Maggio 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Jsmo tu bez novinek, snad jen, že se tu objevili jistí kurýři z Lombardie, vyslaní vévodou z Nevers, a Sacchettim, jak se jistě dozví Vaše výsosť. Donem Gonzalesem byli zachyceny dopisy guvernéra Casale, ve kterých upozorňoval vévodu, že se nebude moci udržet déle než několik málo dnů. Pan kardinál Cornaro se připravuje na odjezd na svou diecézi, a dále se tu mluví o tom, že pan kardinál zřejmě získá senegallský kostel.

⁶⁶⁹ **Lombardie:** italský region na severozápadě dnešní Itálie se statutem autonomní oblasti.

Marco ROSSI, *Disegno storico dell'arte lombarda*, Milano, 2005, pp. 244.

⁶⁷⁰ Viz Carlo I Conzaga-Nevers.

⁶⁷¹ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

⁶⁷² **Gaspar de Guzmán y Pimentel Ribera y Velasco de Tovar (známý jako vévoda de Olivares):** 1587-1645, španělský politik a aristokrat, třetí vévoda Olivares

F.BENIGNO, *La sombra del rey. Validos y luchas políticas en la España del siglo XVII*, Madrid, 1994.

⁶⁷³ **Giulio Cesare Strozzi:** ...-1631, politik a italský vyslanec, guvernér Casale od roku 1602.

Pompeo Litta, *Strozzi di Firenze*, in: Famiglie celebri italiane, Milano, 1839.

⁶⁷⁴ Viz Francesco Cornaro.

⁶⁷⁵ Viz Marzio Ginetti.

69) Roma, 10. Giugno 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 131, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Parti lunedì prossimo passato il sig.r Card.le Cornaro⁶⁷⁶ per la sua Chiesa, com'[e] è partito anco[ra] per Loreto⁶⁷⁷ il sig.r Principe di Sulmona,⁶⁷⁸ essendo andato prima à Sulmona,⁶⁷⁹[.] [Qui] cui è venuto avviso, che sia giunto nel Cremonese⁶⁸⁰ il figliuolo del sig.Marchese Spinola⁶⁸¹ in luogo del sig.Marchese di Montenero,⁶⁸² che sè v' à un' Vicereato in Spagna come V.S.Ill.ma haverà saputo, discorrendosi qui, che questa mutatione sia stata fatta, perche havendo detto sig.Marchese di Montenero commandato a D. Gonzales nell'occasione di Vercelli,⁶⁸³ non pareva conveniente, che dovesse militare adesso sotto il commando del medesimo, questa [Questa] mattina è stato creato Comiss.o Generale de Ministri osservanti il P. Antonio Galbiata,⁶⁸⁴ al quale hanno giovato infinitam.te le attestat.ni [attestazioni], che la M:tà dell'Imperat.re⁶⁸⁵ hà fatto qui per lettere de suoi meriti e servitii, et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.a riverenza Roma 10 Giugno 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁶⁷⁶ Viz Francesco Cornaro.

⁶⁷⁷ **Loreto**: italské město v provincii Ancona v Marche.

J.FAURAX, *Bibliographie Lorétaine sur la „Santa Casa di Loreto“*, Parigi, 1913.

⁶⁷⁸ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁶⁷⁹ **Sulmona**: italské město v provincii Aquila v Abruzzu.

C. WICKHAM, *Studi sulla società degli Appennini nell'Alto Medioevo. Contadini, signori e insediamento nel territorio di Sulmona*, Bologna, 1982.

⁶⁸⁰ **Cremona**: italské město v provincii stejného jména v Lombardii.

Francesco ROBOLOTTI, *Storia di Cremona e sua provincia*, Cremona, 1859, ristamp: da Fausto SARDINI, Bornato in Franciacorta, 1974.

⁶⁸¹ **Ambrogio Spinola Doria**: 1569-1630, markýz z los Balbaes, janovský generál ve službách Španělska. V prameni jmenovaným synem mohl být **Filippo Spinola**: 1594-1659, politik a generál.

A.BUONO, *Esercito, Istituzioni, territorio. Alloggiamenti militari e „case herme“ nello Stato di Milano nell' secoli XVI e XVII*, Firenze, 2009, pp. 124.

⁶⁸² **Girolamo Carafa**: 1564-1633, italský politik a voják

Gregory HANLON, *The Twilight of a Military Tradition: Italian Aristocrats and European conflicts, 1560-1800*, London, 1998.

⁶⁸³ **Vercelli**: italské město v provincii stejného jména v Piemontu.

Giuseppe BO, Mario GUILLA, *Vercelli? Invito a conoscere la città in 9 itinerari*, Vercelli, 1983, pp. 124.

⁶⁸⁴ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je v prameni označena jako otec Antonio Galbiati, generální komisař.

⁶⁸⁵ Viz Ferdinand II Štýrský.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé pondělí odjel pan kardinál Cornaro na svou diecézi, a do Loreta odcestoval také pan kníže ze Sulmony s tím, že se nejdříve zastaví v Sulmoně. Přišla sem zpráva, že do cremonského kraje dorazil syn pana markýze Spinoly, který se objevil na panství pana markýze z Montenegro, který se stal vicekrálem kdesi ve Španělsku, kam by měl odcestovat, jak Vaše výsosť už jistě ví. Tyto změny proběhly prý proto, že výše zmiňovaný odmítl u příležitosti obléhání Vercelli být vojensky podřízen donu Gonzálesovi. Dnes ráno vznikl nový úřad generálního komisaře služebníků pozorovatelů, kterým se stal otec Antonio Galbiata, v jehož prospěch sem zaslala dopisy Jeho císařská výsosť, ve kterých vyzdvihovala jeho zásluhy a služby.

70) Roma, 1. Luglio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 132-133, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Mercordi [mercoledì] prossimo passato dopò pranzo si fece la cavalcata solita della China, che fù numerosa, mà disordinata in alcuni luoghi, dove batteva il sole ardentissimo. Fù notato, che non intervenne nessuno di Casa Colonna⁶⁸⁶, Il.s.r Conte d'Ognat⁶⁸⁷ per adesso non partirà più, dicesi rispetto à i caldi, mà ancora per che non sono venuti da Napoli li danari, ch'[e] aspettava, Nel Resto si stà attendendo il buon successo della Pace, et[ed] à V.S.Ill.ma fò [faccio] humiliss.ma riverenza Roma 1. Luglio 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulou středu po obědě proběhla obvyklá Chinejská jízda, které se účastnil nespočet lidí, ale v některých místech, kam pražilo horké slunce byla neuspořádaná. Všimli jsme si, že se jízdy

⁶⁸⁶ Viz rodina Colonna.

⁶⁸⁷ Viz Íñigo Vélez Landrón de Guevara y Tassis.

nezúčastnil nikdo z domu Colonnů. Hrabě z Ognata nyní neodcestuje, podle všeho kvůli nastávajícím horkům, ale také proto, že z Neapole ještě nedorazily peníze, které očekával. Jinak se tu stále očekávají dobré zprávy ohledně míru.

71) Roma, 8. Luglio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 134, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Siamo tuttavia senza novità di consideratione in questa Corte. Questa mattina all'Alba, è giunto un'Corriere di Milano spedito da Mons.r Scappi,⁶⁸⁸ non essendosi penetrato ancora ciò, che porti, se bene la Corte dice, che ci sia qualche cosa di b[u]ono, p[er] l'accomodamento delle cose d'Italia. Passano mille Cavalli di Napoli per Lombardia, et[ed] essendo stata fatta istanza sopra ciò, dopò qualche replica dicono, che si chiuderà l'occhio ch'[e] è quanto mi occorre di significare à V.S.Ill.ma è le fò [faccio] riverenza Roma 8. Luglio 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Jsme tu stále bez důležitějších informací ode dvora. Dnes ráno za rozbřesku dorazil kurýr z Milána, poslaný monsignorem Scappi, ale nevíme, jaké zprávy přinesl, i když se u dvora domnívají, že by mohlo jít o dobrou zprávu, která by mohla zajistit urovnání věcí v Itálii. Kolem Říma projelo tisíc jezdců z Neapole, mířících do Lombardie. Ohledně toho byla podána žádost, a po několika odpovědích se rozhodlo, že se přivřou oči.

72) Roma, 22. Luglio 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 135-136, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁶⁸⁸ **Alessandro Scappi**: 1571-1650, italský biskup, apoštolský nuncius ve Švýcarsku. E.OTTOLENGHI, *Storia di Piacenza dalle origini sino all'anno 1918*, II., Piacenza, 1947, pp. 149-164.

Li[(*Gli*)] giorni passati ils.r Card.l Bracia⁶⁸⁹ fù soprapreso da feb[*b*]rè con vomiti molto gagliardi, che fecero haver[*e*] qualche suspetto [*sospetto*] della sua salute, ma gratia del s.re s[*i*] è risanato, e cominciava à dar[*e*] audienza. Il figliuolo dels.r Asdrubal Matthei,⁶⁹⁰ ch'[*e*] era partito incognito sù le poste, viene in Germania senz'altro, havendo ils.r Girolamo [,]⁶⁹¹ suo frello [*fratello*] [,] domandate l[*ette*]rè di favore p[*er*] lui als.r Principe mio sig:re [,]⁶⁹² Nel resto la Corte è senza novità di rilievo. Ils.re Card. D. Antonio,⁶⁹³ hà messo fuori [*fuori*] un Cocchio⁶⁹⁴ il piú bello che sia stato veduto da gran tempo in qua. Hieri partirno di ritorno per Baviera i Ministri di quell'Altezza,⁶⁹⁵ che hanno condotto quà gli otto Cavalli e la Carozza als.r Card.le Ludovisi,⁶⁹⁶ regalati notabilmente et[*ed*] a V.S.Ill.ma fò [*faccio*] hum:ma riverenza
Roma 22. Luglio 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V minulých dnech onemocněl pan kardinál Bracia, který trpěl horečkami, doprovázenými silným zvracením, a bylo tu podezření na těžší nemoc, ale díky bohu se uzdravil a začal přijímat návštěvy. Syn pana Asdrubala Matthei, který odjel inkognito s poštou, dorazí určitě do Německa, a jeho bratr požádal knížete, mého pána, o doporučující dopisy pro jeho osobu. Jinak u dvora jsme bez důležitějších novinek. Pan kardinál don Antonio se pochlubil nádherným závodním kočárem, který se tu již dlouho neviděl. Včera vyrazili na zpáteční cestu služebníci bavorské výsosti, kteří sem dopravili osm koní a kočár pro pana kardinála Ludovisi. Byli náležitě odměněni.

⁶⁸⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako kardinál Bracia.

⁶⁹⁰ **Asdrubale Mattei**: 1556-1638, italský aristokrat, bankéř a kolektor umění. Jeho synem, který se vydal v tomto čase do Německa je zřejmě **Ludovico Mattei**: 1609-1665, italský diplomat a voják ve 30. leté válce.

Claudio DE DOMINICIS, *Membri del senato della Roma pontificia: Senatori, Conservatori, Caporioni e loro Priori e Lista d'oro delle famiglie dirigenti (secc. X-XIX)*, Roma, 2009.

⁶⁹¹ **Girolamo Mattei**: 1606-1676, italský politik a aristokrat, vévoda z Giove.

Bibliografie viz. Asdrubale Mattei.

⁶⁹² Viz Paolo Savelli.

⁶⁹³ Viz Antonio Barberini iunior.

⁶⁹⁴ Přepychový kočár, používaný ve antice, jehož použití bylo také připisováno božstvu

⁶⁹⁵ **Maximilian I. Bavorský**: 1573-1651, bavorský kníže od roku 1597.

Dieter ALBRECHT, *Maximilian I. von Bayern 1573-1651*, München, 1998.

⁶⁹⁶ Viz Ludovico Ludovisi.

73) Roma, 19. Agosto 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 137-138, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il sig.r Card.l Barberino⁶⁹⁷ è risanato, e domenica mattina restituì [restituito] il banchetto alli sig.ri Colonesi⁶⁹⁸ splendidissimamente, havendo fatto recita[to!] dopo pranzo un'operetta in musica, che fù il contratto di Apollo, e di Marsia.

Sono stati licentati di Roma tutti i Corsi, credesi per evitare i rum[o] ri, che havevono cominciati con i soldati di Castello, Vero è che padroni delle vigne ne hanno reso gratie à Dio, per che portavano la tempesta in alcune di esse anco[ra] ne i tempi più tranquilli.

Qui si è havuto avviso, che francesi erano stati ributtati bravamente da i savoiardi nel tentare il passo a Barcellonaeta,⁶⁹⁹ et[ed] a V.S.Ill.ma f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 19. Agosto 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan kardinál Barberino se uzdravil a v neděli ráno oplatil banket pánům Colonesi, který proběhl nádherně. Nechal po obědě zarecitovat muzikální operetu o Apollónovi a Marsie.

V Římě byly odvolány všechny závodní jízdy, zřejmě, aby bylo zabráněno nepřístojnostem, které začali dělat hradní vojáci. Pravdou je, že majitelé vinic za to děkovali bohu, protože tito vojáci jim ničili úrodu i v klidnějších časech.

Přišla sem zpráva, že byli Francouzi zatlačeni zpět Savojsi u barcellonaettského průchodu.

74) Roma, 2. Settembre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 139-140, italiano

⁶⁹⁷ Viz Francesco Barberini.

⁶⁹⁸ Viz rodina Colonna.

⁶⁹⁹ **Barcelonnette**: francouzská obec v departmánu Vysoké provensálské Alpy nedaleko italských hranic.

C.CIPOLLA, G.BUZZI, *Codice Diplomatico del Monastero di Santo Colombano di Bobbio fino all'anno MCCVIII*, Volumi I-III, in: *Fonti per la Storia d'Italia*, Roma, 1918.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il sig.r Card.l Barberini⁷⁰⁰ da tuttavia audienza sopra il letto, o sopra una sedia, ma però stà bene, IIs.r Card.l del Cavalieri⁷⁰¹ è in sicuro, anzi dicono ch'[e] questo male l'ha fatto restar[e] meno corpulente, havendo consumato quelle materie [...!], ch[e] lo tenevano impignato d[i] suo incondizio.

IIs.r Card.l Colonna⁷⁰² domattina darà la visita alli Conservatori, e reterà a pranzo in Campidoglio. Mi rallegro, ch'[e] nella casa di V.S.Ill.ma vadano crescendo oggetti, ch'[e] dovranno sostenere, et[ed] [...!] di essa, e massime insistendo nelle [...!], ch'[e] ci lascerà V.S.Ill.ma alla quale fò [faccio] hum.ma riverenza. Roma li 2. Settembre 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan kardinál Barberini přijímá návštěvy na lůžku, nebo u nich sedí na židli, ale přesto je v pořádku. Pan kardinál Cavalieri se uzdravil, a zřejmě mu to i prospělo, protože zhubl, jelikož musel po dobu nemoci konzumovat jisté věci [...!], které ho donutily dodržovat životosprávu. Pan kardinál Colonna zítra přijme římské konzervátory a na oběd zůstane na Campidoglio. Jsem potěšen, že v domě Vaší jasnosti vzrůstají věci, které by měly udržet, a [...!] jí, a nejvýš trvají v [...!], které ponechá Vaší jasnosti.

75) Roma, 16. Settembre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 141-142, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Martedì della prossima settimana partiranno p[er] Firenze, e p[er] Parma li ss.ri Card.li Ludovisi,⁷⁰³ e Aldob.ni,⁷⁰⁴ dicendosi, ch'[e] il s.r Duca⁷⁰⁵ p[er] li 4 d'ottobre vuoi haver[e]

⁷⁰⁰ Viz Francesco Barberini.

⁷⁰¹ Viz Giacomo Cavalieri.

⁷⁰² Viz Girolamo Colonna.

⁷⁰³ Viz Ludovico Ludovisi.

⁷⁰⁴ Viz Ippolito Aldobrandini.

⁷⁰⁵ **Odoardo Farnese**: 1612-1646, pátý vévoda z Parmy a Piacenzy, šestý vévoda z Castra. Pompeo LITTA, *Famiglie celebri di Italia. Farnesi Dichi di Parma*, Torino, 1860.

finite tutte l'[e] Feste. Si comincia à parlare dell'uscita del Papa⁷⁰⁶ alla Villa, ma ne seguirà se ne al principio del mese venturo, per l'[i] s'[i] vicina la solenità della [...!], e vogliono aspettare ch'[e] piova, e ch'[e] rinfreschi bene, tanto più ch'[e] SS.tà deve andar'[e] a star[e] due sere a Monte Rotondo. V.S.Ill.ma ha aumentato il merito e la lode della sua pietà nell occas.ne [occasione] del concorso de Pel[l]egrini, et[ed] io ne l'[e] hò tacciuto, fò [faccio] hum.ma riverenza. Roma li 16. Sebrè [Settembre]1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Příští úterý odjedou do Florencie a do Parmy páni kardinálové Ludovisi a Aldobrandini. Mluví se o tom, že pan vévoda chce do 4. října ukončit všechny svátky. Začíná se mluvit o tom, že papež vyjde z vily, ale nestane se to dříve než na začátku dalšího měsíce, protože se přiblížil [...!], a chtějí počkat na deště, které zpříjemní ovzduší, už jen proto, že Její svatost musí ještě dvě noci strávit na Monte Rotondu. Vaše výsost zvýšila své zásluhy a chválu své zbožnosti u příležitosti poutnické cesty.

76) Roma, 21. Ottobre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 145-146, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Lunedì prossimo passato il Papa⁷⁰⁷ andò a Castel Gandolfo, essendosi riaccomodato il tempo con una b[u]ona tramontana, ma hoggi l'aria ha cominciato à turbarsi. Il s:r Principe mio sig.re⁷⁰⁸ s'[i] avanza tuttavia nella salute e nelle forsze [forse], ma continua a ubbidire [obbedire] i Medici, i quali non vogliono che per ancora riassumma i negotii. Hormai s'[i] avvicina il parto dell'sig:ra D. Anna,⁷⁰⁹ che a Dio piaccia consolarla d'un maschio. Auguro a V.S.Ill.ma prospero successo della sua purga, perche ella possa godere un ottima sanità, e

⁷⁰⁶ Viz papež Urban VIII.

⁷⁰⁷ Viz papež Urban VIII.

⁷⁰⁸ Viz Paolo Savelli.

⁷⁰⁹ Viz Anna-Colonna-Tomacelli Cybo.

accrescer[*e*] tuttavia le sue glorie nell' esercizio delle sue singolari virtù, et[*ed*] le fò [*faccio*]
humilissima reverenza Roma li 21. Ottobre 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Si è levato l'interdetto della chiesa de Spagnoli, essendosi andati li Visitatori, senza entrare in diligenza, e dicono ch'[*e*] li Ministri habbino [*abbiano*] fatta una protesta Salvis Iuris Regis,⁷¹⁰ e si offrirà come prima.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi
z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé pondělí šel papež na Castel Gandolfo Počasí se opravdu povedlo, společně s pěkným západem slunce, ale dnes se začalo zhoršovat. Kníže, můj pán, se pomalu začíná uzdravovat a nabírá sílu, ale stále poslouchá lékaře, kteří mu nedovolují začít pracovat. Přibližuje se čas porodu paní dony Anny která, pokud se bůh smiluje, porodí chlapce. Gratuluji Vaší jasnosti k úspěšné očištění, a doufám, že si ji budete moci užívat ve výborném zdraví a vzrostou tím také Vaše úspěchy při uplatňování Vašich jedinečných předností.

Byl zrušen interdikt na španělský kostel, který byl uvalen vzhledem k tomu, že tam vstupovali návštěvníci bez boží bázně, a říká se, že služebníci kvůli tomu protestovali Salvis Iuris Regis, takže bude znovu otevřen.

77) Roma, 28. Ottobre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 147-148, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

La Corte si trattiene tuttavia à Castel Gandolfo, ad un tempo feliciss.mo, chi hà la vita anco[*ra*] alla [...!] d'Albano, e della Riccia. Si aspetta pero frà due giorni p[*er*] la prima capella d'ogni Santi. Non [*sono!*] novità degna della notitia di V.S.Ill.ma [.] Ils Principe⁷¹¹ fa progresso nelle forze, ma p[*er*] ancora [*non iniziato!*] negotia [...!], mi ricordo ser.zi [(*servizi*)] obligat.ma in [...!] di V.S.Ill.ma et[*ed*] fò [*faccio*] hum.ma riverenza. Roma li 28. Ottobre 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

⁷¹⁰ **Salvis Iuris Regis**: z latiny „nedotknutelný královský výnos“.

⁷¹¹ Viz Paolo Savelli.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dvůr se nyní nachází na Castel Gandolfo, ve šťastném čase pro toho, kdo má život ještě v [...!] z Albana, a z Ariccie. Přesto se očekává za dva dny na první mši u příležitosti svátku Všech svatých. [Nejsou!] jinak žádné novinky pro Vaši jasnost. Pan kníže již nabývá na síle, ale ještě [nezačal pracovat!] [...!]. Jsem si vědom svých povinností ve službách v [...!] Vaší jasnosti.

78) Roma, 11. Novembre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 154-155, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Martedì prossimo passato mons.r Motman⁷¹² sostenne le sue conclusioni pub[b]liche ad applauso indicibile, poich[e] la felicità della memoria, e la franchezza, ch'[e] a granita in tutto il rimanente de l'attioni, fece stupire e giubilar[e] tutta Roma, ch'[e] ci fù presente. Ils Card.le Barberini⁷¹³ venne à posta da Monte Rotondo, e tornò fuori la sera istessa. Ma in noi altri di Monte Savello restò quasi subito mortificata l'allegrezza degli honori di Mons.r Motman, poichè il mercoledì [mercoledì] seguente resto l'Alba, [.] Mons.r Proposto Pesler⁷¹⁴ partito à miglior vita doppo haver contrasto in vano p[er] due soli giorni con una feb[b]re maligna, e violente. È stato aiutato e servito, come si sarebbe fatto ad un Ré, Et[ed] e morto come un Santo. V.S.Ill.ma ha perduto un ser.re [servitore] di singolar[e] divot.ne [devozione] ch'[e] pero mene con doglio ad esso lei. Io mi trovo stordito sapendo di restar[e] senza un Amico cordialiss.mo, ch'[e] con fine tanto prepitosa, ed mi ha dato tempo di prepararmi alla patientia. Dio habbia quell' anima in Paradiso, anco[ra] con haver[e] pigliati tutti i sacramenti della chiesa ed [...!] e divotione impensabile. Ha lasciato p[er] testam.to [testamento] la robba c'[he] haveva al paese a un suo frello [fratello]. Questa di Roma a i Padri Gesuiti ad alcuni ricognit.ni [riconoscimenti] alla famiglia, et[ed] ha voluto esser[e] sepolto privatam.te come uno dei me.mi Padri. I camerali

⁷¹² Viz Jindřich Kornélius Motman.

⁷¹³ Viz Francesco Barberini.

⁷¹⁴ Viz Albert Pesler.

hanno intimato lo spoglio sopra l'heredità qui, ma ad [...!]. Il Papa⁷¹⁵ tornó da Monte Rotondo. È venuto à Roma il s. Card.le Capponi,⁷¹⁶ Et[ed] a V.S.Ill.ma fò [faccio] hum.ma riverenza. Roma li XI. Nóbrié [Novembre] 1628.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé úterý vykonal monsignor Motman své veřejné konkluze za nepopsatelného aplausu. Jeho skvělá řeč a upřímnost, se kterou ji přednesl, a také všechny zbývající úkony, ohromily celý Řím, který byl přítomen. Kardinál Barberini se objevil na Monte Rotondu, a ten stejný večer se vrátil. Ale na nás ostatní z Monte Savella velmi zapůsobila osobnost monsignora Motmana, už jen proto, že u nás na Albě zůstal až do středy.

Monsignor navrhovatel Pesler zemřel ve dvou dnech, postižen prudkými horečkami. Bylo mu poslouženo, jako by se jednalo o samotného krále a zemřel jako svatý. Vaše jasnost tím ztratila ale jednoho ze svých velmi oddaných služebníků, a proto Vám tímto musím kondolovat. Sám jsem z toho stále omráčený, protože jsem ztratil velmi blízkého přítele. Necht' se bůh postará o tuto duši v ráji, a s přijetím všech svátostí církevních a [...!] nepředstavitelné oddanosti. V testamentu přenechal své věci vezdejší jednomu svému bratrovi. Ty, které má v Římě, přenechal otcům jezuitům a další zbývající rodině. Chtěl být pohřben privátně jako jeden z bratrů jezuitů. Komorníci tu označili veškeré jeho věci, které budou patřit do dědického řízení, ale do [...!]. Papež se vrátil na Monte Rotondo. Do Říma přijel kardinál Capponi.

79) Roma, 2. Dicembre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 149-150, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁷¹⁵ Viz papež Urban VIII.

⁷¹⁶ **Luigi Capponi**: 1583-1659, italský kardinál, arcibiskup a knihovník
J.BIGNAMI ODIER, *La Bibliothèque Vaticane de Sixte IV. à Pie XI.*, Città del Vaticano, 1973, pp. 139-142.

Hoggi la Corte hà fatta la solita trasmigratione à S. Pietro, e il Papa⁷¹⁷ non tornerà à Monte Cavallo sino à Primavera. Il s.r Card.l S.to Honofrio⁷¹⁸ hà renuntiata la sua Chiesa di Sinigaglia [*Senigallia*] à Mons.r Campeggi⁷¹⁹ con pensione di tre mila scudi di paoli.⁷²⁰ Quelche io fò [*faccio*] continuam.te con l'animo fò [*faccio*] adesso con la pnte. [*presente*] Lra. [*lettera*]. Annuntiando à V.S.Ill.ma la pienezza di tutti i beni nelle prossime feste Natalitie, ch'[e] è il termine, che si prescrive alla mia sincerissima volontà. Èt[*ed*] à V.S.Ill.ma fò [*faccio*] hum.ma riverenza. Roma li 2. Dicembre 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes u dvora proběhla obvyklá transmigrace v bazilice svatého Petra a papež se nevrátí na Monte Cavallo až do jara. Pan kardinál ze Sant'Onofria přenechal senegallský kostel monsignoru Campeggi s penzí tři tisíce scudi v paolech. To, co vždy dělám z duše, nyní posílám následujícím listem a přeji Vaší jasnosti naplnění všech božích přání v nadcházejících vánočních svátcích, což je věc, která prezentuje mou nejupřímnější vůli.

80) Roma, 4. Dicembre 1628

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 152-153, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Lunedì prossimo il s.r Conte d'Ognat⁷²¹ cominciarà ad inviar[*e*] le robbe à Civitavecchia per andarsene poi quanto prima, essendosi già S.E. ritirata al Palazzo del Gran Duca alla Trinità de

⁷¹⁷ Viz papež Urban VIII.

⁷¹⁸ Viz Antonio Barberini seniore.

⁷¹⁹ Viz Lorenzo Campeggi.

⁷²⁰ **Paoli (Paolo)**: papežská mince od roku 1540 pojmenovaná po papeži Paolovi III. Stejná měna později platila také v toskánském velkovévodství.

Konrad KLÜTZ, *Münznamen und ihre Herkunft*, Vienna, 2004.

Scudo (escudo): typ mince zlaté nebo stříbrné. Pojmenované podle erbů autorit, které je vydávaly. Rozšířena byla po celém Evropském kontinentu, hlavně v Itálii, Francii, Savojsku nebo Rakousku-Uhersku.

Petr VOREL, *La storia della piastra d'argento di Urbano VIII.*, Roma-Praha, 2013.

⁷²¹ Viz Inigo Vélez Landrón de Guevara y Tassis.

Monti, per non tornar[e] più alla Casa dove habitava. I Ministri del s.r Conte d' Monte Rey,⁷²² hanno cominciato ad adobbrare [adombrare] il Palazzo molto riccam.te, se bene corrono varie opinioni circa la sua venuta quà ò prima ò dòpò le Feste, ch' [e] è quanto posso dire à V.S.Ill.ma, trovandosi la Corte in scarsità di n[u]ove. È le fò [faccio] hum.ma riverenza. Roma li 9. Dicembre 1628

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Příští pondělí začne hrabě z Ognata posílat své věci do Civitavecchii a následně odcestuje. Už se vystěhoval z paláce velkovévody na Trinitá de Monti a již se tam nevrátí. Služebníci hraběte z Monterrey začali zdobit výše jmenovaný palác velmi bohatě, i když se tu šeptá o tom, že hrabě dorazí až po svátcích, a to je vše, co mohu Vaší jasnosti říct, protože u dvora chybí relevantní novinky.

⁷²² Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca (známý jako Manuel de Acevedo y Zúñiga: 1586-1653, šestý vévoda z Monterrey, vyslanec Filipa IV. Španělského u papežského dvora.

Fernández Cesáreo DURO, *El Águila caída. Calicia en los reinados de Felipe IV. y Carlos II.*, Madrid, 1973.

Anno Domine 1629

81) Roma, 13. Gennaio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 156-157, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Un pezzo prima che morisse Mons.r Proposto,⁷²³ la Cencia⁷²⁴ era andata à star[e] à Firenze con quel Musico [,] suo Marito,⁷²⁵ che serve al sig.r Principe D. Lorenzo⁷²⁶ con provisione di cinquanta piastre⁷²⁷ il Mese, che se fosse stata qui, quando il Proposto se n'[e] andò, forse questa parte dell' heredità di lui sarebbe toccata à me, perche i Padri Giesuiti, che hebbero il rimanente, non si intricano [intrecciano] in questo genere di cose, e son[o] sicuro [,] che il s.r Picinardi⁷²⁸ me ne haverebbe havuto invidia. Il s.r Conte di Monte Rey⁷²⁹ sarà qui domani ò l'altro senza fallo. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilis.ma riverentia. Di Roma li XIII. Gennaro [Gennaio] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Veggio qualche VSill.ma si degna scriverni intorno als Cava.re [cavaliere] Olivieri,⁷³⁰ Se io fossi atto a poter cooperare col med.mo s. Cav.r [cavaliere] a qualche ser.o [servizio] di VSill.ma, sà di potermi assolutam.te comodare, ne io altro desiderò, ch'[e] ubbedisca sempre.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁷²³ Viz Albert Pesler.

⁷²⁴ Viz Cencia.

⁷²⁵ Viz Lorenzino Contralto.

⁷²⁶ Osoba je v prameni označena jako kníže don Lorenzo. S největší pravděpodobností jde o **Lorenza de' Medici**: 1599-1648, syn velkovévody toskánského Ferdinanda I.

M.P. PAOLI, *Di madre in figlio: per una storia dell'educazione alla corte dei Medici*, in: *Annali di storia di Firenze*, III., 2008, pp. 90-94.

⁷²⁷ **Piastra**: obecný název, který naznačoval zlatou nebo stříbrnou minci větší hodnoty, většinou jedno scudo.

P. VOREL, *La storia*, s. 82-89.

⁷²⁸ **Girolamo Piccinardi**: osobní sekretář Františka kardinála z Dietrichsteina

T. PARMA, *František*, s. 230-231.

⁷²⁹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca (známý jako Manuel de Acevedo y Zúñiga).

⁷³⁰ Viz Jacomo Olivieri.

Ještě, než zemřel monsignor navrhovatel, tak se Cencie odstěhovala se svým manželem muzikantem, který pracuje u pana knížete dona Lorenza s měsíčním platem padesát piastrů, do Florencie. Kdyby byla ještě tady, když navrhovatel zemřel, možná by tato část dědictví po něm připadla mě, protože otcové jezuité, kteří měli nárok na zbytek, se nemíchají do věcí tohoto typu, a jsem si jistý, že by mi pan Piccinardi velmi záviděl. Pan hrabě Monte Rey sem dorazí s jistotou zítra, nebo pozítří.

Chápu to, co mi Vaše jasnost píše ohledně pana rytíře Olivieriho, jestli jsem ochoten spolupracovat s panem rytířem na některých jednáních ve službách Vaší jasnosti. Vaše jasnost ví, že se na mě může spolehnout, protože si nepřejí nic jiného než vykonat vždy Vaše rozkazy.

82) Roma, 17. Febbraio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 158-159, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Mercordi [*mercoledì*] sera tornorno dalle Cacce di Cretoni tutti questi Sig.ri Invitati, e si sono ammazzati 26. porci grossi, dui[*due*] Capri, et[ed] altri animali, con gusto universale, e ciascheduno [*ciascuno*] di questi Sig.ri Preti è diventato irregolare. Si v[à] dicendo [,] che sia per venire à Roma in breve il s.r Card.l de Medici,⁷³¹ e che habitarà nel Palazzo del s.r Card.l Farnese.⁷³² Si dice anco[*ra*] [,] che passato Carnevale sia per pondersi [*darsi la*] mano all' espeditione d'alcune Compagnie d'Infanteria e di Cavalleria. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humilissima riverenza. Roma li 17. Feb[*b*]raio 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Ve středu večer se vrátili z lovu v Cretone všichni tito pozvaní páni. Ulovili dvacet šest velkých divočáků, dva muflony, a další divokou zvěř, za všeobecné spokojenosti, a někteří z těchto pánů

⁷³¹ Viz Carlo de Medici.

⁷³² Zřejmě jde o palác kardinála **Odoarda Farnese**: 1573-1626. V daném období již byl mrtev, ale jiný kardinál z této rodiny v roce 1629 neexistoval.

G. PAPI, *Le tele della cappellina di Odoardo Farnese nella casaprofessa dei gesuiti a Roma*, in: *Storia dell'arte*, LXII., 1988, pp. 71-80.

kněžích se chovali až nepřístojně. Říká se, že do Říma dorazí v krátkém čase pan kardinál Medici, a že se ubytuje v paláci pana kardinála Farnese. Ještě se také říká, že po karnevalu se pomůže v expedici některých jednotek pěšáků a jezdců.

83) Roma, 3. Marzo 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 160-161, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Anco[ra] la Quaresima porta seco sterilità d'avvisi. S'intende ch'[e] il Duca di Nivers⁷³³ sia entrato in Casal maggiore, et[ed] alcuni argumentano da questo, che la guerra sia per andare inanzi, poiche adesso li Spagnoli haveranno legitimo pretesto d'invadere lo Stato di S.A., e tutta via non manca chi discorre, che sia per seguire la pace ben' presto, che tanto piaccia alla Divina Misericordia per la quiete e per il beneficio pub[b]lico. La s.ra Ambasciatrice di Spagna⁷³⁴ hebbe grandissimo gusto della Tragedia recitata al Seminario, e si v'è dicendo [,] che presto sia per farsi qualch'[e] altr'[a] opera bella con particolare riguardo di servire à S.E. [,] ch'[e] è quanto posso dire à V.S.Ill.ma e le f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 3. Marzo 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Už čtvrtý dopis nepřináší žádné novinky. Myslí se tu, že vévoda z Nevers vstoupil do Casal Maggiore, a někteří argumentují tím, že válka teprve začne, protože Španělé nyní budou mít legitimní důvod napadnout zemi Její výsosti, ale nechybí ani ti, co si myslí, že mír přijde velmi brzy, protože tak se to líbí božimu milosrdenství ve jménu míru a pro veřejný prospěch. Paní španělská vyslankyně byla velmi potěšena tragédií, která se recitovala na semináři, a říká se, že brzy proběhne další podobná pěkná věc se zvláštním ohledem na službu pro Její výsost.

⁷³³ Viz Carlo I Conzaga-Nevers.

⁷³⁴ **Leonor María de Guzmán y Pimentel**: sestra Gaspara de Guzmán y Pimentel, vévody Olivares

Bibliografie viz manžel **Manuel de Acevedo y Zúñiga**, vyslanec Španělska u papežského dvora v daném období.

84) Roma, 24. Marzo 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 162-163, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Adesso si [,] che Roma potria [*potrá*] dirsi Città di Marte.⁷³⁵ Non si ragiona d'altro che di guerra, ma con tanta diversità di sentimenti e di giuditii, che forse è maggiore lo strepito de i discorsi, che dell'armi. Io non entro à raccontar[*e*] à V.S.Ill.ma i particolari, perche sono avvezzo nelle Accademie e non ne i Campi. Hò le mie stanze soprà un Monte, e se non mi fulmina il Cielo, non mi sgomenta altro strepito. Ch'[*e*] è quanto posso dire à V.S.Ill.ma per esercitar[*e*] con esso lei il debito della mia humilissima servitù in questi tumulti Martiali, e le f[*acci*]ò riverenza. Roma li XXIV. Marzo 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nyní se Řím může nazývat pravým městem Marta. Nemluví se tu o ničem jiném než o válce, ale se spoustou rozdílných pocitů a úsudků, že je více slyšet hluk diskutujících než zbraní. Nebudu vyprávět Vaší jasnosti podrobnosti, protože jsem vychován Akademií, a ne válečným polem. Mé pokoje jsou na vysoké hoře, a pokud mě nesrazí blesk z nebe, tak mě žádný jiný hluk nemůže vyděsit. A to je vše, co můžu říct Vaší jasnosti, abych splnil svůj dluh vůči Vám a ve Vašich službách v těchto válečných chvílích.

85) Roma, 31. Marzo 16929

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 164-165, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Di questa Settimana è stato sempre à letto il s.r Card.l D. Antonio Barberini,⁷³⁶ per esser[*e*] caduto da Cavallo à Caccia e fattosi male à un piede, se bene non è stata cosa di momento, atteso il pericolo [,] che hà corso. Qui si stà sù gli avvisi della guerra e della pace con

⁷³⁵ **Mars**: římský mytologický bůh války

⁷³⁶ Viz Antonio Barberini iuniore.

grandissima ansietà e con altrettanta incertitudine di qualche portino le Staffette reiterate, che arrivano da i Ministri del Papa. Si assoldano con licenza di S.Beat.ne⁷³⁷ otto cento Fanti per la Repub[b]lica di Genova, e dicono in contracambio de i Corsi, che li Genovesi danno per servitio della Sedia Apost.ca e che sopra ciò ci siano conventioni particolare. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma li XXXI. Marzo 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Tento týden byl stále na lůžku pan kardinál Antonio Barberini, který spadl při lovu z koně a pohmoždil si nohu, ale není to nic nebezpečného, vzhledem k tomu, jak to mohlo dopadnout. Tady se všichni zajímají hlavně o zprávy z války a ohledně míru s velkým očekáváním, ale také s nejistotou, podle toho, jaké novinky přicházejí od služebníků papeže. Najímá se s povolením Jeho blahorodí osm set pěšáků pro Janovskou republiku, a říkají, že je to výměnou za jezdecké závody, které Janované pořádají ve službách pro Apoštolskou stolicí a ohledně toho existují zvláštní konvence.

86) Roma, 7. Aprile 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 166-167, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Pompeo Frangipanè⁷³⁸ v'è à trovare il Ré di Francia⁷³⁹ e partirà frà dui [due] giorni. S'[i] era sparsa voce [,] ch'[e] il Papa l'ò mandasse, ma la verità è ch'egli chiamato con una lettera del s.r Card.l della Valletta,⁷⁴⁰ e credesi che sia per fermarsi appresso S.M.tà, dalla quale il s.r Pompeo è amato è stimato, e già un pezzo f'è [lo!] Ser.re [servitore] di Ré con titolo di

⁷³⁷ Viz papež Urban VIII.

⁷³⁸ **Pompeo Frangipani**: francouzský maršál u dvora Ludvíka XIII.

Chybí relevantní bibliografie. Viz. bratr **Mario Frangipani**: G. GIGLI, *Diario romano (1608-1670)*, Roma, 1958, pp. 195, 215, 428.

⁷³⁹ **Ludvík XIII.**: 1601-1643, francouzský král a vládce Navarry od roku 1610.

MADELEINE FOISIL, *L'enfant Louis XIII.: l'éducation d'un roi 1601-1617*, Paris, 1996.

⁷⁴⁰ **Louis de Nogaret de la Valette d'Épernon**: 1593-1639, francouzský vojevůdce, kardinál a arcibiskup, generál francouzských armád

Nenalezena relevantní bibliografie!

Maresciallo, e con provisione di due mila scudi d'oro l'anno, oltre dui [*due*] altri mila sopra la Badia, che teneva l'Abbate suo fratello.⁷⁴¹ Quí habbiamo la pace, ma non si sà se del tutto sia stabilita, e si dice che il Ré si trattiene à Susa,⁷⁴² aspettando il Corriere [,] che fù spidito [*spedito*] in Spagna. Havrà saputo V.S.Ill.ma [,] che il Ré é venuto à Casale con cento Cavalli solam.te [*solamente*], è credesi per veder[e] quella piazza. E le f[*acci*]ò humilissima riverenza. Roma li 7. Aprile 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan Pompeo Frangipané pojede navštívit francouzského krále, a vyrazí za dva dny. Mluvílo se o tom, že ho poslal papež, ale pravdou je, že byl povolán dopisem pana kardinála z Valetty, a věříme, že u Její výsosti zůstane, protože tam má dobrou pověst, a již delší dobu vykonává službu pro krále s titulem maršála a platem dva tisíce zlatých scudi ročně, mimo další dva tisíce z opatství, které měl v držení jeho bratr opat. Tady je zatím mír, ale není jisté, na jak dlouho, a říká se, že se král zdržuje v Suse, kde očekává kurýra, který byl vyslán do Španělska. Také už Vaše jasnost ví, že se král vydal do Casale jen se stem jezdců, a věříme, že si byl prohlédnout tamní pevnost.

87) Roma, 20. Maggio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 168, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Adesso [,] che la Corte é alla Villa, le novità sono Campagnole, et [*ed*] io [,] che mi trovo in letto con una Flussione catarrale nel piede sinistro, non posso andare à rintracciarle. IIs.r D.

⁷⁴¹ **Mario Frangipani:** 1574-..., vojevůdce ve francouzských, papežských a císařských službách
G. GIGLI, *Diario romano (1608-1670)*, Roma, 1958, pp. 195, 215, 428.

⁷⁴² **Susa:** italská obec v oblasti Turínu v Piemontu. Křižovatka mezi Itálií a Francií.

Federico BARELLO, *Susa: archeologia di una capitale alpina*, in: VAUDETTI, MINUCCIANI, CANEPA, *The archaeological musealization*, Torino, 2012, p. 168-169.

Marè Ant. Colonna,⁷⁴³ uno dè Figli del.s.r Contestabile [,]⁷⁴⁴ trà pochi giorni partirà p.[er] Sicilia, dove hà pigliato per Moglie una Fig.la [*figlia*] del.s.r Prencipe diCastiglione,⁷⁴⁵ ch'[e] è Sig.re principaliss.o in quelle parti, con Dote, ch'[e] gli renderà (per quanto dicono) sessanta mila scudi di entrata l'anno, mà però non senza gravezza di qulache debito, e lo sposo si fermerà in Casa del Suocero, che così sono convenuti nel trattam.to, e che dipiù il primo figlio maschio, ch'[e] nascerà, habbia da chiamarsi dè Givvenci,⁷⁴⁶ ch'[e] e la famiglia del Prencipe. È venuto avviso della morte della sig.ra Prencipessa di Venosa,⁷⁴⁷ la quale sarà intesa acerbam.te, dal sig. Card. Ludovisio.⁷⁴⁸ Mi ricordo humiliss.te in grà [*grazia*] diV.S.Ill.ma, è le f[*acci*]ò river.a Roma 20. Magg.o [*Maggio*] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nyní, když je dvůr ve Vile, tak novinky jsou daleko a já jsem na lůžku s katarálním výronem v levé noze, a nemůžu je jít vyhledat. Pan don Marco Antonio Colonna, jeden ze synů pana kondestábla, za pár dní vyrazí na Sicílii, kde si vezme za ženu jistou dceru pana knížete z Castiglione, který je jedním z nejurozenějších v tamních oblastech, a získal věno, které činí (jak se říká) šedesát tisíc scudi ročně, ale ne bez nebezpečí nějakých dluhů. Ženich bude bydlet v domě zetě, jak se dohodlo v předmanželské smlouvě, a navíc první mužský potomek, který se narodí, se bude jmenovat Gioeni, což je rodina pana knížete. Přišla sem zpráva o úmrtí paní kněžny z Venosy, což bude hořká zpráva pro pana kardinála Ludovisi.

88) Roma, 2. Giugno 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 169-170, italiano

⁷⁴³ **Marcantonio V. Colonna:** 1606-1659, kníže Paliana

P. FABBRI, *Organi e organari a Ravenna dal XVI al XVIII secolo*, XVI, 1978, pp. 3-54.

⁷⁴⁴ Viz Filippo I Colonna.

⁷⁴⁵ **Isabella Gioeni e Cardona:** kněžna z Castiglione, žena Marcantonio V. Colonna, dědička po Lorenzu Gioenim, knížeti z Castiglione a sicilském vojevůdci.

⁷⁴⁶ Givvenci: zkomolené jméno rodu **Gioeni:** starobylý rod původem ze sicilské Catanie.

F.M. EMANUELE e GAETANI, *Della Sicilia nobile*, Palermo, 2002.

⁷⁴⁷ **Isabella Gesualdo:** vnučka a jediná dědička Carla Gesualda, knížete z Venosy, XVI. paní Gesualda.

Bibliografie viz. Carlo Gesualdo: Annibale COGLIANO, *Carlo Gesualdo, omicida fra storia e mito*, Roma, 2006.

⁷⁴⁸ Viz Ludovico Ludovisi.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Questa mattina e Stato eletto nuovo Generale de i Domenicani con la pienezza di tutti i Voti, senza nessun contraffato il Prè [padre] Ridolfi,⁷⁴⁹ ed era Maestro del Sac.o Palazzo, nel qual'offitio dicono sarà surrogato il Prè [padre] Mostro [,]⁷⁵⁰ soggetto tanto insigne nella Relg.ne[.] cui [qui] si è sparsa voce, chè in virtù di un Viglietto Seritto [biglietto inserito] dal Re Catt.co⁷⁵¹ al Christ.mo sià stabilito l'accommodam:to delle cose d'Italia, e che perciò sia per farsila promot.ne. di Card.li à quest'altro Concist.ro. Dicono, chè hieri passatto un Corr.re [corriere] p[er] Bologna, il quale dicesse, ch[e] haveva lasciata moribonda la figliolina del Prencipe di Venosa,⁷⁵² e ch'[e] questa matt.a [mattina] ne hà giunto un'altro al Ser.zio [servizio] del sig. Card:Ludovisio,⁷⁵³ che è qui, con l'avviso della morte. Il sig. D. Marè Ant. Colonna⁷⁵⁴ è partito per Sicilia. Et à V.S.Ill.ma fò hum.ma riv.a. Roma 2. Giugno 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes ráno byl zvolen nový představený Dominikánů, zvolený plným počtem hlasů, bez jediné připomínky, a stal se jím otec Ridolfi, který zastával funkci komorníka svatého Paláce, a v tomto úřadě bude, jak říkají, nahrazen otcem Mostro, který je význačnou církevní osobností, a mluví se tu o tom, že díky *jistému zaslanému listu* katolickým králem ve jménu křesťanství, byly dohodnuty záležitosti ohledně Itálie, a proto také nyní proběhnou nové promoce na příští konzistoři. Říká se, že se tu včera objevil kurýr, vyslaný do Bologni, který říkal, že dcera knížete z Venosy je na tom zdravotně velmi špatně, a že dnes ráno se tu objevil další, který je ve službách kardinála Ludovisi, který je nyní tady, a ten přivezl zprávu, že už zemřela. Don Marè Antonio Colonna odcestoval na Sicílii.

⁷⁴⁹ **Niccolò Ridolfi**: 1578-1650, představený dominikánů, generální vikář řádu

P.Daniele PENONE, *O.P., I domenicani nei secoli: panorama storico dell'Ordine dei Frati Predicatori*, Bologna, 1998.

⁷⁵⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako otec Mostro.

⁷⁵¹ Viz Filip IV Španělský.

⁷⁵² Viz Niccolò Ludovisi.

⁷⁵³ Viz Ludovico Ludovisi.

⁷⁵⁴ Viz Marcantonio V. Colonna.

89) Roma, 23. Giugno 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 171-172, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il Papa⁷⁵⁵ ha ordinato, che si assoldino due Terzi d'Infanteria di tremila Fanti L'uno, p[*er*] mandare a i confini di Ferrara. Saranno comandati rispettivamente dals.r Alessandro Sacchetti,⁷⁵⁶ e dals. Co. [*Governatore generale delle armi pontifice*] Horatio di Carpegna.⁷⁵⁷ Dicesi [,] che si faranno anco[*ra*] alcuni compagnie di Cavalleria e che gia siano dichiarati Cap.ni il s.r Nicolò Soderini,⁷⁵⁸ et[*ed*] un figliolo del s.r Horatio di Massimi.⁷⁵⁹ Hondè [*qualcuno!*] crede però [,] che questi preparam.ti habbiano da ritardare la pace ch'[*e*] tuttavia s'[*i*] aspetta, no havran[n]o mai l'armi ecclesiastiche altro scopo, ch'[*e*] l'honori di q.ta [*questa*] Santa Sede, et[*ed*] a V.S.Ill.ma f[*acci*]o hum.ma riverenza. Roma li 23. Giugno 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Papež rozkázal, aby byly najaty dvě tercie pěšáků o síle třech tisíc mužů každá, a budou poslány na hranice Ferrary. Budou pod velením pana Alessandra Sacchettiho a pana velitele papežského vojska Horatia z Carpegnie. Říká se, že budou najaty další roty jezdeckva, a již byli jmenováni jejich kapitány pan Nicolò Soderini a jeden ze synů pana Horatia z Massimi. Někdo ale říká, že tyto přípravy budou mít jen za následek prodloužení válečného stavu a zpozdí mír, který se tu tak očekává. Církevní zbraně nebudou mít nikdy jinou možnost než vzdávat čest tomuto svatému Stolci.

⁷⁵⁵ Viz papež Urban VIII.

⁷⁵⁶ Viz Alessandro Sacchetti.

⁷⁵⁷ **Orazio di Carpegna**: ...-1632, nejdříve vojenský kapitán ve Flandrech, vojenský velitel Urbina v bitvě u Monferratu, generální guvernér papežských armád od 1616.

Francesco Vittorio LOMBARDI, *La contea di Carpegna*, Urbania, 1977.

⁷⁵⁸ **Niccolò Soderini**: patricijská rodina z Florencie

Laura GIGLI, *Guide rionali di Roma*, Roma, 1992.

⁷⁵⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako kapitán Orazio di Massimi.

90) Roma, 30. Giugno 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 173-174, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Giovedì pross.o [*prossimo*] pass.o [*passato*] doppo pranzo si fece la solita Cavalcata della China, che fù numerosiss.a più [,] che hà mai stata, e riguardevole particolarmente per tutto il Baronaggio di Roma, essendo anco[*ra*] venuti à posta molti di questi SS.ri, che si trovavano alle loro Castella, tutta la Nazione Spagnuola, et[*ed*] in specie i Secolari comparvero con lindezza singolare, con Catene di molto prezzo, et[*ed*] il Conte di Monterey⁷⁶⁰ era tutto coperto di gioie, mà la più pretiosa fù riputata la sua benignità, con la quale compliva con tutti humaniss.te. Si stà tuttav.a aspettando l'essito di questi rumori d'Italia, è gli Alemanni somministrano materie à diversi discorsi. Il caldo si fà sentire con empito insopportabile. Et[*ed*] à V.S.Ill.ma faccio hum.ma riv.a. Roma 30. Giug.o [*Giugno*] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulý čtvrtek po obědě proběhla obvyklá Chinejská jízda, která, díky počtu zúčastněných, tu ještě nebyla viděna, a pozoruhodná díky účasti římské smetánky. Kvůli tomu sem ještě dorazilo mnoho pánů, kteří se nacházeli na okolních hradech. Přítomna byla také veškerá španělská aristokracie, jejich rodiny, a hlavně svěští příslušníci se objevili s jedinečnou elegancí, ověšeni překrásnými a drahými řetězy, Pan hrabě z Monterrey byl celý zakryt drahocennostmi, ale nejdrahocennější byla jeho laskavost, se kterou se ke všem obracel. Stále se tu očekává výsledek tohoto válečného řinčení v Itálii a Němci o tom neustále polemizují. Horka se tu stávají nesnesitelnými.

91) Roma, 7. Luglio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 175-176, italiano

⁷⁶⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Qui non habbiamo altro di nuovo, se non l'acerbità del caldo, che si fà ogni di magg.re [maggiorare]. L'altro giorno l'Ambasc.r Francese⁷⁶¹ andò all'Audienza straordinaria del Papa,⁷⁶² mà non si è penetrato il negotiato. Per lettere di particolari s'intende, che quel Ré⁷⁶³ non habbia pensieri alieni dall'accommodam.to delle cose d'Italia. Contuttociò sono partiti di quà gli Offtiali della gente assoldata per li Confini di Ferrara, e sono state date altre due Compag.e di Corazze, una al Sig.r Girolamo Astalli,⁷⁶⁴ è l'altra al sig.r Giulio Bufalini.⁷⁶⁵ È morto il sig.r Ludovico Angelita,]⁷⁶⁶ già Mi.o[ministro] di Cam.a[camera] di Clemente Ottavo.⁷⁶⁷ Èt[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.ma riv.a. Roma 7. Luglio 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nemáme tu žádné další novinky, snad krom toho, že horka se stále zhoršují. V minulých dnech byl francouzský vyslanec na zvláštní audienci u papeže, ale nezískali jsme zprávy o jednání. Z dopisů jistých lidí se ale myslí, že tamní král nemá nepřátelské úmysly a bude chtít urovnat věci, týkající se Itálie. I přesto odsud odjeli velitelé najatých jednotek do pohraničních oblastí Ferrary a byly najaty další dvě roty ozbrojenců, jedna pod velením pana Girolama Astalliho, a další pod velením pana Giulia Bufaliniho. Zemřel Ludovico Angelita, který byl papežský komorník už od dob Klementa VIII.

⁷⁶¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako francouzský vyslanec u papežského dvora.

⁷⁶² Viz papež Urban VIII.

⁷⁶³ Viz Ludvík XIII.

⁷⁶⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Girolamo Astalli, vojenský velitel. Rodina patřila mezi italské aristokraty, ale v daném období už v dekadenci. Mezi současníky výše zmíněné osoby patřil z této rodiny **Camillo Astalli**: 1616-1663, budoucí italský kardinál a biskup.

L. BOGLINO, *La Sicilia e i suoi cardinali*, Palermo, 1884, pp. 62.

⁷⁶⁵ **Giulio Bufalini**: papežský plukovník, pocházel z aristokratické italské rodiny původem z Città di Castello.

Vittorio Spreti, *Enciclopedia storico-nobiliare italiana: famiglie nobili e titolate viventi riconosciute del Governo d'Italia, compresi: città, comunità, mense vescovile, abazie, parrocchie ed enti nobili e titolati riconosciuti*, Volume 2, Milano, 1929.

⁷⁶⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Ludovico Angelita, komorník Klementa VIII.

⁷⁶⁷ **Klement VIII., rozený Ippolito Aldobrandini**: 1536-1605, papež katolické církve a panovník papežského státu od roku 1592.

Rita POMPONIO, *Il Papa che bruciò Giordano Bruno*, Casale Monferrato, 2003.

92) Roma, 21. Luglio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 177-178, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Qui le novità fanno silentio. Piaccia à Dio, che sia accompagnato anco[ra] dalla quiete dell'Armi, aspettandosi tuttav.a [tuttavia] con ansietà d'intender[e] le risolut.ni [risoluzioni] dè Potentai [Potentati] interessati. Con occas.ne [occasione] di andare al Passatempo dè Gambari a Ponte Salaro,⁷⁶⁸ si sentono bellissimi Concerti di Musiche per Barche con molte Carrozze à sei Cavalli sù le Sponde del fiume, e ci sono intervenuti questi Ill.mi [ilustrissimi] ss.ri Barberini Pròni [patroni],⁷⁶⁹ et[ed] anco[ra] ils.r Conte di Monterey⁷⁷⁰ conlas.ra Ambasciatrice.⁷⁷¹ Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.ma riv.a. Roma 21. Lug.o [Luglio] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Je tu málo novinek, snad bůh dá, a neuslyšíme tu řinčení zbraní. Stále tu čekáme velmi netrpělivě na dohody mezi zúčastněnými mocnáři. U příležitosti vycházek do Gambari na Ponte Salaro jsou slyšet nádherné muzikální koncerty, které se konají na lodích, sledovaných po nábřeží mnoha šestispřežími s kočáry, a na této akci byli přítomni a zúčastnili se páni patroni Barberini, a také pan hrabě z Monterey s paní vyslankyní.

93) Roma, 29. Luglio 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 179-180, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁷⁶⁸ **Ponte Salarío:** most přes řeku Aniene v Římě ve čtvrtích Parioli a Trieste.
Claudio RENDINA, *Enciclopedia di Roma*, Roma, 2005.

⁷⁶⁹ Viz rodina Barberini.

⁷⁷⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁷⁷¹ Viz Eleonor María de Guzmán y Pimentel.

Il caldo di Roma fà languir[e] l'persone, è non mi meraviglia, che languischino anco[ra] lè novità, e chè non si sentino Corr.ri [corrieri], il chè si hà per segno delle difficoltà, ch'[e] devono incontrasi nella negociat.ne dè i [.../] motivi. Qui si è introdotto il passatempo delle Musiche d'notte con il concorso di tutta Roma, ch'[e] prime uscite si fanno sempre innanzi al Palazzo dels.r Conte de Monterey,⁷⁷² ch'[e] dà bellissimi regali di Confetture à i Musici. Non si assoldaranno altre Compag.e [compagnie] d'Infanteria, e li Compag.e [compagnie] di Corazze son[o] già finite di partire. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.ma riv.a. Roma 29. Lug.o [Luglio] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Horka v Římě unavují lid, a proto mě nepřekvapuje, že nejsou ani žádné novinky a ani kurýři se tu neobjevili, což může ale také souviset s problémy v jednání mezi zúčastněnými. Mezitím tady probíhají večerní muzikální odpočinkové koncerty za přítomnosti celého Říma, a první výstupy se dělají vždy v paláci pana hraběte z Monterrey, který obdarovává muzikanty nádhernými dárkovými konfety. Už se nebudou najímat další roty pěšáků, a roty ozbrojenců již vyrazily na cestu.

94) Roma, 4. Agosto 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 181-182, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Habbiamo Roma funesta per morte, è per malatie dè Card.li. È morto ils.r Card.e Bandino,⁷⁷³ e sepellito inS. Siluetio à Monte Cavallo: haveva già trasferite l'pensioni: hà lasciato tre mila scudi da distribuirsi alla Famiglià bassa. È morto ils.r Card.e Peretti,⁷⁷⁴ e sarà sepellito a S.

⁷⁷² Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁷⁷³ **Ottavio Bandini**: 1558-1629, italský kardinál a arcibiskup.

C. EUBEL, *Hierarchia catholica*, IV., Regensburg, 1935, pp. 4, 188.

⁷⁷⁴ **Alessandro Damasceni Peretti**: italský kardinál

A.E. BALDINI, *Origini e fortuna del Tesoro Politico alla luce di nuovi documenti dell'Archivio del sant'Uffizio*, in: F. BUZZI, C.CONTINISIO, *Cultura politica e società a Milano tra Cinque e Seicento*, Milano, 2000, p. 170.

Maria Magg.re nella Cappella di Sisto:⁷⁷⁵ hà lasciato herede il s.r Prencipe Peretti:⁷⁷⁶ venticinquemila scudi di legati Pii: tremila scudi alla Famiglia bassa: cento sudi di pens.e [pensione] a sei Gentil'huomini rispettivam.te: cinquanta à quattro, e venticinque ad alcuni altri: dicono, ch[e] havesse più di cento mila scudi di contanti. Si trova malato ils.r Card.e Scaglia,⁷⁷⁷ mà senza pericolo, essendosi ridotta l'indispos.ne [indisposizione] à certi dolori di Hemorroide. Ils.r Card.e d'Ascoli⁷⁷⁸ à Macerata⁷⁷⁹ è gravato di feb[b]re terzana semplice.⁷⁸⁰ Dio N. [nostro] Sig.re conservi V.S.Ill.ma in ottimo stato di salute per cento anni. Ch'[e] f[acci]ò hum.ma riv.a. Roma 4. Agosto 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Řím je nyní oblečen do smutečního kvůli úmrtím a nemocem kardinálů. Zemřel pan kardinál Bandino, a byl pohřben ve svatém Siluetio na Monte Cavallu. Své peníze už rozdal: nechal tři tisíce scudi rozdělit mezi služebníky. Zemřel pan kardinál Peretti a bude pohřben ve svaté Marii Nejvyšší v sixtinské kapli. Jeho dědicem se stal pan kníže Peretti. Dvacet pět tisíc scudi nechal převést na religiózní a filantropické účely, třemi tisíci scudi obdaroval služebníky: sto scudi peníze pro šest šlechticů, tedy: padesát scudi pro čtyři z nich a pro další dvacet pět scudi. Říká se, že měl více jak sto tisíc scudi v penězích. Onemocněl pan kardinál Scaglia, ale není v nebezpečí života. Jeho indispozicí nakonec budou zřejmě jen hemoroidy. Pan kardinál z Ascoli, který je v Maceratě, velmi onemocněl terciální horečkou. Bože, necht' je Vaše jasnost stále ve výborném zdraví na stovku let.

95) Roma, 11. Agosto 1629

⁷⁷⁵ **Sixtinská kaple:** hlavní kaple apoštolského paláce ve Vatikánu. Pierluigi de VECCHI, *La Cappella Sistina*, Milano, 1999.

⁷⁷⁶ Viz Michele Damasceni Peretti.

⁷⁷⁷ **Desiderio Scaglia:** 1567-1639, italský kardinál a biskup

M.A. VISCEGLIA, *Congiurarono nella degradazione del Papa per via di un Concilio: la protesta del cardinale Gaspare Borgia contro la politica papale nella guerra de Trent'anni*, in: Roma moderna e contemporanea, XI., 2003, pp. 167-193.

⁷⁷⁸ **Sigismondo Donati:** 1605-1641, biskup v Ascoli Picenu
Chybí relevantní bibliografie!

⁷⁷⁹ **Macerata:** provinční hlavní město v italské oblasti Marche

⁷⁸⁰ **Febbre terzana:** malárie

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Non havendo, che scriver[e] delle cose di quà à V.S.Ill.ma, bisogna (per non mancare al mio debito)[,] ch'[e] io le scriva quelle succedute in Lombardia, e forse sapute dalei à quest'ora. Il Duca di Modena⁷⁸¹ si è fatto frate Cappuccino, e di già si è vestito, esen'è [ed se nè] andato nella Prov.a [provincia] di Trento [,] havendo (prima di effettuare questa Santa risolut.e) fatto comporre molte paci trà persone principali nello Stato suo, e rivocare il Bando pub[b]licato già contro i ss.ri Pepoli di Bologna⁷⁸², e scarcerate tutti quelli, ch'[e] erano prigionieri per la causa pretensa contro i med.i [medesimi] ss.ri. È stato mandato diquà al d. Duca un Breve Ap.co [apostolico], con facultà di potersi ordinare al Sacerdotio doppo trè giorni festivi, e di far[e] profess.e passati trè mesi, assoluendolo da ogni irregolarità. Il Prencipe Fran.co [Francesco] [,] primogenito⁷⁸³ del Duca è già stato acclamato Duca, e con q.to [questo] ordinario hà scritto quà al Residente come Duca di Modena, et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.a riv.a. Roma 11. Agosto 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Vzhledem k tomu, že pro Vaši jasnost nemám žádné novinky z Říma, musím (abych splnil svou povinnost) Vám poreferovat o věcech, které se týkají Lombardie, o nichž už možná v tomto čase víte. Pan vévoda z Modeny se stal bratrem kapucínem, a už si i oblékl jejich roucho, a odešel do Tridentu. Ještě před rozhodnutím stát se mnichem se urovnal některé spory v jeho zemi. Odvolal vyhnanství, už zveřejněné, proti pánům Pepoli z Bologni a nechal propustit z vězení všechny ty, kteří stáli v této kauze na straně výše zmíněných pánů. Odsud bylo vévodovi

⁷⁸¹ **Alfonso III. d'Este**: 1591-1644, vévoda Modeny a Reggia mezi lety 1628-1629, později se stal kapucínem pod jménem Giovan Battista da Modena.

L.A.MURATORI, *Delle Antichità Estensi ed Italiane*, II., Modena, 1740, pp. 404-415.

⁷⁸² **Rodina Pepoli**: šlechtický rod původem z Bologni, který ve středověku městu vládl. Později upadla rodina do dekadence a méně významného postavení.

Giudo ANTONIOLI, *Conservator pacis et iustitiae: la Signoria di Taddeo Pepoli a Bologna (1337-1347)*, Bologna, 2004.

⁷⁸³ **Francesco I. d'Este**: 1610-1658, italský kníže a vévoda Modeny a Reggia od roku 1629.

O.ROMBALDI, *Il duca Francesco I. d'Este*, Modena, 1992.

zasláno apoštolské breve s povolením stát se mnichem po třech svátečních dnech, a praktikujícím knězem po dalších třech měsících s tím, že se do té doby oprostí ode všech nesrovnalostí. Kníže Francesco, prvorozený syn vévody už byl prohlášen vévodou, a s tímto kurýrem sem poslal dopis svému vyslanci jako vévoda z Modeny.

96) Roma, 19. Agosto 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 183-184, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

E morto il sig.r Card.e Madruzzo,⁷⁸⁴ et[ed] hà lasciato così commodi tutti i suoi Serv.ri [servitori] rispettivam.te, chè non havranno bisogno d'appigliarsi à nuova servitù, è questa dicono, chè sia stata l'intent.e del Card.le. S'intende, chè qui siano state spedite venti Patenti di più delle fatte, per havere in pronto anco[ra] questi Capitani secondo l'occorenze, chè si presentassero. Lunedì pross.o [prossimo] pass.o [passato] doveva esser[e] Concist.o. e non fù, sara lunedì pross.o [prossimo], è si sentiranno le mutat.ni di Vescovati, e del Decanato in persona dels.r Card.e Deti.⁷⁸⁵ Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò hum.ma riv.a. Roma 19. Agosto 1629. V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zemřel pan kardinál Madruzzo a v závěti velmi štědře obdaroval své služebníky, že už nebudou mít více potřebu komukoliv sloužit, a to, jak se proslýchá, bylo také kardinálovým úmyslem. Předpokládá se, že odsud bylo vyexpedováno o dvacet patentů více, než jich bylo původně vytvořeno, a bylo to proto, aby byli tito kapitáni připraveni podle potřeb, které se mohou objevit. Minulé pondělí se měla konat konzistoř, ale nekonala. Bude příští pondělí a mluví se tu o možných změnách na biskupských postech, a na děkanátu v osobě pana kardinála Deti.

⁷⁸⁴ **Carlo Gaudenzio Madruzzo**: 1562-1629, italský kardinál, biskup a kníže biskup Tridentu.

W. BUCHOWIECKI, B. KUHN-FORTE, *Handbuch der Kirchen Roms*, IV., Wien, 1997, pp. 865, 873, 883-890.

⁷⁸⁵ **Giovanni Battista Deti**: 1580-1630, italský kardinál a biskup

Matteo SANFILIPPO, *Deti Giovan Battista*, in: *Dizionario biografico degli italiani*, vol. 39, Roma, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1991.

97) Roma 25. Agosto 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 187-188, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Nel concistoro di lunedì restò Vescovo d'Albano il si.r Cardinal[e] Pio,⁷⁸⁶ Melino⁷⁸⁷ à Frascati, Lanti à Pelestrina,⁷⁸⁸ Borghese⁷⁸⁹ in Sabina, havendo di tanto havuto sodisfattione N'ro.[nostro] Sig.re, già ch'[e] egli haveva pensato d'andare al Vescovado d'Albano, Ginnasio⁷⁹⁰ à Porto, e Deti⁷⁹¹ Decano à Velletri,⁷⁹² e Sua S.tá⁷⁹³ vuole, che ci si tenghino i Suffragani con provisioni convenienti. Capponi⁷⁹⁴ è primo Prete.

Si vâ dicendo, che fatta la Coronatione, che sarà alli vi[sei] di Settembre prossimo, sia per farsi promotionè di Cardinali. È arrivato quà il s.r Balduino del Monte⁷⁹⁵ mandato dal Duca di Nivers,⁷⁹⁶ credesi per le cose correnti di Lombardia, e per rappresentare il pericolo, et[ed] il bisogno di quell' Altezza per la venuta de gli Alemani [*Tedeschi*]. Èt[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li XXV Agosto 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na pondělní konzistoři byl znovuzvolen biskupem v Albanu pan kardinál Pio, Melino ve Frascati, Lanti v Pelestrině, Borghese v Sabině, s úplným uspokojením našeho pána, kterého

⁷⁸⁶ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

⁷⁸⁷ Viz Giovanni Garzia Mellini.

⁷⁸⁸ **Marcello Lante della Rovere**: 1561-1652, italský kardinál a biskup L. LEONIJ, *Cronaca dei vescovi di Todi*, Todi, 1889, pp. 171-173.

⁷⁸⁹ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁷⁹⁰ Viz Domenico Ginnasi.

⁷⁹¹ Viz Giovanni Battista Deti.

⁷⁹² **Velletri**: italská obec v oblasti římské metropole v provincii Lazio

⁷⁹³ Viz papež Urban VIII.

⁷⁹⁴ Viz Luigi Capponi.

⁷⁹⁵ (**Jméno se nepodařilo identifikovat!** / *Nome non identificato!*)

Osoba je v pramenech označena jako Baldvino del Monte. Zřejmě jde o rodinu **Ciocchi del Monte** původem z Florencie. Privilegovaná rodina, ze které vzešli hlavně advokáti a magistři. Později se dostali až mezi nejvyšší papežskou aristokracii.

Ferdinando PERETTI, *Julius III. and Innocenzo Ciocchi del Monte*, Todi, 2009.

⁷⁹⁶ Viz Carlo I Conzaga-Nevers.

napadlo jít na biskupství v Albanu, Ginnasio do Porta, a Deti se stane děkanem ve Velletri, a Její svatost požaduje, aby všichni měli svého sufragána s patřičným příjmem.

Říká se, že po korunovaci, která proběhne šestého září, budou oznámeny nové promoce kardinálů. Přijel sem pan Balduino del Monte, poslaný vévodou z Nevers, zřejmě kvůli nynějším záležitostem v Lombardii, a zdůraznit nebezpečí, a potřeby Její výsosti kvůli příchodu Němců.

98) Roma, 1. Settembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 189-190, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Par[*e*] [,] che si vada susurrando, che nel Concistoro di lunedì prossimo sia per farsi promozione de Cardinali. Io non lo credo, ma più tosto, che sia per seguire al primo [,] ò al secondo Concistoro doppò la Coronatione. Si dice tuttavia, che il sig.r Cardinal Antonio Barberini⁷⁹⁷ à Ottobre prossimo sia per andar[*e*] legato in Romagna con la sovrintendenza generale à tutto quell[o], che potesse succedere per occorrenze di guerra. Qui è piovuto assai con qualche rinfrescamento dell'aere[*aria*], ma però non è da fidarsene, e per ancora non si sente motivo alcuno dell' uscita del Papa⁷⁹⁸ à Villeggiare conforme al solito. Il s.r Card.e Millino⁷⁹⁹ si trova indisposto di feb[*b*]re, ma però senza pericolo sin'hora. Et[*ed*] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humilissima riverenza. Roma il Primo Settembre 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Vypadá to a šeptá se tu o tom, že na pondělní konzistoři budou vyhlášeny promoce nových kardinálů. Já tomu nevěřím a myslím si, že se tak stane na první, nebo na druhé konzistoři po korunovaci. Říká se, že pan kardinál Antonio Barberini v říjnu vyrazí jako legát do Romagni s pravomocemi vrchního generálního dozorce nad vším, co by se mohlo stát v případě války.

⁷⁹⁷ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁷⁹⁸ Viz papež Urban VIII.

⁷⁹⁹ Viz Giovanni Garzia Mellini.

V Římě zapršelo a trochu se občerstvil vzduch, ale počasí se nedá věřit, a proto stále není důvod k tomu, aby papež opustil svůj letní úkryt dříve než v obvyklém čase. Pan kardinál Millino trpí horečkami, ale zatím to není životu nebezpečné.

99) Roma, 8. Settembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 191-192, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Lunedí passato non fù Concistoro, come si credeva, e dicono, che la promotione non si farà se non doppò S. Michele, cioè doppò la Coronatione, al qual[e] tempo la Corte sarà tornata da Castel Gandolfo, dove si crede, che sia per farsi l'aggiustamento de i soggetti, che sin quì non si hà per stabilito. La promotione di Mons.re Trivultio⁸⁰⁰ si tiene per sicura, con l'opera efficace dell'Ill.mo s.r Card.le D. Antonio.⁸⁰¹ Corre anco[ra] per il tavoliere francam.te il Padre Giustiniano della Chiesa Nova,⁸⁰² persona di singolar[e] bontà, e di molte lettere, dicendosi [,] che il s.r Marchese Giustiniano [,]⁸⁰³ fratello del già Cardinale di questo nome,⁸⁰⁴ gli habbia assegnato sei mila scudi d'entrata, con una bellissima supellettile per la Casa, ch'[e] è quanto posso dire à V.S.Ill.ma con questa, non passando quì cosa degna della sua notitia. E le f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 8 Settembre 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé pondělí se nekonala konzistoř, jak se původně věřilo, a říká se, že promoce proběhnou až po svatém Michalovi, což je po korunovaci, a v tomto čase se také dvůr vrátí z Castel Gandolfa, kde se mluví o tom, že ještě proběhnou nějaké změny v nominacích, které dosud

⁸⁰⁰ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

⁸⁰¹ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁸⁰² **Orazio Giustiniani**: 1580-1649, italský kardinál a biskup.

Angelo SCORZA, *Le famiglie nobili genovesi*, Genova, 2009.

⁸⁰³ **Vincenzo Giustiniani**: 1564-1637, markýz Caravaggia, bankéř, kolekcionista umění, italský intelektuál.

Robert ENGASS, *L'amore Giustiniani del Caravaggio: le virtù di un vero nobile*, Roma, 1967.

⁸⁰⁴ **Benedetto Giustiniani**: 1554-1621, italský kardinál

J. VARRIANO, *Caravaggio's lost portrait of cardinal Benedetto Giustiniani. Toccar con mano una collezione del Seicento*, Milano, 2001.

nebyly pevně stanoveny. Promoce monsignora Trivultia je jistá s efektivní pomocí Její jasnosti pana kardinála dona Antonia. Ještě se tu mluví o otci Justiniánovi z Chiesa Nova, což je osoba vytríbené dobroty, a mnoha dopisů, a říká se, že pan markýz Justinián, bratr kardinála stejného jména, mu přidělil šest tisíc scudi, s překrásným vybavením domu. A to je vše, co mohu Vaší jasnosti sdělit, protože jinak tu nemáme žádné relevantní zprávy.

100) Roma, 29. Settembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 193-194, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Cardinal[*e*] Millino⁸⁰⁵ è ridotto à termine di morte à segno, che si tiene per disperatissimo da tutti. La Corte discorre, che sia per succeder[*e*] nel carico di Vicario il s.r Cardinal[*e*] S.to Honofrio,⁸⁰⁶ et[*ed*] altri dicono il s.r Card.l Ginetti,⁸⁰⁷ ò Sacchetti.⁸⁰⁸ All'Arcipretato di S.ta Maria Maggiore si tiene, che sia per passare il s.r Card.l Antonio Barberini.⁸⁰⁹ Hier[*i*] sera giunse un Corriere al s.r Conte di Monte Rey [,]⁸¹⁰ spedito dal s.r Marchese Spinola,⁸¹¹ con avviso della resolutione fatta, che l'esercito Imperiale vada sù Mantoano, e quello del Ré Catolico⁸¹² nel Monferrato, di modo, che si dovrà sentire in breve qualch'effeto di queste invasioni. Dio N. S.re [*nostro signore*] interponga [*darsi*] la sua Santa Mano per la quiete comune. Et[*ed*] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humilissima riverenza. Roma li 29 Sett.re [*Settembre*] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

⁸⁰⁵ Viz Giovanni Garzia Mellini.

⁸⁰⁶ Viz Antonio Barberini seniore.

⁸⁰⁷ Viz Marzio Ginetti.

⁸⁰⁸ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

⁸⁰⁹ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁸¹⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁸¹¹ **Filippo Spinola Doria**: 1594-1659, italský generál a politik, markýz z Los Balbases.

A. BUONO, *Esercito, istituzioni, territorio. Alloggiamenti militari e case herme nello Stato di Milano (secoli XVI e XVII)*, Firenze, 2009, pp. 124.

⁸¹² Viz Filip IV. Španělský.

Pan kardinál Millino je na tom velmi špatně, že už ho mají všichni za mrtvého. U dvora se mluví o tom, že se pan kardinál ze Sant'Onofria stane vikářem, ale jiní si myslí, že to bude kardinál Ginetti, nebo Sacchetti. Arciprelátský úřad svaté Marie Nejvyšší by měl prý dostat pan kardinál Antonio Barberini. Včera večer dorazil kurýr k panu hraběti z Monterrey, kterého vyslal pan markýz Spinola se zprávou o tom, že císařské vojsko pochoduje směrem na Mantovu a vojsko katolického krále na Monferrato tak, že bychom měli brzy slyšet efekt této invaze. Bože, Náš Pane, dej nám své pomoci pro společný mír.

101) Roma, 13. Ottobre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 195-196, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Nel Concistoro di lunedì non intervenne il s.r Cardinal[e] Capponi,⁸¹³ il quale non hà voluto ottare [lottare per] al Vescovado, come poteva, essendosi contentato di restare primo Prete, che gli dà mille scudi d'oro di rendita con il titolo di San Lorenzo in Lucina,⁸¹⁴ di modo [,] che, il sig.r Cardinal[e] Crescentio,⁸¹⁵ che gli doveva succedere in detto carico, hà ottato [lottato per] alla Chiesa di Pelestrina. Il Commendatore Nari⁸¹⁶ è destinato ad assistere in Milano appresso il s.r Marchese Spinola⁸¹⁷ in luogo del s.r Gio: [Giovanni] Francesco Saccheti.⁸¹⁸ Al sig.r Don Carlo Colonna,⁸¹⁹ che presto dovrà esser[e] quà, si darà carico di Mastro di Campo d'un Terzo, e dovrà risedere in Perugia, et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 13. Ottobre 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

⁸¹³ Viz Luigi Capponi.

⁸¹⁴ **Bazilika svatého Lorenze v Lucině:** římská bazilika v Rione Colonna nedaleko paláce Montecitorio. G. FRONZUTO, *Organi di Roma. Guida pratica orientativa agli organi storici e moderni*. Firenze, 2007, pp. 196-198.

⁸¹⁵ **Alessandro Crescenzi:** 1607-1688, italský kardinál a arcibiskup

L. BARTOCETTI, *Serie dei vescovi delle diocesi marchigiane*, in: *Studia Picensa*, XV., 1940, p. 123.

⁸¹⁶ Viz kapitán Nari.

⁸¹⁷ Viz Filippo Spinola Doria.

⁸¹⁸ **Giovanni Francesco Sacchetti:** papežský komisař ve Valtellině
Nenalezena relevantní bibliografie!

⁸¹⁹ Viz Carlo Colonna.

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na pondělní konzistoři nepromluvil kardinál Capponi, který chtěl původně získat biskupství, i když mohl, s tím, že mu stačí post prvního kněze, který mu vynáší tisíc zlatých scudi s titulem svatého Lorence v Lucině tak, aby pan kardinál Crescentio, který ho měl na tomto postu vystřídat, mohl získat pelestrinskou diecézi. Komandér Nari bude asistovat v Miláně pod markýzem Spinolou v oblastech, řízených panem Pietrem Francescem Sacchettim. Panu donu Carlovi Colonnovi, který se tu má brzy objevit, je určen titul polního velitele jedné tercie, která bude mít sídlo v Perugii.

102) Roma, 27. Ottobre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 197-198, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Seguitano i tempi bellissimi, e la Corte si trattiene tuttavia à Castel Gandolfo con molt'allegria. Il Papa⁸²⁰ tornerà martedì prossimo, e Roma stà ansiosa della promotione, ma se le cose di Lombardia non pigliano miglior[*e*] piega, credono molti, che sia per differirsi ad altro tempo. Noi altri della Città siamo senza nove[*novità*], e però supplico V.S.Ill.ma à scusare la povertà di questa lettera. È le f[*acci*]ò humilis.a riverenza. Roma li 27. Ottobre 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Máme tu krásné počasí, ale dvůr je stále na Castel Gandolfu, za všeobecné radosti. Papež se vrátí příští pondělí, a celý Řím je zvědavý na promoce, ale pokud se do té doby nevyjasní věci kolem Lombardie, tak si mnozí myslí, že nový kardinálové budou promováni v jiném čase. My ostatní ve městě jsme bez novinek, a proto prosím Vaši jasnost za prominutí krátkosti tohoto psaní.

103) Roma, 10. Novembre 1629 (*dopis je v archivu označen jako 10. Dicembre 1629*)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 201-202, italiano

⁸²⁰ Viz papež Urban VIII.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Partì Mons.re Panzirolo⁸²¹ per la sua Nuntiatura mercordì [mercoledì] passato, e lunedì prossimo partiranno per Bologna il s.r Card.l D. Antonio Barberini,⁸²² et[ed] il s.r D. Carlo [,] suo Padre [,]⁸²³ per servitio della pace d'Italia, che così piaccia al Sig.re, ch'[e] segua. Dicono, ch'[e] il s.r Cardinal'[e] porta i Brevi spediti per la legatione à tutti i Principi d'Italia, et[ed] anco[ra] fuori se bisognasse, e vedendosi questi segni tanto èspresi, et[ed] anticipati del zelo infaticabile di S.B.ne⁸²⁴ si sono concepute sicurissime speranze dell'accomodamento. Faranno la strada di Loreto, sì ben'[e] à quest'ora s'[i] è inviata parte della Famiglia per la via di Firenze. Il Papa non anderà à Monte Rotondo, già il tempo si mostra piovoso, e le strade per il fango verso quelle parti sono impraticabili, Mi rallegro [,] ch'[e] V.S.Ill.ma sia restata libera dal catarro, Dio Nrò Sig.re [nostro signore] lè conceda ogn'[i] altra meritata prosperità. E le f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li X. Nmbre [Novembre] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Monsignor Panzirolo odjel minulou středu na svou nunciaturu a příští pondělí odjedou do Bologni pánové kardinál don Antonio Barberini a don Carlo, jeho otec, ve službách míru v Itálii, a tak se to líbí našemu Pánu, a tak se také stane. Říká se, že pan kardinál veze breve, vydané k legaci, všem italským knížatům, a také mimo Itálii, když bude potřeba, a když vidíme tuto neúnavnou horlivost Její svatosti, tak jsou tu jisté naděje na urovnání věcí. Pojedou cestou přes Loreto, a v tuto chvíli už vyrazila část rodiny cestou na Florencii. Papež se neodebere na Monterotondo, protože počasí se zhoršilo. Je deštivo a cesty jsou díky bahnu prakticky neprůjezdné. Jsem šťasten, že se Vaše jasnost zbavila nemoci, necht' Vás náš Pán obdaruje vším nejlepším.

⁸²¹ **Giovanni Giacomo Panciroli**: 1587-1651, italský kardinál

Ludwig von PASTOR, *Storia dei papi dalla fine del Medio Evo*, XIV, 1, Roma, 1961, pp. 29-34.

⁸²² Viz Antonio Barberini iuniore.

⁸²³ Viz Carlo Barberini.

⁸²⁴ Viz papež Urban VIII.

104) Roma, 24. Novembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 201-202, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Li sig.ri Cardinali Nari,⁸²⁵ Virile,⁸²⁶ e Trivultio⁸²⁷ giovedì nel Concistoro pub[b]lico ebbero il Cappello conform[e] al solito, e adesso attendono à fare le visite con nobilissimo Corteggio. È stato dichiarato Auditore di Rota Mons.r Panzirolo [,]⁸²⁸ hora Nuntio à Milano, e l'altro luogo, che vaca [disoccupato] non è ancora provisto. Mons.r Colonna [,]⁸²⁹ Fig.lo [figlio] del s.r Principe Pelestrina [,]⁸³⁰ hà havuto un Chièricato di Camera, et[ed] un'altro un Gentil huomo Genovese [,] Nipote del già Mons.r Raimondo,⁸³¹ ch'[e] fù Chierico. L'Auditorato della Camera, si è dato à Mons.r Francesco [,] Prelato Luchese.⁸³² Hanno dichiarato Nuntio ordinario Mns.r Monti,⁸³³ ch'[e] è in Spagna, e gli hanno dato il Patriarcato d'Antiochia,⁸³⁴ ch'[e] haveva il s.r Card.le Panfilio,⁸³⁵ il qual[e] dicono, ch'[e] potrà tornar[e] à suo piacere. Alle Nuntature di Germania, e di Francia non si dichiararanno i soggetti per adesso. Roma è tutta in allegrezza per la Nascita dell'Infante di Spagna,⁸³⁶ e il s.r Conte di Monte Rey⁸³⁷ fà cose di stupore, come Comedie pub[b]liche à tutto il Popolo Spagnole, e Italiane, corse di Palii, e lotte, Cavalcate nobilissime di Cavalieri della natione, et[ed] altri fuochi, e tiri di Mortaletti perpetui. Fà gettare danari dalle finestre à centinaia di scudi, e dar[e] regali de rinfrescam.ti, et[ed] elemosine à tutti Monasteri di Roma di Moniche, e de Frati poveri. I ss.ri Cardinali, e tutto il resto della Corte va à compiere con S.E. con infinito concorso. Noi altri di Monte Savello non habbiamo lasciato di fare la parte nostra. Io non voglio funestare questa relatione d'allegrezza con avvisi di guerra. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma li 24. Nmbre [Novembre] 1629.

⁸²⁵ **Gregorio Naro:** 1581-1634, italský kardinál a biskup

Ch. WEBER, *Die päpstlichen referendare. 1566-1809*, Stuttgart, 2004, I, pp. 197-208.

⁸²⁶ Viz Luca Antonio Virili.

⁸²⁷ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

⁸²⁸ Viz Giovanni Jacomo Panzirolo.

⁸²⁹ **Giacomo Colonna di Sciarra:** ...-1653, úředník nejvyššího papežského tribunálu
Nenalezena relevantní bibliografie!

⁸³⁰ Viz Francesco Colonna di Sciarra.

⁸³¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako příbuzný monsignora Raimondi, který byl klerikem.

⁸³² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Francesco, prelát z Luccy.

⁸³³ Viz Cesare Monti.

⁸³⁴ **Patriarchát Antiochie:** dnes město v Turecku. Kdysi tam fungovalo katolické biskupství Antiochie v Síríi.

⁸³⁵ Viz Giovanni Battista Pamphilj.

⁸³⁶ **Baltasar Carlos d'Asburgo:** 1629-1646, kastilský princ, kníže Aragonie, Portugalska a Asturie.

Graham DARBY, *Spain in the Seventeenth Century*, London, 1994.

⁸³⁷ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

V.S. Ill.ma: e R.ma
Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re
Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Páni kardinálové Nari, Virile a Trivulzio vykonali na čtvrteční veřejné konzistoři svou obvyklou mši a nyní čekají na návštěvy u dvora. Rotačním auditorem byl zvolen monsignor Panzirolo, nynější nuncijs v Miláně, a další uvolněné místo ještě nebylo obsazeno. Monsignor Colonna, syn pana knížete z Pelestriny, získal kamerální klerikát, stejně jako další janovský šlechtic, příbuzný monsignora Raimondi, který byl klerikem. Kamerální auditorát získal monsignor Francesco, prelát z Lucchy. Nunciem se stal monsignor Monti, který je nyní ve Španělsku, a získal patriarchát Antiochie, který měl dosud pan kardinál Panfilio, který se může, jak říkají, vrátit podle svého rozhodnutí. Na nunciatury v Německu a ve Francii nebyl nikdo zvolen. Celý Řím slaví narození španělského následníka, a pan hrabě z Monterrey pořádá neuvěřitelné věci, jako veřejné komedie pro veškerý španělský a italský lid, míčové hry, zápasy, šlechtické jízdy španělských grandů, s ohňovými oslavami a výstřely artilerie. Z oken nechává vyhazovat stovky scudi, a obdarovává občerstvením a almužnami všechny římské mnišské kláštery, a kláštery chudých bratří. Páni kardinálové, a zbytek celého dvora, chodí gratulovat Její výsosti v nekonečných řadách. My ostatní z Monte Savella jsme samozřejmě neopomněli vykonat svou povinnost. Nechci pokazit špatnými zprávami o válce tuto šťastnou událost.

105) Roma, 1. Dicembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 203-204, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Un giorno della prossima settimana partirà di quà un Nipote di Mons.r Motman,⁸³⁸ ch'[e] porta la Berretta al s.r Card.le di Strigonia,⁸³⁹ et[ed] anco[ra] il s.r Luca Clostenio[,]⁸⁴⁰ Gentil huomo

⁸³⁸ **Vilém Mottmann**: synovec Jindřicha Kornélia Mottmanna, císařského rotačního auditora. T. PARMA, *František*, s. 192.

⁸³⁹ **Péter Pázmány**: 1570-1637, uherský kardinál, ostríhomský arcibiskup. Péter PÁZMÁNY, *Grazer philophische Disputationen*, ed. Paul Richard BLUM, Emil HARGITTAI, Pilsacsaba, 2003.

⁸⁴⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Luca Clostenio, šlechtic ve službách kardinála Barberiniho.

del s.r Cardinal[e] Barberini,⁸⁴¹ ch'[e] porta quella del s.r Card.l SantaCroce.⁸⁴² De i soggetti per lè Nuntiate di Germania, e di Francia non si sente ancora cosa determinata, si è ben'[e] andato [,] dicendo, ch'[e] Mons.r Gover.re [governatore] di Roma,⁸⁴³ già guarito, sia per andare Nuntio in Polonia, nel resto stiamo senza novità, non ne apportando la guerra medesima di Lombardia. Annuntio à V.S.Ill.ma tutto il bene, ch'[e] ella merita con occasione delle prossime Sante feste Natalitie, con tutto [,] che l'animo mio non stia [l]otioso in alcun tempo in questo esercizio della mia oblig.ma divotione verso V.S.Ill.ma. È lè f[acci]ò humilis.a riverenza. Roma il p.o [primo] Dicembre 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V příštím týdnu odsud odjede jeden příbuzný pana monsignor Motmana, který poveze kardinálský klobouk panu kardinálovi z Ostřihomy, a ještě pan Luca Clostenio, šlechtic ve službách pana kardinála Barberini, který poveze klobouk kardinálu ze Santa Croce. Na německé a francouzské nunciatury zatím nebyl nikdo zvolen, i když se tu povídá, že monsignor římský guvernér, který se už uzdravil, bude nunciem v Polsku, jinak jsme tu bez novinek a ani nemáme nic nového ohledně války v Lombardii. Přeji Vaší jasnosti všechno nejlepší, které si zasloužíte, u příležitosti příštích svatých vánočních svátků s tím, že má duše v tomto zápase oddanosti k Vaší jasnosti nikdy nepoleví.

106) Roma, 8. Dicemre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 205-206, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁸⁴¹ Viz Francesco Barberini.

⁸⁴² Viz Antonio Santacroce.

⁸⁴³ **Girolamo Grimaldi-Cavalleroni**: 1597-1685, italský kardinál, arcibiskup a apoštolský guvernér Říma v letech 1628-1631

N. DEL RE, *Monsignor governatore di Roma*, Roma, 1972, pp. 100.

Questa mattina è partito di quà il s.r Luca Clostenio [,]⁸⁴⁴ Gentil huomo del s.r Card.l Barberini,⁸⁴⁵ ch'[e] porta la Berretta in Polonia al s.r Card.l Santa Croce,⁸⁴⁶ essendo anco[ra] partiti di questa settimana gli altri, ch'[e] vanno per la medesima occasione in Germania [,] in Spagna, e in Francia. La Corte stà curiosa di sentire il soggetto, ch'[e] vorrà nominare il Ré Cat.co [catolico]⁸⁴⁷ al Cardinalato, e con tutto [,] ch'[e] si sieno [siano] sentiti diversi pareri, il più sicuro è, che la nominatione sarà in persona dell'Arcivescovo di Siviglia.⁸⁴⁸ Il Giubileo è stato pigliato quì con grandiss.mo concorso di tutta la Città con la continuatione delle più belle giornate, che si potessero desiderare. Piaccia à Dio, ch'[e] le orationi rieschino truttuose. Nel resto non si sente novità degna della notitia de V.S.Ill.ma, alla quale f[acci]ò humil.ma riverenza. Roma li 8 Dec.re [Dicembre] 1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes ráno odsud odjel pan Luca Clostenio, šlechtic ve službách pana kardinála Barberini, který veze kardinálský klobouk do Polska panu kardinálovi ze Santa Croce. Stejně tak už odjeli tento týden další, kteří při této příležitosti jedou do Německa, Španělska a Francie. Dvůr je zvědavý na setkání s osobou, kterou nominoval katolický král na kardinála, a s tím se tu také objevily různé myšlenky, ale ta nejjistější je, že bude nominován arcibiskup ze Sevilly. Jubileum proběhlo za velké účasti celého města za překrásného počasí, jaké si můžeme přát. Necht' bůh dá, aby orace byly naplněny. Jinak jsme tu bez novinek.

107) Roma, 22. Dicembre 1629

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 207-208, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

⁸⁴⁴ Viz Luca Clostenio.

⁸⁴⁵ Viz Francesco Barberini.

⁸⁴⁶ Viz Antonio Santacroce.

⁸⁴⁷ Viz Filip IV. Španělský.

⁸⁴⁸ **Diego de Guzmán y Haro**: 1566-1631, arcibiskup v Seville mezi lety 1625-1631. Nenalezena relevantní bibliografie!

Nell'ultimo Concistoro il Papa [,]⁸⁴⁹ col mezzo de Capidordini, e del Camerlengo del Collegio [,] fece intendere à tutti li SS.ri Cardinali, che ne presenti rumori d'Italia per difesa dello Stato Ecc.co [*ecclesiastico*] voleva assoldare un buon neruo [*numero*] di genti, e che trovandosi esausta la Camera Apost.ca, haverebbe desiderato, ch'[,]⁸⁵⁰ tutti li SS.ri Cardinali fossero concorsi à questa spesa con quella somma, ch'[,]⁸⁵¹ più fosse paruta à loro, già che non voleva violentarli, e che intendeva [,] che ciò si facesse per quattro Mesi soli, affinche se fosse cessato il bisogno non di fosse nè anco[ra] proseguita più oltre questa soventione. Il Collegio risaputo questo per corrispondere alla Santa Mente di S.B.ne deputò dodici Cardinali, i quali havessero da considerare intorno al modo, et[ed] alla somma, che si fosse potuta contribuire per pigliar[e] poi opportuna resolutione. S'intende anco[ra], che S.S.tà voglia cavare danari dal Baronaggio à proportione de gli Stati e delle facultà, e così da tutti gli altri Capi di Famiglia, che habbiano oltre due mila scudi di capitale. Si è detto, che il s.r Card.l Borghese⁸⁵⁰ habbia offerto dodici mila scudi, et[ed] Ludovisi⁸⁵¹ dieci, e che il Papa non è restato sodisfatto. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma li 22. Dec.re [*Dicembre*]1629.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na poslední konzistoři, za přítomnosti ministrů a kamerlenga, oznámil papež svou žádost pánům kardinálům, s tím, že kvůli nynějšímu válečnému hřmotu v Itálii, a pro zabezpečení církevního státu, chce najmout další velké množství ozbrojeného lidu, a protože apoštolská pokladna je prázdná, tak si přeje, aby všichni páni kardinálové přispěli jistou sumou, podle toho, jak se každému zlíbí, protože na ně nechce dělat nátlak, a že si myslí, že to bude potřeba asi na čtyři měsíce, pokud to bude stačit. Kolegium přijalo jeho žádost a vytvořilo dvanácti člennou skupinu kardinálů, kteří se touto věcí budou zabývat, a zjistí, jakou částku by kdo mohl nabídnout. Její svatost také dala na vědomí, že to samé bude vyžadovat po římské šlechtě, která má úřady u římského státu, a také ode všech představených rodin, které mají více jak dva tisíce

⁸⁴⁹ Viz papež Urban VIII.

⁸⁵⁰ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁸⁵¹ Viz Ludovico Ludovisi

scudi kapitálu. Říká se, že pan kardinál Borghese nabídl dvanáct tisíc scudi, a Ludovisi deset tisíc, ale papeži to nestačilo.

108) Roma, 5. Gennaio 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 209-210, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Hieri si radunorno in Campidogli dodici Gentil huomini principali [,] per discorrere soprà il modo, che si fosse potuto tenere per cavare danari, è perchè non havevano facultà di concludere cosa nes[s]una, si dice, chè descendessero unitam.te in questo articolo, ch'[e] si radunasse il Popolo pure in Campidoglio per vedere, ch'[e] resti adempita la buona mente di S.S.tá⁸⁵² nel modo più facile, e più quiete, che sarà possibile. Intanto non s'intende, ch'[e] per la parte del Sacro Collegio sia per ancora stata effetuata cosa alcuna. I rumori della peste con tutto [,] ch'[e] questa Città per gratia di Dio sia libera anco[ra] da i sospetti, faranno star[e] sù l'avviso noi l'atri, benchè lontani, e già si vò dicendo, ch'[e] presto si metteranno l'guardie alle Porte. Et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma li 5 Gennaro [*Gennaio*] 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Včera se sešlo na Campidoglio dvanáct nejdůležitějších šlechticů, aby se pokusili vyřešit papežovu žádost o peněžní příspěvek, ale protože se na ničem nedokázali dohodnout, tak se říká, že se bude muset sejít na Campidoglio veškerý římský lid, aby společně naplnil dobrou mysl Její svatosti tím nejjednodušším způsobem. Mimo to nevíme také nic o tom, že by ze strany svatého Kolegia již bylo něco dohodnuto. Zaslechli jsme tady něco ohledně morové nákazy, která ale zatím do města, díky bohu, nedorazila. Už se ale mluví o tom, že k bránám budou postaveny hlídky.

109) Roma, 19. Gennaio 1630

⁸⁵² Viz papež Urban VIII.

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il Papa⁸⁵³ andò à S. Pietro per la Festività della Catedra, e tornò hier[*i*] sera à Monte Cavallo, perchè seguita l'humidità della stagione, è le malattie di Borgo. Il s.r Principe⁸⁵⁴ voleva uscire per dui [*due*], ò tre giorni sino à Porto, ma non si è assicurato, essendosi tocco con mano, chè alcuni, c'[*i*] hanno voluto andare à spasso in quello, et[*ed*] in luoghi simile hanno partito burasca nella sanità. Il sig.r Duca della Riccia⁸⁵⁵ è andato à Napoli [,] invitato dal sig.r Don Francesco Peretti [,]⁸⁵⁶ suo Cog.to [*cognato*][,] à veder[*e*] le feste, chè si fanno per la nascita del Principe di Spagna.⁸⁵⁷ Nel resto non habbiamo novità di rilievo. È venuta la Cedola per il s.r Card.l Savello,⁸⁵⁸ il quale verso il fine di Feb[*b*]raio andarà alla sua Chiesa di Salerno, et[*ed*] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humiliss.a riverenza. Roma li 19 Gennaio 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Papež se objevil v chrámu svatého Petra u příležitosti svátků Katedry, a včera se vrátil na Monte Cavallo, protože se tu objevila silná vlhkost, která je v tomto období normální, doprovázená běžnými nemocemi. Pan kníže si chtěl vyrazit na dva, nebo tři dny až do Porta, ale nebylo to bezpečné, protože někteří přišli se zprávami o tom, že si také chtěli vyjet na různá podobná místa, ale tamní zdravotní potíže jim v tom zabránily. Pan vévoda z Riccie odjel do Neapole na pozvání pana dona Francesca Peretti, jeho švagra, aby byl přítomen oslavám u příležitosti narození španělského prince. Jinak tu nemáme žádné novinky. Přišlo povolení pro pana kardinála Savelli, který se na konci února vydá na svou diecézi do Salerna.

110) Roma, 26. Gennaio 1630

⁸⁵³ Viz papež Urban VIII.

⁸⁵⁴ Viz Paolo Savelli.

⁸⁵⁵ Viz Bernardino Savelli.

⁸⁵⁶ **Francesco Peretti di Montalto**: 1595-1655, budoucí kardinál a sicilský arcibiskup.

TJ. DANDELET, *Spanish Rome 1500-1700*, London, 2001, pp. 197.

⁸⁵⁷ Viz Baltazar Carlos Habsburský.

⁸⁵⁸ Viz Giulio Savelli.

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Appunto nell'Audienza d'hier[i] mattina il s.r Principe [,] mio Sig.re [,]⁸⁵⁹ fece l'ufficio con S.B.ne,⁸⁶⁰ è con il s.r Card.l Barberini⁸⁶¹ intorno al negotio del legato per le nozze del Ré d'Ungheria,⁸⁶² e gli dissero, ch'[e] se in quel tempo le cose di Lombardia si ritrovassero in stato, che il s.r Card.l Antonio⁸⁶³ potesse uscire d'Italia, S.B.ne haverebbe havuto gusto di mandarlo, ma chè non sapendo l'esito, chè sia per havere la negotiatione del medesimo s.r Cardinale, non potevano risolversi adesso sopra ciò, et[ed] havendo il s.r Principe parlato della persona di V.S.Ill.ma con ogni efficacia, il Papa gli haveva detto, che ci haverebbe pensato, e ch'[e] intanto nè parlasse con il s.r Card.l Barberini, si come fece, e ne riportò, ch'[e] n'[e] haverebbe parlato à S.B.ne, e perchè il s.r Cardinale motivò, chè la S.tà Sua haveva de Cardinali Creature in Germania, gli fù risposto da S.E., ch'[e] in simile casi si suole haver[e] riguardo all' antianità, e chè V.S.Ill.ma era antiana, et[ed] haveva fatte altre volte simile funtioni, e così si restò, chè il s.r Card.le haverebbe trattato con S.S.tá per accertar[e]la resolutione, la quale si starà attendendo, e il s.r Principe rinovarà, bisognando gli uffici in esecuzione de gli ordini, è per scrivere anco[ra] à V.S.Ill.ma, come ne tiene egualm.te grande il desiderio, ch'[e] obligat.ni. Io, sebene fuori di bisogno, adempierò l'mie parti in ricordare il negotio, et[ed] in eseguire quel di più [,] ch'[e] occorresse. Qui si stà tuttavia sù l'particolare del cavar[e] danari, ma per ancora non se ne sente effetto preciso. Et à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilis.a riverenza. Roma li 26. Gennaio 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na včerejší ranní audienci u Její svatosti kníže, můj pán, hovořil s panem kardinálem Barberinim ohledně legátství na svatbu uherského krále, a bylo mu řečeno, že pokud se do té

⁸⁵⁹ Viz Paolo Savelli.

⁸⁶⁰ Viz papež Urban VIII.

⁸⁶¹ Viz Francesco Barberini.

⁸⁶² Viz Ferdinand III. Habsburský.

⁸⁶³ Viz Antonio Barberini iuniore.

doby vyřeší věci okolo Lombardie a pan kardinál Antonio bude moci opustit Itálii, tak by Její blahorodí chtěl vyslat právě jeho, ale protože se zatím neví, jak dopadnou tato jednání, tak není možné o tom rozhodnout nyní, a vzhledem k tomu, že pan kníže mohl mít možnost promluvit jménem Vaší osoby, tak tak učinil, a papež mu odpověděl, že na to bude myslet, a ať si o tom promluví s panem kardinálem Barberinim, což on udělal, a řekl mu, že na toto téma mluvil s Její blahorodím, a pokusil se pana kardinála přesvědčit o tom, že Její svatost má na takové záležitosti své národní kardinály v Německu, a bylo mu Její excelencí odpovězeno, že v takových případech se hledí na to, jak dlouho daný kardinál slouží církvi, a protože Vaše jasnost je nejstarší a má už zkušenosti s podobnými věcmi, tak přitom zůstalo. Pan kardinál bude vyjednávat s Její svatostí na zjištění řešení, které jsou očekávány, a pan kníže obnoví jednání v případě potřeby úřadů, a napíše Vaší jasnosti, jak si sám velmi přeje, a má za povinnost. Vzhledem k tomu, že u tohoto jednání nejsem potřeba, pokusím se alespoň připomínat tuto záležitost a nabízet své služby, kde bude možné. V Římě je stále hlavním tématem výběr peněz, ale zatím není o ničem rozhodnuto.

111) Roma, 2. Febbraio 1630 (*duplikát dopisu z 26.1. 1630*)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 213-214, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Appunto nell'Audienza d'hier[*i*] mattina il s.r Principe [,] mio Sig.re [,]⁸⁶⁴ fece l'ufficio con S.B.ne, è con il s.r Card.l Barberini⁸⁶⁵ intorno al negotio del legato per le nozze del Ré d'Ungheria,⁸⁶⁶ e gli dissero, ch'[*e*] se in quel tempo le cose di Lombardia si ritrovassero in stato, che il s.r Card.l Antonio⁸⁶⁷ potesse uscire d'Italia, S.B.ne haverebbe havuto gusto di mandarlo, ma chè non sapendo l'esito, chè sia per havere la negotiatione del medesimo s.r Cardinale, non potevano risolversi adesso sopra ciò, et[*ed*] havendo il s.r Principe parlato della persona di V.S.Ill.ma con ogni efficacia, il Papa⁸⁶⁸ gli haveva detto, che ci haverebbe pensato, e ch'[*e*] intanto nè parlasse con il s.r Card.l Barberini, si come fece, e ne riportò, ch'[*e*] n'[*e*] haverebbe parlato à S.B.ne, e perchè il s.r Cardinale motivò, chè la S.tà Sua haveva de Cardinali Creature in Germania, gli fù risposto da S.E., ch'[*e*] in simile casi si suole haver[*e*] riguardo all' antianità, e chè V.S.Ill.ma era antiana, et[*ed*] haveva fatte altre volte simile funtionì, e così si restò, chè il

⁸⁶⁴ Viz Paolo Savelli

⁸⁶⁵ Viz Francesco Barberini

⁸⁶⁶ Viz Ferdinand III. Habsburský

⁸⁶⁷ Viz Antonio Barberini iuniore

⁸⁶⁸ Viz papež Urban VIII.

s.r Card.le haverebbe trattato con S.S.tá per accertar[e]la resolutione, la quale si starà attendendo, e il s.r Principe rinovarà, bisognando gli uffici in esecuzione de gli ordini, è per scrivere anco[ra] à V.S.Ill.ma, come ne tiene egualm.te grande il desiderio, ch'[e] obligat.ni. Io, sebene fuori di bisogno, adempierò l'mie parti in ricordare il negotio, et[ed] in eseguire quel di più [,] ch'[e] occorresse. Qui si stà tuttavia sù l'particolare del cavar[e] danari, ma per ancora non se ne sente effetto preciso. Et à V.S.Ill.ma f[acci]ò humilis.a riverenza. Roma li 26. Gennaio 1630.

P.S: Quest'ordinario il s.r Principe [,] mio sig.re [,]⁸⁶⁹ hà ricevuto lettere di S.M.C.⁸⁷⁰[sua maestà cesarea] in proposito della legatione per le nozze, e con occasione della Capella di questa mattina nè hà parlato con il s.r Card.le Barberini,⁸⁷¹ e gli hà detto, chè per ancora non hanno risolto cosa alcuna, S.E. non mancherà di tener[e] vivo il negotio, et[ed]io di servire à V.S.Ill.ma in questa occorrenza, come hò da far[e] sempre in tutte le altre, è l'[i] f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 2. Febraro [Febbraio] 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na včerejší ranní audienci u jeho Svatosti kníže, můj pán, hovořil s panem kardinálem Barberinim ohledně legátství na svatbu uherského krále, a bylo mu řečeno, že pokud se do té doby vyřeší věci okolo Lombardie a pan kardinál Antonio bude moci opustit Itálii, tak by jeho Blahorodí chtěl vyslat právě jeho, ale protože se zatím neví, jak dopadnou tato jednání, tak není možné o tom rozhodnout nyní, a vzhledem k tomu, že pan kníže mohl mít možnost promluvit jménem Vaší osoby, tak tak učinil, a papež mu odpověděl, že na to bude myslet, a ať si o tom promluví s panem kardinálem Barberinim, což on udělal, a řekl mu, že na toto téma mluvil s jeho Blahorodím, a pokusil se pana kardinála přesvědčit o tom, že jeho Svatost má na takové záležitosti své národní kardinály v Německu, a bylo mu jeho Excelencí odpovězeno, že v takových případech se hledí na to, jak dlouho daný kardinál slouží církvi, a protože Vaše Jasnost je nejstarší, a má už zkušenosti s podobnými věcmi, a přitom zůstalo, že pan kardinál

⁸⁶⁹ Viz Paolo Savelli.

⁸⁷⁰ Viz Ferdinand II. Štýrský.

⁸⁷¹ Viz Francesco Barberini.

bude vyjednávat s její Svatostí na zjištění řešení, které jsou očekávány, a pan kníže obnoví jednání v případě potřeby úřadů, a napíše Vaší Jasnosti, jak si sám velmi přeje, a má za povinnost. Vzhledem k tomu, že u tohoto jednání nejsem potřeba, pokusím se alespoň připomínat tuto záležitost a nabízet své služby, kde bude možné. V Římě je stále hlavním tématem výběr peněz, ale zatím není o ničem rozhodnuto.

S tímto dopisem pan kníže, můj pán, dostal dopisy od její císařské milosti ohledně legace na svatbu, a u příležitosti mše dnes ráno mluvil s panem kardinálem Barberinim, který mu řekl, že prozatím tato věc není rozhodnuta. Její excelence bude celou záležitost připomínat, a já Vám v tomto budu sloužit, jak bude potřeba, tak, jak jsem to dělal vždycky doposud.

112) Roma, 16. Febbraio 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 216-217, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Il negotio del cavar[*e*] danari qui si è ridotto doppò molte consulte à una contributione voluntaria, et[*ed*] à quest' [*o*] effetto sono stati deputati molti Gentil huomini principali, i quali anderanno partitam.te per la Città con le liste à Casa per Casa, e ciascuno si sottoscriverà per quella portione, ch' [*e*] più gli tornerà commodo, e di già molti si sono sottoscritti in diverse somme. Dicono, chè il sig.r Card.l Borghese⁸⁷² si sia sottoscritto per sedici mila scudi, et[*ed*] il sig.r Card.l Ludovisi⁸⁷³ per dieci. Hier[*i*] mattina il s.r Principe [,] mio sig.re [,]⁸⁷⁴ mi mandò dall' Ill.mo s.r Card.l Barberini⁸⁷⁵ per il negotio della legatione per le Nozze, e mi disse, chè questa sera havrebbe mandata à S.E. la resolutione, con replicarmi più d'una volta, ch' [*e*] era molto ser.re [*servitore*] à V.S.Ill.ma. Siamo assai al tardi, è di Palazzo non è venuto avviso nes[*s*]uno. Forsè la differiranno per il seguente ordinario, et[*ed*] à V.S.Ill.ma f[*acci*]ò humilis.ma riverenza. Roma li 16. Febraro [*Febbraio*] 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁸⁷² Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁸⁷³ Viz Ludovico Ludovisi.

⁸⁷⁴ Viz Paolo Savelli.

⁸⁷⁵ Viz Francesco Barberini.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Snaha vybrat válečné peníze v Římě nakonec skončila jako dobrovolný příspěvek, a kvůli tomu byla zvolena komise dvanácti nejdůležitějších římských šlechticů, kteří půjdou každý s listinou po městě dům od domu, a každý se upíše částkou, která bude pro něho nejpohodlnější, a už se mnoho Římanů upsalo na různé sumy. Říká se, že pan kardinál Borghese se upsal na částku šestnácti tisíc scudi, a pan kardinál Ludovisi na deset tisíc. Včera ráno mě pan kníže, můj pán, poslal za panem kardinálem Barberinim, ohledně legace na svatbu, a řekl mi, že dnes večer pošle rezoluci Její excelenci, a opakoval mi mnohokrát, že je Vaším nejoddanějším služebníkem. Už je pozdě, a z paláce ještě nepřišla žádná zpráva. Možná to pošlou s dalším psaním.

113) Roma, 23. Febbraio 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 218-219, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Adesso [,] ch'[e] siamo alle 24 [,] torno da[l] Palazzo, e mi ha detto il s. Car.l Barberini [,]⁸⁷⁶ ch'[e] la S.tá di N.s.r [*Santità di nostro signore*]⁸⁷⁷ inclina a compiacere in tutto e p[er] tutto al desiderio di S.M.Ces.a [*sua maestà cesarea*]⁸⁷⁸ intorno al Legato p[er] le Nozze nella persona di V.S.Ill.ma, ma credo [,] ch'[e] a suo tempo la vorranno dichiarare in Concistoro, e però V.S.Ill.ma mi ha ordinato, ch'[e] io dica als.r Principe,⁸⁷⁹ come ho fatto, chè in tanto sarà bene à no[n] parlar'[e] di cio. Ci crea il neg.o [*negozio*] della venuta di V.S.Ill.ma qua, intenderà p[er] lettere di S.E. quest[e] [,] ch'[e] si è riportato. E le f[acci]ò hum.ma riverenza. Roma li 23 F.bro [*Febbraio*] 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁸⁷⁶ Viz Francesco Barberini.

⁸⁷⁷ Viz papež Urban VIII.

⁸⁷⁸ Viz Ferdinand II. Štýrský.

⁸⁷⁹ Viz Paolo Savelli.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Nyní je půlnoc, a já se vracím z paláce. Říkal mi pan kardinál Barberini, že Její svatost chce ve všem uspokojit přání Její císařské výsosti ohledně legace na svatbu, a jmenovat legátem Vaši jasnost, a věřím, že ve správném čase budete jmenován na konzistoři, ale Její jasnost mi nakázal, abych vyřídil panu knížeti, jak jsem udělal, aby o tom ještě nikde nemluvil. Jedná se tu ohledně Vašeho příjezdu do Říma, jak zjistíte z dopisů Jeho excelence, které sem byly doneseny.

114) Roma, 2. Marzo 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 220-221, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Di questa settimana sono arrivati quà più Corrieri di Bologna, è hanno portato avviso della indispositione pericolosissima del sig.r D. Carlo Barberini,⁸⁸⁰ cagionata da ritentione d'urina con dolori colici, è feb[b]re, à segno [,] chè se n'[e] è passato poi à miglior[e] vita, e questa mattina si sono celebrate Messe per l'anima sua in tutte le Chiese di Roma. All'arrivo del secondo Corriere parti alla volta di Bologna il s.r Taddeo,⁸⁸¹ dicendosi, chè portasse seco il Breve per il Gnalato di S.ta Chiesa in persona sua. Hieri [,] per essere il primo Venerdì di Marzo [,] il Papa⁸⁸² cavalcò dal Quirinale à S.Pietro à pigliare la solita stazione, e fuò osservato, chè stesse con alaerità [alegrità], essendo parere d'alcuni, chè per ancora non gli havessero comunicato l'avviso, ma si crede, chè sia per sentirlo acerbamente, perchè S.B.ne amava il s.r D. Carlo con particolar[e] tenerezza, oltre [,] chè gli era di grandiss.o sollevam.to. Quì si attende à riscuotere la contributione spontanea, ma non si arriva à quei segni, chè si giudicava. Dicono, chè sia morto anco[ra] il Mancini [,]⁸⁸³ Medico di S.S.tá, il quale era ricchissimo, e c'[i] habbia lasciato herede S.B.ne. Dio conservi lungam.te felice la persoma di V.S.Ill.ma, e l'[e] f[acci]ò humiliss.a riverenza. Roma li 2 Marzo 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

⁸⁸⁰ Viz Carlo Barberini.

⁸⁸¹ Viz Taddeo Barberini.

⁸⁸² Viz papež Urban VIII.

⁸⁸³ (**Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!**)

Osoba je pramenem označena jako Mancini, osobní lékař papeže Urbana VIII.

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dnes ráno se tu objevilo vícero kurýrů z Bologni a přivezli zprávy o nebezpečném onemocnění pana dona Carla Barberiniho, které se projevovalo zadržováním moči a silnými bolestmi břicha, doprovázené horečkami tak prudkými, že nakonec odešel na pravdu boží. Dnes ráno proběhly ve všech římských kostelech mše za jeho duši. S příjezdem druhého kurýra z Bologni odjel pan don Taddeo, který veze breve pro Gnalát svaté církve jménem své osoby. Včera, na první březnový pátek, vyrazil papež na koni od Quirinale ke chrámu svatého Petra, jako obvyklé poděkování, a sledovali ho mnozí, kteří ho viděli veselého. Říká se, že mu prozatím nebyla zřejmě předána zpráva, ale věříme, že bude silně rozrušen, protože Její blahorodí mělo rádo svého bratra nade vše, a navíc, to byl jeho nejvěrnější pomocník. Stále se tu čeká na výsledek spontánní válečné kontribuce, ale je jisté, že to nedosáhne předpokládané sumy. Říká se, že zemřel Mancini, medik Její svatosti, který byl velmi bohatý, a svým dědicem ustanovil papeže.

115) Roma, 9. Marzo 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 222-223, italiano

Ill.mo et[*ed*] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Per la morte del s.r D. Carlo⁸⁸⁴ nè Cardinali, nè Ambasc.ri hanno complito à Palazzo, essendo di tanto stati avertiti nell'andare dal Papa,⁸⁸⁵ e dal s.r Card.l Barberini,⁸⁸⁶ e per ancora non si sono passati uffici ne anco[*ra*] con la sig.ra D.a Costanza.⁸⁸⁷ Al s.r. D. Taddeo⁸⁸⁸ è stato mandato il Breve del Gnalato di S. Chiesa, e adesso si tratta con questo titolo, oltrè à quello di Pnpè [*principe*] di Pelestrina. Hieri morì la più piccola delle due signorine Spagnole, chè son[*o*] qui in Casa del s.r Conte di Monte Rey [,]⁸⁸⁹ chiamata la Marchesa Mariana, e dicono, chè S.E. ne senta particolar.mo disgusto, correndo anco[*ra*] voce, chè stia in Roma con sua poca sodisfatt.ne, come si stà con poca sanità. La contributione si fà tuttavia gagliardam.te, la parte

⁸⁸⁴ Viz Carlo Barberini.

⁸⁸⁵ Viz papež Urban VIII.

⁸⁸⁶ Viz Francesco Barberini.

⁸⁸⁷ Viz Costanza Magalotti.

⁸⁸⁸ Viz Taddeo Barberini.

⁸⁸⁹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

de SS.ri Cardinali arriva à cinquanta se mila scudi in circa, quella [,] chè si caverà da dodici Congreg.ni di Monaci sarà cento mila, e quella del Popolo sino adesso arriva à ottanta mila, et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Di Roma li 9 Marzo 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Kvůli úmrtí pana dona Carla nebyla možnost audience u papeže a ani u pana kardinála Barberiniho jak pro kardinály, tak pro vyslance. Zatím neproběhla jednání ani s paní donou Constancí. Panu donu Taddeovi bylo posláno breve od Gnalátu svaté církve, a nyní se jedná ohledně tohoto titulu a také titulu knížete z Pelestriny. Včera zemřela mladší ze dvou španělských slečen, které žijí v domě pana hraběte z Monterrey, která se jmenoval markýza Mariana, a říká se, že jeho excelence je velmi rozhořčena, s tím, že mluvil o tom, že od Říma se toho nedá moc očekávat, stejně jako od římské čistoty. Kontribuce stále probíhají. Část vybíraná od pánů kardinálů je ve výši padesáti tisíc scudi, zhruba, část vybraná od mnišských kongregací je sto tisíc scudi, a část vybraná od římského lidu je doposud osmdesát tisíc.

116) Roma, 16. Marzo 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 224-225, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Haverà inteso V.S.Ill.ma sino à quest' hora, chè il negotio della Legatione si era stabilito à favor[e] suo, e chè anco[ra] nel resto ella sarebbe stata veduta quì volentierissimo, e chè se lè sarebbero date le Galeè, sè à quel tempo non fossero state occupate. È stato fatto decreto in Campidoglio, che si faccino eseguiè à spese del Popolo al s.r Don Carlo Barberini⁸⁹⁰ nella Chiesa d'Araceli, e chè se gli ponga [sarà esposta] la Statua nella medesima sala, dove sono quelle del Duca di Parma,⁸⁹¹ di Marè Ant.o [Marcantonio] Colonna,⁸⁹² e d'altri simile, e dicono,

⁸⁹⁰ Viz Carlo Barberini.

⁸⁹¹ **Pier Luigi Farnese:** 1603-1547, vévoda Castra a Urbina.

Pompeo LITTA, *Famiglie celebri di Italia. Farnesi duchi di Parma*, Torino, 1860.

⁸⁹² **Marcantonio I Colonna:** 1478-1522, italský vojevůdce.

Pompeo LITTA, *Famiglie celebri d'Italia. Colonna di Roma*. Roma, 1836.

chè la spesa ascenderà à quindici mila scudi in circa, ma chè per ancora il Papa⁸⁹³ non habbia dato licenza per l'executione, per aspettar[e] l'esito, chè pigliaranno queste cose d'Italia, tanto più, chè si attende tuttavia gagliardam.te al negotio della contributione. Hò ricevuto la lettera di V.S.Ill.ma delli 22 del passato, e lè f[acci]ò humiliss.a riverenza. Di Roma li 16 Marzo 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

V této chvíli už bude Vaše jasnost jistě obeznámena s tím, že jednání ohledně legace bylo nakonec stabilizováno ve Váš prospěch, a že výnos o tom byl tady veřejně vystaven s tím, že pokud budete potřebovat papežské galeony, tak vám budou přiděleny, pokud budou volné. Na Campidoglio byl schválen dekret o tom, že pohřeb pana dona Carla Barberiniho bude na útratu lidu a proběhne v Aracelské kapli, a že mu bude instalována jeho socha v síni, ve které už je socha vévody z Parmy, Marca Antonia Colony, a dalších podobných pánů, a říká se, že to bude stát zhruba patnáct tisíc scudi, ale že k tomu papež ještě nedal svolení, protože se očekávají výsledky těch válečných věcí v Itálii, a také na konečnou sumu v kontribucích. Dostal jsem do rukou Váš dopis z minulého dvacátého druhého.

117) Roma, 6. Aprile 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 226-227, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

Quì non si hanno novità di rilievo. Tutti aspettano ansiosam.te qualchè Corriere con gli avvisi delle cose della guerra [,] doppò l'accidente succeduto trà Francesi, e Savoia, tanto più, chè il sig.r Card.l Antonio⁸⁹⁴ era andato à Torino. L'altro giorno il s.r Conte di Monte Rey⁸⁹⁵ in una audienza stranordinaria domandò al Papa⁸⁹⁶ il passo per vinti [venti]mila Fanti, e due mila Cavalli, ch'[e] dovevano andare à Milano, e S.S.tá gli rispose, è haverebbe fatto in ciò quelchè

⁸⁹³ Viz papež Urban VIII.

⁸⁹⁴ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁸⁹⁵ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁸⁹⁶ Viz papež Urban VIII.

havevano fatto i suoi Antecessori, e gli pareva, ch'[e] per adesso non ci fusse bisogno di questa gente, e sin hora non ci è altra risolutione, et[ed] à V.S.Ill.ma f[acci]ò humiliss.a riverenza. Di Roma li VI Aprile 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvícenější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Jsme tu bez novinek. Všichni úzkostně očekávají nějakého kurýra se zprávami ohledně války, která se vyostřila díky potyčkám mezi Francouzi a Savoiany až natolik, že se pan kardinál Antonio rozhodl odjet do Turína. V minulých dnech požádal pan hrabě z Monterrey na zvláštní audienci papeže, aby mu umožnil průchod dvaceti tisíc pěšáků a dvou tisíc jezdců, kteří mají namířeno do Milána, a Její svatost odpověděla, že udělá přesně to, co dělali jeho předchůdci, a myslí si, že v této chvíli nejsou potřeba tyto jednotky, a dosud nemáme žádné další rezoluce.

118) Roma, 31. Maggio 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 226-227, italiano

Ill.mo et[ed] r.mo s.r mio P.ron Col.mo

A richiesta del sig.r Torquato Giordani⁸⁹⁷ io feci [,] più settimane sono [,] i dui [due] sonetti qui annessi, i quali mi disse, chè voleva far[e] mettere in musica per cantarli in Corte con occasione delle nozze, contutto ciò m'[i] è parso d'inviarli à V.S.Ill.ma, non perchè habbiano da essere veduti in pub[b]lico, che non è degna la mia Musa di comparire in così gran Teatro, ma perchè parendo alla benignità di V.S.Ill.ma possa farli vedere al sig.r Piccinardi,⁸⁹⁸ se non volesse degnarsi d'honorarli ella stessa con una semplice occhiata, chè così mi riputarei favorito altissimam.te. Mi vaglio anco[ra] di questa opportunità per ricordare, come f[acci]ò à V.S.Ill.ma la mia humilissima divot.ne [,] la quale conosco, chè mi obligarebbe à venire ad inchinarmi à V.S.Ill.ma presetni alm.te in questo tempo del suo passaggio per Italia, ma lè mie occupationi, e qualchè schinella, chè comincia ad essere conseguenze della mia età, m'[i]

⁸⁹⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako Torquato Giordani.

⁸⁹⁸ Viz Girolamo Piccinardi.

impediscono l'effetto, sicuro [,] ch  si degner  di dispensarmi, e compatirmi. Il s.r Lustrier⁸⁹⁹ mi h  salutato in nome di V.S.Ill.ma, di che le rendo gratie parti alla stima, ch  f[acci]o di questo n[u]ovo testimonio della sua somma benignit , et[ed]   V.S.Ill.ma f[acci]o humilissima riverenza. Di Roma l'ultimo Maggio 1630.

V.S. Ill.ma: e R.ma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Řmsk informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Frantiřku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejosvcenjř a nejctihodnjř pane, patrone nejshovvavjř kněze

Na řdost pana Torquata Giordaniho, uř je to pr týdnů, jsem vytvořil dva sonety, kter prkldm k tomuto psn, ke kterm mi řekl, ř by je chtěl nechat zazpívat u dvora u přležitosti svatby, a proto m napadlo je poslat Vaří jasnosti. Ne proto, aby byly zpívány veřjn, protože moje Mza není hodna velkého divadla, ale proto, aby je Vaře Jasnost nechala ohodnotit panu Piccinardimu. Byl bych Vám za to velmi zavázán. U této přležitosti jeřt prosím o velké prominutí, protože vm, ř je mou povinností, u přležitosti Vaří nvřtvy v Římě, se vám přijt poklonit, ale jsem velmi zaneprázdněn, a trpím velkými bolestmi zad. Vzhledem k mému pokročilému věku m tomu s určitostí zabrání se s Vámi setkat, proto prosím, abyste se určil mi prominout, a politoval m. Pan Lustrier m pozdravil jménem Vaří jasnosti, za coř Vám velmi děkuji a je to pro m dalř důkaz Vaří velké dobroty.

119) Roma, 22. Giugno 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.. 1908/11, fol. 230, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Mi trovo in letto con un poco di mal'[e] ad un pied'[e], e domani mi levero. Mi hanno detto questa mattina, ch'[e] il s.r Cav.r'[cavaliere] Olivieri⁹⁰⁰ Agent'[e] di V.Emin.a st con qualch'[e] pericolo della vita. Dio facci morir'[e] m'[e], se desidero la mort'[e]   lui, In ogni caso ricordo rieverentem.te   V.Emin.a la bengniss.ma intention'[e], ch'[e] died'[e] alli SS.ri

⁸⁹⁹ **Sebastian Lustrier**: kanovník a kanclř Frantiřka kardinála z Dietrichsteina. S nejvřř pravdpodobnost byl jeho dlouhodobm psobřtm italsk Janov.

T. PARMA, *Frantiřek*, s. 174, 258, 340, 374, 400, 407.

⁹⁰⁰ Viz Giacomo Olivieri.

Cardinal'[e], e Princip'[e] Savelli mièi SS.ri,⁹⁰¹ quando ella fù ultimam.te à Roma di voler honorar m'[e] di questo carico, com'[e] n'[e] scrissi anco[ra] à V.Emin.a più mesi sono, seben'[e] non havendon'[e] havuta risposta bisogna, ch'[e] la lettera andass'[e] in sinistro. Mostrerei di stimar poco l'honorevolezza dell'attual[e] servitio di VEmin.a se io non n'[e] havessi gelosia, e non n'[e] facessi questi motivi, supplicandola, ch'[e] in caso di mutation'[e] se degni di sostituirmi alla sua Agentia, nella qual' potrà promettersi da m'[e] fed'[e], e deligenza in supplimento della mia debolezza nel resto, et humiliss.te inchianandomi à V.Emin.a, prego il Sig.re, ch'[e] l'[e] conceda lunghissimo corso d' anni felici. Roma li 22 Giugno 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Son[o] levato, Intendo, ch'[e] il S. Cava.r' è vivo. Dio lodato, L'occas.ne di Mons.r Serra⁹⁰² mi fa inviar[e] anco[ra] q.to[questo] Duplicato a V.Eminenza.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Právě se nacházím na lůžku s menšími bolestmi nohy, ale zítra vstanu. Dnes ráno mi bylo řečeno, že pan rytíř Olivieri, agent Vaší eminence, je na tom zdravotně velmi zle. Ať bůh nechá zemřít raději mě, pokud by si přál jeho smrt. V každém případě Vám chci připomenout Vaši intenci, o které jste mluvil s pány kardinálem a knížetem Savelli, mými pány, při Vaši poslední návštěvě Říma, že v takovém případě byste touto funkcí obdařil mou osobu, o čemž jsem Vám již psal před několika měsíci, a vzhledem k tomu, že mi nedorazila odpověď tak předpokládám, že tento dopis do Vašich rukou nepřišel. Myslím, že jsem předvedl v dosavadních službách pro Vaši eminenci mou oddanost, a proto Vás tímto prosím o to, abyste mě v případě úmrtí výše zmíněného rytíře nahradil ve vedení agencie. V takovém případě se můžete spolehnout na mou bezvýhradnou lojalitu.

Vstal jsem z lůžka. Dozvěděl jsem se, že pan rytíř je na tom zdravotně lépe. U příležitosti odjezdu monsignora Serry mám ještě možnost poslat tento duplikát Vaší eminenci.

⁹⁰¹ Viz Paolo a Giulio Savelli.

⁹⁰² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)
Osoba je pramenem označena jako monsignor Serra.

120) Roma, 29. Giugno 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 231-232, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Giunsero quà li SS.ri Cardinali Spagnoli incontrati da molt'[e] Carrozze da sei Cavalli, e alloggiavano nel Palazzo del s.r Ambasciatore Catolico,⁹⁰³ dov'[e] se fèrmanno otto giorni, e in questo mentre si faranno l'[e] provisioni nècessarie separatam.te per le loro Èminenze. Hieri il s.r Cardinal d'Albornoz⁹⁰⁴ andò dal Papa,⁹⁰⁵ e si cred'[e], ch'[e] gli altri dui[*due*] anderanno hoggi ò domani, già ch'[e] Lunedì sarà Concistoro ordinario, e giovedì quello del Cappello per le loro SS.rie Eminent.m'[e]. La Cavalcata della China è stata molto riguardevol'[e], così per il numero, com'[e] per la qualità, essendosi intervenuto tutto il Baronaggio. La Festa anco[ra] nel rimanent'[e] riuscì bellissima per il concorso d'infinet'[e] Carrozze intorno al Palazzo, e per l'[e] contrad'[e] vicin'[e] al s.r Ambasciatore, e particolarm.te di Dam'[e]. Sù la piazza havevano fabricato un Castello di legno grandè, dov'[e] da un Maschèron'[e] sgorgava una fontè di vino rosso, alla qual'[e] mentre si appressava la Turba con impeto per ber'[e], si vedevano dalla medesima part'[e] uscirè all'improvviso in più luoghi fulmini d'acqua, ch'[e] impensatam.te percotevano quelle genti, ch'[e] certo era gratiosissimo spettacolo. Penso, ch'[e] saranno pervenut'[e] à V.Èmin.a alcun'[e] letter'[e] miè, [ch]è hò mandat'[e] à Genova, con le quali io lè scrivino dello Stato del s.r Cavaliere Olivieri,⁹⁰⁶ e della begnissima intention'[e], ch'[e] si èra degnata V.Emin.a di dar quì alli SS.ri Cardinali, Principi miei SS.ri⁹⁰⁷ di sustituirmi suo Agente in caso di mutatione, e perch'[e] il s.r Cavaliere stà tuttavia ben'[e], non hò ch'[e] soggiunger[e] di vantaggio à V.Eminenza sopra ciò, chiamando in testimonio Dio benedetto, ch'[e] io non hò havuto altro senso, ch'[e] di mostrar'[e] à V.Emin.a la gelosia del suo attual[e] servitio, quando foss'[e] venuto il caso di deputar'[e] altro Ministro, e le f[*acci*]ò humilissima riverenza. Di Roma li 29 Giugno 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁹⁰³ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹⁰⁴ **Gil Carrillo de Albornoz**: 1579-1649, španělský kardinál

Alberto MARTÍN MONGE, *Los Albornoz en los siglos XVII y XVIII*, Revista Hidalguía (378), 2018.

⁹⁰⁵ Viz papež Urban VIII.

⁹⁰⁶ Viz Jacomo Olivieri.

⁹⁰⁷ Viz Paolo a Giulio Savelli.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dorazili sem páni španělští kardinálové, které přijelo uvítat mnoho kočárů se šestisprežím. Ubytují se v paláci pana katolického vyslance, kde zůstanou osm dní, a to po dobu jejich nezbytných jednání, které probíhají pro všechny eminence odděleně. Včera byl pan kardinál z Alburnoz u papeže, a věříme, že další dva budou přijati dnes, nebo zítra, už jen proto, že v pondělí má proběhnout konzistoř a ve čtvrtek mše pro tyto pány kardinály. Chinejská jízda byla nádherná jak díky počtu účastníků, tak díky jejich kvalitě, a zúčastnila se jí většina římské šlechty. Zbytek svátku byl stejně pěkný, a to hlavně díky nekonečné plejádě kočárů, které jezdily kolem paláce a v ulicích poblíž španělské ambasády, ale také díky účasti dam. Na náměstí byl postaven velký dřevěný hrad, na jehož vrcholu byla vytvořena ornamentální plastika, která z jedné strany měla formu velké hlavy, deformované do groteskního šklebu, která fungovala jako fontána, ze které teklo červené víno za neustálého návalu pijících účastníků svátku. V těchto místech se objevovaly z ničeho nic proudy vody, které polévaly oslavující davy, a byl to opravdu grandiózní spektakl. Myslím si, že už by měly dorazit do Vašich rukou některé mé dopisy, které jsem posílal do Janova, ve kterých jsem psal ohledně zdraví pana rytíře Olivieriho, a Vaší velké milosti, kterou Jste mě obdařil při Vašem rozhovoru s pány kardinálem a knížetem Savelli, že v případě úmrtí výše zmíněného rytíře byste ho ve vedení agencie chtěl nahradit mou osobou, ale vzhledem k tomu, že se pan rytíř uzdravil, nemohu než dodat, že je tak jen dobře pro Vaši eminenci, a volat blahoslaveného boha jako svědka toho, že jsem měl v úmyslu ukázat Vaši eminenci neustálé odhodlání sloužit Vám v případě toho, že by se tento stav mohl v budoucnu změnit.

121) Roma, 13. Luglio 1630 (*v archivu veden pod datem 13.6. 1630*)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 233-234, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il sig.r Abbate [*abate*] Peretti⁹⁰⁸ si è scusato di non poter dare la sua Casa al s.r Card.le Spinola,⁹⁰⁹ comè desiderava, è perchè non poteva haver'quella d'Alessandrino à Santi

⁹⁰⁸ Viz Francesco Peretti di Montalto.

⁹⁰⁹ **Giovanni Domenico Spinola**: 1579-1646, italský kardinál
Pietro PISCIOTTA, *Croce e Campanile, Mazarien Ecclesia*, Mazara del Vallo, 2008.

Apostoli⁹¹⁰ prima [,] li 10 di Settembrè, hà pigliato il Palazzo de gli Olgiati vicino à i Cesarini,⁹¹¹ dovè habitò sul principio dell'Ambasceria il s.r Contè di Montè Rey.⁹¹² Hanno già finite le visit'[e] questi SS.ri Cardinali Spagnoli, e si lamentano del caldo di Roma, che veram.te [veramente] da più giorni in quà si fà sentir'[e] acerbissimo. Il negotio trà il s.r Cardinal'[e] SantaCroc'[e],⁹¹³ è l'Ambas.r' Veneto⁹¹⁴ stà tuttavia così, e dicono, ch'[e] i Cardinali della Congreg.ne [congregazione] sopra ciò sono divisi, intanto havendo il s.r Ambas.r' Catolico penetrato, ch'[e] si voleva dechiarar'[e] [dichiarare], ch'[e] la Repub[b]lica foss'[e] compresa trà i Ré, è andato dal Papa,⁹¹⁵ e hà scritto Viglietti, à segno [,] ch'[e] la pratica si è fermata, e se n'[e] stà tuttavia attendendo la resolution'[e]. Hò scritto più letter'[e] mie à V.Emin.a [Vostra Eminenza] à Genova, e voglio creder'[e], ch'[e] le saranno capitat'[e], se ben'[e] non tengo risposta dal s.r Lustrier,⁹¹⁶ al qual'[e] mandai un suo Brev'[e] sotto coperta di V.Emin.a, con alcuni avvisi da parteciparsi à lei, è le f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 13. Luglio 1630.

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Pan opat Peretti se omluvil za to, že nemůže nabídnout svůj dům panu kardinálu Spinolovi, jak si přál, a protože se nemohl ubytovat ani v tom Alexandrijském na Santi Apostoli dříve než desátého září, spokojil se s palácem Ogliatů poblíž Cesarinského paláce, kde bydlel na začátku své vyslanecké mise pan hrabě z Monterrey. Už ukončili své obvyklé návštěvy páni španělští kardinálové, kteří si velmi stěžují na horka v Římě, která jsou v posledních dnech opravdu nesnesitelná. Jednání mezi panem kardinálem ze SantaCroce a benátským vyslancem je na tom takto, a říkají, že kardinálové na kongregaci jsou v této věci rozdělení, už jen proto, že pan

⁹¹⁰ **Santi dodici Apostoli:** místo se nachází v samém centru Říma, v části Trevi. Středem je náměstí stejného jména a také bazilika minore.

⁹¹¹ **Palazzo Cesarini:** objekt se nachází v Genzanu di Roma, které se nachází na okraji římské metropoli v oblasti Lazio.

Virginio MELARANCI, *Genzano di Roma: la città, i monumenti*, Genzano di Roma, 2001.

⁹¹² Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹¹³ Viz Antonio Santacroce.

⁹¹⁴ **Zuane Pesaro:** benátský vyslanec u papežského dvora mezi lety 1629-1631.

Nenalezena relevantní bibliografie!

⁹¹⁵ Viz papež Urban VIII.

⁹¹⁶ Viz Sebastian Lustrier.

katolický vyslanec zjistil tuto skutečnost, že tu byla intence prohlásit Benátskou republiku za rovnou královstvím, a šel kvůli tomu za papežem. Také rozeslal rozhořčené reakce na znamení, aby se tato praxe zastavila, a v této chvíli se očekává rozhodnutí. Napsal jsem vícero dopisů Vaší eminenci, které byly poslány do Janova, a chci doufat, že k vám dorazily, ačkoliv zatím nemám žádné zprávy od pana Lustriera, kterému jsem poslal jedno jeho Breve, kryté Vaší eminencí, s jistými zprávami, které se Vás týkají.

122) Roma, 20. Luglio 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 235-236, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

E morto il s.r Card.l Deti,⁹¹⁷ è seppellito nella Minerva con la pompa solita, ch'[e] si fà al Decano del Collegio. Hà lasciato Hered'[e] il primo Figlio, ch'[e] nascerà del s.r D. Pietro Aldobrandini,⁹¹⁸ et[ed] hà trasferiti mille scudi di pension'[e] à diversi della sua Famiglia. Noi haveremo Vescovo d'Albano il s.r Cardinal Borgia,⁹¹⁹ già ch'[e] il s.r Card.l Pio⁹²⁰ è passato al Vescov.do[*vescovado*] di Porto. Si cred'[e], ch'[e] il s.r Card.l Cesarini⁹²¹ havrà il Vescovado di Perugia, essèndo stato il s.r Card.l dèTorres [,]⁹²² nominato dal Ré Catolico⁹²³ alla Chiesa di Monreal'[e].⁹²⁴ . Per il passaggio della Regina d'Ungheria⁹²⁵ il Papa⁹²⁶ manda à CivitaVecchia uno rinfrescamento nobilissimo, ch'[e] ascenderà alla somma di quattro mila, e ducento [*due cento*] scudi. Lè Galeè Pontificiè non anderanno ad accompagnar'[e] S. M.tà[*sua maestà*], com'[e] V.Emin.a havrà inteso da altra banda, e lè f[*acci*]ò humilissima riverenza. Di Roma li XX Luglio 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

⁹¹⁷ Viz Giovanni Battista Deti.

⁹¹⁸ Viz rodina Aldobrandini.

⁹¹⁹ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

⁹²⁰ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

⁹²¹ Viz Alessandro Cesarini.

⁹²² Viz Cosimo de Torres.

⁹²³ Viz Filip IV. Španělský.

⁹²⁴ **Duomo di Monreale**: katedrála svaté Marie Nové, hlavní církevní místo Sicílie, nachází se ve stejnojmenném městě, 2 km od hlavního města Palerma.

Ernst Kitzinger, *I mosaici di Monreale*, Palermo, 1991.

⁹²⁵ **Regina di Ungheria e di Boemia**: v daném období jde o předsvatební cestu po Itálii **Marie Anny Španělské**: 1606-1646, uherské a české královny.

Bettina BRAUN und col., *Nur die Frau des Kaisers? Kaiserinnen in der Frühen Neuzeit*, Böhlau, 2016.

⁹²⁶ Viz papež Urban VIII.

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zemřel pan kardinál Deti a byl pohřben v kostele Minervy s obvyklou pompou, která je hodna děkana Kolegia. Jako svého dědice ustanovil prvního syna, který se narodí panu donu Pietrovi Aldobrandini, a tisíc scudi ze svého důchodu nechal rozdělit mezi své blízké. U nás na Albanu bude nyní biskupem pan kardinál Borgia, protože pan kardinál Pio získal biskupství v Portu. Je tu předpoklad, že pan kardinál Cesarini bude biskupem v Perugii, vzhledem k tomu, že pan kardinál z Torrès je nominován katolickým králem na biskupa v Monreálu. U příležitosti příjezdu uherské královny poslal papež na Civitavecchiu bohaté občerstvení v hodnotě čtyř tisíc a dvě stě scudi. Papežské galeony nebudou k dispozici Její výsosti, jak byla Vaše eminence informována v minulých psaních.

123) Roma, 17 Agosto 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 237-238, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il contenuto nell' annesso foglio è copia d'un Capitolo d'una lettera scritta da Napoli dal Procurator[e] dell' Ecc.mo[*eccellentissimo*] s.r Princip[e] [,] mio Sig.r⁹²⁷

Si tien[e] avviso di più, c'[*chè*] havendo il s.r Vic[e] Ré⁹²⁸ trattato il s.r Cont[e] di Franquenburgh⁹²⁹ col titolo dell' Ill.mo[*illustrissimo*], il s.r Cont[e] gli haveva risposto col medesimo titolo, e ch[e] per tanto non passava buona corrispondenza trà essi. Nel resto non scrivono cosa precisa, aspettando solo il Corrier[e] di Sua M.tà Ces.a[*sua maestà cesarea*].⁹³⁰

Et[*ed*] à V.Emin.a f[*acci*]ò humilissima riverenza. Di Roma li 17 Agosto 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

⁹²⁷ Viz Paolo Savelli.

⁹²⁸ Viz Fernando Afán de Ribera y Enriquez.

⁹²⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Můžeme nabídnout jednu z možností: **Franz Christoph von Khevenhüller**: 1588-1650, komorník a tajný rada Ferdinanda II.

Friedemann BEDÜRFTIG, *Der Dreissigjährige Krieg*, Darmstadt, 2006.

⁹³⁰ Viz Ferdinand II. Štýrský.

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Obsahem tohoto dopisu je kopie jisté kapitoly jednoho psaní, zasláno z Neapole prokurátorem nejvíce vynikajícího pana knížete, mého pána.

Máme tu navíc zprávu o tom, že pan místo král se setkal s panem hrabětem z Frankenburgu, kterého tituloval jako „nejslavnější“. Pan hrabě mu odpověděl stejnou titulaturou a později mezi nimi neproběhla právě přátelská korespondence. Jinak se nepíše nic bližšího, snad jen že se očekává příjezd císařského kurýra.

124) Roma, 28. Settembre 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 239-240, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Di questa settimana Mons.r Fausto Poli [,]⁹³¹ Mastro di Casa, e Ser.re[*servitore*] molto accetto dal Papa [,]⁹³² è stato à Caprarola, dov'[e] si trova il s.r Card.le Antonio⁹³³ à trattar[e] seco, ch'[e] S.Stà si contentava, ch'[e] veniss'[e] à Roma adesso, ma per passarsen'[e] subito à Mondragon'[e] [,] ò vero à Pelestrina, com'[e] più fuss'[*fosse*] piaciuto à S.Èmin.a, la qual'[e] haveva risposto, ch'[e] non dovendosi fermar'[e] in Roma, e trovandosi sodisfatta della stanza di Caprarola, pensava di non partirsen'[e], sin tanto, ch'[e] non havess'[e] potuto farlo per venir'[e], e fermarsi quì con sicurezza. Due giorni sono [,] furono celebrati li Sponsali privatam.te in Casa del sig.r Conte di Mont'[e] Rey⁹³⁴ trà il s.r D. Fernando di Guzman,⁹³⁵ e D.a Isabella di Zuñiga,⁹³⁶ dicendosi, ch'[e] sia per differirsi la partita del s.r Cont'[e]. e ch'[e] il Duca d'Olivares [,]⁹³⁷ suo Cognato [,] gli haveva scritto, ch'[e] si ritirass'[e] à pigliar' aria [,] dov'[e] più gli fuss'[*fosse*] piacciuto, ma senza lasciar'il carigo dell' Ambasc.ria. La sig.ra Duchessa di Carpineto⁹³⁸ si aspetta domani sera, se non ci nascerà difficoltà per un certo avviso

⁹³¹ **Fausto Poli**: 1581-1653, italský kardinál a arcibiskup

Ormero SABATINI e col., *Il castelo di Usigni: paese natale del cardinale Fausto Poli*, Terni, 2012.

⁹³² Viz papež Urban VIII.

⁹³³ Viz Antonio Barberini iuniore.

⁹³⁴ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹³⁵ **Fernando Guzman**: viz vévoda z Olivares Gaspar de Guzmán y Pimentel y Velasco de Tovar

⁹³⁶ **Isabella di Zuñiga**: viz hrabě z Monterrey Gaspar de Zúñiga Acevedo y Velasco

⁹³⁷ Viz Gaspar de Guzmán y Pimentel Ribera y Velasco de Tovar.

⁹³⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako vévodkyně z Carpineta. Pod tímto jménem jen v Itálii existuje více oblastí, například v Janově, nebo také na Korsice.

venuto quà, ch'[e] in Ferrara sia morto di pest'[e] un Figliolo, ò un Lavorant'[e] del Sarto, c'[hè] à fatto le vesti del scorrucio per detta signora, ma si cred'[e], ch'[e] sia per esser'[e] una vanità. Di Napoli si tien'[e], ch'[e] ancora non ci sia resolution'[e] intorno alla partita della Regina,⁹³⁹ e quando si verificasse il sospetto della pest'[e] in Ferrara, non potrebb'[e] S.Mtà far'[e] il viaggio per terra, com'[e] havevano pensato, et[ed] à V.Emin.a f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 28 Settembr'[e] 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Tento týden monsignor Fausto Poli, majordom a velmi drahý služebník papeže se objevil v Caprarole, kde se nyní nachází pan kardinál Antonio, aby mu vyřídil, že Její svatost je sice vděčná za to, že se chce uráčit navštívit Řím v tomto čase, ale má nejdříve vyrazit do Mondragone, nebo lépe do Pelestriny, jak se bude Její eminenci zamlouvat. Ten na to odpověděl, že pokud se nemůže v Římě zdržet nyní, tak raději zůstane v Caprarole, a myslel spíš na to, že pokud nebude moci vstoupit do Říma teď, tak raději zůstane v bezpečí tady. Před dvěma dny proběhl privátní svatební obřad v domě pana hraběte z Monterey mezi panem donem Fernandem Guzmánem a paní donou Isabelou Zuñiga, a říká se, že se tím osvětlují politické hrátky pana hraběte, a že vévoda z Olivares, jeho tchán, mu napsal, že se sice může nyní stáhnout stranou dění, kam se mu zlíbí, ale nesmí opustit svůj vyslanecový post. Zítří se tu očekává paní vévodkyně z Carpineta, pokud se nepotvrdí jisté těžkosti, které sem dorazily ve zprávě, že ve Ferrare zemřel jistý syn, nebo pomocník krejčího, který pracoval na vycházkovém obleku výše zmíněné paní, ale věříme, že to nebude až tak zlé. Z Neapole ještě nemáme žádné konkrétní zprávy o odjezdu královny a dokud nebude ověřeno podezření na mor ve Ferrare, nemůže Její veličenstvo vyrazit pozemní cestou, jak původně zamýšlela.

125) Roma, 19. Ottobre 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 241, italiano

⁹³⁹ Viz Marie Anna Španělská.

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Giovedì prossimo passato giunsi^[e] da Caprarola la s.ra Duchessa di Carpineto⁹⁴⁰ con ottima salut^[e], e fec^[e] languir^[e] di tenerezza tutti questi Ècc.mi SS.ri, e SS.re, e hieri se n^[e] passò con la sig.ra D.a Olimpia Aldobrandini⁹⁴¹ à Frascati, portando tuttavia felicem.te la sua gravidanza. Il Papa⁹⁴² v'è villeggiando da CastelGandolfo à Pellestrina, e Ginazzano, e frà otto giorni tornerà à Roma, dicendosi, ch^[e] voglia far^[e] un Concistoro prima d'Ogni Santi. Di Napoli scrivono, ch^[e] si andava mettendo in ordin^[e] il Cariaggio, e ch'è la Regina⁹⁴³ sarebbe partita alli vinticinque del Corrent^[e], facendo la strada d'Abbruzzo⁹⁴⁴ per venir^[e] à Loreto à Ferrara, e poi à Padova,⁹⁴⁵ secondo ch^[e] troveranno i sospetti della pest^[e], et[ed] à V.Emin.a f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 19 Ottobr^[e] 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulý čtvrtek dorazila z Capraroly paní vévodkyně z Carpineta ve výborném zdraví, a byla přijata s litující něhou všemi těmito nejvíce vynikajícími pány a dámami, a včera si vyšla na procházku s paní donou Olimpií Aldobrandini ve Frascati, kde ukázala také svou šťastnou graviditu. Papež je nyní na dovolené a přemísťuje se z Castelgandolfa do Pelestriny, a do Ginazzana s tím, že se vrátí za osm dní do Říma, protože se proslýchá, že by chtěl svolat konzistoř ještě před svátkem Všech svatých. Z Neapole napsali, že se už připravují vozy, a že královna vyrazí na cestu pětadvacátého října, a pojedje cestou přes Abbruzzo, odkud se vydá na Loreto, Ferraru a do Padovy, podle toho, jak budou ověřeny zprávy o moru.

126) Roma, 16. Novembre 1630

⁹⁴⁰ Viz vévodkyně Carpineto.

⁹⁴¹ **Olimpia Aldobrandini, principessa di Meldola:** 1567-1637, italská aristokratka, sestra kardinála Pietra Aldobrandini a žena Giovanni Francesa Aldobrandiniho, knížete z Meldoly a Sarsina

Riccardo Greco, *I colori del campanile. Rossano un municipio calabrese nel sei-settecento*, Roma, 1990.

⁹⁴² Viz papež Urban VIII.

⁹⁴³ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁴⁴ **Abbruzzo:** italský region v centrální části země u Jaderského pobřeží s hlavním provinčním městem L'Aquila. M.LATINI, *Abbruzzo Giuda storico artistica*, Pescara, 2003.

⁹⁴⁵ **Padova:** jedno z velkých italských měst, hlavní středisko provincie Veneto na severu Itálie
Maria Beatrice Rigobello Autizi, *Storia di Padova: arte, cultura*, Padova, 2003.

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Continuano tuttavia gli avvisi, ch'[e] la Regina⁹⁴⁶ sia per partir'[e] di Napoli alli vinti del corrent'[e], ch'[e] farà la strada della Puglia⁹⁴⁷ per venir'[e] in Ascoli, e poi à Loreto, è ch'[e] lè Galeè della Repub[b]lica si trovavano in Ancona⁹⁴⁸ per li cinqu'[e], ò li sei del venturo, e già sono cominciati à partir'[e] di quà per la Marca⁹⁴⁹ alcuni Ministri del Papa per il servitio di S.M. Giovedì mattina partì anco[ra] il s.r Cont'[e] di Mont'[e] Rey⁹⁵⁰ per Napoli à fare riverenza alla Regina, e ritornerà frà dieci giorni, e stett'[e] à pranzo con il s.r Card.le Savelli⁹⁵¹ in campagna in un luogo chiamato Fontana di Papa nello Stato di questi SS.ri. Per questa occasion'[e] il s.r Cont'[e] sudetto mandò à domandar'[e] una Carrozza à sei Cavalli al s.r Card.l' Ludovisi⁹⁵² da condurr'[e] à Napoli, il qual'[e] risposè al Gentilhuomo, ch'[e] ne haveva tre, e ch'[e] voleva darlè al s.r Cont'[e] ò tutt'[e] trè, ò nessuna, e S.È. accettò il favor'[e], havendo i Ministri del s.r Cardinal'[e] dato à i Cocchieri tutto il danaro per il viaggio, con ordin'[e], ch'[e] non piglino pur'un baiocco, n'[e] per il viver'[e], n'[e] per altro da quelli del Cont'[e]. Nel Concistoro di mercordì[*mercoledì*] S.Stá⁹⁵³ fec'[e] legger'[e] in pub[b]lico da Mons.r Ciampoli [,]⁹⁵⁴ Segretario[,], la lettera, ch'[e] L'Imperator'[e]⁹⁵⁵ hà scritto per la Conclusion'[e] della Pac'[e], e fù sentita con applauso infinito, à segno ch'[e] non si può resister'[e] à farn'[e] dell'[e] Copiè. Qui si usano esquisitissim'[e] diligenz'[e] per l'[e] cos'[e] della pest'[e], attes'[e] l'[e] mal'[e] nuov'[e], ch'[e] si hanno da luoghi convicini, e perch'[e] dovrà sbandarsi la gentè, ch'[e] il Papa tèneva in Lombardia, ch'[e] sono quasi tutti dell' Umbria,⁹⁵⁶ e della Marca à numero di sei mila, si è pensato, già ch'[e] partiranno da luoghi sospetti, ch'[e] faccino la quarantena à i confìni à spes'[e] della Camera, et[ed] à V.Em.a f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 16 Novembr'[e] 1630

⁹⁴⁶ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁴⁷ **Puglia**: jihoitalský region u Jaderského pobřeží s hlavním provinčním střediskem Bari. V daném období součástí místo království Neapole.

Michele ORLANDO, *La Puglia e la Basilicata nell'Encyclopédie di Diderot e d'Alembert*, Bari, 2002.

⁹⁴⁸ **Ancona**: italské město, hlavní provinční středisko regionu Marche, který se nachází ve střední Itálii u Jaderského moře. V minulosti také důležitý přístav církevního státu.

F.M.GIOCHI, *Civiltà anconitana*, Ancona, 2005.

⁹⁴⁹ **Marche**: italská oblast u jaderského pobřeží s hlavním provinčním městem Ancona.

⁹⁵⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹⁵¹ Viz Giulio Savelli.

⁹⁵² Viz Ludovico Ludovisi.

⁹⁵³ Viz papež Urban VIII.

⁹⁵⁴ Viz monsignor Ciampoli.

⁹⁵⁵ Viz Ferdinand II. Štýrský.

⁹⁵⁶ **Umbria**: oblast ve střední Itálii s hlavním provinčním střediskem Perugia.

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejšhovívavější kníže

Stále přichází zprávy o tom, že královna vyrazí z Neapole následujícího dvacátého v měsíci, a že pojedje cestou na Pugliu do Ascoli a později do Loreta, a že benátské lodě budou připraveny v Anconě následujícího pátého, nebo šestého. Odsud už vyjíždějí jistí služebníci papeže směrem do Marcy, aby tam Jejím veličenstvu posloužili. Ve čtvrtek ráno odjede ještě pan hrabě z Monterrey do Neapole, aby se královně poklonil, a vrátí se za deset dní. Zúčastnil se oběda u pana kardinála Savelli, který se konal v přírodě, v místě, zvaném papežova fontána, které se nachází na statcích těchto pánů. Při této příležitosti poslal zmíněný hrabě své služebníky k panu kardinálovi Ludovisimu se žádostí, jestli by mu nemohl půjčit jeden kočár se šestispřežím, který by ho odvezl do Neapole, a ten odpověděl vyslanému šlechtici, že má takové tři, a že mu je ochoten půjčit všechny, nebo žádný. Jeho excelence přijala tento návrh a pan kardinál zaplatil kočím celou cestu a rozkázal, aby si od pana hraběte nebrali žádné peníze, nebo proviant, a ani nic jiného. Na střeďeční konzistoři nechala Její svatost monsignora Ciampoliho, sekretáře, veřejně přečíst listinu zasloupanou císařem, která pojednávala o výsledku mírových jednání. A vyslechnuta byla za všeobecného aplausu zúčastněných na znamení velkých díků. V Římě se připravují pečlivá opatření ohledně moru, v očekávání dalších možných následků, které se objevují v blízkosti Říma, a také proto, že papež je rozhodnut propustit ze služeb vojenský lid, které najal a v minulosti poslal do Lombardie. Většina z nich je původem z Umbrie a z Marcy v počtu šesti tisíc duší. Přemýšlelo se tu už o tom, že tito lidé se budou vracet z míst, kde je podezření na morovou nákazu, a proto bude nutné je dát všechny na hranicích do karantény na útraty svatého stolce.

127) Roma, 30. Novembre 1630

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 244-245, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Per le letter[e] de vintitrè, ch[e] fù sabbato passato[,] il s.r Cont[e] di Franquemburg⁹⁵⁷ scrisse al s.r Princip[e],⁹⁵⁸ ch[e] il s.r Duca d'Alba⁹⁵⁹ gli haveva fatto dir[e], ch[e] M.tá della Regina⁹⁶⁰ sarebbe partita di Napoli il mercordi[*mercoledì*] susseguent[e], ma dòpò sono venut[e] altre lettere, ch[e] la partenza era differita, e con la staffetta d'hoggi, ch[e] non è ancor[a] venuta, e siamo all[e] vint[i] hor[e], si aspetta qualch[e] avviso più particolar[e]. Il s.r Cont[e] di Monte Rey⁹⁶¹ dovrà esser presto di ritorno, e il s.r Card.l' Savello⁹⁶² l'aspetta in Albano per servirlo. Il s.re Card.l' Albornoz⁹⁶³ passato il primo giorno dell' Anno partirà di quà per la sua Chiesa, e intanto hà donato quì un Parato di domaschi bellissimi di valuta di trècento scudi per la Cappella della Madonna di S.ta Maria in Via,⁹⁶⁴ ch[e] è titolo di S. Emin.a. Questa sera al tardi sono venut[e] le letter[e] della Staffetta con avviso[,] ch[e] stanno tuttavia irresoluti circa partir[e] della Regina, tenendosi qualch[e] suspicione[*sospetto*], ch[e] sull' Armata Veneta ci sia il contagio, com[e] anco[ra] in Dalmatia, et[*ed*] in altri luoghi di quei Contorni, et[*ed*] à V.Em.a f[*acci*] humil.ma riverenza. Roma li 30 Novembre 1630

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský informátor Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

S dopisy z dvacátého třetího, což byla minulá sobota, které poslal pan hrabě z Frankenburgu panu knížeti, jsme se dozvěděli, že pan vévoda z Alby mu řekl, že Její veličenstvo královna odjede z Neapole příští středu, ale pak přišli další zprávy, ve kterých bylo napsáno, že se čas odjezdu změnil. S další dnešní zprávou, která ale ještě nedorazila, očekáváme nějaké bližší informace. Pan hrabě z Monterrey by se měl brzy vrátit, už jen proto, že pan kardinál Savelli ho očekává na Albanu, aby mu mohl posloužit. Pan kardinál z Albornoz odcestuje na svou diecézi první den v novém roce. Kapli Santa Maria in Via, která se nachází v jeho titulárním kostelu, obdaroval nádhernými damaškovými tapisériemi v hodnotě tři sta scudi. Dnes večer

⁹⁵⁷ Viz Franz Christoph von Khevenhüller-Frankenburg.

⁹⁵⁸ Viz Paolo Savelli.

⁹⁵⁹ Viz Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

⁹⁶⁰ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁶¹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹⁶² Viz Giulio Savelli.

⁹⁶³ Viz Gil Carrillo de Albornoz.

⁹⁶⁴ **Kostel svaté Marie in Via**: římský katolický kostel, který se nachází v ulici del Tritone v okrese Trevi.

dorazily dopisy se zprávou, že odjezd královny je stále nejistý, protože se objevilo jisté morové podezření v benátské armádě, stejně jako v Dalmácii, a v blízkých oblastech.

Pier Francesco Paoli, l'agente curiale in servizio di
Franz cardinale Dietrichstein

Pier Francesco Paoli, kuriální agent ve službách
Františka kardinála z Ditrichštejna

1631-1632

Anno Domini 1631

128) Roma, 11. Gennaio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 246-247, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Nel Concistoro di mercordi[*mercoledì*] prossimo passato V.Em.a fù dichiarata legato de Later'e [e] [*straordinario*]⁹⁶⁵ per l'e Nozze Regiè, con espressione di parol'e molto ben proporzionate all'e prèrogation'e singolari, ch'e concorrono in persona di V.Emin.a, sperandosi anco[ra] sotto gli auspici di Principè di tanti meriti, è bontà, felici avènimenti à gli Himenei Augustissimi. Tutta la speditione si manda questa sera à Mons.r Nuntio⁹⁶⁶ con letter'e per la M.tà dell' Imperat.re,⁹⁶⁷ per il Ré,⁹⁶⁸ è per V.Em.a.

Tornò il Corrier'e, ch'e fù spedito alla Regina⁹⁶⁹ per la ri[n]novation'e del dispaccio, e domanasera [*domani la sera*] al tardi verrà à Roma il s.r Marches'e di Caederit [,]⁹⁷⁰ Ambasc.r'. Gli andaranno incontro trè Carrozze à sei del s.re Cont'e di Mont'e Rey,⁹⁷¹ le Carrozze de SS.ri Cardinali Spagnoli, ma non d'altri Cardinali, giàch'e non porta letter'e per il Collegio.

Il s.re Card.l' Barberini⁹⁷² mandarà la sua Carrozza con Gentilhuomini à complir'e, com'e si fà con gli altri Ambasciatori.

Il s.r Princip'e Savello⁹⁷³ andarà anticipatam.te con la sua, dentro la quale darà la mano destra all' Ambasc.r', e quando monteranno in quella di Barberino se la pigliarà per sè, com'e è giusto, e così in tutti gli altri luoghi terzi, e sopra ciò si è aggiustato[,] quanto bisognava, et à V.Em.a f[*acci*]ò humilissima riverenza. Di Roma li XI Gennaio 1631

D.V.Emin.a

⁹⁶⁵ **Legato de Latere:** z latiny zvláštní legát

⁹⁶⁶ Viz Giovanni Battista Pallotto.

⁹⁶⁷ Viz Ferdinand II. Štýrský.

⁹⁶⁸ **Ferdinand III. Habsburský:** 1608-1657, uherský, český a chorvatský král, budoucí římský císař. Mark HENGERER, *Kaiser Ferdinand III. (1608-1657). Von Krieg zum Frieden.*, Wien, 2012, s. 560.

⁹⁶⁹ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁷⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako markýz z Cadereita, nebo z Caederit, vyslanec královny.

⁹⁷¹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

⁹⁷² Viz Francesco Barberini.

⁹⁷³ Viz Paolo Savelli.

Post sritto. La Bolla dell'[e] facultà per V.Em.a non si potrà haver'[e] [,] se non pèr l'ordinario di Sabato venturo, con tutto ch'[e] sia stata sollecitata efficacemèntè, di maniera ch'[e] questa sera si manda solament'[e] il Breve con lè letter'[e].

Hoggi verso il tardi è tornato il Corrier'[e] da Frascati con avviso, ch'[e] il Sig.r Ambas.re Caederit non verrà à Roma prima di lunedì sèra prossima.

Si è havuto avviso, ch'[e] la M.tà della Regina èra già entrata nello Stato Ecclesiastico ricevuta, e servita con ogni splendidezza, e ch'[e] hoggi giunta à Loreto, dov'[e] sarebbe anco[ra] arrivato il s.r D.Taddeo⁹⁷⁴ con la sua Comitiva.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Na minulé střeďeční konzistori byla Vaše eminence prohlášena zvláštním legátem na královské svatbě. Se správně vybranými výrazy slov k výsadním právům, které se v této záležitosti spojují ve Vaší osobě, protože Jste člověk, kterého zaštiťují zásluhy, dobrota, štěstěna a augustiniánské hodnoty. Veškerá oprávnění se pošlou dnes večer panu nunciovi, s dopisy pro Jeho veličenstvo císaře, pro krále, a pro Vaši eminenci.

Vrátil se kurýr, který byl vyslán ke královně ohledně obnovení její expedice, a zítra večer přijede do Říma vyslanec královny, pan markýz z Caederit. Naproti mu vyjedou tři kočárová šestispřeží pan markýze z Monterrey, kočáry pánů španělských kardinálů, ale neobjeví se další kardinálové, protože nevezé dopisy pro Kolegium. Pan kardinál Barberini pošle svůj kočár se svými zástupci, aby mu také projevíli úctu přesně tak, jak se to dělá u všech vyslanců.

Pan kníže Savelli se za vyslancem vydá ve svém kočáře jako první v předstihu. Ve svém kočáře také nabídne vyslanci svou pravou ruku, a až budou nastupovat do Barberiniho kočáru, tak bude vyslancovu ruku stále držet, tak jak je správné, a stejně tak i ve všech dalších navštívených místech, a ohledně této záležitosti se vše vyřešilo, jak bylo potřeba.

Post scriptum. Fakultativní Bulu pro Vaše eminenci nebudu mít dříve než příští sobotu s tím, že byla snaha její získání uspíšit, ale nakonec se dnes večer zašle jen Breve a dopisy.

Dnes v pozdních hodinách sem dorazil z Frascati kurýr se zprávou, že pan markýz z Caederit se neobjeví v Římě dříve než příští pondělí večer.

⁹⁷⁴ Viz Taddeo Barberini.

Přišla zpráva o tom, že Její veličenstvo královna už vstoupila do církevního státu a byla přijata, a obsloužena s nejvyšší úctou. Dnes se objevila v Loretu, kam by měl ještě dorazit pan don Taddeo se svým doprovodem.

129) Roma, 25. Gennaio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 248-249, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Si è havuto avviso, ch'[e] in Ancona erano giunt'[e] le Galeè Venèt'[e], e ch'[e] dopò fatt'[e] alcun'[e] diligenz'[e] per il maggior'assicuramento, ch'[e] non ci sia il contagio, la M.tà della Regina⁹⁷⁵ si sarebbè imbarcata, e però havèvano scritto quà per Corrier'[e] espresso al s.r Ambas.r' Cadereita,⁹⁷⁶ ch'[e] si al affrettass'[e] per ritrovarsi in Ancona à tempo, e dicono, ch'[e] partirà di quà lunedì prossimo, havendo intanto S.È. fatt'[e] l'[e] Sett'[e] Chies'[e], e la s.ra Marchesa [,]⁹⁷⁷ sua Moglie [,] hà baciati i piedi à S.Stá,⁹⁷⁸ e in Palazzo fù regalata con dimostrazioni di molta stima. Si èra havuto avviso della malattia del s.r Card.l' di Siviglia⁹⁷⁹ in Ancona, è dopò hanno spedito un Corrier'[e] in diligenza, domandando facoltà di testar'[e], scrivendo, ch'[e] S.Èmin.a stava con pericolo della vita, e non essendosi per ancora rispedito il Corrier'[e] sudetto, si discorrè variam.t', se siano per farli la gratia Intanto non mancano i Ministri dela Camera di far' usarè ogni più esquisita diligenza intorno al Palazzo d'[e] SS.ri Mathei,⁹⁸⁰ ch'[e] era stato pigliato ad affitto per il s.r Cardinal'[e], acciò non siano portate fuori lè robbè venute di S.Èmin.a, ch'[e] sono di grandissimo valor'[e], argomentandosi da questo, che si pensi di far lo spoglio, è s'[i] aggiunge, [ch]è hanno messo i bolettini all'[e] port'[e] dell'[e] stanz'[e], dov'[e] sono i mobili, e gl'[i] argenti, con il non Aperiatur [*non Apertura*], com'[e] è solito, ma con tutto ciò non si può penetrar'[e] [,] se il Cardinal'[e] sia mòrto ò nò. Il s.re Cont'[e] di Franquemburg⁹⁸¹ scris'[e] al s.r Princip'[e],⁹⁸² ma la lettera è venuta col ordinario, ch'[e] era giunto in Ancona un Cavalier'[e] del Ser.mo [*serenissimo*] Arciduca

⁹⁷⁵ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁷⁶ Viz vyslanec královnou markýz Cadereita.

⁹⁷⁷ (***Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!***)

Osoba je pramenem označena jako markýza, žena královnina vyslance markýze Cadereita.

⁹⁷⁸ Viz papež Urban VIII.

⁹⁷⁹ Viz Diego Guzmán y Haro.

⁹⁸⁰ **Mattei**: aristokratická římská rodina, jejíž počátky spadají do raného středověku.

Berardo Candida CONZAGA, *Memorie delle famiglie nobili delle province meridionali d'Italia*, vol. 4, Bologna, 1875.

⁹⁸¹ Viz Franz Christoph von Khevenhüller-Frankenburg.

⁹⁸² Viz Leopold V. Habsburský.

Lèopoldo⁹⁸³ à complir'[e] con la M.tà della Regina, et[ed] il libro dell'[e] facultà, essendosi fatto ogni offitio necessario per haverle nella più favorita maniera, ch'[e] sia stato possibil'[e], et[ed] à V.Em.a f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li XXV Gennaio 1631

D.V.Emin.a

Post scritto. Stanti [nonostante] gli avvisi, ch'[e] si hanno per quest'[o] ordinario, ch'[e] sia stato svaligiato il Corrier'[e] di Vienna al Tagliamento con perdita, è[ed] apertura di molt'[e] letter'[e], è parso ben'[e] al s.r Princip'[e] [,] mio Sig.r' [,] di mandar[e] questa sera al s.r Cont'[e] di Frankenburg in Ancona l'Involgio della Bolla, e del libro ben'accomòdati in latta, persuadendosi, ch'[e] quando sarà passato il Golfo [,] si contenti di farlo capitar'[e] à V.Emin.a con l'[e] prim'[e] occasioni, le quali non dovranno mancar'[e].

Si è poi havùto avviso della mort'[e] del s. Car.l' di Siviglia p[er] Staffetta [,] venuta als. Cont'[e] di Mont'[e] Rey.⁹⁸⁴

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Přišla zpráva, že do Ancony dorazily benátské galeony a po zdravotních prohlídkách, které musí podstoupit proto, aby se nerozšířila nákaza, bude moci Její veličenstvo královna nastoupit na loď. Proto byl poslán rychlý kurýr s dopisem k panu vyslanci z Cadeiretu, aby co nejrychleji dorazil do Ancony. Říká se, že odcestuje z Říma příští pondělí a mezitím již vykonal poutní cestu po sedmi kostelech. Paní markýza, jeho žena, byla na návštěvě u papeže, kde mu políbila nohy a v paláci byla obdarována projevy velké úcty. Dorazila zpráva o onemocnění pana kardinála ze Sevilly v Anconě, a později byl vyslán z pečlivostí kurýr, aby zjistil podrobnosti. Ten obratem psal, že Její eminence je v nebezpečí života, a protože nebyl znovu vyslán výše zmíněný kurýr, tak se různí názory, jestli mu už dávají poslední pomazání. Mezitím tu nechybí kamerální úředníci, kteří se už objevili u paláce pánů Matthei, který měl výše zmíněný kardinál v pronájmu, a dávají pozor na to, aby z domu nebyly vynášeny věci v majetku Její eminence, které mají velkou hodnotu, a argumentují tím, že je potřeba udělat výčet. Dodávají, že nechali zapečetit všechny dveře místností, ve kterých byl nábytek a stříbro. Vše opatřili nápísem

⁹⁸³ Viz Paolo Savelli.

⁹⁸⁴ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

„neotvírat“, jak je v takových případech zvykem, ale stále ještě není jisté, jestli je kardinál mrtev, nebo žije.

Pan hrabě z Frankenburgu napsal panu knížeti, ale dopis přišel obyčejnou cestou, s rytířem arcivévody Leopolda, který dorazil do Ancony, aby projevil úctu Jejímu veličenstvu královně. Ohledně fakultativní knihy jsem udělal vše pro to, abych je dostal tím nejvýhodnějším způsobem, jakým to bylo možné.

Post scriptum. I přes zprávy, které sem přišli touto obyčejnou cestou, že byl přepaden a okraden vídeňský kurýr, a bylo ztraceno a otevřeno mnoho dopisů, tak se kníže rozhodl poslat dnes večer hraběti z Frankenburgu do Ancony bulu i knihu, pečlivě uložené v plechové skříňce, s prosbou, aby byl tak laskav, a až přepluje záliv, tak aby předal zásilku Vaší eminenci, protože Vám tyto dokumenty nesmí chybět.

Nakonec se díky rychlému kurýrovi, který dorazil k panu hraběti z Monterrey, potvrdilo úmrtí pana kardinála ze Sevilly.

130) Roma, 1. Febbraio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 250-251, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La Regina⁹⁸⁵ partì d'Ancona la sera dè vinti quattro del passato con tempo felicissimo. Và con la M.tà Sua il s.r Duca d'Alba⁹⁸⁶ sino à Triestè,⁹⁸⁷ dov' [e] si cred' [e], ch' [e] arrivassero in pochi giorni con salut' [e], e si aspetta in brev' [e] di ritorno quà il medesimo s.r Duca, com' [e] si aspetta anco[ra] domanasera [domani sera] il s.r D. Taddeo Barberini⁹⁸⁸ con la sua Comitiva.

I ministri della Camera hanno fatto condurr' [e] a Casa di Mons.r Tesorier' [e] tutt' [e] le robbe del s.r Cardi.l' di Siviglia⁹⁸⁹ morto, ma si v' dicendo, ch' [e] una gran part' [e] dell'argenteria sia di quella Catedral' [e], ch' [e] gli è l'hàveva prestata, è qualch' [e] portion' [e] dè suoi parenti. Giovedì prossimo passato verso le vinti due hore parti di quà il s.r Marches' [e] di Cadeireta⁹⁹⁰ con la s.ra Marchesa [,]⁹⁹¹ sua Mogliè [,] l'uno, e l'altra in due lettigl' [e], e dovevano

⁹⁸⁵ Viz Marie Anna Španělská.

⁹⁸⁶ Viz Antonio Alvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

⁹⁸⁷ **Terst**: italský přístav u jaderského pobřeží v oblasti Veneta.

⁹⁸⁸ Viz Taddeo Barberini.

⁹⁸⁹ Viz Diego Guzmán y Haro.

⁹⁹⁰ Viz vyslanec královniny markýz z Cadereita.

⁹⁹¹ Viz žena vyslance markýze z Cadereita.

giunger[e] la sera à Morlupo [,]⁹⁹² alloggiati dal s.r Card.l' Borghesè,⁹⁹³ se ben[e] dovettero arrivar[e] di nott[e] assai, perch[e] partirono con malissimo tempo. Il s.r Princip[e] [,] mio Sig.r' [,]⁹⁹⁴ andò ad accompagnarlo, e servirlo con Carrozze à sei Cavalli sino à PonteMolle.⁹⁹⁵ Noi crèdiamo, ch[e] l'Invoglio con le Bolle di V.Em:a giungess[e] in Ancona dopò la partita del s.re Cont[e] Franquenburg,⁹⁹⁶ e però si è scritto subito al s.r Ascanio Brancaleoni [,]⁹⁹⁷ Gentilhuomo [,] Amico di Casa, al qual[e] furno inuiat[e], ch[e] se non l'havess[e] mandat[e], le consegnì al s.r Marches[e] Cadereita, per il viaggio di cui èrano restat[e] due Galeè in quel Porto, già ch[e] qui gli n'era stato parlato, è fatta istanza, ch[e] il Brancaleoni havess[e] rimandato l'Inuoglio à Roma in questo tempo, ch[e] il s.r Marches[e] sudetto è in camino per Ancona, si mandarà à V.Em.a subito, ch[e] sarà giunto quì per la via ordinaria di Venetia, com[e] si fà de gl'[i] altri Dispacci, non potendosi far'altro, è sarà raccomandato affettuos.te al s.r Roberto Ais,⁹⁹⁸ ch[e] è Ministro della Posta Imperialè in quella Città. Èt à V.Em.a f[acci]ò humil.ma riverenza. Roma il p.o[primo] Feb[b]raio 1631

D.V.Eminenza

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Královna odjela z Ancony dvacátého čtvrtého ve šťastném čase. Až do Terstu ji doprovází pan vévoda z Alby, a věříme, že tam dorazí za pár dní ve zdraví s tím, že pan vévoda se vrátí v krátkém čase zpět, stejně jako se zítra večer očekává návrat pana dona Taddea se svým doprovodem.

⁹⁹² **Morlupo**: italská obec v římské metropoli v oblasti Lazio.

Nicola DE MATTIA, *La storia di Morlupo dal secolo VII al secolo XIX.*, Guidonia, 2007.

⁹⁹³ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

⁹⁹⁴ Viz Paolo Savelli.

⁹⁹⁵ **Ponte Milvio** (Ponte Molle): římský most přes Tiberu, který navazuje na via Flaminia

⁹⁹⁶ Viz Franz Christoph von Khevenhüller-Frankenburg.

⁹⁹⁷ **Ascanio Brancaleoni**: zřejmě pochází ze starého rodu z Marche, který se po šest set let honosil hraběcím titulem

A. Rigi LUPERTI, *I Brancaleoni e il castello di Piobbico. Brancaleoni, abiti e gioielli di una nobile casata*, S. Angelo in Vado, 2002.

⁹⁹⁸ **Roberto Hais**: úředník císařské pošty v Benátkách a Dietrichsteinův agent a informátor
T. PARMA, *František*, s. 233.

Kamerální úředníci nechali odvézt veškerý majetek zemřelého kardinála ze Sevilly do domu pana kuriálního pokladníka, a říká se, že velká část stříbra patřila katedrále, která mu je propůjčila, a něco se bude muset vrátit příbuzným.

Minulý čtvrtek kolem dvacáté druhé hodiny odjel pan markýz z Cadereita se svou manželkou. Oba cestovali na nosítkách, a ještě ten večer měli dorazit na Morlupo, kde se měli ubytovat u pana kardinála Borghese. Počítám ale, že museli dorazit velmi pozdě, protože počasí nebylo vůbec příznivé. Kníže, můj pán, je doprovázel a byl jim k službám se svým kočárem se šestispřežím až do Pontemolle.

Myslíme si, že zásilka bul pro Vaši eminenci dorazí do Ancony až po odjezdu pana hraběte z Frankenburgu, a proto bylo obratem napsáno panu Ascaniu Brancaleonimu, šlechtici a příteli rodiny, kterému byli poslány, že pokud je nebude moci odeslat, tak aby je předal panu markýzi z Cadeiretu, na kterého v Anconě stále čekají dvě galeony. Zmíněný markýz o všem ví, protože se tu o tom mluvilo, ale pokud Brancaleone odešle buly zpět do Říma, budou se muset poslat běžnou benátskou poštou, tak, jak se to dělá se všemi dopisy, a zásilka se předá panu Robertu Haisovi, který je úředníkem císařské pošty v Benátkách.

131) Roma, 8. Febbraio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 252-253, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

L'Inuoglio con l'Boll'[e] per V.Em.a sarà consegnato in Ancona al s.r Marchese Cadèreita⁹⁹⁹ dal s.r Ascanio Brancaleoni,¹⁰⁰⁰ ch'[e] così scriv'[e] al s.r Princip'[e]¹⁰⁰¹ con le letter'[e], ch'[e] si ebbero hier[i] sera, e voglio sperar'[e], ch'[e] per questa strada siano per giunger'[e] secur'[e] e in tempo.

Martedì nott'[e] passò miglior'vita il s.r Principe Peretti.¹⁰⁰² Il mal'[e] è stato feb[b]re acuta, ch'[e] l'hà portato via in pochi giorni, e ridotto à segno, ch'[e] non hà potuto far testamento, di modo ch'[e] il s.r Abbat'[e] D. Francesco [,]¹⁰⁰³ suo figliolo [,] resta Hered'[e] di tutta la facultà, ch'[e] è grossissima senza nessun contrasto, e difficultà, ond'[e] la Casa di questi SS.ri [,] miei Próni[*padroni*] [,] in progresso di tempo potrà ricever'[e] beneficio inestimabil'[e]. Dovrà il s.r

⁹⁹⁹ Viz vyslanec královny markýz Cadereita.

¹⁰⁰⁰ Viz Ascanio Brancaleoni.

¹⁰⁰¹ Viz Paolo Savelli.

¹⁰⁰² Viz Michele Damasceni Peretti.

¹⁰⁰³ Viz Francesco Peretti di Montalto.

D. Francesco restituir[e] la dot[e] alla s.ra Principessa,¹⁰⁰⁴ ch[e] è di duecento mila scudi, compresi il quarto, e la restitution[e] si farà presto, perch[e] si trovano in esser[e] delli sudetti danari quaranta mila scudi di Cènsi, ch[e] tien[e] il s.r Duca di Ceri [,]¹⁰⁰⁵ Frélllo[*fratello*] della s.ra Principessa, e vinti mila scudi di frutti non pagati. Gli altri cento quaranta si pigliaranno à interess[e], e il s.r Abbat[e] gli troverà con facilità.

Il s.r Princip[e] hà lasciato quattro cènto mila scudi di debito, e si fà conto, ch[e] restando il s.r D. Francesco ricco di cento, e piú mila scudi d'èntata, e in dieci anni proirà liberarsi da tutto il debito, è viver[e] intanto con ogni splendor[e], e magnificenza. Il s.r Princip[e] [,] poch[e] hor[e] prima, ch[e] si procurass[e] di farli far testamento [,] haveva trasferiti tre mila sudi d'oro di pension[e], ch[e] haveva sopra il Vescovado di Ferrara, mill[e] al s.r D. Francesco [,] suo Fig.lo, mill[e] al s.r Abbat[e] Orsini [,]¹⁰⁰⁶ suo Nipot[e], e mill[e] alla Famiglia, ma questi sono in contesa, e già la causa è in Rota, pretendendosi, ch[e] non siano ben trasferiti, perch[e] il s.r Princip[e] diss[e], ch[e] si trasferissero com[e] foss[e] piaciuto al s.r D. Francesco [,] suo Fig.lo, e vogliono, ch[e] egli non havess[e] facoltà di disporn[e] in questa maniera, è ch[e] havendolo fatto, la traslation[e] sia nulla. Fù portato il s.r Princip[e] à S.ta Maria Maggior[e] con pompa verament[e] realè.

Il s.r D. Taddeo¹⁰⁰⁷ si aspetta di ritorno questa sera, ò domani, e non è mancato [,] chi habbia detto, ch[e] S.E. differiva il ritorno, per essersi inteso, ch[e] il s.r Duca d'Urbino¹⁰⁰⁸ si ritrovava gravemente indisposto.

Si è detto, ch[e] siano affisi gli Editti per Roma per la vendita di ValMonton[e], ch[e] è del s.r Duca Sforza,¹⁰⁰⁹ e si tien[e] per constant[e], ch[e] la compreranno li SS.ri Barberini.

Un Palafreniero del Papa mi hà portato la Candela di V.Em.a, e del suo Caudatario, ch[e] èra solito di portarsi al s.r Cav.re Olivieri [,]¹⁰¹⁰ com[e] ad Agent[e] suo. Et[ed] à V.Em.a f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 8 Feb[b]raio 1631

D.V.Emin.a

Per rispetto dell[e] pensioni, ch[e] teneva il s.r Princip[e] Peretti, la Camera pretend[e] di far[e] lo Spoglio de i Mobili, ch[e] si trovano ne i suoi luoghi fuori di Roma, com[e] a Frascati,

¹⁰⁰⁴ **Maria Felice Peretti:** 1603-..., sestra Francesca Peretti di Montalto, manželka Bernardina Savelli, knížete z Albana.

¹⁰⁰⁵ **Francesco Maria Cesi:** ...-1657, druhý vévoda z Ceri, čtvrtý vévoda ze Selci
Nenalezena relevantní bibliografie!

¹⁰⁰⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako opat Orsini, příbuzný zemřelého Michele Damasceni Perettiho

¹⁰⁰⁷ Viz Taddeo Barberini.

¹⁰⁰⁸ Viz. Francesco Maria II Della Rovere.

¹⁰⁰⁹ **Mario II. Sforza di Santa Fiora:** 1594-1658, patnáctý hrabě ze Santa Fiory, první vévoda z Onana.

Antonio PERRIA, *I terribili Sforza. Trionfo e fine di una grande dinastia*, Bologna, 2008.

¹⁰¹⁰ Viz Jacomo Olivieri.

alla Mentana, è à Torre in preda, e di già il Tesorier[e] hà mandato à far' l'Inventario, e si cred[e], ch[e] possino importar[e] dieci, ò dodici mila scudi, ma bisogna prima pagar[e] i debiti, e si v' discorrendo, ch[e] forse il negotio sia per accomodarsi amorevolmente[e].

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Zásilka bul pro Vaši eminenci bude předána panu markýzi z Cadereitu v Anconě panem Ascaniem Brancoleone, který to psal panu knížeti v dopise došlém včera. Doufám, že touto cestou k Vám dorazí v pořádku a včas.

V úterý večer zemřel pan kníže Peretti na akutní horečku, která ho sprovodila ze světa v několika dnech a byla tak silná, že nedokázal ani zanechat testament tak, aby nebyly zpochybněny nároky pana opata Francesca, jeho syna. Dědictví je veliké a bude kolem toho mnoho obtíží. Snad tato rodina pánů, mých patronů, bude moci v budoucnu získat neocenitelné výhody. Pan don Francesco bude muset vyplatit paní kněžnu dvěma sty tisíci scudi, včetně čtvrtiny dědictví. Restituce proběhne brzy, protože se část těchto peněz, čtyřicet tisíc scudi, nachází v držení pana vévody z Ceri, bratra paní kněžny, a dvacet tisíc je v nevyplaceném výtěžku. Zbýlých sto čtyřicet tisíc bude zatím dlužit, ale pan opat je sežene velmi lehce.

Po panu knížeti tu zůstal dluh čtyři sta tisíc scudi, a počítá se s tím, že pan don Francesco získá ze svého dědictví asi sto čtyřicet tisíc scudi ročního zisku, takže do deseti let by mohl splatit své dluhy a žít si v přepychu tak, jak by kníže měl. Pan kníže, pár hodin předtím, než se rozhodl sepsat testament, převedl tři tisíce zlatých scudi penze, která mu náležela díky biskupství ve Ferrare. Tisíc scudi daroval donu Francescovi, svému synovi, tisíc opatu Orsinimu, svému vnukovi, a tisíc širší rodině, ale o těch se bude ještě jednat, a celá kauza už je u soudu, protože nejsou prý správně rozděleny, protože starý kníže řekl, aby s jeho dědictvím bylo nakládáno tak, aby se to nedotklo jeho syna, dona Francesca, a chtějí, aby neměl možnost s odkazem takto nakládat, a že když už tak učinil, tak je právně neplatný. Tělo zemřelého knížete bylo převezeno do chrámu svaté Marie nejvyšší s královskou pompou.

Návratu pana dona Taddea se očekává dnes večer, nebo zítra, ale ozývají se hlasy, že jeho příjezd je odložen, protože přišly zprávy o tom, že kníže z Urbina je na tom zdravotně velmi špatně.

V Římě byly zveřejněny edikty ohledně prodeje Valmontone, které je majetkem pana vévody Sforza, a prý ho koupí páni Barberini.

Vlajkonoš papeže mi přinesl svíce Vaší eminence, které původně nosili panu rytíři Olivierimu, jako Vašemu agentovi.

Ohledně majetku, který měl v držení zemřelý kníže Peretti se papežská komora rozhodla udělat součet toho, co mu patřilo na územích mimo Řím, tedy ve Frascati, v Mentaně a v Torre di Preda, a kuriální pokladník už poslal úředníky, aby vytvořili inventář. Věříme, že by to mohlo dát dohromady deset, až dvanáct tisíc scudi, ale nejdříve bude potřeba uspokojit věřitele. Myslíme si ale, že celá záležitost bude urovnána v míru a pokoji.

132) Roma, 22. Febbraio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 254-255, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La provision[e] delli tre cento scudi [,] destinami da V.E è confirmata dal s.r Principe,¹⁰¹¹ non hà proportion[e] ad altro, ch[e] con la grandezza dell'animo di lei medesima, io ne rendo humil.me gratie alla benignità di V.E., la qual[e] può persuadersi, ch[e] io procurarò di demeritar[e] meno, ch[e] sarà possibil[e] questo beneficio della sua liberalità servendola, et[ed] ubbidendola con ogni fedeltà, e diligenza in tutt[e] le occasioni. Nel particolar[e] della legation[e] non mi occorre di soggiunger[e] altro à V.E. oltre allo scritto, giovandomi di creder[e], ch[e] prima dell'arrivo di questa si saranno forse celebrat[e] le Nozze, e sento infinito dispiacer[e], ch[e] com[e] V.E. havrà ricevuto il Brev[e], non saranno giunt[e] à tempo le Bolle, ch[e] io procurai fossero spedit[e] con ogni sollecitudin[e], giàch[e] non si tien[e] avviso, ch[e] il s.r Marches[e] Cadereita,¹⁰¹² à cui furono consegnat[e] in Ancona, sia per ancora partito da quella Città, seben[e], quando il tempo lo permetta, non dovrà differirsi molto la partita, poich[e] in quel Porto era arrivato il s.r Duca d'Alba,¹⁰¹³ e le Galee medesim[e] dovevano servire per il passaggio del s.r Marchese.

Il piego di V.E. per il s.r Matta¹⁰¹⁴ gli è stato mandato à Casa, e fattogli dir[e], ch[e] venghi dal s.r Principe, dal qual[e] se gli tratterà sopra il particolar[e] della provision[e] delli cento vinti scudi, e dell'intelligenza, ch[e] dovrà haver[e] meco[con me] per il buon servitio di V.E.

¹⁰¹¹ Viz Paolo Savelli.

¹⁰¹² Viz vyslanec královny markýz Cadereita.

¹⁰¹³ Viz. Francesco Maria II Della Rovere.

¹⁰¹⁴ **Pietro Matta**: lékař ve službách rodiny Savelli, později kuriální agent Františka kardinála z Dietrichsteina. Martin PLESINGER, *Papežský dvůr*, Pardubice, 2019, Bakalářská práce. s. 19-29.

Il s.r Princip'[e] aggiusterà anco[ra] quanto bisogna con il s.r Matta per l'abbrutimento delle scrittur'[e] di V.E., il ch'[e] si farà con tutta la puntualità, ch'[e] ella comanda, havendo determinato il s.r Princip'[e], ch'[e] in mia compagnia ci si trovè anco[ra] il suo Auditor'[e] con l'intervento di cui furono sigillat'[e].

Col seguent'[e] ordinario mandarò a V.E. la Cifra, com'[e] mi ordina, e subito [,] ch'[e] vederò il s.r Matta resterò in appuntamento seco circa la rivision'[e] de conti vecchi, com'[e] pur veggo esser[e] ment'[e] di V.E., e di quanto andarà succedendo sarà pienament'[e] ragguagliata.

La causa trà il s.r Duca di Bracciano,¹⁰¹⁵ et[ed] il s.r D. Francesco [,] Abbat'[e] Peretti [,]¹⁰¹⁶ è stata rimessa in Napoli al Consiglio Colateral'[e], e intanto con il parer'[e] di persone intendenti di quest'[e] materie si è mandato à pigliar'[e] il possesso de gli Stati di Venafro,¹⁰¹⁷ e di Celano¹⁰¹⁸ in nom'[e] della s.ra Duchessa della Riccia,¹⁰¹⁹ e de Figli, e l'istesso è stato fatto dal Duca di Bracciano, ma alcuni giorni dopò, di man.a[maniera] [,] ch'[e] troverà occupata la stanza.

Il s.r Cont'[e] di Mont'[e] Rey¹⁰²⁰ con la s.ra Contessa si trova à Torrinpreda [,] luogo familiar'[e] per le delitie del già s.r Princip'[e] Peretti, et[ed] il s.r Abbat'[e] D. Francesco, oltr'[e] l'[e] provisioni ordinarie, ch'[e] gli fà dar'[e] di biad'[e], e di fieni per tutti i Cavalli, di legna, di vini, di cèr'[e], di Zuccheri, et[ed] altre cos'[e] simile da una Dispensa, ch'[e] tien'[e] in quel Casal'[e], gli manda ogni giorno da Roma diversi rinfrescam.ti con termini di sing.r'[e] magnificenza. Questa mattina à S.ta Maria Maggior'[e] [,] in Capella di Sisto [,] si sono fatt'[e] pub[b]lich'[e] eseguite al morto Princip'[e]¹⁰²¹ con splendidissima pompa, com'[e] è seguito anco[ra] in questi giorni adietro in alcun'[e] altr'[e] Chies'[e], dov'[e] si conserva memoria della pietà, e della beneficenza di quel buon Cavalier'[e].

Lo spoglio fatto al s.r Card.l' di Siviglia¹⁰²² è stato donato dal Papa¹⁰²³ al s.r Antonio Barberini,¹⁰²⁴ detraton'[e] la portion'[e], ch'[e] tocca à i Camerali.

¹⁰¹⁵ **Paolo Giordano II. Orsini:** 1591-1656, aristokrat, mecenáš, básník a umělec

V. CELLETTI, *Gli Orsini di Bracciano: glorie, tragedie e fastosità della casa patrizia più interessante della Roma dei secoli XV-XVII*, Roma, 1963.

¹⁰¹⁶ Viz Francesco Peretti.

¹⁰¹⁷ **Venafro:** italská obec v provincii Isernia v Molise v jižní Itálii mezi Římem a Neapolí

¹⁰¹⁸ **Celano:** italská obec v provincii l'Aquila v Abruzzu ve střední Itálii.

Adele CAMPANELLI et al., *Il tesoro del lago: l'archeologia del Fucino e la Collezione Torlonia*, Pescara, 2001.

¹⁰¹⁹ Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

¹⁰²⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁰²¹ Viz Michele Peretti.

¹⁰²² Viz Diego de Guzmán y Haro.

¹⁰²³ Viz papež Urban VIII.

¹⁰²⁴ Viz Francesco Barberini.

È poi venuto dal s.r Princip'[e] il s.r Matta, con il qual'[e] hà aggiustato il particolare della provision'[e] sua, e dell' abbruciamento dell'[e] Scrittur'[e] [,] conform'[e] à quanto scrive V.E., et[ed] à quello, ch'[e] potrà veder'[e] dall'[e] letter'[e] di lui medesimo, et[ed] à V.E. f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 22. Feb[b]raio 1631

D.V.E.

Hieri uscì dall'[e] Stamp'[e] l' annesso foglio sopra Papa Urbano, opera di Mons.r Ciampoli,¹⁰²⁵ per quanto dicono,

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Plat tři sta scudi od Vaší eminence mi byl potvrzen panem knížetem a jsem za to velmi vděčný velikoleposti Vaší duše, a poníženě děkuji za dobrotu Vaší eminence, která si může být jistá, že udělám i nemožné ve Váš prospěch a ve Vašich službách a budu poslouchat Vaše žádosti s nejvyšší oddaností ve všech případech. Ohledně legace nemohu více sloužit Vaší eminenci krom již napsaného a věřím, že dříve, než toto psaní dorazí do Vašich rukou už bude po svatebním obřadu, a jsem velmi nešťasten z toho, že tak, jak přišla včas Vaší eminenci breve, nedorazily také buly. Pro jejich včasné doručení jsem udělal vše, co bylo možné, ale nemám ani zprávy o tom, jestli pan markýz z Cadereita, kterému byly buly v Anconě předány, odcestoval ze zmíněného města. Mluvílo se tu o tom, že tam nebude dlouho, pokud to počasí dovolí, protože do tamního přístavu připlul pan vévoda z Alby a galeony, které ho přivezly, by měly posloužit k cestě markýze.

Dopis pro pana Mattu od Vaší eminence mu byl poslán domů a bylo mu vzkázáno, aby přišel do domu pana knížete, kde s ním bude dojednáno jeho plat sto dvacet scudi a podrobnosti ohledně naší společné služby pro Vaší eminenci.

Pan kníže s panem Mattou ještě zařídí vše potřebné ohledně spálení korespondence Vaší eminence se zemřelým Olivierim, které proběhne přesně tak, jak jste rozkázal. Pan kníže to zařídil tak, že při likvidaci budu přítomen já a auditor, který byl při jejich zapečetění.

¹⁰²⁵ **Giovanni Battista Ciampoli**: 1589-1643, presbiter, poeta a humanista.
Federica FAVINO, *La filosofia naturale di Giovanni Ciampoli*, Firenze, 2014.

S následující zásilkou pošlu Vaší eminenci konta, jak mi rozkazujete a jakmile uvidím pana Mattu, tak s ním dohodnu revizi starých účtů, což je také jeden z příkazů Vaší eminence, a jakmile to udělám, dám vám ihned vědět.

Spor mezi panem vévodou z Bracciana a panem donem Francescem, opatem Perettim, byl předán do Neapole ke kolaterální radě, a podle jistých lidí, kteří mají znalosti v této věci, již byli vysláni úředníci, aby převzali vládu nad Venafrem a Celanem ve jménu paní vévodkyně z Riccie a její rodiny, a to samé prý učinil také vévoda z Bracciana, ale se zpožděním několika dnů. Proto našel zmíněné země už obsazené.

Pan hrabě z Monterrey s manželkou se nyní nachází v Torrinpreda, oblíbené místo zemřelého pana knížete Perettiho, a pan opat don Francesco, mimo již objednaných věcí, jim posílá také krmivo a seno pro veškeré koně, dřevo, víno, vosk, cukr a další podobné potřeby, které jsou nutné na tamním statku. Posílá tam také každý den z Říma různá opravdu velkolepá občerstvení. Dnes ráno, v Sixtinské kapli v chrámu svaté Marie Nejvyšší, proběhl veřejný pohřební ceremoniál knížete Perettiho s velkou pompou, stejně, jako to probíhalo v různých dalších chrámech, které jsou spjaty se zemřelým v minulých dnech.

Dědictví po panu kardinálu ze Sevilly daroval papež panu donu Antoniu Barberinimu, krom části, která náleží komoře.

Později se dostavil k panu knížeti pan Matta se kterým byl dohodnut plat a likvidace starých písemností po Olivierim, přesně podle příkazů, které jste napsal, a to samé si můžete přečíst v dopisech, které vám pošle on.

Včera vyšel z tiskárny přiložený list, který se týká papeže Urbana. Je to prý práce monsignora Ciampoliho, jak se říká,

133) Roma, 1. Marzo 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 256-257, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Martedì prossimo passato con l'intervento dell'Auditor^[e] del s.r Princip^[e] Savelli¹⁰²⁶, e mio furono in Casa del s.r Pietro Matta¹⁰²⁷ abbruciate tutt^[e] le Scrittur^[e] di V.È, ch^[e] erano stat^[e] sigillat^[e] dal medesimo Auditor^[e] puntualissimam.te, com^[e] è stato comandato da lei, senta ch^[e] si sia ne letta, ne veduta pur'una sillaba sola.

¹⁰²⁶ Viz Paolo Savelli.

¹⁰²⁷ Viz Pietro Matta.

Dissi al s.r Matta, ch'[e] tenevo ordin'[e] da V.E. di dar'[e] una vista alli conti vecchi del s.r Cav.r' Olivieri,¹⁰²⁸ e si offerse con ogni prontezza di farmeli veder'[e] all'ora, se ben'[e] sarebbe seguito con difficoltà, perch'[e] haveva mutato Casa apunto due giorni sono, e per ancora non haveva ordinat'[e] le Scrittur'[e], e restammo in appuntamento, ch'[e] passati questi pochi giorni del Carneval'[e] gli havrebbe ritrovati, e posti insiem'[e] distintament'[e] per l'effetto della rivision'[e], alla quale io attenderò diligentement'[e]. Nel rimanent'[e] il s.r Matta mi parlò con termini di molta compiteza per quel, ch'[e] appartien'[e] all'honor'[e] della mia Agentia, et[ed] al buon servitio di V.E., ch'[e] è apunto in conformità di quel [,] ch'[e] io mi prometteva con la notitia, ch'[e] per prima havevo dell'[e] virtù di lui, e dell'amistà[amicizia] [,] [ch]è havevamo contratta insiem'[e].

À Celano sono stati carcerati duè de gli Huomini, et[ed] un Notaio, ch'[e] il s.r Duca di Bracciano¹⁰²⁹ haveva mandato per pigliar'[e] il possesso di quello Stato, già ch'[e] havevano prevenuto in ciò i Ministri della s.ra Duchessa della Riccia,¹⁰³⁰ e d'[e] suoi Figli, con il consenso del s.r D. Francesco [,] Abbat'[e] Peretti [,] suo Fréllo[fratello].¹⁰³¹

Dic'[e] qui il Nipot'[e] del s.re Card.l' di Siviglia,¹⁰³² ch'[e] ci sono cinquanta mila scudi di debito del Cardinal'[e] più di quello, ch'[e] importa lo Spoglio, e ch'[e] procurarà di rivalersi in Spagna de i proventi della Camera Apost.ca, quando non si trovass'[e] modo di aggiustamento in Roma, se[b]ben'[e] non gli potrà mancar'[e] ogni più fattorito trattamento. Si è sparsa voc'[e] in occasion'[e] di quest'[e] materie, ch'[e] la Camera voglia intentar'[e] lo Spoglio contro gli Heredi del Duca di Sora,¹⁰³³ del s.r Tarquinio SantaCroc'[e],¹⁰³⁴ e del Marches'[e] di Cassano,¹⁰³⁵ i quali tutti havevano pensioni.

È già introdotta lit'[e] in Rota trà il s.r Cardinal'[e] Magalotto,¹⁰³⁶ e s.r Abbat'[e] Peretti, pretendendosi da S.Èm.a, ch'[e] il Princip'[e] Peretti non gli habbia potuto trasferir'[e] la pensione, perch'[e] erat semel translata.¹⁰³⁷

¹⁰²⁸ Viz Jacomo Olivieri.

¹⁰²⁹ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹⁰³⁰ Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

¹⁰³¹ Viz Francesco Peretti.

¹⁰³² Viz Diego de Guzmán y Haro.

¹⁰³³ **Gregorio Boncompagni**: 1590-1628, druhý vévoda ze Sory
Chybí relevantní bibliografie!

¹⁰³⁴ **Tarquinio Santacroce**: římská aristokratická rodina. Tarquinio patřil k zakladatelům rodu a žil v 16. století.
Anthony MAJANLAHTI, *Guida completa alle grandi famiglie di Roma*, Milano, 2006.

¹⁰³⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako markýz z Cassana.

¹⁰³⁶ Viz Lorenzo Magalotti.

¹⁰³⁷ **Erat semel translata**: z latiny „v minulosti se o tom mluvilo.“

Il Duca d'Alba¹⁰³⁸ è partito d'Ancona, e v'ad imbarcarsi à CivitaVecchia per certa strada di Viterbo,¹⁰³⁹ e questa sera alloggerà à Bracciano¹⁰⁴⁰ da quei SS.ri.

Hieri la s.ra Duchessa di Carpineto¹⁰⁴¹ partorì un'altra Figlia fèmina con buona salut'[e] sua e della Creatura, ma restano ingannate le comuni speranz'[e], ch'[e] si havevano, [...!] di veder'[e] dopò la perdita del s.r D. Pietro almeno un Figlio maschio nella Casa di quei SS.ri, ch'[e] tanto meritano per ogni rispetto.

È tornato da Torrinpreda il s.r Cont'[e] di Mont'[e] Rey¹⁰⁴² molto ben sodisfatto de i regali del s.r D. Francesco [,] Abbat'[e] Peretti.

Quest'anno habbiamo il Carneval'[e] senza Mascher'[e], essendo paruto alla pietà di questi SS.ri Próni [*padroni*] il prohibirle in questi tempi turbulenti. Mandò à V.E. la Cifra, la qual'[e] potrà V.E. ordinar'[e], ch'[e] sia mutata com'[e] più potessè esser'[e] di sua sodisfattion'[e], e le f[*acci*]ò humil.ma riverenza. Roma il primo Marzo 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Minulé úterý za účasti pana auditora od pana knížete Savelliho a mě, byli v domě Pietra Matty spáleny dopisy Vaší eminence, které byly zapečetěny přítomným auditorem podle Vašeho rozkazu, bez toho, aby se přečetlo, nebo bylo spatřeno jediné slovo.

Oznámil jsem panu Mattovi, že mám rozkaz od Vaší eminence prohlédnout si osobně staré účty po rytíři Olivierim. Matta nabídl, že konta ukáže okamžitě, i když to pro něho byl docela problém, protože se přestěhoval do nového domu před dvěma dny, a ještě nestihl srovnat své dokumenty. Dohodli jsme se, že se sejdeme po nastávajících karnevalových dnech, jakmile dá tyto listiny dohromady, aby byly připraveny na revizi. Jinak mi pan Matta velmi pogrataloval

¹⁰³⁸ Viz Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

¹⁰³⁹ **Viterbo**: italské město, jedno z center provincie Lazio, známá také jako Alto Lazio Giovanni FAPERDUE, *Le nobiltà dei Viterbesi*, Grotte di Castro, 2005.

¹⁰⁴⁰ **Bracciano**: italské město v Laziu, asi 40 km od Říma.

A. CAVALLARO et col. *Bracciano e gli Orsini. Tramonto di un progetto feudale*, in: II'400 a Roma e nel Lazio, vol. 4, Roma, 1989.

¹⁰⁴¹ Viz vévodkyně Carpineto.

¹⁰⁴² Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

k převzetí mé agencie a také ke šťastné službě pro Vaši eminenci, což je přesně to, co jsem slíbil, stejně jako přátelství, které jsme spolu uzavřeli.

V Celanu byly zatčeni dva muži a jeden notář, vyslaní vévodou z Bracciana, jak již dříve předvídali úředníci paní vévodkyně z Riccie a její rodina, se souhlasem pana dona Francesca, opata Perettiho, jejího bratra.

Příbuzný pana kardinála ze Sevilly oznámil, že je tu více jak padesát tisíc scudi dluh, který přesahuje dědictví po zemřelém, a že se pokusí získat zpět výnosy apoštolské komory ve Španělsku, pokud by se to nevyřešilo v rámci Říma, i když mu nebude chybět vstřícné zacházení. Ohledně této záležitosti se tu mluví o tom, že kamerální úředníci mají v úmyslu v tomto případě postupovat stejně, jako se kdysi postupovalo v případě dědictví po vévodovi ze Sory, nebo po panu Tarquinio ze SantaCroce a markýze z Cassana, kteří všichni měli církevní důchody a benefice.

U soudu se jedná o sporu mezi panem kardinálem Magalotto, a panem opatem Perettim. Jeho eminence si totiž myslí, že pan kníže Peretti neměl čas na to, aby ho zmínil v testamentu, ačkoliv se o tom v minulosti mluvilo.

Vévoda z Alby odjel z Ancony, odkud se vydal do Civitavecchii, kde se nalodí. Jede po cestě na Viterbo a přespí v Braccianu u tamních pánů.

Včera porodila paní vévodkyně z Carpineta další dceru a obě jsou zdravé, ale stále se nevyplnilo všeobecné přání, aby se po ztrátě dona Pietra narodil alespoň jeden syn do domu těchto pánů, což by si jistě zasloužili.

Z Torinpreda se vrátil pan hrabě z Monterrey obtěžkán dary od pana Francesca, opata Perettiho. Tento rok máme karneval bez masek, k velké lítosti pánů patronů, kteří je zakázali v těchto nestabilních časech.

Posílám Vaši eminenci konto, které může Vaše eminence rozkázat pozměnit, podle toho, jak se Vám zlíbí.

134) Roma, 8. Marzo 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 258-259, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con la lettera di V.E. de tredici del passato ricevo tutt'[e] le anness'[e], all'[e] quali hò dato subito fidelissimo ricapito.

Sento dispiacer[e] infinito, ch[e] el Bolle della Legatione con il libro delle facultà non saranno forsi giunt[e] in tempo, ma V.E. può creder[e], ch[e] non sia mancato di diligenza per l'èspedition[e].

Il s.r. Matta¹⁰⁴³ mi hà dato i conti del s.r. Cav.r. Olivieri,¹⁰⁴⁴ e per quanto hò potuto veder[e] [,] sin hora si trova in essi il saldo sottoscritto di mano di V.E. per tutto il 1623. Attenderò nella seguent[e] settimana à vederli con ogni accuratezza, e particolarmente circa la valuta de gl[i] ungheresi, dov[e] forsi potrebbe consistere[e] il disvario, e di quanto occorrerà [,] darò minuto ragguaglio à V.E., parendomi per quel [,] ch[e] hò veduto sin hora, ch[e] il s.r. Cavalier[e] tutto regolasse[e] con singolar[e] esattezza, nel ch[e] procurarò d'haverlo in esempio.

Fù vero il successo del Cadavero del s.re Card.l. di Siviglia,¹⁰⁴⁵ è l'error[e] procedess[e] da un Ministro suo, ch[e] lò rivelò in confidenza à uno d[i] Doganieri, ma è anco[ra] vero, ch[e] avendo parlato sin dall'ora sopra ciò li SS.ri Card.li Sandoval,¹⁰⁴⁶ e Albornoz,¹⁰⁴⁷ il Papa¹⁰⁴⁸ ordinò, ch[e] il medesimo Cadavero forsi[e] restituito senza [,] ch[e] havess[e] effetto la pretension[e] dela Dogana.

Il s.r. Duca d'Alba¹⁰⁴⁹ non partì d'Ancona, com[e] fù scritto, dicono [,] per mancanza di vettur[e], ma la partità è poi seguita, e dovrà esser presto à Bracciano, essendo già partito di quà il Duca per andar[e] ad alloggiarlo in detto luogo, dov[e] andarà anco[ra] il s.r. Cont[e] di Mont[e] Rey¹⁰⁵⁰ per abboccarsi con il medesimo s.r. Duca d'Alba, il qual[e] non vuol partir[e] per Civitavecchia sin tanto [,] ch[e] non haverà avviso, ch[e] in quel Porto siano giunt[e] le Galee per levarlo, e per ancora non sono partiti di quà i Ministri, ch[e] dovranno riceverlo, è servirlo in nom[e] di Mons.r. Cesi [,]¹⁰⁵¹ Chierico di Camera [,] com[e] Goverantor[e] di Civitavecchia. La causa, ch[e] si tratta in Napoli [,] passa ben[e] per gl'interessi della s.ra Duchessa della Riccia,¹⁰⁵² la qual[e] già si trova in pacifico possesso degli Stati di Venafro, e di Celano, contutto ch[e] per la part[e] del s.r. Duca di Bracciano¹⁰⁵³ si siano

¹⁰⁴³ Viz Pietro Matta.

¹⁰⁴⁴ Viz Jacomo Olivieri.

¹⁰⁴⁵ Viz Diego de Guzmán y Haro.

¹⁰⁴⁶ **Baltasar Moscoso y Sandoval**: 1589-1665, kardinál a španělský arcibiskup

Hillard von THIESEN, *Familienbande un Kreaturenlohn. Der Kardinal-Herzog von Lerma und die Kronkardinäle Phillipps von Spanien*, in: Arne KARSTEN, *Die Jagd nach dem roten Hut. Kardinalskarrieren im barocken Rom*. Göttingen, 2004, s. 105.

¹⁰⁴⁷ Viz Gil Carrillo de Albornoz.

¹⁰⁴⁸ Viz papež Urban VIII.

¹⁰⁴⁹ Viz Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

¹⁰⁵⁰ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁰⁵¹ **Pierdonato Cesi**: 1583-1656, italský kardinál, pokladník apoštolské komory.

E. MARTINORI, *Genealogia e cronistoria di una grande famiglia umbro-romana*, Roma, 1931, pp. 37-39.

¹⁰⁵² Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

¹⁰⁵³ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

tentat[e], e si tentano divers[e] turbativ[e], l[e] quali non tendono ad altro [,] se non à procurar[e], ch[e] il Vic[e] Ré¹⁰⁵⁴ si risolva di mandar[e] à pigliar[e] il possesso de sudetti Stati in nom[e] del Fisco Regio, com[e] n[e] haveva cavato un'ordin[e] alli Ministri d'Abbruzzo, se ben[e] così reclamando i Ministri della s.ra Duchessa ne havevano ottentuta la rëvocatoria, e tuttavia possied[e] pacificam.te, è omnia iura clamant,¹⁰⁵⁵ ch[e] essa è, e sarà la vera succeditric[e] in detti Stati, è ch[e] nel resto [,] chi vorrà litigar[e] non sarà impedito, ma senza speranza di frutto.

Il s.re Card.l' Savello [,]¹⁰⁵⁶ domani dopò pranzo [,] partirà per la sua residenza, è con questa occasion[e] procurerà anco[ra] d'aiutar[e] in Napoli la causa della s.ra Duchessa della Riccia, com[e] più potess[e] occorrer[e].

Il s.r Abbat[e] Peretti¹⁰⁵⁷ hà rimesso liberam.te il negotio dello Spoglio in mano delli SS.ri Card.li Francèsko, è Antonio Barberini [,]¹⁰⁵⁸ con speranza di felic[e] successo.

Alcuni vogliono, e se n[e] fanno più riscontri, ch[e] il s.r Duca di Bracciano [,] havendo intesa l'andata del s.r Card.l' Savello à Napoli, sia partito per quella volta, se[ben] ben[e] hà preso il prètesto di andar[e] à Bracciano per l'alloggio del s.r Duca d'Alba, al qual[e] assisterà il sig.r Don Ferdinando [,]¹⁰⁵⁹ suo Frélllo[fratello].

Il Papa¹⁰⁶⁰ hà fatto donar[e] à Mons.r Cesi [,] per l'alloggio del Duca d'Alba [,] seicento libr[e] di Confettur[e], cinquecento libr[e] di Cera, quantità di Zuccari, et[ed] altre cos[e] simile, e ordinar[e] al Maccellaro, Pizzicarolo, et[ed] altri, i quali sono soliti di servir[e] alla Camera Apost.ca in simile occasioni, ch[e] faccino provisioni di robbe [,] rispettivam.te secondo l[e] list[e], ch[e] gli saranno dat[e] d'ordin[e] di Mons.r sudetto. Et a V.E. facciò hum.ma riverenza. Roma li VIII Marzo 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

¹⁰⁵⁴ Viz Fernando Afán de Ribera y Enríquez.

¹⁰⁵⁵ **Omnia iura clamant**: z latiny“domáhající se všech práv“

¹⁰⁵⁶ Viz Giulio Savelli.

¹⁰⁵⁷ Viz Francesco Peretti.

¹⁰⁵⁸ Viz Francesco Barberini a Antonio Barberini iunior.

¹⁰⁵⁹ **Paolo Giordano II Orsini**: 1591-1656, třetí vévoda z Bracciana, mecenát, poeta a umělec.

M. CARRARA, *Signori e Principi di Piombino*, Pontedera, 1996.

¹⁰⁶⁰ Viz papež Urban VIII.

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

S dopisem od Vaší eminence ze třináctého jsem dostal všechny připojené zásilky, o kterých jsem příjemce ihned zpravil. Velmi mě mrzí, že se legační buly ani kniha nedostali včas do Vašich rukou, ale můžete mi věřit, že jsem udělal vše možné k jejich zdárnému doručení.

Pan Matta mi odevzdal účty po zemřelém rytíři Olivierim, a jak jsem zatím zjistil, tak je tam Vámi podepsané saldo za celý rok 1623. V příštím týdnu se na to podívám pečlivěji, hlavně s ohledem na ty uherské, kde by se mohla nalézat nějaká chyba, a jakmile se tak stane, dám ihned vědět Vaší eminenci. Myslím si, podle toho, co jsem zatím viděl, že pan rytíř udržoval finanční záležitosti v perfektním stavu, z čehož si vezmu do budoucna příklad.

Stala se tu nemilá věc s tělem zemřelého pana kardinála ze Sevilly a chyba byla na straně jednoho jeho služebníka, který ho dal do opatrovnictví jednomu z celníků, ale je také pravda, o čemž mluvili v těchto chvílích páni kardinálové Sandoval a z Alborno, že papež vydal příkaz, aby tělo bylo neodkladně předáno bez toho, aby do toho zasahovala celnice.

Pan vévoda z Alby neodjel z Ancony, jak bylo dříve napsáno. Důvodem byly chybějící kočáry. Ale později s malým zdržením se vydal na cestu a už brzy by měl dorazit do Bracciana. Mezitím už odsud odcestoval vévoda, aby ho ubytoval ve výše zmíněném místě. Později se tam vydá také pan hrabě z Monte Rey, aby se tam setkal s vévodou z Alby, který neopustí Bracciano do té doby, dokud nedostane zprávu o tom, že jsou galeony připraveny v Civitavecchie. A ještě stále odsud neodcestovali služebníci, kteří ho mají přivítat a být mu k službám ve jménu monsignora Cesiho, kamerálního klerika, který tak činí, protože je současně guvernérem Civitavecchii. Kauza, o které se nyní jedná v Neapoli, se zatím vyvíjí dobře ve prospěch paní vévodkyně z Ariccie, která získala Venafro a Celano mírovou cestou. Pan vévoda z Bracciana se snažil, a stále má snahu získat nad zmíněnými zeměmi moc, ale bude to mít za následek jen to, že donutí neapolského místokrále k tomu, aby Venafro a Celano prohlásil jako součást neapolského království, a dal příkaz úředníkům z Abbruzza, aby tam převzali vládu. Ale nakonec si to nárokovali úředníci vévodkyně a dosáhli změny, a převzali moc v obou zemích mírovou cestou a domáhající se všech práv. Vévodkyně je a bude pravou a jedinou nástupkyní ve jmenovaných zemích, a jinak, kdo se chce soudit, ten se soudit bude, ale bez jakékoliv naděje na vítězství.

Pan kardinál Savelli zítra po obědě odjede na svou rezidenci, a při této příležitosti se v Neapoli pokusí pomoci v dané věci paní vévodkyni z Riccie, jak jen to bude možné.

Pan opat Peretti se svobodně vzdal svého nároku na dědictví ve prospěch pánů kardinálů Francesca a Antonia Barberini s nadějí, že vše dobře dopadne.

Někteří si myslí, a jsou tu ohledně toho jisté hádky, že pan vévoda z Bracciana, vzhledem k tomu, že se pan kardinál Savelli rozhodl intervenovat ve prospěch vévodkyně, odjel do Neapole, a odjezd do Bracciana kvůli ubytování vévody z Alby byla jen záminka, protože o vévodu se postará pan don Ferdinando, jeho bratr.

Papež daroval monsignoru Cesimu za to, že ubytoval vévodu z Alby, šest set liber konfekcí, pět set liber vosku, velké množství cukru a dalších podobných věcí. Rozkázal také řezníkovi, krajkáři, a dalším, kteří jsou potřební ve službách pro apoštolskou komoru v podobných případech, aby připravili podle seznamu, který jim dá výše zmíněný monsignor vše, co si bude přát.

135) Roma, 15. Marzo 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 260-261, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Com'[e] scrissi à V.E. con mia lettera dell' ordinario antecedent'[e], ne i conti del già s.r Cav.re Olivieri¹⁰⁶¹ si trova il saldo di mano propria di V.E. per tutto il 1625, e però non sono entrato à farci altra diligenza, hò ben veduti accuratam.te tutti gli altri sin al 1630 inclusiv'[e], e trovatili molto ben'[e] tenuti, et[ed] aggiustati, non vi essendo altro [,] ch'[e] le spes'[e], ch'[e] sono solit'[e] à farsi qui per servitio di V.E., com'[e] la provision'[e] annua del Cavalier'[e], quella del Festarolo, quella del Gazzettant'[e], quella dell'[e] Torce, porti di letter'[e], mance, et[ed] altr'[e] spes'[e] particolari fatte d'ordin'[e] espresso di V.E., com'[e] potrà veder'[e] per estensum [,] quando le saranno mandati i conti dal s.r Matta,¹⁰⁶² ch'[e] in ciò dipenderà dall' autorità del suo cenno.

Circa gl'[i] ungarì, due rimesse solam.te hò veduto notate, una di cento, e gli valuta à ragion'[e] di giuli quattordici, e baiocchi cinqu'[e], l'altra d'[i] ungarì trè cènto e gli valuta à giuli quattordici, e baiocchi sett'[e], secondo l'alteration'[e], ch'[e] fà la piazza in diversi tempi.

Mi dic'[e] il s.r Matta, ch'[e] gli par'[e] di ricordarsi, ch'[e] siano stati mandati à V.E. anco[ra] i conti dal 1626 indietro, ma ch'[e] non gli sovvien'[e] se siano stati rimessi con il saldo da V.E., e ch'[e] forse si saranno abbruciati inavertentem.te con l'altre scrittur'[e], ma questo poco importarebbe, perch'[e] ò i Ministri di V.E. n'[e] conservaronno memoria, ò il medesimo Matta gli mandarà di n[u]ovo.

¹⁰⁶¹ Viz Jacomo Olivieri.

¹⁰⁶² Viz Pietro Matta.

Il s.r Duca d'Alba¹⁰⁶³ è arrivato à Tivoli, e si è trattenuto due giorni à Frascati [,] alloggiato dal s.re Card.l' Borghes'[e],¹⁰⁶⁴ aspettando le Galeè, ch'[e] venissero à Civitavecchia per levarlo, e già è partito di quà Mons.r Cesi¹⁰⁶⁵ con li Ministri per alloggiarlo [,] com'[e] fù scritto. Intanto si trovano qui con bellissim'[e] livree il s.r Marches'[e] di Villa Nova del Rio,¹⁰⁶⁶ il s.r Cont'[e] di Barasces,¹⁰⁶⁷ et[ed] il s.r Marches'[e] di Manzera¹⁰⁶⁸ con alcuni altri Cavalieri, e tutti alloggianno in Casa del s.r Cont'[e] di Mont'[e] Rey.¹⁰⁶⁹ Valmonton'[e] [,] luogo del s.re Duca Sforza [,]¹⁰⁷⁰ non fù poi venduto, dicendosi [,] ch'[e] gli siano stati prestati danari per pagar'[e] i debiti, ch'[e] lo havevano messo in necessità di venderlo.

Un Ministro d'un Signor'[e] grand'[e] mi dic'[e], ch'[e] per part'[e] del Gran Duca¹⁰⁷¹ si tratti la compera[acquisto] dello Stato di Sant Fiora,¹⁰⁷² ch'[e] è del Duca Sforza, e ch'[e] il negotio si hà per concluso.

Si è inteso, ch'[e] il s.r Duca di Bracciano [,]¹⁰⁷³ per questa occasion'[e] dell'andata sua à Napoli habbia fatto un pegno di quattro mila scudi trà gli Hebrei.

Questi SS.ri Spagnoli vanno vedendo l'[e] cos[e] più curios'[e], e hier[i] mattina [,] ch'[e] si sepp'[e], ch'[e] volevano veder'[e] il Palazzo di Mont'[e] Cavallo, il s.r Cardinal'[e] Barberini¹⁰⁷⁴ fec'[e] dar loro un pranzo splendidissimo.

Il Bonetti [,]¹⁰⁷⁵ Segretatio del s.r Cont'[e] di Mont'[e] Rey [,] dopò èssersi trattenuto alcuni giorni in Genova per il mal tèmpo, partì alli cinqu'[e] del corrent'[e], e si fa conto, ch'[e] possa esser'[e] poco meno [,] ch'[e] giunto in Cort'[e], et[ed] à V.E. f[acci]ò humilissima riverenza.

Di Roma li XV Marzo 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹⁰⁶³ Viz Antonio Alvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

¹⁰⁶⁴ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹⁰⁶⁵ Viz Pierdonato Cesi.

¹⁰⁶⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako markýz z Villa Nova del Rio.

¹⁰⁶⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako hrabě z Barasces

¹⁰⁶⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako markýz z Mancery

¹⁰⁶⁹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁰⁷⁰ Viz Mario II. Sforza di Santa Fiora.

¹⁰⁷¹ Viz Ferdinando II. de Medici.

¹⁰⁷² **Santa Fiora**: italská obec, která se nachází v oblasti Grosseto v Toskánsku.

Lucio NICCOLAI, *Santa Fiora. Invito alla scoperta del centro storico e del territorio*, Arcidosso, 2009.

¹⁰⁷³ Paolo Giordano II. Orsini.

¹⁰⁷⁴ Viz Francesco Barberini.

¹⁰⁷⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Bonetti, sekretář hraběte z Monterrey.

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejtihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Jak jsem psal Vaší eminenci v minulém dopise ohledně účtů po rytíři Olivierim, nachází se v nich saldo za celý rok 1625, ale nemám to ještě pečlivě zkontrolované. Pečlivě jsem prohlédl konta až do roku 1630 včetně. Mohu potvrdit, že jsou velmi dobře vedené, a není v nich nic zvláštního, krom útrat, které jsou obvyklé ve službách Vaší eminence, jako jsou roční výplaty rytíře, za svátky, za novináře, za svíce, kurýra, spropitné, a další zvláštní útraty na příkaz Vaší Eminence, jak to budete moci sám vidět, až Vám budou tyto účty zaslány panem Mattou, a vše bude záviset na Vašem posouzení.

Ohledně uherských jsem viděl jen dva účty, jeden za sto, který odpovídá přepočtu čtrnácti giuli a pěti baiocchi, a druhý na sumu tři sta uherských, který odpovídá přepočtu čtrnácti giuli a sedmi baiocchi, podle směnného kurzu v daných obdobích.

Pan Matta mi ještě sdělil, že si vzpomněl na to, že Vám byly zaslány účty za rok 1626, ale že si není jistý, jestli v nich bylo nějaké saldo, a že tyto účty byly zřejmě spáleny společně s ostatními dopisy, ale že to nevádí, protože si to Vaši úředníci budou jistě pamatovat, a pokud ne, tak tyto účty je Matta schopen poslat znovu.

Pan vévoda z Alby dorazil do Tivoli, a dva dny strávil ve Frascati, kde byl ubytován u pana kardinála Borghese, v očekávání galeon, které ho mají odvést, a odsud již vyrazil monsignor Cesi se služebníky, aby ho ubytovali, jak bylo už napsáno. Zde se nyní nacházejí v nádherných livřejích páni markýz de Villa Nova del Rio, hrabě z Barasces, a markýz z Manzery, s dalšími šlechtici. Všichni jsou ubytováni v domě pana hraběte z Monterrey. Valmontone, území pana vévody Sforza, nakonec nebylo prodáno. Říká se, že mu byly půjčeny peníze na zaplacení dluhu, který ho donutil uvažovat o prodeji.

Jeden služebník velkého pána mi řekl, že velkovévoda jedná o koupi země Sant Fiora, která je v majetku vévody Sforza, a že obchod je na spadnutí.

Dozvěděl jsem se, že pan vévoda z Bracciana, u příležitosti svého odjezdu do Neapole, si vypůjčil čtyři tisíce scudi mezi židy.

Tito španělští pánové dnes ráno vyrazili na prohlídku těch nejzajímavějších věcí, a vědělo se, že si chtějí prohlédnout palác Montecavallo, kde jim pan kardinál Barberini připravil bohatý oběd.

Bonetti, sekretář pana hraběte z Monterrey, po tom, co se několik dní zdržel v Janově kvůli špatnému počasí, vyrazil na zpáteční cestu pátého, a je možné, že v tuto chvíli už dorazil ke dvoru.

136) Roma, 29. Marzo 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 262-263, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La lettera di V.E. de gli otto corrent' [e] mi hà portato infinita consolation' [e], sentendo, ch' [e] le fuss' [e] pur capitata la Bolla, se ben' [e] hà potuto valersen' [e] per un giorno solo, sicuro, ch' [e] in questa strettezza di tempo l' affetto humanissimo di V.E. havrà saputo far' apparir' [e] splendidissimament' [e] il tesoro dell' Apost.co liberalità, massim' [e] ch' [e] si era regolata anco[ra] con quella, ch' [e] le fù mandata da Papa Paolo,¹⁰⁷⁶ sopra ch' [e] il sig.r Card.le Barberini¹⁰⁷⁷ m' [e] hà detto, ch' [e] V.E. haveva fatto prudentement' [e], perchè questa ultima era quasi la medesima.

Hier [i] mattina gli presentai la lettera di V.E., mentre calava in San Pietro, e dissi in voc' [e], ch' [e] ella haveva ricevuta la Bolla, e n' [e] mostrò particolar contentezza.

Hò sollecitato la risposta dell' altra lettera della Settimana passata, ma non è anco[ra] fatta, e potendosi haver' [e] [,] sarà quì annessa.

Della Segreteria del s.re Cont' [e] di Mont' [e] Rey¹⁰⁷⁸ mi dicono, ch' [e] risponderanno alla lettera di V.E. scritta per la mort' [e] del s.r Marches' [e] di Mont' [e] Roso,¹⁰⁷⁹ ma per ancora non la veggo, se [b] ben' [e] la tardanza è scusabil' [e] trattandosi di Spagnoli.

Da Mons.re Ciampoli¹⁰⁸⁰ hò havuto la quì alligata.

Tutta questa mattina il s.re Matta,¹⁰⁸¹ et [ed] io [,] habbiamo cercato il s.re Antonio Rocci [,]¹⁰⁸² Fratello di Mons.r Nuntio [,]¹⁰⁸³ per haver' [e] gl' [i] ungarì cento vinti rimessi da V.E., e

¹⁰⁷⁶ **Paolo V., Camillo Borghese:** 1552-1621, papež katolické církve
Stephen A. COSTON, *King James VI and Papal Opposition*, London, 1998.

¹⁰⁷⁷ Viz Francesco Barberini.

¹⁰⁷⁸ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁰⁷⁹ (***Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!***)

Osoba je pramenem označena jako markýz z Monte Rosa.

¹⁰⁸⁰ Viz Giovanni Battista Ciampoli.

¹⁰⁸¹ Viz Pietro Matta.

¹⁰⁸² **Antonio Rocci:** viz Ciriaco Rocci.

¹⁰⁸³ **Ciriaco Rocci.** 1582-1651, italský kardinál a arcibiskup

R.BECKER, *Die Wiener Nuntiatur um 1630. Spannungen in den Beziehungen zwischen Kardinal Klesl un Nuntius Pallotto*, in: G.FLECKENSTEIN, *Kerchengeschichte. Alte un deue Wege. Festschrift für Christoph Weber*, Frankfurt am Main, pp. 215-245.

Monsig.r Cecchini [,]¹⁰⁸⁴ per haver[e] la cedola della propina, ch'[e] sono ducati quaranta cinqu'[e] di Camèra, e non è stato possibil'[e] trovar'[e] ne l'uno, ne l'altro. Seguirà un giorno della prossima Settimana senz'altro e con l'ordinario venturo V.E. sarà ragguagliata puntualment'[e] intorno à questo negotio, com'[e] mi comanda. Intanto posso dire à V.E., ch'[e] gl'[i] Ungari vagliono adesso quattordici giuli, e nov'[e] baiocchi, e ch'[e] il sig.r Antonio tien'[e] ordin'[e] da Mons.r di pagarli solament'[e] à ragion'[e] di giuli quattordici è mezzo, ch'[e] così diss'[e], e mostrò hier[i] sera s.r Matta, il qual'[e] credo, ch'[e] resterà creditor'[e] di V.E. di dieci ducati di Camera, e baiocchi, quando havrà havuto li sudetti Ungari cento vinti, e li ducati quarantacinqu'[e], com'[e] apparirà distintament'[e] nel conto, ch'[e] io mandarò. Gli Heredi del s.re Caval.re Olivieri¹⁰⁸⁵ sono quattro, Lorenzo,¹⁰⁸⁶ Gio. Francesco,¹⁰⁸⁷ Caterina,¹⁰⁸⁸ e Martia¹⁰⁸⁹ Olivieri [,] suoi Nipoti [,] Figli del Fratello, à i quali hà lasciati tutti gli stabili da dividersi per rata part'[e], et[ed] anco[ra] due Crediti [,] uno con li SS.ri Aldobrandini,¹⁰⁹⁰ com'[e] Heredi del già s.re Card.l' San Giorgio,¹⁰⁹¹ et[ed] un'altro con il Cav.re Lunadoro.¹⁰⁹²

Al s.r Pietro Matta [,] Marito della sudetta Martia [,] il s.r Cav.re Olivieri hà lasciato per legato tutti li Mobili di Casa, et[ed] alcuni crediti, ch'[e] così mi dic'[e] il medesimo sig.r Matta, se[b]ben'[e] [,] quando pur bisognass'[e], se n'[e] potrebbe haver'[e] riscontro nel testamento del Defunto, et[ed] à suo tempo nel Decreto del Giudic'[e], già ch'[e] il s.r Matta litiga adesso con Lorenzo sudetto, et[ed] à V.E. f[acci]ò humilissima riverenza. Di Roma li 29 Marzo 1631 D.V.E.

¹⁰⁸⁴ **Domenico Cecchini:** 1589-1656, italský kardinál.

A. KRAUS, *Das päpstliche Staatssekretariat unter Urban VIII. 1623-1644*, Freiburg, 1963, pp. 51.

¹⁰⁸⁵ Viz Jacomo Olivieri

¹⁰⁸⁶ **Lorenzo Olivieri:** synovec rytíře Jacoma Olivieriho, kuriálního agenta Františka kardinála z Dietrichsteina, který strýci v jeho činnosti pro olomouckého biskupa vypomáhal.

T. PARMA, *František*, s. 241-243.

¹⁰⁸⁷ **Giovanni Francesco Olivieri:** synovec rytíře Jacoma Olivieriho, komorník Arnošta Vojtěcha Harracha. Tamtéž, s. 241, 570.

¹⁰⁸⁸ **Catarina Olivieri:** neteř rytíře Jacoma Olivieriho. Tamtéž, s. 242, 252.

¹⁰⁸⁹ **Martia Olivieri:** neteř rytíře Jacoma Olivieriho a manželka Pietra Matty. Tamtéž, s. 242-243, 259, 267.

¹⁰⁹⁰ Viz rodina Aldobrandini.

¹⁰⁹¹ Viz Pietro Aldobrandini.

¹⁰⁹² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Mohlo by jít o **Girolama Lunadoro:** 1575-1642, mocný aristokratický rod

B. CASINI, *I cavalieri dello Stato senese membri del Sacro Militare Ordine di S. Stefano*, Pisa, 1993, pp. 92, 252.

Questa sera mi hanno fatto saper^[e] quelli della Segreteria del s.r Conte di Mont^[e] Rey,¹⁰⁹³ ch^[e] la l.rà[*lettera*] risponsiva a V.E. è stata inviata p[er] tardanza, ch^[e] dovessero data à m^[e], com^[e] ne havevo fatta diligenza.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Nejvýznačnější a nejctihodnější pane, patrone nejshovívavější kníže

Dopis od Vaší eminence z osmého mi přinesl nekonečnou útěchu, když jsem se dozvěděl, že Vám bula dorazila do rukou, i když jste se z ní mohl těšit jen jeden den, a snad v tomto krátkém čase bude schopna Vaše eminence pocítit tento nádherný poklad apoštolské svobody, který byl vytvořen podle už vzniklé předlohy z dob papeže Pavla. Ohledně toho pan kardinál Barberini říkal, že jste udělal velmi dobře, že jste ji sem poslal, protože tato bula byla ve své podstatě opisem té původní.

Včera ráno jsem panu kardinálovi Barberinimu ukázal dopis od Vaší eminence, když zrovna scházel po schodech chrámu svatého Petra, a nahlas jsem mu sdělil, že Jste konečně dostal bulu, což ho viditelně potěšilo.

Snažil jsem se získat odpověď na další psaní, z minulého týdne, ale zatím není hotové, a jakmile se tak stane, bude přiložena k tomuto dopisu.

Na sekretariátu pana hraběte z Monterrey mi bylo řečeno, že se připravuje odpověď na dopis Vaší eminence ohledně úmrtí pana markýze z Monte Roso, ale zatím ji tu nevidím, což je omluvitelné, protože se jedná o Španěly.

Od monsignora Ciampoli je odpověď již připojena.

Celé dnešní ráno jsme s panem Mattou sháněli pana Antonia Rocci, bratra monsignora nuncie, abychom získali sto dvacet uherských od Vaší eminence, a monsignora Cecchiniho, abychom získali úvěrovou cedulku na čtyřicet dukátů od komory, ale nebylo možné nalézt ani jednoho z nich. Pokusíme se je najít v dalších dnech a Vaše eminence o tom bude informována v dalším dopise, jak mi přikazujete. Mohu Vaši eminenci už nyní sdělit, že výše zmíněné uherské mají v tuto chvíli hodnotu čtrnácti giuli a devíti baiocchi, a že pan Antonio má příkaz od monsignora vyplatit maximálně čtrnáct a půl giuli, jak mi říkal, a včera ukázal pan Matta, který tím pádem

¹⁰⁹³ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

zůstane Vaším věřitelem na deset dukátů od komory, a baiocchi, až získá zmíněných sto dvacet uherských, a čtyřicet dukátů od komory, jak sám uvidíte z výčtu, který Vám bude zaslán.

Dědici po panu rytíři Olivierim jsou čtyři, tedy Lorenzo, Giorgio Francesco, Caterina a Martia Olivieri, jeho příbuzní, děti jeho bratra, kterým odkázal veškerý svůj majetek tak, aby byl rozdělen na stejné díly, a jsou tu ještě dva úvěry, jeden u pánů Aldobrandini, kteří jsou dědici zemřelého kardinála San Giorgio, a dalším věřitelem je pan rytíř Lunadoro.

Panu Pietru Mattovi, manželovi výše zmíněné Martie, pan rytíř Olivieri odkázal veškeré vybavení domu, a některé své dlužníky, jak mi řekl pan Matta, ale pokud bude potřeba, bude Vám poslán testament zemřelého k ověření, a ve správném čase také soudní dekret, už jen proto, že pan Matta se nyní soudí s výše zmíněným Lorenzem o dědické nároky.

Dnes večer mi přišla zpráva ze sekretariátu pana hraběte z Monterrey, že odpověď na Váš dopis byla odeslána se zpožděním, a bude mi doručena, jak jsem o to žádal.

137) Roma, 5. Aprile 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 264-265, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il s.r Matta¹⁰⁹⁴ hebbè l'ordin'[e] dal s.r Antonio Rocci¹⁰⁹⁵ per riscuotere la valuta delli cento vinti ungarì sabbato prossimo passato, ma tanto tardi, ch'[e] non fù à tempo di farmelo saper'[e], perch'[e] io potessi scrivern'[e] à V.E., com'[e] fù fatto da lui. Hà poi riscotto il danaro à ragion'[e] di giulì quattordici, e mezzo per ciascutun'[o] ungaro conform'[e] à quanto avvisai à V.E. con la lettera mia antecedent'[e]. Hà riscosso anco[ra] li ducati quaranta cinqu'[e] di Camera per la Propina del Vescovado Labassen,¹⁰⁹⁶ e quest'[e] due somm'[e] non arrivano alla spesa, ch'[e] il s.r Matta hà fatto nelle Bolle del Suffraganeato, di ch'[e] mando qui annesso à V.E. il conto distinto in esecuzione dell'ordin'[e], ch'[e] me n'[e] hà dato.

I Ministri del s.re Card.l' di Siviglia¹⁰⁹⁷ hanno accommodato il negotio dello Spoglio con la Camera in quattro mila, e sei cento scudi, e tutte le Portiere, ch'[e] passatto il numero di cinquanta, e sono di esquisita bellezza, e ricchezza.

¹⁰⁹⁴ Viz Pietro Matta.

¹⁰⁹⁵ Viz Antonio Rocci.

¹⁰⁹⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Zkomolené jméno!

¹⁰⁹⁷ Viz Diego de Guzmán y Haro.

È spedito il Chirografo¹⁰⁹⁸ per l'accommodamento dello Spoglio del s.r Princip'[e] Peretti,¹⁰⁹⁹ e lasciato in banco la somma del danaro da pagarsi ad arbitrio delli SS.ri Cardinali Francesco, et[ed] Antonio Barberini,¹¹⁰⁰ è si cred'[e] [,] ò ch'[e] n'[e] faranno la gratia libera al s.re Abbat'[e], ò ch'[e] la somma sarà di poco momento.

Dò part'[e] à V.E., ch'[e] con il favor'[e] del s.re Card.l' Savello [,]¹¹⁰¹ domenica mattina prossima passata [,] io fui estratto uno dèlli tre Conservatori di Roma,¹¹⁰² e il Lunedì and[i]ammo à giurar'[e] innanzi al Papa,¹¹⁰³ et[ed] il Martedì pigliammo il possesso. Il Magistrato dura tre Mesi [di] April'[e], Maggio, e Giugno. Uno de i proventi è quello dell'[e] teste degli Storioni, Umbrin'[e], Tonni, et[ed] altr'[e] sort'[e] di Pesci eccedenti [di] una certa misura, ch'[e] si tien'[e] à quest'[o] effeto. Si corre anco[ra] risico di buscar'[e] qualch'[e] centinaio di scudi per la mort'[e] d'alcuni, ch'[e] tengono certi uffici spettanti al Campidoglio, se veniss'[e] il caso nel tempo del nostro Magistrato. Mi assicura la somma benignità di V.E., ch'[e] ella si degnerà sentir'[e] piacer'[e] di questa mia honorevolezza [,] com'[e] l'hà sentito anco[ra] il s.re Card.l' Barberini,¹¹⁰⁴ et[ed] il Papa medesimo, il qual'[e] per quanto hà riferito il s.r Card.l' Aldobrandini,¹¹⁰⁵ ch'[e] si trova present'[e] à quest'[e] estrattioni [,] com'[e] Camerlengo, parlò molto favoritament'[e] della mia povera conditione.

Sento mortification'[e] in questo mio buon successo, ch'[e] non potrò riconoscer'[e] V.E. per mio singular[e] Prône[*padrone*], e sig.r con il regalo di qualch'[e] grossa testa di Storione, ch'[e] apunto in quest'[e] trè Mesi solament'[e] se n'[e] piglia gran quantità. Supplicandola intanto à gradir'[e] in cambio questo sentimento della mia divotion'[e], et[ed] à scusar'[e] la domestichezza di questo avviso.

Mando quì annessa la lettera resposiva del s.re Card.l' Barberini à quella, ch'[e] io gli presentai di V.E. intorno à ragguaglio dell'[e] cos'[e] della Legation'[e].

Giovedì sera tornorno [*sono tornati*] di CivitaVecchia lo Scalco, il Credentier'[e], et[ed] il Botteglie[r]'[e] del s.r Princip'[e],¹¹⁰⁶ ch'[e] andorno [*sono andati*] à servir'[e] il Duca d'Alba [,]¹¹⁰⁷ con Mons.re Cesi [,]¹¹⁰⁸ Governator'[e], non havendo voluto il Duca, ch'[e] si

¹⁰⁹⁸ **Chirograf:** akt, autodokument, který má sloužit jako důkaz v nějaké při

¹⁰⁹⁹ Viz Francesco Peretti.

¹¹⁰⁰ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹¹⁰¹ Viz Giulio Savelli.

¹¹⁰² **Římský konzervátor:** magistrátní římský úřad, udělovaný papežskou kurií zasloužilým občanům Říma za jejich dlouholeté služby.

¹¹⁰³ Viz papež Urban VIII.

¹¹⁰⁴ Viz Francesco Barberini.

¹¹⁰⁵ Viz Ippolito Aldobrandini.

¹¹⁰⁶ Viz Paolo Savelli.

¹¹⁰⁷ Viz Antonio Alvarez de Toledo y Beaumont de Navarra.

¹¹⁰⁸ Viz Pierdonato Cesi.

trattenglino [*tratengono*] più, già chè per il mal tempo non può imbarcarsi, e intanto si fà servir'[e] da suoi propri Ministri.

Il s.r Cardinale di Bagni¹¹⁰⁹ è giunto à CivitaVecchia, è sarà presto à Roma, per quanto si è detto, ma io sò [,] ch'[e] hieri si trattò di questo particolar'[e] nella Congregation'[e] della sanità, dov'[e] intervengo com'[e] Conservator'[e], e fù rappresentato, ch'[e] il s.re Card.le non voleva entrar'[e] nella Città, ma passarsen'[e] à Castel Gandolfo à un suo Casino con alcuni Ser.ri[*servitori*] i più necessari, e fù risoluto, ch'[e] si lasciass'[e] venir'[e] dopò una brev'[e] dimora à S.ta Severa.¹¹¹⁰

Di Napoli si hà avviso, ch'[e] per ancora non si era ottenuta la revocation'[e] del Sequestro, ma il Vic'[e] Ré¹¹¹¹ si era contentato, ch'[e] la Iurisdiction'[e] fosse esercitata dagli stessi Ministri della s.ra Duchessa dell Riccia,¹¹¹² sperandosi però, che la rivocatione si otterà, et[*ed*] à V.E. f[*acci*]ò humilissima riverenza Roma li V Aprile 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Pan Matta získal příkaz k výplatě valut v hodnotě sto dvaceti uherských od pana Antonia Rocciho minulou sobotu, ale velmi pozdě večer, že už nebyl čas mi o tom podat zprávu, abych to mohl Vaší eminenci oznámit v dopise, tak, jak to udělal on. Později směnil uherské v hodnotě čtrnácti a půl giuli za každý uherský, přesně podle přepočtu, o kterém jsem Vám psal v minulém psaní. Později také získal čtyřicet pět dukátů od komory za biskupství v Labassère, ale tyto dvě sumy nepokryjí výdaje, které měl pan Matta s bulami pro sufragána. K dopisu je připojen výčet výloh pana Matty, které mi předal.

Úředníci kardinála ze Sevilly se dohodli s komorou ohledně dědictví na částku čtyři tisíce šest set scudi, a všechny dveřní okrasy, kterých je více jak padesát, velmi pěkně vypracované.

¹¹⁰⁹ **Gianfrancesco Guidi di Bagno**: 1578-1641, italský kardinál, nuncius ve Flandrech a ve Francii
C. WEBER, *Legati e governatori dello Stato pontificio*, Roma, 1994, pp. 133, 182, 235.

¹¹¹⁰ **Santa Severa**: příbřežní oblast nedaleko Říma, kterou prochází antická via Aurelia.

A. Carlino BANDINELLI, *Santa Severa mosaico storico*, Edizione Mediterranee, Roma, 1992.

¹¹¹¹ Viz Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez.

¹¹¹² Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

Byl vydán chirograf ohledně dědictví po zemřelém panu knížeti Perettim a bance uložena peněžní jistina pro arbitra pánů kardinálů Francesca a Antonia Barberini a věříme, že tato záležitost bude brzy vyřešena k všestranné spokojenosti.

Oznamuji Vaši eminenci, že za přispění pana kardinála Savelliho jsem byl minulé pondělí ráno zvolen jedním ze tří římských konzervátorů. V pondělí půjdeme složit přísahu papeži a v úterý nám bude úřad oficiálně předán. Úřad je udělován na dobu tří měsíců, tedy duben, květen a červen. Jednou z výhod této funkce je stálý přísun hlav jeseterů, tuňáků a dalších podobných ryb jisté velikosti. Je tu také riziko ztráty několika set scudi, kvůli úmrtí některých, kteří by měli v budoucnu získat jisté úřady na Campidoglio, pokud se tak stane zrovna v době našeho magistrátního úřadu. Jsem si jistý dobrotou Vaší eminence, a že budete potěšen mým úspěchem u papežského dvora, stejně jak to cítil pan kardinál Barberini, a také samotný papež, který, podle toho, co říkal pan kardinál Aldobrandino, který byl také přítomen této ceremonii jako kamerlengo, mluvil velmi vstřícně o mé osobě.

Necítím se zrovna nejlépe v této mé nové pozici, a protože nemohu považovat nyní Vaši eminenci jako svého jediného patrona a pána, a mohu Vám jen nabídnout nějakou velkou hlavu jesetera, kterých budu mít v příštích třech měsících asi dostatek a velmi se omlouvám za tento nynější stav a za familiárnost této zprávy.

K dopisu přikládám psaní, které je odpovědí pana kardinála Barberiniho na dopis od Vaší eminence, které jsem mu osobně prezentoval ohledně legace.

Ve čtvrtek večer se z Civitavecchie vrátili řezbář, kněz a pokladník pana knížete, kteří měli sloužit vévodovi z Alby, společně s panem monsignorem Cesim, guvernérem, protože vévoda jejich služby nepotřeboval, už jen proto, že kvůli špatnému počasí se nemohl nalodit, a proto si vystačil jen s vlastním služebnictvem.

Pan kardinál Bagni dorazil na Civitavecchiu, a brzy se objeví v Římě, jak jsme se dozvěděli, ale já vím, že se včera o této věci mluvilo na sanitární kongregaci, kde jsem byl přítomen jako konzervátor, a bylo tam řečeno, že pan kardinál nechce vstoupit do Říma, ale odebrat se na Castelgandolfo, kde má v držení jistý vesnický panský dům, jen s několika svými nezbytnými sloužícími. Bylo rozhodnuto, že bude moci vstoupit po krátkém pobytu na Santa Severa.

Z Neapole přišla zpráva, že zatím nebyl odvolán zábor území, ale místokrál se spokojil s tím, aby tento soudní příkaz vykonávali úředníci paní vévodkyně z Ariccie, s nadějí, že zábor bude odvolán.

138) Roma, 19. Aprile 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 268-269, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passata giunse[e] quà un Corrier[e] [,] spedito da Mons.r Panzirolo¹¹¹³ con i Capitoli per l'effettuation[e] della Pac[e], e in tempo, ch[e] il s.r Princip[e]¹¹¹⁴ si ritrovava ad un'audienza privata con S.Stá,¹¹¹⁵ ch[e] ne mostrò giubilo infinito, com[e] anco[ra] tutta la Cort[e].

Questi giorni dopò, il medesimo s.r Princip[e], et[ed] il s.r Ambasc. di Savoia [,]¹¹¹⁶ hanno interposti uffici efficacissimi con S.B.ne, e con il s.r Card.l' Barberini¹¹¹⁷ per vedere, ch[e] S.S.tà si compiacesse di accettar[e] gli Ostaggi, e finalm.te si è risoluto, ch[e] li piglierà, ma con alcune conditioni, ch[e] saranno notat[e] nel foglio qui annesso. Sento, ch[e] la M.tà dell'Imperator[e]¹¹¹⁸ ha dichiarato Princip[e] dell' Imperio il s.re Contè Massimiliano [,]¹¹¹⁹ Nipot[e] di V.E., et[ed] insiem[e] Maggiordomo dell' August.ma Imperatric[e],¹¹²⁰ e com[e] humil.mo, e divot.mo Ser.r[*servitore*] di V.E. me n[e] rallegro riverentm.te, con esso lei, vedendo confermata con n[u]ove testimonianze da S.M.tà Ces.a [*sua maestà cesarea*] la stima singolar[e], ch[e] fà di V.E., e della sua Nobilissima, et[ed] Ecc.ma Casa.

Il s.r Duca di Bracciano¹¹²¹ è tornato, e solam.te fuori della Porta di S. Paolo gli fù data la nova [*novità*] dell'andata del s.re Cont[e] di Monte Rey¹¹²² à Napoli, e si crede, ch[e] non gli piacesse[e] molto, dicendosi, ch[e] egli pensi di ritornarci un giorno di quest[e] Fest[e], e intanto noi stiamo aspettando di là provisioni migliori per compimento di buona giustitia.

Il pagamento delli tre mila scudi per lo Spoglio preteso per la mort[e] del s.r Pnpè [*principe*] Peretti¹¹²³ par[e], ch[e] si vada differendo, con speranza, ch[e] forsi possa ridursi à minor somma.

È giunto in Ancona il Fig.lo [*figlio*] dell' Ecc.mo s.r Duca di Cremao,¹¹²⁴ e di già molti giorni sono ad istanza del s.r Princip[e] il s.r Card.l' Barberini scrisse[e] à quel Gover.re, ch[e]

¹¹¹³ Viz Giovanni Giacomo Panciroli.

¹¹¹⁴ Viz Paolo Savelli.

¹¹¹⁵ Viz papež Urban VIII.

¹¹¹⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako savojský vyslanec.

¹¹¹⁷ Viz Francesco Barberini.

¹¹¹⁸ Viz Ferdinand II. Štýrský.

¹¹¹⁹ Viz Maxmilián z Dietrichsteina.

¹¹²⁰ **Eleonora Gonzaga**: 1598-1655, římskoněmecká císařovna, žena Ferdinanda II. Štýrského

Jiří FIDLER, *České královny*, Havlíčkův Brod, 2004, s. 81-82.

¹¹²¹ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹¹²² Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹¹²³ Viz Francesco Peretti.

¹¹²⁴ (*Zkomolené jméno!*)

quando foss' [e] arrivato il sudetto Sig.re gli facess' [e] dar commertio nella più presta, e nella più favorita maniera, ch' [e] foss' [e] possibil' [e], com' [e] anco[ra] il s.r Card.l' Borghese¹¹²⁵ informato d'ordin' [e] del s.r Princip' [e], ch' [e] questo sig.re foss' [e] per capitar' [e] à Loreto, scriss' [e] à suoi Ministri, ch' [e] lo ricevessero, e lo servissero con ogni dimostration' [e] di stima.

Il s.r Princip' [e] gli hà fatto preparare le stanz' [e] in Monte Savello, e questa sera gli scris' [e] invitandolo ad honorar' [e] la Casa, e manderà anco[ra] ad incontrarlo, ma per quest' [e] Fest' [e] non sarà in Roma, per quanto crediamo, perch' [e] sarà necessario, ch[e] si tratenghi fuori d'Ancona in un certo Casino, ch' [e] gli havevano messo all' ordin' [e], dov' [e] hora si ritrova, per far' [e] com' [e] una piccola quarantena di pochi giorni.

Il sig.re Card.l' di Bagni¹¹²⁶ hà risoluto di non venir [e] più à Roma, se non dopò l'Ottava, nel qual tempo si aspetta anco[ra] il s.re Card.l' Pallotto,¹¹²⁷ e dopò haver' [e] il Papa dato loro unitam.te il Cápello nel Concistoro pub[b]lico, com' [e] è solito, si dicè, ch' [e] anderà à Castel Candolfo, e domani dopò pranzo torna ad habitar' [e] à Mont' [e] Cavallo, et[ed] à V.E.a f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 19 April' [e] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Minulou neděli sem dorazil kurýr, vyslaný monsignorem Panzirolem, s návrhem mírové smlouvy, v čase, kdy se pan kníže právě nacházel na privátní audienci u papeže, který byl nekonečně potěšen, stejně jako celý dvůr.

V minulých dnech pan kníže, a pan savojský vyslanec, jednali s Její svatostí a panem kardinálem Barberinim ohledně předání zajatců, a nakonec bylo rozhodnuto, že je přijme, ale za jistých okolností, které se dozvíte z přiloženého dokumentu. Slyšel jsem, že Její výsost císař povýšil na říšského knížete hraběte Maxmiliána, synovce Vaší eminence, a také majordoma císařovny, a protože jsem nejponíženější a nejoddanější služebník Vaší eminence, tak se

Mohlo by jít o vévodu z Krumlova, tedy v daném období **Jan Oldřich z Eggenbergu**: 1568-1634, I. vévoda krumlovský a důvěrník císaře Ferdinanda II. Jeho synem by tedy byl **Jan Antonín I. z Eggenbergu**: 1610-1649, II. vévoda krumlovský, politik a diplomat Ferdinanda III.

Anna KUBÍKOVÁ, *Eggenberkové. Z bankéřské lavičky na knížecí stolec*, Praha, 2016, s. 339.

¹¹²⁵ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹¹²⁶ Viz Gianfrancesco Guidi di Bagno.

¹¹²⁷ Viz Giovanni Battista Naria Pallotta.

z tohoto úspěchu těším, společně s Vámi. Je to další potvrzení velké náklonnosti císařské rodiny k Vám, a Vašemu domu.

Pan vévoda z Bracciana se vrátil, a už před branou svatého Pavla mu bylo sděleno, že pan hrabě z Monterrey odcestoval do Neapole, a zřejmě se mu to vůbec nelíbilo, protože bylo zaslechnuto, že se tam chce vrátit v jednom z následujících svátečních dnů, a my tu mezitím, ohledně tohoto sporu, očekáváme dobré zprávy.

Výplata tří tisíc scudi v kauze dědictví po zemřelém knížeti Perettim zatím není jistá, s očekáváním, že by se suma mohla zmenšit. Do Ancony dorazil syn vévody z Krumlova, a už mnoho dní před příjezdem výše zmíněného dal pan kardinál Barberini vědět tamnímu guvernérovi, aby se o něho co nejlépe postaral, stejně jako pan kardinál Borghese, informovaný panem knížetem, že by se tento pán mohl objevit v Loretu, dal ihned vědět svým služebníkům, aby ho přijali a posloužili mu podle jeho přání.

Pan kníže mu nechal připravit pokoje na Monte Savellu, a dnes večer mu napsal, že by ho rád uvítal ve svém domě, a pošle mu naproti ještě své služebníky, ale na svátky nebude přítomen v Římě, protože je nezbytné, aby po krátkou dobu zůstal mimo město, ubytován na venkově, protože je potřeba splnit sanitární nařízení karantény.

Pan kardinál Bagni se rozhodl nejít do Říma dříve než po Oktávě, kdy ve stejném čase se očekává také kardinál Palotto, a po tom, kdy jim papež společně dá veřejnou konzistoriální mši, podle obvyklostí, odjede na Castel Gandolfo, a zítra po obědě se vrátí, aby se ubytoval na Montecavallu.

139) Roma, 26. Aprile 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 266-267, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La lettera qui annessa è copia d'una, ch'[e] hà scritto il Ré Cristianissimo¹¹²⁸ à questo suo Ambasc.re¹¹²⁹ per gl'interessi de SS.ri Frangipani,¹¹³⁰ com'[e] V.E. potrà veder'[e], essendomi parso di mandargliela così per supplimento della scarsezza, ch'[e] habbiamo di novità, com'[e] per esser[e] cosa, ch'[e] qui hà sòministrato materia di diversi concetti. Si dic'[e], ch'[e] il Papa¹¹³¹ rispondess'[e] all'Ambasc.r' [,] ch'[e] bisognava, ch'[e] i Frangipani pagassero la

¹¹²⁸ Viz Ludvík XIII.

¹¹²⁹ Viz francouzský vyslanec.

¹¹³⁰ Viz rodina Frangipanè.

¹¹³¹ Viz papež Urban VIII.

Contribution[e], e ch[e] haverebb[e] fatto dir[e] al Ré per mezzo del suo Nuntio¹¹³² quanto gli occorreva intorno à i particolari rappresentati à S.B.ne. Di Napoli scrivono, ch[e] il Duca d'Alcalà¹¹³³ haveva preso il termin[e] per alcuni pochi giorni per sbrigarsen[e], e per andarsen[e], e intanto il s.re Cont[e] di Monte Rey¹¹³⁴ si trattenèva in un Palazzo à Chiaia.

La s.ra Contessa [,] sua Moglie [,]¹¹³⁵ visitò dui giorni queste Ecc.me SS.re [,] mie Prone[*padronesse*], e diss[e], ch[e] sarebb[e] partita per Napoli trà otto, ò dieci giorni, venendo sollecitata dal s.re Cont[e] [,] suo Marito.

Corrè pu[b]blica voc[e], ch[e] il Duca di Bracciano¹¹³⁶ vende alli SS.ri Barberini¹¹³⁷ un suo Castello chiamato Vigonaro, ch[e] è sopra Tivoli, ma il prezzo sarà poco, perch[e] è di poca rendita. Si aspetta di ritorno il medesimo Duca da Bracciano pèr ritornarsen[e] à Napoli per servitio della lit[e], nella qual[e] noi altri speriamo tuttavia compimento di buona giustitia.

Sono arrivati in Roma li SS.ri Card.li di Bagni,¹¹³⁸ e Pallotto,¹¹³⁹ e martedì prossimo di darà loro il Concistoro pu[b]blico, e si farà la Cavalcata secondo il solito.

È morto Mons.r Bardi [,]¹¹⁴⁰ Arcives.o di Firenz[e] [,] dopò esser[e] stato cento giorni à letto, e si vada dicendo, ch[e] forsi il s.r Ludovico Ridolfi¹¹⁴¹ possa esser[e] provisto di quella Chiesa, ma altri dicono Mons.r Rinuccini [,]¹¹⁴² Arciv.o di Fermo, ch[e] è Fiorentino.

Si è detto, ch[e] il s.re Card.l' Sacchetti¹¹⁴³ rinuntia al s.re Card.l' Nari¹¹⁴⁴ la Chiesa di Fano, e ch[e] daranno à lui quella di Perugia, ch[e] resta libera per la promotion[e] del s.re Card.l' di Torres¹¹⁴⁵ alla Catedral[e] di Monreal[e], aspettando S.Em.a la Cedola di [...] in giorno, et[ed] à V.E. f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 26 April[e] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

¹¹³² Viz Alessandro Bichi.

¹¹³³ Viz Fernando Enriquez d' Afànde Ribera y Enriquez.

¹¹³⁴ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹¹³⁵ Viz Leonor María de Guzmán y Pimentel.

¹¹³⁶ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹¹³⁷ Viz rodina Barberini.

¹¹³⁸ Viz Gianfrancesco Guidi di Bagno.

¹¹³⁹ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

¹¹⁴⁰ **Cosimo de'Bardi**: 1576-1631, florentský arcibiskup a právník

Roberto CANTAGALLI, *Bardi, Cosimo*, in: Dizionario biografico degli italiani, vol. 6, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1964.

¹¹⁴¹ **Ludovico Ridolfi**: pocházel z florentské prošpanělské rodiny, spolupracoval také s kardinálem z Dietrichsteina jako jeho agent v Itálii.

T. PARMA, *František*, s. 269-273.

¹¹⁴² **Giovanni Battista Rinuccini**: 1592-1653, italský arcibiskup a diplomat

Pádraig LENIHAN, *Confederate Catholics at War 1641-49*, Cork, 2011.

¹¹⁴³ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

¹¹⁴⁴ Viz Gregorio Nari.

¹¹⁴⁵ Viz Cosimo de Torres.

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Příložený dopis je kopie psaní, které poslal křesťanský král svému vyslanci v zájmu pánů Frangipani, jak Vaše eminence může vidět. Napadlo mě Vám to poslat, protože tu máme málo novinek a také proto, že je to věc, která se tu hodně probírá. Říká se tu, že papež odpověděl vyslanci v tom smyslu, že páni Frangipani musí zaplatit kontribuci, a že vzkázal králi po jeho nunciovi co bylo potřeba ohledně podrobností. Psali z Neapole, že pan vévoda z Alcalà dostal několik málo dní k tomu, aby odcestoval, a pan hrabě z Monterrey se nyní nachází v jednom paláci v Chiaie.

Paní hraběnka, jeho žena, navštívila ve dvou dnech paní, moje patronky, a říkala, že odjede do Neapole za osm, až deset dní, na vyžádání jejího manžela.

Veřejně se tu mluvilo o tom, že pan vévoda z Bracciana prodá pánům Barberinům jeden svůj hrad nazývaný Vigonaro, který se nachází nad Tivoli, ale jeho cena bude minimální, protože to místo skoro nic nevynáší. Očekává se návrat vévody z Bracciana, který se chce vrátit do Neapole, kde potřebuje být ohledně svého sporu, ve kterém my ostatní očekáváme správné soudní rozhodnutí.

Do Říma dorazili páni kardinálové Bagni a Pallotto, a příští úterý budou mít veřejnou konzistoř po které bude následovat obvyklá jízda.

Zemřel monsignor Bardi, arcibiskup ve Florencii, po tom, co strávil posledních sto dní na lůžku, a zřejmě by mohl být nahrazen panem Ludovicem Ridolfim, který by mohl získat tuto diecézi, ale podle jiných to bude monsignor Rinuccini, arcibiskup z Ferna, který je Florent'an.

Mluvilo se tu o tom, že by mohl pan kardinál Sacchetti přenechat kardinálu Narimu diecézi ve Fanu, a jemu by byla přidělena ta v Perugii, která je stále volná po promoci kardinála De Torres, který získal katedrálu v Monrealu, a očekává Její eminence povolení [...!] každým dnem.

140) Roma, 3. Maggio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 270-273, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Lunedì prossimo passato à hor'[e] vint'una giunse l'avviso qui per Staffetta espressa, ch' era morto il s.r Duca d'Urbino,¹¹⁴⁶ se[b]bene per Corrier'[e] arrivato il Sabato precedent'[e] tardi, si era saputo, ch'[e] S.A. stava in transito, e per ciò il s.r D. Taddeo Barberini¹¹⁴⁷ partì all'otto hor'[e] di nott'[e] [,] venendo la mattina della domenica, et[ed] à quest'[a] hora sarà giunto in quello Stato, dov'[e] si cred'[e], ch'[e] non sia per seguir'[e] rumor'[e] di sort'[e] alcuna, poich'[e] le cos'[e] furono accommodate, prevedendosi questo successo, sin da che fù in Roma l'ultima volta il s.re Card.le de Medici.¹¹⁴⁸

Si discorre variamente sopra il particolar'[e] della Prefettura di Roma, ch'[e] vaca per questa mort'[e], credendosi, ch'[e] S.B.ne vorrà conferir'[e] il carico al s.r D. Taddèo [,] suo Nipot'[e], ch'[e] è negotio di molto rilievo per l'honorevolezza, e per l'util'[e], e perch'[e] passa n'[e] suoi Figlioli, per quanto si sent'[e] da chi è pratico di questa materia, se[b]bene non mancano molti, i quali sono d'opinion'[e], ch'[e] S.S.tà non vorrà entrar'[e] in quest'interessi, già ch'[e] si trattarebb'[e] di far'[e] mill'[e] alterationi in Roma, com'[e] levar'[e] alcuni Tribunali preder'[e] à gl'[i] Ambasciari et[ed] altr'[e] cos'[e] simile, e ch'[e] si contenteranno di goder'[e] solamente la dignità con la provision'[e] solita, ch'[e] si dic'[e] esser'[e] di mill'[e] scudi il mese, ma col tempo si sentiranno più precisamente le determinazioni.

Di Napoli scrivono, ch'[e] il s.r Duca d'Alcalà¹¹⁴⁹ sarebb'[e] partito alli dieci, ò alli dodici, et[ed] all'ora i Ministri della s.ra Duchessa della Riccia¹¹⁵⁰ avranno campo più opportuno per la revocation'[e] del possesso di Celano preso à nom'[e] del Fisco Regio.

Il s.r Duca di Bracciano¹¹⁵¹ è tornato à Napoli per gl'interessi suoi in questa litè, alla qual'[e] assisteva tuttavia il s.re Card.l' Savello,¹¹⁵² ritornato da Salerno¹¹⁵³ per occasion'[e] dell' andata del s.re Cont'[e] di Mont'[e] Rey.¹¹⁵⁴

Martedì prossimo passato si fec'[e] la Cavalcata solita per [g]li SS.ri Card.li di Bagni,¹¹⁵⁵ e Pallotto¹¹⁵⁶ al numero di cento novanta quattro Cavalli senza le Valigi, e le Mazzè, ma fù osservato, ch'[e] dell'[e] quattro Cas'[e] non intervenn'[e] altri, ch'[e] il Figlio del s.r Duca di

¹¹⁴⁶ Viz Francesco Maria II Della Rovere.

¹¹⁴⁷ Viz Taddeo Barberini.

¹¹⁴⁸ Viz Carlo de Medici.

¹¹⁴⁹ Viz Fernando Enriquez d' Afànde Ribera y Enriquez.

¹¹⁵⁰ Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

¹¹⁵¹ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹¹⁵² Viz Giulio Savelli.

¹¹⁵³ **Salerno:** jihoitalské město a středisko provincie Campania
Massimo MAZZETTI, *Salerno Capitale d'Italia*, Salerno, 2000.

¹¹⁵⁴ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹¹⁵⁵ Viz Gianfrancesco Guidi di Bagno.

¹¹⁵⁶ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

Zagarola,¹¹⁵⁷ e ben'vero, ch'[e] per tutt'[e] l'[e] strad'[e], è à Palazzo il concorso della gent'[e] fù numerosissimo.

Li SS.ri n[u]ovi attendono à far'[e] le visit'[e], e pensano di spedirsi per tutt'[e] hoggi, havendo l'uno, e l'altro concitata opinion'[e] universale di benignità, e compitezza grandissima.

Al banchetto, ch'[e] si fà à Palazzo [,] erano invitati quindici Card.li, due si scusarono [*sono scusati*] per sentirsi poco ben'[e], e vedendo, ch'[e] erano ristretti al numero di tredici il s.r Card.l' Francesco Barberini¹¹⁵⁸ operò, ch'[e] se n'[e] andass'[e] il s.re Card.l' Ginetti¹¹⁵⁹ per il motivo solito, ch'[e] suol farsi di mal augurio in casi simili.

Si è cominciato à discorrer'[e], ch'[e] à Urbino sia per andar[e] legato il s.re Card.l' S.to Honofrio,¹¹⁶⁰ altri dicono il s.re Card.l' Antonio,¹¹⁶¹ e Vice legato Mons.re Cafarelli.¹¹⁶²

Il Papa¹¹⁶³ non andarà à quegli Stati per adesso [,] trattenuto da i pericoli del contagio, ch'[e] si trova in alcuni luoghi convicini, e dalla grandissima carestia de viveri.

Hièr[i] sera [,] vèrso il tardi [,] giuns'[e] à Roma il Figliolo dell' Ecc.mo s.r Duca di Cremao¹¹⁶⁴ con ottima salut'[e], essendo stato incotrato due giornat'[e] avanti da un Gentilh[u]omo [,] mandato sù le poste dal s.r Princip'[e] [,] mio Sig.r,¹¹⁶⁵ dal qual'[e] fù supplicato istantem.te à compiacersi di venir'[e] ad honorar'[e] questa Casa, della qual'[e] è Prône [*padrone*] per tanti rispetti, ma ricusò conform'[e] all'istruttion'[e], ch'[e] tien'[e] dal s.r Duca [,] suo Padr'[e],¹¹⁶⁶ con il Mastro di Camera, e due soli Staffieri andò alla locanda [,] dov'[e] è smontato, è l'invitò di n[u]ovo, trovandolo sempr'[e] del medesimo pensiero. Dic'[e], ch'[e] si fermerà quì per cinqu'[e], ò sei giorni per veder'[e] quel [,] ch'[e] si potrà in questo tempo, ma sempr'[e] incognito, e ch'[e] per adesso non pensa d'esser[e] à baciare i piedi al Papa, ne à complir'[e] con li SS.ri Card.li Nipoti, ma ch'[e] l'ò farà al suo ritorno alla rinfrescata, pensando di trattenersi à Roma tutto questo Verno [*estate*], e intanto se n'[e] v'è à veder'[e] Napoli, Sicilia, e Malta. Lunedì prossimo la s.ra Contessa di Mont'[e] Rey parte per Napoli, e la sera con tutta la Comitiva alloggierà alla Riccia dal s.r Princip'[e], ch'[e] di già hà inviati à quel luogo tutti i Ministri con i ricapiti più necessari.

¹¹⁵⁷ Viz. **Niccolò I Ludovisi**: mèl dva syny, Filippa a Giovanni Battistu D.COSIMATO, *Niccolò Ludovisi mancato principe di Salerno*, Salerno, 1992.

¹¹⁵⁸ Viz Francesco Barberini.

¹¹⁵⁹ Viz Marzio Ginetti.

¹¹⁶⁰ Viz Antonio Barberini seniore.

¹¹⁶¹ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹¹⁶² Viz. **Fausto Caffarelli**, nebo **Prospero Cafarelli**

¹¹⁶³ Viz papež Urban VIII.

¹¹⁶⁴ Viz Jan Antonín I. z Eggenbergu.

¹¹⁶⁵ Viz Paolo Savelli.

¹¹⁶⁶ Viz Jan Oldřich z Eggenbergu.

In questo punto, ch'[e] siamo alle due di nott'[e] [,] hò havuto dalla Stampa l'annessa Relation'[e], e la mando con speranza, ch'[e] possa esser[e] di gusto à V.E., alla qual'[e] f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 3 Maggio 1631

D.V.E.

Hieri all'audienza diss'[e] il Papa al s.r Princip'[e], ch'[e] il Prefetto di Roma ne havera promision'[e] alcuna, e ch'[e] ci sarebbe qualch'[e] cosa della Ragagli'[e] degli Artisti, ma ch'[e] ne havevano questi pensieri, perch'[e] sarebb'[e] parso [,] ch'[e] si voless'[e] com'[e] imporn'[e] un n[u]ova gabezza. Domani [,] dicono [,] ch'[e] si facci una Congreg.ne di vinti Card.li sopra questo neg.o [negozio] della Prefettura

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Minulé pondělí ve dvacet jedna hodin sem dorazil expresní kurýr, který přinesl zprávy o tom, že zemřel pan vévoda z Urbina. Už v sobotu se tu objevil posel s tím, že Její výsost je v bezvědomí, a kvůli tomu pan don Taddeo Barberini vyrazil v osm večer, a v této chvíli by už měl být v Urbinu, kde, jak všichni věříme, se neděje nic nepřístojného, protože se toto úmrtí dalo předvídat, a věci byly tomu přizpůsobeny už v době, kdy se v Římě naposledy objevil pan kardinál Medici.

Nyní se tu diskutuje hlavně o tom, co bude s úřadem římského prefekta, který je nyní uvolněn díky tomuto úmrtí. Myslíme si, že Její svatost chce úřad přidělit panu donu Taddeovi, svému synovci. Je to velmi čestné a prominentní místo, a také užitečné. Navíc se dědí v rodině, jak říkají ti, co jsou obeznámeni o této záležitosti, ale jsou tu také mnozí, kteří si myslí, že papež nebude chtít vstoupit do těchto zájmů, protože by to mělo za následek tisícovku změn v rámci římských úřadů, jako zrušit některá místa u tribunálu, vyjednávat s vyslanci o přednostním postavení prefekta, a další podobné věci, a že by jim snad stačil plat, který se s úřadem pojí, a který je prý okolo tisíc scudi měsíčně, ale postupně se snad dovíme jistější informace.

Z Neapole napsali, že pan vévoda z Alcalà vyrazí desátého, nebo dvanáctého, a díky tomu budou mít nyní úředníci paní vévodkyně z Ariccie lepší vyjednávací pozici k tomu, aby byl zrušen zábor Celana ve jménu místo království.

Pan vévoda z Bracciana se vrátil do Neapole, aby byl osobně přítomen u tohoto sporu, u kterého asistoval také pan kardinál Savelli, který se vrátil ze Salerna u příležitosti schůzky s panem hrabětem z Monterrey.

Minulé úterý proběhla obvyklá jízda pro pány kardinály Bagni a Pallotta v počtu sto dvaceti čtyř koní bez zavazadel a zbraní, a bylo zjištěno, že ze čtyř nejvýznačnějších rodin byl přítomen jen syn pana vévody ze Zacarola, ale je pravdou, že ve všech ulicích a kolem paláce se pohyboval nespočetný dav lidu.

Páni nový kardinálové nyní očekávají návštěvy a doufají, že všechno stihnou dnes a oba se ukazují v tom nejlepším světle a laskavosti.

Na banket, který se koná v paláci, bylo pozváno patnáct kardinálů, dva se ale omluvili, že se necítí dobře a počet kardinálů se ustálil na třinácti. Pan kardinál Francesco Barberini operoval s tím, že se nezúčastní také pan kardinál Ginnetti z obvyklých důvodů, který se používá v podobných případech, aby se zamezilo špatným znamením.

Začalo se tu mluvit o tom, že jako legát do Urbina bude určen kardinál ze Sant'Onofria, jiní kardinál Antonio, a vice legátem monsignor Cafarelli.

Papež se zatím neodebere do těch států, zadržen morovou nákazou, která se nachází v některých blízkých oblastech, a také zprávou o obrovském nedostatku potravin.

Včera pozdě večer dorazil do Říma syn pana vévody z Krumlova ve výborném zdraví, a byl přivítán dva dny předtím jedním šlechticem, kterého poslal pan kníže, můj pán, který mu sdělil přání pana knížete, aby ho přijel navštívit v jeho domě, ale ten se omluvil s tím, že má jasné instrukce od svého otce vévody, a s majordomem a dvěma služebníky se odebral do místního hostince, kde se ho pokusil znovu přemluvit, ale ten si stál na svém. Říkal, že tu zůstane pět, nebo šest dní, a uvidí, co se v tomto čase tady dá dělat, ale stále inkognito. Prozatím se nechystá k papeži políbit mu nohy a ani se pozdravit s pány kardinály, jeho příbuznými, ale že tak učiní až po svém návratu z výletu s tím, že by se chtěl v Římě zdržet po celé léto, a že se pojedje podívat také do Neapole, na Sicílii a na Maltu.

Příští pondělí odcestuje paní hraběnka z Monterrey do Neapole, a večer se s celým doprovodem ubytuje v Riccii u pana knížete, který tam již poslal služebníky s nezbytnostmi.

V této chvíli, kdy je druhá hodina v noci, jsem získal z tiskárny přiloženou relaci, a posílám ji s nadějí, že se Vám bude zamlouvat.

Včera na audienci řekl papež panu knížeti, že římský prefekt nemá nic přislíbeno, snad krom nějakých funkcí ohledně umělců, ale že tu byly jisté myšlenky v tomto smyslu, a někdo se chtěl pokusit vnutit nové zvyklosti. Zítra by na toto téma měla proběhnout kongregace za účasti dvaceti pěti kardinálů.

141) Roma, 31. Maggio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 274-275, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Nell audienza d'hier[i] mattina il s.r Princip'[e]¹¹⁶⁷ parlò con la S.tà di N.S.r' [*santità di nostro signore*],¹¹⁶⁸ e con il s.re Card.l' Barberini¹¹⁶⁹ affettuos.te intorno al particolar'[e] di Baldassare Morano [,]¹¹⁷⁰ Capellano di V.E., e n'[e] lasciò memorial'[e] all'uno, et[ed] all'altro, e n'[e] riporto favoritissima intention'[e] in riguardo de i moltissimi meriti di V.E., e il s.re Cardinal'[e] mostrò ricordarsi di quanto le haveva scritto sopra ciò, e diss'[e] al s.r Princip'[e], ch'[e] se glien'[e] rinfrescass'[e] la memoria con occasion'[e] della venuta de Corrieri di Spagna, e l'istesso replicò anco[ra] à m'[e], ch'[e] gli parlai dopò l'audienza del s.re Princip'[e]. Non mancarò per tanto di star'[e] sù l'avviso, e di già hò parlato ad alcuni Gentilh[u]omini Spagnoli [,] Amici miei [,] per esser[e] fatto consapevol'[e] della venuta de Corrieri, assicurando V.E., ch'[e] io invigilarò con ogni spirito per adempir'[e] le mie parti, et[ed] ubbidirla.

Mandò à V.E. la Bolla contra Astrologos, la qual'[e] si hebb'[e] sabbato prossimo passato, ma all'[e] tre hor'[e] di nott'[e], e solam.te da alcuni di Palazzo, ch'[e] volsero esser'[e] i primi à mandarla fuori.

Hò inteso da buon luogo, ch'[e] non hanno poi havuto per ben'[e] di far mentionè del Macchiavello,¹¹⁷¹ e simile, com'[e] era stato detto da qualcuno.

Il Papa tornò dà Castel Gandolfo martedì [,] poco prima dell'[e] dodici hor'[e] [,] havendo finita la sua purga felicement'[e].

Lunedì prossimo si aspetta il Concistoro, e la dichiaration'[e] de i tre Legati, Trivultio¹¹⁷² à Ravenna, Cesarini¹¹⁷³ à Ferrara, e il Card.l' Antonio¹¹⁷⁴ à Urbino, il quale partirà frà dieci giorni, e dicono con resolution'[e] di tornar'[e] à Roma à Ottobr'[e] prossimo, e lasciar'[e] un Vic'[e] Legato. Il medesimo s.re Card.l' fà adesso un poco di purga, se[b]en'[e] alcuni dicono, ch'[e] stia alquanto in disposto, vero è ch'[e] giovedì si cavò sangu'[e] dall' Hemoroidi.

Alcuni discorrono, ch'[e] nel Concistoro di Lunedì sia per farsi Promotion'[e], ma il Papa nell' audienza parlò al s.re Princip'[e] con sentimenti diversi, dicendo, ch'[e] non haveva questi

¹¹⁶⁷ Viz Paolo Savelli.

¹¹⁶⁸ Viz papež Urban VIII.

¹¹⁶⁹ Viz Francesco Barberini.

¹¹⁷⁰ **Baltazar Moran**: španělský kněz, kaplan kardinála Františka z Dietrichsteina T. PARMA, *František*, s. 319-320.

¹¹⁷¹ **Niccolò Machiavelli**: 1469-1527, italský politik, filozof, spisovatel, historik. Označován za zakladatele politologie.

Michele CILIBERTO, *Niccolò Machiavelli. Ragione e pazzia*. Roma-Bari, 2019.

¹¹⁷² Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹¹⁷³ Viz Alessandro Cesarini.

¹¹⁷⁴ Viz Antonio Barberini iuniore.

pensieri, e ch'[e] voleva aspettar'[e] un pezzo per haver[e] più soggetti, e ch'[e] voleva far la Promotion'[e] per la Cort'[e].

Per ancora non si sentono risoluzioni intorno alla Prefettura del s.r D. Taddeo,¹¹⁷⁵ e se vogliono far'[e] Cavalcata pub[b]lica, ò altro, credendosi da qualch'[e] persona di proposito, ch'[e] il Papa sia per darli il possesso privatam.te, e ch'[e] intanto la s.ra D.a Anna [,] sua Moglie [,]¹¹⁷⁶ gli farà far'[e] l'habito solito, ma di Tabino [,] per esser'calda la Stagion'[e], se[b]ben'[e] andarebb'[e] fatto di Velluto.

Noi altri Conservatori di Roma andremo un giorno della prossima settimana da S.S.tà à rallegrarci della riunion'[e] dello Stato d'Urbino al dominio di S.ta Chiesa, et[ed] ad offerirci di far'[e] in questa occorrenza tutt'[e] quell'[e] dimostrazioni di giubilo, ch'[e] più potessero esser'[e] di gusto à S.B.n'[sua beatitudine], com'[e] fù fatto per la ricuperation'[e] di Ferrara. Andremo anco[ra] dalli SS.ri Card.li Francesco, e Antonio Barberini à far'[e] il medesimo uffitio di congratulation'[e], e di più à ringratiarli della part'[e], ch'[e] mandarno [*hanno mandato*] à darci in Campidoglio della Prefettura del s.r D. Taddeo.

La s.ra Duchessa d'Urbino [,]¹¹⁷⁷ con istanz'[e] reiterat'[e] [,] domanda in habitatione, èt[ed] in Governo la Città di Pesaro, ma si tien'[e] per in dubitato, ch'[e] non gli e la daranno, è in questo [,] mentre non si piglia resolution'[e] circa gl'[i] altri luoghi, ch'[e] sono stati offerti à S.A.

Sono stat'[e] presentat'[e] le letter'[e] di V.E. di bon'[e] fest'[e], e li SS.ri Segretari mi hanno promesse le rispost'[e], e particolar.te Mons.re Ciampoli,¹¹⁷⁸ ch'[e] si ricorda divot.mo, e partialissimo Ser.re[*servitore*] di V.E., alla qual'[e] faccio humilissima riverenza. Roma li 31 Maggio 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Na včerejší ranní audienci mluvil pan kníže s papežem a panem kardinálem Barberinim ohledně Baltazara Morana, Vašeho kaplana, a oběma předal memoriál. Připomněl také dlouhodobé zásluhy Vaší eminence. Kardinál si vzpomněl, že Jste mu o této věci už psal, a nařídil panu

¹¹⁷⁵ Viz Taddeo Barberini.

¹¹⁷⁶ Viz Anna Colonna-Barberini.

¹¹⁷⁷ **Livia Della Rovere**: 1585-1641, vévodkyně Urbina do roku 1631.

Renzo FIORANI, *Gli ultimi giorni di Livia Della Rovere a Castelleone*, Ostra Vetere, 2021.

¹¹⁷⁸ Viz Giovanni Battista Ciampoli.

knížeti, aby mu tuto záležitost připomněl u příležitosti příjezdu španělských kurýrů, a to samé zopakoval také mě, když jsem s ním hovořil po audienci pana knížete. Budu samozřejmě připraven intervenovat v této věci, a již jsem o tom promluvil s jistými španělskými šlechtici, mými přáteli, abych byl včas upozorněn na to, až poslové dorazí, a ujišťuji Vaši eminenci, že udělám to, co je mou povinností a poslechnu Vaše rozkazy.

Posílám Vaši eminenci bulu proti astrologům, která byla vydána minulou sobotu, ale ve tři v noci, a byla k dispozici jen některým v paláci, kteří byli první, kteří ji později zveřejnili.

Zaslechl jsem z dobře informovaných zdrojů, že by se to nemělo týkat Machiavelliho a jemu podobných, jak někteří říkali.

Papež se vrátil z Castelgandolfa v úterý, pár minut před dvanáctou, a svou očistu ukončil šťastně.

V pondělí se očekává konzistoř a jmenování tří nových legátů. Trivulzia do Ravenny, Cesariniho do Ferrary, a kardinála Antonia do Urbina, a ten odcestuje za deset dní s tím, že by se měl do Říma vrátit v říjnu. V Urbinu by měl zůstat jeho zástupce ve funkci více legáta. Zmíněný kardinál nyní dělá menší očistu, i když někteří říkají, že má nějaké drobné zdravotní potíže. Pravdou je, že mu byly ve čtvrtek diagnostikovány hemoroidy.

Někteří předpokládají, že v pondělí na konzistoři budou jmenováni nový kardinálové, ale papež na audienci sdělil panu knížeti něco jiného s tím, že teď na takové věci nemá myšlenky a chce chvíli počkat než jmenuje další. Přemýšlí ale o jmenování nových kuriálních úředníků.

Zatím nevíme podrobnosti ohledně prefektury pro pana Taddea, a jestli proběhne veřejná jízda, nebo něco dalšího. Někteří si myslí, že mu úřad papež předá privátně, a že mu už paní dona Anna, jeho žena, nechává ušít obvyklý oblek, ale z lehkého materiálu, protože tu máme nyní horka. Za normálních okolností je ale šat prefekta vyroben ze sametu.

My, římstí konzervátoři, půjdeme v příštím týdnu pográtulovat Její svatosti k úspěšnému připojení státu Urbino ke svatému stolci, a nabídnout při této příležitosti zorganizování oslav římského lidu, tak, jak si bude papež přát, podobně, jak tomu bylo při připojení Ferrary. Půjdeme také pográtulovat pánům kardinálům Francescovi a Antoniovì Barberini, a také jim poděkovat za dary, které nechali poslat na Campidoglio ohledně prefektury pro pana dona Taddea.

Paní vévodkyně z Urbina, která je nyní na odchodu, žádá od kurie ubytování a guvernérský post ve městě Pesaru, ale o tom se velmi pochybuje a nikdo nechce věřit, že by toho mohla dosáhnout, stejně jako stále nebylo rozhodnuto o dalších místech, které byly Její výsosti nabídnuty.

Byly prezentovány dopisy od Vaší eminence, které jsou blahopřáním ke šťastným svátkům, a páni sekretáři mi ihned slíbili odpovědi, obzvlášť monsignor Ciampoli, který se připomněl jako věrný služebník Vaší eminence.

142) Roma, 7. Giugno 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 276-277, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La dichiaration^[e] de legati è succeduta diversament^[e] da quel, ch^[e] discorreva la Cort^[e], poich^[e] nel Concistoro di Lunedì fù dichiarato per Bologna S.ta Croc^[e],¹¹⁷⁹ per Ferrara Pallotto,¹¹⁸⁰ e per la Marca Trivultio,¹¹⁸¹ e tutti dicono, ch^[e] partiranno prima, ch^[e] finisca questo Mes^[e]. Del s.re Card.l^o Antonio Barberini¹¹⁸² non fù parlato, e corr^[e] voc^[e] universal^[e], ch^[e] S.E.m.a ancora sia per partir^[e] trà pochi giorni, e ch^[e] per strada lo dichiararanno legato d'Urbino, e della Romagna insiem^[e] per levarli l'incomodo dell^[e] visit^[e]. Circa la Prefettura del s.r D. Taddeo¹¹⁸³ non si penetra ancora ciò [,] ch^[e] habbino pensato di voler far^[e], tutti credono, ch^[e] la passeranno con infinita modestia, trattando di conseguenze rilevantissim^[e] [,] quando si voless^[e] esercitar^[e] il carico con l^[e] ragioni, ch^[e] porta seco, vero è, ch^[e] il Papa¹¹⁸⁴ nel parlar^[e] della Prefettura la v^a sempr^[e] magnificando.

Qui annesso V.E. riceverà il Brev^[e] risponsivo di S.S.tà, e la lettera del sig.re Card.l^o all^[e] su^[e] buon^[e] fest^[e]. Se quella del s.re Card.l^o Antonio si potrà haver^[e] in tempo, com^[e] n^[e] hò fatto diligenza, verrà pur qui alligata. L'altro giorno fù recitato in Sapientia questo Discorso, ch^[e] mando à V.E. per esser^[e] il titolo molto curioso.

Il s.r Card.l^o Spada¹¹⁸⁵ resterà questa Stat^[estate] à Brisighella in Romagna,¹¹⁸⁶ e il s.re Card.l^o Sacchetti¹¹⁸⁷ alla sua Chiesa di Fano.

¹¹⁷⁹ Viz Antonio Santacroce.

¹¹⁸⁰ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

¹¹⁸¹ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹¹⁸² Viz Antonio Barberini iuniore.

¹¹⁸³ Viz Taddeo Barberini.

¹¹⁸⁴ Viz papež Urban VIII.

¹¹⁸⁵ **Bernardino Spada**: 1594-1661, italský kardinál a sběratel umění

Arne KARSTEN, *L'ascesa di casa Spada. Il cardinale Bernardino Spada coordinatore della politica matrimoniale di famiglia romana nel Seicento*, in: Problemi e dimensioni della ricerca storica, Roma, 2001, pp. 179-193.

¹¹⁸⁶ **Brisighella**: italská obec v oblasti Ravenna, v provincii Emilia-Romagna.

Antonio METELLI, *Storia de Brisighella e della Valle di Amone*, Faenza, 1872.

¹¹⁸⁷ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

Può esser[e], ch[e] io mi scordassi di metter[e] il conto distinto nella lettera mia à V.E. nel particolar[e] della spesa fatta dal s.re Matta nell[e] Boll[e] del suffraganeato, perch[e] hò trovato la copia congiunta alla minuta della sudetta lettera, ch[e] havevo serbata per buon fin[e], e così com[e] stà la mando à V.E. Quando il s.r Matta mi darà il sopravanzo, dopò essersi ritenuto li dieci ducati, n[e] farò conserva, e n[e] terrò conto per eseguir[e] sempr[e] i comandam.ti di V.E., ch[e] è quanto m[e] occorr[e] di risponder[e] alla sua lettera de[di] tredici del passato.

Questa mattina [,] noi altri Conservatori di Roma [,] siamo andati dal Papa con pub[b]lico Corteggio à rallegrarci della riunion[e] dello Stato d'Urbino al dominio di S.ta Chiesa, e della Prefettura in persona del s.r D. Taddeo, [.../] fatto oblation[e] à S.Stà di far[e] tutt[e] quelle dimostrazioni d'allegrezza, e di riverenza, ch[e] più gli fossero stat[e] di gusto, com[e] si fec[e] per la ricuperatione di Ferrara, ma S.B.n' hà gradito benignam.te l'offerta, e detto, ch[e] non haveva per ben[e], ch[e] si facess[e] altro in questi tempi, e nella medesima conformità ci hà parlato il s.re Card.l' Francesco.¹¹⁸⁸ Non siamo andati dal s.re Card.l' Antonio, perch[e] si sent[e] poco ben[e].

À punto nell' uscir[e] di Palazzo un Gentilh[u]omo di Mons.re Cecchini¹¹⁸⁹ mi hà dato due Cedol[e] à credito di V.E., una per la Proposition[e] della Chiesa di Pedina, l'altra per quella di Vienna. Quest'altra Settimana riscoterò il danaro, darò li dieci ducati al s.r Matta,¹¹⁹⁰ e ritenerò appresso di me il rimanent[e], con dar conto precisam.te à V.E. della quantità, della qual[e] m[e] informerò da questi dell[e] Tan[e], com[e] è solito, ch[e] così son[o] rimasti in appuntamento col medesimo s.r Matta.

La Badia, ò Monasterio di S.to Agapito di Cremsminster¹¹⁹¹ non è ancora stata proposta, e di questa parim.te si dovrà à suo tempo riscoter[e] il danaro. Et[ed] a V.E. f[acci]ò hum.ma riverenza Roma 7 Giugno 1631

D.V.E.

Ils. Card.l' Antonio è poi stato in Capella hoggi

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹¹⁸⁸ Viz Francesco Barberini.

¹¹⁸⁹ Viz Domenico Cecchini.

¹¹⁹⁰ Viz Pietro Matta.

¹¹⁹¹ **Benediktinské opatství v Kremsmünsteru:** nachází se v Rakousku, 30 km jižně od města Linz.

Anton ROLLEDER, *Haimatkunde von Steyer-historisch-topographische Schilderung der politischen Bezirke Steyer Stadt und Land. Unter Mitwirkung der Lehrerschaft der beiden Bezirke*, Steyer, 1894, s. 220-234.

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Jmenování legátů nakonec proběhlo jinak, než jak se předpokládalo u dvora. Na pondělní konzistoři byl jmenován legátem pro Bolognu kardinál Santa Croce, pro Ferraru Pallotto a pro Marcu Trivulzio, a říká se, že odjedou ještě před koncem tohoto měsíce. O kardinálu Antonioví Barberini se nemluvilo, ale předpokládá se, že Její eminence se připravuje za pár dní odjet, a bude jmenován ještě na cestě legátem pro Urbino i Romagnu, a zbaví se tím obvyklých návštěv, které v takových případech musí udělit a sám podstoupit. Ohledně prefektury pro pana dona Taddea se zatím neví nic nového, krom toho, o čem jsem již referoval, ale všichni jsou přesvědčeni, že to proběhne velmi skromně a řešíme tu možné důsledky a zátěže, které to přinese. Pravdou je, že pokud papež něco pronese o prefektuře, je to vždy velkým překvapením. Příkládám k této zásilce pro Vaši eminenci breve, jako odpověď od Její svatosti a dopis pana kardinála s pozdravy šťastných svátků. Pokud získám psaní od pana kardinála Antonia včas, jak jsem o to žádal, bude také přiložen. V minulých dnech tu byl veřejně recitován následný mluvený projev, který příkládám také, protože je to velmi zajímavý titul.

Pan kardinál Spada zůstane na léto v Brisighelle v Romagni a pan kardinál Sacchetti na své diecéze ve Fanu.

Je možné, že jsem zapomněl přiložit k dopisu pro Vaši eminenci účet ohledně útrat pana Matty za buly pro sufragána, protože jsem našel přiloženou kopii výše uvedených účtů, které jsem si nechal pro dobrý účel, a tak jak je ji posílám Vaší eminenci. Jakmile mi pan Matta oznámí, že získal těch deset dukátů, zapíšu si to a budu to držet v patrnosti, abych vždy splnil rozkazy Vaší eminence, a to je vše, na co jsem měl odpovědět s dopisem ze třináctého.

Dnes ráno jsme my, římscí konzervátoři společně s dvorem, navštívili papeže, abychom mu pogratalovali k připojení Urbina k církevnímu státu, a také k prefektuře pro pana dona Taddea, [...] a nabídli jsme Její svatosti, že uspořádáme velkou demonstraci radosti, k jeho viditelné spokojenosti, a řekli mu, že to proběhne tak, jak se to dělalo také při připojení Ferrary. Papež sice poděkoval za nabídku, ale řekl, že by nebylo dobré v těchto časech dělat něco jiného a stejně hovořil i pan kardinál Francesco. Nešli jsme za panem kardinálem Antoniem, protože se necítí dobře.

Jakmile jsem vyšel z paláce, tak mi předal šlechtic od pana monsignora Cecchiniho dva šeky ve prospěch Vaší eminence, jeden za diecézi v Pedině, druhý za tu z Vídně. V příštím týdnu se pokusím vybrat peníze a deset dukátů dám panu Mattovi a zbytek uložím u sebe, a pošlu Vám účet o množství vybraných peněz tak, jak jsme se dohodli s panem Mattou.

Opatství a klášter svatého Agapita v Kremsmünsteru zatím nebyl nikomu přidělen a z těchto beneficí by se měli ve správném čase vybrat peníze.

143) Roma, 28. Giugno 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 278-279, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con l'ordinario antecedent'[e] mandai à V.E. il Brev'[e] spedito dell'Indulgenze per la sua Chiesa della S.ma Trinità di Cremisir, e qui alligato le rimando il Vecchio.

Parti il s.re Card.l' S.ta Croc'[e]¹¹⁹² per la sua legation'[e] di Bologna domenica notte prossima passata alle 3 hor'[e], e quest'[e] altri SS.ri Legati stanno pur di partenza di punto in punto, aspettando particularm.te Trivultio¹¹⁹³ l'aviso, ch'[e] siano giunt'[e] à Civitavecchia le Galee Pontificie.

La funtion'[e] della China è poi toccata al s.re Princip'[e] di Solmona,¹¹⁹⁴ è l'hà fatta hoggi con nobilissima Cavalcata, e perch'[e] non havess'[e] da partirsi dal suo Palazzo per venir'[e] à quello del s.re Card.l' Borgia¹¹⁹⁵ sù l'hora del caldo, il medesimo s.re Card.l' gli hà dato da pranzo, già ch'[e] doveva la Cavalcata partirsi dal suo Palazzo.

Questi SS.ri si sono lasciati intender'[e] con li SS.ri Amba.ri, ch'[e] havendo Sua S.tà conferita la Prefettura al s.r D. Taddeo¹¹⁹⁶ hanno pensiero, ch'[e] n'[e] goda anco[ra] le prerogativ'[e], e però desiderano, ch'[e] ciascuno respettivam.te n'[e] scriva al suo Princip'[e], per facilitar'[e] quanto più sarà possibil'[e] il buon'esito di questo negotio, sentendosi così di fuori via, ch'[e] si pretenda, ch'[e] il s.re D. Taddeo habbia da preceder'[e] nel solio à tutti i Secolari, et[ed] à questo fin'[e] dicono, ch'[e] mandaranno alli SS.ri Amb.ri qui person'[e] informatè di tutt'[e] le ragioni pertinenti à questa materia, affinché'[e] possino scriver'[e] con fondamento. Il negotio è di rilievo, e se ne stà attendendo il successo con grandissima ansietà, ma non sarà così presto, perch'[e] si cred'[e], ch'[e] i Potentati massim'[i] l'Imperator'[e],¹¹⁹⁷ e il Ré di Spagna¹¹⁹⁸ vorranno proceder'[e] in ciò con molta maturità, e cautela, e caminar'[e] di concerto. Il s.re D. Taddeo si aspetta quà per [g]li 3 o li 4 di Luglio, e la Cavalcata del possesso della Prefettura si

¹¹⁹² Viz Antonio Santacroce.

¹¹⁹³ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹¹⁹⁴ Viz Marcantonio II. Borghese.

¹¹⁹⁵ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹¹⁹⁶ Viz Taddeo Barberini.

¹¹⁹⁷ Viz Ferdinand II. Štýrský.

¹¹⁹⁸ Viz Filip IV. Španělský.

fará, per quanto mi accennò il s.re Card.le Barberini,¹¹⁹⁹ alli 6 d'Agosto prossimo, giorno celebr'[e] per la memoria della Creation'[e] di S.S.tà.

Il Papa¹²⁰⁰ hà fatto gratia alli SS.ri [,] miei Colleghi, et[ed] à m'[e] di confirmarci Conservatori per altri tre mesi, ma le test'[e] de gli Storioni sono già finit'[e], e forse sarà stata l'ultima una, ch'[e] mi hanno domandar'[e] li Ministri del s.re Card.l' Borgia per haver'[e] uno Storion'[e] intiero, ch'[e] è capitato in Pescaria, et[ed] io confesso d'haverla concèduta non solo con gusto, ma con un poco d'ambition'[e]. L'annèssa lettera è del s.re Card.l' Trivulzio, e credo, ch'[e] dia part'[e] à V.E. della sua legat.on'[legazione], e le faccio humilissima riverenza. Roma li 28 Giugno 1631

D.V.E.

Alla Cavalcata non è intervenuto nessuno de Figlioli del s.re Cont'[e] Stabile Colonna,¹²⁰¹ ma si dic'[e], ch'[e] n'[e] meno siano stati invitati. In tutto il rimanent'[e] la funtione non poteva esser'[e] più riguardevol'[e] per il numero, e per la qualità, cosi di Secolari, com'[e] di Prelati. Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

V minulém psaní jsem Vám poslal Breve, vydané k odpustkům pro Vaši diecézi v Trinità di Cremisir, a zde přiložené, zasílám staré.

Pan kardinál ze Santa Croce odjel na svou legaci do Bologni minulou neděli ve tři v noci, a ostatní legáti také odjedou každou chvíli, a zvláště Trivulzio očekává zprávu o příjezdu papežských galeon do Civitavecchie.

Chinejskou funkci převzal kníže ze Sulmony. Jízda proběhla dnes a byla opravdu ušlechtilá, ačkoliv kvůli nepředstavitelným horkům se nevyjíždělo od jeho paláce, ale od paláce kardinála Borgii, tak mu nechal pan kardinál připravit oběd.

Těmto pánům bylo oznámeno, společně s pány vyslanci, že nyní, když Její svatost přidělila prefekturu panu donu Taddeovi. Má v úmyslu mu přiznat jisté výhody, a proto si přeje, aby každý z pánů napsal svým knížatům, k co nejsnadnějšímu zjednodušení těchto věcí, a to hlavně kvůli tomu, že prefekt bude mít nyní výsadu přednosti před všemi světskými hodnostáři. K pánům vyslancům budou posláni informovaní lidé, kteří jim vysvětlí důvody těchto

¹¹⁹⁹ Viz Francesco Barberini.

¹²⁰⁰ Viz papež Urban VIII.

¹²⁰¹ Viz Filippo I. Colonna.

záležitostí, aby o tom mohli napsat. Nyní se netrpělivě čeká na výsledek jednání, ale nebude to tak rychle, protože nejvyšší světští potentáti, tedy císař a španělský král, budou v této kauze postupovat velmi obezřetně a pomalu. Pan don Taddeo se tu očekává třetího, nebo čtvrtého července, a slavnostní jízda k převzetí prefektury proběhne, jak mi sdělil pan kardinál Barberini, šestého srpna, což je den převzetí úřadu papeže Maffeem Barberinim.

Papež poděkoval mým kolegům a mě za naši práci a prodloužil nám náš úřad konzervátora o další tři měsíce, ale hlavy jeseterů už nejsou k mání, zbyla jedna, o kterou mě požádali služebníci pana kardinála Borgii, protože chtěl tohoto jediného jesetera v přístavu celého, a já se přiznávám, že jsem mu vyhověl s velkým potěšením.

Příložené psaní je od pana kardinála Trivulzia, a myslím, že se týká Vaší legace.

Jízdy se nezúčastnil nikdo ze synů kondestábla Colonny, a říká se, že nebyli ani pozváni. Jízda byla překrásná, nejen díky počtu účastníků, ale také díky jejich kvalitě, jak světských jezdců, tak církevních.

144) Roma, 12. Luglio 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 280-281, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il Papa¹²⁰² mi hà fatto donar[e] il libro de suoi componimenti latini, che si è ristampato, e con ocasion[e] della venuta di Mons.r Bonaccini¹²⁰³ in Germania mi è parso di consignarglielo, perch[e] lo faccia haver[e] à V.E., persuadendomi, ch[e] sia per esserle caro, ma non hò havuto tempo di farlo batter[e], non ch[e] legar[e], e la supplico à scusarmen[e].

Il s.re D. Taddeo¹²⁰⁴ per ancora non è visibil[e], e il s.re Amb.r. di Savoia¹²⁰⁵ mi hà detto, ch[e] esso pur tien[e] una lettera del s.re Duca da presentarli. Io aspettavo ancora due, ò tre giorni, e poi pigliarò resolution[e] di farli dar[e] quella di V.E. dal suo Segretario, com[e] le scrissi.

Seguita l'opinion[e], ch[e] sia per farsi la Cavalcata del possesso della Prefettura alli sei d'Agosto prossimo, et[ed] hò saputo da un Ser.r[*servitore*] di Casa di quei SS.ri, ch[e] l'altro giorno il s.re D. Taddeo si provò l'habito alla presentia del s.re Card.le Barberini,¹²⁰⁶ e del s.re

¹²⁰² Viz papež Urban VIII.

¹²⁰³ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jak monsignor Bonaccini.

¹²⁰⁴ Viz Taddeo Barberini.

¹²⁰⁵ Viz savojský vyslanec.

¹²⁰⁶ Viz Francesco Barberini.

Contestabil[e] Colonna¹²⁰⁷ e ch[e] havevano spedito à Napoli una Staffetta con ordini, ch[e] siano comperat[e] robb[e] da livrea per sessanta person[e], con tutto ciò molti credono, ch[e] la Cavalcata non si farà così presto, e ch[e] vorranno aspettar[e] le rispost[e], [ch]è havranno dat[e] i Potentati à i loro Ministri quì. Il s.r Card.l' Trivultio¹²⁰⁸ sarebb[e] partito, ma questi giorni il Mar[e] è stato turbulentissimo, e sò ch[e] egli hà detto à un suo Ser.r'[servitore] intrinseco con giuram.to di Cavalier[e], ch[e] sarà di ritorno alla Legation[e] per Ottobr[e] prossimo, e ch[e] si maraviglia, ch[e] si foss[e] detto per Roma, ch[e] egli partiva malsodisfatto, confessando, ch[e] sia tutto l'opposito.

Hier[i] mattina l'Amb.r' di Francia¹²⁰⁹ non andò all audienza impedito dalla Podagra, e qui corr[e] tuttavia voc[e], ch[e] si camini ben[e] per stabilimento della Pac[e], e ch[e] il Baron[e] Galasso,¹²¹⁰ e Toras¹²¹¹ andavano insiem[e] à Mantova, e ch[e] il Duca di Feria¹²¹² in Milano gli haveva alloggiati, e regalati, com[e] V.E. havrà inteso prima d'[i] adesso.

Et[ed] à V.E. f[acci]ò humilissima riverenza. Roma li 12 Luglio 1631

D.V.E.

Il s.re Cardinal[e] Trivultio è poi partito

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Papež mi daroval knihu svých latinských kompilát, která byla nyní čerstvě vytištěna a u příležitosti příjezdu pana monsignora Bonaccini z Německa mě napadlo mu ji předat, aby ji odvezl Vaší eminenci, a jsem přesvědčen, že se Vám bude líbit, ale neměl jsem čas ji zabalit, ani svázat, za což se omlouvám.

Pan don Taddeo zatím není vidět, a pan savojský vyslanec mi říkal, že pro něho má dopis od jeho vévody. Počkám ještě dva, nebo tři dny, a pokud se tu neobjeví, dám dopis od Vaší eminence jeho sekretáři, jak píšu.

¹²⁰⁷ Viz Filippo I. Colonna.

¹²⁰⁸ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹²⁰⁹ Viz francouzský vyslanec.

¹²¹⁰ **Matyáš Gallas:** 1588-1647, císařský generál za třicetileté války a říšský vévoda.

Robert, REBITSCH, *Matyáš Gallas (1588-1647), císařský generál a Valdštejnův dědic*, Praha, 2013.

¹²¹¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako baron z Toras. Možné spojení se španělskou obcí Torás v provincii Castellón.

¹²¹² **Gómez IV Suárez de Figueroa:** 1587-1634, třetí vévoda z Ferie, španělský vojevůdce krále Filipa Španělského v bitvách proti protestantům v říši.

Juan Carlos, RUBIO MASA, *El mecenazgo artístico de la casa Ducal de Feria*, Madrid, 2001.

Stále je tu názor, že slavnostní jízda u příležitosti převzetí prefektury proběhne šestého srpna, a dozvěděl jsem se od jednoho služebníka z domu těchto pánů, že si v minulých dnech pan don Taddeo zkoušel prefektský oblek za přítomnosti pana kardinála Barberiniho a kondestábla Colony, a že vyslali do Neapole posla s rozkazem, aby byly nakoupeny livroje pro šedesát osob, a podle toho někteří předvídají, že jízda neproběhne tak brzy, a že se také stále očekávají odpovědi, které dali svým zástupcům evropské vládcí. Pan kardinál Trivulzio je připraven odcestovat, ale v těchto dnech je moře rozbouřené, a vím od jednoho jeho blízkého služebníka, který složil šlechtický slib, že je rozhodnut se vrátit na legaci v Řím, a že se podívoval ohledně toho, co se říkalo v Římě, že odjíždí ve špatné náladě, a přitom je to naopak.

Včera ráno se nemohl dostavit francouzský vyslanec na audienci, protože ho přepadly bolesti, které byly diagnostikovány jako dna, ale říká se tu, že je ohledně míru všechno na dobré cestě, a že pan baron Galas a z Toras odjeli společně do Mantovy, a pan vévoda z Ferie je ubytoval v Miláně a bohatě je obdaroval, jak již určitě Vaše eminence ví.

Pan kardinál Trivulzio nakonec odcestoval.

145) Roma, 2. Agosto 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 282-283, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Ricevo la lettera di V.E. de[di] sei del passato con le lettere per Mons.re Ciampoli,¹²¹³ e per il Rettore del Collegio Germanico, alle quali si è dato ricapito subito. Stò tuttavia in letto, è con miglioramento, à segno, che potrei camminare, ma con il consiglio del Medico mi ci trattengo, per assicurarmi tanto più di poter intervenire alla Cavalcata di mercoledì[*mercoledì*] prossimo, già ch'[e] à m'[e] come primo Conservatore tocca di fare le belle parole con il Prefetto.¹²¹⁴

Il negotio delle Cavalcate hà mutato faccia. In quella da Campagna, che si farà domani, dicono, che non interverrà il s.re Contestabile Colonna,¹²¹⁵ e che il s.r D. Taddeo cavalcherà in mezzo à Mons.r Fausto [,]¹²¹⁶ Mastro di Casa del Papa, e d'[i] un'Vescovo. In quella da Città, che, per quanto tuttavia si dicè, si farà mercoledì[*mercoledì*] non interverrà il Senatore, e da mano destra del Prefetto anderà Mons.r Gover.re di Roma, e da mano manca il s.re Contestabile, e innanzi à loro immediatam.te li trè Conservatori, e innanzi à i Conser.ri à mano destra il s.re Duca

¹²¹³ Viz Giovanni Battista Ciampoli.

¹²¹⁴ Viz Taddeo Barberini.

¹²¹⁵ Viz Filippo I. Colonna.

¹²¹⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Fausto.

Cesarini¹²¹⁷ Confalonier‘[e],¹²¹⁸ et[ed] alla sinistra il Priore de Caporioni di Roma,¹²¹⁹ e il rimanente cavalcheranno à rifiuto.

Gli abiti de Conser.ri non saranno più di Domasco rosso, come si disse, ma di Broccato d’oro, è il viaggio ancora si muterà, perche partiremo di Campidoglio, e anderemo à dirittura à Monte Cavallo per levare il Prefetto alle Scale di Palazzo dopò [,] ch‘[e] sarà finita la Capella, e con tutto il rimanente della Cavalcata anderemo à servirlo sino à Casa sua.

Non ci sarà la Militia di Roma, non havendosi per ben‘[e] di raddunare molta gente insieme adesso in questi sospetti di contagio, tanto più ch‘[e] si cred‘[e], che il s.r D. Taddeo¹²²⁰ verrà una volta in Campidoglio questo Settembr‘[e] com‘[e] Prefetto, et[ed] all’hora vederà in ordine la Militia.

Pochi giorni sono [,] prima ch‘[e] io mi mettessi à letto, ricordai a Minutoli¹²²¹[,] Segret.rio de memoriali [,] la persona del Morano [,]¹²²² Capellano di V.E., già ch‘[e] il s.re Card.le Barberini¹²²³ gli haveva detto in mia presentia, che bisognava terminare questo negotio, e compiacerlo, e mi assicurò il Segretario, che lo teneva notato, con tutto ciò io l’importunarò, e in buona congiuntura rinovarò anco[ra] l’istanze al s.re Cardinale, e con il testimonio della mia coscienza voglio poter dire d’haver‘[e] ubbidito V.E. con ogni puntualità in questo servitio.

È tuttavia chi dic‘[e], che il s.re Contestabile Colonna non cavalcherà, e presto ce ne chiariremo, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 2 Agosto 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Dostal jsem dopis od Vaší eminence z šestého s psaními pro monsignora Ciampoliho a pro rektora germánského kolegia, kterým to bylo ihned oznámeno.

¹²¹⁷ **Giovan Giorgio Cesarini:** 1590-1635, vévoda z Civitanova Marche.

Alberto GALIETI, *La fine romanzesca della nobile famiglia Cesarini*, in: La Rassegna nazionale, 1939, p. 4.

¹²¹⁸ **Konfalonýr:** v novověku komunální magistrátní úředník s různými výsadami

¹²¹⁹ **Kaporiánský převor:** římský magistrátní úředník s povinnostmi ve veřejném pořádku, nebo také soudce, podřízený konzervátorům Říma, obvykle pocházel z římské městské šlechty.

¹²²⁰ Viz Taddeo Barberini.

¹²²¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Minutoli, sekretář memoriálů papežské stolice.

¹²²² Viz Baltazar Moran.

¹²²³ Viz Francesco Barberini.

Jsem nyní na lůžku, ale pomalu se to zlepšuje, a už můžu i chodit, ale lékař mi doporučil zatím nevstávat. Chci si být také jist, že budu schopen se zúčastnit jízdy, která proběhne příští středu. Já jako první konzervátor mám za úkol přivítat pana prefekta.

Ohledně jízdy se změnila některé věci. Na polní jízdě, která proběhne zítra, nebude účasten pan kondestábl Colonna, a pan don Taddeo pojedede mezi panem monsignorem Faustem, majordomem papeže, a jedním biskupem. Na městské jízdě, která by měla proběhnout ve středu, nebude přítomen senátor, a po pravici prefekta pojedede monsignor římský guvernér, a na levici pan comes stabile, a za nimi hned tři římscí konzervátoři, a za konzervátory vpravo pan vévoda Cesarini, konfalonýr, a po levici římský caporionský převor, a ostatní pojedou bez řazení.

Obleky konzervátorů už nebudou ušity z červeného damašku, jak jsem zaslechl, ale ze zlatého brokátu, ale cesta se určitě ještě změní, protože máme vyjždět od Campidoglia, a pojedeme přímo na Montecavallo, abychom tam vyzvedli prefekta na palácových schodech ihned po mši, a celá jízda s ním pojedede až k jeho domu.

Jízdy se nezúčastní římská milice, protože je tu stále nebezpečí morové nákazy a je tu snaha zabránit velkému srocování lidu. Navíc by se měl pan don Taddeo objevit na Campidogliu jako prefekt, a při této příležitosti mu bude představena milice.

Před pár dny, dříve, než jsem musel ulehnout na lůžko, připomněl jsem Minutolimu, sekretáři memoriálů, osobu Morana, Vašeho kaplana, už jen také proto, že mu pan kardinál Barberini v mé přítomnosti řekl, že je potřeba tuto věc rychle vyřídit, a udělat to, co si Vaše eminence žádá. Sekretář mě ujistil, že to má stále na paměti. Já na tom budu stále pracovat a znovu promluví s panem kardinálem podle Vašich rozkazů a ve službě pro Vaši eminenci.

Objevují se tu názory, že pan kondestábl se jízdy nezúčastní, a brzy se dozvíme podrobnosti.

146) Roma, 9. Agosto 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 284-287, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Tengo la lettera di V.E. de[di] dididotto[diciotto] del passato con le occlusè per [g]li SS.ri Card.li Trivultio,¹²²⁴ e Pallotto,¹²²⁵ le quali hò inviate à loro camino, essendo già l'uno, e l'altro partiti di Roma. Conservarò l'altra per [g]li SS.ri Card.li dè[della] propaganda, e quando potrò usciere di Casa, e camminare liberam.te, che sperò sarà frà pochi giorni, la presenterò,

¹²²⁴ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹²²⁵ Viz Giovanni Battista Maria Pallotta.

sollecitando con ogni spirito la facoltà desiderata da V.E. di poter leggere libri proibiti. Mi rallegro, che l'Ecc.ma s.ra Principessa [,] Nipote di V.E. [,]¹²²⁶ stia meglio, e certo ella non dovrebbe haver travagli d'animo per rispetti humani, tenendolo sempre occupato in servizio di Dio, e della sua Chiesa.

Domenica prossima passata si fèce la Cavalcata da Campagna dell' Ecc.mo s.re Principe Prefetto,¹²²⁷ il quale veniva in mezzo à Mons.r Fausto [,]¹²²⁸ Mastro di Casa del Papa [,] à mano destra, et[ed] à Mons.r Montorio [,]¹²²⁹ Vescovo [,] hora primo Assistente da mano manca. La Cavalcata riuscì in ogni part'[e] riguardevole per il numero, e per la qualità de Soggetti, e per il concorso di tutta Roma nelle Strade, nelle Carrozze, e nelle finestre, ch'[e] erano superbam.te adobbate. Dietro Cavalcata, che dicono essere stata di settecento Cavalli, furono numerati cinquanta Prelati.

Mercordi[mercoledì] susseguente fù fatta l'altra da Città, ma dopò pranzo, nella quale intervenne il s.re Contestabile Colonna¹²³⁰ à mano sinistra del s.r D. Taddeo, et[ed] à mano destra Mons.r Gover.re di Roma. Questa ancora è stata pompa nobilissima, è dal Principe di Venosa¹²³¹ in poi si è veduto cavalcare tutto il rimanent'[e] del Baronaggio. Il s.r Principe Aldobrandini,¹²³² che per la sua corpulentia non può cavalcare, hà compito con visita à parte, accompagnato molto splendidam.te da Cavalieri, e Gentilh[u]omini.

Vaglia il vero, la Cavalcata da Città è stata veduta con particolar[e] gusto per rispetto della comparsa di noi altri Capitolini, che veram.te è stata leggiadrissima, essendosi veduti quaranta Gentilh[u]omini principali tutti vestiti noc Giubbe di Manto di Spagna nero noc Berrettoni all' antica, tutti gl'[i] Offitiali di Campidoglio togati, quattro Putti nobili, che sono i Marescialli vestiti d'Èrmisino bianco, e Giubbe di Domasco rosso con Berrett'[e] alla Spagnola quarnit'[e] di piume, e di gioielli, trà i quali andavano tredici Insegne portate da i Capotori, che così si chiamano quei Ministri, accompagnanti da un Nèrvo di Militia, due Gentilh[u]omini nobili, è hanno offitio di Cancellier'[e] [,] vestiti riccam.te di Drappo Paonazzo, il s.re Duca Cesarini [,]¹²³³ perpetuo Confaloniere del Popolo [,] à mano destra, il Priore da mano sinistra, e dopò li tre Conser.ri [,] tutti cinque con Robbone di Broccato d'oro, è Berrettoni pur' all'antica. Tutta

¹²²⁶ Zřejmě jde o **Annu Marii z Lichtenštejna**, manželku Maxmiliána z Dietrichsteina, synovce Františka kardinála z Dietrichsteina. Viz. Maxmilián z Dietrichsteina,

¹²²⁷ Viz Taddeo Barberini.

¹²²⁸ Viz monsignor Fausto.

¹²²⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je v prameni označena jako monsignor Montorio, biskup, první asistent.

¹²³⁰ Viz Filippo I. Colonna.

¹²³¹ Viz Niccolò Ludovisi.

¹²³² Viz Giorgio Aldobrandini.

¹²³³ Viz Giovan Giorgio Cesarini.

queste gente insiemè andò à Monte Cavallo verso le vinti due hore, dove haveva la mattina pranzato con il Papa,¹²³⁴ il s.re Prefetto in pub[b]lico, e l'Ecc.ma s.ra D. Anna [,]¹²³⁵ sua Moglie [,] privatam.te alle stanze di Mons.r Fausto. Fur[o]no chiamati li Conservatori dopò essersi trattenuti un poco nelle stanze del s.r Card.le Antonio,¹²³⁶ e and[i]ammo di sopra, et[ed] io zoppicando al meglio, che potei, e feci il complimento col s.r D. Taddeo, ch'[e] era circondato da tutti i Baroni, e risposè con termini di singular'[e] humanità, e dècoro. L'habito di S.È. era realment'[e] vaghissimo, e pomposissimo, così per la ricchezza del drappo di Manto rosso cremisino in forma di Toga, come per il vario guarnimento di ricami d'oro, e di gioie superbissimo con un Berrettino di forma ovalo alto tempestato de i medesimi lavori, e sopra un Cavallo falbo, se[b]bene non si vedeva il color'[e], perche èra sepolto nell'oro della Valdrappa, è de gl'[i] ornamenti.

La Festa fini alle vintiquattro hor'[e] con tanto strepito di voci, e di tiri d'Arteglie, che ancora Roma rimbomba.

Si v'è dicendo, che il s.r D. Taddeo alli vintinove di Settembre prossimo [,] giornata celebre per il possesso, che il Papa andò à pigliare à S. Giovanni [,] verrà in Campidoglio, altri credono con Cavalcata, altri con corteggio di Carrozze, e questi SS.ri [,] miei Colleghi [,] sono èntrati in speranza, che per ciò il s.re D. Taddeo sia per procurarci da S.S.tà la seconda rafferma.

Il Papa vidde la Cavalcata sù la Piazza di Monte Cavallo da una finestra sopra il Portone dèl Palazzo, fuori della quale era steso un Drappo di Domasco rosso cremisino trinato d'oro.

Il s.r D. Taddeo hà cominciato à fare le visite, e hieri haveva ottanta Carrozze di Cortèggio, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 9 Agosto 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Obdržel jsem dopis od Vaší eminence z osmnáctého se zprávami pro kardinály Trivulzia a Pallotta, kteří ale již kvůli svým misím opustili Říma. Další dopis pro kardinály svaté propagandy zatím podržím u sebe a jakmile budu schopen opustit dům, kde se již pár dní

¹²³⁴ Viz papež Urban VIII.

¹²³⁵ Viz Anna Colonna-Barberini.

¹²³⁶ Viz Antonio Barberini iunior.

nacházím kvůli nemoci, a doufám, že to bude brzy, odnesu zmíněná psaní do jejich rukou a vynesu přání Vaší eminence, která si přeje dostat povolení k četbě zakázaných knih.

Jsem šťasten, že její milost kněžna, Vaše příbuzná, je na tom zdravotně lépe.

Minulou neděli proběhla polní jízda knížete prefekta, který jel mezi monsignorem Faustem, majordomem papeže po pravici, a monsignorem biskupem Montoriem, asistentem jeho Svatosti, po levici. Jízda byla velmi povedená a ušlechtilá jak díky počtu účastníků, tak jejich kvalitou, a také díky davům přihlížejících z celého Říma, kteří obsadili všechny ulice, kočáry a okna domů. Za jízdou, které se prý zúčastnilo na sedm set kavalírů, pochodovali desítky prelátů. Ve středu se konala městská jízda, ale až po obědě. Kondestábl Colonna se nakonec zúčastnil a objevil se po levici pana dona Taddea, a po pravici jel monsignor římský guvernér. I tato jízda byla ušlechtilá, a za knížetem z Venosy jel nespočet římských baronů. Kníže Aldobrandini, který se nemohl osobně zúčastnit jízdy kvůli své korpulentní postavě, přihlížel dění z kočáru za asistence desítek šlechticů a kavalírů.

Městská jízda byla sledována s velkým respektem díky komparzistům a nám, magistrátním úředníkům, stejně jako díky účasti čtyřiceti nejváženějších římských občanů, kteří byli oblečeni ve španělských pláštích s historickými čapkami. Dále se zúčastnili všichni úředníci z Campidoglia, oblečení v tógách, čtyři vysocí činitelé, kteří mají u dvora hodnost maršálů, byli oblečení v bílém hermelínu a ověšení drahokamy. Třináct hlavních magistrátů, oblečených obdobně s tím, že měli navíc červené pláště z damašku a na hlavách španělské čapky, zdobené peřím a drahokamy. Mezi nimi pochodovalo třináct nižších magistrátů, kteří nad hlavou drželi transparenty, a byli obklopeni římskou milicí. Dále dva vyšší šlechtici v úřadu kancléřů byli oblečení do bohatě zdobeného fialového plátna. Po jejich pravici jel vévoda Cesarini, falkonýr, po levici převor, a všichni tito páni jeli za námi, třemi římskými konzervátory. My měli na sobě róby ze zlatého brokátu a na hlavách historické čapky. Celý tento jezdecký průvod vyrazil společně na Montecavallo okolo dvacáté druhé hodiny. Tam mezitím ráno s papežem veřejně poobědval nový prefekt. Paní Anna, jeho žena, byla také přítomna, ale privátně v pokojích monsignora Fausta. Poté byli povoláni tři konzervátoři, kteří se v tuto dobu zdržovali v pokojích kardinála Antonia. Vyšli jsme nahoru, já se musel velmi přemáhat, protože se stále necítím v dobré kondici. Setkali jsme se s panem donem Taddem a oficiálně mu pogratalovali k úřadu. Ten, obklopen římskými barony, poděkoval předem připraveným proslovem. Jeho oblek byl naprosto perfektně ušitý a celé roucho bylo nádherně zdobené. Přes oblečení měl červený plášť ve formě tógy. Všechny části obleku byly dozdobeny zlatými ornamenty a různými druhy drahokamů. Čapka měla oválný tvar, dosti vysoká, vyzdobená ornamenty a

podobiznou koně, jehož barva se nedala rozeznat, protože byl ponořen do zlata a dalších ornamentů.

Svátek byl ukončen ve dvacet čtyři hodin za velkého halasu a střelby z děl. Celý Řím se ještě stále otřásá.

Říká se, že pan don Taddeo dvacátého devátého září bude oficiálně oslavovat převzetí úřadu. Přijede do Říma za papežem, se kterým se vydá na Campidoglio. Věříme, že proběhne další jízda, jiní říkají, že ne na koních, ale v kočárech, ale moji informovaní přátelé z kolegia si jsou jistí, že pan don Taddeo osobně žádal papeže, aby to proběhlo tou druhou formou.

Papež sledoval jízdu z okna paláce na Montecavallu, které se nachází nad hlavním vchodem. Z okna byl rozvinuto červené damaškové plátno, zdobené zlatem.

Pan don Taddeo začal s obvyklými návštěvami a včera ho navštívilo osmdesát kočárů ode dvora.

147) Roma, 16. Agosto 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 288-289, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La lettera di V.E. per il s.re Card.lè Pio [,]¹²³⁷ ricevuta con la sua de 24 del passato [,] è stata ricapitata subito. Presentarò anco[ra] l'altra al Prè[prète] Generale di Min.[*minoriti*] con. [congregazione] un giorno della seguente settimana, che spero poter camminare liberamente, e l'accompagnarò con ogni efficacia, e spirito in ordinè al desiderio di V.E., e del seguito le darò poi ragguaglio.

Se[b]bene di questa Settimana non sono uscito, non hò però tralasciato d'incaminare il negotio della facoltà, che V.E. desidera di leggere libri proibiti, e dall' annesso foglio potrà vedere quel [,] che hò operato sin qui, dovendo soggiungere à V.E., è hò già fatto dare il memoriale al s.re Card.le Caetano,¹²³⁸ il quale mi hà fatto dire, che servirà V.E. per quanto si estenderà l'autorità di suoi uffici, e non mancarò di rinovarè tutte l'istanze, che bisognassero, per accertare anco[ra] in ciò il gusto di V.E.

Hier[i] mattina [,] festività dell' Assunta [,] mi sforzai di farmi condurre in Carrozza con gli altri SS.ri Conser.ri [,] miei Colleghi [,] alla Madonna di Trastevere [,] titolo di V.E., dove habbiamo presentato un Calice, e quattro Torce, secondo il solito, già che due Canonici erano

¹²³⁷ Viz Carlo Emanuele Pio di Savoia.

¹²³⁸ **Luigi Caetani**: 1595-1642, italský kardinál
Nenalezena relevantní bibliografie!

venuti à invitarmi, e oltre al rispetto del carico pu[b]blico havrei creduto di mancare troppo notabilm.te al debito di particolare Ser.re[*servitore*] di V.E., se non havessi fatta questa funtione, contutto ch'[e] io mi regga male in piedi, e non sia più uscito di Casa, ne di letto dal giorno della Cavalcata in quà.

Si sono incontrati per Roma [,] uno di questi giorni verso il tardi nella contrada [*Viale*] de [*di*] Giubbonari [,] il s.re D. Taddeo [,]¹²³⁹ prefetto, che tornava dalle visite, et[*ed*] il sig.r Amb.re di Venetia,¹²⁴⁰ e con tutto che il Cocchiere del s.r D. Taddeo si fermasse, com'[e] era solito per prima, se[b]bene dopò il fatto pigliò scusa, che i Cavalli havevano impuntato in una fossa, l'Amb.re non si fermò, e poco dopò mandò un Palafreniero à scusarsi, ma non si sà prècisam.te con che pretesto, è il s.r D. Taddeo non rispose pur'una parola, e subito giunto à Casa fece licenziare il Cocchiere.

L'Amb.re di Savoia¹²⁴¹ è stato à visitare il s.r D. Taddeo, il quale gli hà dato la mano destra, et[*ed*] accompagnatolo fino alla Carrozza nel partire, e l'istesso, dicono, che farà con l'Ambas.re di Toscana,¹²⁴² ma la difficoltà del negotio consiste negli Ambas.ri Regii, e Roma stà tutta ansiosa di vedere questo successo.

Il s.r D. Taddeo hà fatto professione di restituire il regalo della Colatione à chi l'hà fatto à lui nelle occasioni delle visite, e frà gl'[i] altri c'[i] è stato il s.re Card.le Borghese,¹²⁴³ che la fece splendidissima, ma corre pub[b]lica voce, che il s.r D. Taddeo habbia superato del doppio.

Alla Capella delli sei d'Agosto, che fù dato il possesso al s.re D. Taddeo non intervennero Ambas.ri, di maniera che nel solio non c'[i] era altro, che il sig.r D. Taddeo, e il s.re Contestabile Colonna,¹²⁴⁴ e il Papa¹²⁴⁵ disse al Mastro delle Cerimonie, che le Capelle sarebbono state fatte senza gl'[i] Ambas.ri, e che non voleva pregiudicare in conto alcuno al Cerimoniale, nel quale si vede, che altre volt'[e] il Prefetto hà preceduto à tutti.

È andata atorno qualche Scrittura in questa materia, ma intendo, che sono cose cavate da i libri in Stampa, e non mi son[o] curato di far diligenza d'haverle, perche aspettavo di poter mandare à V.E. una fatta dal Comissario della Camera curiosiss.ma, e compitissima, che me l'have[v]a promesa, ma non hanno poi voluto, ch'[e] si pub[b]lichi, et[*ed*] egli ne hà fatta scusa meco.

¹²³⁹ Viz Taddeo Barberini.

¹²⁴⁰ Viz Zuane Pesaro.

¹²⁴¹ Viz savojský vyslanec.

¹²⁴² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako toskánský vyslanec.

¹²⁴³ Viz Scipione Borghese Caffarelli.

¹²⁴⁴ Viz Filippo I. Colonna.

¹²⁴⁵ Viz papež Urban VIII.

Li SS.ri Card.li hanno ricevuto in habito la visita dèl s.r D. Taddeo, e si era inteso, che pretendessero, che anco[ra] S.È. portasse l'habito di Prefetto, ma non si è poi sentito altro intorno à ciò, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 16 Agosto 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Dopis Vaší eminence pro kardinála Pia, který přišel společně s Vaším psaním z dvacátého čtvrtého byl ihned předán. Ten další odevzdám monsignorovi představenému kongregace minoritů v příštím týdnu, kdy doufám budu moci už lépe chodit a poté Vás budu informovat.

Ačkoliv jsem v tomto týdnu nevyšel z domu, nezanechal jsem své práce ohledně jednání ve prospěch Vaší eminence ohledně čtení zakázaných knih. V přiloženém psaní můžete vidět pokroky v této věci. Memoriál byl předán kardinál Caetanovi, který mi řekl, že se bude snažit posloužit Vaší eminenci, jak jen to bude v jeho moci. Samozřejmě nepřestanu urgovat vše, co Vaše eminence považuje za důležité.

Včera na svátek svaté Madony jsem se odvážil vybelhat z domu, a společně s ostatními konzervátory se vydal ke kostelu svaté Madony z Trastevere, který je Vaším titulárním v Římě. Předal jsem kněžím kalich a čtyři svíce, podle obvyklostí. Přišli mě přivítat dva kanovníci, kteří mi projevovali velkou úctu, a podle toho, co jsem mohl vypožorovat, tak mimo to, že jsem měl jejich respekt s ohledem k mému magistrátnímu úřadu, tak daleko více si považovali toho, že jsem ve službách Vaší eminence. Tento výlet mi ale neudělal dobře. Vrátili se bolesti nohou, které mě drželi na lůžku od doby mé účasti na prefektské jízdě.

V těchto dnech pozdě večer se potkali na ulici Giubbonari nový prefekt pan don Taddeo, který se právě vracel z povinných návštěv a benátský vyslanec. Kočí pana dona Taddea si neuvědomil novou hodnost svého pána, a podle starých zvyklostí zastavil první. Kočí se pokusil svému pánovi omluvit s tím, že byl donucen přibrzdit kvůli díře v cestě. Kočár vyslanec se vůbec nezastavil, ale později se u pana Taddea objevil jeho vlajkonoš s omluvou, ale neví se, v jakém znění. Pan Taddeo na zprávu neodpověděl, a když dorazil domů, nechal kočího okamžitě propustit.

Savojský vyslanec navštívil pana dona Taddea, který mu při této příležitosti podal pravici a doprovodil ho až ke kočáru. To samé prý udělá také při návštěvě toskánského vyslanec.

Problémy nastanou až při setkání s královskými vyslanci a celý Řím je v očekávání, jak to dopadne.

Pan Taddeo oplatil pozvání na snídani všem těm, kteří tak učinili při příležitosti jeho návštěv, mezi kterými byl také pan kardinál Borghese, který vystrojil opravdu královské pohoštění, ale říká se, že pan Taddeo ho v tom ještě dvakrát převýšil.

Na mši šestého srpna, kdy byl oficiálně předán úřad prefekta panu Taddeovi, nebyli přítomni vyslanci katolických knížat a králů. Mimo pana Taddea byl obřadu přítomen pan kondestábl Colonna, a papež sdělil ceremoniálnímu představenému, že mše proběhne bez účasti vyslanců, protože se chce vyhnout neočekávaným reakcím při ceremoniálu. Nyní je už jasné, že úmyslem Její svatosti je povýšit úřad prefekta na vyslance.

Už dříve se tu objevila jistá listina, která mluvila o této věci. Myslím, že jsou to slova vybraná z již vytisknutých knih, ale neměl jsem odvalu to Vaší eminenci poslat, protože jsem čekal na oficiální vyjádření kamerálního komisariátu, jehož představený mi jeden výtisk slíbil, ale nakonec se rozhodli to nezveřejňovat, za což se omlouvám.

Pan Taddeo byl pozván pány kardinály na oficiální návštěvu, při které byli páni kardinálové ve slavnostních rouchách a očekávali, že v oficiálním úboru dorazí také pan don Taddeo, ale jak to nakonec proběhlo nemohu potvrdit, protože se o tom zatím nic neví.

148) Roma, 23. Agosto 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 290-291, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Mi trovo quasi affatto libero dala podagra, ma da quattro giorni in quà mi è venuto un dolore nel mezzo della Schiena, che non mi lascia andar[e] fuori di Casa liberam.te. Spero di guarire presto, perche è ne muscoli esterni, e il Medico mi assicua, che si risolverà senza molto incomodo mio. Non hò però tralasciato di servire V.E. intorno alle cose, [ch]è hò in commissione da lei.

Dall'annessa poliza del s.r Ingoli¹²⁴⁶ potrà V.E. vedere quanto passa nel negotio della facoltà, ch'[e] ella desidera di leggere libri prohibiti, e col seguente ordinario, credèrò di poterle dire qualche cosa precisa, già che la Congregatione si fà Venerdì, et[ed] io procurarò di parlar[e]

¹²⁴⁶ **Francesco Ingoli**: 1578-1649, presbyter, právník, profesor veřejných práv
Massimo BUCCIANINI, *Contro Galileo. Alle origini dell'affaire*, Firenze, 1995.

prima al s.re Cardinale Capponi,¹²⁴⁷ al quale hò già mandato un memoriale, conforme al ricordo del s.r Ingoli, che veramente mostra particolar' [e] ardore in questo servitio di V.E.

Viene qui annessa la risposta del Generale de min. con., e secondo la mente di V.E. circa il Dottorato del Bacellier' [e] frà [prète] Giò. Battista.¹²⁴⁸ Li 18 del corrente l'Ecc.ma s.ra D.a Anna Barberini¹²⁴⁹ partori un'altro Figlio maschio feliciss.te, e si trova tuttavia in ottima salut' [e] con la Creatura, il Papa¹²⁵⁰ è stato il Compadre, il s.re Card.le Barberini¹²⁵¹ l'hà tenuto in nome di S.S.tà e il s.re Card.le S.to Honofrio¹²⁵² l'hà battezzato privatam.te in Casa. Dicono, che gli hanno imposto nove nomi, ma in particolare Agabito, Urbano, perche il giorno de 18 sudetto correva la festività di questo Martire, et [ed] oltre à ciò egli è protettore, e Cittadino di Pelestrina, stato del quale hanno fatto ultimament' [e] acquisto i SS.ri Barberini.

Si tiene per cosa certa, che il s.re Card.le Antonio¹²⁵³ tornerà à Roma à Ottobre prossimo, e che anderà suo Collegato il s.re Card.le di Bagni.¹²⁵⁴

Li Canonici di S.ta Maria in Trastever' [e] mi hanno data l'annessa lettera per V.E., con la quale mi hanno supposto di farle un semlice ricordo della loro divotione, come sono soliti di quando, in quando.

Havevo promesso di mandare al s.r Piccinardi¹²⁵⁵ la Relatione occlusa dell' Impresa di Magdeburg, che verament' [e] è molto bella, se bene l'havevanno veduta in Germania, e non havendo occasione di scrivere à lui, m' [e] è parso d' [i] inviarla à V.E.

Si è sparsa voce, che sia per venir [e] presto à Roma il Duca di Neuburg,¹²⁵⁶ per facilitar' [e] in questa maniera la dispensa, che desidera del Matrimoniò, et [ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 23 Agosto 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹²⁴⁷ Viz Luigi Capponi.

¹²⁴⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako minorita, kněz Giovanni Battista.

¹²⁴⁹ Viz Anna Colonna-Barberini.

¹²⁵⁰ Viz papež Urban VIII.

¹²⁵¹ Viz Francesco Barberini.

¹²⁵² Viz Antonio Barberini seniore.

¹²⁵³ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹²⁵⁴ Viz Gianfrancesco Guidi di Bagno.

¹²⁵⁵ Viz Girolamo Piccinardi.

¹²⁵⁶ **Wolfgang Wilhelm**: 1578-1653, palatin, vévoda z Neuburgu

Ulrike TORNOW, *Die Verwaltung der Jülich-Bergischen Landsteuern während der Regierungszeit des Pfalzgrafen Wolfgang Wilhelm (1609-1653)*, Bonn, 1974.

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Už jsem se skoro zbavil své dny, ale před čtyřmi dny mě zasáhli silné bolesti v zádech, které mě opět zadrželi na lůžku. Doufám, že se vyléčím co nejdříve, protože to je jen svalová indispozice a lékař mě ujistil, že to brzy zmizí. Nezanechal jsem kvůli tomu ale jednání ve jménu Vaší eminence.

V přiloženém psaní pana Ingoliho může Vaše eminence zjistit, jak pokračuje jednání ohledně Vašeho přání mít možnost číst zakázané knihy a v příštím dopise snad už budu moci lépe upřesnit své pokroky. Kongregace proběhne v pátek a já se pokusím co nejdříve promluvit s kardinálem Capponim, kterému jsem už poslal memoriál po panu Ingolim, který se zatím jeví jako velmi svědomitý služebník, který je potěšen tím, že může posloužit Vaší eminenci v této věci.

Přikládám k této zásilce také odpověď od generálního představeného minoritů, která se týká bakalářského doktorátu kněze Giovanniho Battisty.

Osmnáctého porodila paní Anna Barberini dalšího chlapce a oba jsou zdraví. Papež se stal kmotrem, kardinál Barberini se modlil nad kolébkou ve jménu její svatosti a kardinál ze Sant'Onofria ho privátně pokřtil v domě. Říká se, že mu dali devět jmen, ale mezi nejdůležitějšími jsou Agabito a Urban, protože v den jeho narození byl svátkem tohoto mučedníka, a mimo to je to také ochránce původem z Pelestriny, země, kterou nedávno Barberini získali.

Je jisté, že kardinál Antonio se vrátí do Říma osmého září a jeho legátský úřad převezme kardinál Bagni.

Kanovníci od svaté Marie z Trastevere mi předali pro Vaší eminenci dopis a poprosili mě, abych Vám připomněl jejich nekonečnou oddanost.

Slíbil jsem panu Piccinardimu, že mu pošlu relaci, týkající se dobývání Magdeburgu, která je opravdu povedená, a v Německu se o ní už ví, ale neměl jsem možnost mu ještě napsat, tak ji posílám Vaší eminenci.

Říká se tu, že by měl brzy navštívit Řím pan vévoda z Neuburgu, který má přání získat dispenzi ke svatbě.

149) Roma, 6. Settembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 294-297, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Haverà veduto V.E. per le mie dell' ordinario antecedente'ordin'[e], è haveva dato il Papa¹²⁵⁷ nel negotio della facultà, ch'[e] ella desiderava di poter leggere libri prohibiti, et[ed] havendo io sollecitata la speditione hà promesso Mons.r Assessor'[e] del S.to Offitio, ch'[e] me l'haverebbe data per hoggi in una lettera, il ch'[e] seguendò sarà qui alligata, com'[e] anco[ra] la risposta della Sacra Congregation'[e] de Propaganda alla lettera di V.E., ch'[e] cosi mi hà fatto dire il sig.r Ingoli [,] ch'[e] poi mi hà mandato la lrá[lettera], ma l'Assessor'[e] non hà fatta la sua. Il s.r Matta¹²⁵⁸ hà detto anco[ra] à m'[e], ch'[e] Marè [Marco] Antonio Ferro Festarolo¹²⁵⁹ è creditore dell' anno passato di vinti scudi, e ch'[e] desiderava gli fossero dati da me, ma sin qui hò ricusato di farlo, e lo pagarò adesso, che V.E. me ne dà l'ordin'[e] con la sua degl'[i] otto del passato.

Il s.re Princip'[e] [,] mio Sig.re [,]¹²⁶⁰ farà prontam.te l'ufficio desiderato da V.E. per la facultà di poter'entrar'[e] nel Monasterio delle Madri Carmelitane Scalze di Vienna, com'[e] mi comanda con la lettera sua de[del] dodici del passato, et[ed] io ne sollecitarò l'esito con ogni premura, e del seguito V.E. sarà ragguagliata. Mandò à V.E. qui annessa la Bolla contra Astrologos, com'[e] mi comanda, et[ed] anco[ra] alcun'[e] Ottav'[e] in lingua Spagnola [,] compost'[e] qui da un Creato del s.r Cont'[e] di Monte Rey¹²⁶¹ per occasion'[e] della Cavalcata del s.r Princip'[e] Prefetto.¹²⁶² Il s.re Card.le di Torres¹²⁶³ nel Concistoro prossimo passato si licentiò da S.S.tà per andarsenè alla sua Chiesa di Perugia, dove asserisce liberam.te di volersi fermar'[e] sin tanto, che di Spagna verrà la Cedola per la sua Speditione di Monrealè.

Hier[i] mattina [,] mentr'[e] l'Amb.re Veneto¹²⁶⁴ tornava dall' audienza con il Corteggio, s'incontrò con il s.re D. Taddeo Barberini vicino alle Case della Molarà, ch'[e] andava à Monte Cavallo, e dicono, ch'[e] le Carrozze passarono senza fermarsi, e ch'[e] giunto à Casa l'Amb.re, mentre saliva le scal'[e], sopraggiunsero improvvisam.te cinque, ò sei Huomini ben'armati, ch'[e] presero con violenza il Carrozzier'[e] dell'Amb.re, il qual'[e] stava per rimetter'[e] la Carrozza, senza sapersi dove l'habbiano condotto, e ch'[e] intanto un secondo Cocchiere, ch'[e] volse esaggerar'[e] il fatto con alcun'[e] parol'[e], foss'[e] da uno delli sudetti Armati malam.te ferito. Al romor'[e] non fù chi corresse di quelli del Palazzo del Amb.re, perch'[e] tutto passò con molta prestezza, e si è detto anco[ra], ch'[e] in più luoghi di quel

¹²⁵⁷ Viz papež Urban VIII.

¹²⁵⁸ Viz Pietro Matta.

¹²⁵⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Marcantonio Ferro Festarolo.

¹²⁶⁰ Viz Paolo Savelli.

¹²⁶¹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹²⁶² Viz Taddeo Barberini.

¹²⁶³ Viz Cosimo de Torres.

¹²⁶⁴ Viz Zuane Pesaro.

contorno fossero vedut'[e] genti armate per spalleggiar'[e] gli Huomini sudetti. Intendo qui in Camera mia [,] dove stò tuttavia con travaglio della podagra, ch'[e] l'Ambas.re habbia spedito un Corrier'[e] in Venetia per questa occasione, la quale è creduta di conseguenza, e ch'[e] sia per partorir'[e] qualch'[e] disordin'[e].

V[*cè*] chi dic'[e], ch'[e] il Cocchier'[e] dell' Amb.re di Venetia si fermass'[e], se[*b*]ben'[e] sgridato dal Prone[*padrone*], toccò poi i Cavalli impetuosam.te, e ch'[e] sospettando, che giunto à Casa l'Amb.re lo facess'[e] castigar'[e], per salvarlo dalla furia, si havess'[e] per ben'[e] di spedire subito quegl'[*i*] Huomini, perch'[e] lo conducessero via, come fecero, tanto più, che per quanto dicono, l'Amb.re haveva comandato, ch'[e] il Cocchier'[e] andass'[e] di sopra all'[e] sue Stanze. F

L'Ambas.re Toscano¹²⁶⁵ è stato à visitar'[e] il s.re Pnpé[*principe*] Prefetto, ch'[e] gli hà poi anco[*ra*] reso la visita, e tutto è passato con termini di singolar[e] compitezza, e sodisfattion'[e] nella maniera medesima, ch'[e] passò con quel di Savoia, ma ne anco[*ra*] sin qui s'intend'[e], ch'[e] il Toscano si sia dichiarato in materia di precedenza.

L'Amb.r' Veneto nell'andar'all' audienza dal s.re Card.l' Barberino¹²⁶⁶ vedendo, ch'è S.Em.a non uscì ad incontrarlo [,] secondo il solito, disse, ch'[e] è del s.re Card.le, e gli fù risposto, ch'[e] era di sopra dal Papa,¹²⁶⁷ ma entrato nell'[e] Stanz'[e], vide, che il s.re Card.le lo stava aspettando, se[*b*]bene si scusò, raffermando, ch'[e], era di sopra, e l'Amb.r' si fermò pochissimo, mostrando, che gli fossero sopraggiunti certi suoi dolori di ventrè, segno, ch'[e] non accettass'[e] la scusa del s.re Cardinale.

L'Amb.r' [,] tornato à Casa [,] mandò subito à dar[e] conto di tutto il successo all' Amb.re di Francia,¹²⁶⁸ il quale non si sà, è habbia fatto motivo alcuno. Quel di più [,] che m'[e] occorre di far saper'[e] à V.E. sarà notato nell' annesso foglietto di Cifra, supplicandola à scusarmi degli errori, ch'[e] ci troverà il s.r Segret.rio, perch'[e] oltr'[e] il travaglio della podagra, mi tormenta un dolor'[e] di Schiena (se[*b*]bene è cutaneo) [,] ch'[e] m'[e] impedisc'[e] il potermi applicar'[e] allo scriver'[e], e massim'[e] in Cifra, esercizio, ch'[e] non è da vecchio, et[*ed*] à V.E. faccio hum.ma riverenza. Roma li 6 Settembr'[e] 1631

D.V.E.

¹²⁶⁵ Viz toskánský vyslanec.

¹²⁶⁶ Viz Francesco Barberini.

¹²⁶⁷ Viz papež Urban VIII.

¹²⁶⁸ Viz francouzský vyslanec.

Il duca di Ghisa [,]¹²⁶⁹ chiamato dal Ré¹²⁷⁰ hà riscusato d'andar'[e]. S.M.tà haveva spedito gran numero di Cavalli per prenderlo, ma il duca vedutose.ne, e montato sopra un Galeone, e venuto à Livorno,¹²⁷¹ e si crede, che verrà à Roma

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Jak sám v následujícím psaní uvidíte, příkládám podle Vašeho přání povolení k četbě zakázaných knih, a jak mi slíbil monsignor posuzovatel Svaté stolice, bude mi to zasláno do vlastních rukou už dnes, a já to následně ihned přiložím k této zásilce, stejně jako dopisy od svatého úřadu propagandy pro Vaši eminenci. Přesně tak mi to sdělil pan Ingoli, a následně psaní dorazilo, ale od monsignora posuzovatele zatím ne.

Od pana Matty jsem se dozvěděl, že pan Marcantonio Ferro Festarolo je Vaším věřitelem a že mu za minulý rok dlužíte dvacet scudi. Naznačil také, že bych mu měl dluh zaplatit já, ale zatím se mi dařilo se tomu vyhnout. Pokud mi to Vaše eminence nařídí dopisem, tak mu bude částka vyplacena.

Pan kníže vyřídí Vaši záležitost, jak jste si přál, ohledně povolení vstupu do kláštera bosých karmelitánek ve Vídni, přesně tak, jak bylo zmíněno v dopise z dvanáctého. Jakmile budu znát nějaké podrobnosti, dám Vám ihned vědět.

Zasílám Vaši eminenci bulu proti astrologům, podle Vašeho přání, stejně jako několik nových operet ve španělštině od jistého umělce ve službách pana hraběte z Monterrey, které byly vytvořeny u příležitosti slavnostní jízdy pana knížete prefekta.

Kardinál z Torres se na minulé konzistoři nechal papežem propustit ze služeb, a nyní odjede na svou diecézi do Perugia, kde zůstane do té doby, dokud nezíská z Říma povolení odcestovat do Monrealu.

Včera ráno, když se benátský vyslanec vracel z audience, společně se svým doprovodem, potkal poblíž molarských domů kočár pana dona Taddea Barberiniho, který právě jel na Montecavallo. Říká se, že se oba vozy minuly bez zastavení a že v momentě, kdy vyslanec vystupoval z kočáru

¹²⁶⁹ Osoba je pramenem označena jako vévoda z Ghisy. Zřejmě zkomolené jméno! Mohlo by jít o **Karla Lotrinského**: 1571-1640, čtvrtý vévoda de Guise.

Georges POULL, *La Maison ducale de Lorraine*, Nancy, 1991, pp 427-429.

¹²⁷⁰ Viz Ludvík XIII.

¹²⁷¹ **Livorno**: italské město, středisko provincie Toscana.

u svého domu a nacházel se na schodech, přepadlo jeho kočár pět, nebo šest ozbrojenců, a za použití násilí odvedli vyslancova kočího, který právě parkoval kočár a vůbec netušil, co se děje. Druhý kočí začal ozbrojencům sprostě nadávat a jeden z nich ho těžce zranil. Z vyslancova paláce nikdo nestihl přijít na pomoc, protože vše proběhlo velmi rychle. V okolí paláce bylo později vidět mnoho ozbrojeného lidu, kteří hledali únosce. Přemýšlím o této události nyní na lůžku, kde mě opět zadržuje dna. Vyslanec poslal kurýra do Benátek a očekávám, že tato záležitost bude mít nějakou dohru.

Jsou tu jisté hlasy, které říkají, že kočí pana vyslance zastavil, ale byl okřiknut svým patronem, proto prudce popohnal koně, ale následně si vyslanec chybu uvědomil, a protože chtěl kočího zachránit před pomstou od lidí pana D. Taddea, nechal rychle povolat ty ozbrojence, a odvést kočího na neznámé místo, a říkají ještě navíc, že vyslanec pak rozkázal kočímu, aby se schoval v jeho pokojích.

Toskánský vyslanec navštívil knížete prefekta, který mu následně návštěvu oplatil a vše proběhlo přesně podle obvyklostí a bez jediné chyby. Podobně se rituál uskutečnil i se savojským vyslancem, ale dosud není jisté, jestli Toskánsko bude souhlasit s prefektovým přednostním postavením.

Benátský vyslanec byl na návštěvě u pana kardinála Barberiniho. Kardinál mu nepřišel naproti, jak je zvykem, proto se vyslanec zeptal, kde je kardinál a bylo mu řečeno, že je právě u papeže. Vyslanec prý vstoupil do kardinálových pokojů a ten ho tam již očekával s omluvou, že se právě vrátil. Vyslanec se zdržel jen krátce s omluvou, že má lehkou zdravotní indispozici na znamení, že kardinálovu omluvu nepřijímá.

Jakmile se vyslanec vrátil do svého paláce, nechal poslat kurýra k francouzskému vyslanci. Co se stalo potom se ještě neví.

Vše ostatní potřebné, co je potřeba sdělit Vaší eminenci je přiloženo v ekonomickém dodatku, a omlouvám se za případné chyby, které by mohl objevit Váš sekretář, protože krom dny mám také bolesti zad a čísla nejsou nic, co by stařec jako já dobře zvládal.

Vévoda z Ghisy [z *Guise*] byl povolán svým králem, ale neuposlechl výzvy. Jeho výsost za ním poslala velký počet jezdců, aby ho přivezli, ale vévoda, když je spatřil, nasedl v rychlosti na galeonu a uprchl do Livorna. Věříme, že se brzy objeví v Římě.

150) Roma, 14. Settembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 292-293, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Mons.r Assessore si è mutato di pensiero, e dic'[e], ch'[e] sarà meglio di far'[e] l'espeditone della facoltà da darsi à V.E. di leggere libri prohibiti per Bolla, ch'[e] per una lettera, e di già data la commission'[e] à uno de Notari del S.to Offitio, il quale hà promesso di darla spedito per mercordi[*mercoledì*] prossimo, ch'[e] così mi hà riferito il s.r Matta,¹²⁷² el quale richiesto da m'[e], hà unito la sua alla mia diligenza con singular'[e] prontezza, ond'[e] spero di poter mandare à V.E. la Bolla con l'ordinario venturo.

Il s.r Princip'[e],¹²⁷³ ch'[e] è risanato da una sua indispositione, che l'[e] hà tenuto in letto qualch'[e] giorno, anderà all'audienza venerdì prossimo, e farà efficacem.te l'ufficio con il Papa,¹²⁷⁴ e dov'[e] più bisognass'[e] per la licenza dell'ingresso nel Monastero delle Monach'[e] Carmelitan'[e] Scalze, nella forma, ch'[e] V.E. mi hà comandato, e il s.re Princip'[e] tien'[e] appresso di sè il memoriale, [*ch*]è hò fatto, e del seguito sarà avvisata.

Se altro non mi sopraggiugè [,] spero di quest'altra Settimana poter'uscir'[e] di Casa, e il primo viaggio sarà à trovar'[e] il Segret.rio Minutoli,¹²⁷⁵ e farli n[*u*]ova istanza per l'effetto della collation'[e], ch'[e] si pretende à favor'[e] di D. Baldassarè Morano [,]¹²⁷⁶ Capellano di V.E., e gli mostrerò anco[*ra*] l'ultima lettera de[*l*] 20 del passato, ch'[e] ella mi scrive sopra questo particolar'[e], e per Dio vero, ch'[e] io voglio importunarlo di mala maniera, se[*b*]ben'[e] non eccederò mai i termini.

Si è poi saputo, ch'[e] l'Amb.re Veneto¹²⁷⁷ fec'[e] istanza per la liberation'[e] di quel suo Aiutant'[e] di Camera, e qui annessa mando à V.E. la copia d'[*i*] un'Viglietto, ch'[e] l'Amb.re scriss'[e] à S.S.tà, e il giorno, ch'[e] egli andò all'audienza [,] dopò ch'[e] l'haveva ricevuto, gli diss'[e] S.S.tà nell'entrar'[e] in Camera, Voi ci havet'[e] mandato un Cartello di disfida, e perchè l'Amb.re haveva cominciato à risponder'[e] seriam.te, il Papa lo divertì con termini di dolcezza, e d'affabilità, ma l'Amb.re dice, ch'[e] fù per renderli inverisimilè la consideratione, ch'[e] egli havess'[e] potuto far'[e] intorno all'accident'[e], ch'[e] è poi occorso, sopra il quale non si è inteso altro di n[*u*]ovo, stando l'Amb.re aspettando il ritorno del Corrier'[e], e dicendo, ch'[e] intanto si trattien'[e] senza uscir'[e] alla custodia del Palazzo.

L'altro giorno all' improvviso fù privato dell' Offitio di Procurator'[e] Gnale de Min. Con. un Padr'[e] Franzesè, ch'[e] l'[*i*] hà esercitato molto tempo, Soggetto di valore, e di stima, caro al Ré,¹²⁷⁸ e facorito dal suo Amb.re qui, e non si penetra la cagionè.

¹²⁷² Viz Pietro Matta.

¹²⁷³ Viz Paolo Savelli.

¹²⁷⁴ Viz papež Urban VIII.

¹²⁷⁵ Viz sekretář Francesca Barberini Minutoli.

¹²⁷⁶ Viz Baltazar Moran.

¹²⁷⁷ Viz Zuane Pesaro.

¹²⁷⁸ Viz Ludvík XIII.

Mi è pervenuta nelle mani la vita di S.to Èustachio [,] distinta in tre libretti [,] opera d'un Gentilh[u]omo Bolognese, ch'[e] è uno di più bell'Ingègni d'Italia, e la mando à V.E. in dui pieghi separati à part'[e], perch'[e] mi è parsa lettione degna del suo intelletto, e della sua pietà. Si sono incontrati per Roma il s.re Pnpé[*principe*] Prefetto, et[*ed*] il s.re Amb.re Franzesè, e senza fermarsi ne l'uno, ne l'altro, si sono salutati scambievolm.te.

Alcuni dicono, ch'[e] sia per farsi la causa contro quelli, che entrono[*sono entrati*] nel Palazzo dell'Amb.re Veneto, e per forza condussero via il Cocchier'[e], pretendendosi, ch'[e] ciò non sia seguito con ordin'[e], e questo forsi sarà principio per introdurr'[e] à suo tempo il trattato dell'accommodam.to, e piaccia à Dio, ch segue. Intanto si dic'[e], ch'[e] il Cocchier'[e] stia à Marino Terra del s.re Contestabile,¹²⁷⁹ et[*ed*] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 14 Settembr'[e] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Monsignor posuzovatel změnil názor a řekl, že bude lepší nechat vystavit povolení k četbě zakázaných knih pro Vaši eminenci papežskou bulou, která má větší váhu než obyčejné psaní a již pověřil notáře svaté stolice, který slíbil, že ji vyhotoví a pošle do příští středy, jak mi sdělil pan Matta, který v této záležitosti se mnou spojil své síly. Doufám, že Vám budu moci poslat bulu s další zásilkou.

Pan kníže, který se uzdravil z menší zdravotní indispozice, která ho zadržovala v těchto dnech na lůžku, má na příští pátek domluvenou audienci. Vznese před papežem Vaši žádost o vstup do kláštera bosých karmelitánek ve Vídni ve formě, jakou si Vaše eminence přála. Kníže převzal memoriál a o progresu budete včas informován.

Pokud se budu cítit zdravotně lépe, mohl bych v příštím týdnu opustit dům. První věc, kterou mám v úmyslu zařídit, je návštěva u pana sekretáře Minutoliho ohledně Baltazara Morana, kaplana Vaší eminence, a budu mu prezentovat Váš dopis z dvacátého, ve kterém jsou uvedeny jisté podrobnosti k celé záležitosti. Snad se mi povede vše zařídit v termínu.

Zjistil jsem, že benátský vyslanec zahájil jednání o propuštění jeho služebníka. Posílám Vaší eminenci kopii listu, který vyslanec poslal její svatosti. V den dohodnuté audience u papeže mu

¹²⁷⁹ Viz Filippo I. Colonna.

její Svatost při příchodu řekla: „Poslal jste mi lístek, ve kterém jste se mě snažil k něčemu vyzvat“. Vyslanec začal odpovídat velmi rozčileným tónem a papež se ho snažil sladkými slovy uklidňovat, ale vyslanec se nenechal zmást a přednesl její Svatosti jeho verzi toho, co se stalo. Zatím se neví další podrobnosti a vyslanec čeká na návrat svého kurýra. Mezitím se spoléhá na ochranu paláce a čeká na rozhodnutí.

V minulých dnech přišel nečekaně o místo prokurátora u gnalátského úřadu jistý francouzský kněz, který tento úřad vykonával velmi dlouho a byl oblíbencem svého krále i jeho vyslance v Římě. Proč se tak stalo se zatím neví.

Dostal se mi do rukou rukopis jistého bolognského šlechtice, který je jedním z nejlepších italských spisovatelů dneška. Jde o život svatého Eustacha ve třech libretech. Zašlu vše Vaší eminenci ve dvou oddělených zásilkách, protože jsem si jistý, že by se Vám to, vzhledem k Vašemu vysokému intelektu, mohlo líbit.

V římských ulicích se potkaly kočáry pana prefekta Taddea a francouzského vyslance. Ani jeden s nezastavil, a pozdravili se současně.

Říká se, že budou obviněni ti, kteří vtrhli do domu benátského vyslance a odvěkli jeho kočího, protože tak udělali bez patřičného povolení. Díky tomu by se mohla vyřešit tato záležitost k oboustranné spokojenosti a v boží milosti. Kočí se nyní nachází na území pana kondestábla Colony.

151) Roma, 11. Ottobre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 298-299, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il s.re Benedelli [,]¹²⁸⁰ Segretario del s.re Card.l' Antonio Barberini [,]¹²⁸¹ è tornato da Sua Em.a con lè speditioni [,] fatte qui à i memoriali, [ch]è haveva portati, è dopò chè saranno stati distribuiti, il ch'[e] si farà in dieci giorni, il s.re Card.l' partirà per la volta di Roma, e si fà conto, ch'[e] sia per giunger'[e] verso il finè del corrent'[e] mes'[e], è al medesimo tempo si aspettano anco[ra] li SS.ri Card.li Spada,¹²⁸² Sacchetti,¹²⁸³ è Crèscenio.¹²⁸⁴

¹²⁸⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Benedelli sekretář kardinála Antonia Barberini.

¹²⁸¹ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹²⁸² Viz Bernardino Spada.

¹²⁸³ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

¹²⁸⁴ **Pier Paolo Crescenzi**: 1572-1645, italský kardinál a biskup.

A. LEMAN, *Urbain VIII et la rivalité de la France et de la maison d'Autriche de 1631 à 1635*, Paris-Lille, 1920, pp. 120.

Di questa Settimana il Papa¹²⁸⁵ hà patito un poco di flussion[e] in un pied[e], è non la battezzano per podagra, e mercoledì[*mercoledì*] diede audienza à i Ministri in letto, ma giovedì intervenn[e] alla Congreg.n^e del S.to Offitio, se[*b*]ben[e] teneva la gamba alquanto alzata, e questa mattina se n[e] è andato à CastelCandolfo, correndo la stagion[e] felicissima.

Si discorr[e] tuttavia à favor[e] del s.re Card.l^e Colonna¹²⁸⁶ circa la Chiesa di Milano [,] ancorch^e [*ancora che*] qualcuno sia di parer[e], ch[e] la gioventù gli possa esser[e] d'ostacolo, è ch[e] le cos[e] passat[e] qui trà il s.re Contestabil[e]¹²⁸⁷ [,] suo Padr[e], et[*ed*] i Ministri Regii, siano forsi per apportagli qualch[e] pregiuditio. Vero è, ch[e] il s.re Card.l^e si lascia intender[e] apertam.te di non voler pigliar[e] l'Arcivesc.do [,] se non vi concorrerà il beneplacito di S.M.

Dicono ancora, ch[e] il s.re Card.l^e Trivultio¹²⁸⁸ propon[e] partiti spetiosissimi à Colonna di pensioni, e d'altro, purch[e] gli lasci la Catedral[e], ma pochi s'inducono à creder[e], ch[e] non sia per darsi al s.re Card.l^e Colonna, non ostant[e] i rispetti sudetti, essendò vèrament[e] sig.re di singular[e] bontà di costumi, e di buon'letter[e], et[*ed*] havendo anco[*ra*] lasciato in Spagna honorat.mo concetto della sua persona. Oltrè la rafferma, ch[e] il Papa hà noi altri Conservatori per tre mesi [,] si è contentato, ch[e] mettiamo in Campidoglio [,] scolpita in marmo [,] una memoria della Prefettura del s.re D. Taddeo,¹²⁸⁹ e così faremo, havendo già dati gli ordini opportuni, e qui annessa mando à V.E. una copia dell' Iscrizione, la qual[e], per quanto si è potuto sottrarr[e], è stata fatta da S.B.ne medesima, e l'habbiamo havuta per mano di Mons.re Ciampoli.¹²⁹⁰

Lunèdì prossimo haverò il Breviario n[*u*]ovo, e lo terrò in ordin[e] con la Scatola delle sementi di meloni pèr inviar[e] l'uno, e l'altra à V.E. con occasione del passaggio del s.r Bali ad Andlau,¹²⁹¹ ch[e] si aspetta tuttavia, comè lè scrissi.

Si tiene pub[*b*]licam.te, ch[e] il s.re Card.l^e Borgia¹²⁹² favorisca con ogni ardor[e] il s.re Card.l^e Trivultio nel negotio di Milano, e ch[e] dic[e], ch[e] Colonna non haverà quella Chiesa, ma io non credo questa seconda part[e], et[*ed*] à V.E. faccio humiliss.a riverenza.

Roma li XI Ottobr[e] 1631

D.V.E.

¹²⁸⁵ Viz papež Urban VIII.

¹²⁸⁶ Viz Girolamo Colonna.

¹²⁸⁷ Viz Filippo I Colonna.

¹²⁸⁸ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹²⁸⁹ Viz Taddeo Barberini.

¹²⁹⁰ Viz Giovanni Battista Ciampoli.

¹²⁹¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Bali z Andlau.

¹²⁹² Viz Gaspar de Borja y Velasco.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Pan Benedelli, sekretář pana kardinála Barberiniho, se vrátil od Její eminence s úředními listy, které byly vytvořeny podle požadavků memoriálů, které mu byly doneseny, a jakmile budou rozdány, což by mělo být do deseti dnů, tak pan kardinál odjede z Říma, a měl by se vrátit do konce příštího měsíce. Ve stejném čase se tu očekává příjezd pánů kardinálů Spady, Sacchettiho a Crescentia.

Tento týden postihly papeže bolesti nohy, ale nepředpokládá se, že je to dna. Středeční audience uděloval na lůžku, ale ve čtvrtek počítá s tím, že se zúčastní svaté Kongregace, i když se bude muset snažit o to, aby nohu nezatěžoval. Dnes ráno se odebral na Castelvandolfo, protože tu máme pěkné počasí.

Mluví se tu o tom, že milánskou diecézi získá pan kardinál Colonna, i když je velmi mladý, což by mohla být překážka, a také jsou tu věci z minulosti, hlavně nesrovnalosti mezi panem kondestáblem, kardinálovým otcem, a úředníky tamního království. Pravdou je, že pan kardinál veřejně říká, že je připraven stát se tamním arcibiskupem, pokud s tím bude souhlasit Jeho výsost.

Říká se také, že pan kardinál Trivulzio nabízí první poslední, pokud mu Colonnové přenechají tuto katedrálu, ale málokdo si myslí, že by tu diecézi získal někdo jiný kromě Colony, který, kromě respektu k jeho rodině, je člověk velmi vážený a čestný, navíc zanechal ve Španělsku dobrou vzpomínku na svou osobu.

Papež znovu prodloužil o tři měsíce můj konzervátorský úřad, a také bude velmi šťastný, když necháme na Campidoglio vytesat mramorový monument jako vzpomínku na prefekturu pan dona Taddea, a tak se také stane. Již byly vydány příslušné příkazy, a přikládám pro Vás kopii toho, co bude na monumentu vytesáno. Prý je to z pera její svatosti papeže a přinesl nám to monsignor Ciampoli.

V pondělí budu mít nový breviář a pošlu ho společně s krabicí melounových semen při příležitosti příjezdu pana Baliho z Adlau, který je tu očekáván, jak jsem psal.

Veřejně se mluví o tom, že pan kardinál Borgia je jednoznačně na straně pana kardinála Trivulzia ohledně milánského arcibiskupství, a prý říká, že Colonna tu diecézi nezíská, ale já spíš věřím té původní verzi.

152) Roma, 25. Ottobre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 300-301, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con la lettera de V.E. del primo corrent' ricevo le letter'[e] per il s.r Ingoli,¹²⁹³ e per il Capitolo di S.ta Maria in Trastever'[e], alle quali io hò dato subito ricapito. Com'[e] oblig.mo, et[ed] divot.mo Ser.r'[servitore] di V.E. sentò infinita allegrezza, [ch]è habbia terminati i Giudittii in Bruna, e sia ritornata con ottima salut'[e], ch'[e] è part'[e] di ritribution'[e] conceduta da Dio à V.E. di tant'[e] opere, e fatich'[e] da lei continuam.te per gloria, e servitio della sua Chiesa, e della Religion'[e]. Il s.r Bali ab Andlau¹²⁹⁴ giunse à Roma giovedì sera. Sarò à bacciarli le mani, e gli consegnaro le duè Scatolè per V.E., se[b]ben'[e] egli non vien'[e] adesso in Cort'[e] Cesarea, e se n'[e] v' in Fiandra, ma giunto, ch'[e] sarà in Ispruch, procurarà [,] ch'[e] venghino in mano di V.E. per buon camino.

Hoggi è uscita all'[e] Stamp'[e] una Canzon'[e] per la Pac'[e] d'Italia del s.r Antonio Bruni [,]¹²⁹⁵ Segret.rio del s.re Card.l' Gèssi [,]¹²⁹⁶ soggetto cèleberrimo nella Poèsia, e mi è parso di mandarla à V.E.

Domenica à nov'[e] hor'[e] di nott'[e] arrivò in Roma il s.re Card.l' Antonio Barberini,¹²⁹⁷ e la mattina sussequent'[e] all'Alba se n'[e] passò à Castello, dopò haver risvegliat'[e] prima la s.ra D.a Costanza [,]¹²⁹⁸ sua Madrè, la s.ra D.a Anna [,]¹²⁹⁹ sua Cognata, e il s.r D. Taddeo [,]¹³⁰⁰ suo Fréllo[fratello], ch'[e] dormivano ancora gagliardam.te.

Il ministro del s.re Card.l' Trivultio,¹³⁰¹ ch'[e] era venuto quà per far istanza per la Chiesa di Milano, se n'[e] torna, stant'[e] ch'[e] nè habbiano disposto à favor'[e] del s.re Card.l' Colonna,¹³⁰² aspettandosi tuttavia il placét¹³⁰³ di Spagna.

Il s.re Duca di Ghisa¹³⁰⁴ vien'[e] à Roma, è perch'[e] part'[e] da luoghi sospetti, se gli dà la Qarantena in quel di Perugia in una Isola, dovè potrà andarè à Caccia, conform'[e] al desiderio,

¹²⁹³ **Francesco Ingoli**: sekretář svaté kongregace

Joseph METZLER, *Francesco Ingoli, der erste Sekretar der Kongregation*, Roma, 1971, pp. 197-243.

¹²⁹⁴ Viz Bali z Andlauu.

¹²⁹⁵ **Antonio Bruni**: 1593-1635, italský poeta, spisovatel barokní literatury

Benedetto CROCE, *Saggi sulla letteratura italiana del Seicento*, Bari, 1911.

¹²⁹⁶ Viz Berlingerio Gessi.

¹²⁹⁷ Viz Antonio Barberini iunior.

¹²⁹⁸ Viz Costanza Magalotti.

¹²⁹⁹ Viz Anna Colonna-Tomacelli Cybo.

¹³⁰⁰ Viz Taddeo Barberini.

¹³⁰¹ Viz Giacomo Teodoro Trivulzio.

¹³⁰² Viz Girolamo Colonna.

¹³⁰³ **Placét**: z francouzštiny královské psaní, které sloužilo jako dobrozdání

¹³⁰⁴ Viz Karel Lotrinský.

ch[e] nè hà mostratro, quando hà fatta l'istanza, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Di
Roma li XXV Ottobr[e] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi
z Dietrichsteina

S Vaším dopisem z prvního sem dorazily také psaní pro pana Ingoliho a kapitolu svaté Marie
z Trastevere, kterým to bylo obratem oznámeno. Jako Váš nejoddanější a nejponíženější
služebník jsem velmi potěšen, že Jste s úspěchem dokončil svou soudní misi v Brně a vrátil se
domů ve výborném zdraví. Vaše mise byla svatým počinem ve prospěch naší svaté katolické
věci.

Pan Bali z Andlau dorazil do Říma ve čtvrtek večer. Jsem připraven ho navštívit, políbit mu
ruce a předat dva dopisy pro Vaši eminenci, i když se hned nebude vracet k císařskému dvoru
a jede ještě do Flander. Slíbil ale, že jakmile dorazí do Innsbrucku, tak se bude snažit předat
zásilky do Vašich rukou.

Dnes vyšla tiskem báseň na podporu míru v Itálii od Antonia Brunioho, sekretáře kardinála Gessi
a známého básníka. Rozhodl jsem se Vám výtisk poslat.

V neděli v devět večer dorazil do Říma pan kardinál Barberini a další den ráno za úsvitu vyrazil
na hrad po tom, co vzbudil nejdříve donu Constanzi, svou matku, dona Taddea, svého bratra a
jeho ženu donu Annu, kteří ještě tvrdě spali.

Úředník pana kardinála Trivulzia, který sem přijel kvůli milánské diecézi se vrací zpět, protože
již byla přidělena panu kardinálovi Colonna a čeká se už jen na dobrozdání ze Španělska.

Pan vévoda z Ghisy [z *Guise*] se chystá do Říma, ale protože sem dorazil z oblastí, ve kterých
je podezření na mor, bude muset do karantény. Tu má připravenou v Perugii na jednom ostrově,
kde může chodit na lov podle svého přání, které vyjádřil při svém příjezdu.

153) Roma, 1. Novembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 302-303, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Per part[e] del s.re Bali ab Andlau¹³⁰⁵ mi è stata inviata l'occlusa mèmoria, è gli hò fatto risponder[e], ch[e] riceverò per favor[e], ch[e] quando sarà in Alsatia lasci raccomandate le scatole, perch[e] quanto prima sarà possibil[e], pèrvenghino in mano di V.E., e tanto mi prometto dalla cortesia, e compitezza del s.re Bali.

Il Papa¹³⁰⁶ tornò da Castello giovedì con ottima salut[e]. Par[e], ch[e] le cose della promotion[e] si vadino raffreddando, sento ben[e] da buona part[e], ch[e] Mons.re Corsini [,]¹³⁰⁷ hora President[e] in Romagna [,] sia pèr esser[e] Card.l', ò Tesorier[e], caminando verso la sua persona unitissimi li SS.ri Card.li Francesco¹³⁰⁸ è Antonio Barberini.¹³⁰⁹

Mons.r Azzolini [,]¹³¹⁰ Segret.rio di Stato [,] hà dato in malissima sanità, è si v` dubitando, ch[e] per questo particolar[e] rispetto non sia per esserè promosso, com[e] si teneva costantement[e].

Mercordi[*mercoledì*] sera giunsè quà il s.re Card.l' Sacchetti,¹³¹¹ ch[e] conform[e] al solito, se n[e] andò à Palazzo à complir[e], et[*ed*] à V.E. faccio humiliss.a riverenza. Roma il primo Nmbre[*novembre*] 1631

D.V.E.

È venuta la nominat.ne dal Re¹³¹² à favor[e] del s.r Abbat[e] Peretti¹³¹³ p[er] il Card.l'. Piacia a Dio, ch[e] nè il frutto, anco[ra] p[er] servitio e consolazionè d'Casa Savello.¹³¹⁴

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

S panem Balim z Andlau jsem se dohodl na tom, že jakmile dorazí do Alsaska, nechá poslat zásilky pro Vaši eminenci do Vašich rukou. Dále je to už na panu Balim.

Papež se vrátil z hradu ve čtvrtek ve výtečném zdraví.

¹³⁰⁵ Viz Bali z Andlau.

¹³⁰⁶ Viz papež Urban VIII.

¹³⁰⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Corsini, prezident Romagni.

¹³⁰⁸ Viz Francesco Barberini.

¹³⁰⁹ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹³¹⁰ **Lorenzo Azzolini**: 1583-1633, italský biskup

A.LEMAN, *Urbain VIII. et la rivalité de la France et de la Maison d'Autriche de 1631 à 1635*, Lille-Paris, 1920, pp. 153-189.

¹³¹¹ Viz Giulio Cesare Sacchetti.

¹³¹² Viz Filip IV. Španělský.

¹³¹³ Viz Francesco Peretti.

¹³¹⁴ Viz rodina Savelli.

Vypadá to, že ohledně promoci jsme zatím na mrtvém bodě, jak jsem zaslechl z informovaných míst. Monsignor Corsini, který nyní zastává úřad prezidenta v Romagni, by mohl být příštím kardinálem, nebo pokladníkem svaté stolice, protože za ním stojí kardinálové Francesco a Antonio Barberini.

Monsignor Azzolini, státní sekretář, je na tom zdravotně velmi špatně a předpokládá se, že díky této indispozici zřejmě nebude jedním z příštích promovaných, jak se dosud předpokládalo.

Dorazila královská nominace ve prospěch opata Perettiho na kardinála. Děkujeme bohu za tyto dary a snad to přinese ovoce také ve prospěch domu Savelli.

154) Roma, 15. Novembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 304-305, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Dicè Mons.r Paolo Alaleonè [,]¹³¹⁵ Mastro di Cerimone del Papa, ch'[e] per la morte del s.re Card.l' Boromeo¹³¹⁶ V.È è diventato primo Pret'[e] nel Sacro Collegio, ma ch'[e] con questo grado non v'è congiunta nè prerogativa, ne privilegio alcuno. Se non ch'[e] quando V.È fosse in Roma, e ch'[e] un Card.le avesse da celebrar[e] la Messa inanzi al Papa¹³¹⁷ in Capella, e per qualch'[e] impedimento improvviso non potessè celebrarla, toccarebbe à V.E. di far la medesima funtione in suo cambio. Conformè al comandam.to, che ricevo da V.E. con la sua lettera dè 29 del passato complirò quanto prima con S.S.tà, e con il s.re Card.l' Barberini¹³¹⁸ per l'occasione di questo successo, e non lasciarò di notificar'[e] nel miglior[e] modo, ch'[e] mi somministrerà la debolezza mia l'honorevol'[e] espressione'[e], ch'[e] V.E. fà del suo sentimento intorno al libro dell'[e] Compositioni di S.B.ne.

Già hò notificato al Matta¹³¹⁹ quelch'[e] V.È ordina circa il non far'[e] le Armi sopra lè Portiere per l'occorrèza, ch'[e] fù scritta, e riverentem.te si acqueta al cenno di V.Ecc.a.

Dopò i n[u]ovi motivi de i Franzesi [,] venuti à Pinarolo [,] è uscito qui l'annesso Bando [,] ch'[e] non possino far Soldati nello Stato Ecc.co per servitio d'alcun Principe. Dicono, ch'[e]

¹³¹⁵ **Paolo Alaleone di Branca:** vedoucí úřadu ceremoniáře papeže

Günther WASSILOWSKY, Hubert WOLF, *Päpstliches Zeremoniell in der Frühen Neuzeit-Das Diarium des Zeremonienmeisters Paolo Alaleone de Branca während des Pontifikats Gregors XV. (1621-1623)*, Münster, 2007.

¹³¹⁶ **Federico Borromeo:** 1564-1631, italský kardinál a arcibiskup Milána

Cesare PASINI, *Le acquisizioni librerie del cardinale Federico Borromeo e il nascere dell'Ambrosiana*, in: *Studia Borromeica*, vol. 19, 2005, pp. 461-490.

¹³¹⁷ Viz papež Urban VIII.

¹³¹⁸ Viz Francesco Barberini.

¹³¹⁹ Viz Pietro Matta.

per via dell'Amb.re di Savoia,¹³²⁰ sia stata veduta per Roma una lettera di quel Duca,¹³²¹ nella qual'[e] procura di giustificarsi per questa calata de Franzesi asserendo, ch'[e] non trovandosi forze da impedirli l'haveva fatto intender'[e] al Duca di Feria,¹³²² perch'[e] si compiacesse d'assistèrli, è ch'[e] havendo havuto risposta, ch'[e] non poteva farlo, era stato necessitato di lasciar'[e] venir'[e] le genti del Ré Cristian.mo,¹³²³ professandosi sempr'[e] obligato, e divoto à tutta la Casa d'Austria, e ch'[e] in questa congiuntura haveva spedito personggi in Cort'[e] Cesarea, et[ed] in Spagna.

Non essendo ancor'[a] venuta la Cedola per la Chiesa di MonReal'[e] al s.re Card.le di Torres,¹³²⁴ S.Èm.a partirà per Perugia li 26 del corrent'[e] per starci sino all' arrivo della sudetta Cedola.

È venuto à Roma il Duca Caetano,¹³²⁵ e sento dir'[e], ch'[e] per ancora non hà visitato il s.r D. Taddeo Prefetto,¹³²⁶ sospettandosi, ch'[e] non vorrà dargli la mano destra in Casa propria.

Il s.re Card.l' Capponi,¹³²⁷ ch'[e] partì per la cusa Chiesa di Ravenna, si è trattenuto due giorni in Ricanati[*Recanati*]¹³²⁸ col s.re Card.l' Roma [,]¹³²⁹ travagliato di dolori di renella, e dubitando, ch'[e] la Carrozza gli potesse far n[u]ovo pregiuditio, gli diede la sua lettiga per tutto il viaggio.

Della promotione non si parla più, e credo, ch'[e] i Pretendenti non faccino mai altro, ch'[e] maledir'[e] i Franzesi, supponendo, ch'[e] da essi venghino i sospetti di n[u]ove turbulenzè.

Se[b]ben'[e] ringratiai fin da principio il s.re Card.l' Caetano [,] in nom'[e] di V.E. [,] per il favor'[e] delle Sementi di Meloni, rinovarò l'ufficio, poich'[e] me lo comanda con la sudetta lettera sua, e le faccio humiliss.a riverenza. Roma li XV Novembre 1631

D.V.E.

Il Card.le Borgia¹³³⁰ ha fatto l'ufficio p[er] la nominat.n'[e] dell' Abbat'[e] Peretti,¹³³¹ ma senza frutto, havendo detto il Papa,¹³³² ch'[e] l'promotion'[e] soggetti ad national è contro il

¹³²⁰ Viz savojský vyslanec.

¹³²¹ **Vittorio Amedeo I di Savoia**: 1587-1637, savojský vévoda, kníže Piemonta, markýz ze Saluzza a hrabě d'Aosta.

Felice CARRONE, *Tavole genealogiche della real casa di Savoia*, ed. Giuseppe BOCCA, 1837, pp. 60.

¹³²² Viz Gómez IV Suárez de Figueroa.

¹³²³ Viz Ludvík XIII.

¹³²⁴ Viz Cosimo de Torres.

¹³²⁵ Viz Francesco Caetani.

¹³²⁶ Viz Taddeo Barberini.

¹³²⁷ Viz Luigi Capponi.

¹³²⁸ **Recanati**: italské město, které se nachází poblíž střediska Macerata v provincii Marche.

Monaldo LEOPARDI, *Annali di Recanati, Loreto e Porto Recanati*, Ancona, 1993.

¹³²⁹ Viz kardinál Roma.

¹³³⁰ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹³³¹ Viz Francesco Peretti.

¹³³² Viz papež Urban VIII.

Concilio, e ch'[e] c'[e] l'hanno fatto gli altri ed vuol'[e] imitarli in questa part'[e]. Questo è discorso in aria, perch'[e] altri preintendenti credono [,] ch'[e] il neg.o[negozio] sia p[er] haver'buon esito essendo strettissimi gli ordini venuti dal Ré.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Paolo Alaleone, ceremoniální úředník papeže, mi oznámil, že po úmrtí kardinála Boromea se Vaše eminence stává prvním knězem u svaté stolice. S tímto úřadem se ale nepojí žádná povinnost ani výsada, kromě jediné věci, a to, že v případě, že se budete nacházet v Římě, a pokud by nějaký kardinál, který má sloužit mši onemocněl, nebo měl jiné indispozice, musíte v takovém případě daného kardinála zastoupit.

Podle rozkazů z dopisu z dvacátého devátého půjdu poděkovat Její svatostí a panu kardinálovi Barberinimu u příležitosti tohoto úspěchu, a upozorním tím nejlepším způsobem na to, jak skvělé pocity má Vaše eminence z knihy kompozic Její svatosti.

Upozornil jsem Mattu ohledně toho, aby se nehnal do nějakých rozbrojů kvůli tomu, co je napsáno v dopise, a počkal na pokyn Vaší eminence.

Vzhledem k tomu, že se Francouzi opět objevili v Pinarolu, vyšel papežský příkaz, který zakazuje v církevním státu komukoliv vstupovat do žoldnéřských služeb jakéhokoliv světského vládce.

Říká se, že savojský vyslanec zveřejnil psaní od svého vévody, ve kterém vysvětluje důvody, proč se Francouzi zase objevili v Itálii. Sice jim prý v tom chtěl zabránit, ale neměl dostatečný počet ozbrojenců. Požádal tedy o pomoc vévodu z Ferie, ale ten ho odmítl. Proto neměl na výběr a musel se podříditi vůli křesťanského krále. Ohledně této akce nyní probíhají jednání vyslanců v habsburském domě a také ve Španělsku.

Kardinálu z Torres stále ještě nedorazilo povolení k odjezdu do Monrealu, a proto je Její eminence nucena zdržovat se v Perugii, a to minimálně do dvacátého šestého listopadu, dokud povolení nedorazí.

Do Říma dorazil pan vévoda Caetano a říká se, že se vyhýbá návštěvě prefekta Taddea. Prý je to kvůli tomu, že mu nechce podat pravici v jeho domě.

Kardinál Capponi, který vyrazil zpět do Ravenny byl donucen, kvůli náhlým silným bolestem, zastavit na dva dny v Recanati u kardinála Romy, a jelikož už nebyl schopen dále cestovat v kočáře, tak mu kardinál půjčil na zbytek cesty svá nosítka.

O promociích se nyní vůbec nemluví a myslím, že ti, co čekali na povýšení, teď v tichosti nadávají na Francouze, protože si samozřejmě myslí, že je to jejich vina, kvůli turbulencím, které vyvolávají.

Jak Jste nařídil, poděkuji osobně panu kardinálu Caetanovi za semena melounu, které daroval Vaší eminenci, dále obnovím jednání podle rozkazu Vaší eminence v daném dopise.

Pan kardinál Borgia se oficiálně sešel s papežem ohledně nominace pana opata Perettiho na kardinála, ale bez úspěchu. Papež mu řekl, že nominovat nenárodní osoby není zvykem a proti obvyklostem koncilu, a že už tady v té věci existuje precedens, který chce následovat. Veškerá tato diskuse je ale k ničemu. Ostatní čekatelé jsou ale přesvědčeni, že jednání bude zakončeno úspěšně, protože královské rozkazy, které sem dorazily, jsou jasné.

155) Roma, 22. Novembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 306-307, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Domattina facilment' [e] il Papa¹³³³ darà audienza pu[b]blica, e procurarò di parlargli in esecutione di quanto V.E. mi hà comandato, non havendo potuto farlo di questa settimana per diversi impedimenti, com' [e] ne anco[ra] hò parlato con il s.re Card.l' Barberini,¹³³⁴ ch' [e] è stato à Monte Rotondo, et [ed] hà havuto lè occupationi ordinarie dell' [e] audienze de Ministri, ma eseguirò senza fallo l'ordin' [e] di V.È opportunam.te, perch' [e] nel medesimo tempo voglio ricordar' [e] à S.E.m.a il negotio del Capellano,¹³³⁵ se [b]ben' [e] non hò tralasciato sin qui di rinfrescarne più volt' [e] la memoria al Segret.rio Minutoli.¹³³⁶

Il s.r Duca di Sermoneta¹³³⁷ è partito senza haver' visitato il s.re D. Taddeo Prefetto,¹³³⁸ per il rispetto già signifacato à V.E.

Si è detto, ch' [e] foss' [e] stato ammazzato in Palliano¹³³⁹ quel Cocchier' [e], ch' [e] conduceva l' Amb.re di Venetia¹³⁴⁰ nell' occasion' [e] dell' incontro con il s.re D. Taddeo, ma non è vero, trovandosi detto Cocchier' [e] in Napoli in Casa di Mons.r Herrera Nuntio,¹³⁴¹ ch' [e] così

¹³³³ Viz papež Urban VIII.

¹³³⁴ Viz Francesco Barberini.

¹³³⁵ Viz Baltazar Moran.

¹³³⁶ Viz sekretář Minutoli.

¹³³⁷ Viz Francesco Caetani.

¹³³⁸ Viz Taddeo Barberini.

¹³³⁹ **Paliano**: italská obec u města Frosinone v provincii Lazio.

Lugi LOMBARDI, *La Collegiata di S. Andrea Apostolo in Paliano*, Paliano, 2009.

¹³⁴⁰ Viz Zuane Pesaro.

¹³⁴¹ **Niccolò Enriquez de Herrera**: ...-1639, nuncius apoštolské stolice v Neapoli
Chybí relevantní bibliografie!

s'intend[e], è habbia detto qui il s.r Francèscò [,] suo Fratello.¹³⁴² Il Duca di Bracciano,¹³⁴³ com[e] scrissi un'altra volta à V.E., non hà mai visitato il s.re Cont[e] di Mont[e] Rey [,]¹³⁴⁴ per la pretension[e] della mano destra, e ultimam.te haveva pur fatto negotiar[e], ch[e] si contentasse di ricever la visita in letto, ma non gli è riuscito, havendo ricusato un Cavalier[e] Spagnolo, è haveva da esser[e] il Mezzano di proporrè questo partito al s.re Cont[e]. È arrivato il s.re Cardinal[e] Spada¹³⁴⁵ con ottima salut[e].

V.E. havrà saputo, ch[e] l'Amb.r' Pesaro¹³⁴⁶ haveva fatta la sua relation[e] in Sènato, è ch[e] era stata gradita, e stimata infinitam.te, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 22 Nmbre[novembre] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Zítř ráno proběhnou veřejné papežské audience, a budu se snažit u této příležitosti s ním pohovořit o věcech, které Jste přikázal zařídit. Neměl jsem možnost se o to postarat v tomto týdnu kvůli jiným záležitostem, které mi v tom zabránily. Například jsem potřeboval pohovořit s kardinálem Barberinim, kterého jsem chtěl zastihnout při příležitosti jeho příchodu na Monterotondo, kde měl schůzky s papežskými úředníky. Připomenu mu jednání ohledně Vašeho kaplana, i když o tom stále hovořím s jeho sekretářem Minutolim.

Vévoda ze Sermoneta odjel z Říma bez toho, aby navštívil pana prefekta Taddea, s respektem a úctou, věnovanou Vaší eminenci.

Mluví se tu o tom, že byl v Palianu zavražděn kočí pana benátského vyslance, který ho vezl v momentu setkání s panem donem Taddem, ale není to pravda, protože zmíněná osoba se nyní nachází v Neapoli, v domě pana monsignora Herrery, nuncia, jak tu prohlásil pan Francesco, jeho bratr. Vévoda z Bracciana, jak jsem už v minulosti psal Vaší eminenci, nakonec nenavštívil pana hraběte z Monterrey kvůli nynějšímu přeceňování podávání pravé ruky, i když to vypadalo, že by se mohl spokojit s návštěvou u lůžka, ale nakonec se tak nestalo. Vyhodil

¹³⁴² **Francesco de Herrera:** bratr nuncia Niccolò Enriqueze de Herera.

Chybí relevantní bibliografie!

¹³⁴³ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹³⁴⁴ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹³⁴⁵ Viz Bernardino Spada.

¹³⁴⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako vyslanec Pesara.

kvůli tomu jednoho španělského granda, který mu sloužil jako spojka s panem hrabětem v této záležitosti.

Do Říma dorazil pan kardinál Spada ve výborném zdraví.

Vaše eminence se dozví, že vyslanec Pesara předstoupil se svým projevem před senátem a byl odměněn všeobecným aplausem.

156) Roma, 29. Novembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 308-311, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

In esecutione di quanto V.E. mi comanda con la sua de trè del corrent'[e], le mandarò per via di Venetia un'altro Breviario slegato, e seguirà con l'ordinario venturò, se[b]ben'[e] giova di creder'[e], ch'[e] forse nel medesimo tempo sarà pervenuto alle mani di V.E. l'altro, ch'[e] fù consegnato al s.r Balì ab Andlauu,¹³⁴⁷ ch'[e] si esibì raccomandarm'[e] strettam.te il ricapito subito giunto in Ispruc. Dic'[e] il Padr'[e] Gavanti,¹³⁴⁸ ch'[e] quanto alla sustantia è il medesimo, ma alquanto più grosso per rispetto d'alcuni Santi, ch'[e] ci sono stati inserti, com'[e] vedrà V.E. medesima.

Di questa Settimana è stato gravato con pericolo della vita D. Carlo [,]¹³⁴⁹ primo Genito del s.re D. Taddeo Barberini,¹³⁵⁰ è però non era à proposito il procurar[e] di parlar'[e] al Papa,¹³⁵¹ et[ed] al s.re Card.l' Francesco,¹³⁵² e perch'[e] il Putto stà meglio assai, hier[i] mattina con occasion'[e] dell' audienza del s.re Pnpé[*principe*]¹³⁵³ parlai al s.re Cardinal'[e], i qual'[e] mostrò di gradir'[e] con straordinario sentim.to l'ufficio, ch'[e] io passai in nom'[e] di V.E. per occasion'[e] d'esser' ella diventata primo Pret'[e], e ne fec'[e] nota sopra il foglio dell'[e] memorie, dicendomi, ch'[e] ne heverebbe tenuto proposito con il Papa, al qual'[e] stant'[e] questo non occorrerà forse, ch'[e] io parli, ch'[e] così mi dic'[e] anco[ra] il s.re Princip'[e], se[b]ben'[e] io spero di dover'esser[e] presto à i piedi di S.B.n', e non tralasciarò di testificarli della divotion'[e], e dell'ossequio di V.E., com'[e] mi scriv'[e]. In progresso di ragionamento

¹³⁴⁷ Viz Bali z Andlauu.

¹³⁴⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako otec Gavanti.

¹³⁴⁹ **Carlo Barberini**: 1630-1704, v daném období jednoletý syn Taddea Barberiniho, budoucí italský kardinál.

Gaetano PLATANIA, *Polonia e Curia Romana. Corrispondenza di Maria Kazimiera Sobieska regina di Polonia, con Carlo Barberini protettore del regno (1681-1699)*, Viterbo, 2016.

¹³⁵⁰ Viz Taddeo Barberini.

¹³⁵¹ Viz papež Urban VIII.

¹³⁵² Viz Francesco Barberini.

¹³⁵³ Viz Paolo Savelli.

insinuai al s.re Card.l' nel miglior'modo, ch'[e] io seppi, quanto V.È mi haveva scritto intorno alle Compositioni latin'[e] di S.S.tà e me ringratiò con expression'[e] di particolar[e] gusto, e domattina mandarò un Copia del Capitolo della lettera di V.E. intorno à ciò al Capellano Maggior'[e] di S.S.tà, ch'[e] è huomo di letter'[e], e Ser.re[*servitore*] vecchio, il qual'[e] mi hà promesso, ch'[e] lo farà veder'[e] alla S.tà S., et[*ed*] assicurato, ch'[e] ne havrà grandissima sodisfattione. In questa congiuntura hò ricordato al s.re Card.l' il desiderio de V.E. à favor'[e] del Morano [,]¹³⁵⁴ suo Creato, e mi hà ratificato, ch'[e] vuol[e] provederlo, e ordinato, ch'[e] io lo ricordi di n[*u*]ovo, com'[e] hò fatto, al Segret.rio Minutoli,¹³⁵⁵ il qual'[e] mi hà detto, ch'[e] lo tien'[e] notato espressam.te per le prim'[e] Vacanze, e ch'[e] quando verranno, lo ricorderà subito al s.re Cardinalè.

Il s.re Marches'[e] di Castel Roderigo,¹³⁵⁶ ch'[e] vien'[e] in questa Cort'[e] per n[*u*]ovo Amb.re di Spagna per li avvisi, ch'[e] si hanno, era arrivato à Genova, ma i suoi Ministri di quà gli hanno scritto, ch'[e] si vada trattènendo, perch'[e] il Palazzo non era messo ancora ben'[e] all'ordin'[e], et[*ed*] alcuni hanno detto, ch'[e] con il Marchese fosse venuto anco[*ra*] il Duca d'Alcalà,¹³⁵⁷ ma questo non si crede, perch'[e] non si hà avviso, ch'[e] egli foss'[e] partito di Spagna, com'[e] pur scrivono, ch'[e] era partito il Marchese. Si stampava, com'[e] scrissi [,] il libro dell'[e] ragioni della Prefettura, ma è stato suppresso, e non se n'[e] fà altro, come ne anco[*ra*] hanno voluto, ch'[e] si stampi un racconto fatto qui da un'Insegno èminent'[e] sopra la Cavalcata del s.re Pnpé[*principe*] Prefetto.

Si è sparsa voc'[e], ch'[e] il Papa havess'[e] ordinato, ch'[e] si tirassè innanzi la causa intorno all'accident'[e] occorso con il s.re Amb.re di Venetia,¹³⁵⁸ per far poi la gratia, com'[e] più fosse bisognato, e questo, perch'[e] in altri tempi non habbia da restar'[e] questa memoria, per poter procurar[e] qualch'[e] disturbo à ch[e] ci havess'[e] havuto part'[e] [,] giàch'[e] fù fatto il medesimo, se[*b*]ben'[e] per diversè occasioni anco[*ra*] da Clement'[e] Ottavo,¹³⁵⁹ e dal Paolo Quinto¹³⁶⁰ per il s.re Card.l' Deti,¹³⁶¹ e per il s.re Princip'[e] di Solmona.¹³⁶²

¹³⁵⁴ Viz Baltazar Moran.

¹³⁵⁵ Viz sekretář Minutoli.

¹³⁵⁶ **Manuel de Moura y Corte-Real**: 1590-1651, druhý markýz z Castel Rodriga, vojevůdce a politik.

Santiago MARTÍNEZ HERNÁNDEZ, *Os marqueses de Castelo Rodrigo e a Nobreza portuguesa na monarquia hispánica: estratégias de legitimacao, redes familiares e interesses políticos entre a agregacao e a restauracao (1581-1651)*, Ler História, n. 57, 2009, pp. 7-32.

¹³⁵⁷ Fernando Enriquez d' Afánde Ribera y Enriquez.

¹³⁵⁸ Viz Zuane Pesaro.

¹³⁵⁹ **Clemento VIII. (Ippolito Aldobrandini)**: 1536-1605, papež katolícké cirkve

Rita Pomponio, *Il Papa che bruciò Giordano Bruno*, Casale Monferrato, 2003.

¹³⁶⁰ **Paolo V. (Camillo Borghese)**: 1552-1621, papež katolícké cirkve

Stephen A. COSTON, *King James VI and Papal Opposition*, London, 1998.

¹³⁶¹ Viz Giovanni Battista Deti.

¹³⁶² Viz Marcantonio II. Borghese.

I ministri del Papa si vanno mettendo all'ordin[e] per andar[e] à CivitaVecchia à sèrvir[e] il Marches[e] di Castel Roderigo, et[ed] à V.E. faccio humil.ma riverenza. Roma 29 Nmbre[novembre] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Právě jsem, podle rozkazů Vaší eminence ze třetího z minulého měsíce poslal přes benátskou poštu další breviář a měl by dorazit do dvacátého prvního. Snad do té doby dorazí také první zásilka poslaná přes pana Baliho z Andlauu, který slíbil, že ji nechá v Innsbrucku přeposlat do Vašich rukou. Otec Gavanti říkal, že co do podstaty na breviáři není nic zvláštního, snad jen to, že více rozebírá některé svaté.

Tento týden onemocněl roční chlapec, kterému říkají don Carlo, a je synem pana dona Taddea Barberiniho. Díky tomu jsem neměl možnost ani navštívit papeže, nebo kardinála Francesca. Naštěstí se stav dítěte zlepšil a včera ráno u příležitosti audience knížete Savelliho jsem měl možnost pohovořit s kardinálem, který je velmi nakloněn Vaší žádosti, kterou jsem mu předložil Vaším jménem u příležitosti Vašeho jmenování prvním knězem, a na memoriál si napsal značku s tím, že o tom promluví s papežem, a že není nutné na to upozorňovat Její svatost, jak mi dal vědět také pan kníže. Já ale doufám, že budu mít brzy možnost poklonit se u nohou Její svatosti, a nezanedbám s úctou vypovědět nic, co mi Vaše eminence napsala. V průběhu rozhovoru jsem naznačil velké díky panu kardinálovi tím nejlepším způsobem, jaký dokážu, za latinské kompozice z pera Její svatosti. Zítra ráno pošlu kopii listu z dopisu Vaší eminence, která promluví o této záležitosti s prvním kaplanem papeže, který má za úkol přijímat listy, a je jedním z jeho nejstarších služebníků. Ten mě také ujistil, že to co nejdříve předá Její svatosti, která z dopisu bude mít určitě velkou radost. Dále jsem připomněl panu kardinálovi Vaše přání ohledně Morana, Vašeho kaplana, a ten mě ubezpečil, že se na to podívá a požádal mě, abych to připomněl jeho sekretáři Minutolimu. Ten mě ujistil, že to má stále v patrnosti a bude se snažit věc vyřídit ještě před svátky a sám na záležitost bude upozorňovat pana kardinála. Pan markýz z Castel Rodriga přijede opět ke dvoru jako vyslanec Španělska. Již je v Janově, ale jeho služebníci, kteří mu tu připravují palác psali, že ještě není připraven, takže dorazí později. Koluje tu fáma, že s ním dorazil také pan vévoda z Alcalà, ale tomu nevěřím, protože

nikdo dobře informovaný o tom neví, a ani ze Španělska o tom nepřišla zpráva, ačkoli psali o příjezdu pana markýze.

Jak jsem již psal, v tiskárnách se připravovala nová kniha regulí prefektury, ale tisk byl zastaven, a další se nedělá, jak původně chtěli, a nevytiskne se ani popis jízdy pana prefekta, jak si přál jistý vynikající učenec.

Mluví se tu o tom, že se papež po delší době odhodlal dokončit spor ohledně benátského vyslance a uklidnit situaci k oboustranné spokojenosti. Nechtěl se do toho pouštět dříve, aby ještě nerozjitřoval další emoce v této věci. Podobně se prý v podobných případech zachovali také předchozí papeži, například Klement VIII., nebo Pavel V., u sporů kardinála Detiho, nebo knížete ze Sulmony.

Služebníci Její svatosti odjeli do Civitavecchie, aby byli k dispozici markýzi z Castel Rodriga.

157) Roma, 13. Dicembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 312-313, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La vacanza destinata dal s.re Card.l' Barberini,¹³⁶³ in gratia di V.E. al Morano suo Capellano¹³⁶⁴ è una mezza portione di Salamanca, e non un portione intera, come le scrissi con la mia antecedent'[e], ch'[e] così mi mostrò hièr[i] mattina in Dataria il s.r Amerigo, per Obitum,¹³⁶⁵ e lo sbaglio è proceduto da un memorial'[e], ch'[e] era stato presentato al s.re Card.l' domandandogli la sudetta vacanza, nel qual'[e] si esponeva, ch'[e] era una portione intiera, e sù questo, el s.r Segret.rio Minutoli¹³⁶⁶ me ne died'[e] la relatione, e inteso la verità del fatto, se n'[e] è scusato meco. Primo di saper'[e] il netto di questo negotio io havevo ringratiato il s.re Card.l' Barberini in nome di V.E., e le giuro da vero Ser.re[*servitore*] suo, ch'[e] mostrò nel volto, è negl'[i] atti una straordinaria contentezza d'haver potuto sodisfare al desiderio di V.E. in beneficio di cotesto suo Creato. Hò inteso di più, ch'[e] detta vacanza è gravata d'una pension'[e] di cinquanta ducati, et[*ed*] havendolo conferito con il per Obitum, mi hà risposto, ch'[e] quando ciò sia non ci sarà imposta n[*u*]ova pension'[e]. La rendita sarà secondo [,] ch'[e] mi vien[e] detto di trecento cinquanta ducati, e forse vicino à quattro cento.

¹³⁶³ Viz Francesco Barberini.

¹³⁶⁴ Viz Baltazar Moran.

¹³⁶⁵ **Per Obitum**: z latiny v církevním žargonu „odúmrtím“

¹³⁶⁶ Viz sekretář Minutoli.

La supplica è già stata fatta, e presto sarà segnata, per assicurar[e] il negotio, e intanto aspettarò di ricever[e] i comandam.ti di V.E. per tutto quel di più, ch[e] le occorress[e] farmi saper[e]. Mi dic[e] un Gentilh[u]omo Spagnolo di creder[e], ch[e] quello, c[he] hà la pension[e] sia in Roma,¹³⁶⁷ e ch[e] ne farà diligenza per veder[e] di ritrovarlo, acciò, ch[e] io possa abbocarmi seco, et[ed] in ogni caso si cercherà trà i registri della Dataria,¹³⁶⁸ se[b]en[e] questo riuscirà difficultoso, non sapendosi di ch[e] tempo foss[e] fatta la spedition[e].

Il Mastro di Camera del s.r. Ambasciatore di Toscana¹³⁶⁹ mi hà detto, ch[e] il Duca di Ghisa¹³⁷⁰ hà preso Casa in Firenze, e ch[e] viv[e] adesso all[e] proprie spesè, se[b]en[e] da i Ministri del Gran Duca¹³⁷¹ veniva continuamente regalato, è di più, [ch]è havevano cavato dal Monastero la Figliola¹³⁷² dell Ser.ma Arciduchessa¹³⁷³ morta per consolarla.

Il Figlio del Ecc.mo s.re Duca di Cremona¹³⁷⁴ giovedì prossimo passato fù à bacciar[e] i piedi à S.S.tà,¹³⁷⁵ e visitò nell'istesso tempo li SS.ri Card.li Francesco,¹³⁷⁶ S.to Honofrio,¹³⁷⁷ e Antonio Barberini,¹³⁷⁸ e hieri doveva esser[e] alla visita del s.r. D. Taddeo,¹³⁷⁹ è sempr[e] in forma d'incongnito, conform[e] à quanto si è lasciato intender[e], sin da ch[e] è tornato di Napoli. Questo Sig.re riesc[e] compitoissimo, e pieno di spirito di creanza[e], e di sodezza, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 13 Decembrè 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

¹³⁶⁷ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Bartolomeo Bonesio, držitel penze na benefici, kterou se snažil získat František kardinál Ditrichštejn pro svého kaplana Baltazara Morana.

¹³⁶⁸ **Apoštolské datářství**: také breviální datářství, důležitá úřední kancelář římské kurie, vzniklá ve 14. století, která se zabývala graziálními a církevními beneficemi

¹³⁶⁹ Viz toskánský vyslanec.

¹³⁷⁰ Viz Karel Lotrinský.

¹³⁷¹ Viz Ferdinando II. de Medici.

¹³⁷² **Maria Cristina di Cosimo II. de' Medici**: 1609-1632.

Bibliografie viz Cosimo II. de' Medici.

¹³⁷³ **Maria Maddalena d'Austria**: 1587-1631, velkovévodkyně toskánská
Marcello VANNUCCI, *Le donne di casa Medici*, Roma, 1999.

¹³⁷⁴ Viz Jan Oldřich z Eggenbergu a jeho syn Jan Antonín z Eggenbergu.

¹³⁷⁵ Viz papež Urban VIII.

¹³⁷⁶ Viz Francesco Barberini.

¹³⁷⁷ Viz Antonio Barberini seniore.

¹³⁷⁸ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹³⁷⁹ Viz Taddeo Barberini.

Důchod pro Vaši eminenci od pana kardinála Barberiniho pro Morana, Vašeho kaplana, je jen půl porce Salamancy, ne celá, jak jsem psal v minulém psaní, což mi bylo řečeno včera ráno na datářství panem Amerigem z kanceláře odúmrtí. Chyba se stala v memoriálu, který byl prezentován kardinálovi s otázkou na důchod. V něm se totiž předpokládalo, že porce bude celá a s tím také kooperoval sekretář Minutoli. Později zjistil pravdu a omluvil se mi za to. Byl jsem první, komu byl sdělen progres v této věci, proto jsem poděkoval Vaším jménem panu kardinálovi Barberinimu a přísahám, jako váš nejoddanější služebník, že v jeho výrazu se zračila radost z toho, že Vám mohl pomoci ve věci Vašeho kaplana. Navíc jsem zjistil, že tento důchod je zatížen penzí padesáti dukátů, a ty jsou vypláceny až do smrti, a řekl, že tomu tak bude, dokud nebude nastavena nová penze. Celkový výtěžek důchodu, jak mi bylo řečeno, je kolem tři sta padesáti dukátů, možná něco kolem čtyř set dukátů.

Suplika je už vytvořena a brzy bude podepsána, aby byla věc potvrzena. Očekávám od Vaší eminence další rozkazy a informace v tomto jednání, které bych mohl potřebovat vědět.

Jeden důvěryhodný španělský grand mi řekl, že ten, kterému penze náleží, se nachází v Římě, a že se pokusí s ním setkat a dá mi o tom vědět, jinak bych ho mohl snad nalézt v registrech datářství, ale to bude těžké, protože nevíme, kdy byla penze udělena.

Majordom toskánského vyslance mi říkal, že pan vévoda z Ghisy se ubytoval ve Florencii a nyní žije na vlastní náklady, i když služebníci velkovévody mu neustále nosí nějaké dary, a navíc nechali vyzvednout z kláštera dceru zemřelé paní arcivévodkyně, aby ji utěšili.

Minulý čtvrtek navštívil syn pana vévody z Krumlova papeže, aby mu políbil nohy, a ve stejnou dobu navštívil také pana kardinála Francesca, ze Sant'Onofria a Antonia Barberini. Včera měl navštívit pana dona Taddea, ale stále inkognito tak, jak to dal na vědomí, když se vrátil z Neapole. Tento pán je velmi úspěšný a má kreativního ducha.

158) Roma, 20. Dicembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 314-315, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La supplica del Morano¹³⁸⁰ è segnata, ch' [e] così mi dic' [e] il per Obitum.¹³⁸¹

¹³⁸⁰ Viz Baltazar Moran.

¹³⁸¹ Viz Amerigo, sekretář kanceláře odúmrtí.

Aspetto, ch[e] un Gentil h[u]omo Spagnolo mi mandi la nota del nom[e] di quello,¹³⁸² [ch]è ha la pension[e], è del luogo dov[e] habita, per far poi le diligenz[e], ch[e] bisogneranno, è questo mentre attenderò comandam.ti di V.E. intorno à ciò pèr eseguirli con ogni puntualità. Di questa Settimana è morto il Pré[*padre*] Innocentio à S. Pietro Montorio,¹³⁸³ dicono di lethargo, è di catarro, ma il maggior mal[e] è stato l'età di ottanta sett[e] anni, de quali cinquantanov[e] è vissuto nella Religione, e i Padri non si ricordano, [s]è habbia mai mangiato carn[e] in questo tempo, e ch[e] anco[ra] nel resto hà fatto una vita austerissima, et[ed] asprissima dormendo particolarm.te sempr[e] ò sopra una scala, ò sù la terra nuda, se[b]ben[e] in quest'ultimo si èra durata fatica à farli metter[e] sotto quattro dita di paglia. Hà fatto il suo passaggio com[e] un Puttino. Tutta Roma è concorsa à vederlo, et[ed] è bisognato, ch[e] il s.re Card.l' Vicario¹³⁸⁴ ci facci metter[e] le guardie, perch[e] l'haverebbono spogliato tutto dell[e] vesti, è fin de i Capelli. Io hò fatto istanza al Pré[*padre*] Comm.rio Galbiata,¹³⁸⁵ ch[e] mi dia qualch[e] cosa per mandar[e] à V.E., e con molta prontezza mi hà mandato à Casa l'annesso pezzo d'una sua Tonica, com[e] le scrive S. P. medesima, essendomi persuato, ch[e] V.E. per l'aggetto, ch[e] portava à quel buon Padrè, sia per haver[e] di ciò gusto spiritualè. Mons.r Perotto¹³⁸⁶ diede à S.S.tà¹³⁸⁷ la Copia del Capitolo della lettera di V.E. sopra le su[e] Compositioni latin[e], e dic[e], ch[e] la gradì affettuos.te, e chè diss[e], noi siamo avvisati di Germania, ch[e] la lettura di questo nostro libro hà destata la pietà nell'animo di qualch[e] Heretico. È giunto quà uno Straordinario di Spagna, [ch]è hà portato letter[e] à tutti questi Ministri, et[ed] al s.re Card.l' Borgia¹³⁸⁸ la sua Cedola per la Chiesa di Siviglia, ma si tien[e], ch[e] non sia per partir[e] così presto. Pèr li corrènti bisogni della Germania N.S.r'[*nostro signore*] hà fatto pu[b]licar[e] il Giubileo, [ch]e qui annesso vien[e] il Transunto, è S.B.n'[*sua beatitudine*] hier[i] mattina se ne andò à pigliarlo à S. Giovanni, com[e] hà fatto questa mattina à S.ta Maria Maggior[e], havendo per questo effetto dormito l'altra nott[e] à MonteCavallo.

¹³⁸² Viz Bartolomeo Bonesio.

¹³⁸³ **Kostel svatého Petra v Montoriu:** nachází se v historickém centru Říma poblíž Tiberu. Je svěřen františkánům.

Mario ESCOBAR, *Ordini e congregazioni religiose*, 2 vol., Torino, 1951-1953.

¹³⁸⁴ **Kardinál vikář:** generální vikář Jeho svatosti pro římskou diecézi, kterého papež deleguje k vedení římské diecéze. V daném období jím byl viz: **Marzio Ginetti**

¹³⁸⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako otec komisař Galbiata.

¹³⁸⁶ **Torquato Perotti:** 1580-1642, italský biskup, poeta a sběratel operních děl
Nenalezena relevantní bibliografie!

¹³⁸⁷ Viz papež Urban VIII.

¹³⁸⁸ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

Domani se il lavoro sarà finito, com'[e] si crede, l'Academia de gl'[i] Humoristi fà una pompa funeral'[e] alla memoria del s.r Girolamo Aleandro¹³⁸⁹ letterato celeberrimo de nrí[*nostri*] tempi, ch'[e] fù Seg.rio[*segretario*] delle letterè latin'[e] del s.re Card.l' Barberini,¹³⁹⁰ e la spesa si fà de danari di S.Èmin.a, ch'[e] sarà di quattro cento scudi. Si dirà[*darà*] un'Oration'[e] da un Soggetto emin.mo[*eminentissimo*] Ser.re[*servitore*] del s.re Card.l' Gessi.¹³⁹¹ Discorreranno per modo di problema due Soggetti sopra le Nenie degl'[i] Antichi, e si recitaranno diverse Compositioni toscan'[e], e latin'[e] con l'intervento del s.re Card.l' Barberini, e de tutt'[e] le Creatur'[e], e forsi di qualch'[e] altro Cardinal'[e], et[*ed*] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li XX Decembr'[e] 1631

D.V.E.

Havrà inteso V.E. [,] ch'[e] il Papa ha destinato al M.Ces.a[*maestà cesarea*]¹³⁹² cinqu'[e] mila scudi al Mes'[e] di m. di Roma, et[*ed*] altri cinqu'[e] mila dalla Lega, e il pagam.to[*pagamento*] comincia il p.o[*primo*] Gennaio prossimo

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Čekám na zprávu od španělského granda, který mi má dát vědět jméno nositele důchodu a místo, kde bydlí, abych mohl udělat vše potřebné. Stále očekávám další rozkazy od Vaší eminence v této věci, abych je mohl ihned splnit.

Tento týden zemřel otec Inocenc od svatého Petra Montoria. Příčinou prý byla letargie a katar, ale hlavním původcem je s určitostí věk, protože mu bylo osmdesát sedm, z toho padesát devět let prožil jako mnich v klášteře. Ostatní otcové si nemůžou vzpomenout, jestli někdy vzal do úst maso. Po celou dobu žil asketickým životem. Spal na schodech, nebo na zemi. V tom druhém případě bylo těžké pod něho dostat aspoň trochu slámy. Neokusil žádných požitků lidského bytí. Celý Řím se sešel, aby se na něho podíval, a bylo jich tolik, že pan kardinál vikář musel povolát strážce, aby ho neobrali o veškeré šatstvo a vlasy. Poprosil jsem otce komisaře Galbiata, jestli by nebyl tak hodný, a neposlal mi něco, co mu patřilo, abych to mohl poslat Vaší eminenci a on mi nechal obratem domů poslat část tuniky, přiložené k této zásilce, protože

¹³⁸⁹ **Girolamo Aleandro**: 1574-1629, italský literát a učenec

Gasparo DE SIMEONIBUS, *In morte di Girolamo Aleandro*, Parigi, 1636.

¹³⁹⁰ Viz Francesco Barberini.

¹³⁹¹ Viz Berlingerio Gessi.

¹³⁹² Viz Ferdinand II. Štýrský.

vím, že Vaše eminence měla tohoto otce ve velké úctě, a proto to uspokojí Vaši spirituální stránku duše.

Monsignor Perotto ukázal Její svatosti kopii stránky psaní od Vaší eminence ohledně italských kompozic. Ten projevil velké potěšení a řekl, „Byli jsme informováni z Německa o tom, že čtení této naší knihy probudilo lítost v duši některých heretiků“.

Dorazil sem zvláštní kurýr ze Španělska, který přivezl psaní všem těmto úředníkům, a panu kardinálovi Borgia povolení k převzetí Sevilského kostela, ale většina si myslí, že neodjede tak brzy.

Pro současné potřeby Německa nechal papež zveřejnit Jubileum, které je nyní přiloženo k souboru ostatních příkazů, a včera ráno ho Její svatost vzala s sebou do kostela svatého Jana, stejně jako dnes ráno do kostela svaté Marii Nejvyšší, kvůli čemuž přespal minulou noc na Montecavallu.

Zítرا ráno, pokud budou přípravy hotovy, jak věříme, by měla humoristická akademie uspořádat pohřební ceremoniální procesí jako vzpomínku na pana Girolama Aleandra, nejlepšího spisovatele naší doby, který pracoval jako sekretář latinských spisů u pana kardinála Barberini, Veškeré útraty zaplatí její eminence a vyjde to na čtyři sta scudi. Oraci provede jistá skvělá osoba, která je služebníkem pana kardinála Gessi. Proběhne diskuse dvou osob na téma antických ukolébavek, budou se recitovat toskánské a latinské kompozice, které přednese pan kardinál Barberini, a mnoho dalších, možná i nějaký další kardinál.

Jak zjistí Vaše eminence, papež přiznal Její císařské výsosti pět tisíc scudi měsíčně od římského magistrátu, a dalších pět tisíc pro katolickou Ligu, a platba začne od prvního ledna příštího roku.

159) Roma, 27. Dicembre 1631

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 316-317, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con la lettera di V.E. dè 3 corrent'[e] ricèvo li quattro Pacchetti dell'buonè fest'[e], e à tutt'[e] si darà ricapito con ogni possibil[e] prestezza. Farò saperè al Pré[*padre*] General'[e] d'[e] gli Agostiniani la mort'[e] del Prior'[e] di Bruna,¹³⁹³ com'[e] V.E. comanda.

¹³⁹³ **Opat augustiniánského kláštera v Brně:** konvent obutých augustiniánů
Dušan FOLTÝN a kol., *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*, Praha, 2005, s. 208-2015.

Non prima di adèssò mi è stata data la nota di quello Spagnolo,¹³⁹⁴ ch' [e] tien' [e] la pension' [e], è vien' [e] qui annessa. Passat' [e] quest' [e] Fest' [e] procurarò di trovarlo, è negoziarò, com' [e] bisognerà.

Il s.r Pnpè[*principe*] d'Ècchemberg¹³⁹⁵ domenica fù visitato dal s.r Card.l' Francesco Barberini,¹³⁹⁶ e stettero insiem' [e] più d'un quarto d' hora con termini d'affetto, e di stima singular' [e], e noi altri habbiamo saputo, ch' [e] il Papa,¹³⁹⁷ et[*ed*] il medesimo s.re Card.l' hanno magnificato la compitezza, è la virtù di questo Sig.r, qual' [e] la nott' [e] di Natale andò à Palazzo à veder [e] la cèna, è la colation' [e] del Cardinali, et[*ed*] à sentir [e] Messa poi in Capella, e nell' uno, è nell' altro luogho hebbe l' assistenza del s.r Giorgio Cuneo Gentilh[*u*]omo Scottes' [e]¹³⁹⁸ Seg.rio[*segretario*] dell' [e] letter' [e] latin' [e] del s.re Card.l' Barberini, e V.E. può creder' [e], ch' [e] non gli siano mancat' [e] le cortesie, e gl' [i] honori à misura del suo molto merito, se[*b*]ben' [e] sempr' [e] in forma d' incognito.

L' incendio del Mont' [e] Vèsuvio fà tuttavia progressò, e il s.re Card.l' Savello¹³⁹⁹ scriv' [e] di Napoli, ch' [e] sin hora in quei contorni il danno era più d'un milion' [e], e ch' [e] erano mort' [e] più di mill' [e] person' [e], e ch' [e] in quella Città durano i Terremoti, e i Nembi[*Nubi*] delle ceneri, e della caligin' [e], se[*b*]ben' [e] con qualch' [e] intervallo, ma con spavento universal' [e] di tutto il Popolo, e ch' [e] tutta la Nobiltà, com' [e] anco[*ra*] il medesimo Vic' [e] Ré¹⁴⁰⁰ stava sù l' ali con diversè provisioni per fuggirsen' [e], e ch' [e] intanto si attendeva à far processioni, e confessioni fin[*o*] nell' [e] strade pub[*b*]lich' [e], implorando la divina Misericordia per il perdono de i peccati in tanta pressura. Il Terremoto si era fatto sentir' [e] anco[*ra*] à Salerno, e perch' [e] il Palazzo Archiepiscopal' [e]¹⁴⁰¹ è antico assai, e per conseguenza mal sicuro, il s.re Card.l' haveva spedito à posta per havern' [e] compita relation' [e], e pigliar [e] partito intorno alla sua persona, credendosi in ogni caso, ch' [e] S.Em.a sia per trasferirsi à Venafro Città del s.re Abbat' [e] Peretti.¹⁴⁰²

Questo accident' [e], se[*b*]ben' [e] hà l' [e] sue cagioni[*ragioni*] naturali, hà somministrato qui materia à un concetto, ch' [e] tutto ciò avvenga per non essersi tenuto conto della Scomunica,

¹³⁹⁴ Viz Bartolomeo Bonesio.

¹³⁹⁵ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹³⁹⁶ Viz Francesco Barberini.

¹³⁹⁷ Viz papež Urban VIII.

¹³⁹⁸ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Giorgio Cuneo, skotský šlechtic a sekretář latinských spisů kardinála Francesca Barberiniho.

¹³⁹⁹ Viz Giulio Savelli.

¹⁴⁰⁰ Viz Manuel de Acevedo y Zúñiga, hrabě z Monterrey.

¹⁴⁰¹ **Salernský dóm**: katedrála metropolitě Salerno svatě andělské Marie, svatého Matouše a svatého Řehoře VII. C. MORETTI, *L'Organo italiano*, Monza, 1989, pp. 465-466.

¹⁴⁰² Viz Francesco Peretti.

ch'[e] le Settiman'[e] passat'[e] fulminò il Vescovo di S.ta Agata¹⁴⁰³ contro alcuni di quei Ministri Regii, ch'[e] non havevano voluto ubbidir'[e] ad alcun'[e] provisioni Apostolich'[e], et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 27 Decembr'[e] 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

S dopisem od Vaší eminence ze třetího se mi do rukou dostali čtyři balíčky k pěkným svátkům, a všem to bude oznámeno v co nejkratší době. Oznámím otci představenému Augustiniánů, že zemřel brněnský převor, jak mi nakazujete.

Ne dříve, než nyní jsem dostal zprávu od toho Španěla, který má práva na penzi, a bude přiložena k tomuto psaní. Po svátcích se ho pokusím najít a dojednat s ním, co bude potřeba.

V neděli navštívil pana knížete z Eggenbergu pan kardinál Francesco Barberini a rozmlouvali spolu více jak čtvrt hodiny s výrazy náklonnosti a úcty. Zjistili jsme, že papež i pan kardinál obdivovali ctnosti a laskavosti v chování tohoto pána, který se na svátek Vánoční zúčastnil v paláci večere a snídaně kardinálů. Potom si vyslechl vánoční mši v kapli a na obou místech mu asistoval pan Giorgio Cuneo, skotský šlechtic a tajemník kanceláře latinských spisů pana kardinála Barberiniho, a Vaše eminence mi může věřit, že mu bylo poslouženo ve všech směrech v rozsahu jeho zásluh, která mu náležela, ačkoliv tato návštěva proběhla inkognito.

Výbuch hory Vesuv s sebou přináší obrovské problémy. Pan kardinál Savelli napsal z Neapole, že škody, napáchané v celém okolí už dosahují více jak jednoho milionu scudi a zemřelo více jak tisíc osob. Celé město trpí opakovanými zemětřeseními a návaly sopečného prachu a mlhy, i když v jistých intervalech, a lid je nadmíru vyděšen. Veškerá aristokracie, včetně místo krále, mají jisté úmysly prchnout před touto katastrofou a ve městě probíhají neustálá náboženská procesí a veřejné hromadné pouliční konfese lidu, prosících o boží milosrdenství a odpuštění hříchů. Zemětřesení pocítily až v Salerno, a protože tamní arcibiskupský palác je velmi starý, a proto nestabilní, pan kardinál Savelli sepsal svou zprávu, kterou poslal poštou, a v této chvíli věříme, že je Její eminence už na cestě do Venafra, města pana opata Perettiho.

¹⁴⁰³ Biskupství svaté Agáty: církevní region Sicílie, **Innocenzo Massimo**: 1581-1633, katolický biskup Catanie Giuseppe CAPPELLETTI, *Le Chiese d'Italia dalla loro origine sino ai nostri giorni*, Venezia, 1870, vol XXI, pp. 633-642.

Tato katastrofa, i když je přírodním jevem, tu vytvořila myšlenku, že se vše stalo kvůli tomu, že nikdo nebral v úvahu exkomunikaci z minulého týdne na hlavu některých královských úředníků ze Santa Agáty tamním biskupem, protože odmítli respektovat některá apoštolská nařízení.

Anno Domine 1632

160) Roma, 3. Gennaio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 318-319, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Quel Pensionario¹⁴⁰⁴ è venuto à MonteSavello, et[ed] io sono stato à Casa sua, mà non ci siamo trovati. Ci troveremo piacendo al Signor'[e].

Di Napoli scrivono, quel ch'[e] V.E. potrà veder'[e] nell' annessa Relatione, ch'[e] dicono esser'[e] d'un Ministro di Princip'[e], et[ed] è stata mandata dal s.re Card.l' Savello.¹⁴⁰⁵

Il Papa¹⁴⁰⁶ si è lasciato intender'[e] di voler'andar'[e] presto à Civitavecchia per veder'[e] il n[u]ovo Porto, ch'[e] ivi[ci] hà fatto fabricar'[e], et[ed] essendo stato invitato dal s.re Abbat'[e] Peretti¹⁴⁰⁷ al suo Casal'[e] di Torre in preda, ch'[e] è per la strada distant'[e] dodici miglia da quel luogo, S.B.n' hà benignam.te accettato l'invito, e ci starà una sera, et[ed] anco[ra] da questo si argomenta, ch'[e] il s.r Abbat'[e] stia ben'[e] à Palazzo, e ch'[e] si habbia pensiero del suo avanzamento.

S.S.tà, per quanto si discorrè, andará verso la fin'[e] di Carneval'[e], e prima di lui qualch'[e] Settimana partirà per quella volta il s.re Card.l' S.to Honofrio¹⁴⁰⁸ con alcuni Prelati Camerali, et[ed] alloggerà medesimam.te al sudetto Casal'[e] invitato dal s.re Abbat'[e].

Si dic'[e], ch'[e] il Papa pensa di voler far'[e] Città Monte Rotondo, e ch'[e] ci habbia d'habitar'[e] il Vesc.o Suffraganeo, ch'[e] risied'[e] hora in Magliano di Sabina.¹⁴⁰⁹

Conform'[e] all' avvertimento, ch' mi died'[e] Mons.r Piccinardi,¹⁴¹⁰ ch'[e] io mandassi ogni capo d'anno il conto della mia Agentia à V.E. lo mando per la prima volta qui annesso, supplicandola à degnarsi di farlo veder'[e], com'[e] più le parerà, e di scusar'[e] la mia debolezza in materia tanto disparita dalla mia profession'[e], et[ed] V.È faccio humil.ma riverenza. Roma li 3 Gennaio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

¹⁴⁰⁴ Viz Bartolomeo Bonesio.

¹⁴⁰⁵ Viz Giulio Savelli.

¹⁴⁰⁶ Viz papež Urban VIII.

¹⁴⁰⁷ Viz Francesco Peretti.

¹⁴⁰⁸ Viz Antonio Barberini seniore.

¹⁴⁰⁹ **Magliano Sabina**: italská obec v provincii Rieti v Laziu

¹⁴¹⁰ Viz Girolamo Piccinardi.

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Nositel penze se objevil na Monte Savellu a já jsem se ho pokusil navštívit v jeho domě, ale minuli jsme se. Snad se brzy setkáme.

Z Neapole napsali, jak Vaše eminence může vidět z přiložené relace, že jde o jednoho z knížecích služebníků a byla poslána panu kardinálovi Savellimu.

Papež oznámil, že by chtěl brzy vyrazit do Civitavecchie, aby si prohlédl nový přístav, který tam nechal vybudovat, a protože byl také současně pozván panem opatem Perettim do jeho venkovského sídla v Torre di Preda, které je od cesty vzdálené jen dvanáct mil, tak Její svatost nabídku přijala a zůstane tam jeden večer. Předpokládá se, že pan opat je v paláci oblíben, a že už existují myšlenky na jeho povýšení.

Její svatost na tuto cestu zřejmě vyrazí po karnevalu, a ještě několik týdnů před ním do těchto míst vyrazí pan kardinál ze Sant'Onofria s několika dalšími kamerálními hodnostáři a ubytují se ve zmíněném venkovském sídle pozváni panem opatem.

Papež prý přemýšlí o tom, že by Monterotondo povýšil na město a udělal z něj sídlo biskupa sufragána, který nyní sídlí v Maglianu di Sabina.

Na upozornění monsignora Piccinardiho, že je mou povinností každoročně posílat účetní uzávěrku mé agencie ji nyní poprvé posílám do rukou Vaší eminence a prosím o kontrolu. Omlouvám se za případné chyby, protože tato činnost je velmi vzdálená mé původní profesi.

161) Roma, 10. Gennaio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 320-321, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Dal sig.r Segretario¹⁴¹¹ di V.È. ricevo con quest'ordinario le letter'[e] di buone feste per li SS.ri Cardinali Spagnoli, allè quali è stato dato subito il ricapito.

Hièr[i] mattina con participation'[e] del s.re Princip'[e]¹⁴¹² presentai al s.re Card.l' Barberini¹⁴¹³ un memorial'[e], del qual'[e] viene la copia qui annessa, e mi dissè con lietissimo volto, ch'[e] io non scrivessi cosa alcuna à V.È, sin tanto ch'[e] non mi haveva data la risposta, volendosi

¹⁴¹¹ Viz Girolamo Piccinardi.

¹⁴¹² Viz Paolo Savelli.

¹⁴¹³ Viz Francesco Barberini.

prima informar[e] dello Stato del negotio. Io son[o] dietro à procurar[e], ch[e] il Benefitio habbia da restar[e] libero per il Morano,¹⁴¹⁴ e non sò se mi succederà, perch[e] il sig.r Amerigo¹⁴¹⁵ per Obitum mi dic[e], ch[e] in Spagna le pensioni si tengono anco[ra] da gli Ammogliati, ma io non credo, ch[e] Bartolomeo¹⁴¹⁶ sia Spagnolo e vederò questo, et[ed] ogn[i] altro particolar[e] con la tutta diligenza, ch[e] sarà possibile, prima ch[e] prender[e] resolutione, quando anco[ra] fosse venuto il mandato di procura, e di quel di più, ch[e] andrà succedendo, darò avviso à V.È.

Questi SS.ri Barberini¹⁴¹⁷ hanno compèrato dal s.r Duca di Poli¹⁴¹⁸ la Terra di S. Gregorio,¹⁴¹⁹ ch[e] farà unionè con Monte Rotondo, per prezzo di cento novanta mila scudi di questa moneta, e di già è fatta la minuta dell'Instrumento, ma non ancora stipulato. Dicono, ch[e] la sudetta Terra rend[e] quattro mila, è cinque cènto scudi d'entrata, e corrè vocè, ch[e] siano per dar[e] un luogo d'Auditor[e] di questa Rota al s.re Abbatè Andrea¹⁴²⁰ Figliolo del sud.o[sudetto] Duca, ch[e] veram.te è Soggetto da far passata, così per merito dell[e] sue virtù, come per le ragioni del suo nascimento.

Fù detto le Settimane passat[e], ch[e] il Capitolo della Catedrale di Milano havesse scritto una lettera al Papa¹⁴²¹ rappresentativa dell'honor[e], ch[e] pretendevano, ch[e] S.B.ne havesse fatto à quella Chiesa con haverle destinato per Arciv.o[arcivescovo] il s.re Card.l' Colonna,¹⁴²² ma questa settimana è stata veduta una Scrittura, nella qual[e] il med.mo Capitolo si protesta di non haver[e] scritto la sudetta lettera, ne alcuno de i particolari contenuti in essa.

Questa mattina si è sparsa voc[e], ch[e] il s.re Pnpé[principe] di Venosa¹⁴²³ sia passato alle seconde Nozz[e], e c[i] habbia preso per Moglie la Fig.la[figlia] del Marchese del Vasto, ch[e] era maritata nel Pnpé[principe] d'Avellino¹⁴²⁴ con grossa dot[e] e con aspettativa d'una buona heredità.

¹⁴¹⁴ Viz Baltazar Moran.

¹⁴¹⁵ Viz Amerigo, sekretář odúmrtí.

¹⁴¹⁶ Viz Bartolomeo Bonesio.

¹⁴¹⁷ Viz rodina Barberini.

¹⁴¹⁸ Osoba je pramenem označena jako vévoda Poli. Zřejmě jde o vlastníka území italské obce Poli, která se nachází v Laziu, poblíž Monterotondo, kterým byla rodina Conti. V daném období zastoupena **Lotarium II. Conti**: ...-1635, italský diplomat a voják.

G.CASCIOLI, *Memorie storiche di Poli*, Roma, 1896, pp. 154-169.

¹⁴¹⁹ **San Gregorio da Sassola**: italská obec v Laziu

¹⁴²⁰ **Andrea Poli**, viz Lotario II. Conti.

¹⁴²¹ Viz papež Urban VIII.

¹⁴²² Viz Girolamo Colonna.

¹⁴²³ Viz Niccolò Ludovisi.

¹⁴²⁴ **Francesco Marino II Caracciolo**: ...-1631, III. kniže z Avellina

Benedetto CROCE, *Uomini e cose della vecchia Italia*, Napoli, 1956, pp. 176.

Io non sono più Conservator[e], ma quando io sia conservato nella benignissima gratia di V.E., com[e] mi promett[e] la sua singular[e] humanità, pretenderò d'haver[e], e di goder[e] un Campidoglio gloriosissimo per m[e].

Mi è poi capitata la sudetta Scrittura concernent[e] il negotio di Milano, e la copia vien[e] qui annessa, e sento dir[e], ch[e] sia in viaggio per Roma l'Amb.re,¹⁴²⁵ ch[e] vien[e] à rappresentar[e] al Papa quanto occorre in questo particolar[e], et[ed] à V.E. faccio humil.ma riverenza. Roma li X Gennaio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Od pana sekretáře Vaší eminence mi dorazily s touto poštou dopisy ke šťastným svátkům pro pány španělské kardinály, kterým to bylo obratem sděleno.

Včera ráno jsem za účasti pana knížete prezentoval panu kardinálovi Barberini jistý memoriál, jehož kopii zasílám s tímto psaním, a ten mi na to řekl, s potěšením v obličeji, abych Vaši eminenci o tom ještě neinformoval, dokud mi nedá odpověď, protože se chtěl nejdříve informovat v jakém stádiu je tato věc. Na to jsem podotkl, že benefice musí zůstat volná pro Morana, ale nejsem si tím jistý, protože pan Amerigo, z kanceláře řešící odúmrtí, že ve Španělsku jsou peníze v držení ženatých. Nevěřím ale, že pan Bartolomeo je Španěl, a celou věc překontroluji dříve, než dojde k rozhodnutí a nedorazí plná moc. O všem, co bude následovat, Vás budu ihned informovat.

Páni Barberini odkoupili od pana vévody z Poli zemi zvanou svatý Řehoř, která se spojí s Monterotondem, za cenu sto devadesáti tisíc scudi v této měně, a již byla sepsána kupní smlouva, ale ještě to nebylo formálně stvrzeno. Říká se, že tato země vynáší čtyři tisíce pět set scudi ročně s tím, že jedním z rotačních auditorů by se měl stát pan opat Andrea, syn výše zmíněného vévody, což by mělo bez výhrad projít, díky jeho zásluhám a ctnostem, ale především vzhledem k jeho původu.

V minulých týdnech se tu objevila zpráva o tom, že milánská kapitula napsala papeži dopis, ve kterém Její svatost žádá, aby arcidiecéze přešla do rukou pana kardinála Colony, ale v tomto

¹⁴²⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako vyslanec Milána.

týdnu se tu objevil jiný dopis, ve kterém zmíněná kapitula protestuje proti všemu, co je napsáno v prvním psaní.

Mluví se také o tom, že pan kníže z Venosy se v tomto týdnu podruhé oženil a za ženu si vzal dceru markýze z Vasta, která měla získat titul kněžny z Avellina s velkým věnem a s očekáváním bohatého dědictví.

Už nejsem římským konzervátorem, ale díky tomu, že jsem stále ve službách Vaší eminence mi to vůbec nevadí a jsem šťastný, že nyní mohu veškeré své úsilí vložit do Vašich služeb.

Získal jsem výše zmíněný dopis ohledně milánských jednání, a kopie bude přiložena k tomuto psaní, a zaslechl jsem, že je na cestě do Říma vyslanec, který se má v této věci s papežem dohodnout na podrobnostech.

162) Roma, 17. Gennaio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 322-323, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Non mi è parso ben[e] di lasciarmi veder[e] questa Settimana à Palazzo, per non parer[e] di voler'violentare la benignità del s.re Card.le Barberini¹⁴²⁶ nel particolar[e] della risposta, ch[e] gli occorrerà di volermi dar[e] intorno al memorial[e] presentatogli da mè per servizio del Morano,¹⁴²⁷ sperando di poterlo far[e] un giorno della prossima più opportunam.te, e con maggior[e] sodisfattione del medesimo s.re Card.le, per dar poi ragguaglio à V.E. di quanto havrò riportato.

Questi SS.ri Matthei hanno rimesso quattro mila tallari in Norimberg per riscattar[e] il s.re D. Luigi loro Fréllo[fratello],¹⁴²⁸ ch[e] è prigion[e] d'un Colonello del Sueco[svedese].¹⁴²⁹

Per mort[e] di Mons.r Agucchi¹⁴³⁰ è vacata una Badia à S. Ginesi¹⁴³¹ nella Marca di buona entrata, la quale è stata conferita à Mons. Azzolino¹⁴³² Seg.rio di Stato del Papa, il quale si è risanato assai ben[e], et[ed] è risorta l'opinion[e], ch[e] sia per esser promosso al Cardinalato,

¹⁴²⁶ Viz Francesco Barberini.

¹⁴²⁷ Viz Baltazar Moran.

¹⁴²⁸ Viz. rodina **Mattei**

¹⁴²⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako švédský plukovník.

¹⁴³⁰ **Giovanni Battista Agucchi**: 1570-1632, italský arcibiskup, papežský diplomat, spisovatel
G.M.MAZZUCHELLI, *Gli Scrittori d'Italia*, I, Brescia, 1753, pp. 202-205.

¹⁴³¹ **San Ginesio**: italská obec poblíž střediska Macerata v provincii Marche
F.ALLEVI, G.CRISPINI, *San Ginesio*, Ravenna, 1969.

¹⁴³² Viz Lorenzo Azzollini.

e sento dir'[e] dà buona banda, ch'[e] la Segretaria si darà à Mons.re Ceva¹⁴³³ Mastro di Camera di S.S.tà.

Martedì prossimo passato il s.r Card.le Barberini condusse alle Cacce di Monterotondo il s.re Pnpé[*principe*] d'Ècchemberg,¹⁴³⁴ e c'[i] andò anco[ra] il s.re Card.le Antonio,¹⁴³⁵ e il s.re D. Taddeo.¹⁴³⁶ Pernottorno in detto luogo, e il mercoledì[*mercoledì*] susseguent'[e] tornorno à Roma. Non hanno ammazzato più ch'[e] otto Porci, e due Volp'[e], e il s.re Pnpé[*principe*] è stato accarezzato, et[*ed*] honorato con termini di cordialissimo affetto da tutti, et[*ed*] in particolar'[e] dal s.re Card.l' Francesco, ch'[e] si mostra parziale de i costumi verament'[e] ancelici del s.re Pnpé[*principe*].

È stato detto, ch'[e] un' Astrologo Greco in Napoli haveva pu[b]blicato, che martedì prossimo doveva succeder'[e] un Terremoto in quella Città terribilissimo, e dannosissimo, e ch'[e] per ciò il Vice Ré¹⁴³⁷ se n'[e] era andato à Pozzuolo, il s.re Card.le Savello¹⁴³⁸ à Salerno, et[*ed*] altri SS.ri in diversi luoghi per fuggir'[e] il pericolo, ma io non sò, com'[e] un Greco habbia potuto ritrovar'[e], ch' gli presti fed'[e], se[b]ben'[e] in si fatt'[e] occasioni bonum est¹⁴³⁹ dubitare. Vero è, ch'[e] per letter'[e] di particolari si hanno avvisi, ch'[e] quel mal'[e] fà progresso, e ch'[e] l'incomodo della cener'[e] andava tuttavia crescendo in Napoli. Mi è capitata l'annessa relation'[e], è ritratto in stampa, ch'[e] mandò à V.E. per curiosità, giàch'[e] la Cort'[e] non somministra altra cosa degna della sua notitia, e le faccio humil.ma riverenza. Roma li 17 Gennaio 1631

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Tento týden jsem se v paláci radši neukazoval, aby si pan kardinál Barberini nemyslel, že na něho tlačím s odpovědí na memoriál, který jsem mu prezentoval Vaším jménem ohledně

¹⁴³³ **Francesco Adriano Ceva:** 1580-1655, italský kardinál původem ze Savojska.

Giovanni OLIVERO, *Memorie storiche della città e marchesato di Ceva*, Ceva, 1858, pp. 103-106.

¹⁴³⁴ Viz Jan Antonín I. z Eggenbergu.

¹⁴³⁵ Viz Antonio Barberini iuniore.

¹⁴³⁶ Viz Taddeo Barberini.

¹⁴³⁷ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁴³⁸ Viz Giulio Savelli.

¹⁴³⁹ **Bonum est:** z latiny „je dobré“

Morana. Doufám, že ho zastihnu v příštím týdnu, a jakmile se tak stane, dám o tom Vaší eminenci neprodleně vědět.

Páni Mattei byli donuceni vyplatit čtyři tisíce tolarů jistému švédskému plukovníkovi za to, aby propustil z vězení v Norimbergu pana dona Luigiho, jejich bratra.

Úmrtím monsignora Agucchiho se uvolnilo opatství v Sant Ginesi v Marche, které je velmi výnosné a bylo přiděleno monsignoru Azzolino, papežskému státnímu sekretáři, který si tím velmi polepšil. Předpokládá se, že bude jedním z budoucích kardinálů. Od jistých dobře informovaných vím, že úřad sekretáře získá monsignor Ceva, který je majordomem Její svatosti.

Minulé úterý vzal pan kardinál Barberini na lov na Monterotondo pana knížete z Eggenbergu. Jeli s nimi také pan kardinál Antonio a pan don Taddeo. Přespali tam a ve středu se vrátili do Říma. Neulovili více než osm divočáků a dvě lišky a všichni poctili pana knížete srdečnou náklonností, hlavně pan kardinál Francesco, kterého velmi zaujal úbor pana knížete.

Kdosi se zmínil o tom, že jistý řecký astrolog v Neapoli předpověděl na příští úterý ničivé zemětřesení. Kvůli tomu z města odjel místokrál do Pozzuola a pan kardinál Savelli do Salerno, stejně jako další tamní aristokraté do různých míst. Já ale nechápu, proč tomu Řekovi uvěřili a jak by to mohl vědět. Vždy je dobré pochybovat. Pravdou je, jak jsem se dozvěděl z dopisů, že se nebezpečí Vesuvu stále zvětšuje a popel zasypává Neapol čím dál častěji. Dostala se mi do rukou příložená relace, která tu byla vytištěna, a posílám ji Vaší eminenci jako kuriozitu, už jen proto, že ode dvora nejsou žádné další relevantní zprávy.

163) Roma, 24. Gennaio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 324-325, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Ricèvo la lettera di V.E. delli 30 del passato. Hò già complito con il s.re Card.l' Barberini¹⁴⁴⁰ in nome di V.E. della gratia fatta al Morano,¹⁴⁴¹ e parlerò anco[ra] con il s.r Amerigo¹⁴⁴² in conformità di quanto mi comanda.

Il s.r Amb.r' di Spagna¹⁴⁴³ si stà tuttavia aspettando, ma non si sà precisam.te il tempo della sua venuta. Conservarò la lettera in viatami da V.E. per detto Sig.re, e giunto, ch'[e] sarà gliela

¹⁴⁴⁰ Viz Francesco Barberini.

¹⁴⁴¹ Viz Baltazar Moran.

¹⁴⁴² Viz Amerigo, sekretář kanceláře odúmrtí.

¹⁴⁴³ Viz Manuel de Moura y Corte Real.

presentarò, accompagnadola nel miglior modo, ch'[e] mi somministrerà la mia debolezza avvalorata dall'obbligo infinito, ch'[e] tengo di servir'[e], et[ed] ubbidir'[e] à V.E. con ogni puntualità.

Non fù vero quel, ch'[e] si dissè dell'accasamento del s.r Pnpé[*principe*] di Venosa¹⁴⁴⁴ con la Figlia del s.r Pnpé[*principe*] d'Avellino, ma detto Sig.re andò à Napoli le Settiman'[e] passat'[e] per occasione della gratia, ch'[e] gli hà fatta il Ré Catolico¹⁴⁴⁵ della successione allo Stato di Venosa, ogni volta però, ch'[e] la Figlia¹⁴⁴⁶ nata della Pnpéssa[*principessa*]¹⁴⁴⁷ già sua Moglie mora senza Figlioli, à i quali S.M.tà non hà voluto pregiudicar'[e] con il far[e] la gratia senza nessuna riserva, e si dic'[e], ch'[e] per essa il s.r Pnpé[*principe*] habbia pagato quaranta mila scudi, e se la sudetta Figlia si facesse Monaca (com'[e] si cred'[e], questo sarà stato un colpo da Maestro.

Continuava in Napoli lo spavento, et[ed] el pericolo dell'incendio, è dicono, ch'[e] ritornerà à Roma in brev'[e] il s.re Duca di Bracciano,¹⁴⁴⁸ e che già il s.r Vice Ré¹⁴⁴⁹ gli haveva concesso il passa porto per alcuni argenti, è Cavalli, conform'[e] all'istanza, che ne haveva fatta.

Spero, ch'[e] non sia per esser'imposta altra pensione sopra il Benefitio destinato al Morano,¹⁴⁵⁰ ch'[e] così raccolgo da un ragionamento fatto con il s.r Seg.rio Minutoli,¹⁴⁵¹ il quale haveva havuto il Memorial'[e] presentato da me al s.re Card.l' con ordin'[e] di parlarne à questi della Dateria. Intanto starò attendendo i comandam.ti di V.E. intorno à quanto dovrò farsi in questo negotio per eseguirli prontament'[e].

Lè letterè responsive di buone festè hanno havuto subito il loro ricapito. Mons.re Cecchini,¹⁴⁵² ch'[e] fà le cosè Concistoriali per il s.re Card.l' Ludovisi¹⁴⁵³ mi hà mandato una Cedola di ducati trenta sett'[e], e mezzo di Camera per la propina, ch'[e] tocca à V.E. del Vescovado Germanesen in partibus Infidelium¹⁴⁵⁴ nella persona di Mons.r Giovanni Abbat'[e] di S.ta

¹⁴⁴⁴ Viz Niccolò Ludovisi.

¹⁴⁴⁵ Viz Filip IV. Španělský.

¹⁴⁴⁶ **Lavinia Cesualdo**, dcera Isabelly Gesualdo, ženy Niccolò Ludovisi.
Bibliografie viz. Niccolò Ludovisi.

¹⁴⁴⁷ **Isabella Gesualdo**, první žena Niccolò Ludovisi.
Bibliografie viz. Niccolò Ludovisi.

¹⁴⁴⁸ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹⁴⁴⁹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca

¹⁴⁵⁰ Viz Baltazar Moran.

¹⁴⁵¹ Viz sekretář Minutoli.

¹⁴⁵² **Domenico Cecchini**: 1589-1656, italský kardinál

Ludwig VON PASTOR, *Storia dei Papi*, XIII., Roma, 1931, pp. 28-41.

¹⁴⁵³ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁴⁵⁴ **Vescovado Germanesen in partibus Infidelium**: z latiny „německé misijní biskupství“

Maria del Cotto¹⁴⁵⁵ in Vienna suffraganeo di quel Mons.r Ill.mo Vescovo,¹⁴⁵⁶ e ne procurarò quanto prima il pagamento, ch'[e] di già me l'hanno promesso, ma ritardato, perch'[e] il Cassier'[e] non haveva commodità di darmi l'oro, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza.

Roma li 24 Gennaio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Dostal se mi do rukou dopis od Vaší eminence z třicátého. Už jsem byl ve jménu Vaší eminence za kardinálem Barberinim ohledně benefice pro Morana, a ještě promluví s panem Amerigem podle Vašich rozkazů.

Stále se tu očekává příjezd pana španělského vyslance, ale neví se, kdy přesně dorazí. Dopisy od Vaší eminence, zaslané do rukou tohoto pána si zatím ponechám u sebe a jakmile dorazí, tak mu je předám, a doprovodím to těmi nejlepšími větami, kterých je schopna má nízká osoba, povýšená tím, že mluví za Vaši eminenci.

Nebyla pravda to, co jsem psal minule ohledně svatby knížete z Venosy s dcerou knížete z Avellina, ale zmíněný pán v minulých týdnech odjel do Neapole u příležitosti *grazie*, kterou mu udělil katolický král jako novému vládci země Venosa. Pokud ale dcera kněžny, jeho současné ženy, zemře bez dědiců, bude to fatální, protože kníže zaplatil už na čtyřicet tisíc scudi, aby ji byli přiznány dědické nároky, a pokud se rozhodne stát se jeptiškou, jak se šeptalo, tak to bude opravdu mistrovská rána celému rodu.

Neapol je stále plná obav a každodenního nebezpečí požárů. Do Říma se prý v rychlosti vrátil vévoda z Bracciana a pan místokrál mu již udělil volný průjezd pro nějaký jeho majetek a koně v souladu se žádostí, kterou poslal.

Doufám, že na benefici pro Morana už není žádná další penze, jak jsem o této věci diskutoval s panem sekretářem Minutolim, který je autorem memoriálu prezentovaného panu kardinálovi Barberinimu s rozkazem promluvit si o tom s těmi z datárství. Mezitím očekávám další rozkazy od Vaší eminence ohledně tohoto jednání, abych je mohl ihned vyplnit.

¹⁴⁵⁵ **Skotský klášter ve Vídni:** benediktinské opatství Milostivé Panny Marie u Skotů
Albert HÜBL, *Geschichte des Unterrichtes im Stifte Schotten in Wien*. Wien, 1907.

¹⁴⁵⁶ **Anton Wolfradt:** 1582-1639, vídeňský biskup a prezident císařské komory
Joseph MAURER, Alexander HOPF, *Anton Wolfradt, Fürstbischof von Wien*, Wien, 1894

Dopisy k hezkým svátkům byly všem ihned předány. Monsignor Cecchini, který se zabývá konzistoriálními záležitostmi pro pana kardinála Ludovisi mi poslal šek na třicet sedm a půl dukátu od komory za německé misijní biskupství od monsignora Giovanniho, opata od svaté Marie del Cotto ve Vídni, který je sufragánem tamního pana biskupa, a pokusím se co nejdříve získat výplatu těchto prostředků, které mi už byly slíbeny, ale opozdilo se to, protože pokladník neměl k dispozici zlato.

164) Roma, 7. Febbraio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 326-327, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con la lettera di V.E. dè 17 passato ricevo il suo comandam.to intorno al negotio del Capellano,¹⁴⁵⁷ e perch'[e] per l'espeditio[n] dell'[e] Boll'[e] si può havere tutto il tempo, ch'[e] si vuol'[e], essendo già passata la supplica, hò pensato di differir'[e] per veder'[e] se si potesse risparmiar'[e] questa spesa, trattando la permuta con qualch'altro Spagnolo, [ch]è havess'[e] un Benefitio semplicè, perch'[e] in tal caso sperarei di ritrovar'[e] benignam.te inclinato il s.r Card.l' Barberini¹⁴⁵⁸ à far la gratia, e già ne hò parlato al s.r Seg.rio Minutoli,¹⁴⁵⁹ il qual'[e] mi hà promesso di star'[e] sù l'avviso, et[ed] anco[ra] ad alcuni Gentilh[om]ini Spagnoli, ch'[e] si sono offerti di scriver'[e] in partibus,¹⁴⁶⁰ credendo, ch'[e] il negotio per questa via possa succeder'[e] più facilm.t'[facilmente], ch'[e] il trovar[e] qui persona della Nation'[e], ch'[e] voglia attenderci, ma se non ostant'[e] tutto questo, con la risposta della present'[e] V.E. mi comandarà, ch'[e] io facci spedir'[e] le Boll'[e], l'ubbidirò subito, e spedite, ch'[e] saranno, e ch'[e] il Morano habbia pigliato il possesso, si potrà trattar'[e] il negotio della rinuntia con qualch'[e] pension'[e], et[ed] anco[ra] sopra questo particolar'[e] incaminarò le pratic'h'[e], e intanto non mi par'[e] d'haver luogo di poter far'[e] altr'[a] istanza al s.re Card.l' Barberini.

Procurarò da N.S.r' [nostro signore]¹⁴⁶¹ la Dispensa di poter'ordinar'[e] extra tempora,¹⁴⁶² com'[e] mi comanda V.E., e del seguito, le darò ragguaglio a suo tempo.

¹⁴⁵⁷ Viz Baltazar Moran.

¹⁴⁵⁸ Viz Francesco Barberini.

¹⁴⁵⁹ Viz sekretář Minutoli.

¹⁴⁶⁰ **In Partibus**: z latiny „v částech“

¹⁴⁶¹ Viz papež Urban VIII.

¹⁴⁶² **Extra temporea**: z latiny „čas navíc, mimo běžný čas“

Si sono ricapitat'[e] [*recapitate*] tutt'[e] le letter'[e] risponsive di buon'[e] fest'[e], e quella del Pré[*padre*] Galbiata¹⁴⁶³ venuta con la sud.a[*sudetta*] di V.E.

Questa mattina il s.re Pnpé[*principe*] d'Ecchemberg¹⁴⁶⁴ servito del s.re Duca della Riccia,¹⁴⁶⁵ e dal s.re Abbat'[e] Savelli¹⁴⁶⁶ è andato à Caccia alla Mentana luogo del s.re D. Francesco Peretti,¹⁴⁶⁷ ch'[e] pur'[e] è partito con essi, e staranno fuori sett'[e], ò vero otto giorni, è son[o] sicuro, ch'[e] il s.re Pnpé[*principe*] sarà regalato regiment'[e], e c'[i] haverà tutti i gusti immaginabili, essendosi incaminato un bellissimo tempo.

Hieri trovai il med.o s.re Pnpé[*principe*] in Casa del s.re Card.l' Borgia,¹⁴⁶⁸ e dopò ch'[e] fù partito, io entrai da S.Em.a[*sua eminenza*], la quale non poteva satiarsi di magnificar'[e] la virtù singolari di detto sig.re, restringendosi à dir'[e], ch'[e] egli era un'Angelo, e ch'[e] sperava costantem.te, ch'[e] in consideration'[e] della sua somma bontà, e costumi, Dio benedetto gli haverebbe lasciato goder'[e] con prosperi successi le conseguenze della sua grandezza.

Il Palafrenieri del Papa mi hanno portata una Candela grossa, et[*ed*] una piccola, e gli hò dato mancia di tre giuli, secondo il solito,

Il Capitolo di S.ta Maria in Trastever'[e] mi hà mandato in una Cassetina la Candela benedetta per V.È, ch'[e] per ciò potrà comandarmi quello, ch'[e] dovrò farm'[e], e qui annessa vien'[e] la lettera.

Si tien'[e] universalmente, ch'[e] qui siano per farsi le Mascher'[e], e se n'[e] hà qualch'[e] particolar[e] riscontro da più d'un Ser.r'[*servitore*] favorito di Palazzo, e io n'[e] sento grandissima consolation'[e], per il desiderio, ch'[e] il s.r Pnpé[*principe*] d'Ècchemberg mostrava di veder'[e] il Carneval'[e] di Roma, et[*ed*] à V.E. faccio humil.ma riverenza. Roma li 7 Fe[*b*]braio 1632

D.V.È

In q.to[*questo*] punto mi vien'[e] da Palazzo l'anness'[e] Brev'[e] ci penserò a V.E. p[*er*] l'[e] buon'[e] Fest'[e]

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹⁴⁶³ Viz otec Galbiata.

¹⁴⁶⁴ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁴⁶⁵ Viz Bernardino Savelli.

¹⁴⁶⁶ **Fabrizio Savelli**: 1607-1685, budoucí italský kardinál

M.A. DEL GROSSO, *Le rivolte del 1647 dentro e fuori le mura di Salerno*, in: Bollettino storico di Salerno e Principato Citra, XII., 1994, 1-2, pp. 75-117.

¹⁴⁶⁷ Viz Francesco Peretti.

¹⁴⁶⁸ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

S dopisy ze sedmnáctého jsem dostal od Vaší eminence rozkazy ohledně jednání ve věci Vašeho kaplana. Suplika již byla předána a k expedici bul máme tolik času, kolik sami potřebujeme, tak jsem se rozhodl zkusit ušetřit některé nezbytné útraty, které nás čekají a pokusit se vyjednat nějaký výměnný obchod s nějakým dalším Španělem, který je vlastníkem standartní benefice, protože v takovém případě bych mohl doufat v to, že by se k nám více naklonil pan kardinál Barberini a udělil nám grácii. Již jsem o tom mluvil s panem sekretářem Minutolim, který mi slíbil, že na to upozorní další španělské grandy, kteří se nabídli, že to napíšou *in Partibus*, a že by v takovém případě jednání probíhala jednodušeji než hledat dalšího Španěla, ochotného posečkat. Vaše eminence mi ale s právě došlým psaním nakazuje, abych nechal poslat buly. Splním okamžitě Vaši žádost, a jakmile bude Morano potvrzen jako vlastník benefice bude možné začít jednat o zřeknutí se nároků za nějakou dohodnutou úplatu. Ohledně toho se už teď pokusím vyjednávat, ale v této věci už se asi nebudu moci opřít o pana kardinála Barberiniho. Obstarám od Její svatosti dispenzi ohledně příkazu *extra tempore*, jak mi prikazuje Vaše eminence, a následně Vás ve správném čase budu informovat.

Byly předány veškeré dopisy k hezkým svátkům, a také ten pro otce Galbiata, který přišel s poslední zásilkou.

Dnes ráno odjel pan kníže Eggenberg, společně s vévodou z Riccie a opatem Savellim, na lov do Mentany, což je území pana opata Perettiho, který s nimi také odjel. Zůstanou tam sedm, ale spíše osm dní. Jsem si jistý, že pan kníže bude královsky obdarován, a nalezne tam vše potřebné, podle jeho chuti, už jen proto, že počasí je tu nyní velmi příhodné.

Včera navštívil výše zmíněný kníže pana kardinála Borgiu v jeho domě, a jakmile odjel, vstoupil jsem k Její eminenci. Ten projevoval velké potěšení nad chováním a ctnostmi tohoto pána. Velmi obdivoval jeho dobrotu a způsoby. Snad bůh dovolí, aby mu tyto úspěchy přinesly budoucí prosperitu.

Vlajkonoši papeže mi přinesli z paláce jednu velkou a jednu malou svíci. Dal jsem jim spropitné tři giuli, podle obvyklostí.

Kapitula svaté Marie z Trastevere mi poslala posvěcenou svíci v truhličce. Dejte mi prosím vědět, co s tím mám udělat. Dopis od kapituly je přiložen k této zásilce.

Všeobecně se předpokládá, že by mohl karneval proběhnout s maskami, jak mi bylo řečeno jedním preferovaným palácovým služebníkem. Jsem za to vděčný, už jen kvůli přání pana knížete z Eggenbergu, který by karneval rád spatřil.

V této chvíli mi z paláce dorazila breve. Přeje Vaší eminenci hezké svátky.

165) Roma, 14. Febbraio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 328-329, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Mons.r Maraldi,¹⁴⁶⁹ ch'[e] è mio sig.r amorevolissimo, stà in letto con la podagra, con tutto ciò gli hò fatto capitar'[e] in mano un memoriale fatto da m'[e] per la licenza, ch'[e] V.E. desiderà di poter'ordinar'[e] extra tempora, e perch'[e] hà domandato se lè era stato concèduto altre volt'[e], io gli hò fatto risponder'[e], ch'[e] credevo di nò, e ch'[e] V.E. mi avvisava, ch'[e] l'havevano altri Vescovi, e ch'[e] era cosa necessaria in coteste parti, è così siamo restati, ch'[e] faranno un poco di diligenza, per veder'[e] se si trova l'esempio di V.È, ò d'[i] altri, e il s.r Giovanni Savoniero,¹⁴⁷⁰ ch'[e] è quello, ch'[e] spedisce tutti i Brevi, mi hà promesso di aiutar'[e] il negotio in tutto quello, ch gli sarà possibil'[e] affettuos.te.

Sono ritornati da Caccia questi SS.ri, favoriti dell'[e] più bell'[e] giornat'[e], c'[he] habbia mai apert'[e] il Sol'[e], et[ed] hanno riportato preda di quaranta cinqu'[e] Porci, otto de quali uccisi per mano del s.re Pnp'[principe] d'Ècchemberg,¹⁴⁷¹ il qual'[e] havrà goduto estremam.te in questa ricreatione, perch'[e] è stato con SS.ri, ch'[e] l'havevano servito di tutto c[u]òr'[e] con ogni sincerità, et[ed] hà havuto il più bel tempo, ch'[e] si sia veduto in tutto quest'Anno.

Il s.re Card.l' Aldobrandini¹⁴⁷² gli prepara un pranzo, et[ed] una misica [musica] regalatissima nel suo Palazzo del Corso, e credo, ch'[e] sarà il giovedì grasso, per fargli poi veder'[e] la festa de i Palii, trà quali se n'[e] correrà uno di più solito, e sarà Intitolato il Palio d'Urbino.

Hieri il s.r Matta¹⁴⁷³ mi scris'[e] un polizino, c'[he] haveva presentito, chi si trattasse d'imporre n[u]ova pension'[e] sopra il Benefitio del Morano,¹⁴⁷⁴ e chè c'[i] era tempo tutta questa mattina, ma sono andato à Palazzo, e tanto il s.re Segret.rio Minutoli,¹⁴⁷⁵ com'[e] il s.r Errigo per Obitum¹⁴⁷⁶ mi hanno riconfirmanot, ch'[e] cio non è vero, e non si farà.

Se si dovranno spedir'[e] le Boll'[e], sarà necessario, ch'[e] il Morano mandi il mandato di procura, e se[b]ben'[e] si farà l'ob[b]ligo, conform'[e] allo stile, per la pensione vecchia,

¹⁴⁶⁹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Maraldi, papežský úředník.

¹⁴⁷⁰ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Giovanni Savoniero, úředník, který pracoval v kanceláři papežských breve.

¹⁴⁷¹ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁴⁷² Viz Ippolito Aldobrandini.

¹⁴⁷³ Viz Pietro Matta.

¹⁴⁷⁴ Viz Baltazar Moran.

¹⁴⁷⁵ Viz sekretář Minutoli.

¹⁴⁷⁶ Viz Errigo, úředník kanceláře odúmrtí.

quando verrà il tempo del pagamento, bisognerà, ch'[e] quel Bartolomeo,¹⁴⁷⁷ ch'[e] la tien'[e], mostri d'essern'[e] capac'[e], al ch'[e] l'obligatione del Morano non suffragarà in conto alcuno, ch'[e] così mi dic'[e] lo Speditionier'[e] di Casa.

Il sudetto sig.r Èrrigo, ch'[e] si professa divot.me Ser.re[*servitore*] di V.E., la supplica humil.te, ch'[e] se il Baron'[e] Gerardo dè Taxis suo stretto parent'[e] già Gover.re del Ducato di Fridlant¹⁴⁷⁸ ricorress'[e] alla protettione di V.E. per alcuni suoi interessi con il Duca,¹⁴⁷⁹ si degni d'aiutarlo con suoi uffici, e se le parerà di rispondermi in questo particolar'[e], io ricordo riverentem.te, ch'[e] sarebbe ben'[e] il farlo con parol'[e] affettuos'[e], perch'[e] il s.r Errigo è Ministro, dal qual'[e] si possono ricever'[e] molti servitii in Dateria.

Il s.re Card.l' di Torres¹⁴⁸⁰ tornerà à Roma frà pochi giorni, essendo venuta di Spagna la Cedola per la sua Chiesa di Monreal'[e]. Aspettiamo il s.re Duca Federigo¹⁴⁸¹ trà sei giorni, et[ed] à V.E. faccio humiliss.a riverenza. Roma li Fe[b]braio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Monsignor Maraldi, který je mým preferovaným pánem, je nyní na lůžku se dnou. I tak se mu do rukou dostal můj memoriál ohledně licence k příkazu *extra tempora*, který si přeje získat Vaše eminence. Zeptal se mě, jestli Jste už takový příkaz dostal v minulosti. Na to jsem mu odpověděl, že si myslím, že ne, ale že mě Vaše eminence upozornila na to, že jiní biskupové to získali, a že je to nezbytnost v těchto místech, a tak jsme se domluvili, že se podíváme po nějakém obdobném příkazu z minulosti Vaší eminence, nebo jiných. Pan Giovanni Savoniero, který se zabývá odesíláním všech breve, mi slíbil, že mi pomůže v této věci ve všem, co bude potřeba.

Tito páni se vrátili z lovu, a měli štěstí na překrásné počasí. Přivezli s sebou úlovek v počtu čtyřiceti pěti divočáků, z toho osm jich ulovil pan kníže z Eggenbergu, který si to velmi užíval,

¹⁴⁷⁷ Viz Bartolomeo Bonesio.

¹⁴⁷⁸ **Gerhard von Taxis**: mezi lety 1624-1631 vykonával úřad zemského hejtmána ve Frýdlantském vévodství. M. STARÝ, *Frýdlantské vévodství a jeho státoprávní postavení v rámci České koruny*, in: Karel MALÝ, Ladislav SOUKUP, *Vývoj české ústavnosti v letech 1618-1918*, Praha, 2006, s. 135-157.

¹⁴⁷⁹ **Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna**: 1583-1634, frýdlantský vévoda. Robert REIBITSCH, *Valdštejn: Životopis mocnáře*, České Budějovice, 2014.

¹⁴⁸⁰ Cosimo de Torres.

¹⁴⁸¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)
Osoba je pramenem označena jako vévoda Fridrich.

už jen proto, že tam byl s pány, kteří se o něho velmi dobře postarali, a také proto, že je zastihlo opravdu nejkrásnější počasí v tomto roce.

Pan kardinál Aldobrandini mu připravuje oběd v jeho paláci del Corso při kterém bude hrát vybraná muzika a zřejmě se to bude konat na tučný čtvrtek, aby se mohl po obědě podívat na míčové hry, při kterých ten nejlepší získá titul hráče Urbina.

Včera ráno mi pan Matta napsal zprávu, že se vyjednává o nové penzi na Moranovu benefici, a že je na to čas jen dnes ráno. Když jsem ale dorazil do paláce, tak mi pan sekretář Minutoli, stejně jako pan Errigo, který se zabývá odúmrtím sdělili, že to není pravda, a že nic takového se nepřipravuje.

Pokud bude nutné poslat buly bude nezbytné, aby se poslal mandát od prokury. Mezitím se připraví právní omezení na starou penzi. Až přijde čas platby bude potřeba, aby ten Bartolomeo, který ji má nyní v držení projevils své schopnosti, a prokázal že právní omezení pro Morana nemá žádné důsledky na další osoby, jak mi sdělil místní odesílatel.

Zmíněný pan Errigo, který o sobě prohlašuje, že je Vaším oddaným služebníkem Vás poníženě prosí, abyste se laskavě postavil na stranu ve sporu, který má pan baron Gerhard z Taxisu, jeho blízký příbuzný a nyní guvernér frýdlantského vévodství, s panem vévodou a byl tak laskav a dal mi v této záležitosti vědět. Připomínám, že by bylo velmi dobré vyhovět tomuto pánovi, protože jeho služby na datářství mohou být neocenitelné.

Pan kardinál z Torres se za pár dní vrátí do Říma, protože dorazilo povolení k převzetí diecéze v Montrealu. Do šesti dnů se tu očekává příjezd vévody Federiga.

166) Roma, 21. Febbraio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 330-331, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

I mèriti della s.ra Marchesa di Mondesciar¹⁴⁸² mi fanno creder[e] costantem.te, ch[e] Dio benedetto si sarà degnato di chiamarla in Paradiso, e ch[e] V.E. sia per ricever[e] per le prosperità sue notabil[e] beneficio dalle Orationi di quell'Anima gloriosa, con tutto ciò l'ob[b]ligo della mia divotissima servitù mi porta à condolermi della perdita con V.È., la qual[e] dentro i termini della sua somma prudenza havrà saputo pagar[e] alla s.re Marchesa il tributo dell'affetto, e del sangue. Circa la mia provisione, ch[e] vuol dir[e] un'atto libero della

¹⁴⁸² **Beatrix de Mondejár**: ...-1632, dcera Adama z Dietrichsteina a sestra Františka kardinála z Dietrichsteina
Chybí relevantní bibliografie!

generosità di V.È, hò scritto al s.r Piccinardi¹⁴⁸³ quel che m'[e] occorre, non pensando io mai ad altro, ch'[e] à rendermi mèno immeritevolè, che sia possibile dell'honore, ch'[e] mi hà conceduto di suo attual[e] ser.re[*servitore*], e le faccio humilissima riverenza. Roma li 21. Fe[b]braio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Životní pouť paní Markýzy z Mondesciar mi naznačuje, že byla člověkem, kterého bůh miloval a jistě povolal do ráje. Vaše eminence za její duši vykonala orace a vše potřebné na její poslední cestě. Přísluší mi, jako Vašemu služebníkov, abych Vám tímto dopisem kondoloval a vyjádřil upřímnou soustrast k této Vaší osobní ztrátě.

Ohledně mé provize za agencii, která mi náleží díky Vaší velkorysosti, jsem napsal panu Piccinardimu. Přitom jsem nemyslel na nic jiného, jen na to, co je zasloužené ve cti, kterou mi prokazujete jako svému nynějšímu služebníkov.

167) Roma, 13. Marzo 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 332-333, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Dopò scritto, e fatti i pieghi è giunto il s.r Princip'[e] d'Ècchemberg¹⁴⁸⁴ da Napoli con ottima salut'[e], e mi sarebb'[e] parso di mancar'[e] al mio debito, e di defraudar'[e] V.È del gusto, c'[he] à hà dell'[e] prosperità di questo Sig.r, s'[e] io havessi differito di darglien'[e] avviso col seguent'[e] ordinario.

Si và dicendo, ch'[e] il Papa¹⁴⁸⁵ voglia mandar'[e] trè Nuntii, uno in Germania, uno in Spagna, e uno in Francia per veder'[e] di aggiustar'[e] gl'interessi di questi Potentati. L'intention'[e] è Santissima, ma altrettanto ardua l'impresa, e intanto ci vorrebbero grossissim'[e] di danari per sovvenir'[e] à i bisogni, et[ed] à i pericoli della Germania, che vuol dir'[e] di tutto il Mondo Cristiano, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 13 Marzo 1632

¹⁴⁸³ Viz Girolamo Piccinardi.

¹⁴⁸⁴ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁴⁸⁵ Viz papež Urban VIII.

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Po tom, co jsem dopsal a zapečetil psaní dorazil pan kníže z Eggenbergu z Neapole ve výborném zdraví. Uvědomil jsem si, že bych nesplnil povinnost, kterou mám vůči Vaší eminenci, kdybych Vám podrobně neporeferoval o tomto pánovi a učiním tak v následujícím dopise.

Mluví se tu o tom, že chce papež poslat tři své nuncie. Jednoho do Německa, jednoho do Španělska, a jednoho do Francie s tím, aby se tam pokusili najít možné dohody mezi těmito mocnáři. Záměr je to nadmíru svatý, ale zcela nemožný. Bylo by potřeba velké množství peněz k uspokojení potřeb a zažehnání nebezpečí v Německu, mírně řečeno peníze celého křesťanského světa.

168) Roma, 20. Marzo 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 334-335, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

La lettera di V.E. de 18 del passato confirmando gli avvisi, ch'[e] si erano avere della miglior[e] piega, ch'[e] pigliavano le cosè della Germania, mi hà riempito d'un infinito giubilo, perch'[e] se[b]en'[e] io sono un' Verme, contutto ciò son[o] Cri[cristiano] ser.re[servitore] di V.E., e de questa Casa, e divotissimo al nom'[e], et[ed] alla gloria S.M.Ces.a[sua maestà cesarea],¹⁴⁸⁶ ch'[e] vuol dir'[e] la conservation'[e], e l'aum[umento] dell'honor'[e], della Religion'[e], e della fed'[e] di Cristo.

Dall'annessa Scrittura datami dal s.r Giovanni Enriquez¹⁴⁸⁷ vedrà V.E., ch'[e] non può sfuggir'[e] il pagamento della pension'[e] vecchia sopra la vacanza destinata al Morano,¹⁴⁸⁸ e non si può poner mano [dar la mano] alla spedition'[e] dell'[e] Boll'[e], se non vien'[e] l'obbligo per la Cedola bancaria, e non si hà qui la sicurtà di chi pagarla, e però sarà ben'[e], ch'[e] à tutto ciò si proveda quanto prima.

¹⁴⁸⁶ Viz Ferdinand II. Štýrský.

¹⁴⁸⁷ Viz Giovanni Enriquez.

¹⁴⁸⁸ Viz Baltazar Moran.

Qui si hà tuttavia pochissima speranza, ch'[e] il Papa¹⁴⁸⁹ voglia dar'aiuto all' Imperator'[e], e non si alleganò ragioni, ma impossibilità, è il s.re D[duca] Federigo¹⁴⁹⁰ continua di visitar'[e] Collegio per ritornarsen'[e] in Germania, spedita, c'[he] havrà questa funtion'[e]. Tutti i Ministri, e Cardinali, con i quali il Duca èsaggerà veridicament'[e], e santament'[e] le calamità, et[ed] i pericoli dell'Imperio restano convinti, e tutti i discorsi tèrminano con una stretta di spall'[e], e con un buon'annuncio per l'[e] felicità dell'Imperator'[e], ch'[e] è Santo.

Il Card.l' Borgia¹⁴⁹¹ hà spedito un Corrier'[e] in Spagna, e n'[e] spediti anco[ra] il Papa dopò il successo del Concistoro, e si dic'[e], ch'[e] S.S.tà pretende, chè il Cardinal'[e] con quella protesta sia caduto nella pena dello spèrgiuro, giàch'[e] tutti i Cardinali nel far la profession'[e] della fed'[e], frà l'altr'[e] cos'[e] giurano di non parlar[e] mai in pregiuditio di S.B.ne.

Havrà saputo V.E. per via di Venezia, ch'[e] le diferenz'[e] trà la Sed'[e] Apostolica, e quella Repub[b]blica erano accomodat'[e], e ch'[e] si dovevano elegger'[e] Comissari dall'una, e l'altra part'[e] per ridurr'[e] l'[e] cos[e] in pristi[prestezza], e stabilir'[e] i Confini.

Hò fatto diligenza per la Sement'[e], ch'[e] V.È mi comanda de i Carciofì, e mi dà tutti gli Hortolani, ch'[e] questa sort'[e] de frutti non si semina, ma si pianta, e il mandar'[e] in Germania quei Cacchi del medesimo Carciofo, ch'[e] servono per piantar'[e] non riuscirebbe, perch'[e] quand'[o] anco[ra] ci si mettess'[e] della terra [...!]/no, com'[e] suol[al solito] farsi d'altrè piant'[e], ch'[e] si trasportano, ad ogni modo si seccarebbono, attesa la lunghezza del camino.

Lunedì prossimo passato il Card.l' Borgia introdusse per la prima volta l'Ambasc.e Milanès'[e]¹⁴⁹² all'audienza del Papa, e de i Cardinali del sangu'[e] con numèroso Corteggio, e si è detto, ch'[e] S.S.tà gli sbrigasse molto presto, dicendo, c'[he] haveva destinata quella Chiesa al Card.l' Colonna,¹⁴⁹³ e ch'[e] non voleva sentir'[e] altro.

Il giorno dell'Annuntiata si farà una procession'[e] con Giubileo da S. Pietro à S.ta Maria Maggior'[e] in rendimento di gratie, ch'[e] questa Città sia stata preservata dal contagio, e il Magistrato presenterà alla Chiesa di S. Pietro una Lampada d'argento di mill'[e] scudi, è uno Stendardo pur di molta spesa, havendo il Papa ordinato, ch'[e] si doni al Popolo Romano due mila scudi, e quel di più, che fossè bisognato per questa occasion'[e], et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li XX Marzo 1632

D.V.E.

¹⁴⁸⁹ Viz papež Urban VIII.

¹⁴⁹⁰ Viz vévoda Fridrich.

¹⁴⁹¹ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁴⁹² Viz milánský vyslanec.

¹⁴⁹³ Viz Girolamo Colonna.

Il Nuntio straordinario destinato a S.M.Ces.a sarà Mons.r Grimaldi ¹⁴⁹⁴ hora Gov.re[governatore] di Roma, ch'[e] cosi hanno mandato a dir'[e] da Palazzo p[er] il seg.rio[segretario] di stato al s.r Princip'[e], ¹⁴⁹⁵ et[ed] als.r Duca Federigo, senza haver nominato gli altri due.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Dopis od Vaší eminence z osmnáctého jen potvrzuje to, co se tu proslýchá ohledně německých záležitostí a naplňuje mě velkou radostí, ačkoliv jsem jen červ ve službách Vaší eminence, ale také křesťan oddaný Vašemu jménu a slávě. Její císařská milost má všechen respekt za službu církvi, kterou ve své zemi odhodlaně vykonává ve jménu našeho jediného boha a slávě Krista.

V přiloženém psaní, které mi dal pan Giovanni Enriquez Vaše eminence zjistí, že není možné se vyhnout platbě za starou penzi, která zůstává na benefici pro Morana a nebude bez toho ani možné odeslat buly, dokud nedorazí příkaz k bankovní platbě a nebude jistý plátce, proto je nutné, aby se to co nejdříve zařídilo.

Málokdo je tu přesvědčen o tom, že by chtěl papež pomoci císaři. Důvody nejsou známy. Vévoda Federigo se bude snažit co nejrychleji dokončit své návštěvy v kolegiu, aby se mohl vrátit do Německa ihned po splnění svých povinností. Všichni úředníci a kardinálové, se kterými se vévoda setkal a mluvil s nimi o problémech a nebezpečích, které hrozí císařství jen krčili rameny s projevem přání brzkého vítězství a štěstí, protože je prý císař svatý.

Pan kardinál Borgia poslal kurýra do Španělska a svého posla vyslala také papež po tom, co se událo na konzistoři. Mluví se tu o tom, že Její svatost je přesvědčena, že pan kardinál porušil svůj kardinálský slib, protože každý kardinál má ve své přísaze při zvolení jasně řečeno, že nesmí nikdy polemizovat s rozhodnutím papeže.

Ze psaní zaslané Vaší eminenci benátskou poštou se dozvíte, že se urovnaly spory mezi Apoštolskou stolicí a Benátskou republikou. Nyní budou zvoleni rozhodčí komisaři z obou zemí tak, aby se všechny věci rychle vyřešili a stabilizovaly hranice.

Poptal jsem se na žádost Vaší eminence na semena karfiolu a všichni místní zelináři mi jasně řekli, že tento druh ovoce se nezasívá, ale vysazuje. Dále mi sdělili, že je nutné je transportovat již zasazené v zemi, stejně jako další podobné druhy, které se musí vysazovat, jinak by uschly.

¹⁴⁹⁴ Viz Girolamo Grimaldi-Cavalleroni.

¹⁴⁹⁵ Viz Paolo Savelli.

Minulé pondělí pan kardinál Borgia poprvé představil papeži milánského vyslance společně s dalšími španělskými kardinály za doprovodu mnoha dalších dvořanů. Papež se snažil audienci zkrátit na minimum a řekl, že tamní arcidiecézi přislíbil panu kardinálu Colonnovi, a že nechce slyšet nic jiného.

Na den Zvěstování panny Marie proběhne procesí od chrámu svatého Petra k bazilice svaté Marie Nejvyšší jako poděkování za to, že bylo město ochráněno od morové nákazy. Římský magistrát u této příležitosti ukáže překrásnou stříbrnou lampu ve ceně tisíc scudi stejně jako velký transparent, který stál také mnoho peněz. Papež rozkázal obdarovat římský lid dvěma tisíci scudi a zaplatit vše potřebné pro tuto událost.

Zvláštním nunciem u císaře se stane monsignor Grimaldi, který je nyní guvernérem Říma, jak sdělil panu knížeti a panu vévodovi Federigovi státní sekretář, vyslaný palácem. Další dva nunciové nebyli zveřejněni.

169) Roma, 27. Marzo 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 336-339, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passat pu[b]blicorno gl' [i] altri due Nuntii, per Spagna Mons.r Campeggi,¹⁴⁹⁶ ch' [e] era Vice legato dello Stato d' Urbino, e si aspetta à Roma, essendo andato in suo luogo Mons.r Gasparo Mathei,¹⁴⁹⁷ ch' [e] si trovava in Romagna Comisario sopra il contagio, e per Francia Mons.r Ceva¹⁴⁹⁸ Mastro di Camera del Papa, il qual' [e] offitio è esercitarà per interim¹⁴⁹⁹ Mons.r Giorgio [,] Coppier' [e]¹⁵⁰⁰ di S.B.ne.

Il Governo di Roma è stato dato à Mons.r Racani¹⁵⁰¹ Commendator' [e] di S.to Spirito Prelato da Bèrsighella Servitorè di S.S.tà sin quando era Cardinale, e nel carico gli è succeduto Mons.r Vai¹⁵⁰² Frélllo[fratello] del Segretario del s.r Princip' [e] Prefetto¹⁵⁰³ di nation' [e] Fiorentino,

¹⁴⁹⁶ Viz Lorenzo Campeggi.

¹⁴⁹⁷ **Gaspare Mattei Orsini:** 1598-1650, italský kardinál a arcibiskup v Athénách
D. SQUICCIARINI, *Nunzii apostolici a Vienna*, Città del Vaticano, 1998, pp. 124.

¹⁴⁹⁸ Viz Francesco Adriano Ceva.

¹⁴⁹⁹ **Per interim:** z latiny „mezitím, po dobu nepřítomnosti“

¹⁵⁰⁰ **Coppiere:** v minulosti u papežské kurie tento titul získávali osobní číšníci Jeho svatosti, kteří mu asistovali při slavnostních hostinách.

¹⁵⁰¹ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Racani, velitel řádu svatého Ducha a prelát z Brisighelly. Zřejmě jde o francouzského kněze, možná příbuzného **Honorata de Bueil de Racan:** 1589-1670, který byl slavným francouzským dramaturgem a básníkem.

¹⁵⁰² (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Vai, Florent'an a bratr sekretáře prefekta Taddea Barberiniho.

¹⁵⁰³ Viz Taddeo Barberini.

ch'[e] era uno de i due luogotenenti di Mons.r Auditor'[e] della Camera, in luogo del qual'[e] è stato dichiarato il Ferretti¹⁵⁰⁴ Avvocato Concistorial'[e] Fréllo[fratello] del Caval[e]rizzo Maggior'[e] medesimo s.r Princip'[e].

Dicono, ch'[e] li tre Nuntii partiranno dopò le fest'[e], e ch'[e] siano per esser'[e] dichiarati Nuntii ordinari, discorrendosi, ch'[e] il Papa sia per far'[e] la promotion'[e]. Altri hanno detto, ch'[e] i Nuntii ordinari residenti adesso siano per esser richiamati è sostituiti questi n[ovi], per promoverli dopò ch'[e] saranno arrivati à Roma

Dopò la Capella della domenica sudetta S.S.tà ritornato alla Stanza dov'[e] si vest'[e], e dov'[e] si spoglia con la Rosa, è haveva benedetta, la died'[e] al s.re Princip[e] Prefetto, il qual'[e] fù condotto à i piedi di S.S.tà¹⁵⁰⁵ in mezzo à due Diaconi Aldobrandini,¹⁵⁰⁶ e Barberino,¹⁵⁰⁷ e fatto questo tutto il Collegio de Cardinali s'[i] inviò à due, à due verso le Stanze vecchie, dov'[e]solevano habitar'[e] i Nipoti de Papi, e quivi fermatisi[e *qui ci fermatosi*], aspettorono il s.r Princip'[e], ch'[e] andava dietro à essi in mezzo alli due Diaconi con la Rosa in mano, e dopò haver S.È. ringratiato ciascuno con termini di molta compitezza, se n'[e] partirono per l'[e] Cas'[e] loro.

Io non ero à Palazzo, e hò sentito dir'[e], ch'[e] il s.re Card.l' Spinola¹⁵⁰⁸ non intervenn'[e] à questa funtion'[e], ma si discorr'[e] variam.te, cioè ch'[e] se n'[e] andass'[e] senza accompagnar'[e] il Papa alla stanza sudetta, com'[e] fanno all'[e] volt'[e] alcuni Cardinali, ò ch'[e] trovandosi nella detta Stanza, e subodorando quelch'[e] doveva farsi, pigliass'[e] anticipatam.te occasion'[e] d'andarsen'[e]. Il fatto è passo notabil'[e], ma dicono, ch'[e] tutto sia conform'[e] al Cerimonial'[e].

L'accident'[e] della protesta si fà tuttavia sentir'[e]. Corre voc'[e], ch'[e] il Papa habbia fatto precettar'[e] il Card.l' Ubaldino,¹⁵⁰⁹ ch'[e] non parta di Casa, dicesi per haver penetrato, ch'[e] egli habbia stes[s]a la detta protesta nella forma latina, ch'[e] si è vista, e verm.te il Card.l' non è stato veduto. Al s.re Card.l' Ludovisi¹⁵¹⁰ è stato intimato, ch'[e] se n'[e] vada alla sua Chiesa di Bologna, e se[b]ben'[e] Mons.r Cecchini,¹⁵¹¹ ch'[e] fù mandato à chiamar'[e] dal Papa à quest'effetto, diss'[e] à S.B.n', ch'[e] il Cardinal'[e] era pronto di voler'andar'[e], ma ch'[e]

¹⁵⁰⁴ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako Ferretti, konzistoriální advokát a bratr prvního jezdeckého prefekta Taddea Barberiniho.

¹⁵⁰⁵ Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁰⁶ Viz rodina Aldobrandini.

¹⁵⁰⁷ Viz rodina Barberini.

¹⁵⁰⁸ Viz Agostino Spinola Basadone.

¹⁵⁰⁹ Viz Roberto Ubaldini.

¹⁵¹⁰ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁵¹¹ Viz Domenico Cecchini.

pensava di trattenersi qualch[e] giorno per ridursi in miglior stato di sanità da poter'viaggiar[e], S.B.n' gli replicò, ch[e] andass[e] in ogni maniera trà dodici giorni, e ch[e] se non poteva far[e] vinti miglia il di[al giorno], n[e] facess[e] cinqu[e], e alcuni hanno detto, ch[e] il Papa soggiungess[e], ch[e] se non foss[e] andato, si sarebbero pigliat[e] altr[e] risoluzioni, ma il Cardinale hà ubbidito, e questa mattina è partito di Roma, e farà la Strada di Firenz[e].

Il Princip[e] di Venosa¹⁵¹² suo Fratello è andato à Napoli, e sposata, e haverà la Moglie,¹⁵¹³ se n[e] andaranno tutti à Bologna, credendosi, ch[e] Ludovisi non tornerà più à Roma in questo Pontificato.

Il s.re Duca Federigo¹⁵¹⁴ v'è ricevendo le visit[e] da questi SS.ri Cardinali, e finit[e], chè saranno pensa d'andarsen[e] per tre, ò quattro giorni alla Riccia, e venirsen[e] poi in Germania non con altri aiuti, ch[e] con quelli di Dio.

Mercordi[mercoledì] il Papa venn[e] à Cavallo da S. Pietro alla Chiesa d'Aracèli, dov'è celebrò Messa, et[ed] il Giubileo fù da S.S.tà prolungato per tutto il giovedì, essendo stato rappresentato à S.B.ne da i Conservatori, ch[e] erano presenti vestiti di tela d'oro, ch[e] buona part[e] del Popolo non saria potuta capirè nella Chiesa, e ch[e] restaria defraudanta dell'Indulgenza. S.B.n' tornò in Sedia, e subito si diss[e] la Messa cantata solennem.te da Mons.r Montorio¹⁵¹⁵ con l'intervento di tutto il Collegio *pro gratiarum action[e]*,¹⁵¹⁶ e si distribui in Campidoglio a tutti i poveri gràndissima quantità di pan[e] bianco, e n[e] sarà anco[ra] mandato à tutti i luoghi pii, e giovedì dopò pranzo si fec[e] la procession[e] da S. Pietro a S.ta Maria Maggior[e] con frequenza di gent[e] innumerabil[e], e con torce al numero di sei mila, ch[e] veram.te è stato spettacolo d'infinita bellezza, e divotion[e], e si fà conto, ch[e] il Magistrato havrà speso cinque mila scudi, il qual[e] danaro è stato donato da S.B.ne.

Hier[i] mattina il Cardinal[e] Ludovisi fù à licentiarsi da N.S.r', et[ed] à complir[e] con i Cardinali del sang'[e], e il suo Mastro di Camera mi hà detto, ch[e] si credeva, ch[e] il Princip[e] di Venosa con la Sposa foss[e] per andar[e] à Bologna, ma ch[e] si haveva per risoluto, c'[he] havess[e] da restar[e] ne suoi Stati in Regno. Mons.r Vitelli,¹⁵¹⁷ ch[e] era

¹⁵¹² Niccolò Ludovisi.

¹⁵¹³ **Polissena de Mendoza-Appiano**, manželka Niccolò Ludovisi
Bibliografie viz Niccolò Ludovisi.

¹⁵¹⁴ Viz vévoda Fridrich.

¹⁵¹⁵ **Pier Francesco Montorio**: 1556-1643, italský biskup a diplomat, apoštolský nuncijs v Německu.
Nenalezena relevantní bibliografie!

¹⁵¹⁶ **Missa pro gratiarum actione**: latinsky zpívaná mše u zvláštních příležitostí

¹⁵¹⁷ **Decio Francesco Vitelli**: 1582-1646, italský apoštolský nuncijs v Benátkách a arcibiskup
F. BARBIERATO, *Politici e ateisti. Percorsi della miscredenza a Venezia fra Sei e Settecento*, Milano, 2006, p. 285.

Commisario sopra il contagio nell'parti di quà, è destinato Nuntio à Venetia. Il Soggetto è di merito così per i suoi Natali, com' per l' sue virtù.

Si era detto, c' [he] havessero mandato à sigillar' le Scrittur' al Card.l' Ubaldino, ma si hà per una vanità, e corr' voc', ch' per ricoprir' il negotio del precetto, egli si finga malato, stando verament' in letto.

Mando à V.È. un Ritratto del Padr' Innocentio,¹⁵¹⁸ se [b]ben' voglio creder', ch' forse l'haverà havuto prima d' adesso, ma le cos' di divotion' sono car' anco[ra] duplicatè. Ricevo la lettera di V.E. de 3 corrent' con il comandamento per occasion' de i due legati, ch' si sono trovati nel testamento della s.ra Marchesa di Mondesar¹⁵¹⁹ ch' sia in gloria, e questa mattina hò scritto à Napoli al s.re Felice Cherubini¹⁵²⁰ Procurator' del s.re Princip' Savelli mio Sig.r¹⁵²¹ diffusament', com' bisognava, e assicuro V.E., ch' il Soggetto non può esser', n' più pratico, n' più diligente, e confido ch' anco[ra] per mio rispetto particolar' intraprenderà volentieri quest'impresa, e di quanto andarà succedendo, darò ragguaglio à V.E. continuam.te.

Non si può poner mano [ottenere] alla spedition' dell' Boll' del Capellano,¹⁵²² se non vien' l' assegnamento necessario per la Cedola bancaria da pagar' la pension' vecchia, ch' non può sfuggirsi, com' hò scritto à V.E. con l' mie antecedenti.

À quest' hora V.E. havrà ricevuto il Brev' della Dispensa per l' ordinationi extra tempora.

Si è ricapitata la lettera alli Canonici di S.ta Maria in Trastever', e rendo gratie à V.È, ch' circa la Candela si degni di rimettersi à mè.

Sodisfarò il Gazzettant' solam.te di quello ch' V.E. gli dev', e non altriment', com' mi comanda con la sudetta lettera sua.

Piaccia à Dio, ch' segua il miglioramento, ch' spera dell' cos' della Germania, lo stato dell' quali hà commossa qui una com[m]iseration' universal', ma questa non basta à reprimer' l' forz' dell' Inimico [nemico] di Dio, e della Religion' Catolica.

Il luogo di Mons.r Vai luogotenent' è stato poi conferito à un Fréllo [fratello] di Mons.re Pichi¹⁵²³ Nuntio in Francia Giovin' di grandissimo spirito, e d' ottimi costumi, chè esercitava qui l' Avocatione con molta sua lodè.

¹⁵¹⁸ Viz otec Inocenc.

¹⁵¹⁹ Viz Beatrix de Mondejar.

¹⁵²⁰ **Felice Cherubini:** neapolský prokurátor rodiny Savelli. Vypomáhal svou advokátskou praxí Františku kardinálovi z Dietrichsteina.

Bez relevantní bibliografie!

¹⁵²¹ Viz Paolo Savelli.

¹⁵²² Viz Baltazar Moran.

¹⁵²³ Viz. Alessandro Bichi.

Il Cardinal[e] Pazman¹⁵²⁴ si aspetta domani alle vinti hor[e], e anderà à Palazzo alle vinti una, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 27 Marzo 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Minulou neděli byli zveřejněni další dva nunciové. Do Španělska vyrazí monsignor Campeggi, který byl vicelegátem v Urbinu, a v Římě se očekává jeho příjezd. Na jeho místo byl dosazen monsignor Gasparo Mathei, který dosud vykonával v Romagni úřad morového komisaře. Do Francie pojede monsignor Ceva, dosavadní majordom papeže, jehož úřad prozatím převezme monsignor Giorgio Coppiere.

Do úřadu římského guvernéra byl zvolen monsignor Racani, rytíř svatého Ducha, prelát z Bersighelly a služebník Její svatosti od dob papežova zvolení kardinálem a v jeho úřadě ho nahradil monsignor Vai, bratr sekretáře pana knížete prefekta, který pochází z Florencie, který byl jedním ze dvou zástupců pana kamerálního auditora. Na toto místo byl zvolen Feretti, konzistoriální advokát a bratr vrchního stájníka výše zmíněného knížete.

Mluví se o tom, že všichni tři nunciové vyrazí na své mise po svátcích a že by jejich zvláštní statut mohl být změněn na stálý, protože papež připravuje nové promoce. Jiní ale tvrdí, že rezidentní nunciové budou nyní povoláni zpět a nahrazení těmito novými s tím, že jejich promoce proběhnou až po jejich návratu do Říma.

Po nedělní mši se Její svatost vrátila do komnaty, kde si oblékl a svlékl prefektské rudé roucho, požehnal mu a předal ho panu knížeti prefektovi, který byl doprovázen k papežovým nohám dvěma diáky Aldobrandini a Barberini. Po kardinálském kolegiu poslal papež všechny přítomné kardinály ve dvojstupu do starých síní, kde bydlí příbuzní Její svatosti. Tam se zastavili a počkali na pana prefekta, který šel za nimi s oběma diáky a držel v rukou prefektské rudé roucho. Potom, co Její excelence poděkovala každému z přítomných se všichni rozešli do svých domovů.

Nebyl jsem přítomen v paláci, ale zaslechl jsem, že pan kardinál Spinola nebyl u této ceremonie a různí se tu názory, že odešel bez toho, aby doprovodil papeže do zmíněné komnaty, jak to

¹⁵²⁴ **Péter Pázmány de Panasz:** 1570-1637, uherský kardinál a Primas

Márk ZSOLDOS, *Pázmány Péter als Leitfigur der Gegenreformation und der katholischen Wiedergeburt in Ungarn*, Universität Wien, 2013.

udělali někteří jiní kardinálové, anebo že se nacházel ve zmíněné komnatě a splnil co měl, ale odešel dříve. I tak je tento fakt pozoruhodný, i když se říká, že se vše konalo podle obvyklostí u takového ceremoniálu.

Začínají se tu objevovat problémy ohledně protestu. Říká se tu, že papež nechal uvěznit pana kardinála Ubaldina v jeho domě, protože prý zjistil, že má u sebe ten samý protest, ale v latině. Pravdou je, že kardinál se zatím neobjevil. Panu kardinálovi Ludovisimu bylo naznačeno, aby se co nejdříve odebral na svou diecézi do Bologni. Monsignor Cecchini, který byl poslán papežem s výzvou k panu kardinálovi po svém návratu k Její svatosti sdělil, že je pan kardinál připraven odjet, ale myslel si, že by tu zůstal ještě pár dní, aby se mohl zdravotně připravit na cestu. Papež mu sdělil, že musí z Říma odjet v každém případě do dvanácti dnů a pokud není schopen za den ujet dvacet mil, tak má ujet jen pět. Někteří říkali, že Její svatost ještě řekla, že pokud z Říma neodjede, že se mohou najít i jiná řešení, ale kardinál se rozkazům podřídil a dnes ráno odjel z Říma cestou na Florencii.

Kníže z Venosy, jeho bratr, odjel do Neapole, kde se ožení se svou nastávající. Jakmile budou svoji, tak odjedou společně do Bologni. Všeobecně se předpokládá, že za tohoto pontifikátu už žádný Ludovisi do Říma nepřijede.

Pan vévoda Federigo se setkává s pány kardinály a ihned po ukončení návštěv je rozhodnut odjet na tři, až čtyři dny do Ariccie. Následně odcestuje zpět do Německa bez toho, aby tu získal jakoukoliv podporu.

Ve středu vyjel papež na koni od chrámu svatého Petra k Aracelské kapli, kde celebroid mši a Jubileum nechal prodloužit až do čtvrtka. Poté byl papež zastoupen římskými konzervátory, kteří byli oblečeni do zlaté látky. Většina přítomných se nedostala do kostela, což vyvolávalo nepokoje. Její svatost se posadila do křesla a ihned začala mše, kterou skvěle zazpíval monsignor Montorio a společně s celým kolegiem přednesli *pro gratiarum actione*. Po celém Campidogliu se rozdával zdarma bílý chléb, který byl také rozvezen po blízkém okolí. Ve čtvrtek odpoledne se konalo procesí od chrámu svatého Petra k bazilice svaté Marie Nejvyšší za nespočetného doprovodu lidu a bylo zapáleno na šest tisíc svící, což bylo opravdu nádherné divadlo. Říká se tu, že magistrát utratil na pět tisíc scudi, a že Její svatost tyto peníze magistrátu darovala.

Včera ráno se nechal pan kardinál Ludovisi propustit od Její svatosti a rozloučil se s příbuznými kardinály. Jeho majordom mi sdělil, že se původně myslelo, že pan kníže z Venosy odjede s manželkou do Bologni, ale nakonec prý zůstanou na jeho statcích, které se nacházejí v neapolském království. Monsignor Vitelli, který byl římských morovým komisařem, by se

měl stát nunciem v Benátkách. Tento pán si to jistě zasloužil nejen kvůli svému rodu, ale také díky svým ctnostem.

Mluvílo se tu o tom, že byli posláni úředníci, aby zapečetily dopisy pana kardinála Ubaldiniho, ale nedostali se k nim, a říká se, že pan kardinál fingoval nemoc, aby celou záležitost zakryl a opravdu byl na lůžku.

Posílám Vaší eminenci obraz otce Inocence, i když si myslím, že už jste ho získal, ale takovéto věci se nikdy neztratí.

Dostal se mi do rukou dopis ze třetího od Vaší eminence s rozkazy ohledně dvou legátů, kteří jsou zmíněni v testamentu paní markýzi z Mondesciar, která je již na pravdě boží. Dnes ráno jsem napsal do Neapole panu Felice Cherubinimu, který je prokurátorem u pana knížete Savelliho, mého pána, přesně podle potřeb. Mohu ujistit Vaší eminenci, že tento pán má dlouholetou praxi a není pilnějšího a sebevědomějšího člověka, který má můj plný respekt a ochotně se ujme tohoto případu. O všem, co se v této záležitosti nyní stane, Vás budu obratem informovat.

V této chvíli není možné obdržet buly pro kaplana, dokud tu nebude k dispozici šek k zaplacení bankovní jistiny na starou penzi. Této povinnosti není možné se zbavit, jak jsem psal v předchozím dopise.

V této chvíli už jistě dorazila do rukou Vaší eminence dispense ohledně příkazu *extra tempora*. Kanovníkům od svaté Marie z Trastevere byl doručen Váš dopis, a velmi děkuji Vaší eminenci, že ohledně svíce se opět spoléháte na mě.

Novináři zaplatím jen to, co mu je Vaše eminence dlužna a nic jiného, jak mi rozkazujete v dopise.

Snad bůh dá a v Německu se situace změní k lepšímu. Tento stav tu vyvolává všeobecnou lítost, ale to nebude stačit k tomu, aby byly zastaveny bohu a katolické víře nepřátelské síly.

Místo, které měl v držení monsignor Vai, zástupce, bylo přiděleno bratrovi monsignora Pichi, který je nunciem ve Francii. Je to mladík velkého ducha a vybraných mravů, který tu pilně studoval advokacii.

Pan kardinál Pazman se tu očekává zítra ve dvacet hodin a v paláci má dohodnutou schůzku ve dvacet jedna hodin.

170) Roma, 3. Aprile 1632 (*Dopis není kompletní!*)

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 340-341, italiano

[...!] della causa durò sei hor'[e]. Il successo hà riempito di consolation'[e] questa Casa, ch'[e] fondava le speranz'[e] in Dio benedetto, e nell'[e] buon'[e] ragioni della s.ra Duchessa,¹⁵²⁵ con tutto ch'[e] la part'[e] se la tenesse franca, e l'havess'[e] partecipato à molti Confidenti assertivam.te. Si è prescritto il termin'[e] di tre mesi à discuter'[e] sopra il petitorio, se[b]ben'[e] il Duca¹⁵²⁶ in questo punto del possessorio hà dedott'[e] tale ragioni, credendo di avvantaggiarsi, è havendolo perduto, resta debilitato anco[ra] per il rimanent'[e]

Il s.re Card.l' Ubaldini¹⁵²⁷ è uscito di Casa, e hieri venn'[e] à render[e] la visita al s.re Duca Federigo,¹⁵²⁸ e vogliono alcuni, ch'[e] il negotio del precètto non sia stato vero, ma li più crèdono il contrario, essendosi detto, ch'[e] restino con poco gusto anco[ra] dal Card.l' Aldobrandini,¹⁵²⁹ e ch'[e] non havevano voluto sentirlo, mentr'[e] hà tenta[to] voler parlar'[e] sopra questa materia.

Il Duca Federigo stà tuttavia sùl partir'[e] prima dell'[e] fest'[e], ma io non lo crèdo, perch'[e] dev'[e] render[e] le visite al s.re Amb.re di Francia,¹⁵³⁰ di Toscana,¹⁵³¹ et[ed] altri, e dic'[e] di voler andare per qualch'[e] giorno alla Riccia, e non sò veder'[e], ch'[e] sia per sbrigarsi à tempo di poter far[e] la Pasqua à Loreto, com'[e] disegnava.

Si v' vociferando, ch'[e] il Papa¹⁵³² raddolcitosi alquanto pensi di voler dare ducento mila scudi d'aiuti adesso, e ch'[e] si tentava il partito con i Mèrcanti sopra li dieci mila scudi, ch'[e] S.B.n' dà ogni mes'[e], e questo non sarebbe poco, e il fondamento di questa opinion'[e], è ch'[e] sono stat'[e] mess'[e] lè Decim'[e] sopra i Beneficii Ecclesiastici.

Dicono, ch'[e] l'Amb.re Serbellone¹⁵³³ passerà in Spagna, senza ritornar'[e] più quà.

Roma hà respirato per i buoni avvisi, ch'[e] questa settimana si sono havuti della fattion'[e] di Tigli¹⁵³⁴ à Bamberga,¹⁵³⁵ così piaccia à Dio di prosperar[e] sempr'[e] più la M.tà dell'Imperator'[e] ne i suoi Santissimi desiderii.

¹⁵²⁵ Viz Maria Felice Peretti-Savelli.

¹⁵²⁶ Viz Paolo Giordano II. Orsini.

¹⁵²⁷ Viz Roberto Ubaldini.

¹⁵²⁸ Viz vévoda Fridrich.

¹⁵²⁹ Viz Ippolito Aldobrandini.

¹⁵³⁰ Viz francouzský vyslanec.

¹⁵³¹ Viz toskánský vyslanec.

¹⁵³² Viz papež Urban VIII.

¹⁵³³ **Serbelloni**: vévodové ze San Gabrio a hrabata z Castiglione

C.MANARESI, *La famiglia Serbelloni*, in: C. CASTIGLIONI, *Studi in onore*, Guiffre, 1957, pp. 361-387.

¹⁵³⁴ **9. března 1632: Johann t'Serclaes von Tilly**: 1559-1632, vlámský generál a polní maršál, který porazil Švédy u Bambergu.

Jiří PERNES a kol., *Pod císařským praporem. Historie habsburské armády 1526-1918*, Praha, 2003, s. 555.

¹⁵³⁵ **Bamberg**: bavorské město v regionu Oberfranken. Za třicetileté války byl dlouhou dobu okupován švédskými vojsky.

Heinrich Joachim JAECK, *Lehrbuch der Geschichte Bamberg's vom Jahr 1007 bis auf unsere Zeiten*, Erlangen, 1820.

Complirò con Mons.r Maraldi,¹⁵³⁶ com'[e] V.E. mi comanda con la sua de gl'[i] undici del passato.

Scrivo al Capellano¹⁵³⁷ quanto m'[i] occorr'[e] circa la speditione dell'[e] su'[e] Boll'[e], al ch'[e] attenderò con ogni spirito. Riferirò al s.r. Èrrigo per Obitum¹⁵³⁸ la risposta humanissima, ch'[e] mi dà V.E. intorno al suo parent'[e], e son[o] sicuro, ch'[e] la stimarà infinitament'[e]. Aspetto di Napoli la risposta sopra i duo[*due*] punti comandatimi da V.E., e le faccio humilissima riverenza. Roma li 3 April'[e] 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

[...!] spor trval šest hodin. Vítězství naplnilo radostí tento dům, který své naděje vkládal do božích rukou a dobrých důvodů paní vévodkyně, které podpořily její nároky a údajně se na tom podílelo také velké množství dalších důvěrníků. Byla stanovena lhůta tří měsíců na projednání návrhu, i když vévoda v této fázi sporu uvedl jisté důvody, které ho měli postavit do výhodnější pozice, ale prohrál, a tím jeho strana silně oslabila.

Pan kardinál Ubaldini vyšel z domu a včera navštívil pana vévodu Federiga. Někteří si tu přáli, aby jednání ohledně dekretu nebyla pravdivá, ale ti informovanější si jsou jistí opakem. Říká se tu, že z toho nemá velkou radost ani pan kardinál Aldobrandini, a že ho nechtěli ani vyslechnout, když se na toto téma snažil zavést řeč. Vévoda Federigo je připraven odcestovat před svátky, ale já tomu nevěřím, protože musí ještě navštívit francouzského a toskánského vyslance, stejně jako mnoho dalších pánů. Mluvil také o tom, že by chtěl na pár dní odjet do Riccie a nevidím v jeho chování, že by nějak spěchal, aby byl včas na Velikonoce v Loretu, jak říkal.

Šušká se tu, že papež nakonec změnil názor a je ochoten dát na pomoc dvě stě tisíc scudi nyní a že tu byly pokusy se dohodnout s obchodníky ohledně těch deseti tisíc scudi, které se vyplácejí každý měsíc, a to opravdu není málo. Je to také základní předpoklad toho, aby začaly být vybírány desátky z církevních beneficí.

Mluví se tu o tom, že vyslanec Serbellone odjede do Španělska a už se sem nevrátí.

¹⁵³⁶ Viz monsignor Maraldí.

¹⁵³⁷ Viz Baltazar Moran.

¹⁵³⁸ Viz Errigo, úředník kanceláře odúmrtí.

Řím potěšily dobré zprávy, které přišly tento týden od frakce rodu Tigli z Bambergu. Snad bůh dá a Jejímu císařskému veličenstvu se bude nadále tak dobře dařit v jeho svatých přáních.

Promluví si s monsignorem Maraldim, jak mě Vaše eminence přikazuje v dopise z jedenáctého.

Napíšu kaplanovi ohledně toho, co potřebuji k zaslání bul a na co už tak dlouho čekám. Předám odpověď od Vaší eminence panu Errigovi, z kanceláře odúmrtí, ohledně jeho příbuzného. Jsem si jistý, že Vám bude neskonale vděčný.

Z Neapole očekávám odpovědi na ty dva dotazy, jak mi Vaše eminence rozkázala.

171) Roma, 10. Aprile 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 344-345, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il Felic'[e] Cherubini¹⁵³⁹ mi scrivè di Napoli intornò à i due punti comandatimi quel ch'[e] V.È. potrà veder'[e] nell'annèssa information'[e], e lettera. Aspettarò gl'[i] ordini, perch'[e] si possa tirar'[e] innanzi la negociatione [*il negoziato*], e procurar'[e] il servitio di V.E., il ch'[e] si farà con ogni puntualità, e sollecitudin'[e].

Mons.re Ceva¹⁵⁴⁰ Mastro di Camera mi hà fatto dar'[e] l'annèssa lettera per V.E., e per ancora non è partito pèr la sua Nuntiatura di Francia, com'[e] ne anco[ra] gl'[i] altri Nuntii, èssendosi detto, ch'[e] Mons.r Campeggi¹⁵⁴¹ mostrasse poca volontà d'acceptar'[e] d'andar'[e] in Spagna, scusandosi di ritrovarsi in poco bono stato di salut'[e], e non è ancor[a] comparso quà, ma io non lo credo, perch'[e] così romperebbè il collo della sua fortuna, essendo corsa voc'[e], ch'[e] sia per esser[e] Cardinal'[e].

Martedì prossimo passato per la prima volta il s.r Card.l' Pazman¹⁵⁴² andò all'audienza del Papa,¹⁵⁴³ e del s.re Card.l' Barberini¹⁵⁴⁴ con numèroso Corteggio di Carrozz'[e], e di Nobiltà. Stett'[e] cinqu'[e] quarti d'hora da S.B.ne, et[ed] essendosi fèrmato alla predica Pontificia, calò dopò dal s.re Cardinal'[e], con il qual'[e] si tratenn'[e] mezz'hora in circa. Cresc'[e] tuttavia l'opinion'[e], ch'[e] S.S.tà sia per risolversi à dare qualch'[e] aiuto, perch'[e] Ministro principal'[e] è andato motivando (se[b]ben'[e] diceva di farlo com'[e] da sè) se vinti mila tallari

¹⁵³⁹ Viz Felice Cherubini.

¹⁵⁴⁰ Viz Francesco Adriano Ceva.

¹⁵⁴¹ Viz Lorenzo Campeggi.

¹⁵⁴² Viz Péter Pázmány de Panasz.

¹⁵⁴³ Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁴⁴ Viz Francesco Barberini.

il mes[e] bastavano à mantener[e] sèi mila Fanti, et[ed] è stato risposto, com[e] bisognava. Dio facci, ch[e] chi può, e deve cooperi splendidam.te al bisogno, e presto si dovrà sentir[e] ò l'effetto, ò l'esclusione.

Giovedì mattina io andai à Palazzo à veder[e] le solit[e] cèrimonie. Il s.re Principe d'Ècchèmberg,¹⁵⁴⁵ ch[e] il giorno innanzi era ritornato da Tivoli, si trovò present[e] alla lavatione de piedi, ch[e] il Papa fà alli dodici Apostoli, e mi par[e] d'intender[e], ch[e] S.E. [sua eccellenza] pensa di partir[e] fatta l'Ottava,¹⁵⁴⁶ e sò ch[e] sabato prossimo partirà con i Cavalli per la via d'Ancona un Giovin[e], ch[e] sèrviva qui in Casa pèr Aiutant[e] di Camera, e per Cavalcar[e], e il Sig.re Princip[e] passerà per Firenze.

Il s.re Card.le Pazman restò à pranzo à Palazzo, è in tutto èrano diciotto Cardinali, e il sig.r Principe Prefetto.¹⁵⁴⁷ Ubaldino non fù veduto la matina, ma si ben[e] il giorno all'Offitio, e molti persistono tuttavia nella crèdenza, ch[e] egli foss[e] veramente prècèttato, e dicono, ch[e] si veggono in lui segni di grandissima rabbia, e dispetto.

Il Card.l' Scaglia¹⁵⁴⁸ corse pericolo d'haver[e] anch'esso il precetto, ma ci fù rèmediato.

Si fà conto, ch[e] Ludovisi¹⁵⁴⁹ sia giunto in Bologna, e si hà per sicuro, ch[e] egli non sia èntrato ne in Siena, ne in Firènz[e], perch[e] il Papa gli accennò, che se n[e] andass[e] recto tramite[*direttamente*] senza interrompimenti.

La lettera di V.È. de 24 del passato non contièn[e] cosa, ch[e] mi obligi à risposta.

Il Nuntio di Napoli¹⁵⁵⁰ hà mandato al s.re Card.l' Barberini per il banchetto una quantità di Vasi di Fragole naturali, Melloni, Fave, Piselli, Fichi, è Uva sopra le Viti, cosè tuttè fuori di Stagione, è hanno apportato singular[e] ornamento, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li X April[e] 1632

DV.È

Questa sera s'è detto, ch[e] il Papa ha fatto intender[e] p[er] il Seg.rio[*segretario*] dell'Collegio alli Card.li, ch[e] ne risordinò all[e] letter[e] Imperiali portat[e] da Pazman chiamadolo Legato pretendendo [,] ch[e] S.S.tà solament[e] possa mandar[e] Cardin.li in carigo di Legato. Il s.r Duca Frederigo¹⁵⁵¹ partirà un giorno della pros.a[*prossima*] Settimana. Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

¹⁵⁴⁵ Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁵⁴⁶ **Ottava:** jedná se o liturgii katolické církve. Znamená to osm dní, co následuje po nějakém důležitém svátku, v tomto případě po Velikonocích.

¹⁵⁴⁷ Viz Taddeo Barberini.

¹⁵⁴⁸ Viz. Desiderio Scaglia.

¹⁵⁴⁹ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁵⁵⁰ Viz. Niccolò Enriquez de Herrera.

¹⁵⁵¹ Viz vévoda Fridrich.

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Felice Cherubini mi odepsal z Neapole s odpověďmi na to, co Vaše eminence rozkazovala a můžete si tyto informace přečíst v přiloženém psaní. Očekávám nyní další rozkazy v této věci, které budou obratem splněny.

Dalším přiloženým listem je psaní od majordoma monsignora Cevy pro Vaši eminenci. Tento pán ještě stále neodjel na svou francouzskou nunciaturu, stejně jako další nunciové, Říká se tu, že monsignoru Campeggi se nechce vůbec odjet do Španělska s tím, že na tom zdravotně není nejlépe a stále se tu neobjevil, ale já tomu nevěřím, protože by tím přišel o papežovu náklonnost a díky tomu by nemusel být jmenován kardinálem, o čemž se tu šeptá.

Minulé úterý byl pan kardinál Pazman poprvé na audienci u papeže a pana kardinála Barberini za doprovodu nespočtu kočárů a šlechty. U Její svatosti se zdržel hodinu a čtvrt a po papežské modlitbě se vydal za panem kardinálem se kterým mluvil zhruba půl hodiny. Jsou tu jistě náznaky toho, že se papež konečně rozhodl poskytnout nějakou pomoc, protože hlavní papežský úředník se ptal (ačkoliv sám říkal, že je to z jeho hlavy) na to, jestli by stačilo dvacet tisíc tolarů na udržování šesti tisíc pěšáků a bylo mu odpovězeno, jak bylo potřeba. Nechť bůh dá a ten, kdo může, poskytne nezbytnou pomoc. Snad brzy uvidíme nějaký posun v této věci.

Včera ráno jsem navštívil palác a zúčastnil se obvyklých ceremonií. Pan kníže z Eggenbergu, který se den předtím vrátil z Tivoli, byl přítomen u papežova mytí nohou dvanácti apoštolů. Mám pocit, že je pan kníže rozhodnutý odcestovat po Oktávě a vím s jistotou, že příští sobotu odveze koně do Ancony jistý mladý šlechtic, který mu sloužil jako páže a také jako jezdecký doprovod. Samotný kníže pojedje cestou na Florencii.

Pan kardinál Pazman poobědval v paláci společně s dalšími osmnácti kardinály a panem knížetem prefektem. Ubaldino se tu ráno neobjevil, ačkoliv to byl úřední den a mnozí tu začínají věřit, že byl opravdu odvolán a říká se, že na něm byla vidět zloba a vztek.

To samé prý také hrozilo kardinálu Scagliovi, ale nakonec se tak nestane.

Přišla zpráva, že Ludovisi dorazil do Bologni a je jisté, že se při cestě nezastavil v Sieně a ani ve Florencii, protože papež rozkázal, že se na své cestě nemá nikde zastavovat.

Dopis od Vaší eminence z dvacátého čtvrtého neobsahoval nic, na co bych měl odpovědět.

Neapolský nuncius poslal na banket pana kardinála Barberini velké množství nádob s čerstvými jahodami, také melouny, fazole, hrášek, fíky, vinnou révu, a to všechno jsou mimo sezónní plody. Dostalo se mu za to velkých díky.

Dnes večer papež oznámil po sekretáři Kolegia, aby žádný z kardinálů neodpovídal na císařské dopisy, které přivezl Pazman a je v nich označen za legáta s tím, že jen Její svatost má právo vysílat kardinály s tímto titulem. Pan vévoda Federigo odcestuje v příštím týdnu.

172) Roma, 17. Aprile 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 346-347, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il s.re Princip'[e] d'Ècchemberg¹⁵⁵² partirà di Roma lunedì prossimo, essendo stato già à complir[e] qui con tutta la Casa con termini di singolar[e] compitezza, e cortesia, è il s.re Duca Federigo¹⁵⁵³ è partito hoggi regalato dal Papa¹⁵⁵⁴ d'un bellissimo Quadro lavorato d'argento, e di pietre, pretiose con il Ritratto della Beat.ma Vergine di Loreto, e il s.re Card.l' Francesco Barberini¹⁵⁵⁵ gli hà donata un Corona di Lapis Lazzoli legata in oro d'esquisitissima bellezza, e di molto prezzo con dodici paia di guanti d'ambra.

Qui annessa V.E. riceverà una lettera Pastoral'[e] di S.B.n', ch'[e] si è pu[b]blicata in riguardo dell'[e] cose correnti, e questa fà creder'[e], ch'[e] non sia per haver'[e] felic'[e] successo la negociation'[e] del s.re Card.le Pazman,¹⁵⁵⁶ tanto più, ch'[e] si verifica l'avviso dato da m'[e] à V.E., ch'[e] S.S.tà mandasse l'ordin'[e] al Sacro Collegio, ch'[e] non rispondess'[e] all'[e] letter'[e] Imperiali portat'[e] dal s.re Card.l' sudetto, anzi quando egli andò all'audienza, e prèsentò la lettera di S.M.Ces.a,¹⁵⁵⁷ S.B.n' chiamò dentro un Camerier'[e] Secreto, e fattosi dar'[e] penna, e calamaro cancellò in presentia del Cardinal'[e] le parol'[e], dov'[e] lo chiamava Legato, con tutto ch'[e] tre giorni prima ne havess'[e] veduta la copia, e corr'[e] voc'[e], c'[he] havendo detto il s.r Card.l' à S.B.ne, ch'[e] c'[i] erano esempi d'Imperatori, e d'altri, c'[he] havevano mandati Card.li in carico di Legati, S.S.tà replicass'[e], ch'[e] era stata ignoranza, e ch'[e] à ciò rispondess'[e] il s.re Card.l', ch'[e] Cesar'[e] non l'haveva mandato à Roma per disputar'[e] questo articolo, ma per impetrar'[e] aiuti in servitio della religionè Catolica, ch'[e] pericolava in Gèrmania. Si cred'[e], ch'[e] questo accidente habbia turbato l'animo al s.re Card.l', e sento dir'[e], ch'[e] egli habbia scritto un'Viglietto molto sensato al s.re Card.l' Francesco Barberini. Insomma le cos'[e] non vanno à buon'verso, Dio ci sia in aiuto.

¹⁵⁵² Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁵⁵³ Viz vévoda Fridrich.

¹⁵⁵⁴ Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁵⁵ Viz Francesco Barberini.

¹⁵⁵⁶ Viz Péter Pázmány de Panasz.

¹⁵⁵⁷ Viz Ferdinand II. Štýrský.

Si è detto, ch'[e] il Card.l' Borgia¹⁵⁵⁸ dicess'[e] al Segretario del Collegio, quando gli portò l'ambasciata di non risponder'[e] alla lettera, ch'[e] doveva ubbidir'[e] sempr'[e] à S.B.n', ma ch'[e] in questa part'[e] non vedeva di poterlo far'[e], dicendo, ch'[e] non era novità, ch'[e] gl'[i] Imperatori deputassero Cardinali per Legati, è ch'[e] haverebbe risposto.

Scrivono di Napoli, ch'[e] il mercordì[*mercoledì*] Santo fù pu[b]blicato un'ordin'[e] del Vic'[e] Ré,¹⁵⁵⁹ ch'[e] il giovedì sussequent'[e] nessuno andass'[e] in Carrozza, ne con armi, e ch'[e] essendo stato incontrato dall'[e] Guardie il Princip'[e] di Venosa,¹⁵⁶⁰ l'havevano fatto smontar'[e], e levatagli la Carrozza, la qual'[e] poi gli era stata rimandata senza haverli data altra sodisfattion'[e]. Il medesimo accident'[e] era occorso anco[ra] al Resident'[e] della Repu[b]blica Veneta,¹⁵⁶¹ e perch'[e] parlò con molto senso, uno de quei Soldati lo ferì nel volto con Calcio d'una Pistola, senza però, ch'[e] gli levassero la Carrozza, et[ed] à V.È. faccio humilissima riverenza. Di Roma li 17 April'[e] 1632

DV.È

Ho buscat'[ottenuto] l'[e] copi'[e] d'Viglietti scritti da Pazman, e l'[e] mando a V.È ma no senza grandiss.ma fatica.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Pan kníže z Eggenbergu odcestuje z Říma příští pondělí a už se tu byl se všemi rozloučit. Pan vévoda Federigo odjel dnes a papež mu daroval obraz blahoslavené Panny Loretánské, zdobený stříbrem a drahokamy. Pan kardinál Francesco Barberini ho obdaroval lazuritovou korunou, tepanou zlatem nevídané krásy a jistě velmi drahocennou a přidal ještě dvanáct párů rukavic v barvě jantaru.

K zásilce přikládám pro Vaši eminenci jeden papežský pastorální list, který byl publikován s ohledem na předešlé záležitosti. Vypadá to, že jednání kardinála Pazmana tu nebude mít šťastný konec, už jen proto, jak jsem již Vaši eminenci informoval, že papež rozkázal svatému Kolegiu, aby neodpovídali na císařská psaní, které s sebou přivezl výše zmíněný kardinál. Navíc, když se kardinál objevil na audienci u Její svatosti nechal papež povolat svého tajemníka

¹⁵⁵⁸ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁵⁵⁹ Viz Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca.

¹⁵⁶⁰ Viz Niccolò I Ludovisi.

¹⁵⁶¹ **Alvise Contarini**: 1601-1684, budoucí benátský dóže, diplomat.

Bertram HALLER, *Alvise Contarini un der Westfälische Friedenskongress in Münster*, Münster, 1982.

s perem a kalamářem, načež osobně přeškrtnal slovo legát v dopisech. Mluví se tu o tom, že pan kardinál na to řekl, že existují příklady z minulosti, kdy císařové, a dokonce i jiní světší potentáti své vyslance označili za legáty. Papež mu odsekl, že to byla ignorance a na to pan kardinál odvětil, že ho Její císařská výsost neposlala do Říma, aby tu polemizoval s Její svatostí ohledně tohoto artikulu, ale aby požádal o pomoc ve věci katolické víry, která je v Německu v ohrožení. Je jisté, že tento výstup pana kardinála silně zaskočil, protože kvůli tomu poslal panu kardinálovi Barberinimu výmluvné psaní. Vypadá to, že věci se nevyvíjí dobře, nechť nám bůh pomůže.

Říká se tu, že pan kardinál Borgia odpověděl tajemníkovi Kolegia, když mu donesl papežské psaní o tom, aby neodpovídal na císařská psaní v tom smyslu, že ho sice povinnost vůči papeži zavazuje příkaz splnit, ale že v této záležitosti to nemůže udělat, protože to není žádná novinka, a že císaři vždy jmenovali své kardinály legáty, a že tedy na psaní odpoví.

Z Neapole dorazila zpráva, že tamní místo král vydal na svatou středu příkaz, že v následný čtvrtek nikdo nesmí vyjet v kočáře, nebo nosit zbraně, a že městská hlídka potkala knížete z Venosy, který jel v kočáře. Nechala ho vystoupit a kočár zabavili. Později mu ho poslali domů, ale bez jakékoliv omluvy. To samé se stalo také rezidentnímu benátskému vyslanci, a protože se kvůli tomu silně ohrazoval, uhodil ho jeden ze strážných pažbou zbraně. Kočár mu ale nakonec nevzali.

Získal jsem kopie psaní napsané Pazmanem a posílám je Vaší eminenci. Stálo mě to ale mnoho sil.

173) Roma, 24. Aprile 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 342-343, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Havrà veduto V.È. da quanto le scrissi l'ordinario antecedent[e], ch[e] il Papa¹⁵⁶² haveva cancellato da una Scrittura datagli dal s.re Card.l' Pazman¹⁵⁶³ il nom[e] di Legato, è non dalla lettera Imperial[e], com[e] si era andato sentendo.

Continua tuttavia l'ordin[e] dato da S.B.nè, ch[e] i Cardinali non rispondino alle letterè di S.M.Ces.a¹⁵⁶⁴ presentat[e] dal s.re Card.l', al qual[e] per il Viglietto scritto à Barberino,¹⁵⁶⁵

¹⁵⁶² Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁶³ Viz Péter Pázmány de Panasz.

¹⁵⁶⁴ Viz Ferdinand II. Štýrský.

¹⁵⁶⁵ Viz Francesco Barberini.

non è stata interdetta la negociatione, e si camina tuttavia senza disgusto apparent[e], ma si cred[e], ch[e] à Palazzo sia scovato quel Viglietto, e non havrebbero voluto, ch[e] si foss[e] publicato, e quando mandorno à farm[e] istanza al s.re Card.l', [ch]egli n[e] aveva già dispensati dieci, ò dodici per il Collegio, e adesso se n[e] vedono moltissim[e] copie, e l'hanno tradotto anco[ra] in Spagnolo.

Si dic[e], ch[e] S.S.tà vuol[e] andar[e] à Castel Candolfo un giorno della prossima Settimana, e ch[e] si lascia intender[e] di non voler ammetter[e] negotii, è però il s.r Card.l' Pazman ne discorsi privati, e nell[e] audienz[e] ordinariè stringe quanto può per havern[e] l[e] risoluzioni, e Dio faccia, ch[e] siano buon[e], ma se n[e] tien[e] da tutti una debolissima speranza, anzi ch[e] si era sparsa voc[e], ch[e] vedendo il Card.l'[e], ch[e] il suo trattenersi qui era senza frutto, aveva risoluto di parte trà pochi giorni, ma io crèdo, ch[e] aspettarà la risposta d'una lettera, è ha scritto à S.M. Ces.a duè Settiman[e] sono.

Si aspetta il s.re Card.l' d'Haracch,¹⁵⁶⁶ il qual[e] vien[e] ad alloggiar[e] qui in Casa del s.re Princip[e]¹⁵⁶⁷ con duè soli Servitori, ch[e] tanto hà scritto liberm.te, è per tutto il resto della sua Famiglia si è pigliata à pigion[e] una Casa de i Capozucchi, ch[e] è vicina à MonteSavello ducento passi molto commoda, e in altri tempi è stata habitation[e] di Cardinali, e il Maggior Domo, ch[e] è giunto quà, la fà metter[e] in ordin[e] con molta sollecitudin[e], credendosi, ch[e] il s.re Card.le sia per giunger[e] presto in Ancona, dond[e] spedirà subito un Corrier[e] per Roma, ch[e] così è concertato, ma se tarderà à venir[e], dopò ch[e] il Papa sarà andato à Castel Candolfo, bisognerà, ch[e] si trattenghi giorno di più à far l[e] sue funtionì della Cavalcata, e del Concistoro, stimandosi, ch[e], S.B.n' non vorrà tornar[e] à Roma per quest'effetto particolar[e].

Il s.re Princip[e] d'Ecchemberg¹⁵⁶⁸ partì di quà Lunedì mattina sèrvito d'una Carrozza da sei Cavalli del s.r Card.l' Barberini sino ad Acquapendent[e].¹⁵⁶⁹ Il Papa gli hà donato un bellissimo Quadro di Lapis lazzoli, e in nom[e] di S.B.ne porta una larghissima benediction[e] all'Imperator[e], all'Imperatric[e],¹⁵⁷⁰ al Ré,¹⁵⁷¹ et[ed] alla Regina d'Ungheria,¹⁵⁷² allè Ser.mè Arciduchess[e],¹⁵⁷³ et[ed] una al s.re Duca di Cremao suo Padr[e].¹⁵⁷⁴ Il s.re Card.l' Barberini

¹⁵⁶⁶ **Arnošt Vojtěch z Harrachu:** 1598-1667, kardinál a pražský arcibiskup

Alessandro CATALANO, *Zápas o svědomí: kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598-1667) a protireformace v Čechách*, Praha, 2008.

¹⁵⁶⁷ Viz Paolo Savelli.

¹⁵⁶⁸ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁵⁶⁹ **Acquapendente:** italská obec v provincii Viterbo v Laziu.

¹⁵⁷⁰ Viz Eleonora Gonzaga.

¹⁵⁷¹ Viz Ferdinand III. Habsburský.

¹⁵⁷² Viz Marie Anna Španělská.

¹⁵⁷³ Viz Marie Anna a Cecílie Renata.

¹⁵⁷⁴ Viz Jan Oldřich z Eggenbergu.

gli hà donato un'altro Quadro, Guanti d'ambra, Borse di Spagna, Pastè d'odori, et[ed] Acqu'[e], è un Cavallo di molta bellezza, cosè tutt'[e] molto bèn'[e] impiegat'[e], perch'[e] vèramènt'[e] il s.re Princip'[e], si è fatto conoscer[e] qui tutta la Cort'[e] pèr Idea d'ogni compitezza, per un'Angèlo.

Accuso à V.È. la ricevuta della sua lettèra dè 2 corrent'[e], ch'[e] non mi porta suoi comandamenti, ma solo avvisi, ne i quali tuttavia si riconos[ce] il bisogno, ch'[e] si hà d'orationi, e di danari, ma è molto più facil'[e] l'aprir[e] le labbra, ch'[e] lè Borsè, èt[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li 24 April'[e] 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Jak si Vaše eminence přečetla v mém minulém dopise, papež přeškrtl slovo legát v psaní přinesené kardinálem Pazmanem, ale ne v těch od císaře, jak jsem psal.

Stále ale platí papežský zákaz pro kardinály odpovídat na císařské psaní, které tu kardinál prezentoval a kterému za list poslaný kardinálu Barberinimu bylo odepřeno i jednání v této věci a je tu cítit silné znechucení. Věříme, že ten lístek byl palácem zapřen a nechtějí, aby byl zveřejněn, jak bylo řečeno kardinálovi, když byl povolán k audienci. Ale ten už jich mezitím rozeslal deset, až dvanáct po kolegiu a nyní už jich koluje mnoho, některé dokonce přeložené do španělštiny.

Říká se, že Její svatost by chtěla odjet v příštím týdnu na Castelgandolfo, čímž ukazuje, že o ničem nechce jednat, ale kardinál v soukromí i na audiencích dělá vše proto, aby získal odpovědi a bůh dá, aby byly dobré, ale všichni si myslí, že to nedopadne. Někteří dokonce říkají, že kardinál, když viděl, že jeho pobyt tady už nemá smysl, se rozhodl odcestovat do tří dnů. Ale já si myslím, že počká na písemnou odpověď a ohledně toho napsal Její císařské milosti před dvěma týdny.

Očekává se tu příjezd pana kardinála Harracha, který se ubytuje tady u pana knížete jen se dvěma služebníky, jak si sám přál. Pro zbytek doprovodu byl pronajat dům, který se nachází asi dvě stě kroků od Montesavella, který je velmi pohodlný a v minulosti sloužil jako ubytování pro kardinály. Majordom, který sem dorazil, ho právě pečlivě připravuje, protože pan kardinál by se měl brzy objevit v Anconě, odkud ihned pošle posla do Říma, jak je dohodnuto. Zřejmě ale bude jeho příjezd pozdržen, protože papež odjel na Castelgandolfo. Bude se tu muset zdržet

více dní kvůli obvyklé jízdě a návštěvě konzistoře. Předpokládá se také, že se Její svatost nebude chtít vrátit do Říma jen kvůli této záležitosti.

Pan kníže z Eggenbergu odsud odcestuje v pondělí ráno kočárem se šestispřežím od pana kardinála Barberini až do Acquapendente. Papež mu daroval překrásný lazuritový obraz a jménem Její svatosti veze také velké požehnání císaři, císařovně, uherskému králi i královně, arcivévodkyním a také panu vévodovy z Krumlova, jeho otci. Pan kardinál Barberini mu daroval další obraz, rukavice v barvách jantaru, španělské brašny, voňavky a vodičky. Také jednoho krásného koně, všechno věci velké hodnoty, protože pan kníže se tu ukázal ve skvělém světle a celý dvůr na něho bude v dobrém vzpomínat.

Potvrzují přijetí Vašeho dopisu z druhého, kterým mi nepřišly žádné rozkazy, ale jen zprávy, kde vyjadřujete potřebu modliteb a peněz, ale je daleko jednodušší otvírat ústa než peněženky.

174) Roma, 8. Maggio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 352-355, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Con quest'ordinario ricevo le letter'e di V.E. delli 9, e delli 15 del passato. Com'e si è scritto con antecedenti il Papa¹⁵⁷⁵ si trova à Castel Candolfo, e non tornerà se non per la festività dell'Ascension'e, al qual tempo consegnarò la lettera di V.E. per S.B.ne in raccomandatione del s.re Duca di Neiburg,¹⁵⁷⁶ la qual'e hò letta, e sigillata.

De i negotii di Napoli aspetto le provisioni[*previsioni*] scritt'e per poterli proseguir'e con ogni ardor'e, e spirito. Intorno alla spedition'e del Capellano¹⁵⁷⁷ di V.E., aspetteremo di sentir'e la resolution'e, [*ch*]è haverà pigliata, dopò le letter'e scrittegli dal s.r Giovanni Ènriquez,¹⁵⁷⁸ e da m'e per maggior suo servitio, già ch'e conform'e al commandamento di V.E., ch'e ricevo nella sudetta sua delli 15 io sarò pronto à far[e] la sicurtà per la bancaria, ma non ci riuscirà, perch'e in simile materie è solito, ch'e si oblighino Mercanti, ò altre person'e di credito, e non un semplic'e, e povero Cortegiano, com'e son'o io, e di già ne hò parlato con quelli della profession'e, e mi fanno quest'e difficoltà. Con il cènno di V.E. io impegnarò sempr'e la vita, e il sangu'e, non potendo ricever[e] più glorioso capital'e, ch'e in servirla, et[*ed*] ubbidirla sempr'e in qualsivoglia modo, et[*ed*] occasion'e.

¹⁵⁷⁵ Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁷⁶ Viz Wolfgang Wilhelm z Neuburgu.

¹⁵⁷⁷ Viz Baltazar Moran.

¹⁵⁷⁸ viz Giovanni Enriquez.

Il s.re Card.le Borgia¹⁵⁷⁹ andò l'altro giorno à Castello dopò haver pranzato alla Riccia, e domandò al Papa il passaggio per la Cavalleria di Napoli, ch'[e] gli fù conceduto secondo il solito. L'invitorno trattenersi la sera, ma non accettò, è se[b]ben'[e] doveva tornar'[e] alla Riccia à cèna, prese resolutione di venirsen'[e] à Roma à dirittura, forsi per non mostrar di stimar[e] più le dimostrationi dell'affetto d'altri, ch'[e] del loro.

Seguita tuttavia la voc'[e], ch'[e] Mons.re Ciampoli,¹⁵⁸⁰ e Filomarini¹⁵⁸¹ siano caduti dalla gratia, et[ed] alcuni hanno detto, ch'[e] siano stati effettivam.te licentiati, ma con il ritorno della Cort'[e] se n'[e] saperà il netto. Vero è ch'[e] à Castel Candolfo si stà con qualch'[e] alteration'[e] del solito, perch'[e] molti, ch'[e] entravano prima dal Papa liberm.te, adesso bisogna, ch[e] faccino far'[e] l'ambasciata.

Questi Nuntii non partono, e sò ch'[e] un'Ministro principal'[e] hà detto, ch'[e] non partiranno per tutto il present'[e] mes'[e] di Maggio.

Si andava dicendo, ch'[e] il Marches'[e] di Castel Roderigo¹⁵⁸² foss'[e] per venir[e] presto à Roma, giàch'[e] haveva mandato le livree, e ch'[e] Borgia se gli foss'[e] raccomandato, ch'[e] non veniss'[e], dubitando in questa maniera di vedersi diminuito il rispetto con l'arrivo dell'Ambas.r'[e], ma son[o] favol'[e], e la verità è, ch'[e] il Card.l'[e] hà mandato copia al Marches'[e] di quanto hà scritto in Spagna dopò il successo della protesta, e messogli in consideration'[e], se parerà alla sua prudenza di venir'[e], ò non venir'[e], stant'[e] quest'[e] novità, ch'[e] possono dar[e] motivo in Cort'[e] di mutargli in qualch'[e] part'[e] l'instruttione. S.S.tà si trova con ottima salut'[e], e l'[e] hà riferito il medesimo Borgia dopò il suo ritorno, contutto ch'[e] si sia vociferato, ch'[e] non stess'[e] molto ben'[e], e con qualch'[e] inquietudin'[e].

Conservarò appresso di m'[e] la lettera di V.E. per Sandoval,¹⁵⁸³ per quando saranno spedit'[e] l'[e] Boll'[e] del Capellano, com'[e] mi comanda.

Il s.r Card.l' Pazman¹⁵⁸⁴ haveva risoluto di andar'[e] à Castel Candolfo un giorno di questa settimana, ma hanno mandato à far'[e] scusa, et[ed] à dir'[e], ch'[e] si contenti di non andar'[e],

¹⁵⁷⁹ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁵⁸⁰ Viz Giovanni Battista Ciampoli.

¹⁵⁸¹ **Ascanio Filomarino**: 1583-1666, italský kardinál a arcibiskup Neapole

Giuseppe MROZEK ELISZEZYNSKI, *Ascanio Filomarino. Nobiltà, Chiesa e potere nell'Italia del Seicento*, Roma, 2017.

¹⁵⁸² Viz Manuel de Moura y Corte Real.

¹⁵⁸³ **Baltasar Moscoso y Sandoval**: 1589-1665, španělský kardinál a arcibiskup.

Diego del MORAL MARTÍNEZ, José del MORAL DE LA VEGA, *Don Baltasar Moscoso y Sandoval, el Cardenal de Santa Potenciana, personaje clave en el desarrollo cultural de Jaén durante la primera parte del siglo XVII.*, in: Boletín del Instituto de Estudios Giennenses, n. 184, 2003, pp. 119-142.

¹⁵⁸⁴ Viz Péter Pázmány de Panasz.

perch[e] S.S.tà si trova in mezzo alla purga, e ch[e] lunedì prossimo gli haverebbono mandat[e] alcun[e] rispost[e] per il Segretario di Stato.

L'ultimo del passato giuns[e] alla legation[e] di Bologna il s.re Princip[e] d'Ècchemberg¹⁵⁸⁵ con ottima salut[e], ch[e] per venir[e] da Firenz[e] fù alloggiato dal s.re Card.l' SantaCroc[e]¹⁵⁸⁶ legato in un Villa fuori fuori della Città un miglio, e sèrvito regalata.te, è visitato anco[ra] dal medesimo Sig.r, ch[e] lo lasciò poi entrar[e] nella Città con il suo MaggiorDomo in una Carrozza à due Cavalli, et[ed] andar[e] atorno, ma da incognito, è chiuso, e il secondo di[giorno] di Maggio doveva partir[e] per Modona¹⁵⁸⁷ invitato, et[ed] aspettato da quell'Altezza.¹⁵⁸⁸

Il sig.re Duca Federigo¹⁵⁸⁹ èra già partito di Ferrara, e seguitava il suo viaggio, et[ed] à V.E. faccio humiliss.a riverenza. Roma li 8 Maggio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

S touto zásilkou se mi dostali do ruky dopisy od Vaší eminence z devátého a z patnáctého. Jak bylo napsáno v minulých psaních, papež se nyní nachází na Castelgandolfo a nevrátí se dříve než na svátek Nanebevstoupení. Následně bude předán dopis od Vaší eminence pro Její svatost na doporučení pana vévody z Neuburgu, který jsem přečetl a zapečetil.

Ohledně neapolských záležitostí očekávám ustanovení, týkající se budoucích záležitostí, které jsem Vám napsal, abych mohl pokračovat s nejvyšším nasazením. Ohledně expedic pro Vašeho kaplana očekáváme Vaše rozhodnutí po dopisech, zaslaných panem Giovannim Enriquezem a mnou, abychom Vám mohli co nejlépe posloužit. Už nyní, podle rozkazu, který přišel s dopisem z patnáctého, jsem připraven dát osobní zajištění bance, ale nejsem si jistý, že to bude stačit, protože v těchto věcech je obvyklé, že se zaručují obchodníci, nebo jiné osoby disponující velkým kapitálem, a ne obyčejní dvořané, jako jsem já. Mluvil jsem o tom s těmi, co se touto věcí zabývají a upozornili mě na tento nedostatek. S pokynem od Vaší eminence nasadím život

¹⁵⁸⁵ Viz Jan Antonín z Eggenbergu.

¹⁵⁸⁶ Viz Antonio Santacroce.

¹⁵⁸⁷ **Modena**: italská metropole v provincii Emilia-Romagna.

¹⁵⁸⁸ **Francesco I d'Este**: 1610-1658, italské kníže, vévoda Modeny a Reggia
Giuseppe PANINI, *La famiglia Estense da Ferrara a Modena*, Modena, 1995.

¹⁵⁸⁹ Viz vévoda Fridrich.

i krev, protože pro mě není větší pocty, než Vám sloužit a plnit Vaše příkazy v jakékoliv situaci a při jakékoliv příležitosti.

Pan kardinál Borgia se v minulých dnech objevil na hradě po tom, co poobědval na Riccii. Poprosil papeže o průjezd pro neapolské jezdecktvo, který mu byl podle obvyklostí udělen. Byl pozván, aby zůstal do večera, ale odmítl, a protože se měl vrátit na Ariccii k večeři, tak se rozhodl jet přímo do Říma, asi proto, aby nezvětšoval nevoli, která je nyní u dvora.

Jsou tu jisté hlasy, které konstatují, že monsignor Ciampoli a Filomarini upadli v nemilost, a někteří dokonce prohlásili, že byli odvoláni. Pravdu se dozvíme až s návratem dvora. Jisté ale je, že na Castelgandolfu proběhly jisté změny proti obvyklostem, protože mnoho těch, kteří dříve mohli k papeži bez ohlášení vstoupit, nyní potřebují povolení.

Nunciové zatím nevyrazí na své mise a jeden vysoce postavený úředník mě sdělil, že neodjedou minimálně do konce května.

Mluvilo se tu o tom, že pan markýz z Castelrodriga by se měl brzy objevit v Římě, už jen proto, že dorazili jeho livreje, ale Borgia mu prý doporučil, aby teď nejezdil, protože je tu nebezpečí, že nebude přijat tak, jak by se na španělského vyslance slušelo, ale jsou to pohádky. Pravdou je, že kardinál poslal markýzovi kopii listu, který zaslal do Španělska po svém protestu u kurie a nechal na jeho rozhodnutí, jestli je nyní vhodné přijet, nebo nepřijet ke dvoru, když nyní zná tuto novinu, která by mohla nějakým způsobem ovlivnit jeho přijetí v této době. Papež je na tom zdravotně výtečně, jak ohlásil zmíněný Borgia po svém návratu, ačkoliv se tu předtím šeptalo, že na tom není zrovna nejlépe.

Uschovám zatím u sebe dopis od Vaší eminence pro Sandovala do té doby, dokud nebudou zaslány buly pro kaplana, jak mi nakazujete.

Pan kardinál Pazman se v minulých dnech rozhodl navštívit Castelgandolfo, ale byla mu doručena zpráva, aby nejezdil, protože papež je nyní v polovině očistce, a že mu budou v pondělí poslány nějaké odpovědi po státním sekretáři.

V posledním dni minulého měsíce dorazil na legaci do Bologně pan kníže z Eggenbergu ve výborném zdraví. Po svém příjezdu z Florencie byl ubytován u pana legáta kardinála ze Santacroce v jedné vile asi míli od města, kde byl královsky pohoštěn a navštíven výše zmíněným kardinálem. Ten ho později nechal vstoupit do města za doprovodu majordoma v kočáře s dvouspřežím a jet kolem, ale stále inkognito a uzavřen ve voze. Druhý den v květnu měl vyrazit do Modeny, kam byl pozván a očekáván tamní výsostí.

Pan vévoda Federigo už vyrazil na svou cestu z Ferrary.

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il Duca di Feria¹⁵⁹⁰ hà mandato un Cav.r^e Spagnolo con alcun^o[e] Camèrate à complir^e[e] à Bologna con il s.re Card.l^e Ludovisi,¹⁵⁹¹ et[ed] essendosi saputo del suo arrivo con titolo d'Ambas.r^e, il s.re Card.le Legato, à cui era occulto l'occasion^e[e], mandò à levarlo dall'Hosteria, et[ed] essendo giunto in Palazzo, crèdendosi, ch^e[e] S.ta Croc^e[e]¹⁵⁹² fosse Ludovisi, gli presentò la lettera, la qual^e[e] fù aperta da S.ta Croc^e[e] senza veder^e[e] il soprascritto, e la lessè, e si accorsè finalment^e[e] alla qualità dell'èspresion^e[e], ch^e[e] non era diretta à lui, ma à Ludovisi, e ch^e[e] lo Spagnolo haveva sbagliato sopra ch^e[e] si scusò, com^e[e] portava l'occasion^e[e], e l'Ambas.re tutto confuso, se n^e[e] partì, e fù poi mandato à pigliar^e[e] da Ludovisi. Si tien^e[e], ch^e[e] S.ta Croc^e[e] havrà dato conto quà minutam.te del successo, e del contènto della lettera, il quale in sustantia si cred^e[e] non esser^e[e] altro, ch^e[e] parol^e[e] di displicenza [*dispiacere*], esaggregationè di stima, et[ed] offert^e[e], e vogliono, ch^e[e] anco[ra] questo sia stato fatto in ordin^e[e] à disgustar[e] quà lè pèrsonè, mentre si ved^e[e], ch^e[e] Ludovisi è stimato da i Ministri del Ré Catolico¹⁵⁹³ in quest^e[e] turbulenz^e[e], et[ed] à m^e[e] è stato detto da un Cardinal^e[e], ch[e] esso Ludovisi è stato con sospetto grand^e[e] in questo accident^e[e], e c^e[he] haveva fatto scansar^e[e] le più pretios^e[e] cose del suo Palazzo, e Guardarobba nello Stato del Ré.

Il Papa¹⁵⁹⁴ questi giorni hà havuto un poco di gravezza di testa, e perciò gli hanno messo sù l^e[e] spall^e[e] le copp^e[e] scarificat^e[e], e adesso stà benissimo.

S.B.ne tornerà à Roma martedì mattina prossima, e la sera dell'istesso giorno verrà à MonteSavello il s.re Card.l^e d'Harrach,¹⁵⁹⁵ il qual^e[e] si è tratenuto alcuni giorni à Castelnovo quà vicino, se[b]ben^e[e] il s.re Card.l^e Barberini¹⁵⁹⁶ gli haveva scritto, ch^e[e] si rimetteva liberam.te in lui circa il venir^e[e], ò il non venir^e[e] à Roma per questo tempo, ch^e[e] S.S.tà doveva fermarsi à Castel Candolfo.

Si cred^e[e], ch^e[e] Harrach procurarà di sbrigarsi presto per ritornarsen^e[e], ma non potrà esser[e] prima, ch^e[e] per tutto il mes^e[e] di Giugno trà i Concistori, le visit^e[e], et[ed] il pigliar[e] del titolo.

¹⁵⁹⁰ Viz Gómez IV Suárez de Figueroa.

¹⁵⁹¹ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁵⁹² Viz Antonio Santacroce.

¹⁵⁹³ Viz Filip IV Španělský.

¹⁵⁹⁴ Viz papež Urban VIII.

¹⁵⁹⁵ Viz Arnošt Vojtěch z Harrachu.

¹⁵⁹⁶ Viz Francesco Barberini.

Domenica prossima il s.re Card.l' Pazman¹⁵⁹⁷ stess'[e] à pranzo i Prì[*padri*] Giesuiti al Collegio, e lo trattorno [*hanno trattato*] così regalatam.te, ch'[e] è stata procurata la nota del servitio, et[*ed*] io n'[e] lò buscata [*fornita*] una copia, ch'[e] vien'[e] qui annessa per curiosità. Vien'[e] anco[*ra*] una Relatione mandata quà dal Nuntio di Polonia¹⁵⁹⁸ per il successo d'un Ambas.r' mandato in quello Regno dal Sueco, se[*b*]ben'[e] mi persuado, ch'[e] il fatto si sarà saputo anco[*ra*] in cotest'[e] parti.

Il s.re Card.l' Pazman giovedì prossimo passato andò à Castel Gandolfo, ma perchè giunse in tempo, ch'[e] il Papa era à spasso, voltò verso Albano, e mangiò all'Hosteria, il ch'[e] saputo da i Ministri del s.r Princip'[e],¹⁵⁹⁹ ch'[e] l'aspettavano alla Riccia à cèna, volorono [*sono andati*] subito per servirlo con alcuni rinfrescamenti al meglio, ch'[e] fù possibil'[e], e comandarono all'Host'[e], ch'[e] non pigliass'[e] danari.

Dicono, ch'[e] sopraggiungessero anco[*ra*] Messi del s.re Card.l' Barberini à far'[e] scusa, et[*ed*] invitarlo. Pazman andò à Castello il dopò pranzo, e il giovedì sera alla Riccia, e il venerdì mattina tornò à Castello, et[*ed*] ivi [*li*] pranzò invitato affettuosam.te stant'[e] il successo del giovedì mattina. Il venerdì sera andò à Frascati invitato dal s.re Card.l' Aldobrandini,¹⁶⁰⁰ e questa mattina è ritornato à Roma con il s.re Card.l' Aldobrandini, ch'[e] è venuto per dar'[e] il giuramento al n[*u*]ovo Governator'[e], e subito tornerà à Frascati. Mons.r Grimaldi¹⁶⁰¹ è partito pèr cotesta Nuntiatura, e dicono, ch'[e] porta regali per tre mila scudi. Hanno havuto sospetto, ch'[e] il negotio dell'esser'andato Pazman ad Albano foss'[e] concèrto per mostrar'[e] disgusto, ma non è vero, e se n'[e] sono chiariti, e restati sodisfatti. Gli hanno fatto grandissime carezz'[e], e il Papa il dopò pranzo lo condusse à spasso in Carrozza, dov'[e] era anco[*ra*] S.to Honofrio.¹⁶⁰² Pazman fù regalato l'altro giorno d'[*i*] un pranzo al Collegio Germanico, nello stesso modo, ch'[e] al Collegio de Giesuiti, et[*ed*] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li XV Maggio 1632

DV.È

La negociat.ne di Pazman camina tuttavia senza speranza di buon successo, e venuta, ch'[e] sarà una certa risposta di Cesar'[e],¹⁶⁰³ credo, ch'[e] s'[e] n'[e] ritornerà.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

¹⁵⁹⁷ Viz Péter Pázmány de Panasz.

¹⁵⁹⁸ **Onorato Visconti**: 1585-1635, italský arcibiskup, nuncius v Polsku

Z. SULOVSKA, *Działalność nuncjusza Viscontiego w Polsce (1630-1635)*, in: Roczniki Humanistyczne, IX, 4, Warszawa, 1960, pp. 31-99.

¹⁵⁹⁹ Viz Paolo Savelli.

¹⁶⁰⁰ Viz Ippolito Aldobrandini.

¹⁶⁰¹ Viz Girolamo Grimaldi-Cavalleroni.

¹⁶⁰² Viz Antonio Barberini seniore.

¹⁶⁰³ Viz Ferdinand II. Štýrský.

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Pan vévoda z Ferie poslal jednoho španělského granda s jeho druhy, aby přivítali v Bologni pana kardinála Ludovisiho. A protože se vědělo, že přijíždí jako oficiální vyslanec, tak pro něho při této příležitosti poslal pan kardinál legát dvořany, aby ho vyzvedli v hostinci. Když výše zmíněný vyslanec dorazil do paláce a setkal se s kardinálem ze Santacroce tak si myslel, že stojí před Ludovisim, a předal mu dopis, určený Ludovisimu. Kardinál ze Santacroce dopis otevřel bez toho, aby se podíval, komu je určen a přečetl si ho. Následně zjistil, že není adresován jemu, ale Ludovisimu, a že si Španěl spletl adresáta, a tak ho s omluvou vrátil. Zmatený vyslanec se sebral a odešel, a následně se setkal s Ludovisim. Je jisté, že Santacroce o celé záležitosti obratem informoval kurii a také o tom, co obsahoval dopis. Myslíme si ale, že v něm nebylo nic než slova nelibosti, přehnané úcty a nabídek. Je také možné, že se tak stalo na rozkaz, a aby v Římě vyvolali zlost, aby každý věděl, že Ludovisi je u dvora katolického krále ctěn a že v této záležitosti stojí na jeho straně. Jeden kardinál mi dokonce naznačil, že ten Ludovisi je podezřelý z toho, co se tam stalo a že již ze svého paláce nechal odvést nejcennější věci a oblečení do Španělska.

Papež v těchto dnech trpí menšími bolestmi hlavy, a tak mu byly na ramena položeny horké poháry. Nyní je na tom podstatně lépe.

Její svatost se vrátí do Říma v úterý ráno a ve stejný den dorazí na Montesavello pan kardinál Harrach, který se v posledních dnech zdržoval v Castelnuovo, ačkoliv mu pan kardinál Barberini napsal, že je jen na něm, kdy navštíví Řím v tomto čase, kdy se papež nachází na Castalgandolfo.

Věříme tomu, že se Harrach bude snažit to tu vyřídit co nejdříve, aby se mohl vrátit zpět, ale nebude to dříve než na konci června, protože ho čekají konzistoře, návštěvy a promoce.

Minulou neděli poobědval pan kardinál Pazman s otci v jezuitském kolegiu, a byl velmi srdečně přijat a královsky pohoštěn. Získal jsem servisní soupis, který je přiložen k zásilce jako kuriozita.

Příkládám také jistou relaci zaslanou sem polským nunciem, která mluví o úspěchu tamního vyslance poslaného do švédského království, ačkoliv mi bylo řečeno, že tyto fakta jsou ve vašich končinách známé.

Pan kardinál Pazman vyrazil ve čtvrtek do Castalgandolfa, ale protože dorazil ve chvíli, kdy byl papež na procházce, tak se obrátil do Albana, kde se zastavil na jídlo v hostinci. O tom byli

informování služebníci pana knížete [Savelli], kteří ho očekávali na večeři v Aricci. Ti se ihned vydali, aby mu posloužili s občerstvením, jak nejlépe mohli a nařídili hostinskému, aby nepřijímal žádné peníze.

Říká se tu, že to bude trvat ještě měsíce, než bude pan kardinál Barberini ochoten přijmout omluvu a dát audienci. Pazman se vydal na hrad po obědě a ve čtvrtek večer se objevil na Riccii. V pátek ráno se vrátil na hrad a tam byl laskavě uvítán a poobědval bez ohledu na to, co se stalo ve čtvrtek ráno. V pátek večer jel do Frascati na pozvání pana kardinála Aldobrandini. Dnes ráno se společně vrátili do Říma, kam kardinál Aldobrandini jede u příležitosti přísahy nového guvernéra a následně se ihned vrátí do Frascati. Monsignor Grimaldi odjel na svou nunciaturu a říká se, že s sebou veze dary v hodnotě tří tisíc scudi. Byla tu jistá podezření, že Pazman odjel do Albana proto, aby vyjádřil svou nelibost, ale není to pravda a všechno se nakonec vysvětlilo. Byl velmi pěkně přijat a po obědě vyrazil s papežem na společnou projížďku v kočáře ve společnosti kardinála ze Sant'Onofria. Pazman byl v minulých dnech na obědě v germánském kolegiu, který proběhl ve stejném stylu, jako ten u otců jezuitů. Jednání Pazmana jsou ale bez úspěchu. Snad na to odpoví nějakým způsobem císař a pak by mělo smysl začít jednat znovu.

176) Roma, 12. Giugno 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 356-357, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Al s.re Card.l' d'Harrach¹⁶⁰⁴ nell'ultimo Concistoro fù chiusa, et[ed] aperta la bocca, e dato il titolo di S.ta Maria degl' Angeli, ch'[e] è la Chiesa à Termine, dov'[e] stanno i Padri Certosini. Hà finito il s.re Card.l' di dar'[e], e di ricever'[e] le visit'[e], e ci resta solo quella del Marchese di Castel Roderigo.¹⁶⁰⁵ Adesso S.Èm.a fà alcun'[e] altre visit'[e] del Collegio, ma privatam.te, e perch'[e] non hà havuto letter'[e] per quest'ordinario, com'[e] pensava, si è risoluto d'aspettar'[e] il susseguent'[e], per partirsen'[e] poi verso il fin'[e] della Settimana. Comè Card.l' National'[e] l'hanno messo nella Congregation'[e] de propaganda, e non in quella del S.to Offitio, perch'[e] il luogo, è conservato per V.E., com'[e] Cardinal'[e] più antiano, se veniss'[e] mai à Roma.

Il Marchese di Castel Roderigo seguita di visitar'[e] il Collegio con grossissimo Corteggio di Nobiltà, e di Carrozz'[e].

¹⁶⁰⁴ Arnošt Vojtěch z Harrachu.

¹⁶⁰⁵ Viz Manuel de Moura y Corte Real.

Il Papa¹⁶⁰⁶ fec' [e] là funtion' [e] del Corpus domini¹⁶⁰⁷ à piedi con ottima salut' [e], e robustezza, se [b]ben' [e] hora stà con un poco di flussion' [e] in un pied' [e].

È venuto à Roma il Duca Caetano,¹⁶⁰⁸ e si è aggiustato il negotio trà esso, e il s.re D. Taddeo,¹⁶⁰⁹ e lo tratterà con titolo d'Èccellenza à mano dritta, com' [e] hà fatto il Princip' [e] di Solmona,¹⁶¹⁰ e simili.

Non si hà nova [novità] del s.re Card.l' Pazman,¹⁶¹¹ ma se haverà havuto vento prospero, si cred' [e], ch' [e] già passato il Golfo, e ch' [e] sarà à Vienna prima dell' arrivo di questa.

Li duè Nuntii di Spagna, è Francia sono partiti questa mattina.

Di Napoli scrivono, ch' [e] il s.re Card.l' Boncompango¹⁶¹² se n'era partito, e andato allo Stato suo di Sora, e lasciato Mons.re Curti¹⁶¹³ suo Suffraganeo per i disgusti, [ch]è haveva con quei Ministri Regii, et [ed] à V.E. faccio humiliss.a riverenza. Roma li 12 Giugno 1632

DV.È

Il s. Amerigo p[er] Obitum¹⁶¹⁴ rende [...!] annessa Irà [lettera] degli offiti, c' [he] ha imposte p[er] quel suo Parent' [e], ch' [e] raccomanda tuttavia alla protet.ne di V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Na poslední konzistoři byla panu kardinálu Harrachovi otevřena a zavřena ústa. Získal titulární kostel svaté Marie degli Angeli, který se nachází v Termine a starají se o něj otcové kartuziáni. Pan kardinál dokončil své povinné návštěvy, stejně jako přijal ty, co přijmout měl. Už mu zbývá jen pan markýz z Castelrodiga. Nyní Její eminence vykonává nějaké další návštěvy v kolegiu, ale privátně, a protože neměl dopisy s takovým příkazem, jak si původně myslel, tak bylo

¹⁶⁰⁶ Viz papež Urban VIII.

¹⁶⁰⁷ **Corpus Domini**: katolický liturgický akt, který uzavírá velikonoční svátky a má připomínat poslední večeři Páně.

¹⁶⁰⁸ Viz Francesco Caetani.

¹⁶⁰⁹ Viz Taddeo Barberini.

¹⁶¹⁰ Viz Marcantonio II. Borghese.

¹⁶¹¹ Viz Péter Pázmány de Panasz.

¹⁶¹² **Francesco III. Boncompagni**: 1592-1641, italský kardinál a arcibiskup

Giuseppe CECCARELLI, *I Vescovi delle Diocesi di Fano, Fossombrone, Cagli e Pergola-Cronotassi*, Fano, 2005, pp. 44.

¹⁶¹³ (*Jméno se nepodařilo identifikovat! / Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako monsignor Curti, sufragán kardinála Boncompagna. Zřejmě jde o někoho ze starého italského lombardského rodu **Curti**, který měl francouzské kořeny a později se rozdělil na několik větví, které operovali v Římě, Miláně, nebo v Benátkách.

¹⁶¹⁴ Viz Amerigo, úředník kanceláře odúmrtí.

rozhodnuto počkat na další a vydat se na cestu koncem týdne. Jako národní kardinál byl zařazen do kongregace propagandy, a ne ke svatému Úřadu, protože toto místo je připraveno pro Vaši eminenci jako služebně nejstaršího kardinála, pokud někdy navštívíte Řím.

Markýz z Castelrodriga navštívil kolegium za nespočetného doprovodu dvorských šlechticů a vozů.

Papež celebroidl Corpus Domini ve stoje a ve výborném zdraví a fyzické zdatnosti, ačkoliv nyní trpí menšími bolestmi nohy.

Do Říma přijel vévoda Caetano a dohodl se s panem donem Taddeem na tom, že ho bude titulovat Její excelencí s tím, že mu bude při aktu podávat pravici, stejně jako to už udělal kníže ze Sulmony a ostatní, stejně postavení aristokraté. Nemám žádné novinky o panu kardinálovi Pazmanovi, ale pokud měl dobrý vítr, tak věřím, že už proplul zálivem, a že se objeví ve Vídni dříve než tato zázilka.

Španělský a francouzský nuncioid odcestovalid dnes ráno.

Z Neapole napsalid, že pan kardinál Boncompagno odcestoval a odjel na své panství Sora, a zanechal tam monsignora Curtiho, svého sufragána, kvůli znechucení, které v něm vyvolalid tamní královští úředníci.

Pan Amerigo z kanceláře odúmrtí dává [*na vědomí*] to, co je obsaženo v přiloženém psaní, ohledně začínajících jednání ve věci jeho příbuzného a prosí Vaši eminenci, aby na to dohlédla.

177) Roma, 19. Giugno 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 358-359, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Il s.re Card.l' Harrach¹⁶¹⁵ partì giovedì prossimo passato verso il tardi, poich'[e] la sera doveva giunger'[e] à Castelnovo, e la mattina per liberarsi dall'[e] soggettioni e dall'[e] accompagnatur'[e], se n'[e] andò secretam.te à pranzo à i Capuccini. Fà la strada di Loreto, e pensa di passarsen'[e] per il Tirolo. Part'[e] sodisfattissimo di Palazzo, perch'[e] gli hanno dato una pension'[e] di mill'[e] scudi in Spagna cavata dall'[e] distributioni spettant'[e] alla Dateria, ch'[e] dicono esser'[e] cosa insolita, e di mill'[e] altri gli hanno data favoritissima intentione all'[e] prim'[e] vacanz'[e].¹⁶¹⁶ Hà havuto quattro cento scudi in contanti, et[ed] altri quattro cento se gli daranno passato San Giovanni, della detta pension'[e].

¹⁶¹⁵ Viz Arnošt Vojtěch z Harrachu.

¹⁶¹⁶ **Vacanze della Sede:** je to období, kdy je titulární diecéze bez svého biskupa.

À sua istanza hanno creati due Camerieri d'Honor[e] *in partibus*,¹⁶¹⁷ et[ed] ammessa la rinuntia del Primicerio di Lucca¹⁶¹⁸ in persona del suo Mastro di Camera di grossa rendita, e si darà anco[ra] per rinuntia una Chiesa al suo MaggiorDomo, e si cred[e], ch[e] sarà quella d'Alessandria, è hora tien[e] Mons.r Paravicino.¹⁶¹⁹

Il s.re Card.l' Barberini¹⁶²⁰ gli hà donato un bel Quadro gioiellato secondo il solito, et[ed] alcuni Bacili d'Agnus Dei,¹⁶²¹ e si è conosciuto manifestam.te, ch[e] esso s.re Card.l' Barberini hà mostrato particolar[e] genio vèrso la persona d'Harrach.

Il giorno medesimo, ch[e] egli andò à pigliar[e] il possesso del suo titolo alla Madonna de gl'[i] Angeli venn[e] l'avviso della ricuperation[e] di Praga,¹⁶²² e il Te Deum, ch[e] suol cantarsi in tal'atto servì per duè funtioni.

Questo successo di Praga hà riempito d'allegrezza qui l'animo di tutti i Buoni, se[b]ben[e] i maliaffetti mostrano di non turbarsen[e], e dicono, ch[e] non è cosa di conseguenza, pazzie indegn[e] di chi professa il nom[e] di Cristiano.

Il Papa¹⁶²³ con molti Cardinali mercordì [*mercoledì*] andò alla Chiesa dell'Anima, dovè celebrò Messa bassa, ma però non ci si cantò Te Deum.

Il s.re Marches[e] di Castel Roderigo¹⁶²⁴ Ambasc.re Straordinario farà la cerimonia della China, ma tutta la spesa sarà fatta da Borgia,¹⁶²⁵ e conform[e] al solito si tien[e], ch[e] la Cavalcata partirà da sua Casa, se forsi per sodisfattion[e] della s.ra Marchesa¹⁶²⁶ non si contentass[e], ch[e] tutta la Festa si facess[e] al Palazzo di Castel Roderigo, ch[e] così mi hà accennato il Segretario del Cardinal[e].

Questa mattina il Papa hà tenuto Capella per la mort[e] del Ré di Polonia,¹⁶²⁷ com[e] è solito, et[ed] à V.E. faccio humilissima riverenza. Roma li XIX Giugno 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

¹⁶¹⁷ **In Partibus:** z latiny „čestných, ve cti“.

¹⁶¹⁸ **Primicerius:** v latině Primicerium, vedoucí úředník papežských notářů, nebo císařského kancléřství.

¹⁶¹⁹ Viz. Ottavio Paravicini.

¹⁶²⁰ Viz Francesco Barberini.

¹⁶²¹ **Agnus Dei:** starý rozšířený symbol Ježíše Krista, který je zobrazován jako beránek, obětovaný za odpuštění hříchů lidstva.

¹⁶²² **25. května 1632:** Albrecht z Valdštejna obsadil Prahu a znovu ji začlenil do katolického tábora.

¹⁶²³ Viz papež Urban VIII.

¹⁶²⁴ Viz Manuel de Moura y Corte Real.

¹⁶²⁵ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁶²⁶ **Leonor de Melo:** manželka Manuela de Moura y Corte Real
Bibliografie viz Manuel de Moura y Corte Real.

¹⁶²⁷ **Zikmund III. Vasa:** 1566-1632, polský a švédský král

Stanislaw ROSIK, Przemyslaw WISZEWSKI, *Wielki Poczet polskich królów i kniaząt*, Wrocław, 2006, p. 923.

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Pan kardinál Harrach odjel ve čtvrtek pozdě večer, protože tentýž večer byl očekáván na Castelnovo. Další den ráno, tak aby nemusel vykonávat povinné ceremonie a zbavil se doprovodu, šel tajně na oběd ke kapucínům. Pojede cestou na Loreto a přemýšlí o tom, že vyrazí nazpět přes Tyrolsko. Odjíždí velmi dobře zaopatřen palácem, protože mu udělili penzi tisíc scudi, které byly vybrány ve Španělsku a měly připadnout datářství, což je velmi neobvyklé a dalších tisíc mu dali při příležitosti jeho nástupu na pražskou diecézi. Čtyři sta scudi dostal v penězích a dalších čtyři sta dostane po svátku svatého Jana.

Na jeho žádost byly vytvořeny dva úřady důstojných číšníků *in Partibus*, a komorník Její eminence získal církevní titul vyššího papežského notáře z Luccy, který je nanejvýš výnosný a jeho majordom získá penzi z benefice, která mu bude přidělena a věříme, že to bude ta Alexandrijská, kterou má nyní v držení monsignor Paravicini.

Pan kardinál Barberini mu daroval překrásný obraz zdobený drahokamy podle obvyklostí a několik symbolů Agnus Dei. Bylo patrné, že tento pan kardinál je velmi nakloněn osobě pana kardinála Harracha.

V den, kdy se vydal kardinál Harrach převzít svůj titulární kostel svaté Marie degli Angeli přišlo oznámení o znovu převzetí vlády nad Prahou a Te Deum, které se zrovna zpívalo, mělo tak hned dva významy.

Pan markýz z Castelrodriga, zvláštní vyslanec, vykoná svou Chinejskou jízdu, ale veškeré útraty zaplatí Borgia a podle obvyklostí se očekává, že jízda vyrazí od jeho domu, pokud se paní markýza nespokojí s tím, že celý svátek proběhne v paláci Castelrodrigo, jak mi sdělil sekretář kardinála.

Dnes ráno papež celebroid mši u příležitosti úmrtí polského krále, jak je obvyklé v takových případech.

178) Roma, 3. Luglio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 360-363, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

Domenica prossima passata il Papa¹⁶²⁸ mandò un Notaio pu[b]blico dal Card.le Borgia,¹⁶²⁹ e gli domandò in nome di S.B.n', se S.Em.a era Ambas.re ordinario del Ré Catolico.¹⁶³⁰ Il Cardinal'[e] gli rispose di sì, e gli mostrò anco[ra] una lettera scrittagli da S.M.tà con questo titolo. Il Notaio n'[e] prese il rogito, e se n'[e] andò. Il successo mi è stato partecipato da un Ser.re[*servitore*] intimo del Cardinal'[e]. Dicesi, ch'[e] S.S.tà habbia preso questo partito, perch'[e] non hà lettera pu[b]blica del Ré, nella qual'[e] dichiarò suo Ambas.re ordinario Borgia, se[b]ben'[e] la lettera è appresso il medesimo Cardinal'[e], il qual'[e] non hà havuto per ben'[e] di presentarla per non irritar'[e] maggiorm.te S.B.n', et[*ed*] havendo egli introdotto la prima volta il Marches'[e] di Castel Roderigo¹⁶³¹ Ambas.re Straordinario, hà creduto, ch'[e] ciò potess'[e] bastar'[e] per dichiararsi ordinario, al qual'[e] spetta simil'[e] introduzione. Stant'[e] il rogito sudetto si tien'[e], ch'[e] finalm.te il Papa destinarà la giornata del Sabato per l'audienze di Borgia conform'[e] al solito, il ch'[e] per ancora non hà voluto far sotto pretesto di diversi impedimenti pu[b]blici, e il Cardinal'[e] non cessa di far sopra ciò continuate istanz'[e]. Vado sentendo ch'[e] hora non si attenda ad altro, ch'[e] a procurar'[e] di separar'[e] il Card.l', e il Marches'[e], ma ch'[e] egli camina tuttavia unitissimo con S.Em.a, e ch'[e] essendogli stato ultimam.te motivato di far'[e] un Congreg.ne à part'[e] trà il Card.l' Barberini,¹⁶³² e il Contestabil'[e] Colonna,¹⁶³³ e il Cardinal'[e] Sandoval,¹⁶³⁴ e il medesimo Marches'[e], e gli habbia ricusato con dir'[e], ch'[e] se questo era indirizzato al servizio del Ré, non gli pareva, ch'[e] escludersi il Cardinal'[e] Borgia, e gli altri Cardinali Spagnoli, ch'[e] forse per particolari interessi non gli vogliono ben'[e], non consentono, ch'[e] si facci questa separation'[e], e intanto il Marches'[e] si governa con molta prudenza, e destrezza senza disgustar[e] Palazzo, ne metter'[e] in difidenza il Cardinal'[e].

La Festa della China si fec'[e] al Palazzo del Marches'[e] con l'[e] solit'[e] cerimonie di fuochi, di suoni di trombe, e di dispensa di vino, ma dicono, ch'[e] tutta la spesa l'[e] hà fatta Borgia. La Cavalcata fù nobilissima e numerosissima. C'[i] intervennero tutti i Baroni di Roma, eccetto il Princip'[e] Aldobrandini,¹⁶³⁵ e il Duca Cesarini,¹⁶³⁶ ch'[e] per la loro corpulenza non

¹⁶²⁸ Viz papež Urban VIII.

¹⁶²⁹ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁶³⁰ Viz Filip IV. Španělský.

¹⁶³¹ Viz Manuel de Moura y Corte Real.

¹⁶³² Viz Francesco Barberini.

¹⁶³³ Viz Filippo I. Colonna.

¹⁶³⁴ Viz Baltasar Moscoso y Sandoval.

¹⁶³⁵ Viz. Marcantonio II Borghese.

¹⁶³⁶ Viz Giovan Giorgio Cesarini.

possono cavalcar[e]. Il Duca di Ceri¹⁶³⁷ non è in Roma. Non fù visto nessuno de Figli del Contestabil[e],¹⁶³⁸ mandò ben[e] la sua Famiglia il s.re Cardinal[e] Colonna.¹⁶³⁹

Si dicè, ch[e] sia stato aggiustato, ch[e] il Contestabil[e] anderà à visitar[e] la sig.ra Marchesa Ambas.ce,¹⁶⁴⁰ ma della visita dell'Ambas.re¹⁶⁴¹ non si parla, e non si tratta, è ch[e] il s.re Card.l' Colonna pigliarà l'Arcivescovado di Milano per rinuntiarlo poi frà poco tempo à Mons.r Pirovano¹⁶⁴² Auditor[e] di Rota con una grossa pension[e].

V.È havrà inteso, ch[e] il Cont[e] della Rocca¹⁶⁴³ Ambas.re di Spagna appresso il Duca di Savoia¹⁶⁴⁴ se n[e] era partito con disgusto senza voler anco[ra] accettar[e] un'regalo d'[i] un Diamant[e] di tre mila scudi da quell'Altezza, e il motivo à stato, perch[e] contro il solito haveva risoluto di far[e] intervenir[e] alla Capella Ducal[e] l'Ambas.re Francesè,¹⁶⁴⁵ è ch[e] S.A. dopò udite le ragioni del Cont[e] si era scusato con dir[e], ch[e] l'astrigeva à questo l'haver[e] i Francesi à Pinarolo, ch[e] glien[e] facevano istanza, e la sua moglie medesima, e ch[e] per sfuggir[e] questa congiuntura haverebb[e] potuto il Cont[e] ò fingersi malato anticipatam.te, ò andarsen[e] à Milano ad incontrar[e] il n[u]ovo Ambas.re di Spagna,¹⁶⁴⁶ ch[e] veneva à Torino col pretesto d'informarlo dell[e] cose correnti, ma il Cont[e] disgustatissimo volse in ogni modo partir[e], con parlar[e] al Duca con molto gagliardo sentimento, ricordandogli quello, ch[e] gli haveva detto altr[e] volt[e], ch[e] à poco à poco Francesi si sarebbero impatroniti di tutto il suo, vedendosi, ch[e] anco[ra] adesso domandano quattro miglia di tèrritorio intorno à Pinarolo, e bisognerà, ch[e] gli le dia.

Si aspetta trà pochi giorni il n[u]ovo Ambas.r' Veneto,¹⁶⁴⁷ et[ed] Mons.re Panzirolo,¹⁶⁴⁸ di già era arrivato à Ferrara. Scrivono di Romagna, ch[e] la pest[e] sia di nuovo entrata in Imola,¹⁶⁴⁹ e ch[e] faccia particolar[e] danno ne i Monasteri.

¹⁶³⁷ Viz. Francesco Maria Cesi.

¹⁶³⁸ Viz rodina Barberini.

¹⁶³⁹ Viz Girolamo Colonna.

¹⁶⁴⁰ Viz Leonor de Melo.

¹⁶⁴¹ Viz Manuel de Moura y Corte Real.

¹⁶⁴² **Filippo Pirovani**: ...-1642, děkan svatého římského soudního tribunálu
Bez relevantní bibliografie!

¹⁶⁴³ **Juan Antonio de Vera y Figueroa**: 1583-1658, hrabě de la Roca, španělský diplomat a spisovatel
Milena HAJNÁ, *Dokonalý vyslanec podle Juana Antonia de Vera y Figueroa*, in: *Ve znamení Merkura: šlechta českých zemí v evropské diplomacii*, České Budějovice, 2020, s. 202-229.

¹⁶⁴⁴ Viz Vittorio Amedeo I. di Savoia.

¹⁶⁴⁵ (*Jméno se nepodařilo identifikovat!* / *Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako francouzský vyslanec v Savojsku.

¹⁶⁴⁶ (*Jméno se nepodařilo identifikovat!* / *Nome non identificato!*)

Osoba je pramenem označena jako španělský vyslanec v Miláně.

¹⁶⁴⁷ Viz Alvise Contarini.

¹⁶⁴⁸ Viz Giovanni Giacomo Panzirolo.

¹⁶⁴⁹ **Imola**: italské město v provincii Emilia-Romagna

Andrea FERRI, *Imola nella storia. Note di vita cittadina*, Imola, 1991.

Anco[ra] quest'ordinario resto senza letter[e] di V.È, e del s.re Piccinardi,¹⁶⁵⁰ e le faccio humilissima riverenza. Roma li 3 Luglio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Minulou neděli poslal papež ke kardinálu Borgiovi jednoho veřejného notáře s dotazem, jestli je nyní v pozici vyslance katolického krále u kurie. Kardinál mu řekl, že ano a ukázal mu dopis od její Výsosti, kde je tímto titulem nominován. Notář převzal listinu a odešel. Tak mi to aspoň řekl jeden intimní služebník pana kardinála. Říká se, že papež se takto zachoval z důvodů toho, že neměl v ruce žádnou oficiální pověřovací listinu od krále, ve které by byl kardinál jmenován vyslancem Španělska. Borgia sám prý nechtěl listinu Její svatosti ani ukazovat, aby zbytečně nezjitřoval emoce a také proto, že ho takto uvedl při své audienci v paláci zvláštní vyslanec markýz z Castelrodriga. I přesto, co se událo ohledně listu se očekává, že papež v neděli udělí audienci Borgiovi podle obvyklostí a zatím to prý neudělal kvůli jiným veřejným záležitostem, i když kardinál neustále žádal o přijetí. Zaslechl jsem, že teď se budou všichni snažit od sebe oddělit kardinála a markýze, který ale zcela podporuje Její eminenci. Již minule byl vyzván, aby se vytvořilo samostatné shromáždění mezi kardinálem Barberinim, kondestáblem Colonnou, kardinálem Sandovalem a jím, což odmítl se slovy, že pokud je to adresováno službě králi nelíbí se mu, aby se z takových jednání vylučoval Borgia, nebo další španělští kardinálové, i když v tom může být třeba i nelibost vůči němu tak nedovolí, aby k takovým separacím docházelo. Markýz se pohybuje u dvora s velkou opatrností tak, aby zbytečně nevyvolával nelibost v paláci, nebo aby snižoval vážnost samotného kardinála.

Chinejský svátek proběhl v paláci markýze s obvyklými ohňovými ceremoniemi za zvuků trubek a velkého množství vína. Všechno prý ale zaplatil Borgia. Jízda byla ušlechtilá a početná. Zúčastnila se veškerá římská šlechta kromě knížete Aldobrandiniho a vévody Cesariniho, kteří kvůli své velké nadváze nemohli usednout do sedla. Vévoda z Ceri se v Římě neobjevil. Nebyl spatřen žádný ze synů kondestábla, i když pan kardinál Colonna poslal svou rodinu.

Bylo dohodnuto, že kondestábl navštíví paní markýzu vyslankyni, ale o návštěvě pana vyslance se nemluví a ani nevyjednává. Také se proslýchá, že pan kardinál Colonna převezme milánské

¹⁶⁵⁰ Viz Girolamo Piccinardi.

arcibiskupství jen na krátko a v rychlosti ho přenechá monsignoru Pirovano, rotačnímu auditorovi. Získá za to velké odstupné.

Vaše eminence zjistí, že hrabě de la Rocca, španělský vyslanec v Savojsku, odjel velmi znechucen a odmítl i dar tamního vévody v podobě diamantu, který měl hodnotu tří tisíc scudi. Stalo se tak proto, že proti obvyklostem byl připuštěn francouzský vyslanec k ceremoniím ve vévodské kapli. Po tom, co Její výsost vyslechla rozhořčená slova od hraběte, tak se omluvil s tím, že nemohl jinak, protože Francouzi nyní vlastní Pinarolo a byli o to on a jeho manželka oficiálně požádáni. Utéct před tím mohl jen tím, že by dopředu fingoval zdravotní potíže, anebo by musel odjet do Milána, kde by se setkal s novým španělským vyslancem, který měl přijet do Turína s informacemi o probíhajících věcech. Rozezlený hrabě ale trval na svém odjezdu a zopakoval vévodovi to, co mu už říkal dříve, že přijde den a Francouzi mu seberou všechno, co mu náleží, a že už teď po něm chtějí čtyři míle teritoria v okolí Pinarola a vévodovi nezbude nic jiného než jim to dát.

V příštích dnech se tu očekává příjezd nového benátského vyslance a monsignor Panzirolo je už ve Ferrare. Z Romagni napsali, že se znovu objevil mor v Imole a že nejvyšší počet úmrtí zaznamenávají kláštery.

I tato další došlá zásilka je bez dopisů od Vaší eminence, nebo od pana Piccinardiho.

179) Roma, 17. Luglio 1632

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 364-367, italiano

Eminent.mo e Rev.mo sig.r mio P.ron Col.mo

L'annessa lettera mi fù portata hier[i] mattina dal s.r Bartolomeo Bonesio¹⁶⁵¹ Pensionario del Capellano¹⁶⁵² di V.E., con il qual[e] si è trattato del negotio della pension[e] per veder[e] d'estinguerla, com[e] si farà senz'altro. E gli scriv[e] à V.E., c'[he] haverebb[e] voluto almeno cinqu[e] annat[e], ma io l'[i] hò sbattuto, e siamo restati apuntamento, ch[e] non ostant[e] lo scritto da lui à V.E., egli si rimett[e] in tutto e per tutto al beneplacito di lei, ch[e] è suo Sig.re, e ch[e] senz'altra replica si contenta di quanto ella vorrà disporre in questa materia, e perch[e] il solito (per quanto dic[e] il s.r Enriquer,¹⁶⁵³ è ch[e] si diano cinqu[e] annat[e] nell'estinguer[e] simile pensioni, già ch[e] il Bonesio è vecchio assai, V.E. potrà resolver[e], ch[e] sè gli pagha qui trecento scudi di moneta tutti in una volta, ch[e] così gli hò

¹⁶⁵¹ Viz Bartolomeo Bonesio.

¹⁶⁵² Viz Baltazar Moran.

¹⁶⁵³ Viz Giovanni Enriquer.

insinuato anco[ra] io, e se n'[e] contenterà senza fallo, ma bisognerebbe farn'[e] la rimessa con ogni prestezza possibil'[e], dicendo il medesimo s.r Enriquez, ch'[e] il negotio stabilito in questa maniera può esser'[e] d'intiera sodisfattion'[e] dell'una, e dell'altra part'[e]. Intorno à ch'[e] mi rimetto però alla somma prudenza di V.È.

Il General'[e] de Min. Con. si trova in Napoli, dov'[e] si fermerà du'[e] mesi, hò però mandat'[e] l'[e] due letter'[e] di V.E. al s.r Felic'[e] Cherubini,¹⁶⁵⁴ perch'[e] le presenti, e l'[e] accompagni, com'[e] bisogna, con avviso, ch'[e] procuri la risposta della commendatitia, e la mandi in mia mano.

Si racconta, ch'[e] la Settimana passata, dopò ch'[e] il Papa¹⁶⁵⁵ hebb'[e] dato in Concistoro il Palio al s.re Card.le Borgia,¹⁶⁵⁶ gli dicesse'[e], ch'[e] adesso, ch'[e] egli era formatam.te Arcivescovo si ricordasse'[e], ch'[e] bisognava andar'[e] alla sua Chiesa di Siviglia, e ch'[e] il Card.l' gli rispondesse'[e] di creder'[e], ch'[e] lo esimesse'[e] da questo obbligo, l'attender'[e] egli qui al servizio del suo Vescovado d'Albano, e ch'[e] in ogni caso non si sarebb'[e] potuto partir'[e] di Roma senza l'ordine del suo Ré,¹⁶⁵⁷ per il qual'[e] esercitava quì carico dell'Ambasceria ordinaria, e ch'[e] il Papa gli replicasse'[e], s'[e] egli saputo del Decreto pu[b]blicato, ch'[e] niun[nessun] Cardinal'[e] potesse'[e] accettar'[e] carichi di Principi Sècolari, e ch'[e] Borgia rispondesse'[e] di saperlo, ma ch'[e] ad ogni modo, doveva partir'[e], conveniva, ch'[e] n'[e] havess'[e] l'ordin'[e] da S.M.tà. Si dic'[e] di più, ch'[e] il venerdì della medesima Settimana Borgia mandò à domandar'[e] l'audienza per il sabato mattina susseguent'[e], ch'[e] è la giornata solita, e ch'[e] per ancora ne l'[e] hà potuta haver'[e], e ch'[e] gli facessero risponder'[e], ch'[e] per il sabato S.B.n' non poteva darla, essendosi certi impedimenti, ma ch'[e] sarebbe potuto andar'[e] Lunedì mattina à undici hor'[e], com'[e] fec'[e] con numeroso Corteggio di Carrozz'[e], e ch'[e] subito entrato in Camera del Papa, gli domandasse'[e] S.B.ne, se andava com'[e] Card.l', ò com'[e] Ambas.re, e ch'[e] havendo risposto com'[e] Ambas.re, S.S.tà gli dicesse'[e], ch'[e] com'[e] tal'[e] non voleva sentirlo, e gli voltasse'[e] l'[e] Spall'[e]. Altri dicono, ch'[e] il Card.l' giunto innanzi al Papa, gli dicesse'[e] Padr'[e] Santo io tengo ordin'[e] dal Ré di presentar'[e] semplicem.te in propria mano di V.B.n' questa lettera senza dir'[e], n'[e] far'altro, e ch'[e] adempito questo se n'[e] partì subito. In questi racconti c'[i] è qualch'[e] inverisimili tudin'[e], ch'[e] potrà esser'[e] intieram.te considerata dal prudentissimo giuditio di V.È, vero è ch'[e] gli animi stanno alterati, e ch'[e]

¹⁶⁵⁴ Viz Felice Cherubini.

¹⁶⁵⁵ Viz papež Urban VIII.

¹⁶⁵⁶ Viz Gaspar de Borja y Velasco.

¹⁶⁵⁷ Viz Filip IV. Španělský.

sarà forse difficil[e] il poterci applicar[e] rimedio, se non lo farà la mano di Dio, ch[e] è Medico onnipotent[e].

Di questa Settimana si sono dat[e], e ricevut[e] visite a questi SS.ri Ambasciatori et[ed] Ambasciatrici di Spagna, e di Francia con corteggi di Carrozz[e], e regali di Confettur[e] superbissimi.

Si è detto, ch[e] nell'ultima Signatura di giustizia, della qual[e] è Prefetto il s.re Card. l' Antonio Barberini¹⁶⁵⁸ trattandosi d'una causa del Card. l' Ludovisi,¹⁶⁵⁹ è parlando Mons. r Farnes[e]¹⁶⁶⁰ uno de Prelati, il Card. l' gli dicesse[e] (e questo verm.te par[e] inverosimil[e], mons. r non ven[e] intendet[e], e ch[e] gli risposse[e], bisognerà dunque[e], ch[e] io abbruci i libri, ch[e] così m[e] insegnano, e ch[e] ciò passasse[e] du[e] volt[e] frà il Card. l', e Mons. r, e ch[e] da uno in poi tutti i voti furono conformi à quello di Mons. r Farnes[e].

Il s.re Bartolomeo dic[e], ch[e] scriv[e] à V.È nella sudetta lettera d'[i] uno suo privato servitio, e si raccomanda alla sua protection[e].

È poi giunto Mons. r Panzirolo,¹⁶⁶¹ ma non per ancora l'Ambasciatore Veneto,¹⁶⁶² e per me non sò veder[e], com[e] possa venir[e] in questi tempi, se forse non voless[e] morir[e] in Roma, com[e] fece[e] suo Padr[e].¹⁶⁶³

Una fastidiosa Dissenteria sopraggiunta tre giorni sono la s.re Princip[e] Savello¹⁶⁶⁴ ci tien[e] in pericolo di perderlo, e già questa mattina si è comunicato, se[b]ben[e] mostra grande intrèpidezza d'animo, è si burla di quelli, ch[e] con il rincredimento del volto, e d'altro mostrano di dubitar[e] della sua vita. Venendo il caso della mort[e], ch[e] à Dio non piaccia, si spedirà subito un Corrier[e] in Cort[e] Cesarea, è sarà implorato l'aiuto di V.E. ancora per l'honorevolezza, e per il beneficio di questa sua divotissima Casa, e lè faccio humilissima riverenza. Roma li 17 Luglio 1632

D.V.E.

Hum.mo Div.mo et Obl.mo Ser.re

Pierfran.co Paoli

¹⁶⁵⁸ Viz Antonio Barberini iunior.

¹⁶⁵⁹ Viz Ludovico Ludovisi.

¹⁶⁶⁰ **Girolamo Farnese:** 1599-1668, italský kardinál, vévoda z Latera., nuncius ve Švýcarsku. E. TSCHERRIG, *Bartholomaeus Supersaxo (1634-1655) und Adrian III. von Riedmatten (1640-1646). Reformtätigkeit des Nuntius Farnese*, in: *Blätter aus der Walliser Geschichte*, XII, 1955, pp. 51-128.

¹⁶⁶¹ Viz Giovanni Giacomo Panzirolo.

¹⁶⁶² Viz Alvise Contarini.

¹⁶⁶³ **Angelo Contarini:** vyslanec Benátské republiky u papežské kurie v letech 1627-1630, kdy zemřel. Bez relevantní bibliografie!

¹⁶⁶⁴ Viz Paolo Savelli.

Římský kuriální agent Pier Francesco Paoli svému patronu Františku kardinálovi z Dietrichsteina

Příložený dopis mi byl přinesen včera ráno panem Bartolomějem Bonasiem, držitelem penze na benefici kaplana Vaší eminence, se kterým se jednalo ohledně odstoupení tohoto nároku, jak se beze zbytku stane. Napsal Vaší eminenci, že je potřeba minimálně pět let, ale já mu řekl, že je to nesmysl. Dohodli jsem se tedy, že i přes to, co napsal Vaší eminenci udělá všechno proto, aby se Vám zavděčil, protože Jste jeho pán a spokojí se s tím, co mu bude nabídnuto, a protože je opravdu obvyklostí (jak říká pan Enriquez, že se čeká pět let na zrušení platnosti takových penzí a už jen proto, že Bonasio je velmi starý, mohla by Vaše eminence celou záležitost vyřešit tím, že dotyčnému zaplatí ihned v hotovosti tři sta scudi, jak jsem mu sám nabídl a on se s tím dozajista spokojí, ale bylo by potřeba to zařídit co nejrychleji. Jak říká zmíněný pan Enriquez, takto by se uspokojily obě strany. Další kroky v této záležitosti nechám na opatrnosti Vaší eminence.

Představený františkánů je nyní v Neapoli, kde by se měl zdržet dva měsíce. Proto jsem se rozhodl poslat dva dopisy od Vaší eminence panu Felice Cherubinimu, aby je předal a přidal k tomu svou výmluvnost ve jménu Vaší eminence a získal odpovědi od komendy s tím, že mi je následně odešle.

Vypráví se tu, že minulý týden, když papež na konzistoři předal kardinálu Borgiovi arcibiskupskou hůl tak mu řekl, že když je nyní formálně arcibiskupem tak by neměl opomenout svou povinnost a ihned odcestovat na svou diecézi do Sevily. Kardinál mu odpověděl, že ho snad papež této povinnosti zbaví v očekávání jeho služeb vůči svému biskupství v Albanu. V každém případě by stejně nemohl opustit Řím bez rozkazu od svého krále pro kterého tu nyní vykonává úřad vyslance. Papež mu na to sdělil, jestli si je vědom existence veřejného dekretu, ve kterém se zakazuje kardinálům sloužit jakémukoliv světskému knížeti. Kardinál mu odvětil, že o tom ví, ale že v každém případě nemůže odjet bez souhlasu Její výsosti. Navíc se tu mluví o tom, že Borgia v pátek toho samého týdne poslal do paláce posla s žádostí o audienci na sobotu, ale byla mu odmítnuta, protože má papež nějaká jednání. Bylo mu sděleno, že může přijít v pondělí v jedenácti hodin. Když tam dorazil s početným doprovodem dvořanů ve vozech a vstoupil do papežské komnaty, byl okamžitě dotázán, jestli je tu jako kardinál, nebo jako vyslanec. Odpověděl, že jako vyslanec. Na to mu papež řekl, že v takovém případě nechce nic slyšet a otočil se k němu zády. Jiní ale oponují, že to bylo jinak, a že když kardinál dorazil k papeži, tak okamžitě svatému otci řekl, že je tam jako vyslanec svého krále s jednoduchým příkazem předat osobně papeži dopis od Její Výsosti bez toho, aby cokoliv říkal a následně se obrátil a odešel. V těchto vyprávěních se můžou nacházet nějaké nepravdy a na posouzení to

nechám opatrnosti Vaší eminence. Pravdou je, že jsou tu nyní jisté vnitřní rozbroje a tuto situaci bude velmi těžké napravit, pokud nám k tomu nedopomůže bůh.

Tento týden probíhaly v paláci návštěvy a příjmy pánů vyslanců a vyslankyň Španělska a Francie, kteří přijeli v kočárech se svými dvořany a přivezli s sebou nádherné dary v podobě konfekcí.

Mluvílo se tu o tom, že na posledním soudním zasedání, kterému předsedal jako prefekt pan kardinál Antonio Barberini, se řešila jistá kauza pana kardinála Ludovisiho. Když mluvil monsignor Farnese, jeden z prelátů, tak ho kardinál přerušil a řekl „to mi připadá jako nepravda, monsignore, vy tomu nerozumíte“, a ten mu odpověděl, že tedy bude potřeba, aby spálil knihy, které ho to učili. A tak to probíhalo několikrát mezi kardinálem a monsignorem, a nakonec byly všechny hlasy ve prospěch monsignora Farnese.

Pan Bartolomeo říkal, že v dopise pro Vaší eminenci píše o jisté své osobní záležitosti, ve které spoléhá na Vaši ochranu.

Monsignor Panzirolo dorazil, ale zatím se nic neví o benátském vyslanci. Z mého pohledu vůbec nechápu, proč sem v těchto časech jezdí. Možná tu chce zemřít stejně jako jeho otec.

Před třemi dny velmi těžce onemocněl pan kníže Savelli a je tu reálné nebezpečí, že o něho přijdeme. Dnes ráno konečně promluvil, a i když projevuje velkou nebojácnost mysli a dělá si legraci z těch, kteří ho litují a dalších, co se strachují o jeho život. V případě úmrtí, což snad bůh nedopustí, bude okamžitě vyslán kurýr k císařskému dvoru a budeme tu prosit o pomoc Vaší eminenci a odvolávat se k Vaší cti a k prospěchu, který Vám dala tato Vám nejoddanější rodina.

Jmenný rejstřík

A

Adam Pavel Slavata

1604-1657, český šlechtic

Strana 68

Agostino Spinola Basadone

1597-1649, italský kardinál a arcibiskup, původem Španěl

Strana 75, 311

Albert Pessler

také Alberto Pesler 1590-1629, aquilejský probošt, císařský vyslanec

strana 59, 74, 127, 143, 147

Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna

1583-1634, frýdlantský vévoda, císařský generál za třicetileté války

Strana 304

Alfonso III. d'Este

1591-1644, vévoda Modeny a Reggio mezi lety 1628-1629, později se stal kapucínem pod jménem Giovan Battista da Modena

Strana 161

Aldobrandino Aldobrandini

...-1634, rytíř řádu svatého Jana, převor Říma od roku 1612, zemřel v bitvě proti Švédům pod velením Matyáše Gallase u Nordlingenu

Strana 54

Alessandro I. Sforza di Santa Fiora

1572-1631, druhý vévoda ze Segni

Strana 87

Alessandro Bichi

1596-1657, italský kardinál a biskup, příbuzný kardinála Mettela Bichi

Strana 112, 234, 313

Alessandro Cesarini

1592-1644, italský kardinál a biskup

Strana 78, 80, 112, 113, 167, 192, 240

Alessandro Crescenzi

1607-1688, italský kardinál a arcibiskup

Alessandro Damasceni Peretti

italský kardinál

strana 159

Alessandro del Monte

1596-1630, biskup Gubbia

Strana 90

Alessandro Orsini

1592-1626, italský kardinál, apoštolský legát

Strana 42, 89

Alessandro Sacchetti

1589-1648, italský vojenský velitel za třicetileté války

Strana 74, 155

Alessandro Scappi

1571-1650, italský biskup, apoštolský nuncius ve Švýcarsku

Strana 137

Alvise Contarini

Benátský vyslanec

Strana 323, 340, 345

Ambrogio Spinola Doria

1569-1630, markýz z los Balbaes, janovský generál ve službách Španělska

Strana 135

Amerigo (Errigo)

Sekretář papežské kanceláře

Strana 284, 293, 297, 303, 304, 318, 335

Angelo Contarini

vyslanec Benátské republiky u papežské kurie v letech 1627-1630

strana 345

Andrea Conti

syn Lotaria II. Conti, vévody z Poli

strana 293

Anna Colonna Barberini

Strana 241, 254, 260

Anna Colonna Tomacelli Cybo

...-1658, dcera Filippa I. Colony

Strana 116, 119, 121, 122, 124, 141, 271

Anna Marie z Lichtenštejna

manželka Maxmiliána z Ditrichštejna, synovce Františka kardinála z Ditrichštejna

Strana 253

Anton Wolfradt

1582-1639, vídeňský biskup a prezident císařské komory

Strana 299

Antonio Álvarez de Toledo y Beaumont de Navarra

1568-1639, španělský aristokrat, politik a více král Neapole

Strana 52, 62, 84, 199, 206, 216, 218, 222, 228

Antonio Barberini iuniore

1607-1671, pozdější italský kardinál

Strana 51, 73, 80, 81, 84, 87, 102, 116, 117, 120, 125, 126, 128, 129, 138, 150, 164, 165, 166, 169, 177, 178, 185, 194, 219, 228, 237, 240, 243, 254, 260, 268, 271, 273, 283, 296, 344

Antonio (Marcello) Barberini seniore

1569-1646, italský katolický biskup a kardinál Sant'Onofrio mezi lety 1624-1637

Strana 51, 57, 96, 121, 122, 133, 145, 166, 237, 260, 283, 291, 332

Antonio Bruni

1593-1635, italský poeta, spisovatel barokní literatury

Strana 271

Antonio Caetani

1566-1624, italský kardinál

Strana 81

Antonio Luis Benítez de Luogo

Pátý kníže z Ascoli

Strana 108

Antonio Rocci

Strana 224, 227

Antonio Santacroce

1599-1641, italský kardinál a arcibiskup, apoštolský nuncius

Strana 71, 104, 107, 172, 173, 191, 243, 246, 329, 331

Arnošt Vojtěch z Harrachu

1598-1667, kardinál a pražský arcibiskup

Strana 352, 331, 334, 336

Ascanio Brancaleoni

zřejmě pochází ze starého rodu z Marche, který se po šest set let honosil hraběcím titulem

Strana 207, 208

Ascanio Filomarino

1583-1666, italský kardinál a arcibiskup Neapole

Strana 328

Ascanio II. Piccolomini

1596-1671, italský arcibiskup

Strana 112

Asdrubale Mattei

1556-1638, italský aristokrat, bankéř a kolektor umění

Strana 138

B**Baldvino del Monte**

zřejmě jde o rodinu **Ciocchi del Monte** původem z Florencie. Privilegovaná rodina, ze které vzešli hlavně advokáti a magistři. Později se dostali až mezi nejvyšší papežskou aristokracii

Bali z Andlau

Strana 269, 271, 273, 279

Baltasar Carlos d'Asburgo

1629-1646, kastilský princ, kníže Aragonie, Portugalska a Asturie

Strana 170, 176

Baltasar Moscoso y Sandoval

1589-1665, španělský kardinál a arcibiskup

Strana 218, 328, 339

Baltazar Moran

španělský kněz, kaplan kardinála Františka z Ditrichštejna

Strana 240, 251, 266, 277, 280, 282, 284, 293, 295, 297, 298, 300, 303, 307, 313, 318, 327, 342

Bartolomeo Bonesio

Strana 283, 285, 288, 291, 293, 304, 342

Beatrix de Mondejár

...-1632, dcera Adama z Ditrichštejna a sestra Františka kardinála z Ditrichštejna

Strana 305, 313

Benedelli

Sekretář kardinála Antonia Barberini iuniore

Strana 268

Benedetto Giustiniani

1554-1621, italský kardinál

Strana 165

Berlingiero Gessi

1564-1639, italský kardinál, biskup a legační zástupce v Urbinu

Strana 76, 109, 271, 286

Bernardino González de Avellaneda y Delgadillo

1544-1629, politik, námořník, španělský mecenát, navarrský více král

Strana 100, 106, 107, 108

Bernardino Savelli

1606-1658, italský aristokrat, syn Paola Savelliho

Strana 85, 176, 301

Bernardino Spada

1594-1661, italský kardinál a sběratel umění

Strana 243, 268, 278

Bonetti

Sekretář hraběte z Monterrey

Strana 222

Bonifazio Bevilacqua Aldobrandini

1571-1627, italský kardinál, biskup a patriarcha

Strana 48, 79, 83, 103

Buldonius del Monte

Vyslanec vévody z Nevers

Strana 131

C**Cadereita (Caederit)**

Markýz, vyslanec Anny Španělské u papežské kurie

Strana 202, 204, 206, 208, 211

Camillo Colonna

narozen někdy ve druhé polovině 16. století, zemřel mezi lety 1657-1678, mladší bratr vévody Pier Francesca di Zacarolo, filozoficky založený aristokrat

strana 44

Carlo Barberini

1630-1704, v daném období jednoletý syn Taddea Barberiniho, budoucí italský kardinál

Strana 279

Carlo Barberini seniore

1562-1630, vévoda z Monterotonda, italský vojevůdce, jehož bratrem byl papež Urban VIII.

Strana 55, 56, 60, 65, 93, 94, 129

Carlo Colonna

Viz Egidio Colonna

Carlo Emanuele I di Savoia

1562-1630, savojský vévoda, kníže Piemontu, hrabě z d'Aosty

Strana 106

Carlo Emanuele Pio di Savoia

1585-1641, italský kardinál

Strana 42, 47, 71, 97, 120, 163, 192, 256

Carlo Gaudenzio Madruzzo

1562-1629, italský kardinál, biskup a kníže biskup Tridentu

Strana 51, 162

Carlo de Medici

1595-1666, italský kardinál z florentského rodu

Strana 42, 47, 60, 63, 148

Carlo I di Conzaga-Nevers

1580-1637, vévoda z Nevers a Rethelu, osmý vévoda Mantovy a Monferrata

Strana 45, 131, 134, 149, 163

Carlo IV. di Lorena

1604-1675, vévoda Loreny mezi lety 1624-1634

Strana 111

Carpineto

Vévodkyně

Strana 194, 196, 216

Catarina Olivieri

neteř rytíře Jacoma Olivieriho

Strana 225

Caterina Savelli di Ariccia

dcera Maria Savelliho, vévody z Arricie, manželka knížete Paola Saveliho

strana 78

Cesare Monti

1594-1650, italský kardinál

Strana 107, 130, 132, 133, 170

Cioli

Sekretář papežské kurie

Strana 126

Ciriaco Rocci

1582-1651, italský kardinál a arcibiskup

Strana 224

Corsini

Prezident oblasti Romagna

Strana 273

Cosimo de'Bardi

1576-1631, florentský arcibiskup a právník

Strana 234

Cosimo De Torres

1584-1642, italský kardinál, konzistoriální prefekt, biskup v Perugii

Strana 42, 192, 234, 262, 275, 304

Constanze Magalotti

žena Carla Barberini, jejíž synem byl Taddeo Barberini a Francesco Barberini

strana 93, 94, 183, 271

Curti

Sufragán kardinála Boncompagni

Strana 335

D

Decio Carafa

1556-1626, italský kardinál a neapolský arcibiskup

Strana 76, 77

Decio Francesco Vitelli

1582-1646, italský apoštolský nuncijs v Benátkách a arcibiskup

Strana 312

Della Corgna

italský rod, pocházející z Perugia, původně markýzové a později vévodové

strana 80

Del Pezzo

šlechtický rod původem z Neapole

Strana 112

Denis-Simon de Marquemont

1572-1626, kardinál a katolický francouzský arcibiskup

Strana 47, 75, 92

Desiderio Scaglia

1567-1639, italský kardinál a biskup

Strana 160, 319

Diego de Guzmán y Haro

1566-1631, arcibiskup v Seville mezi lety 1625-1631

Strana 173, 204, 206, 212, 215, 218, 227

Domenico Cecchini

1589-1656, italský kardinál

Strana 225, 244, 298, 311

Domenico Ginnasi

1551-1639, italský kardinál a arcibiskup

Strana 101, 163

Domenico Rivarola

1575-1627, italský kardinál, apoštolský legát

Strana 42, 44, 47, 48, 52, 100, 101

E**Edvige Maria di Sassonia-Lauenburg**

1597-1644, německá aristokratka z dynastie Ascanidů, kněžna Sasko-Lauenburgská, později

kněžna z Bozzola

Strana 96

Egidio Colonna, pravé jméno Carlo

1607-1686, vojenský velitel a katolický italský patriarcha

Strana 48, 54, 101, 104, 167, 169, 182, 183, 184

Eleonora Gonzaga

1598-1655, římskoněmecká císařovna, žena Ferdinanda II. Štýrského

Strana 231, 325

Errigo

Viz Amerigo

Evandro Conti

příbuzný Torquata Conti z větve Valmontone

Strana 79

F

Fabio de Lagonissa

1584-1659, italský patriarcha a nuncius ve Flandrech

Strana 104

Fabrizio Savelli

1607-1685, budoucí italský kardinál

Strana 301

Fabrizio Verospi

1571-1639, italský kardinál

Strana 112, 133

Fausto Caffareli

Strana 237

Fausto Poli

1581-1653, italský kardinál a arcibiskup

Strana 194, 250, 253

Federico Borromeo

1564-1631, italský kardinál a arcibiskup Milána

Strana 274

Federico Colonna

1601-1641, syn Filippa I Colonna, kníže z Palliana od roku 1621

Strana 119

Federico Savelli

1583-1649, italský císařský generál za třicetileté války, bratr císařského vyslance u papežského dvora Paola Savelliho

Strana 74

Felice Cherubini

neapolský prokurátor rodiny Savelli. Vypomáhal svou advokátskou praxí Františku kardinálovi z Ditrichštejna

Strana 313, 319, 343

Ferdinando I. Orsini

vévoda z Gravina

strana 51, 73

Ferdinando II de'Medici

1610-1670, pátý velkovévoda toskánský

Strana 49, 126, 127, 129, 222, 283

Ferdinand II. Štýrský

1578-1637, římský císař, uherský, český a chorvatský král, rakouský arcivévoda

Strana 246, 286, 307, 322, 324, 332

Ferdinand III. Habsburský

1608-1657, uherský, český a chorvatský král, budoucí římský císař

Strana 177, 178, 202

Ferdinando Gonzaga

1587-1626, italský kardinál, šestý vévoda Mantovy a Monferrata

Strana 96

Ferdinando Orsini

vévoda z Bracciana v letech 1656-1660

Feretti

Konzistoriální advokát

Strana 310

Fernando Enriquez d' Afán de Ribera y Enríquez

1583-1637, třetí vévoda z Alcalá de los Gazules, osmý hrabě z Los Morales a pátý markýz z Tarifa, generál a španělský politik

Strana 58, 60, 62, 63, 65, 79, 82, 193, 229, 234, 236, 280

Fernando Guzman

syn vévody z Olivares Gaspara de Guzmán y Pimentel y Velasco de Tovar

strana 194

Filip de Bethune

1565-1649, francouzský hrabě, diplomat u papežského dvora, vyslanec v Savojsku

Strana 47, 88

Filippo I. Colonna

1578-1639, kníže z Paliana, kondestábl Neapolského království

Strana 43, 51, 52, 54, 60, 87, 101, 104, 105, 108, 115, 117, 125, 247, 249, 250, 253, 257, 267, 269, 339

Filip IV. Španělský

1605-1665, španělský král od roku 1621

Strana 116, 154, 166, 173, 192, 246, 273, 298, 331, 339, 343

Filippo Nicolini

1586-1650, toskánský vyslanec v Římě od roku 1622

Strana 127

Filippo Pirovani

...-1642, děkan svatého římského soudního tribunálu

Strana 340

Filippo Spinola Doria

1594-1659, italský generál a politik, markýz z Los Balbases

Strana 135, 166, 167

Francesco I. d'Este

1610-1658, italský kníže a vévoda Modeny a Reggia od roku 1629

Strana 161

Francesco Baldeschi

1566-1626, papežský rotační auditor, znalec civilního a kanonického práva, profesor na univerzitách

Strana 82

Francesco Barberini

1597-1679, italský kardinál, apoštolský legát, diákon, prefekt apoštolského tribunálu, vícekancléř svaté Stolice, pravá ruka papeže Urbana VIII.

Strana 45, 57, 63, 66, 68, 70, 71, 73, 76, 77, 78, 87, 90, 92, 93, 94, 96, 100, 101, 112, 118, 121, 125, 128, 129, 133, 139, 140, 143, 172, 173, 177, 178, 179, 180, 181, 183, 202, 212, 219, 222, 224, 228, 231, 237, 240, 244, 247, 248, 251, 260, 263, 273, 274, 277, 279, 282, 283, 286, 288, 292, 295, 297, 300, 319, 322, 324, 331, 337, 339

Francesco III. Boncompagni

1592-1641, italský kardinál a arcibiskup

Strana 77, 78, 335

Francesco Adriano Ceva

1580-1655, italský kardinál původem ze Savojska

Strana 296, 310, 319

Francesco Caetani

1594-1683, osmý vévoda Sermoneta, kníže Caserty, italský politik a generál

Strana 60, 275, 277, 335

Francesco Colonna di Sciarra

...-1630, druhé kníže z Palestriny, italský aristokrat a voják, po jeho smrti vymírá celý rod a titul přechází na Taddeo Barberini

Strana 73, 170

Francesco Corner

1585-1656, syn Giovanniho I. Cornera, benátského dóžete, benátský kardinál

Strana 86, 134, 135

Francesco de Herrera

bratr nuncia Niccolò Enriqueze de Herera

Strana 278

Francesco Ingoli

sekretář svaté kongregace

Strana 259, 271

Francesco I d'Este

1610-1658, italské kníže, vévoda Modeny a Reggia

Strana 329

Francesco Marino II Caracciolo

...-1631, III. kníže z Avellina

Francesco Maria Cesi

...-1657, druhý vévoda z Ceri, čtvrtý vévoda ze Selci

Strana 209, 340

Francesco Maria Bourbon del Monte Santa Maria

1549-1626, italský kardinál, biskup a diplomat svaté Stolice

Strana 69, 83, 89

Francesco Maria II Della Rovere

1549-1631, poslední vévoda Urbina, italský válečník

Strana 106, 209, 211, 236

Francesco Marino II. Caraciolo

Strana 293

Francesco Peretti di Montalto

1595-1655, budoucí kardinál a sicilský arcibiskup

Strana 176, 190, 208, 212, 215, 219, 228, 231, 273, 275, 288, 291, 301, 325, 329

Francisco Fernández de la Cueva

1575-1637, sedmý vévoda z Alburquerque, čtvrtý markýz z Cuéllar, sedmý hrabě z Huelma a Ledesma, španělský voják a politik

Strana 65

Franz Christoph von Khevenhüller

1588-1650, komorník a tajný rada Ferdinanda II.

Strana 193, 199, 204, 207

G

Gaspar de Borja y Velasco

1580-1645, španělský kardinál, arcibiskup Toleda a Sevilý, politik, více král Neapole

Strana 71, 192, 246, 269, 275, 285, 301, 308, 323, 328, 337, 339, 343

Gaspar de Guzmán y Pimentel Ribera y Velasco de Tovar

1587-1645, španělský politik a aristokrat, třetí vévoda Olivares

Strana 134, 194

Gaspere Mattei Orsini

1598-1650, italský kardinál a arcibiskup v Athénách

Strana 310

Gerhard von Taxis

mezi lety 1624-1631 vykonával úřad zemského hejtmana ve frýdlantském vévodství

Strana 304

Giacomo Cavalieri

1565-1629, italský kardinál

Strana 75, 77, 140

Giacomo Colonna di Sciarra

...-1653, úředník nejvyššího papežského tribunálu

Strana 170

Giacomo Serra

1570-1623, italský kardinál a legát ve Ferrare

Strana 78

Gianciacomo Teodoro Trivulzio

1597-1656, pozdější italský kardinál, kníže z Val Mesolcina, od roku 1625 naturalizovaný Němec a stává se knězem, od roku 1626 apoštolský pronotář a guvernér Collescipoli, od roku 1629 kardinál a legát v Marche

Strana 78, 100, 165, 170, 240, 243, 246, 249, 252, 269, 271

Gianfrancesco Guidi di Bagno

1578-1641, italský kardinál, nuncius ve Flandrech a ve Francii

Strana 229, 232, 234, 236, 260

Gian Battista II.

1626-1630, markýz del Monte Santa Maria

Strana 90

Giambattista Leni

1573-1627, italský kardinál a biskup kamerlengo

Strana 42, 45, 46, 49, 51, 118

Gil Carrillo de Albornoz

1579-1649, španělský kardinál

Strana 111, 189, 199, 218

Giorgio, Aldobrandini

první kníže z Rossana od roku 1610

strana 54, 60, 80, 82, 253

Giorgio Cuneo

Skotský šlechtic a sekretář latinských spisů kardinála Francesca Barberini

Strana 288

Giovan Giorgio Cesarini

1590-1635, vévoda z Civitanova Marche

Strana 251, 253, 339

Giovanni Battista Agucchi

1570-1632, italský arcibiskup, papežský diplomat, spisovatel

Strana 295

Giovanni Battista Ciampoli

1589-1643, presbiter, poeta a humanista

Strana 197, 213, 224, 241, 250, 269, 328

Giovanni Battista Deti

1580-1630, italský kardinál a biskup

Strana 162, 163, 192, 280

Giovanni Battista Maria Pallotta

1594-1668, italský kardinál a apoštolský nuncius v Portugalsku

Strana 71, 120, 130, 131, 202, 232, 234, 236, 243, 252

Giovanni Battista Pamphilj

1574-1655, budoucí papež Inocenc X.

Strana 73

Giovanni Battista Rinuccini

1592-1653, italský arcibiskup a diplomat

Strana 234

Giovanni Domenico Spinola

1579-1646, italský kardinál

Strana 190

Giovanni Doria

1573-1642, španělský kardinál, arcibiskup Soluně, sloužil jako místo král Sicílie mezi lety 1624-1626

Giovanni Enriquez

Strana 307, 327, 342

Giovanni Francesco Olivieri

synovec rytíře Jacoma Olivieriho, komorník Arnošta Vojtěcha Harracha

Strana 225

Giovanni Francesco Sacchetti

papežský komisař ve Valtellině

strana 167

Giovanni Garzia Mellini

1562-1629, italský kardinál

Strana 48, 110, 163, 164, 166

Giovanni Giacomo Panciroli

1587-1651, italský kardinál

Strana 112, 169, 170, 231, 340, 345

Giovanni Luigi Galli

1622-1657, biskup v Anconě v daném období

Strana 105

Giovanni Paolo II. Sforza di Caravaggio

...-1630, italský aristokrat, druhý markýz z Caravaggia

Strana 54

Giovanni Savoniero

Úředník papežské kanceláře pro breve

Strana 303

Girolamo Astali

Římský vojenský velitel

Strana 157

Girolamo Aleandro

1574-1629, italský literát a učenec

Strana 286

Girolamo Buonvisi

1607-1677, budoucí italský kardinál a arcibiskup z Luccy

Strana 113

Girolamo Carafa

1564-1633, italský politik a voják

Strana 135

Girolamo Colonna

1604-1666, italský kardinál a arcibiskup

Strana 116, 117, 119, 125, 126, 140, 269, 271, 293, 308, 340

Girolamo Farnese

1599-1668, italský kardinál, vévoda z Latera., nuncius ve Švýcarsku

Strana 345

Girolamo Grimaldi-Cavalleroni

1597-1685, italský kardinál, arcibiskup a apoštolský guvernér Říma v letech 1628-1631

Strana 113, 172, 309, 332

Girolamo Lunadoro

1575-1642, hlava mocného aristokratického rodu

Strana 225

Girolamo Mattei

1606-1676, italský politik a aristokrat, vévoda z Giove

Strana 138

Girolamo Piccinardi

osobní sekretář Františka kardinála z Ditrichštejna

strana 147, 186, 260, 291, 292, 306, 341

Girolamo Verospi

1599-1652, italský kardinál a biskup, synovec kardinála Fabrizia Verospi

Strana 112

Girolamo Vidoni

1581-1632, italský kardinál, pokladník svaté Stolice

Strana 111

Giulio Bufalini

papežský plukovník, který pocházel z aristokratické italské rodiny původem z Città di Castello

strana 157

Giulio Cesare Sacchetti

1587-1663, italský kardinál a biskup

Strana 94, 101, 104, 134, 166, 234, 243, 268, 273

Giulio Cesare Strozzi

...-1631, politik a italský vyslanec, guvernér Casale od roku 1602

Strana 104, 134

Giullio Gabrielli

1604-1677, italský kardinál

Strana 113

Giulio Savelli

1574-1644, italský kardinál a arcibiskup

Strana 48, 63, 71, 80, 84, 102, 110, 125, 176, 187, 189, 197, 199, 219, 228, 231, 288, 291, 296

Gómez IV Suárez de Figueroa

1587-1634, třetí vévoda z Ferie, španělský vojevůdce krále Filipa IV. Španělského v bitvách proti protestantům v říši

Strana 249, 275, 331

Gregorio Boncompagni

1590-1628, druhý vévoda ze Sory

Strana 80, 215

Gregorio Naro

1581-1634, italský kardinál a biskup

Strana 170, 234

Grimaldi

Janovský prelát a římský vícelegát

Strana 132

Guido Bentivoglio

1577-1644, italský kardinál, arcibiskup a historik

Strana 97

H

Honorato de Bueil de Racan

1589-1670, slavný francouzský dramaturg a básník

Strana 310

I

Iñigo Vélez Landrón de Guevara y Tassis

1597-1658, sedmý hrabě de Oñate, poradce španělského krále Filipa IV., vyslanec v Anglii a v Římě

Strana 95, 136, 145

Innocenzo Massimo

1581-1633, katolický biskup Catanie

Strana 289

Ippolito Aldobrandini

1592-1638, italský kardinál, diákon, kamerlengo

Strana 43, 79, 80, 84, 89, 103, 110, 129, 140, 228, 303, 317, 332

Isabella de Zuñiga

dcera hraběte z Monterrey Gaspara de Zúñiga Acevedo y Velasco

strana 194

Isabella Gesualdo

první žena Niccolò Ludovisi, vévody Piombina, Gesualda a Venosy, vnučka a jediná dědička Carla Gesualda, knížete z Venosy, XVI., paní Gesualda

strana 153, 298

Isabella Gioeni e Cardona

kněžna z Castiglione, žena Marcantonio V. Colonna, dědička po Lorenzu Gioenim, knížeti z Castiglione a sicilském vojevůdci

strana 153

J

Jacomo Olivieri

1552-1630, římský agent Františka kardinála z Dietrichsteina

Strana 45, 110, 147, 187, 189, 215, 218, 221

Jacopo Baldeschi

otec budoucího kardinála Federica Baldeschi Collona

strana 82

Jáchym Oldřich Slavata

1606-1645, český šlechtic

Strana 68

Jan Antonín I. z Eggenbergu

1610-1649, II. vévoda krumlovský, politik a diplomat Ferdinanda III.

Strana 232, 237, 283, 288, 296, 301, 303, 306, 319, 322

Jan Oldřich z Eggenbergu

1568-1634, I. vévoda krumlovský a důvěrník císaře Ferdinanda II.

Strana 232, 237, 283

Jindřich Kornélius Mottmann

císařský rotační auditor

strana 113, 143

Johann t'Serclaes von Tilly

1559-1632, vlámský generál a polní maršál, porazil Švédy u Bambergu

Strana 317

Juan Antonio de Vera y Figueroa

1583-1658, hrabě de la Roca, španělský diplomat a spisovatel

Strana 340

K

Karel Lotrinský

1571-1640, čtvrtý vévoda de Guise

Strana 264, 271, 283

Karel Štýrský

1590-1624, habsburský arcivévoda, biskup ve Vratislavy, portugalský místokrál

Strana 48, 115, 132, 135, 179, 181, 193, 197, 202, 231

Klement VIII., Ippolito Aldobrandini

1536-1605, papež katolické církve

Strana 157, 280

L

Lavinia Cesualdo

dcera Isabelly Gesualdo, ženy Niccolò Ludovisi

Strana 298

Laudavio Zacchia

1565-1637, italský kardinál a biskup, apoštolský prefekt

Strana 75

Lelio Biscia

1575-1638, italský kardinál

Strana 75, 77

Leonhard von Götz

1561-1640, biskup z Lavantu

Strana 68

Leonor de Mělo

manželka Manuela de Moura y Corte Real

Strana 337, 340

Leonor María de Guzmán y Pimentel

sestra Gaspara de Guzmán y Pimentel, vévody Olivares, manželka Manuela de Acevedo y Zúñiga

strana 149, 158, 234

Leopold V Habsburský

1586-1632, tyrolský, arcivévoda, pasovský a štrasburský biskup

Strana 67, 68, 69, 71, 74, 97, 204, 205

Livia Della Rovere

1585-1641, vévodkyně Urbina do roku 1631

Lorenzo Azzolini

1583-1633, italský biskup

Strana 273, 295

Lorenzo de Medici

1599-1648, syn velkovévody toskánského Ferdinanda I.

Strana 147

Lorenzo Campeggi

1574-1639, italský biskup a diplomat ve službách svaté stolice

Strana 107, 145, 310, 319

Lorenzo Magalotti

1584-1637, kardinál a italský katolický biskup

Strana 56, 72, 84, 88, 101, 119, 121, 122, 129, 215

Lorenzo Olivieri

synovec rytíře Jacoma Olivieriho, kuriálního agenta Františka kardinála z Ditrichštejna, který strýci v jeho činnosti pro olomouckého biskupa vypomáhal

strana 225

Lorenzo Tramalli

1577-1649, italský biskup a diplomat, nuncius v Portugalsku

Strana 104

Lotario II. Conti

...-1635, italský diplomat a voják, vévoda z Poli

Strana 293

Luca Antonio Virili

1569-1634, italský kardinál

Strana 48, 170

Ludovico Angelita

Papežský komorník

Strana 157

Ludovico Ludovisi

1595-1632, italský kardinál, protektor Irska, arcibiskup v Bologni

Strana 42, 44, 55, 57, 71, 79, 103, 118, 127, 138, 140, 153, 174, 180, 197, 298, 311, 319

Ludovico Mattei

1609-1665, italský diplomat a voják ve 30. leté válce

Strana 138

Ludovico Ridolfi

pocházel z florentské prošpanělské rodiny, spolupracoval také s kardinálem z Ditrichštejna jako jeho agent v Itálii

Strana 234

Ludvík XIII.

1601-1643, francouzský král a vládce Navarry od roku 1610

Strana 47, 151, 157, 233, 264, 266, 275

Luigi Antonio de Luogo

čtvrtý kníže z Ascoli

Strana 108

Luigi Caetani

1595-1642, italský kardinál

Strana 256

Luigi Capponi

1583-1659, italský kardinál, arcibiskup a knihovník

Strana 144, 163, 167, 260, 275

Luigi Galli

nuncius v Turínu v letech 1627-1629

strana 108

Louis de Nogaret de la Valette d'Épernon

1593-1639, francouzský vojevůdce, kardinál a arcibiskup, generál francouzských armád

Strana 151

M**Malatesta Baglioni**

1612-1641, biskup v Pesaru v daném období

Strana 105

Mancini

Lékař papeže Urbana VIII. V Itálii žil šlechtický rod Mancini, který měl několik větví. Jestli je jmenovaná osoba součástí této rodiny ale není možné potvrdit

Strana 83, 182

Manuel Alonso de Zúñiga Acevedo y Fonseca

1586-1653, šestý vévoda z Monterrey, vyslanec Filipa IV. Španělského u papežského dvora

Strana 146, 147, 156, 158, 159, 166, 170, 183, 185, 189, 191, 194, 197, 199, 202, 205, 212, 216, 218, 222, 231, 234, 236, 262, 278, 296, 298, 323

Manuel de Acevedo y Zuñiga

Strana 288, 297

Manuel de Moura y Corte-Real

1590-1651, druhý markýz z Castel Rodriga, vojevůdce a politik

Strana 280, 328, 334, 337, 339, 340

Maraldi

Majordom kardinála Francesca Barberini, papežský úředník

Strana 112, 303, 318

Marcantonio I Colonna

1478-1522, italský vojevůdce

Strana 184

Marcantonio II. Borghese

1601-1658, první kníže ze Sulmony

Strana 60, 80, 82, 86, 246, 280, 335, 339

Marcantonio V. Colonna

1606-1659, kníže Paliana

Strana 153, 154

Marcantonio Ferofestarolo

Strana 261

Marcello Lante della Rovere

1561-1652, italský kardinál a biskup

Strana 163

Marco Antonio Franciotti

1592-1666, papežský pronotář, guvernér Fabriana, generální papežský auditor

Strana 78

Maria Aldobrandini

žena Giovanniho Paola II. Sforzy di Caravaggio

strana 65

Maria Cristina

1609-1632, dcera Cosima II. de' Medici

Strana 283

Maria Felice Peretti Savelli

1603-..., sestra Francesca Peretti di Montalto, manželka Bernardina Savelli, knížete z Albana
Strana 209, 212, 215, 218, 229, 236, 317

Maria Maddalena d'Austria

1587-1631, velkovévodkyně toskánská
Strana 283

Marie Anna Španělská

1606-1646, uherská a česká královna, budoucí císařovna
Strana 191, 195, 196, 197, 199, 202, 204, 206

Marie Medicejská

1575-1642, matka francouzského krále Ludvíka XIII.
Strana 65

Mario Frangipani

1574-..., vojevůdce ve francouzských, papežských a císařských službách
Strana 151, 233

Mario II. Sforza di Santa Fiora

1594-1658, patnáctý hrabě ze Santa Fiory, první vévoda z Onana
Strana 209, 222

Martia Olivieri

neteř rytíře Jacoma Olivieriho a manželka Pietra Matty

Marzio Ginetti

1586-1671, italský kardinál a biskup
Strana 111, 133, 134, 166, 237, 285

Mattei

Strana 295

Matteo Priuli

1577-1624, italský kardinál z velmi vlivného benátského rodu
Strana 46

Matyáš Gallas

1588-1647, císařský generál za třicetileté války a říšský vévoda
Strana 249

Maurizio di Savoia

1593-1657, savojský kardinál, biskup Vercelli, arcibiskup Monrealu
Strana 48, 85, 100, 101, 106

Maxmilián kníže z Dietrichsteina

1596-1655, rakouský aristokrat a diplomat, synovec Františka kardinála z Ditrichštejna

Strana 57, 231

Maxmilian I. Bavorský

1573-1651, bavorský kníže od roku 1597

Strana 138

Metello Bichi

1541-1619, v této době již zemřelý kardinál a italský arcibiskup, biskup ze Sovany

Strana 112

Michele I. Damascheni Peretti

1577-1631, italský kníže, rod původem pocházející z italské provincie Marche

Strana 45, 47, 51, 161, 208, 212

Minutoli

Sekretář papežských memoriálů

Strana 251, 266, 277, 280, 282, 298, 300, 303

Montorio

První papežský asistent, biskup

Strana 253

N

Nicolas-Francois de Vaudémont

1609-1670, kardinál z Lorraine v letech 1624-1634

Strana 112

Niccolò Enriquez de Herrera

...-1639, nuncius apoštolské stolice v Neapoli

Strana 277, 320

Niccoló Ludovisi

1610-1664, pán Gesualda, kníže Piombina

Strana 43, 57, 60, 80, 82, 84, 103, 154, 237, 253, 293, 298, 312, 323, 331, 344

Niccolò Machiavelli

1469-1527, italský politik, filozof, spisovatel, historik. Označován za zakladatele politologie

Strana 240

Niccolò Ridolfi

1578-1650, představený dominikánů, generální vikář řádu

Strana 154

Niccolò Soderini

člen patricijské rodiny z Florencie

strana 155

O

Odoardo Farnese

1612-1646, pátý vévoda z Parmy a Piacenzy, šestý vévoda z Castra

Strana 140

Olimpia Aldobrandini

1567-1637, kněžna z Meldoly a Rossana, italská aristokratka, sestra kardinála Pietra Aldobrandini a žena Giovanni Francesa Aldobrandiniho, knížete z Meldoly a Sarsina

Strana 196

Onorato Visconti

1585-1635, italský arcibiskup, nuncius v Polsku

Strana 332

Orazio di Carpegna

... -1632, nejdříve vojenský kapitán ve Flandrech, vojenský velitel Urbina v bitvě u Monferratu, generální guvernér papežských armád od 1616

Strana 155

Orazio Giustiniani

1580-1649, italský kardinál a biskup

Strana 165

Orazio Ludovisi I.

1561-1624, vévoda Fiana, vojenský velitel a italský diplomat

Strana 43, 44

Ottavio Bandini

1558-1629, italský kardinál a arcibiskup

Strana 159

Ottavio Paravicini

Strana 337

P

Paolo Alaleone di Branca

vedoucí úřadu ceremoniáře papeže

Strana 274

Paolo di Sangro

1587-1627, třetí kníže ze San Severa

Strana 105

Paolo Giordano II Orsini

1591-1656, třetí vévoda z Bracciana, mecenát, poeta a umělec

Strana 212, 215, 218, 219, 222, 231, 234, 236, 278, 298, 317

Paolo Savelli

1571-1632, italský kníže, v letech 1620-1632 rezidentní císařský vyslanec u papežského dvora

Strana 42, 48, 49, 59, 60, 63, 67, 68, 74, 75, 80, 84, 85, 89, 92, 94, 97, 110, 113, 115, 125, 127, 130, 131, 138, 141, 142, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 187, 189, 193, 199, 202, 205, 207, 208, 211, 214, 228, 231, 237, 240, 262, 266, 279, 292, 309, 313, 325, 332, 345

Pavel III., Alessandro Farnese

1468-1549, katolický papež, který stál u vzniku řádu Jezuitů a svolal Tridentský koncil v roce 1545

Strana 76

Pavel V., Camillo Borghese

1552-1621, papež katolické církve

Strana 224, 280

Pepoli

šlechtický rod původem z Bologni, který ve středověku městu vládl a později upadla rodina do dekadence a méně významného postavení

strana 161

Peter Ernst Mansfeld

1580-1626, protestantský vojenský velitel, za třiceti leté války vedl české protestanty proti katolické lize

Strana 92

Péter Pázmány de Panasz

1570-1637, uherský kardinál a primas

Strana 171, 314, 319, 322, 324, 328, 332, 335

Pierdonato Cesi

1583-1656, italský kardinál, pokladník apoštolské komory

Strana 218, 222, 228

Pierre de Bérulle

1575-1629, francouzský kardinál, reprezentant francouzské spirituální školy

Strana 111

Pier Francesco Montorio

1556-1643, italský biskup a diplomat, apoštolský nuncius v Německu

Strana 312

Pier Luigi Farnese

1603-1547, vévoda Castra a Urbina

Strana 184

Pier Paolo Crescenzi

1572-1645, italský kardinál a biskup

Strana 268

Pietro Aldobrandini

Strana 225

Pietro Contarini

1578-1632, benátský vyslanec u papežského dvora v daném období

Strana 67

Pietro Matta

lékař ve službách rodiny Savelli, později kuriální agent Františka kardinála z Ditrichštejna

Strana 211, 214, 218, 221, 224, 227, 244, 262, 266, 274, 303

Polissena de Mendoza-Appiano

manželka Niccolò Ludovisi, knížete z Piombina, Gesualda a Venosy

Strana 312

Pompeo Frangipani

francouzský maršál u dvora Ludvíka XIII.

Strana 151, 233

Pucaim (Puchenstein)

Strana 115

R

Roberto Hais

úředník císařské pošty v Benátkách a Dietrichsteinův agent a informátor

Strana 207

Roberto Ubaldini

1581-1635, italský kardinál a biskup

Strana 118, 311, 317

Roma

Kardinál

Strana 120, 275

Ruy Gomez de Silva Mendoza y de la Cerda

1585-1626, vévoda z Pastrany, vyslanec u papežského státu, španělský státní rada, vojenský velitel

Strana 42, 48, 49, 52, 55, 60, 63, 65, 79, 88, 92

S

Scipione Borghese Caffarelli

1576-1633, italský kardinál, papežský sekretář a představený papežské kurie

Strana 42, 45, 47, 48, 51, 52, 69, 71, 84, 113, 135, 163, 174, 180, 207, 222, 232, 257

Sebastian Lustrier

kanovník a kancléř Františka kardinála z Ditrichštejna

strana 187, 191

Serbelloni

vévodové ze San Gabrio a hrabata z Castiglione

Strana 317

Sigismondo Donati

1605-1641, biskup v Ascoli Picenu

Strana 160

Stefano Durazzo

1594-1667, italský kardinál a arcibiskup

Strana 112

T

Taddeo Barberini

synovec papeže Urbana VIII., římský prefekt

strana 73, 79, 81, 84, 87, 102, 115, 116, 121, 125, 129, 182, 183, 203, 206, 209, 236, 241, 243, 246, 248, 250, 251, 253, 257, 262, 269, 271, 275, 277, 279, 283, 296, 310, 319, 335

Tarquinio Santacroce

římská aristokratická rodina, Tarquinio patřil k zakladatelům rodu a žil v 16. století

strana 215

Toras

Baron

Strana 249

Torquato Conti

1591-1636, italský vojevůdce a císařský polní maršál za třicetileté války

Strana 73

Torquato Giordani

Strana 186

Torquato Perotti

1580-1642, italský biskup, poeta a sběratel operních děl

Strana 285

U

Urban VIII.

1568-1644, Maffeo Barberini

Strana 42, 55, 62, 69, 72, 73, 76, 78, 80, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 90, 92, 93, 96, 97, 100, 104, 106, 107, 110, 111, 113, 115, 116, 117, 119, 121, 129, 131, 133, 141, 144, 145, 151, 155, 157, 163, 164, 168, 169, 174, 175, 176, 177, 178, 181, 182, 183, 185, 189, 191, 192, 194, 196, 197, 204, 212, 218, 219, 228, 231, 233, 237, 240, 243, 247, 248, 254, 257, 260, 262, 263, 266, 269, 273, 274, 275, 277, 279, 283, 285, 288, 291, 293, 300, 306, 308, 311, 317, 319, 322, 324, 327, 331, 335, 337, 339, 343

V

Vai

Florent'an, sekretář Taddea Barberini

Strana 310

Vévoda Federico (Fridrich)

Strana 304, 308, 312, 317, 320, 322, 329

Vilém Mottmann

synovec Jindřicha Kornélia Mottmanna, císařského rotačního auditora

strana 171

Vincenzo Giustiniani

1564-1637, markýz Caravaggia, bankéř, kolekcionista umění, italský intelektuál

Strana 165

Vincenzo II. Gonzaga

1594-1627, italský kardinál, sedmý vévoda Mantovy a Monferrata

Strana 104

Vyslanec Francie

Strana 249, 263, 317

Vyslanec Francie v Savojsku

Strana 340

Vyslanec Milána

Strana 294, 308

Vyslanec Pesara

Strana 278

Vyslanec Savojska

Strana 248, 257, 275

Vyslanec Španělska v Miláně

Strana 340

Vyslanec Toskánska

257, 263, 283, 317

Vittorio Amedeo I di Savoia

1587-1637, savojský vévoda, kníže Piemonta, markýz ze Saluzza a hrabě d'Aosta

Strana 275, 340

W

Wolfgang Wilhelm

1578-1653, palatin, vévoda z Neuburgu

Strana 260, 327

Z

Zikmund III. Vasa

1566-1632, polský a švédský král

Strana 337

Zuane Pesaro

benátský vyslanec u papežského dvora mezi lety 1629-1631

Strana 191, 257, 262, 266, 277, 280

Ž

Žena markýze Cadereita (Caederit)

Strana 204, 206

Přehled zkratk

amb.re

ambasciatore

amb.ce

ambasciatrice

A.S.	Altezza Sua
ASR	Archivio stato di Roma
Arch.	Archiv
A.V.	Altezza Vostra
b.m.	beata memoria
B.mo P.	Beatissimo Padre
Car.le, Card.li	cardinal, cardinale, cardinali
Ces.a	Cesarea
D., D.a	Don, Dona
Ecc.mo	Eccelesentissimo
Ecc.za	Eccelesenza
Fol.	folio
Frà	Frate
i.č.	inventární číslo
Ill.mo	Illustrissimo
Kart.	karton
M.tà	Maestà
Mons.r	Monsignor
MZA	Moravský zemský Archiv
N.ro S.re	Nostro Signore
N. pp.	Pagina
S.	Nostro Signore
P., P.re	Padre
PP.ri	Padri
P.tà	Paternità
RAD	Rodinný archiv Dietrichsteinů
r.mo	reverendissimo
S.	Sua
s.	strana
sc.	Scudi
S.A.	Sua Altezza
S.E.	Sua Eccellenza
S.Em.za	Sua Eminenza
S.S.	Sua Signoria

SS.ri	Signori
S.S.Em.ma	Sua Signoria Eminentissima
S.S.Ill.ma	Sua Signoria Illustrissima
S.S.tá	Sua Santità
Ser.mo	Serrenissimo
s.mo	santissimo
s.r, s.re	signore
S.tà di N.S.	Santità di Nostro Signore
S.tà S.	Santità Sua
S.to, S.ti	Santo, Santi
Sc., Sac.	Sacro
SS.ri, SS.re	Signori, Signore
V.A.	Vostra Altezza
V.B.ne	Vostra Beatitudine
V. E.	Vostra Eccellenza
V.S.ill.ma	Vostra Signoria Illustrissima
V.E.ma	Vostra Eminenza

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

MZA Brno, RAD, kart. 439, i.č. 1908/11, fol. 1-367.

MZA Brno, RAD, kart. 436, i.č. 1907/11, fol. 1-91.
MZA Brno, RAD, kart. 442, i.č. 1909/27, fol. 1-79.
MZA Brno, RAD, kart. 438, i.č. 1907/137, fol. 1-892.
MZA Brno, RAD, kart. 427, i.č. 1905/16, fol. 34,35.
MZA Brno, RAD kart. 444, i.č. 1909/128, 1-8.
ASV Roma, Cardinali, kart. 174, i.č. 11, vol. 135-137, fol. 1-267.
ADP, Fondo Aldobrandini, busta 29, fol. 543,544.
MZA Brno, RAD, kart. 448. i.č. 1910/12, fol. 1-26.

Vydané prameny

ČERNUŠÁK, Tomáš ed., *Epistulae et acta Antonii Caetani 1607-1611, Pars V. Julius 1609 – Februarius 1611*, Praha, 2019
MAREK, Pavel ed., *Svědectví o ztrátě starého světa. Prameny k českým dějinám 16.-17. století*, České Budějovice, 2005.

Literatura

BAĎURA, Bohumil. *Zápas o Valtelinu a český odboj protihabsburský*. Sborník historický 7, Praha, 1960, s. 56-123.
BALCÁREK, Pavel. *Kardinál František Ditrichštejn 1570-1636. Gubernátor Moravy*. České Budějovice, 2007.
BARBIERATO, Francesco. *Politici e ateisti. Percorsi della miscredenza a Venezia fra Sei e Settecento*, Milano, 2006.
CATALANO, Alessandro. *Zápas o svědomí: kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598-1667) a protireformace v Čechách*. Praha, 2008.
ČERNUŠÁK, Tomáš, MAREK, Pavel. *Vztahové sítě španělských a papežských diplomatů u císařského dvora na pozadí krize z let 1608-1609*. ČČH 115, 2017, s. 1075-1097.
ČORNEJOVÁ, Ivana a kol. *Velké dějiny zemí koruny české VIII*. Praha, 2008.
EVANS Robert J. W., *Vznik habsburské monarchie 1550-1700*. Praha, 2003.
FIDLER, Jiří. *České královny*. Havlíčkův Brod, 2004.
FOSI, Irene. *La famiglia Savelli ed la rappresentanza imperiale a Roma nella prima metà del Seicento*. Roma, 2017.
FOLTÝN, Dušan, a kol. *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*. Praha, 2005.

- FOPPOLO, Bonaventura. *I Tasso, Maestri della Posta Imperiale a Venezia. Storia di una famiglia bergamasca dal 1500 al 1700*. Venezia, 2015.
- FRANCESCHINI, Michele. *I conservatori della Camera Urbis: Storia di un'istituzione. Il Palazzo dei Conservatori e il Palazzo nuovo in Campidoglio: Momenti di storia urbana di Roma*, ed. M. TITTONI, Roma, 1996.
- GARCÍA CUETO, David, *Los embajadores de España y el Imperio en Roma y la representación de la Casa de Austria en tiempos de Felipe IV*, Madrid, 2011.
- GONZÁLEZ CUERVA, Rubén, *La forma de lo informal: los agentes del cardenal Dietrichstein*. In: Nieva Ocampo, Guillermo MARIANA NAVARRO, Andrea GONZÁLEZ CUERVA, Rubén (coords.): *El príncipe, la corte y sus reinos: agentes y prácticas de gobierno en el mundo hispano (ss. XIV-XVIII)*, s. 253-276.
- GONZÁLEZ CUERVA, Ruben. *La mediación entre las dos cortes de la Casa de Austria: Baltasar de Zuñiga*. in: J. MARTÍNEZ MILLÁN, R. GONZÁLEZ CUERVA (coords.): *La Dinastía de los Austria: Las Relaciones entre la Monarquía Católica y el Imperio*, Instituto historico Alemán, Roma, 2009, fol. 479-507.
- HAJNÁ, Milena. *Dokonalý vyslanec podle Juana Antonia de Vera y Figueroa*, in: *Ve znamení Merkura: šlechta českých zemí v evropské diplomacii*. České Budějovice, 2020.
- KEBLUSEK, Marika a kol., *Your Humble Servant: Agentes in Early Modern Europe*, Hilversum, 2006.
- KEBLUSEK, Marika, Badeloch, Vera, Noldus, *Doubles Agents: Cultural and Political Brokerage in Early Modern Europe*, Boston, 2011.
- KIRK, Thomas, DORIA, Giovanni Andrea. *Citizen of Genoa, Prince of Melfi, Agent of king Philip II. of Spain*, in: M. KEBLUSEK y B.V. NOLDUS (eds.), *Double Agents. Cultural and Political Brokerage in Early Modern Europe*, Leiden, Brill, 2011.
- KRAUS, Andreas. *Das päpstliche Staatssekretariat unter Urban VIII. 1623-1644*. Freiburg, 1964.
- KUBEŠ, Jiří a kol. *V zastoupení císaře. Česká a moravská aristokracie v habsburské diplomacii 1640-1740*. Praha, 2018.
- KUBÍKOVÁ, Anna. *Eggenberkové. Z bankéřské lavice na knížecí stolec*. Praha, 2016
- LADERO, Quesada, MIGUEL, Ángel. *Španělsko Katolických králů*. Brno, 2003.
- MAREK, Pavel. *Klientní strategie španělských králů na pražském císařském dvoře konce 16. a počátku 17. století*. ČČH, 105/2007, s. 40-89.
- MAREK, Pavel. *Politický vliv Španělska a papežského státu na císařském dvoře Ferdinanda II.* ČČH 126/2007, s. 285-317.

- MAREK, Pavel. *Ve službách císařovny. Jana z Pernštejna ve světle své korespondence uložené v archivu vévodů z Alby*. ČČH 114/2016, s. 919-939.
- MAŤA, Petr. *Svět české aristokracie (1500-1700)*. Praha, 2004.
- MAZZETTI, Cecilia. *Paolo e Federico Savelli, ambasciatori dell'imperatore. Scambi artistici e musicali tra Roma e Vienna nella prima metà del Seicento*, in: José Millán Martínez-Manuel Rivero Rodríguez (coords.) *La dinastia de los Austria, Las relaciones entre la monarquía católica y el imperio*, Madrid, 2011, vol. III., s. 1837-1866.
- NOVÁKOVÁ, Anna. *Mezi Flandry, Španělskem a Čechami. Guillermo Verdugo, agent Františka z Ditrichštejna*, Univerzita Palackého v Olomouci, 2019.
- PARMA, Tomáš. *František kardinál Dietrichstein a jeho vztahy k římské kurii*. Brno, 2011.
- PLESINGER, Martin. *Papežský dvůr Urbana VIII. pohledem korespondence Pietra Matty (1630-1632)*. Pardubice, 2019.
- POLIŠENSKÝ, Miroslav. *Poštovní spoje a poštovní stanice v českých zemích v letech 1526-1620*. Sborník poštovního muzea 4, 1982, s. 113-134.
- QUONDAM, Amedeo. *Le „Carte messaggiere“: retorica e modelli di comunicazione epistolare per un indice dei libri di lettere del Cinquecento*, Roma, 1981.
- REIBITSCH, Robert. *Valdštejn: Životopis mocnáře*. České Budějovice, 2014.
- REIBITSCH, Robert. *Matyáš Gallas (1588-1647), císařský generál a Valdštejnův dědic*. Praha, 2013.
- RIMBAUD, Artur. *Cestou bez konce*. Praha, 2011.
- ROUBÍK, František. *Silnice v Čechách a jejich vývoj*. Praha, 1938.
- ŘÍHOVÁ, Ladislava. *Jednota bratrská a Martin Luther*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova. Husitská teologická fakulta.
- SICCARDI, Cristina. *Casa Savoia e la chiesa: una grande millenaria storia europea*. Milano, 2020.
- SMÍŠEK, Rostislav. *Služba a paměť: dvorská kariéra barokních Ditrichštejnů jako nadgenerační životní ideál*. In: BŮŽEK, Václav; KRÁL, Pavel. *Paměť urozenosti*. Praha: NLN, 2007.
- ŠŤOVÍČEK, Ivan. *Ediční teorie a metodika*. Praha, 2008.
- TENORA, Jan. *Účast kardinála Dietrichštejna za boje mezi arciknížetem Matyášem a Rudolfem II. roku 1608*, Hlídka 5/1917. s. 278-280.
- VISCEGLIA, Maria Antonietta. *L'cerimoniale come linguaggio politico*. Roma, 1997.
- VOREL, Petr. *Velké dějiny země Koruny české VII*. Praha, 2005.
- VOREL Petr, *La storia della piastra d'argento di Urbano VIII.*, Roma-Praha, 2013.

